

Digitized by Google

NAZIONALE
VITT. EMANUELE
14
0
6

Digitized by Google

14 24 0 6 A

NOVA COLLECTIO STATUTORUM ORDINIS CARTUSIENSIS,

Ea quæ in Antiquis & Novis Statutis, ac Tertia compilatione diſperſa & confuſa habebantur ſimul ordinatè diſpoſita complectens.
A S. Sede Apoſtolica examinata, atque in forma ſpecifica Confirmata.

EDITIO TERTIA.

ROMÆ,
Ex Typographia Rev. Cameræ Apoſtolicæ 1688.
SUPERIORUM FACULTATE.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Imprimatur;
Si videbitur Reuerendiſs. P. Sac. Apoſt. Pal. Mag.

Steph. Ioſeph Menattus Epiſc. Cyrenen. Viceſg.

Imprimatur,
Fr. Ioſeph Clarionus Sac. Theol. Mag. ac Reuerendiſs. P. F. Dominici Mariæ Puteobonelli S. A. P. Mag. Soc. Ord. Prædic.

INNOCENTIVS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

INIUNCTUM Nobis divinitùs Apoſtolicæ ſervitutis officium, meritis licet & viribus longè impares, ad Eccleſiæ Catholicæ per univerſum terrarum Orbem diffuſæ ædificationem, bonorumque, & piorum operum incrementum, & animarum ſalutem fidelitèr exequi, adjuvante Domino, ſatagentes, Regulares Ordines in Eccleſia Dei piè, ſanctèque inſtitutos, ac multiplici, celeberrimaque virtutum laude fulgentes, in ſalutari eorum vivendi norma, veteriſque diſciplinæ obſervantia confovere, atque conſervare omni ſtudio connitimur; Ac proindè ea, quæ pro fœlici, proſperoque Religioſorum virorum, eorumque præſertim, quos ſuave Chriſti jugum ſub auſterioris vitæ regula amplexos, cæteris ſanctitatis, & Religioſitatis exemplo prælucere decet, regimine, & gubernio providè, prudenterque facta, atque ordinata eſſe noſcuntur, ut ſerventur exactiùs, & perenni ſtabilitate perſiſtant, Apoſtolici muniminis

patrocinio, cùm id à nobis petitur, libenter corroboramus, ſicut omnibus matura deliberatione perpenſis, ſalubriter in Domino expedire conſpicimus. Exponi ſiquidem Nobis nuper fecerunt dilecti Filii Innocentius Prior Cartuſiæ maioris Gratianopolitan. Diœceſis, totius Ordinis Cartuſienſis Miniſter Generalis, ac Definitores Capituli generalis eiuſdem Ordinis, quod ipſi aliàs animo revolventes ineffabilem Divinæ bonitatis altitudinem, qua factum eſt, ut idem Ordo, quem Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri velut arborem bonam in agro militantis Eccleſiæ dextera Domini plantatam, ac fructus uberes juſtitiæ jugiter producentem meritò appellarunt, ſingulari planè prærogativa ad hoc uſque ſeptimum à fundatione ſua ſæculum in ſuo primævo inſtituto abſque ulla reformationis neceſſitate perſeveraverit, tàm ingentibus Altiſſimi beneficiis obſtricti, aliquam Domino pro omnibus, quæ jis retribuit, retributionem reddituri, quam exactiſſimam regularis diſciplinæ obſervantiam ſollicitis magis ſtudiis cuſtodire decreverunt, adeòque juxtà Ordinationem Anno M. DC. LXXIX. à Capitulo Generali Ordinis præfati emanatam, novam Statutorum pro ſalubri ejuſdem Ordinis Fratrum in via mandatorum Domini directione editorum Collectionem, longo labore, ac diligentia perfectam, Correriæ

riæ

riæ apud dictam Majorem Cartuſiam Anno M. DC. LXXXI. typis evulgari curarunt, antiqua in eâ operis hujuſmodi ſecundâ editione majorum ſuorum veſtigia perſequentes, qui primis Statutis eas Ordinationes, & interpretationes adjunxerunt, quæ illis ad veteris Inſtituti conſervationem, & abuſuum ex humana infirmitate erumpentium extirpationem, necnon ad præcavendas relaxationes conducere viſa fuerunt; Et ſanè opus iſtud ab omnibus ferè univerſi Ordinis Provinciis, & Domibus regularibus in ſpiritu humilitatis, & obedientiæ pacificè, & reverenter (ut aſſeritur) admiſſum, paucorum ſolummodò querelis, qui præcipuè adverſus Ordinationes, & interpretationes præfatas reclamarunt, exceptum fuit. Cum autem, ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, præfata Statutorum Collectio, ut ſuprà edita, per Congregationem nonnullorum ex Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, quos ſuper hoc negotio, dicto Innocentio Priore, & Miniſtro Generali, ac Definitoribus præfatis potiſſimùm inſtantibus, ad quaſcumque diſſenſiones dirimendas, quæ inter viros ſolitariæ vitæ profeſſores fraternæ charitatis ſerenitatem, religioſamque tranquillitatem obnubilare potuiſſent, ſpecialiter deputavimus, diligenter, ac ſedulò reviſa, imò & contradictoribus auditis diſcuſſa, ac ubi

opus

opus eſſe viſum eſt, opportunè etiam correcta, & emendata fuerit, in Volumine tenoris, qui ſequitur, videlicet:

NOVA COLLECTIO
STATUTORUM
ORDINIS CARTUSIENSIS,
EA QUÆ IN ANTIQUIS, ET NOVIS

Statutis, ac Tertia compilatione diſperſa & confuſa habebantur ſimul ordinatè diſpoſita complectens.

EDITIO SECUNDA.

CORRERIÆ,
Per LAURENTIUM GILIBERT, Typographum Juratum apud Gratianopolim.
M. DC. LXXXI.

Cum ſingulari Privilegio Regis Chriſtianiſſimi.

ORDINATIO
Capítuli Generális anni 1679. in majóri Cartúſia celebráti, pro ſecúnda Editióne, ſecúndæ & tértiæ partis Statutórum, facienda.

QUIA ubíque majórum Statutórum penúriâ laborámus, ordinámus, ut illórum fiat ſecúnda & nova Edítio, juxtà exémplar à R. Patre corréctum, & â Capítulo Generáli viſum, examinátum, & approbátum. In quo locis obſcurióribus notæ appóſitæ ſunt & Capitulórum generálium Ordinatiónes ad totum Ordinem, & matérias in his majóribus Statútis conténtas ſpectántes, à poſtréma Statutórum collectióne éditæ, ſuo quæque loco in fine paginárum, aut capitulórum reponúntur. Ex quibus Ordinatiónibus revíſis, & examinátis, quæ magis útiles, aut neceſsáriæ viſæ fuérunt, ſeléctæ ſunt, quædam

étiam

étiam ádditæ & ſimul ad formam & númerum, quæ in Aula præſéntis Capítuli publicabúntur, redáctæ, impóſterúm vim Statúti, habitúræ, cæteris quæ ad Ordinem integrum & has Statutórum partes ſpectant, in iſta publicatióne non conténtis, reſecátis, áliis verò quæ ad ſinguláres Províncias & Domos pértinent in ſuo róbore ſemper remanéntibus.

ORDINATIO

Capituli Generalis anni 1680.

ORdinatiónem præcedētis Ca-Capítuli, quæ íncipit: Quia ubíque majórum Statutórum, &c. confirmámus.

FRATER INNOCENTIUS húmilis Prior Cartúſiæ cæteríque Diffinitóres Capitulórum Generáliū annis 1679. & 1680. in majóri Cartúſia celebratórum, univérſis Cartuſiénſis Ordinis alúmnis, & proféſſis ſalútem, & propóſiti certáminis felícem curſum. Cùm nihil nobis poſt Sancta Chriſti Evangelia Sacrámque Scriptú-

túram ſit magis neceſsárium,quàm Statúta Ordinis, ad quorum normam Chriſto militáre profé∬i ſumus, & in quibus média ad ſermónes ejus ſervándos nobis præfixa reperimus; ideò omni quâ potúimus diligéntiâ laborávimus, ut in hac nova Editióne nihil omitterétur,quod illórum rectæ intelligéntiæ atque obſervántiæ, hábitâ ratióne multórum quæ ſeculórum experiéntia ſensìm edócuit,poſſet deſiderári; quâ de cauſa Ordinatiónes Capitulórum generálium ſuis locis attexúimus, nihil étiam relinquerétur inemendátum ex his quæ témporum ratióne & fori Eccleſiáſtici modérnâ praxi exigéntibus, Sancta Sedes Apoſtólica, cui omnímodam ſubjectiónem & obediéntiam devovémus, commendáverat expriméndum. Hunc ergo librum diligéntiùs revólvite, & véluti panem quotidiánum maſticáre ſatágite. Ad hoc enim ſingulári Ordinatióne præcépimus,ut ſínguli Mónachi illum penès ſe hábeant; nec étiam déerunt aliquándo Convérſis, & Moniálibus exemplária Tertiæ partis in linguam vernáculam convérſæ. Quòd autem verba exhortátiónis de correctióne paulò dúriùs priùs expréſſa, verbis lenióribus,ſalvâ tamen rerum ſubſtántiâ, nunc proferántur, id tùm juſtítiâ, tùm diſcretióne exigéntibus factum eſt: Iuſtítiâ, qnia reverâ ulcéribus de facto non apparéntibus, aut raríſſimè in pau-

cis

cis exiſténtibus,non debet públicum, aut commúne ómnibus remédium nunc applicári. Diſcretióne autem, quia junióres auditóres putántes exíſtere, & verum eſſe ad lítteram, quod ex ſuccénſo zelo procédit matres imitánte, quæ ex púeri caſu ſtatìm filium ſuum clamant eſſe mórtuum, indè quandóque, ut experiéntia dócuit, ſcandalizántur. Porrò de ſola exhortatióne ágitur, & non de obſervántia áliqua Reguléri. De quibus ómnibus vos étiam mónitos eſſe volúimus præſénti ſérie, ut nullíus offendículi occaſióne relíctâ,hoc opus libéntiùs ſuſcipiátis, reveréntiùs obſervétis, & inde formâ Cartuſiánè vivéndi aſſúmptá Religioſéque ſervátâ, ad bravíum ſupérnæ vocatiónis perveniátis, in Chriſto Ieſu Dómino noſtro, cui eſt honor, & glória in ſécula ſeculórum. Amen.

INCI-

INCIPIT
PROLOGUS
In novam Statutorum Ordinis Cartuſienſis collectionem.

AD DEI laudem, noſtram, ſubditorúmq; noſtrorum omnium communem ſalutem & pacem, & obſervantiæ regularis augmentum: Nos humiles fratres, Bernardus Prior majoris domus Cartuſiæ, cęteríque Diffinitores Capituli Generalis noſtri Cartuſienſis Ordinis anno Domini milleſimo quingenteſimo octogeſimo primo Cartuſiæ celebrati: Novam hanc Statutorum collectionem, ex conſuetudinibus Guigonis, antiquis & novis Statutis, Tertia compilatione, generalium Capitulorum Ordinationibus, Statutorum concordantiis, gloſſis, ac ceremoniali libro domus noſtræ majoris Cartuſiæ, omnibus ſimul collatis,

& quibuſdam pro temporum, perſonarum & cauſarum qualitate & neceſſitate prudenter & ſalubriter reſecatis ſeu emendatis, aliquibus etiam additis utilibus & neceſſariis:de mandato noſtro collectam, & omnem quæ in univerſis prædictis confuſa & diſperſa habebatur ſubſtantiam ſimul compactam & conjunctam in ſe complectentem,tribuſque partibus diſtinctam, atque ſub ſuis titulis & capitulis ordinatam, per nos & deputatos à nobis diligenter examinatam,& jam ſemel & ſecundò per duo Capitula, accedente conſenſu Conventus Cartuſiæ, approbatam & confirmatam, iterum nunc & tertiò,communi omnium noſtrum necnon & Conventus Cartuſiæ conſilio pariter & conſenſu, authoritate Privilegiorum noſtri Ordinis laudamus,approbamus & confirmamus, & eam cum ſingulis in ea contentis & deſcriptis vim Statutorum habere,& ab omnibus noſtri Ordinis perſonis ſtudiosè obſervari volumus & ordinamus. Utque nullus ignorantiæ juſtam cauſam prętendere poſſit, volumus etiam & ordinamus, quòd infra annum à die publicationis computandum, quælibet domus Ordinis novam iſtam collectionem penes ſe habeat. Declarantes quicquid iſta nova collectione (ſic enim eam volumus appellari) non continetur, carere omni vi & obligatione. Nolumus tamen propterea priora Statuta

tuta

tuta aboleri,ſed vivere quidem & diligenter aſſervari propter Patrum Reverentiam: Non autem habere vim Statuti in poſterum,cum ex illis hîc inſerta ſint omnia ad quæ volumus noſtros obligari. * Et quoniam præſentia hæc Statuta,ſi diligenter obſerventur,ad conſervandum ordinis ſtatum ſufficere videntur:Præſertim cùm rarò rarîque caſus (de quibus propterea non debet fieri lex aut ordinatio ſpecialis) inter nos eveniant,qui per ea decidi & determinari non poſſint:Hortamur ſucceſſores noſtros,ut ab oneroſa & periculoſa Statutorum & ordinationum ulteriori nō neceſſaria multiplicatione ceſſent; & omnes noſtræ Religionis Profeſſores, & alūnos obſecramus per miſericordiam & bonitatem Dei (qui tam clementer Cartuſianum cœtum & familiam à principio ad hodiernum uſq; diem fovere,dirigere,ac protegere dignatus eſt, omnia nobis abundè ſuppeditās quæ ad noſtram ſalutem perfectionémque conducunt) ut ſinguli in ſua vocatione & officio conemur per gratitudinem nobis poſſibilem tam paternæ liberalitati & benevolentiæ Domini Dei noſtri reſpondere Quod præſtabimus,ſi ad regularem obſervantiam,per hæc Statuta nobis traditam,ſic fideliter & ſollicitè laboremus, ut noſtro homine externo his inſtitutis rectè & ſicut decet inſtructo & exculto, * ipſum Deum in homine interiori

* *Vide Ordinationē Cap. generalis anni 1679. in fine hujus Prologi,* Ad tollendas, &c.

Nota.

* *Hinc perpende quis ſit obſervantiarum externarum ſcopus; et quò tendere debeat illarū uſus, nempè, ut ad hominē verè interiorem adorantē in ſpiritu & veritate perveniamus. Sunt enim tātùm media ad quærendū & inveniēdū Deum in homine interiori ut hic expreſsū habes.*

riori ſtudioſius quæramus, citius inveniamus, & perfectius poſſideamus, ſicque Domino concedente ad perfectionem charitatis (quæ noſtræ profeſſionis, & totius Monaſticæ vitæ finis eſt) pervenire, & æternam inde beatitudinem obtinere, valeamus.

EXPLICIT PROLOGUS.

Ordinatio Capituli Generalis Anni 1679.

AD tollendas occaſiones erroribus & dubiis, ex quibus perſonarum ordinis conſcientiæ in peccandi diſcrimina poſſent conjici, circa qualitatem obligationis Statutorum Ordinis, & ſic ſatisfaciendum optatis multorum qui inſtanter poſtulant id dilucidè exprimi: Declaramus mentem Ordinis circa præcepta & pericula inde cavenda ſatis apparere ex *num. 20. cap. 3. ſecundæ partis Statutorum*, cum ergo velit omnia in ædificationem & non in deſtructionem diſponere, ac proinde media egregia ad perfectionem obtinendam tradendo, laqueos ad multiplicanda peccata non ponere, obligatio illa quoad culpam, debet deſumi ex præcepti formalitate aut materiæ gravitate ex reſpectu ad ea quæ ſunt Statui Religioſo eſſentialia; vel ex negligentiæ aut ſcandali qualitate. Licèt enim ſimplex Statutum (id eſt nulli præcepto expreſſo & vero conjunctum) non obliget per ſe ad culpam, ſed tantùm ad pœnam, ex cujus diligenti exactione vigor Regularis diſciplinæ in Monaſteriis ſervatur, attamen actus tranſgreſſoris ſit per ſe peccatum, ex ratione negligentiæ & mali exempli aliis præſtiti, ita ut ſepoſita etiam ratione ſcandali, atque etiam materia ad eſſentialia votorum pertinente, rarò fieri poſſit tranſgreſſio ſimplicis Statuti notabilis, plenè libera & voluntaria, ideſt abſque tentationis luctamine, ut egregiè explicat S. Franciſcus Saleſius, quæ non ſit peccatum veniale. Si verò contemptus reperiatur, aut grave ſcandalum ex habitualibus tranſgreſſionibus quas quis corrigere non curat aut contemnit; tunc grave peccatum eſt, & talis Monachus in periculoſiſſimo ſuæ ſalutis Statu verſatur.

Videndi ſunt de hac materia S. Franciſcus Saleſius *in collatione de Conſtitutionibus*, et illuſtriſ. Card. à TurreCremata, *in Reg. S. Benedicti tract.* 5. atque etiã D. Thomas 2.2. *qu.* 186. *art.* 9. & Navarrus *in Manuali cap.* 23. n. 62.

HUJUS NOVÆ COLLECTIONIS

PARS PRIMA
SUB ORDINARII NOMINE
SEPARATIM EST IMPRESSA.

HIC AUTEM SEQUUNTUR
CAPITULA SECUNDÆ PARTIS.

1. De tríplici diviſióne Statutórum, & quando legántur: déque Divíno Officio, unô, eodémque modô, ab ómnibus celebrándo, libríſque corrigéndis.
2. De Electióne Prióris.
3. De Offício Prióris.
4. De tractándo Conſílio.
5. De Offício Vicárii & Antiquióris.
6. De Procuratóre.
7. De Confeſſióne & Communióne.
8. De Capítulo.
9. De Lectóre Refectórii, ipſóque Refectório.
10. De Abſtinéntia & Iejuniis.

De

11. De Minutiónibus, Raſúra, Infirmis, & Medicínis.
12. De Veſtiméntis & Utenſilibus Cellæ, Ædificiiſque conſtruéndis.
13. De Solitáriæ Vitę commendatióne.
14. De Cellæ & Siléntii obſervatióne.
15. De Collóquio Clauſtri & Spatiaméntis.
16. De Opéribus commúnibus.
17. De Novítio.
18. De Profeſſióne Novitiórum.
19. De vítio Proprietátis, & Excommunicatióne Proprietariórum.
20. De Paupéribus ſublevándis, & muliéribus fugiéndis.
21. De número Habitatórum, novis Dómibus, & Hóſpitum Viáticis & expénſis.
22. De Generáli Capítulo.
23. De Viſitatiónibus.
24. De Reprehenſióne.
25. De Criminóſis & Fugitívis.
26. Conclúſio Statutórum.

INCIPIT
NOVÆ COLLECTIONIS
STATUTORUM
ORDINIS CARTUSIENSIS,
PARS SECUNDA.

De tríplici diviſióne Statutórum, & quando legántur; déque Divíno Offício, unô, eodémque modô, ab ómnibus celebrándo: & libris corrigendis.

CAPITULUM PRIMUM.

1 ANNO Dómini milléſimo quingentéſimo ſeptuagéſimo ſecúndo, viſum eſt Capítulo generáli, quòd omnes ſcriptæ Conſuetúdines & Statúta Ordinis noſtri, quæ in Antíquis & Novis, ac Tértia compilatióne diſpérſa erãt; ſimul in unam quantùm poſsíbile foret aggregaréntur conſonántiam: ut inveníri cítiùs, & facíliùs poſſent memóriæ commendári. Si qua verò

verò addénda, vel emendánda eſſent: adderéntur, vel emendaréntur.

2. Quod opus per plures annos à Pátribus Ordinis ſériò & matúrè revíſum & examinátum; tandem anno 1578. authoritáte ejúſdem Capítuli generális,totiúſque Convéntus Cartúſiæ conſénſu & conſílio in præſéntem formam eſt redáctum: & per tria Capítula approbátum & confirmátum.

3. Hujus autem óperis tres ſunt partes; Quarum prima cóntinet ea quæ ad unifórmem ritum, ac modum divína celebrándi Offícia in Ordine noſtro fáciunt: quam proptéreà idem Capítulum vóluit ſub Ordinarii nómine ſeparátìm à réliquis pártibus Typis mãdári; ut Mónachi omnes facíliùs poſſent eam diligenter & cũ judicio,quóties opus fúerit,légere & conſúlere: quátenùs Divinum Offícium ab ómnibus unô ritu & cum eíſdem cæremóniis perſolvátur.

4. Secúnda pars ea tractat quæ concérnunt extérnum Cartuſiáni Inſtitúti régimen; extérnas item Obſervántias & Offícia: ad Mónachos magis quàm ad Convérſos pertinéntia. * Quæ pars ſingulis annis in Clauſtro vel alibi pro do-

* *Ordinatio Cap. Gen. Anni* 1679.

SInguli Monachi habeant in Cella Statuta Ordinis integra, ut non ſolum poſſint auditu illa percipere, ſed etiam apud ſe revolvere & legere, ut omnes actus ſuos ad illorum formam conformare ſemper ſtudeant.

morum conſuetudine, præſente Conventu ex integro legatur; à feſto omnium Sanctorum uſque ad Paſcha ſingulis diebus Capituli poſt nonam: exceptis diebus Paſchæ, Natalis, & Cœnæ Domini, cæteríſque feſtis Capituli ſuper hebdomadam in Quadrageſima occurrentibus.

5. Tertia & ultima pars Converſos, Donatos, & Moniales noſtri Ordinis inſtruit; quæ ſemel ad minus ſingulis annis legi debet in Capitulo Converſorum, quoad ea quæ ad eos & Donatos pertinent: & in Capitulo Monialium, quoad illa quæ ad eas ſpectant.

6. Cùm autem in ipſa Statutorum lectione occurrerit quod minùs fuerit obſervatum; finita lectione aut aliàs opportuno loco & tempore, ſinguli interloquendo tractent & diligenter conſiderent: quomodo iſtud poſſit & debeat emendari. Et ſi Prior eſt in culpa; privatim cum omni reverentia & modeſtia moneatur ut inde ſe corrigat: ſi autem alii ſunt culpabiles, denuncientur Priori ut eos corrigi faciat. Quòd ſi nec ita emendatio fuerit ſubſecuta; denuntietur primò Viſitatoribus: [a] deinde (ſi opus fuerit) etiã R. Patri Cartuſiæ, vel Capitulo generali.

[a] Notá *Mens ergo Statuti eſt ut ordo in recurſibus ſervetur: & primò ad Viſitatores Provincię, deinde ad R. Patrem recurratur.*

7. Inſuper Statutum firmitérque ſancitum eſt, ut Divinum Eccleſiæ Officium per omnes domos uno ritu & cum eiſdem cæremoniis ce-

lebretur: ſicut in Ordinario, Breviariis & Miſſalibus continetur. Neque R. Patri, neque cæteris quibuslibet, de his omnibus quæ ad Divinum Officium pertinent, vel cæteras quaslibet conſuetudines in Statutis expreſſas ⁊ ſine Capituli generalis conſilio, demere aliquid: vel additione, ſeu alteratione aliqua, occaſione qualibet liceat immutare.

8. Nullus etiam ipſa Statuta præſumat gloſſare vel interpretari, ſine ſpeciali authoritate & licentia dicti Capituli vel R. Patris Cartuſiæ. Sed ſi quid dubietatis emerſerit ſeu quæſtionis ⁊ dictum Capitulum ſeu R. Pater conſuli poterit & debebit pro reſpōſione obtinenda: ſi dubietas & quæſtio talis fuerit, quæ reſponſum exegerit.

9. Ea verò quæ non ſunt expreſſa in Statutis ⁊ relinquuntur ordinanda Priorum arbitrio: ita duntaxat, quòd ea quæ ordinaverint non diſſonent ab eis. Hac tamen occaſione vel alia, nolumus domorum conſuetudines honeſtas & religioſas, & quæ vel contra Statuta & ſcripta Capituli non ſunt, leviter à Prioribus immutari.

10. Libros quoque veteris & novi Teſtamenti, & Eccleſiaſticorum Doctorum, ac demum omnes cum quibus celebrantur Divina Officia, nullus emendare præſumat ⁊ niſi per libros Cartuſiæ, vel alios juxta illorum tenorem, & ad Biblia Sixtina, ideſt vulgatam editionem emen-

emendatos. Si verò poſt hac aliqui novi libri ex ſupradictis imprimantur aut deſcribantur ⁊ Ordinamus imprimi vel tranſcribi ex exemplaribus vt ſuprà emendatis, qui autem aliter eos corrigere vel deſcribere præſumpſerit, aut etiam imprimi curaverit ⁊ diſtrictam à Capitulo generali vel Viſitatoribus, ſi Præſidens eſt: ſi verò Subditus, à ſuo Superiore ſuſcipiat diſciplinam.

De Electione Prioris.

CAP. II.

1 CUM Priorem cujuſcúmque domus Ordinis noſtri obire vel dimittere Prioratum ad formã Statutorum noſtrorum, * vel etiam per Viſitatores in actu viſitationis abſolvi contigerit ⁊ poſt ſepulturam, dimiſſionem aut abſolutionem hujuſmodi, Vicarius, aut eo abſente vel impedíto Antiquior

Ordinatio Cap. General. Anni 1647.

VIſitatores vel Commiſſarii de cætero non præſumant admittere Reſignationem Priorum, vel facere eis miſericordiam ſine licentia Reverendi Patris; Qui verò de ejus licentia id fecerint pro ea vice ſint in eadem domo ineligibiles.

domus cui ſit commiſſum officium Antiquioris, debet ante omnia in colloquium convocare Conventum: & ibídem, dicto priùs per eum, ut moris eſt, Benedicite, coram omnibus proponere, quod cùm domus ſit orbata paſtore: neceſſe eſt ut de novo Priore provideatur.

2. Deinde ſi domus fortè eſt parva ⁊ aut omninò talis quòd aliquo modo poſſit dubitari an ibi tot ſint idonei electores, quot neceſſarii ſunt ad faciendum electionem, ut infra dicetur: debebit ibídem coram omnibus taliter tractare, quòd per talem diſcurſum manifeſtè conſtet: an talis domus legitimè poſſit, ſi vult, aut etiam non poſſit procedere ad electionem faciendam.

3. Et quia hoc conſtare non poteſt ⁊ niſi priùs ſciatur quot & quales neceſſariò requiruntur ad electionem canonicè faciendam: idcirco dicimus, & quatenus opus eſt ſtatuimus & declaramus ⁊ quòd amodò in omni caſu electionis, non poterit nec debebit ullo modo procedi ad electionem faciendam, niſi ubi fuerint ſaltem quatuor Profeſſi domus eligentis: qui etiam ultra hoc ſint idonei ad faciendam electionem.

4. Non ſunt autem ad id idonei, ſive non habent vocem eligendi ⁊ etiamſi ſint profeſſi domus eligentis, infrà ſcripti quicumque, videlicet, Primò qui non ſunt promoti ſaltem ad Subdia-

diaconatum ⹎ deinde Fugitivi quacumque fugâ, & quocumque tempore manſerint in tali fugâ, niſi vox fuerit eis expreſsè reſtituta ⹎ Criminoſi niſi fuerint expreſsè habilitati ad vocem activam ⹎ in diſciplina generali conſtituti ⹎ Leproſi ⹎ Excommunicati ⹎ Suſpenſi ⹎ Interdicti : & Irregulares. Nulli iſtorum idonei ſunt ad eligendum.

5. Si igitur in domo orbata non fuerint ſaltem quatuor Profeſſi domus idonei ⹎ * tunc qui ibi erunt, ſcribent Viſitatori ſive Viſitatoribus Provinciæ ſe orbatos eſſe paſtore : qui eis providebunt de Rectore uſque ad ſequens Capitulum generale.

6. Et quia interdum contingit præſertim in parvis domibus, aut ubi ſunt pauci domus Profeſſi ⹎ quòd etiamſi legitimus ibi ſit numerus electorum idoneorum, tamen nolunt eligere propter aliquas cauſas, ſed malunt ſibi provideri de Priore per Capitulum generale, aut per Reverendum Patrem ⹎ propterea debebit Vicarius interrogare Conventum, an velit pro novo Priore habendo procedere per viam ele-

* *Ordinatio Cap. Gen. Anni 1679.*

IN Electione Prioris vocem etiam activam habebit Vicarius tantùm, qui non eſt Domus eligentis Profeſſus : ſed nihilominus juxta Statutum non poterit procedi ad electionem, niſi inſuper adſint quatuor Profeſsi ipſius Domus. In cœteris verò negotiis Procurator & Sacriſta vocem habebunt, ſicut jam aliàs conceſsum eſt, etiam ſi non ſint Domus Profeſſi.

ctionis: An potius ſuper hoc per Reverendum Patrem aut Capitulum ſibi provideri, & juxta ſenſum majoris partis Conventus, per vota ſecreta exquirendum, uni ex duobus ſtandum eſt.

7. Si reſponderit ſe velle eligere ; debebit tunc Vicarius ibídem palam proponere, & coram omnibus tractare, an illa domus diſtet à Cartuſia ultra tres diétas: Nam ſi non diſtat ; debebunt antequam procedant ad electionem ſignificare domui Cartuſiæ, ideſt R. Patri Priori Cartuſiæ [a] ſe eſſe orbatos Paſtore, & petere ab ea ut ſibi providere dignetur: domus autem Cartuſiæ, ideſt R. Pater Prior eiuſdem domus, pro ſua prudentia, & paterna cura, providebit orbatæ domui, proüt ſibi magis expedíre videbitur.

[a] Nota, *Ideſt R. Patri Priori domus Cartuſiæ cui ſoli committitur authoritas Cap. generalis, prout exprimitur* n. 56 c. 22. ſecūdæ partis. Vide etiam nn. 32. & 45. prçſentis cap. & nn. 43. & 44. c. 22.

8. Quod ſi domus orbata diſtat à domo Cartuſiæ ultra tres diétas ; tunc ut Conventus præparetur priùs pro inſtanti electione, Vicarius debebit eum ſeriò in Domino admonere: quòd eligere paſtorem animarum non eſt facilis & vulgaris res, ſed maximè ardua & ſummæ importantiæ ; cùm ex bono vel malo Paſtore pendeat propemodum omne bonum vel malum totius Gregis: Ideo debere eos in hoc negotio, cum omni rectitudine, & prudentia, & timore Dei procedere ; ne ſi, quod abſit, malum pro bono elegerint ; ipſi ſibi in ſuam perni-

nitiem lupum pro Paſtore accerſant: & eis imputentur omnia mala quæ illum facere & pati contigerit, occaſione talis inordinatæ electionis.

9. Quin etiam ſcire illos debere ⁊ quòd ſub pœna peccati mortalis tenentur eligere talem, quem ipſi in ſua conſcientia credant ⁊ aut veriſimiliter exiſtiment eſſe magis idoneum ad regendum ſecūdum Deum animas & domum eorum in utroque ſtatu: quàm ſit aliquis alius qui pro tunc ad id ab eis eligi poſſit ⁊ niſi fortè tam parva eſſet inter eum quem eligunt & alium illo aptiorem differentia: quòd meritò hoc pro nihilo reputari debere videretur.

10. [a] Quòd ſi fortè non poſſet tunc inveniri aliquis unus talis, qui eſſet in utroque ſtatu aliis eligibilior & aptior ⁊ ſed unus videretur aptus pro ſpiritualibus: alius verò pro rebus & negotiis temporalibus ⁊ tunc in tali caſu poſſent iſtū in temporalibus expertum eligere: ſi tamen duas in ſe haberet cōditiones. Primùm quidem quòd eſſet ſufficienter idoneus ad ſpiritualem animarum profectum: deinde quòd ultra hoc, etiam multùm ſuperaret in temporalium adminiſtratione alterum qui ſpiritualior haberetur. Aliàs non concurrentibus iſtis duabus conditionibus ⁊ tenerentur illum magis eligere, qui eſſet aptior pro ſalute & profectu animarum ⁊ quoniam hoc eſt magis principale & neceſſariū: & proprium.

[a] Nota: *Iſta ſic expreſſa ſunt ad quorumdam ſcrupulos ſublevandos & anxietatem dubitantis & fluctuātis animi ſedandam.*

Prio-

Prioris officium. Temporalia verò ſunt acceſſoria & ſecundaria ; & non propriè ad Paſtorale officium pertinentia: & ultra hoc poſſunt etiam per idoneos Procuratores, aut etiam per alios ſuppleri & bene gubernari.

11. His igitur & aliis hujuſmodi per Vicarium propoſitis ; cõſequenter debebit Conventum monere, qui & quot ſint qui eligi canonicè non poſſint: ne ſi hoc eis non proponat ; per ignorantiam fortè vel per inadvertentiam: eligant aliquem qui canonicè eligi non poſſit.

12. Nam ſi ſcienter aliquem talem eligerent ; eſſent pro ea vice privati poteſtate eligendi, & poteſtas devolveretur ad Capitulum
a vide n.44. cap.22. generale, vel Reverendum Patrem ; [a] qui in tali caſu cum conſilio ſui Conventus, provideret illis de aliquo Paſtore: aut etiam ſi ei bene viſum eſſet, concederet de ſpeciali gratia ut poſſent iterum eligere.

13. Sunt igitur qui eligi non poſſunt ij omnes qui ſequuntur, & nulli alii: Videlicet qui poſt factam profeſſionem non ſteterunt in ordine ſaltem per tres annos integros ; qui tantum ſcientiæ non habent, quantum de neceſſitate requirit officium Prioratus ; Non promoti ad Sacerdotium ; Omnis Prior qui non ſit profeſſus domus eligentis ; Nam qui eſt profeſſus poteſt eligi, niſi ab ea fuerit abſolutus ſua culpâ: licèt

non

non criminali. [a] Viſitatores qui in actu viſitationis abſolvunt Priorem pro ea vice, & omnes qui aliquo perpetuo impedimento non poſſunt aſcendere ad Capitulum generale. Præterea ineligibilis eſt etiam omnis qui ſit apertè malæ famæ; aut etiam dubiæ & ſuſpectæ: apud probos & graves viros, vel ordinis, vel etiam extraneos. Criminoſi, Fugitivi, etiam ab omni diſciplina abſolúti; in diſciplina generali conſtituti etiam ſi non ſint criminoſi; Leproſi; Excommunicati; Suſpenſi; Interdicti: Irregulares.

[a] Nota *Id intelligitur de Commiſſariis, nam Viſitatores ordinis, non viſitant domum ſuæ profeſſionis.*

14. Quiſquis etiam dimiſerit Prioratum domus Cartuſiæ; quamdiu in eadem domo mãſerit, licet poſſit eligi: non poterit tamen cogi ad conſentiendum electioni. Domus autem Cartuſiæ omnem Priorem cujuſvis domus noſtri Ordinis, poterit, non ſolùm eligere, ſed etiam ſi ei expedire videbitur ad conſentiendum electioni obedientiæ præcepto compellere. Iſti igitur omnes qui ſuprà numerati ſunt, ineligibiles ſunt: alii verò omnes poſſunt eligi.

15. Et quoniam ſunt aliqui interdum qui non cognoſcunt perſonas; & libenter per alios informarentur, ſed putant non licére: Declaramus quòd omnes qui in hoc pia intentione ducuntur; licitè poſſunt, imò etiam potiùs debent interrogare illos qui & melius cognoſcunt perſonas: & meliores etiam & aptiores Paſtores ſe-

C cun-

cundum Deum habere deſiderant. Nam qui cognoſcunt quidem meliores, ſed eos nolunt; volunt autem Priores prurientes auribus, & qui ſunt vitæ largæ & laxatæ; iſti interrogari non debent: quia potiùs darent conſilium conforme ſuæ inordinatæ cupiditati.

16. Sicut autem plurimum commendandi ſunt, qui piam ſolicitudinem pro bonorum Paſtorum electione gerunt; ita illi ſunt magnopere culpandi, qui pro eligendis deterioribus ſtatim inter ſe ſecreta conventicula faciunt; & ut omnes ad ſuam cupiditatem trahant, conantur quantum poſſunt, per ſe, & per interpoſitas perſonas, non precibus modò: ſed interdum etiam quod eſt deterius muneribus, promiſſionibus & bonorum maledicentiis & detractionibus multis, obtinere quod volunt. Quam perniciem ut omnes diligentiſſimè caveant, Vicarius quantâ poterit majori efficaciâ, debebit omnibus perſuadere.

17. Nam qui talibus mediis inducunt, aut inducuntur ad conſentiendum ſcienter in perſonas non tales, quales jus commune & noſtra inſtituta neceſſariò requirunt; mortaliter peccant, & vitium Simoniæ realis, vel ſaltem mentalis, committunt: & Spiritum ſanctum à tali electione & à domo ſua expellunt.

18. Omnino autem ab omnibus caveatur,

ne ullus in domibus noſtris quâlibet aſtutiâ ſeu violentiâ in Priorem præficiatur ; niſi quem Monachi, communi conſenſu, vel Monachorum vocem habentium major pars, ſecundum Deum;& approbata noſtri Ordinis inſtituta providerint eligendum.

19. His igitur omnibus per Vicarium propoſitis ; triduanum continuum, niſi feſtum Capituli interſit, cunctis Fratribus indicitur jejunium : & quouſque Priorem habeant poſt Laudes & Veſperas procumbentibus omnibus ſuper formas ; etiamſi ſit feſtum duodecim lectionum, vel tempus aliquod in quo venia non ſumitur, Pſalmus Ad te levavi, nudatis capitibus, communi devotione cantatur : incipiendo in Choro Cantoris hebdomadarii, cum aliis precibus ut in prima parte habentur.

20. Interea quàm citius commodè fieri poterit: vocabuntur Confirmatores, qui præſint futuræ electioni novi Prioris. Sunt autem vocandi duo Priores noſtri Ordinis de vicinioribus & diſcretioribus Provinciæ ; Aut unus cum Antiquiore domus eligentis, ſi duo Priores cõmodè haberi non poterunt: quorum unus, ſi commodè fieri poterit, debet eſſe Viſitator principalis ; aut ſi ille non poteſt, aut non vult: Conviſitator Provinciæ.

21. Porrò vocati ad aſſiſtendum Electioni,

nullum omnino Electorum verbo, ſcripto, nutu, ſignis, muneribus ⁊ per ſe vel per interpoſitam perſonam, directè vel indirectè ſollicitent de aliqua particulari perſona eligenda aut poſtulanda: ſed eligentium vota purè & ſimpliciter, & cum omni integritate recipiant.

22. Poſt expletum triduanum jejunium & præſentibus ipſis Confirmatoribus ⁊ devotè cãtatur Miſſa de Spiritu ſancto, toto præſente Cõventu, ab altero Confirmatorum: vel, ſi ipſi ita voluerint, à Vicario. Debebit autem antequam Miſſa incipiatur præparari aliqua menſa ante Altare Capituli cum quinque ſedibus ⁊ ſuper quam poni debent omnia inſtrumenta ſcriptoria cum papyro & vaſe apto, quod tamen non ſit Calix conſecratus: in quod omnes ſchedulæ votorum Eligentium immittantur.

23. Præparari etiam debet alia menſa in aliquo angulo Capituli, ſi Capitulũ ſit amplum ⁊ ita quòd nemo præſentium poſſit videre quid quiſque ſcribat: aut in aliquo alio loco contiguo ipſi Capitulo ⁊ ſuper quam menſam parata ſint omnia inſtrumenta ſcriptoria cum papyro, cera & filo: ut ibidem à ſingulis per ſe & ſeparatim ſcribantur ſchedulæ votorum ⁊ involvantur: & cerâ vel filo connectantur.

24. Miſsâ cantatâ Vicarius convocabit in Capitulum omnes & ſolos Profeſſos domus: ido-

idoneos, [a] ut ſuprà, ad eligendum ч & Confirmatores ideſt Scrutatores: nullos alios. Si quis autem ex habentibus vocem eligendi, infirmitate, aut alio impedimento legitimo detentus, non poſſet commodè perſonaliter Electioni intereſſe ч poterit tamen interponere votum ſuum in ſchedula clauſa inſcriptum eo modo quo cæteri votum ſuũ inſcribunt & involvunt: ut differentiâ aliquâ notari & cognoſci non poſſint, ſed ipſi Confirmatores, ideſt Scrutatores, debent ad Cellam Infirmi accedere ut illius ſchedulam accipiant.

[a] *Vidè ordinationem relatam ſub nu. 5. hujus cap.*

25. Porrò nullatenus qui de Ordine noſtro non ſunt ad electiones Priorum noſtrorum advocentur. Et ſi fortè in domo præſentes ſunt, nullo modo de perſonis eligendis cum eis loqui, aut eos conſulere debemus: Hoſpites tamen Ordinis, & Profeſſi domus, qui non ſunt idonei ad Electionem ч poſſunt, ſi volunt intereſſe ſermoni Confirmatorum: ſed eo expleto ſtatim debent recedere, nec ullo modo futuræ Electioni intereſſe.

26. Poſtquam omnes ſimul in Capitulum convenerint, Vicarius dicit, Benedicite ч deinde antiquior Confirmatorum incipit Pſalmum, Ad te levavi, cum Precibus & Orationibus ſupradictis: in quibus ſtamus omnes nudatis capitibus.

Prin-

27. Principalis autem Cònfirmator ille judicatur & erit,qui eſt Viſitator,vel Conviſitator Provinciæ.Et ipſis abſentibus, ſi fuerint vocati alii duo Priores, ille dicetur & erit principalis, qui plures annos,ſive continuos,ſive intermiſſos exegerit in Prioratu. Idem ſtatuimus etiam de Commiſſariis: qui interdum mittuntur pro aliqua Viſitatione, aut Inquiſitione, ſeu quacumque proviſione faciendâ.

28. Perſolútis precibus Confirmator principalis dicit Benedicite:& tunc vel ipſe vel collega ejus aliquam faciet exhortationem aptam negotio. Finíta exhortatione, principalis Confirmator authoritate Capituli generalis præcipiet omnibus Electoribus, quatenus talem eligant,quem ſecundum Deum & conſcientiam judicaverint vitâ, ſcientiâ, & ætate aliíſque debitis qualitatibus eſſe magis aptum & idoneum ad Officium Prioratus ſuæ domus: quàm quivis alius qui tunc ab eis poſſit éligi.

29. Poſt præceptum nominentur per principalem Confirmatorem tres alii ex antiquioribus eligentium qui aſſiſtant Electioni,& omnia diligentèr fieri videant. Poſt quam nominationem ſtatim qui nominati ſunt pergunt ad præparatam menſam, ibíque ſedent ſimul cum Confirmatoribus:cęteri verò Conventuales eligentes, ſedent aliquantò remotiùs à menſa in locis ſólitis.

Poſt

30. Poſt ſeſſionem principalis Confirmator jubet ut ſinguli ſuo loco & órdine ⁊ hoc eſt unus poſt alium, ſecundum rationem antiquitatis, eant ſuo quiſque tempore in locum deputatum ad ſcribendas ſchedulas, & ibi unuſquiſque ſolus exiſtens ſcribat votum ſuum tali modo: quòd nemo ſcribat nomen ſuum proprium, ſed tantùm dicat Ego. Nomen autem proprium illius quem vult eligere ⁊ & nomen domus ejus cujus eſt profeſſus, aut nomen Officii, ſi eſt Officialis: ſcribere debet, ſic dicendo ⁊ Ego eligo D.N. profeſſum domus talis: vel loco profeſſionis dicat Priorem vel Vicarium domus talis: in Priorem hujus noſtræ domus. Quod poſtquam ſcripſerit, involvet ſchedulam in modum parvi rotuli, & filo ligabit, vel cerâ connectet ⁊ & ſtatim afferet illam ad menſam Confirmatorum: ubi ſtans aperto capite, paululum porrecta manu & manicis reductis, immittet illam in vas ad hoc ibídem præparatum. Poſt hæc idem Confirmator jubet antiquiorem antiquiorum qui aſſiſtunt Electioni, ire ad locum deputatum ad ſcribendum ſchedulam ſuam, modo quo ſuprà. Qui reverſus immittet illam in vas, ut ſuprà dictum eſt. Idem facient alii duo antiquiores aſſiſtentes, & poſtea cæteri per ordinem, ut quiſque præcedit antiquioritate profeſſionis.

31. Schedulis omnium injectis & receptis

in vas, ubi ille qui ultimus injecit ſeſſum ſe receperit, monet Electores principalis Confirmator intentos eſſe vaſis everſioni, & numerationi ſchedularum. Ubi id monuit, confeſtim bene exporrecta manu, evertit vas ſuper menſam: & numerat illas inſpectantibus antiquioribus qui aſſiſtunt. Nondum tamen eas aperit, nec legit, ſed numerat duntaxat: ut intelligat an numerus ſchedularum congruat cum numero Eligentium. Totidem nempe debent eſſe quot Electores. Si non congruit, ſed plures ſunt numero, declarat repetendam eſſe Electionem ⁊ conteſtans eum qui fraudem fecit, ut reſipiſcat à tantâ Spiritus ſancti contumeliâ & Patrum contemptu: & mox in omnium conſpectu comburit omnes ſchedulas ⁊ Et ſi quidem tempus ſuppetit: jubet alias ſcribi à ſingulis in loco deputato, & ut ſuprà, in vas conjici & numerari.

32. Porrò ſi numerus ſchedularum conveniat, tum demum ubi id conſtiterit, aperientur ⁊ & votis diligenter enumeratis, & ſeorſum in papyro deſcriptis: conſiderabunt Confirmatores quod idem eſt ac ſcrutatores, [a] utrum aliquis electus ſit ſufficienti numero votorum. Oportet autem ut qui canonicè futurus ſit Prior, habeat tot vota: quæ excedant medietatem totius Conventus eligentis. Quòd ſi nullus habuerit ⁊ Confirmatores hoc publicè denunciabunt: & ſi

[a] Nota. *A ſolis confirmatoribus debêt videri & legi vota eligẽtium ut ſecretum in hoc ſervari mandatum*, Seſſ. 25. cap. 6. Concil. Trident. *convenienter obſervetur*;

& ſi quidem plures electi fuerint, neminem tamen nominabunt: ſed ſolùm dicent quot fuerint electi, & quot quiſque ſchedulas & vota habuerit. Et cum ſupputato votorũ & eorum qui electi ſunt numero publicè conſtiterit coram omnibus, neminem eorum habuiſſe ſufficientem numerum, tunc ibídem coram omnibus comburentur ſchedulæ: & toties ſcribendæ, ſive faciendæ erunt novæ, donec aliquis ſufficientem numerum habuerit: niſi fortè toties effectæ jam eſſent, ut judicio Confirmatorum deſperari de Electione poſſet, & obſtinati apparerent animi. Quâ re contingente, ceſſandum erit ab Electione, ac per viam aliam ſcilicet proviſionis procedendum: ut negotio delato ad Reverendum Patrem Cartuſiæ, expectetur quòd ille re intellecta reſpondeat vel faciat. Videtur autem nobis ſatis probabiliter deſperari de Electione poſſe, ſi poſt ternam ſchedularum repetitionem: nemo inveniatur electus cum ſufficienti numero votorum.

33. Verùm permittimus ut ſi Confirmatores aliquâ probabili ſpe ducantur, poſſint etiam dare quaternam novarum ſchedularum & votorum conſcriptionem: ſic tamen ut eodem die & tempore hæc fiant, neque antea liceat egredi Capitulum aut locum in quo celebratur Electio, quàm finis ei imponatur: neque

interim ſit aliqua inter Eligentes & Confirmatores communicatio. Hâc autem ultimâ vice ſi nullus electus ſit cum numero votorum ſufficienti & neceſſario: nullam præterea dare poſſint aliam Electionem. Quo caſu contingente, ſcribendum tunc erit totum negotium Reverendo Patri Cartuſiæ: qui cum conſilio ſui Conventus providebit orbatæ domui de Paſtore.

34. Porrò ſi numerus ſufficiens habeatur; & unus ſolus fuerit electus: publicabitur nomen ipſius, cum numero votorum quæ habuit. Sin plures electi fuerint; illius tantùm nomen publicabitur, qui numerum ſufficientem habuerit: cæterorum verò ſupprimentur; ſed tamen dicent quot fuerint ſimul electi cum eo, & quot quiſque vota habuerit: ut nemo aliquã. fortè poſſit prætendere ſuſpitionis aut fraudis occaſionem. Porrò omnes ſchedulæ poſt quàm lectæ fuerint, publicè ibídem comburentur; quod ſemper totiès eſt faciendum, quotiès denuò eas repeti contigerit: illiſque combuſtis, dicat clara voce principalis Confirmator, Habemus Priorem; & nominet eum, & domum cujus ſit profeſſus, & obedientiam quam habet, ſi aliquam tunc habeat: & numerum votorum quæ habuit, ut omnes intelligant an ille numerus excedat medietatem totius Conventus eligentis.

Prio-

35. Priore coram omnibus nominato & publicato, Vicarius niſi ſit Confirmator, aut electus in Priorem; hoc enim caſu, tranſibit id officii ad eum qui exercet officium Antiquioris: dicat clara voce ſic. Venerabiles Patres Confirmatores, Nos Conventuales petimus à veſtris Paternitatibus: authoritate Dei & Capituli noſtri generalis confirmari nobis in Priorem hujus domus, V. P. D. N. profeſſum domus N.

36. Poſtulatione facta Confirmatores aſſignabunt terminum ad opponendum cõtra Electionis formam & perſonam Electi, diem videlicet unum qui ſatis eſt: aut ſi ratio ſuadeat, duos aut plures qui non ſint dies feſti. Nec ſine termino hujuſmodi aut terminis confirment Electum, etiam ſi Conventus aliter inſtaret; cùm in re tam ardua nihil ſit per feſtinationem agendum: & multa interea latere poſſint de perſona electa, aut de Electoribus, vel forma Electionis, quæ matura conſideratio & tempus afferre ac declarare poterunt.

37. Interea tam Conventuales, quàm Cõfirmatores debent diligenter cõſiderare & perſonam Electi, & formam Electionis. Formam, an ſit canonicè facta. Erit autem canonicè facta, ſi ſervata fuerint omnia quæ in hoc Capite jam dicta ſunt, & infrà dicentur. Perſonam Electi; an talis ſit, qualem neceſſariò eſſe debere ſuprà

deſcripſimus: cùm de ineligibilibus ageretur.

38. Confirmatores autem Deum Iudicem præ oculis habentes, à via Dei, amore aliquorum non exorbitent, vel timore. Sicut enim præcipitur Conventualibus Electionem facturis, ut omni meliori modo quo poterunt ſecundum Deũ eligant: eodem modo vocatis ad Electionem Prioribus, præcipitur ne in perſonam non idoneam ſcienter aliquando concordent. Non tenebuntur tamen conſiderare, an perſona electa ſit melior & aptior quàm omnis alius qui tunc potuiſſet eligi: ſed ſolùm, an habeat aliquod impedimentum eorum quæ ſuprà de ineligibilibus poſita ſunt. Si tamen Electus eſſet talis, quòd manifeſtè pateret illum eſſe notabiliter tranſgreſſorem obſervantiæ regularis: tunc non debent talem confirmare. Cùm enim regularis obſervantia ſit diligenter à perſonis noſtri inſtituti exercenda, ut per formam profeſſionis patet ⁊ qui hujuſmodi obſervantiam non haberet, nec ad eam afficeretur, non eſset probabilis ſpes quòd eam conſervare, augere, vel introducere in aliis poſſet: quod tamen neceſſarium eſt unicuique Priori.

39. Si autem Confirmatores ex aliqua rationabili cauſa judicaverint non eſse confirmãdum Electum: ſcribent tàm ipſi, quàm Conventuales Reverendo Patri cum plena informatione

ne totius negotii ⁊ qui pro ſua prudentia & maturo conſilio, confirmabit vel infirmabit Electionem: aut aliter orbatæ domui providebit, ſicut ſibi meliùs ſecundum Deum videbitur expedíre.

40. Quod ſi nullum impedimentum invenerint in perſona electa, nec in forma Electionis ⁊ termino ad opponendum exacto, confirmabunt illum in die non feſto: * ſic dicente principali Confirmatore. Nos talis & talis humiles Priores domorum N. & N. electi per vos, vel deputati per Reverendum Patrem Cartuſiæ ad præſidendum veſtræ Electioni ⁊ authoritate Statutorum noſtrorum, confirmamus vobis in Priorem hujus domus. V.P.D.N. profeſsum vel Vicarium talis domus: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti. Et reſpondeat Conventus, Amen. Sciendum eſt autem quòd quamvis Electiones diebus Feſtis Eccleſiæ vel Ordinis licitè fieri valeant ⁊ aſſignationes tamen terminorum, quæ fiunt per Priores vocatos, ad opponendum contra Electionis formam & perſonam Electi,

* *Ordinatio Anni* 1647.

QVando ex Præſidentibus Electioni novi Prioris unus moritur, vel in Priorem eligitur, alter non præſumat ſine ſocio Electum confirmare: Sed teneatur ad hunc actum convocare Priorem viciníoris Cartuſiæ, vel eo impedito Monachum antiquiorem profeſſione ejuſdem viciníoris Cartuſiæ ut inſimul ad confirmationem electi deveniant.

debent cadere in diem non feſtivã:& die feriali Confirmatio ipſa fieri, cùm ſit actus judicialis.

41. Factâ igitur Confirmatione, poterunt Confirmatores, imò etiam debebunt in virtute ſanctæ Obedientiæ præcipere Priori electo, ut Electioni conſentiat & illam exequatur. Significabunt tamen ei Confirmatores ſi abſens ſit, utrum ipſe ſua ſponte accedere debeat ad domum in qua fuit electus: an expectet donec aliquis ab ipſis deſignandus mittatur ad eum, qui eum ducat, & aſſociet, ſuper quâ re ipſi judicabunt & facient proüt eis meliùs expedíre videbitur.

42. Quòd ſi fortè talis Electus, eſſet præſens in domo à qua eligitur ꝛ ipſimet Confirmatores, alioquin cum advenerit, Vicarius cum Antiquiore, eundo in Eccleſiam, ipſum in Prædeceſſoris transferunt locum: ibíque factâ Oratione & dicto Pater noſter & Ave Maria, à quolibet in loco ſuo ſuper formam genibus flexis, & capite diſcooperto, veniunt in Clauſtrum Eccleſiæ ꝛ & accedens Vicarius ad Priorem genibus flexis, junctas manus infert in manus Prioris ꝛ & interrogatus ab ipſo, Promittis obedientiam? reſpondet, Promitto: & oſculatâ manu ejus, ſurgens recedit ad ſuum locum. Similiter facit poſt Vicarium Antiquior, & cæteri alii per ordinem, etiam Hoſpites ſi ibi ſint, & po-

& poſteà Converſi in Capitulo ipſorum.

43. Totámque diem illam gaudio dedicantes, & Sextam diei in Eccleſia ſubmiſsâ voce dicentes, bis in Refectorio comedunt: niſi tale fuerit jejunium quod pro Feſto Capituli minimè frangeretur. Et Hebdomadarius, aut ſi illa die non celebraverit, Vicarius ejus menſas benedicit. Poſt Prandium etiam, ab Exaltatione ſanctæ Crucis uſque ad Adventum, & à Nativitate Domini uſque ad Quinquageſimã, utrámque Nonam ſubjungunt. In æſtate verò Nonam de die tantùm, paulò poſt meridiem in Eccleſia dicunt, præmiſsâ in Cellis Nonâ de Beata Maria: & in Gratiis agendis poſt Prandiũ & Cœnam veniam non accipiunt, licèt, ſi tempus poſtulat, dictam veniam in Horis diei ſumant. Quòd ſi jejunium fuerit, poſt Nonam in Eccleſia ſubmiſsè dictam, erit in Refectorio comedendum. Si autem qui eligitur præſens non fuerit ⁋ non in die Electionis, ſed quando accipit ſedem: in Refectorio manducatur.

44. * Sciendum eſt autem quòd Reverendus Pater Cartuſiæ poterit cũ conſilio ſui Con-

* *Ordinatio Anni* 1648.

SErvetur antiqua conſuetudo Ordinis de petenda ſtatim per Conventuales à Reverendo Patre Confirmatione novi Prioris electi, & à Præſidentibus ejus Electioni confirmati, ſub pœna infirmandæ Electionis.

ventus Electum deſtituere: ſi ſecundum Deum ex aliqua juſta & rationabili cauſa judicaverit expedíre. Et ideò Confirmatores communibus literis debent, quàm citiùs commodè poterunt, ſignificare Reverendo Patri hujuſmodi Electiones Priorum, quaſcumque pro tempore per eos fieri contigerit. Domus tamen in qua fient Electiones, Priorem ſic electum reprobare non valebit.

45. Porrò Electiones debent ſaltem intra quadraginta dies fieri. Quòd ſi aliqua domus in hoc fuerit inobediens, niſi legitimo impedimento excuſetur: in futuro Capitulo pœnam ſuſtinebit condignam. Si verò quod abſit, ultra tres menſes, juſto impedimento ceſſante, Conventus Electionem non fecerit: eligendi poteſtate eâ vice privabitur, & proviſio de Priore ad Reverendum Patrem Cartuſiæ devolvetur, vel ad Capitulum generale. *

* *Ordinatio Anni 1623.*

Mandamus omnibus Viſitatoribus Provinciarum Ordinis ut curent in ſingulis domibus Provinciarum ſuarum publicari Decretum Domini noſtri Papæ Gregorij XV. ſub data diei 27. Septembris, anno 1622. pro conſervando antiquo uſu Ordinis, tàm in Inſtitutione Priorum, quàm cæterorum Officialium.

De Officio Prioris.

CAP. III.

1 PRIMUM & principale Prioris officium eſt, ſuæ ipſius, & omnium Subditorũ ſaluti & profectui ſpirituali invigilare; ſe ſimul & creditum ſibi gregem ſecundum Deũ & regularem Ordinis diſciplinam & formam Statutorum noſtrorum in omnibus bene dirigere : bonum fratribus ſuis & aliis de ſeipſo in omni virtute & obſeruantiâ regulari exemplum præbére . Se cum illis in victu & veſtítu; in ſequenda Eccleſia , & toto tàm diurno quàm nocturno Officio : niſi aliud valetúdo & domus negotia cogant , conformare.

2. Prioris eſt omnium ſibi ſubditorum cõfeſſiones audíre, aut aliis idoneis committere; infirmos inungere, communicare, & Defuncti Miſſam in Conventu celebrare; totum ſepulturæ Officium facere; Capitulum diebus feſtívis tenére; Hebdomadam ordinare, Miſſas ſingulis diebus in Conventu dicendas diſponere; beneficia & eleemoſynas, & eos qui ſe noſtris

Orationibus ex aliqua ſpeciali cauſa commendavérunt, denuntiare: Sermones in Capitulo fácere, aut cum vult aliis committere.

3. Prioris eſt in die Natalis Domini, SS. Nominis Ieſu, Cœnæ Domini, Paſchæ & Pentecoſtes, Corporis Chriſti, Sancti Brunonis Patris noſtri, & profeſſionis Novitiorum, Miſſas in Conventu celebrare: & totum diei & noctis eorum Feſtorum, excepto profeſſionis die, Officium facere. Corporalia, Veſtes Sacerdotales, Altaris Paramenta & Cruces benedicere ⁊ ad Lectionem Sacerdotis hebdomadarii benedictionem largíri: Te Deum inchoare.

4. Prioris eſt Converſis & aliis Fratribus in ſuperiori domo Capitulum tenére: vel Vicario, aut alii idoneo committere. Eoſdem etiam circa orationem Dominicam, Angelicam ſalutationem, Symbolum Apoſtolorum, Decalogum, Præcepta Eccleſiæ, Maternam orationem, Modum ſerviendi Miſſis privatis, & Modum rectè confitendi, communicandi, & religiosè vivendi plenè inſtituere, [a] aut ab idoneis inſtrui facere. Et ut omnes debitis temporibus confiteantur, communicent, Miſſas audiant, divinis Officiis interſint, & Eccleſiam frequentent, quantũ unumquemque decet, & tenetur ſollicitè providére. Scriptum eſt enim, Si quis fidelium & maximè domeſticorum curam non habet: fidem

[a] Notá; *Hinc animadvertant Priores nõ ſuis Officialibus, ſed ſibi ipſis curã ſpiritualis Educationis Fratrum ſpecialiter committi.*

dem negavit, & eſt Infideli deterior. Propterea illum monemus, ut curet Sermones Converſis Feſtivis diebus fieri: quibus etiam interſit Familia.

5. Prior debet rebus & negotiis domus ſuæ ſuperintendere˥ & de omnibus generalem ſollicitudinem & providentiam habére: bona etiã omnia per ſuos Officiales, & Miniſtros rectè adminiſtrare ˥ & ea ſecundum Deum, conſcientiam, & formã Ordinis & Statutorum noſtrorũ diſcretè diſpenſare: ac ne quid omníno rerum negligatur, ne quid pereat, ne quid malè expendatur, ſollicitè curare. Non enim res ſuas aut hominũ curat, ſed Chriſti: cui de omnibus, diſtrictã illum reddere rationem oportebit. Verumtamen ne fortè temporalium curâ rerum ac ſollicitudine prægravatus, ſpiritualibus minus poſſit intendere˥ tales ſingulis Obedientiis ſatagit deputare: quorum eas fidei ſecurè valeat credere.

6. Prioris enim eſt Officiales ſuos omnes, tam Monachos quam Converſos, [a] & cæteros quoſcumque, cum maturo conſiliò, inſtituere, deſtituere, mutare ˥ (nec hæc poſſunt impediri per Viſitatores niſi in actu Viſitationis exiſtentes) & unumquemque in ſuis officiis & obedientiis bene dirígere: & quoties eſt opus arguere, monere, & piè & charitativè pro eorum culpis & inobedientiis ſalutares pœnitentias impò-

a Nota, *Officiales Cõverſos intellige Coquinariam, Hortulanum, Piſtorem &c. ut latiùs exprimitur* c. 32. Tertię partis antiquorum Statutorum: *unde ſciẽdum eſt Converſos nũquam poſſe inſtitui Procuratores, aut Coadjutores; quod ultimũ officium committitur tantũ Monachis, et in domibus, ubi ex rationabili cauſa à R. Patre ſive fixè, ſive trãſitoriè præfatum officium Coadjutoris permittitur, cujus functiones, arbitrio Prioris relinquuntur cum nullas habeat per Statuta præfixas.*

pónere. Verumtamen non debet Hoſpitibus officium Vicarii, Procuratoris, vel Sacriſtæ commendáre: [a] niſi fortè nullum ad hujuſmodi officia in eádem domo idoneum profeſſum inveníret.

[a] Vide n. 12. cap. 5.

7. Qui autem inſtituti ſunt officiarii, vel alicui obedientiæ deputáti, nō audeant ſtatim, vel poſtea in Conventu petere miſericórdiam: niſi de conſenſu Prióris. Qui quæſierit, arbitrio Prioris puniátur: & nihilominus obedientiam illam habeat, quandiù Prior viderit expedíre.

8. Monachis poteſt obedientias in Clauſtro commendáre: ſed ſæpiùs fit & fieri debet in Capítulo. Cùm autem in minoribus aliquando quærat conſílium, poteſt & in commendā-dis obedientiis, ſi vult, áliquos conſúlere: eos maximè inter quos converſati ſunt hi quibus eas commendare propónit.

9. * Prior annis ſingulis in Adventu, aut alio tempore pro conſuetudine domórum, in præſentia ſua, & Vicarii, & duorum ad minùs ex ſenioribus & diſcretioribus dómus: faciat Procuratorem reddere rationem generalem totius receptæ & expenſæ in illo ánno factæ. Quod ſi

* *Ordinatio Anni* 1649.

Serventur nn. 9. & 11. Capituli 3. & 17. Cap. 6. Secundæ partis Statutorum de Computis reddendis & Arca communi habenda, ſub pœna abſolutionis Priorum & Officialium à ſuis Officiis.

Procurator fácere negléxerit: arbitrio Prioris púniatur. Et nihilominus, ſi opus fuerit, ſæpius ab eo ratio exigatur. Verumtamen Prior debebit tempeſtivè præmonére Procuratórem: ut ad reddendum ſua cómputa ſe præparet.

10. Prior ſine conſilio Vicarii, Procuratoris, & Sacriſtæ, non præſúmat commodare pecuniam, ſimul vel per partes, ultra vigínti ſcuta. Et tàm Priores quàm alii qui domos ſuas gravare non verentur, dando de bonis ordinis, ſine conſenſu ſuorum Conventualium, extraneis vel propínquis: ab Officiis abſolvantur, & nihilominus graviter púniantur.

11. Vólumus quod quælibet domus Arcam communem habeat, ſub tribus clávibus ꝰ quarum unam Prior habeat, alias aliqui ex Monachis quibus Prior commíſerit, clavarii nuncupandi, in qua ſervétur omnis pecunia domus: præter eam quam judicaverit Prior proviſionibus ordinariis neceſſáriam. In qua etiam Arca, depoſita aliena cuſtodiántur: nec liceat ea commodare vel expendere, niſi de voluntate Deponéntium, & cum aſſiſtentia clavariorum quando reponuntur & extrahuntur pecuniæ & depoſita ex dicta arca cõmunis ꝰ atque retineatur in ipſa capſa liber quo adnotentur pecuniæ & depoſita in eadem reſpectivè deponenda & extrahenda: ſtrictè ſervata in cæteris præſentium

ſta-

ſtatutorum forma. Si Prior aut Procurator contrà fécerit: Prioratum Prior, & Procurationem Procurator amíttat.

12. Quod datur alicui Priori domorum Ordinis, vel Rectori, vel etiam Vicario Monialium, acquiritur domui cui noſcitur præſidére: niſi conſtaret evidenter, quòd non in gratiam & intuitum domus illius cui præſidet, vel officij aut perſonæ ipſius, ſed magis favore domus ſuæ profeſſionis conferrétur; quia tunc tale donum, ad domum dictæ ſuæ profeſſionis pertinébit: & quando aliquod dubium ex præmiſſis oriretur, judicium, ſive determinatio reſervetur Reverendo Patri Cartuſiæ, ſive Capitulo generali.

13. Prior licet nullo tempore debeat unquam ſine multùm rationabili cauſa exíre de dómo: à principio tamen Adventus, uſque ad primã poſt Epiphaniam diem, & à Quinquageſima, uſque poſt octavas Paſchæ; propter arctiorem ſui cuſtodiam, & gregis ſui cúram: niſi urgente neceſsitate aut evidenti & magna utilitate non poterit exíre. Pro Negotiis autem quæ per Procuratorem, aut alium quempiam, aut etiam per litteras, vel aliter commodè expedíri poterunt, à ſua domo non éxeat; nec ea per ſeípſum exérceat: ſed in domo cum iis, à quibus aſſumptus eſt, reſídeat.

14. Cùm autem pro negotiis expediendis

eum

eum perſonaliter exíre oportebit, quàm citiùs poterit revertáturɥnec unquam ſolus équitet,[a] nec ſolus incédat:ſed ſemper habeat ſecum honeſtam alicujus comitívam ɥ nec équitet extra terminos ſine Cappa, nec etiam intra per víllas: remotus tamen à villis & à concurſu hominum, eam exuere póteſt. Honeſtam verò comitívam intellígimus ɥ Converſos, Donatos, alióſque domeſticos Famulos, matúram habentes ætatem, & nomen bónum: quos ſecum ducant tàm ad Capitulum generale, Viſitationes faciendas, & alia loca remota, quàm ad Civitates ſuis domibus propinquas & vicínas Grángias. Hoc tamen prohibentes ne prædictæ perſonæ incédant unquam equeſtres per hujuſmodi Civitátes: exceptis ipſis Prioribus ex cauſa rationabili, ubi conſuetudo id tólerat.

[a] Nota, *Inde non eſt intelligendũ, quod Prior de beat sẽper famulum Equeſtrem ſecum ducere, ſed de comitiva honeſta, ubique in itinere habenda, id intellige.*

15. Priores dum ſunt in itinere conſtitúti ɥ omni die feriali, ſi commodè fieri poſsit, Miſſas audiant, aut célebrent: nàm Feſtíuis certum eſt eos tenéri dicere vel audíre.

16. Ubicumque duo, pluréſve ſimùl fuerint Priores, ſi unus ex eis, vel alicujus eorum Converſus vel Famulus exceſſum fécerit, vel díxerit ɥ antiquior eorum, niſi adſit aliquis Viſitator, exceſſum ſic reprehendat, ſi Prior ſuus hoc fácere negléxerit: ut alij qui talia audierint, attentare ſimilia pertiméſcant.

17. Priores & omnes Perſonæ noſtri Ordinis, perſonas omnes, & loca, & tempora, & res & actiones omnes ſuſpectas & periculoſas devítent; alioquin ſi res fuerit vehementer ſuſpecta & ſcandaloſa, Viſitatores ſcribant Reverendo Patri: qui pro ſua prudentia & integritate providébit, proüt ei ſecundum Deum & facti qualitatem expedire vidébitur.

Theſaurarii. 18. Animadvertentes periculum animarum, quod omnibus omnium ſtatuum & conditionum hominibus próvenit ex prohibitorum Librorum lectione & úſu; Ordinamus quòd omnes Priores, Libros omnes, qui in ſuis domibus habentur, quàm diligentiſſimè fieri póterit, per ſe, aut alios ex ſuis idóneos víſitent; recognoſcentes Libros devotionis juxta Bullam Pij Quinti præfixam Officio glorioſiſſimę Virginis Mariæ correcto & emendato per Decretum ſacri Concilij Tridentíni: alios verò omnes recognoſcant juxta Indicem prohibitorum Librorum compoſitum ex Decreto ejuſdem Concilij, & ejuſdem Indicis Regulas, adhibentes etiàm alios Indices de hac matéria; ſi qui compoſiti ſint ab illarum Provinciarum Univerſitatibus, Epiſcopis, & Inquiſitóribus: & ſi opus fuerit Theologos, qui in illis morantur partibus cónſulant, aut conſulendos cúrent. Et Viſitatores in actu Viſitationis diligenter inquírant: an talis

lis

lis recognitio Librorum fúerit facta. Priores inſuper præcaveant ne aliqui ex ſuis Subditis legant, vel penes ſe retineant ullos Libros per ſupradictam Bullam & Indices prohíbitos: ne pœnam Excommunicationis, & aliorum quæ in Bulla ipſa & Indicibus continentur, incúrrant.

19. Nullus Prior noſtri Ordinis ſive palàm, ſive ſecretò præſúmat ludere aut ſolatiari cum Subdito ſuo, aut étiam non Súbdito: Nec quiſquam Subditus præſúmat ludere vel contendere cum Priore ſuo ; ſed ſemper & ubíque tàm in verbis, quàm in factis ei déferat, & obediat reverénter: nec præſúmat eum reprehéndere ; ſed ſi quid Prior errare vidébitur: Vicarius aut alius de antiquioribus & deſcretioribus domus, ſecretè & reverenter eum monére poteſt & débet.

20. Prior in præcipendo & excommunicando & in omnibus aliis Cenſuris modum ſérvet ; tàm propter periculum Præcepti & Cenſurárum: quàm etiàm, ne ſuâ indiſcretione Oves ſuas in amaritudinem perdúcat. Et ideò intélligens ſibi datam fuiſſe poteſtatem in ædificationem & non in deſtructiónem ; niſi pro guaviſſimis culpis & periculis ad talia remedia non devéniat: ſed potiùs ità ſe gérat ; ut ſi interdùm ipſius authoritas timeátur: ipſius tamen perſona ſemper díligatur. Nàm & ſi utrumque

neceſſarium eſt, amari ſcilicet & timéri: non expedit tamen ut Prior præter poteſtatem, etiàm naturâ ſuâ & moribus timeátur.

21. Sit ergo Prior talis, aut ſaltem curet ut fiat; ut Oves ipſius præſertìm in tentatiónibus & tribulatiónibus póſitæ, poſſint tanquam ad benignum parentis ſinum confúgere: & ei omnia ſecreta ſua manifeſtáre. Non tamen debet Prior, ut amétur à ſuis Ovibus, Statuta Ordinis, aut regularis diſciplínæ vigórem relaxáre; cum ſit hoc non placére virtúte ſed vítio: non Oves ſervare ſed pérdere. Sed debet à ſuis móribus omnem auferre ſævítiam & iracundiam, & imperioſitátem; & alia hujuſmodi vitia, propter quæ timentur & odiuntur Prióres: ut ſic non vitæ relaxatione, ſed religioſâ morum benignitate diligátur.

22. Priores non mittant, aut Ordinariis præſentent Monachos ſuos pro ordinibus ſuſcipiendis abſque præuio examine, ab jiſdem prioribus faciendo, & antequam ad legitimam ætatem pervenerint: ætas autem legítima eſt in Subdiacono annus vigéſimus ſécundus; in Diacono vigéſimus tértius: in Sacerdote, vigeſimus quintus. Súfficit autem quòd annum prædictum quis attigerit, licet nondum compléverit. Quando autem mittuntur ad Ordines ſuſcipiéndos; habeant ſecum Procuratorem

domus, vel ſi non poſſit, Converſum aliquem autDonatum,vel ſecularem Famulum gravem & honéſtum: & mittantur ad propriam Civitatem, ſi in ea Ordines conferantur, vel ad locum magis vicínum ubi Ordines ipſos conferri contínget ⁊ nec eundo & revertendo à recto itinere notabiliter divertant, nec ibídem inordinatam moram faciant: ſuper quo Priores eorum curam adhibeant diligéntem. Et ad evitandum omnes pernitioſos exceſſus, qui circà hoc contingere póſſunt: ſtatuimus ut omnes Priores teneantur quamprimùm commodè póterunt ſignificare in verbo veritatis Reverendo Patri, & Capitulo generali, moram quam ſui fácere ſolent in Ordinibus ſuſcipiéndis. Quam moram ſi Reverendus Pater & Capitulum generale víderint eſſe inordinátam ⁊ moderabuntur, & certum términum præfígent: quem poſtea nulla Domus aut Provincia ullo modo tranſgredi poſsit, ſub pœna Inobediéntiæ. Declaramus etiam quòd perſonæ Ordinis ad ſuſcipiendos Ordines non valeant abſque licentia R. Patris Curiam Romanam ordinatè intráre ⁊ exceptis perſonis domorum à dicta Curia ultrà unam diétam non diſtántium: cùm álibi dictos Ordines ſuſcipere non valébunt.

23 Nulla domus habeat duo magna Sigil-

la, hoc eſt unum pro Conventu, & alterum pro Prióre ⁊ ſed quælibet uno Sigillo magno autentico ſit conténta: quod Prior cuſtodiat, ſed nomine Conventus ipſo non ſigillet, niſi de totius Conventus vel majoris partis voluntate, & conſénſu. Póterit tamen Prior habére ſigillum parvum: & eo ſigillare líteras quas ſcribit ſuo privato nómine.

a Vide n. 12. cap. 5.

24. Nullus Prior, nullaque Ordinis noſtri perſona admittat in ſe executionem Teſtamentorum, etiàm ad pias cáuſas ⁊ nec ſollicitudinem aut procurationem aliquarum Cauſarũ aut Negotiorum alienórum: nec pariter Legationes ſeu Ambaſiatas, quæ ſimplicitati noſtri Ordinis mínimè convéniunt.

25. Nullus etiam noſtri Ordinis in ſe tanquam Iudex, vel Arbiter lites & negotia aliena ſuſcipiat proprio mótu. Quòd ſi à Sede Apoſtolica, cauſa aliqua cuilibet ex nobis fuerit delegáta ⁊ tunc ad eam audiendam éxeat: quamvis à R. Patre Cartuſiæ licentiam non habuerit éxeundi. Qua in re ſciendum quòd niſi in líteris commiſſoriis Ordo Cartuſienſís exprimátur: eam non tenétur Delegátus audíre, ſicut Indulgentia, quam à Dómino Innocéntio Papa Tértio habémus, manifeſtè declárat.

26. Pro his etiam qui non ſunt de Ordine noſtro, nullus noſtrûm quaslibet res cámbiat

vel

vel permútet aut véndat: nec pro eis ſpóndeat. Emere verò ſi neceſſitas exégerit, póſſumus: non tamen hoc fiat paſsìm, nec pro quólibet, nec ſine licentia Prióris.

27. Priores & Procuratores quantùm póterunt Lites & Proceſſus fúgiant: ſervos enìm Dei litigare non décet. Quòd ſi ad id interdùm impellat eos necéſſitas; pacem cum adverſariis viâ amicabili, ſi fieri poteſt quærant, vel oblatam ampleƈtántur: ad vitandum diſcurſus varios, litis eventus dubios, & expénſas. Ex his enìm multa domibus & perſónis Ordinis evenire poſſunt incómmoda.

28. Nullus Prior, aut alia quævis perſóna Ordinis verbis, literis, nuntiis, promiſſiónibus; aut alio quovis modo ſollicitet, ſubornet vel indúcat perſonas aliarum domorum ad aliquam inſtabilitátem: in non módicum perſonarum & diƈtarum domorum detriméntum. Qui contrà fécerit & quótiès id fécerit; Ordinem per menſem in viƈtualibus teneat ſine miſericórdia: & nihilóminùs per Capítulum generale, vel Viſitatores, proüt caſus exégerit rigidè púniatur.

29. Nullus Prior, aut alius noſtri Ordinis publicè prædicare præſúmat, niſi in Clauſtro vel Capítulo Monachorum, aut Converſórum: nec ibidem aliquis Secularis præter domeſti-

cam Familiam, niſi quando Priori videbitur expedíre, admittátur.

30. Prior circa Subditos ſuos ſit ſollícitus ne Ordinem dimittant, vel de Ordine fúgiant. Et quos hujus propoſiti probabiliter eſſe cognoverit,& eos qui alium vel alios ad hoc indúxerint, valeat carceri mancipáre. Nullus Prior cum bona conſcientia poteſt dare líteras de nõ repetendo aliquo Subdito ſuo Ordinem noſtrum jàm proféſſo:proüt in Romana Curia éxtitit declarátum.

31. Prior in domo ſua cum Hoſpítibus adveniéntibus, non debet paſsìm & indifferentèr comédere ⁊ ſed duntaxàt cum perſonis honeſtis & tálibus quibus hoc commodè negári non póterit: & tùnc etiàm quantò rariùs, tantò méliùs. Converſi in domibus noſtris, tàm Superiori, quàm Inferiori non comedant cum Prióribus ſuis.

32. Priores in aliis dómibus Ordinis, non debent loqui cum Mónachis: niſi de licentia proprii Prioris ipſorum Monachórum.

33. Prior quiſque novus in præſentia prædeceſſoris, ſi præſens fuerit, ac quatuor magis diſcretorum de Conventu, ſi tot aut plures affúerint ⁊ vel ſi prædeceſſor non supervíxerit, aut nimium remotus fúerit: in præſentia quatuor prædictorum, perfectè in ſcriptis rédigat ſtátum domus. No-

34. Novus Prior, tam domus Cartuſiæ, quàm cæterarum, in próximo ſequenti Capítulo profeſſionem faciat in hunc módum. Ego frater N. promítto obediéntiam communi Capitulo pro me & domo nóſtra. Siquidem de antiqua & approbata Ordinis noſtri conſuetúdine ꝯ ſinguli Priores, Rectores, Vicarii Monialium, in ſingulis Capitulis generalibus per ſeipſos, ſi præſentes fuerint, alióquìn per literas, miſericordiam petere tenéntur. Quod ſi non fécerint: nihilominùs pro petita habeátur.

35. Prior abſolútus, ante deſcriptum Statum domus à cujus Prioratu abſolvitur, in ſui ſucceſſoris præſentia, ad domum aliam non recédat: nec ſecum aliquid déferat, vel ante ſe præmittat niſi veſtes débitas, & quæ ſucceſſori ſuo decentia, ſalvo moderamine, videbúntur. Quòd ſi in illa domo in qua eſt abſolútus remanére, vel ad domum profeſsionis reverti voluerit, & Cella non vacáverit: locus ei competens & honeſtus extra Cellam Prioris interim deputétur. In Eccleſia verò & álibi in Conventu locus ei détur: ſecundum quod fuit in Ordine.

36. Poteſt etiam idem abſolútus eligere quamcumque domum illius Provinciæ, in qua eſt ſita domus à qua abſólvitur: ſi domus quam elégit velit illum recípere. Proptereà ut eidem

ab-

abſolúto provideatur, & evagationis materia ſubſtrahátur ꝰ ordinamus quòd abſolutus non recédat extrà domum à qua abſólvitur, niſi priùs fuerit debitè certificatus quòd Prior & Conventus domus, quam éligit, voluerint eum recípere: ut tùnc & non antè, domus illa cui præfuit, pecunias pro expenſis itineris neceſſarias ad prædictum locum cum equo & famulo ei miníſtret. Quòd ſi diligentiam féceri jam in duabus domibus, ut ab una, aut altera illarum reciperetur, & nec ſic quidem receptus fúerit ꝰ poſtmodum aut maneat in domo à qua abſolvitur, aut ad domum ſuæ profeſsionis revertátur: donec ſequens Capitulum generale, aut interím R. Pater Cartuſiæ, ſi hoc petierit, áliter ei providèat.

37. Prior qui non propter crimen, ſed propter aliam culpam depóſitus eſt: in alia quidem domo póterit éligi, niſi ſpecialiter à Capitulo generali ſibi fuerit interdictum: ſed in amiſſa nunquam, niſi de licentia Capituli generális. Cùm Prior & Procurator pro eádem culpa ſuas amíttunt obediéntias: in ipſa domo non debent habere eaſdem, donec à Capitulo concedántur.

38. Cùm Prior propter infirmitatem, vel ſenium factus inútilis voluerit ſuper annum habére Miſericórdiam ꝰ ſignificet domui Car-

tu-

tuſiæ, a quæ authoritate Capituli generalis, faciet ei Miſericordiam, ſi víderit expedíre: aut dabit licentiam convocandi duos Priores de vicinioribus & diſcretioribus, qui pôterunt ei fácere Miſericordiam, ſi hoc rationabile eſſe judicáverint.

a Vide n. 8. cap. 2.

39. Rector domus Ordinis non ſedet in ſede Prioris in Eccleſia, nec in Refectorio, ſed in ſede Antiquioris à parte dextra ante Vicárium ⁊ nec promittitur ei obedientia in principio Rectorátus: tamen obedítur ei in ómnibus tanquam Superióri.

40. Rector Novitiorum profeſſiones récipit, mutato nomine Prioris in nomen Rectóris: quando Priores diſtant pluſquam unam diétam.

De tractando Conſilio.

CAP. IV.

1 SI quid magnum vel grave tractandum fuerit, Prior Monachos profeſſos domus ſuæ vocem habentes, & quinque annos profeſſionis completos [a] in unum facit convenire. Quibus proponens Negotium, non debet manifeſtare ad quid inclinátur; ne per hoc videatur velle trahere alios ad hoc quod intendit: ſed tantùm aperire quicquid occurrit in materia propoſita pro & contrà; ut omnibus hinc inde conſideratis, & ſingulis quid ſentiant libere pronunciantibus: quod meliùs, rectiùſque exiſtimáverit, ſine ulla perſonarum acceptione exequátur.

[a] Nota, *Iuniores Monachi ab his tractatibus nō abſolutè neceſſariis removētur, ne ulla rerum externarum diſcuſſione, aut temporalium cogitationibus, ab habitu intimæ recollectionis aſſumēdo, & à temporalium oblivione retrabantur.*

2. Non enim ullo jure cavétur, ut quotiès aliquis tenétur pétere cōſilium, teneatur etiam illud executioni mandáre; cùm conſilium de ſua natúra non obliget ad ſequéndum: quoniã ex multorum audítis judiciis, inſtruitur & informatur animus conſultántis. In aliis autem, in quibus neceſſarius eſt conſenſus, & vota eorum qui requirúntur: non eſt líberum Priori fácere

quod

quod vult, ſed tenétur ſequi majorem partem ſui Convéntus, quem tùnc totum convocáre debet.

3. Cæterùm Hóſpites; non promóti ad Subdiaconátum; in diſciplina generali conſtitúti; Criminóſi; Fugitívi; Interdícti; Suſpénſi; Excommunicáti; non habent vocem in neceſſariis Tractátibus: propterea Priores illorum voces requírere non tenéntur.

4. Hoc autèm in Tractatibus & Conſiliis conferendis, omníno tanquàm utiliſſimum, rectiſſimumque ſervari débet; ut nemo ſuam vel altérius contentiosè præſúmat deféndere, vel aliorum impugnare Senténtiam: ne bonum conſilii in diſcordiam, quod abſit, furoremque vertátur. Qui verò contrà fécerit, & in his fúerit aſſuetus, commonituſque reſipíſcere nolúerit; tanquam pacis turbator à communibus tractatibus excludátur: pœnâ nihilominùs plectendus graviori, quæ pro modo culpæ & conditione delinquentis, remittitur arbitrio Præſidéntis.

De Officio Vicarii & Antiquioris.

CAP. V.

1 PRIOR quilibet unum ex ſuis Monachis Vicarium talem ſibi éligat ⁏ cui tutò ſuam poſſit conſcientiam committere: & in rebus arduis bono per eum juvari Conſilio. Qui etiàm abſente & impedíto Priore, cæteris exemplo & verbo prælucére ⁏ & omnes in obſervantia regulari & ſancta pace continére: maternaque omnibus ubera, maximè Tentatis, Infirmis, Afflictis, Novitiis, novitérque Profeſſis fructuosè exhibére váleat: Igitur eſſe debebit exempláris ⁏ ſufficienter dóctus ⁏ matúrus ⁏ benígnus ⁏ zelator Ordinis & obſervantiæ reguláris: præcipuus amator pacis & unitáris.

2. Vicarius abſente, vel impedíto Priore, vices ejus agit in viſitandis Mónachis ⁏ licentiis dándis ⁏ [a] confeſſionibus recipiéndis ⁏ inungendis & communicandis Infirmis non tantùm Monachis, ſed etiàm Converſis, Donatis & Mer-

[a] Notā; *In quibuſcumque rebus ubi ex Statutorū præſcripto requiritur licentia, debet etiā ab Officialibus peti à Vicario in abſentia Prioris, niſi licentiā ſpecialem haberēt à Priore, de qua tamen, ob rationem boni exempli ab Officialibus ſingulariter omnibus dādi, debent modeſtè Vicarium monere.*

Mercenariis in domo ſuperióri infirmántibus ɥ in ſepeliendis mórtuis: in cantándis Miſſis quas Priorátus requírit, [a] exceptâ Miſſâ in qua Novítius eſt profeſſiónem factúrus.

a *Vide* n. 7. cap. 18.

3. [b] Et quóniam Vicárius repræſéntat Prióꝛrem, & eſt ſecúnda perſóna dómus: ut officio ejus cóngruus locus deputétur ɥ ſtatúimus ut ubíquè in Convéntu locum téneat Antiquióris à parte dextra Prióris: nec unquam abſénte Prióre in Refectório légat.

b *Vide* n. 20. c. 20. Tertiæ Partis.

4. Cùm Prior & Procurátor abſunt; vel fórſitan non póſſunt ɥ vel ſi Procurátor non ſit Sacérdos ɥ Vicárius deſcéndit ad domum inferiórem ad inungéndum Infirmum, vel communicándum, ſi necéſſitas cógat: Et ſi non adſit Clericus áliquis, unum de Mónachis ſecum introdúcat.

5. Vicárius abſénte Prióre de uno Choro in álium, ſi opus eſt, adjutórium mittit ɥ oratiónem ante Horas términat ɥ ad lectiónem Hebdomadárii benedictiónem largitur: étiam ad lectiónem Prióris, in die Nativitátis Dómini, SS. Nóminis Ieſu, Paſchæ, Pentecóſtes, Córporis Chriſti, & S. P. N. Brunónis, & quando Prior eſt Hebdomadárius. In Feſtis abſente Prióre últimam dicit lectiónem: niſi adſit Prior noſtri Ordinis qui velit eam légere. Semper tamen abſente Prióre, Te Deum laudámus incipit.

In

6. In die Natális Dómini Miſſam médiæ noctis célebrat, niſi ſit Hebdomadárius: aut officium Prióris fácere débeat. In vigíliis Paſchæ & Pentecóſtes ad Miſſam legit ſecúndam, vel abſénte Prióre, primam lectiónem⁊ & Miſſam Conventuálem officii Capítuli generális, Cluniacénſium & Benefactórum poſt Natálem Dómini: abſénte Prióre dicit. Et ſimíliter in Capítulo, in Clauſtro, & in ópere commúni Benedícite dicit⁊ poſtulántibus miſericórdiam, vel culpas ſuas recognoſcéntibus reſpóndet⁊ Si quid faciéndum eſt ſuper Hebdómadam inſínuat⁊ ad óſtium Refectórii púlſat⁊ Benedícite & ſequéntem verſum íncipit, ſimíliter & verſum poſt prándium & cœnam: cum cultéllo ſignum fácit.

7. Prióre abſénte, vel infirmánte, vel committénte, Vicárius Láïcis Capítulum tenet, & Hóſpites viſitat. Cùm Procurátor deeſt, vel ſi non poteſt, Vicárius incénſum miniſtrat⁊ Si tamen Cantóriam hebdomadálem tùnc facit, ad Véſperas non offert incénſum, ſed Antiquior: & ſi eſt Hebdomadárius Miſſæ, & alter ſuum facit Officium, debet étiam tùnc miniſtráre incénſum.

8. Abſéntibus Prióre & Procuratóre, diébus Feſtis Capítuli cóngruo témpore exit, ad providéndum ne menſis Refectórii de his quæ appo-

apponénda ſint áliquid déſit. Prióre autem præſénte & abſénte Procuratóre ⁊ Vicárius ſcutéllas appónit & rémovet: nec tamen in ſede Procuratóris ſedet, ſed ſervat ſedem ſuam in cápipite menſæ.

9. Prióre exiſténte in ſua Cella, vel in Clauſtro, Vicárius non poteſt Mónachum de Cella ſua edúcere, vel in Cellam altérius introdúcere: niſi ſpeciáliter juſſus, aut permíſſus. Aliàs abſénte, vel ſic impedíto Prióre, ut non poſſit habéri acceſſus ad ipſum ⁊ Vicárius dat peténtibus licéntias viſitándi áliquem infirmũ, vel ſánum: & ad infírmum mittit quem volúerit. Verúmtamèn licéntiam à Prióre alícui Mónacho, vel Converſo denegátam, non póterit póſtea dáre: niſi urgénte neceſſitáte póſtea occurrénte. Et ídeò petitor étiam non interrogátus dicat, quòd ſibi fúerat à Prióre denegáta: ne ut fraudis reus, ſi eam ab ignõránte obtinúerit, árgui débeat & puníri. Simíliter ſi quis licéntiam à Vicário, abſénte Prióre denegátam, póſtea à Prióre pétere volúerit, à Vicário fuíſſe denegátam eídem maniféſtet.

10. In cæteris Prior de Vicárii poteſtáte ſemper diſpónit ſecúndùm ſuæ diſcretiónis arbítrium ⁊ excepto quòd cum Hoſpítibus non cómedat, aut bíbat: quamvis poſſit præſens eſſe dùm cómedunt & bíbunt. Nec pro faciénda

da Prióris Hebdómada deſcéndat ad inferiórem dómum: nec intret Coquínam. De poteſtáte Vicárii in foro pœnitentiáli quoad Priórem, & mórtuo, aut ſuum offícium non exercénte Prióre quoad Mónachos: habétur infrà in Capítulo de Confeſſióne.

11. Ad Vicárium ſpectat Ordinatiónes quæ per Capítulum generále fíunt, eo anno quo fíunt, quater légere in Convéntu: & ſi ſequens Capítulum approbáverit illas, in libro ad id deputáto deſcríbere. Et ſimíliter Anniverſaria perpétua per Capítuli Chartam quibúſdam perſónis per totum Ordinem concéſſa, & quæ in ſua domo debéntur recénter mórtuis: debet Vicárius in Kalendário domus deſcríbere.

12. In dómibus Monachórum, nullus ſit Vicárius, Procurátor, aut Sacriſta, niſi ſit ipſius domus proféſſus: ſine ſpeciáli licéntia Capítuli generális, vel R. Patris, vel in caſu imminéntis neceſſitátis, Viſitatóris Provínciæ. Qui ſi ſuper hoc licéntiam déderit, in tunc ſequenti Capítulo ratificári debébit: áliàs ultériùs non valébit.

13. Prióre & Vicário abſéntibus, ubique in Convéntu Antiquior [a] præſidet: & ómnia facit, quæ ad Vicárium abſénte Prióre ſpectáre díximus. Unus tamen tantum deſignetur Monachus ſub nomine & officio antiquioris in quo-

[a] Nota, *Vnus tantùm deſignatur Monachus ſub nomine & officio Antiquioris, nec de Antiquis in Statutis ulla ſit mentio. Vnde cavendum eſt ne alicubi ſenioribus quibuſdam Monachis titulus Antiqui attribuatur aut permittatur, ſive aliqua licētia aut Privilegiū concedatur cū omnes Monachi unum Conventum efficiant, & omnes æquales eſſe debeāt, tum in Obſervātiis Regularibus, tum in cęteris, ut per Statuta ſatis exprimitur.*

quolibet Conventu. Porrò nullus criminóſus, vel in diſciplína generáli póſitus exercére poteſt offícium Antiquióris: Nec Hoſpes ſimíliter, niſi ex ſpeciáli conceſſióne. Quandocúmque autem ille qui antiquior eſt profeſſióne ⁊ judício Prióris non erit idóneus ad exercéndum offícium Antiquióris: póterit Prior álium idóneum inſtitúere.

14. Prióre & Vicário abſéntibus, ſi Antíquior ſit de Choro ſiníſtro, tranſit ad dextrũ, pro inchoándo, Te Deum, & póſteà ad ſedem rédit.

De Procuratore.

CAP. VI.

1 CONVERSIS & fámulis domus præficitur à Prióre unus è Mónachis diligens Procurátor: *ſic enim eum vólumus appellári ⁊ qui quamvis exémplo Marthæ, cujus ſuſcépit offícium, circa multa ſollicitári, ac tur-

* *Ordinatio Anni 1679.*

IN domibus ubi ſunt plures Procuratores, quod in Statutis de uno dicitur, de ſingulis intelligitur; & quiſque in Obedientia à Priore ſibi commiſſa, ſua munia exercet circa res & perſonas, prout *cap. 6. Secundæ partis Statutorum* exprimitur, ſub immediata directione Prioris.

bári hábeat: ſiléntium tamen & quiétem Cellæ non pénitùs abjícere aut abhorrére débet ˥ ſed pótius quantúm domus negótia patiúntur, quaſi ad tutiſſimum & quietiſſimum portus ſinum, ad Cellam ſemper recúrrit: ut legéndo, orándo, meditándo, & turbuléntos ánimi ſui motus ex rerum exteriórum curâ, vel diſpoſitióne ſurgéntes, ſedáre ˥ & in arcánis ſui péctoris áliquid ſalúbre, quod Frátribus ſibi commiſſis in Capítulo domus inferióris ſuáviter & ſapiénter erúctet, poſſit recóndere: qui tantò frequentióribus monitiónibus índigent, quantò minùs literas nórunt.

2. Procurátor ſi eſt Sacérdos, Hebdómadam Sacerdótii facit in órdine ſuo, ſicut & cæteri Mónachi ˥ incénſum Sacerdóti ſemper miniſtrat quóties adoléndum eſt: & in Laúdibus quando cantátur Pſalmus Laudáte Dóminum de Cœlis ˥ ad Véſperas autem cùm dícitur últimus Pſalmus, tradit cuppam thuríbuli ad óſtium Chori Coquinário, vel ejus Adjutóri: ibidem illud receptúrùs cùm incípitur últimus verſus Hymni. In Miſſâ verò poſt Epiſtolam tráditur éadem cuppa, & ante Evangélium recípitur. Aquam benedíctam fert diebus Domínicis ad gradum Altáris. Quando verò benedicúntur Candélæ, Cinis & Rami, & in profeſſióne Novitii ˥ eándem aquam benedíctam

fert

fert Procurátor in aſperſório Sacerdóti, & áperit portas Chóri: ſimiliter adminiſtrat vinum quando commúnicant Frátres.

3. In Miſſa Conventuáli ſi præſens eſt, ſemper legit Epiſtolam: niſi ſit Sacérdos Hebdomadárius, aut adſit Subdiáconus. Nullum áliud facit Officium hebdomadále, non Diaconátum, non Cantóriam, non legit in Refectório: legit tamen lectiónem in Matutinis quando ſibi contingit ꝰ legit étiam in Clauſtro quod de Evangéliis & Statútis legéndum eſt: aut Vicárius, quando Prióri expedire vidébitur.

4. Procurátor univerſórum ſibi à Prióre commiſſórum curam gérens ꝰ [a] de negótiis penè ómnibus & ſúmptibus ad Prióris ſemper recurrit conſilium: Nec grande áliquid præter ejus licéntiam ágere, véndere, émere, accommodáre præſúmat, aut donáre. Munúſcula tamen & literas recipere poteſt, vel dirígere. Non debet pecúniam mútuò dare, vel accipere, aut depóſita cuſtodiénda recipere: niſi ſciénte & conſentiénte Prióre ꝰ Et ſi fortè ex cauſa recéperit, vel mútuum accéperit, aut déderit: quàm cítiùs poteſt, debet hoc manifeſtáre Prióri.

[a] *Vide* nu. 5. & 6. cap. 3. hujus Secundæ partis.

5. Si domus aliqua noſtri Ordinis, ultra ſuam proviſiónem vinum hábeat, quod véndere vélit ꝰ Procurátor de licéntia Prióris illud in gróſſo véndere póterit: vel ſi hoc cómmodè fá-

cere non poteſt ſine magno domus incómmodo ⁊ póterit vendi in minúto in Civitátibus, ſeu villis, aut locis áliis extra tamèn ſepta Monaſtérii ſui: Províſo étiàm quòd per áliquem fidum ſeculárem, & non per áliquam perſónam Ordinis, diſpenſábitur in menſúris, ut móris eſt, [a] álibi bibéndum.

[a] Nota. Vinum ſic in méſuris venditum, alibi bibendum dicitur, ne in domibus ordinis aliqua tabernæ ſpecies appareat.

6. Pannos, ferrum & ſimília, quæ ad generálem domus proviſiónem pértinent, cuſtódit ⁊ véteres & detrítas veſtes dare poteſt paupéribus, non nóvas: nec pecúniam ultrà quantitátem ſibi à Prióre præfixam, nec alícui cáſeum íntegrum. In grángiis próximis nunquam jacet, ſed comédere póteſt.

7. Ea quæ nobis debéntur ex Ordine [b] à Procuratóre, non à Prióre peténda ſunt, niſi fortè cùm Procurátor dare nolúerit. Propter hoc tamen non intrant Mónachi illíus Cellam abſque ſpeciáli licéntia, nec áliud habent cum illo collóquium.

[b] Nota, Debita ex ordine, ea ſunt quæ ad neceſſitates communes ſpectant, & latiùs in Antiquis Statutis exprimuntur. Non putent ergo Procuratores ſibi licere ultra id, aliquid dare Monachis, aut Monachi accipere, abſque licentia Superioris.

8. Sede Prióris vacánte, Cellam ejus cuſtódit Procurátor, & res in ea conténtas integrè.

9. Procurátor debet omni témpore Mónachos infírmos viſitáre qui Eccléſiam dimiſérunt: & erga eos diligens & benígnus éſſe. Aliàs non viſitat illos, nec illórum Cellas ingréditur ſine licéntia ⁊ nec cum eis loqui poteſt extra Cellam, niſi invénerit eos Collóquium ha-

béntes de licéntia Præſidéntis: [a] ad óſtium tamen poteſt pauca verba lóqui.

[a] Nota. Soli Procuratori domus id licet.

10. Procurátor providére debet quantùm poteſt, ut portiónes pitantiárum ſint æquáles: & proptéreà, quantùm negótia domus permittunt, pitántiis faciéndis interéſſe débet. Nunquam autèm cómedit in Coquina: ſed álibi póteſt.

11. Procurátor diebus Capituli exit de Eccléſia cóngruo témpore, ad providéndum ne quid deſit menſis Refectórii: in quo tenet últimum locum à parte coquinæ, vel ſecúndùm conſuetúdinem domus, & ſcutéllas appónit & rémovet.

12. Procurátor & cætéri Officiáles domórum, in pitántiis ordináriis & grátiis non differant à cæteris.

13. Procurátor propter Hóſpites qui id meréntur, Refectórium dimíttit abſénte Prióre: quod, eo præſénte, niſi jubénte, fácere non præſúmat. Circa quos debet eſſe ſollicitus, & primus adveniéntibus occúrrere: ac de cibis & lectis eórum providéntiam habére, eóſque viſitáre. Procurátor non paſſìm & indifferénter cómedat cum ómnibus, ſed duntáxat cum perſónis honéſtis, ac tálibus, quibus hoc cómmodè negári non póterit: cum quibus quantò rárius póterit, tantò méliùs erit.

Poſt

14. Poſt Primam Convérſi qui non habent obediéntias, véniunt ad Procuratórem: ut quod volúerit eís præcípiat. Circa ſíngulas obediéntias Converſórum, Procuratórem cónvenit eſſe ſollícitum: & ne in eis áliquid depéreat, omnimodam diligéntiam adhibére. Convérſis poteſt in virtúte obediéntiæ quod præcipiéndum eſt præcípere: raró tamen propter perículum præcépti id fáciat. Si inobediéntes fúerint: diſciplina pértinet ad Priórem, aut eo abſénte ad [a] Vicárium. Non poteſt illis dare licéntiam accipiéndi veſtem míſsã ab áliquo, vel áliquid tale: licéntiam veró loquéndi cùm opus eſt, dare poteſt.

a *Vide* n. 20. c. 20. Tertiæ partis.

15. Quicúmque ſit Obedientiárius, mercenários ſibi neceſſarios quærit, non tamen extra términos ⁊ & ad Procuratórem addúcit, ut ab eo conducántur: niſi Convérſus conducéndi licéntiam hábeat. Condúctum veró mercenárium nullus poteſt dimíttere infra términum ſuum, ſine Procuratóris licéntia: nec ſine illíus conſílio áliquid véndere, vel émere infra términos. Mercenáriis, qui adſunt, quod ſibi viſum fúerit, debet præcípere: qui ſine illíus licéntia non debent foras égredi. Cùm veró conducúntur mercenárii, præcipiat eis Procurátor, ut ſint continéntes ⁊ ut ad uſúras non accómmodent ⁊ décimas reddant de animálibus ſuis, ſi quæ hábeant:

beant: & némini injúriam, vel damnum ínferant.

16. Nulla domus Ordinis noſtri ſúbtrahat mercenários álteri dómui. Quæ verò ſubſtráxerit, vel ſubſtráctum retinúerit: in hoc puniátur† & dómui cui fecit injúriam, vel ſubſtráctum reddat: vel álium ſuis expénſis provideat.

17. Procurátor ſingulis annis in Advéntu, vel álio témpore, pro conſuetúdine domórum† in præſéntia Prióris, Vicarii & duórum ad minús ex ſeniórribus & diſcretióribus domus, reddat ratiónem generálem totíus recéptæ & expénſæ in domo factæ: nihilóminùs infra annum tóties reddat ratiónem ſuæ adminiſtratiónis, quóties Prióri vidébitur.

18. Procurátor única ſit equitatúra conténtus & fámulo pedéſtre† niſi pro úrgénte & evidénte neceſſitáte áliud viſũ fúerit Prióri: in quo judicámus non eſſe fácilè diſpenſandum. Illos autem Procuratóres qui juxta véterem Ordinis rigórem pédites incédunt, plúrimùm laudámus: & hortámur in Dómino, ut rem tam laudábilem perſeveránter conſérvent, & ad póſteros tranſmíttant.

19. Si Procurátor in ómnibus præmíſſis négligens, aut pródigus, aut cóntumax quod abſit, invéntus fúerit, ſepiúſque corréctus emendáre nolúerit† ſubrogáto in loco ejus melióre, ad

ad Cellæ prótinus cuſtódiam revocátur: ut qui nequit aliénam, ſuam ſaltem operétur ſalútem.

20. Cùm Procurátor pro culpa ſua abſólvitur ꝟ in ipſa domo non debet reſtítui in Procuratóris offícium: donec à Capítulo generáli, vel à R. Patre concedátur. Procurátor dimíttens Procuratiónem ꝟ quicquid habúerit in Cella, & quicquid in áliam Cellam aſportáre volúerit: oſténdat & expónat voluntáti Prióris.

De Procuratoris Officio in domo inferiori.

21. IN dómibus in quibus eſt domus inférior, * à ſuperióri ſeparáta, Procurátor cùm facit ſupériùs Hebdómadam Sacerdótii ꝟ ad ipſum tantùm pértinent Miſſæ própriæ quæ occúrrunt: & in Feſtis quæ Capítulum habent Matutínæ & Horæ. Cætera, & quod de prædíctis Procurátor non poteſt, facit Sacérdos qui ſéquitur in eódem Choro.

* *Ordinatio Anni 1679.*

IN domibus inferioribus, quæ nunc in Ordine raræ ſunt, vel præſcripta à Statutis ſerventur ad litteram, vel domus illæ aboleantur, ne vitæ laxioris veluti officinæ exiſtant; convertanturque in ſimplices grangias.

22. Procurátor ſempèr aſcéndit in vigíliis Feſtórum Capítuli quoàd Mónachos & Convérſos. Antequã verò in prædíctis vigíliis aſcéndat ɥ lóquitur cùm Coquinário: próvidet dè coquína, ſeù pitántia, quæ die cráſtinâ Frátribus apponátur. Semél àd minùs in Hebdómada aſcéndit ſurſùm, ſi poteſt.

23. Hebdómadâ in Ramis palmárum, fériâ quartâ, Altáre diſcoóperit ɥ & póſteà àd domũ ſuperiórem aſcéndit: in Sábbato reverſúrus àd diſponéndum domum inferiórem & operiéndũ Altáre. Quandocúmq; autèm ſupériùs eſt: poteſt ſicùt cæteri intráre Eccléſiam in Convéntu.

24. Cùm ſurſùm aſcéndit factâ oratióne àd Eccléſiam, àd Priórem venit ɥ & póſtmodùm cùm placet, pèr Cellas Fratres Convérſos víſitat ɥ pòſt Véſperas autèm nunquàm, nèc antè Miſſam Feſtívis diébus: nèc in Advéntu & Quadragéma. Nòn debet Mónachos viſitáre ſinè licéntia: àd óſtium tamèn poteſt pauca verba loqui.

25. Prióre abſénte, vèl ſi nòn poteſt, Procurátor in domo inferióri commúnicat Convérſos & Donátos infírmos: & eórum récipit Confeſſiónes, eóſquè inúngit, ſi tamèn Sacérdos fúerit. Corpus autèm Dómini poteſt infírmus accípere à Procuratóre ſi ſit Diáconus ɥ quod tamen nòn debet fieri nisì ſit in extréma neceſſitáte: & ſi nullus Sacérdos adeſt, qui hoc faciat. Hoc ipſum

I de

dè mercenáriis dícimus, étiàm Priôre præſénte, & jubénte.

26. In die Natális Dómini, Paſchæ, & Pentecóſtes, antè Capítulum, deſcéndit Procurátor inſériùs, cùm Frater, vèl álius eſt communicándus: atquè poteſt in domo inferióri Miſſas débitas réddere, ſicùt & Prior, excéptis Miſſis Anniverſárii & Tricenárii, quæ ſupériùs reddi debent. Itèm in domo inferióri Frátribus Capítulum tenet, eóſquè córrigit & reprehéndit. Mercenários étiàm corrígere & reprehéndere debet.

27. Ad eúndem pértinet, Feſtivitátes, Iejúnia Ecclésiæ, & Ordinis preces Frátribus, qui diébus Feſtívis nòn aſcéndunt àd domum ſuperiórem, pòſt Véſperas intimáre: & Frátribus qui nòn adſunt, hoc ipſum debet per Coquinárium ſignificáre. Procuratóris eſt in domo inferióri pulſáre ad Primam.

28. Quandò áliquid inordinátè, vèl minùs diſcrétè fíeri videt ibidèm, íllicò debet reprehéndere: & ille qui reprehénditur proſtrátus ſtatìm debet véniam poſtuláre.

29. In Feſto Dedicatiónis cùm Fratres thurificándi ſunt, thuríbulum cùm incénſo àd Convérſos thurificándos, vèl Hóſpites, ſi adſint, pòſt thurificatiónem Altáris tradit Coquinário: vèl ſi deeſt, Antiquióri. Ad Véſperas utráſque, Matutínas, & Miſſam, candélas accéndit. Si die cráſtinâ

ſtinâ ſit Feſtum Capítuli, ántequàm aſcéndat dicit omnes Horas in Eccléſia.

30. Proptèr Feſtum Dedicatiónis & Reliquiárum Eccléſiæ inferióris, Prior & Procurátor Iejúnium nòn infríngunt.

31. Greges annis ſíngulis cùm vadunt àd hyemándum, & cùm rédeunt, à Procuratóre numeréntur.

De Confeſsione, & Communione.

CAP. VII.

1 SIngulis diébus Domínicis, vèl Sábbatô præcedénti, aùt ſemèl ad minùs in ſeptimána & præcípuis Feſtis, Mónachi nòn celebrántes tàm Novítii, quàm Proféſſi confiteántur Priórí, vel ab eo deputátis. Proptèr hoc tamèn non prohibémus quin áliàs ſupèr Hebdómadam confitéri poſſint in Capitulo: vèl dè licéntia Priòris, in Cellis.

2. Celebrántes verò multùm hortámur, ùt Cõfeſſiónem Sacramentálem frequéntent. Proptèr hoc enìm quotídiè pòſt Primam pulſámus prò Confeſſiónibus faciéndis ⁊ & tùnc Confeſſárii deputáti, accédunt ad locum conſtitútum,

ùt qui quotídiè confitéri volunt, quotídiè confitéri poſſint: [a] ſicùt eſt laudábilis mos multárum Provinciárum & Natiónum noſtri Ordinis, quòd Sacerdótes nòn legitimè impedíti ſæpiùs confiteántur, & quotídiè célebrent.

3. Flexis génibus ſupèr formas procumbéntes, & nudátô cápite Confeſſiónes fácimus ; injúnctam autèm pœniténtiam à Confeſſáriis, proſtrátô córpore & detéctô cápite réddimus: sèd nòn eam quæ in Capítulo injúngitur.

4. Pèr totum ſpátium quô fiunt Confeſsiónes: nullus debet libros in Capítulo revólvere, aùt áliquem ſtrépitum édere.

5. Prióres poſſunt Súbditos ſuos abſólvere àb ómnibus peccátis & cenſúris, ſedi Apoſtólicæ nòn reſervátis. Poſſunt étiàm ex Indúlto Dómini Alexándri Papæ Quarti ; cùm conſílio diſcretórum Fratrum ſuórum litteratórum, & Deum timéntium, cùm eis diſpenſáre ſupèr irregularitáte contráctà, ſivè priúſquàm Ordinem intráverint, ſivè póſt: nisì Caſus eſſet Sedi Apoſtólicæ reſervátus. [b]

6. Ad Priórem próprièr ſpectat Confeſsiónes ſibi Subditórum audíre ; sèd quià id ſolus cómmodè nòn poteſt: teneátur nomináre, & deputáre, áliquos èx diſcretióribus Mónachis, qui cæterórum Confeſſiónes audíre poſſint. Unum ſcílicèt in quálibet domo in qua morantur ſex tan-

[a] Nota. *Sed cavendum eſt ne ex frequẽtiſſimo uſu Confeſſionis, quædam ſicca cõfitendi conſuetudo oriatur, quam non rarò ſequitur defectus Contritionis, & emendationis, unde in hoc conſilium prudentis Cõfeſſarij exquirendum eſt, & ſequendum.*

[b] Nota. *Omnes fere irregularitates ex defectu ſunt reſervatæ Sũmo Pontifici. Tollitur autem irregularitas ex defectu natalium per Profeſſionem Religioſam, ſed tãtùm quoad ordines ſuſcipiendos. Conſulenda ergo ſunt ſuper hac re Privilegia Ordini cõceſſa, de quibus infra.*

tantùm Mónachi: duos verò ubì Mónachi ſunt ultrà ſèx. Sìc autèm ab eo deputáti, abſólvere poſſunt ab ómníbus étiàm mortálibus peccátis: excéptis jis, quæ ſpeciálitèr, & expréſſè reſervátâ ſunt ipſi Prióri; à quò tamèn étiàm reſervatórum hujúſmodi abſolútio committátur: quándò caſus occurrérit, in quo eam debére commítti ipſi imprímis Confeſſárii judicáverint. Quòd ſi Confeſſáriis præfátis caſus alicújus reſerváti facultátem peténtibus Prior dáre noluérit; poſſint nihilóminùs Confeſſárii illâ vice, pœniténtes, étiàm nòn obténtâ à Prióre facultáte, abſolvére: juxtà decretum fel. rec. Cleméntis Papæ VIII. ſupèr cáſuum reſervatióne àb ómnibus Regulárium Superióribus obſervándum dè anno 1593. emanátum.

a Nota. Exſtat Decretum Domini Clementis Papæ o&t.-vi, quo Capitulis generalibus datur poteſtas reſervandi peccata gravia, quæ pro Religionis conſervatione, aut conſciétiæ puritate reſervanda videbuntur quod legendum eſt & ejus mens in omnibus ſervanda. Donati autem huic etiam reſervationi ſunt ſubjecti, ſed in materia proprietatis & furti, requiritur pro eis eadem quantitas quæ pro ſæcularibus cenſetur ſufficiens ad mortale.

7. Peccáta verò mortália Prióri ſpeciálitèr reſerváta ſunt hæc. [a] Homicídium, aùt vulnerátio, ſeù gravis percúſſio cujuſcúmque perſónæ; Venefícium; Sacrilégium; Revelátio Confeſſiónis; Furtum ſeù Rapína; Uſúra; Propriétas: omnis Incontinéntia actuális, ſivè lapſus carnis voluntárius, ópere conſummátus: Simónia, Blaſphémia in Deum & Sanctos ejus; Perjúrium: falſum Teſtimónium; Sortilégium; Incéndium; Apoſtáſia à Religióne, ſivè hábitû dimiſſô, ſivè reténtô: quandô eò pervénerit ùt extrà ſepta Monaſtérii fiat egréſſio. Injéctio má-

num

num violénta ¶ Falſificátio litterárum & ſigillórum: Rebéllio, ſeù Inobediéntia in ſuum Superiórem maniféſta. Infamátio críminis quod quis álteri óbjicit, & nòn poteſt probáre ¶ Magiſtérium conſpiratiónis iníquæ: Odium inveterátum, id eſt in quo quis pèr menſem íntegrum perſeveráverit. Frequens Diſſeminátio diſcórdiæ: quæ frequens cenſétur quandò ſex vices ſúperat. Revelátio Statûs & deféctuum domórum vèl perſonárum Ordinis: èx quibus mala opínio, vèl ſiníſtra ſuſpicio, vèl diffamátio apùd audiéntes oríri poſſet, pèr áliquem ſciéntèr & malitioſè facta, alicui Novitio aùt extráneo. Introdúctio mulíerum incontinéntiæ causâ infrà clauſúras domórum vèl grángias. Malitióſum impediméntum, aùt malitióſa retardátio, aùt apértio litterárum à Superióribus (id eſt à R. Patre, Capítulo generáli & Viſitatóribus, quibus adjungúntur étiàm Scriba Capítuli generális, & Procurátor generális in Urbe) àd inferióres ¶ & àb inferióribus ad Superióres: & ſi quæ àlia inveniántur, quorum abſolútio per Statúta Ordinis nominàtìm & expréſsè reſervátur Prióri, aùt Reverèndo Patri, vèl Capítulo generáli. [a]

a *Vide n. 59. cap. 22.*

8. In cáſibus prædíctis ſi quis offénderit ¶ nòn póterit pèr deputátos ad Confeſſiónes audiéndas abſólvi, nisì proùt jàm díximus.

9. Vicárius habet authoritáte Capítuli ge-

ne-

nerális poteſtátem plenam in his quæ ad forum pœniténtiæ pértinent, quoàd Priórem ⁊ & poteſt ipſum abſólvere àb Excommunicatióne Iuris, & àb ómnibus cáſibus nòn reſervátis Sedi Apoſtólicæ: àc cùm eo ſupèr his diſpenſáre. Sèd poſſunt nihilóminùs Prióres ſibi ipſis Confeſſárium elígere [a] unum èx deputátis ⁊ qui póterit eos étiàm à prædíctis reſervátis abſolvére: nèc tenebúntur sìc conféſſi & abſolúti, eádem peccáta íterùm ſuo Vicário confitéri. Ex Indúlto étiàm Dómini Alexándri Papæ Quarti, unus èx Mónachis, quem àd hoc Prior ſibi elégit, poteſt ipſum Priórem abſólvere à Senténtiis & Cenſúris Eccleſiáſticis ⁊ & diſpenſáre cùm eo ſupèr Irregularitáte in foro pœnitentiáli duntáxàt: [b] dúmmodò non ſit caſus Sedi Apoſtólicæ reſervátus.

a Nota. *Iſtud eſt de jure communi*, C. Ne pro dilatione *Extra de Pœnit. & remiſſ.*

b Nota, *Per irregularitatem ſuper qua in foro conſcientiæ duntaxat diſpenſatur, illā intellige quæ ex delicto occulto oritur, & in foro cōſcientiæ tantùm cognito.*

10. Mórtuô étiàm Prióre, vèl quandò abſens eſſe debet ultrà tres dies: Vicárius in domo Monachórum eándem habet authoritátem in ſpirituálibus, quoàd perſónas Ordinis ⁊ quam habet Prior, jure ordináriô & èx Statútis: & páritèr, Prióre Excommunicátô, Suſpénſô, vèl Interdíctô ⁊ Vicárius habet illam poteſtátem quoàd perſónas Ordinis, quam habébat Prior jure Ordinário & èx Statútis: donèc ipſe Prior à Cenſúris prædíctis abſolvátur, aùt alius ei in Priorátu ſubrogétur. Nòn enìm poteſt ipſe Prior médiô

diò témpore, hoc eſt durânte Excommunicatióne, Suſpenſióne vèl Interdiɛ̃to, Vicárium abſólvere, aùt álium in ejus locum ſubrogáre.

11. Deputáti àd Confeſſiónes audiéndas àb Excommunicatióne poſſunt abſólvere, ſivè Minori, ſivè Majóri à jure, quæ non ſit reſervâta ⸵ ſèd à reſerváta, ſivè à jure, ſivè àb hómine lata fúerit, nòn poſſunt abſólvere: ſèd remittunt àd Priórem, vel ſi caſus ſit Papæ reſervátùs, pœnitens recúrrit ad Reveréndum Patrem, pèr ſe, vèl pèr interpóſitã perſónã, qui prò ſua prudentia áliquem deputábit qui eũ póterit abſólvere.

12. Verúmtamèn poſſunt Prióres, ſi volunt, alícui ſeù alíquibus ex Confeſſáriis in ſuis dómibus ad Confeſſiónes audiéndas deputátis, dare authoritátem plenam, aùt limitátam abſolvéndi in præſéntia, vèl abſéntia ſua à peccátis ſibi authoritáte ordináriâ reſervátis. Hortámur autèm Prióres, ùt ráriùs & nòn niſì urgénte causâ rationábili iſtud faciánt⸵ & ſi quandò fécerint curent àd tantum opus committere tales dè quibus méritò confídere poſſint: & qui ſciant & váleant intèr lepram, & lepram, ſánguinem & ſánguinem diſcérnere ⸵ & ſíngulis ſalúbre dare conſílium: & neceſſárium adhibére remédium. Nàm hôc casû conféſſi, his quibus eſt hæc ſpeciális abſolvéndi à reſervátis peccátis facúltas concéſſa: nòn tenéntur íterùm Prióri confitéri.

Vigo-

13. Vigóre ínſupèr facultátis pèr Apoſtólicam Sedem concéſſæ perſónis noſtri Ordinis in die Nativitátis, & Purificatiónis Beatíſſimæ ſempèr Vírginis Maríæ⁊& quę commúnitèr appóni ſolet in Apoſtólicis indulgéntiis: poſsunt deputati àd audiéndas confeſsiónes abſólvere àb ómnibus ſenténtiis, & peccátis étiàm reſervátis Sedi Apoſtólicæ: à cæteris peccatis nòn reſervátis poſſint, ùt ſuprà dictum eſt, ordinariè deputáti àd audiéndas cõféſſiónes tã Priórem ſuum, quàm cæteros ſúbditos ſibi confiténtes abſólvere, & eis ſatisfáctionem injúngere.

14. Quòd ſi quis Prior, Procurátor, Mónachus, aùt Convérſus in itinere conſtitútus, a álteri quàm Prióri ſuo, vèl deputáto, dè áliquo mortáli reſerváto conféſſus fúerit: domum revérſus, tenébitur íterùm confitéri Prióri⁊ aùt, Prior Vicário: nisì álium elégerit Confeſſárium.

a Nota. *Iter agentes ex jnris diſpoſitione poſſunt cõfiteri cuilibet Sacerdoti approbato.*

15. Solus Rev. Pater Cartúſiæ, & álii quos àd id ſubdelegándos dúxerit: poſſunt èx Indúlto Sanctiſſ. Dómini Noſtri Innocéntii Papæ XI. pèr líttéras, in forma Brevis ſùb die 18. Octóbris 1687. emanáto⁊ perſónas Ordinis ab ómnibus Excommunicatiónis, ſuſpenſiónis, aliíſquè Eccleſiáſticis ſenténtiis, Cenſúris à Iure, vèl àb hómine quâvis cauſâ latis, & inflictis: necnòn à cáſibus étiàm pèr lítteras Apoſtólicas in die Cœnæ Dómini legi, & promulgári ſólitas⁊

aut álias quaſcúmque Romanórum Pontíficum Conſtitutiónes, quomodocúmquè Pontífici, & Apoſtólicæ Sedi reſervátis: in foro conſciéntiæ tantùm abſólvere, & liberáre.

16. Prædícti autèm, ùt ſuprà, delegáti pèr Reveréndum Patrem àd abſolvéndum á cáſibus Sedi Apoſtólicæ reſervátis ; nòn poſſunt álteri commíttere vices ſuas: cùm ſit in eis eléćta indúſtria perſónæ.

17. Nulli extráneo Sacerdóti, ſivè Seculári, ſivè étiàm Reguläri póterunt áliqui noſtrûm quámdiù in domo Ordinis ſunt, étiàm tranſeúntes lícitè confitéri ; nisì Priórum licéntiâ impetrátâ quàm quidèm licéntiam Prióres abſquê cauſa multùm rationábili nòn concédant ; vêl nisì quis oſténderit ſe habére privilégium ſibi datæ poteſtátis à Dómino Papa: expréſſô nómine Cartuſiénſis Ordinis.

18. Vigóre étiàm facultátis pêr Apoſtólicam Sedem concéſſæ alícui perſónæ órdinis noſtri ; & quæ commúnitèr appóni ſolet in Papálibus iudulgéntiis, quòd vidélicèt quis poſſit ſibi elígere Confeſſárium idóneum ſæculárem, aùt cujúſvis Ordinis regulárem, qui poſsit eum abſólvere àb ómnibus peccátis ſuis, étiàm prædíćtæ Sedi reſervátis: nullus dè Ordine noſtro poteſt ſibi àlium eligere Confeſſárium, quàm ſúbditus Priórem, vèl unum èx Ordináriis àd con-

confeſſiónes audiéndas in Convéntu deputátis.

19. Prætéreà perſónæ Ordinis noſtri èx Indúlto Dómini Martíni Papæ Quinti ⁊ poſſunt in mortis artículo elígere ſibi Confeſsárium: qui ómnium peccatórum dè quibus contríti ſunt & confeſsi, poteſt eis dare plenã remiſsiónem. [a] *

20. Confeſsiónes Seculárium, & aliórum qui dè Ordine noſtro nòn ſunt, mercenáriis excéptis qui nobis doméſticè famulántur: [b] ſinè Superiórum ſuórum licéntia audíre nòn póſſumus, nèc debémus. Quòd ſi dè Superiórum licéntia àd nos vénerint: erit in líbera optióne Priórum, ùt recipiántur eórum Confeſsiónes, aùt nòn. Verúmtamèn quantùm póſſumus, hortámur & ſuadémus ⁊ ùt Prióres ſeſe in hoc multùm diffíciles exhíbeant: & nisì necéſsitas urgens vèl évidens utílitas éxigat, nullátenùs dictas confeſsiónes admíttant, & ubì háctenùs nòn fuit conſuetúdo díctas Seculárium Confeſſiónes admitténdi ⁊ nullô modô impóſterùm

a Nota. *Circa Indulgentias vide Bullam Domini Pauli Papæ V. quæ refertur* in Bullario to. 3. pag. 203.

b Nota. *Mercenarios noſtros nõ debemus abſolvere à reſervatis Epiſcopo Diœceſano, abſque ejus licentia: Ad cæterorum autẽ ſæcularĩu confeſſiones audiendas requiritur ejus Approbatio.*

* *Ordinatio Anni 1679.*

EX Sedis quidem Apoſtolicæ gratia, Ordo gaudet communicatione Privilegiorum aliorum Regularium Ordinum, vt patet ex Bulla Domini Gregorii Papæ XV. ſed ne vllus unquam abuſus, ex tam amplis Privilegiis irrepat inter nos, contra mentem Ordinis & ipſius Sedis Apoſtolicæ, quæ juxta exigentiam temporum, Privilegia ipſa explicat aut reſtringit; Statuimus & Ordinamus, ne ulla perſona Ordinis poſſit vti Priuilegiis, aliis Regularibus conceſſis, circa caſus, cenſuras, & diſpenſationes, quæ in noſtris Statutis expreſſa non habentur, abſque ſcitu & conſenſu R. Patris aut Capituli geneneralis, ad quod pertinet Privilegiorum iſtorum diſpenſatio.

introducátur: ubì verò jàm fortè introdúcta eſt, ſi ſinê ſcándalo,& perturbatióne magna fieri póterit omnínò tollátur: aùt certè paulátìm abſcindátur. Quâ re nihil grátius Ordini pèr Prióres præſtári póterit: cùm natúra noſtræ profeſſiónis admiſſiónem hujúſmodi Confeſſiónum omnínò recuſáre videátur. Mulieres autèm, étiàm cùm Superiórum ſuórum licéntia, nullátenùs ad Confeſſiónes faciéndas recipiántur.

21. Inhibémus univérſis perſónis Ordinis noſtri,nè quiſquam aúdeat, prætérquàm in cáſibus in jure commúni expréſſis miniſtráre Seculáribus & áliis nòn ſúbditis Sacraménta Eccleſiáſtica ullô modô: aùt leváre infántem dè ſacro Fonte, aut ália hujúſmodi, quæ noſtrum ſtatum mínimè decent.

22. Quicúmque Prióri ſuo, vèl álteri Sacerdóti improperáverit, quòd ipſe ſuam, vèl altérius confeſſiónem reveláverit cùm hoc peccátum,reveláre ſcílicèt aliénam Confeſſiónem, ſit grávissimum,& deteſtábile crimen: nèc probári poſſit, nisì ipſe confeſsárius hoc dixérit, quòd vidélicèt hoc, vèl illud à tali, vèl tali in Confeſſióne habúerit nisì impróperans probáverit, tanquàm notábiliter criminóſus incarcerétur: nèc indè educátur, donèc famæ illíus quem offéndit ſatisfécerit, & pèr Capitúm generále,ſeù R.Patrem relaxári merúerit. Quòd ſi

Prior

Prior hoc improperávit ⁊ pèr tres menſes ſit extrà ſedem ſuam ubíquè in Convéntu: & pèr Capítulum generále, ſeù R. Patrem, aùt Viſitatóres, proút caſus exégerit, puniátur.

23. Quòd ſi legítimè probátum fúerit áliquem reveláſse Confeſſiónem ⁊ tanquàm Sacrílegus & enórmitèr criminóſus incarcerétur: & ſit perpétuò inhábilis àd audiéndas Confeſſiónes, & àd ómnia offícia Ordinis ⁊ nèc educátur dè cárcere: donèc judício Capítuli generális, aùt Reveréndi Patris condígnè pœnitúerit.

24. Omnes perſónæ Ordinis noſtri, cujuſcúmque ſtatûs, conditiónis, vèl ſexûs fúerint, tàm Novítiæ, quàm Proféſsæ, quæ Miſsas nòn célebrant ⁊ primâ Domínicâ cujúslibet menſis, & ipſô die Nativitátis, & Cœnæ Dómini, Paſchæ, Pentecóſtes, Eucharíſtiæ, & S. Patris noſtri Brunónis: cùm præparatióne débita, Sanctíſſimi Domínici Córporis Sacraméntum in Miſsa Conventuáli, nisì álitèr eſſent legítimè præpedítæ, recípiant.

25. Láicos étiàm dè Família noſtra, & cæteras perſónas Ordinis aliúndè veniéntes, & ſervitóres eárum ⁊ ſi dè peccátis ritè conféſſi fúerint: communicáre póſſumus pòſt Convéntum.

26. Conſúlimus, & hortámur, ùt prætèr públicam Communiónem, quæ fit ſupradíctis tem-

tempóribus ⁊ Mónachi nòn celebrántes, ſingulis ſaltèm Domínicis diébus, & Solemnitátibus: in priváta Miſsa commúnicent.

27. Cùm nihil habeámus in terris venerabílius Córpore Dómini noſtri Ieſu Chriſti, & Relíquiis Sanctórum, àc jis quæ pértinent àd cultum Ecclésiæ ⁊ ordinámus ùt Prióres omnem curam & diligéntiam adhíbeant, ùt ipſa primùm loca divíno cùltui dicáta, mundíſsima & nitidíſsima ſint: deíndè ùt vaſa ipſa, & theca in quibus ſanctíſſimum Corpus Chriſti & Relíquiæ continéntur ⁊ prætèr omnímodam mundítiam argéntea ſint: aùt èx áliqua decénti matéria. Cálices étiàm & eórum terſória, corporália, pallæ & Altárium paraménta, & omnis déniquè ſupéllex & ornátus Ecclésiæ, mundíſſima in primis, & decentíſſima debent eſſe: Quóniàm in Divínis & Eccleſiáſticis rebus craſſa quædam negligéntia, índicat ánimum à timóre Dei aliénum.

28. Cùm áliquis noſtrûm fragilitátem pátitur dormiéndo ⁊ sìc enìm honeſtátis causâ pollutiónem noctúrnam nomináre ſolémus: celebráre aùt communicáre, vèl nòn, nèc laudámus, nèc vituperámus. Utrúmque enìm benè & malè fieri poteſt ⁊ dùm álii timóre & reveréntiâ ábſtinent, vèl devotióne, aùt ſpè majóris boni commúnicant: álii verò præſumptióne &

au-

audáciâ quádam témerè àd divína myſtéria accédunt. Quaprópter nihil ſupèr hoc mélius ſtatuéndum eſſe judicámus: quàm ſi unumquémquè prò facti qualitáte, ſuæ, atquè Conféſſarii ſui conſciéntiæ relinquámus.

29. Si tamèn talis fragílitas, eſſet, quòd abſit, peccátum mortále; nemo tùnc debet communicáre, vèl celebráre: ſèd prò timóre Dei omnipoténtis abſtinére; nisì fortè tùnc áliquis infírmus neceſſáriò communicándus eſſet, aùt Miſſa in Convéntu celebránda, quæ ſinè ſcándalo omitti, vèl transférri nòn poſſet: & nullus álius ſuperéſſet Sacérdos, qui hoc fáceret. In hoc enìm, & ſimílibus cáſibus; judicámus cùm timóre, & tremóre præmiſſâ tamèn confeſſióne, pœniténtem poſſe celebráre: imò étiàm prò dando viático debére. In ómnibus verò áliis cáſibus quibuſcúmque; ſi fragílitas ſit mortális, omnes à communióne, & celebratióne abſtíneant: & ínterìm prò tanto reátu dignè pœníteant, & ſatisfáciant.

30. Eos verò, qui, cùm fragílitas, aùt nullum, aùt veniále peccátum eſt, júdicant ſecúndùm Deum eſſe mélius, & utíliùs celebráre, aùt communicáre quàm abſtinére; monémus ùt quicquid in tali caſu minùs habent dè mundítiâ, & puritáte córporis: hoc totum ſúppleant humilitáte cordis, & devotióne majóri.

Si

31. Si tamèn áliquis ſentíret ſe intériùs proptèr talem fragilitátem eſſe deordinátum, & minùs recolléctum ; laudámus, nisì necéſſitas, aùt ſcándalum áliud éxigat:ùt in tali caſu, à celebratióne, & communióne abſtíneat.

De Capitulo.

CAP. VIII.

1 INtrántes, & exeúntes dè Capítulo, àd Crucem nudátis capítibus inclinámus.

2. Lector Capítuli egréditur diébus Domínicis, cùm dícitur verſus, Unus omninò: in Feſtis ſupèr Hebdómadam dictô, Confiteor. Ipsíus eſt priùs claúdere óſtia, quæ ſunt claudénda prò domórum conſuetúdine: póſteà librum præparáre. Quámdiù eſt ad lectórium, ibì nòn inclínat dùm dícitur Glória Patri, vèl Pater noſter, licèt tùnc Convéntus inclínet ; nèc prò deféctibus ibídèm factis véniam capit: nisì pòſtquàm ómnia legénda legit, & librum clauſit.

3. Omni témpore pòſt lectiónem, regréſſô Lectóre àd ſedem ſuam, ſtatìm Prior Benedícite dicit ; & nos reſpondéntes, Dóminus, aliquántu-

tulùm inclinámus:& in certis quidem ſolemnitátibus fit Sermo, proüt notátur in Kalendário: Cæteris autem Feſtis, quæ dicénda ſunt pro conſuetúdine domórum, Prior dicit Ч & antequàm incipiat Pſalmum (De profúndis) qui de Statúto poſſunt pétere orári pro ſe vel ſuis, petant miſericórdiam: pro quibus & pro Benefactóribus & Recommendátis, Pſalmus De profúndis ſubjúngitur.

4. Quô, cum ſuis oratiónibus, finito Ч éxeunt Novitii: & Dominicis diébus duntáxat Ч Mónachi omnes órdine antiquitátis públicè recognóſcunt culpas ſuas: * de deféctibus in divino Officio Ч de Statútis & Cæremóniis malè obſervátis Ч de fractióne ſiléntii Ч de egréſſu Cellæ inordináto Ч de abſéntia à Divinis: & de tarditáte veniéndi ad Eccléſiam. Hebdomadárius autem Sacérdos, Diáconus, Cantor, & Lector Refectórii Ч finitâ Hebdómadâ, Domínicâ ſequenti in Capitulo dicunt culpas ſuas: de deféctibus factis in eiſdem Officiis. Quando verò pro álio legit áliquis in Refectório, non tenébitur dicere culpam ſuam in Capitulo de le-

* *Ordinatio Anni 1679.*

Recognitiò culparum diebus Dominicis numquam omittátur in abſentia Prioris. Vicarius enim, aut Antiquior debent reſpondere, culpas ſuas recognoſcentibus. Iuxta *num. 6. cap.* 5. Secundę partis Statutorum, pœnitentiaſque à Statutis pręſcriptas imponere,

ctúra Refectórii ¶ nec Lector Hebdomadárius: niſi légerit ſaltem ſemel. Recognóſcere étiam tenétur culpam ſuam in Capitulo, qui Convéntum erráre fecerit ¶ aut qui corréctus ab Emendatóre errórem ſuum defénderit ¶ vel qui confuſiónem áliquam in Choro, vel álibi in Convéntu fécerit: vel qui tantam moram fécerit veniéndi ad Eccléſiam, quòd ab Infirmário requiſitus fúerit.

5. Dicéntes áutem culpas ſuas de fractióne Siléntii, debent exprímere locum, vices, & qualitátes perſonárum ¶ & tenéntur diſciplinas cum virgis à Præſidénte recípere, niſi eâ die celebráre hábeant in Convéntu ¶ vel niſi eâ die ſit commúnio generális ¶ vel niſi ex ália cauſa rationábili Pręſidens diſciplinam in áliam pœniténtiam commútet ¶ & omnes Prióres ſervent & ſervári faciant iſtud Statútum de diſciplínis pro fractióne Siléntii dandis: ália Viſitatóres ſuper hoc provídeant. Dicéntes étiam culpas ſuas de egréſſu Cellę inordináto, debent exprímere tempus & vices.

6. Dùm culpæ recognoſcúntur, Capítulum nullus intráre, aut exíre debet. Nullus étiã culpam ſuam, vel altérius: præſúmat in Capítulo, vel álibi in Convéntu defendere. Qui contrà fécerit: ad terram cómedat, vel arbitrio Prióris pœnæ ſubjáceat gravióri.

In

7. In Capitulo non lóquimur, niſi quando confitémur, aut Capítulum tenétur; & tunc étiam nullus lóquitur: niſi ea tantùm quæ ad neceſſitátem, vel Religiónis obſervántiam pertinére noſcúntur. Secrétò autem loqui cum áliquo nulli licet ibídem: vel ubicúnque fuerit in Convéntu.

8. Quacúmque ex causâ áliquis ſit in diſciplína: nullus aúdeat pro eo rogáre in Convéntu, niſi volénte Prióre.

De Lectore Refectorii, ipſoque Refectorio.

CAP. IX.

1 LECTOR Refectórii, Correctórem, ad quem pértinet lectúram Refectorii ordináre & aſſignáre: debet interrogáre quid legéndum ſit, & cóngruo témpore libros, qui ad legéndum ſufficiant, in Refectórium portáre.

2. Cùm Convéntus ingréditur, Lector ſtat versâ facie ad oriéntem, ſeu ad menſam Prióris; inclinánte autem Convéntu ad Gló-

ria Patri, & Pater noſter: & ipſe inclínat verſa ſácie ad Convéntum. Iube Domne dicit ſtando ibídem: & eódem modo. Non debet autem ſedére, donec ſédeat qui præeſt Convéntui: nec cooperíre caput donec Prior mantíle ſuum devólvat, aut ſignum fáciat. Quãdocúmque étiam Homíliam à principio inchoat ˥ [a]. caput nudat, & nos omnes ſimiliter: donec ab eo dictum ſit, & réliqua.

3. Hiſtóriam legit celériùs, Sermónes & Homílias tárdiùs ˥ apertè tamen & diſtínctè legat ómnia: ut poſſit intélligi, & tali voce, quòd poſſit audíri. Provídeant autem Procurátor & Coquinárius, ne in Refectório tumúltus áliquis aut vox, niſi ſolius legéntis audiátur.

4. Quando Lector, dato ſigno, dictúrus eſt, Tu autem Dómine, vel últimum verſum Lectiónis ˥ caput diſcoóperit, & reſpónſo à Convéntu, Deo grátias: de Lectório deſcéndit, & inclínat verſa faciè ad Convéntum. Si áliquis de libris quos áttulit, reférri debet ˥ Novítius vel ultimus, finíto prándio eum in Eccleſiam vel Capítulum defert: & ſi plures ſint libri portándi, junióres in órdine Novítium aut últimum juvant.

5. Lector Refectórii in Refectório benedictiónem ad prándium, vel cœnam iteráre non debet ˥ Grátias autem reddit in Eccléſia vel in Ca-

[a] Nota: *Id intelligendũ eſt de Homiliis, quarũ Evãgeliũ non fuit lectum in Eccleſia, non verò de Homiliis Dominicarum intra Octavas, quarum Evangelium jam fuit lectum in ſolemnitate, tũc enim tantùm dicitur: Homilia lectionis Evangelicæ, in Dominica intra Octavas talis ſolemnitatis.*

Capitulo: nec unquám ſine licéntiâ in Cellâ ſequéntem refectiónem ſumit. Quòd ſi in Refectório cœnam facere volúerit, [a] nulla ibídem illi pitántia detur ⁊ ſed ſit conténtus his quæ cæteris fúerint Conventuálibus miniſtráta: nec tunc áliud quicquam die illâ miniſtrétur ei in Cellâ, niſi neceſſitáte cogénte.

[a] Nota. *Id intelligendum eſt quando Lector non vult uti licentia, ſibi per Superiorem oblata.*

6. Simíliter eis qui faciunt cœnam in Refectório, nihil áliud die illâ, niſi necesſitáte cogénte, miniſtrétur in Cellâ.

7. Quando Lector Refectórii diébus Capítuli ſupplet in Eccléſiâ vices Hebdomadárii Miſſam conventuálem celebrándo ⁊ ſupplet étiam ejus vices in Refectório menſas benedicéndo, & grátias agéndo: unde, eo caſu, lectúra Refectórii tranſit ad eum pro illâ die, cui poſt ipſum contíngit ex órdine.

8. Si Lector Refectórii non pótuit inchoáre Hebdómadam ſuam: quàm citò póterit debet eam recuperáre, étiam poſt fériam quintam.

9. In Hebdómada Natális Dómini, Lector Refectórii legit duos dies: ſcílicet in Domínicâ & die Natális Dómini, niſi éadem Solémnitas in eádem Domínicâ evénerit. Tunc enim ſicut in Hebdómada Paſchæ & Pentecóſtes uno tantùm legit die ⁊ deinde cæteris per órdinem: & ſinguli dicunt culpas ſuas pro defectibus in lectúrâ

ctúrâ poſt explétum Lectóris Officium, in Dominicâ ſequénti. Qui autem legit in Circumciſióne Dómini ⁊ diébus étiam Capituli in eádem ſeptimánâ ſequéntibus légere debet: ſicut per annum ſolet fieri, ſed intrà Quadragéſimam, quando in unâ Hebdómadâ occúrrunt tria Feſta Capituli, præter Dominicam ⁊ Hebdómada illa inter duos Mónachos dividitur, & pro duábus Hebdomádibus tranſit: nec ſecúndus Lector, pro hac vice, áliam Hebdómadam Lectiónis in Refectório facit.

10. Intrántes nudámus cápita: & veniéntes cõtrà ſedes noſtras, inclinámus ad Crucem. Benedicite & ſequéntem verſum incipit qui præeſt Convéntui: ſimiliter & verſum poſt prándium & cœnam.

11. Menſas autem benedicit & grátias agit Sacérdos Hebdomadárius, ſi Miſſam eâ die celebrávit. Quòd ſi non celebrávit: qui ejus vices ſupplevit, menſas benedicit. Excipiúntur Feſta in quibus totum officium Prióris eſt, & dies ſepultúræ defúncti. In his enim Prior, vel qui ejus vices agit, menſas benedicit. Similiter quando ſepelitur defúnctus in die, in quâ aliàs non fuiſſet in Refectório comedéndum: Prior, vel qui ejus vices agit, menſas benedicit. Quicúmque autem menſas benedicit ⁊ debet primò menſam Prióris, ſi Prior in eâ ſit comeſtúrus,

rus,

rus, Benedicere: deinde menſam Chori ſiniſtri ⁏ deinde menſam Converſórum, ſi adſint: & poſtrémò menſam dextri Chori.

12. Datâ benedictióne Lectóri, omnes inclinámus ad Crucem ⁏ & média pars Convéntus intrat à parte ſuperióri ſcamnórum, & ália pars à parte inferióri: tenemúſque omnes nudáta cápita, donec Prior poſt unum aut álterum verſum lectiónis, mantile ſuum devólvat, aut áliud ſignum faciat. Sed neque ſedémus, donec Præſidens ſédeat primus.

13. Apponénti áliquid nobis & removénti inclinámus: & ipſe nobis. In apponéndo autem & removéndo ſcutéllas ⁏ poſt Priórem & Hóſpites, ſi adſunt, & ad menſam Prióris cómedunt: ſemper incípitur à dextrâ parte Refectórii. Pitántiam in Refectório appóſitam nullus ad ſe trahit: donec ille qui appóſuit, redíerit ad ſedem ſuam, & Præſidens ad ſe tráxerit ſibi appóſitam pitántiam.

14. Oculos ubique, ſed in Refectório máximè tenére debémus: ne áliquam murmurándi, vel ridéndi matériam nobis ấfferant.

15. Panem noſtrum & pitántiam ita debémus æquáliter ſcíndere tam in Refectório, quàm in Cellis: ut quod reſiduum fúerit, honéſtè cuilibet poſſit appóni. Vinum quoque in ſcyphos cum tali quantitáte apponéndum eſt:

ne

ne illud cogámur in vaſa refúndere. Bibéntes autem, duábus mánibus ſcyphum tenémus.

16. Mónachus nolens ea quæ ſibi apponuntur comédere: álteri porrigere fas non habet. Scutéllas non expónimus, donec Prior ſuam expónat ꝰ & cùm duæ ſcutéllæ apponúntur, quando expónimus eas: unam infrà álteram pónimus ꝰ niſi tãtum de cibis illátis remánſerit; quòd id fácere ſine immerſióne nequeámus.

17. Quando Lector Refectórii dato per Præſidéntem ſigno dictúrus eſt, Tu autem, vel últimum verſum lectiónis: cápita nudámus, nec ſúrgimus donec reſpondérimus, Deo grátias, quando dicéndum eſt. Poſtquàm verò ſurréximus ꝰ ántequàm incipiátur à Præſidénte verſus pro gratiárum actióne inclinámus ad Crucem: & ſimiliter poſt incéptum Pſalmum Miſerére mei Deus, quando à Refectório in Eccléſiam pérgimus.

18. De Refectório Novitius primus exit ꝰ excépto illo qui præcédit ad aperiéndam Eccléſiam, & excépto die Cœnæ Dómini, poſt collatiónem mandáti: quia tunc Prior primus exit.

19. Qui præcedénti Horæ in Eccléſia immediátè ante refectiónem cantátæ, non interfúerit, non póterit ad Refectórium poſt illam Horam convenire ꝰ & qui in Refectório non

fúe-

fúerit pranſus: cœnam in eo ſúmere non debébit. Qui verò prandet in Refectório ⁏ à cœna ſine licéntia abéſſe non debet: dúmmodò Véſperis interfúerit.

20. In Refectório Monachórum nulli noſtrûm licet loqui: nec Convérſo unquàm comédere. Nunquàm in Refectório Converſórum, nunquàm in Refectório Monachórum comédimus: niſi quando juxta Statútum in Refectório comédere debémus. Nunquàm excéptis própriis Cellis, in áliqua domo vel officínâ, Mónachi mandúcant aut bibunt ⁏ niſi Prior & Procurátor: nemo autem unquàm noſtrûm in aliéna Cella.

21. Ad cœnam in Refectório, non ova, non piſces, aut áliqua talis pitántia ⁏ nec étiam coquína [a] unquàm detur: nec ab áliquo tunc comedátur. Prior & Procurátor qui contrà fécerint, aut fíeri permíſerint ⁏ nec non & omnes qui coméderint: primâ die ſequénti ſine Capítulo à vino abſtinére teneántur. Verúmtamen in domo Cartúſiæ, tribus diébus Capítuli generális, Prióribus in Refectório cœnántibus áliqua pitántia miniſtrátur.

[a] *Vide ſenſum hujus verbi,* infra n. 20.

22. In cœnis Cellárum diébus binæ refectiónis, ſervétur frugálitas, & Cartuſiána ſimplícitas. Proptéreà ſufficere putántes duo ova: aut áliud æquívalens pro ſingulis ⁏ prohi-

bémus omnes ſupérfluos abúſus: tanquàm Statútis & ſobrietáti Cartuſiánæ Religiónis repugnántes.

23. Diébus Domínicis, aut último continénter ſequénte Feſto quô coméditur in Refectório poſt cœnam & perágtas in Eccléſia grátias, tanquàm Chriſti mendíci ad Refectórii óſtium panes ſinguli recípimus, eos tradénti inclinántes, & ipſe nobis. Quòd ſi in jam dicto Feſto jejúnium occúrrat, poſtridie ad Cellas deferúntur.

24. Abſénte Convéntu nullos licet in Refectório admíttere ad refectiónem suméndam.

25. In die Cœnæ Dómini ad collatiónem quæ fit poſt mandátum in Refectório: nihil omnínò præter vinum & aquam miniſtrétur. Nectar quoque aut quáslibet álias ſpécies vini, & ſpecierum confectiónes: nullo unquám témpore in Refectório miniſtrámus.

26. Aliénum prorſus eſt à Cartuſiáná ſobrietáte & voluntáriâ paupertáte, de victuálibus murmuráre, máximè coram Convéntu. Proptéreà quicùmque id fâcere præſúmpſerit, privétur ea re pro qua murmuráverit. Non tamen per hoc prohibére inténdimus, quin quilibet ſuas neceſſitátes Superióri expónere poſſit cum modéſtia & ánimi reſignatióne; ſed vólumus Præſidéntes domórum ſibi ſúbditis

neceſſaria juxtà formam Ordinis ſufficiénter providére: & nihilóminùs malas conſuetúdines contrà ſobrietátem & attritiónem noſtri propóſiti ſalutáris, in animárum diſpéndium circà cibos ſupérfluos & lautióres omni cum diligéntia efficáciter propulſare. Hortámur autem & obſecrámus ſubditos omnes in Dómino pro ſua ſalúte & totíus Ordinis honóre; ut cum omni humilitáte, manſuetúdine & patiéntia, in hoc ſuis Prælátis obtémperent, nec inde múrmurent; aut Prælátos ſuos aliquátenùs inquiétent: ſi Divínam & Ordinis volúerint ultiónem evádere.

De Abſtinentia & Iejunio.

C A P. X.

1 SECUNDA, quartâ, & ſextâ féria ex antiqua conſuetúdine pane, & aqua, & ſale, ſi cui placuiſſet, conténti erámus; quod quia dudùm in diſſuetúdinem ábiit,[a] vólumus ut unã ad minùs in Septimána quálibet Abſtinéntiam omnes Mónachi fáciant: quos infirmitas, aut ſenéctus, aut debilitas non excúſat, vel ália cauſa

[a] Notá: *In Antiquis Statutis 2. partis c. 14. hæc diſſuetudo jã expreſſa habetur.*

ſa quæ Prióri rationábilis videátur. Nec tamen propter hoc antiquam conſuetúdinem de faciéndis abſtinéntiis fériâ ſecundâ,& quartâ irritámus, ſeu prohibémus, his qui illam obſerváre voluérint,& judicio Prióris potúerint.

2. Nulli detur grátia generális de abſtinéntiis ſemel quálibet Hebdómada non faciéndis ; ſed qui grátiam ſuper his obtinére volent,miſericórdiam petant eo die quo fieri debet Abſtinéntia: niſi legitimo detineántur impediménto. Nullâ autem occaſióne diébus abſtinéntiæ deputátis butyro,cáſeis,aut ovis útimur;quámdiù in domo aliqua Ordinis ſani ſumus: ſimiliter nec in Advéntu.

3. In itínere tamen conſtitúti quando piſces,aut álii conveniéntes cibi non reperiúntur, prædíctis diébus Abſtinéntiæ uti póſſumus ovis, butyro, cáſeis, & ſimílibus lacticíniis. Hoſpítibus étiam qui de Ordine noſtro non ſunt: permíttimus ova & lacticínia, quando illis veſci lícitum eſt, miniſtrári.

4. In vigíliis Natális Domini,Aſcenſiónis, Pentecóſtes, Córporis Chriſti, ſancti Ioannis Baptíſtæ, Apoſtolórum Petri & Pauli, [a] Conceptiónis, Nativitátis, Præſentatiónis, Purificatiónis, Annuntiatiónis, Compaſsiónis, & Aſſumptiónis beatíſsimæ ſemper Virginis Mariæ, Sancti Patris noſtri Brunónis, & ómnium San-

a Hæc Abſtinentia fit in vigilia S. Nicolai, niſi occurrat in Dominica, quo caſu fit Sabbato precedenti.

Sanctórum: fit Abſtinéntia, niſi véniant in Feſtis duódecim Lectiónum. Propter hoc tamen non præcípitur Abſtinéntia frequéntior, quàm ſemel in ſeptimána.

5. Quando Feſtum duódecim Lectiónum occúrrit in vigília Pentecóſtes, Abſtinéntia fit die præcédenti & in ipſa vigília abſtinémus à lacticíniis étiam in Refectório. Cùm autem Feſtum duódecim Lectiónum occúrrerit in vigíliis Aſcenſiónis, vel Córporis Chriſti ꝰ fiat Abſtinéntia fériâ ſextâ ſequénti: & in prædíctis vigíliis abſtineátur à lacticíniis.

6. Cùm vigília Córporis Chriſti & beáti Ioánnis Baptíſtæ in una occúrrerint Hebdómada ꝰ in vigília Euchariſtiæ fiat abſtinéntia Ordinis: in áltera verò à lacticiniis. Quando autem Feſtum Córporis Chriſti in vigilia beáti Ioánnis Baptiſtæ occúrrerit ꝰ fiet Abſtinéntia fériâ quartâ præcedénti: & ipſo die Euchariſtiæ nec jejunámus, nec à lacticiniis abſtinémus ob reveréntiam tantæ Solemnitátis.

7. Quando vigilia beati Ioánnis Baptiſtæ & vigilia Apoſtolórum Petri & Pauli occúrrunt in eádem Hebdómada ꝰ in prima vigilia fit Abſtinéntia: in ſecúnda verò jejunátur ꝰ & duntáxat à lacticiniis abſtinétur: quod étiam ſervátur in vigilia Viſitatiónis Beátæ Mariæ.

8. Quando vigilia Annuntiationis áccidit fe-

féria ſecúndâ, vel tértiâ Hebdómadæ ſanctæ, Abſtinéntia non fit in ipſa vigilia, ſed in die Paraſcéves: Quando verò dictum Feſtum celebrátur infrà octávas Paſchæ: in ipſius vigilia nec jejunámus, nec à lacticiniis abſtinémus.

9. Si Feſtum duódecim Lectiónum fériâ ſextâ Hebdómadæ minutiónum occúrat, Abſtinentia fit in Sábbato; & páriter ſi Circumciſio Dómini occúrrat fériâ ſextâ: Abſtinéntia fiet Sábbato ſequénti.

10. Quando feriâ ſextâ, occúrit Feſtum duódecim Lectiónũ, Abſtinéntia fit feriâ quartâ; deinde dévenit ad fériam ſecúndam; deinde ad Sábbatum; deinde ad fériam tértiam; deinde ad fériam quintam: ſic quòd ſaltem ſemel in Hebdómada fiat Abſtinéntia, excéptis ſeptimánis Paſchæ & Pentecóſtes & Natális Dómini, quando áccidit in Dominica, aut feriâ ſecúndâ, vel Sábbato. Quòd ſi féria ſexta Feſto impedita fúerit; & occúrrat fériâ tertiâ, vel quinta jejúnium Eccléſiæ: vólumus Abſtinentiam fieri fériâ quartâ, vel ſecúndâ.

11. Vólumus ut nihil accipiátur étiam gratìs oblátum pro pitántiis dandis diébus Abſtinéntiæ deputátis: ſed ſi quid detur, álio die expendátur. Circà pitántias étiam quæ dantur fériâ ſecúndâ & quartâ & intérdùm diébus Abſtinentiárum; Præſidentes domórum & indè

Vi-

Viſitatóres diligénter invigilent, ut non indifferénter Statúta relaxéntur: ſed penſátâ locórum & perſonárum qualitáte, pitántiæ ipſæ moderéntur & reſtringántur.

12. Die quâ debet fieri Abſtinéntia ˥ Mónachi extrà próprias Cellas non labórent: nec tunc eis ſpatiaménta, aut recreatiónes concedántur.

13. In vigíliis beatórum Iacóbi, Bartholomæi, Lauréntii, Matthæi, Simónis & Iudæ, Andréæ, Thomæ & Matthíæ: Ieiúnium cum commemoratióne ſervétur & fiat.

14. Feriâ ſecúndâ & tertiâ Rogatiónum, lacticiniis quidem útimur ˥ ſed Iejúnium ſervámus: nec étiam ſi tunc Feſtum Apoſtolórum Philippi, & Iacóbi contingat, illud infringimus.

15. Iejúnia temporália ſuis tempóribus cum tota Eccléſia obſervámus ˥ & quóties occúrrit Eccléſiæ Iejúnium, à nobis ſervátur iiſdem diébus & quemádmodum ipſa Eccléſia ſervat: ádeò ut in Feſtis étiam ſolémnibus, ſi tale óccúrrat Iejúnium, ſemel tantùm reficiámur.

16. Ab Exaltatióne ſanctæ Crucis uſquè ad Paſcha, non niſi ſemel in die reficimur ˥ excéptis Feſtis Capítuli extrà Advéntum & Quinquagéſimam occurréntibus: & Minutiónum

num diébus. Et hoc inviolabiliter obſervétur: excéptis infirmis ⁊ valetudináriis ⁊ itinerántibus ⁊ debilibus: ſénibus & minútis. Aliàs verò ſi Prior frégerit, vel fécerit frangi ⁊ [a] ſit extrà ſedem ſuam in Eccléſia per quadraginta dies: & ſi Vicárius idem fécerit, ſit Novitius per quadraginta dies.

a Subaudi abſque rationabili cauſa, juxtà id quod exprimitur c. 10. nu. 27.

17. In die tamen ſuſceptiónis novi Prióris & in die ſepultúræ Fratrum noſtrórum, Iejunium ſólvitur: niſi tale eſſet quod pro Feſto Capituli minimè frangerétur.

18. Similiter propter Hóſpites noſtri Ordinis, vel étiam extráneos, dúmmodò graves & honéſtæ perſónæ fúerint, de ſerò ad noſtras domos veniéntes: permittimus, hoſpitalitátis grátiâ, Prióribus & Procuratoribus, Iejúnium quod non ſit de Eccléſiæ præcépto, frángere.

19. A Paſcha verò uſquè ad Feſtum Exaltatiónis, excéptis prædictis Iejúniis & feriâ ſextâ in qua Feſtum Capituli non occúrrit: iteràtò reficimur. Verúmtamen ut áliquod ſaltem veſtigium Abſtinéntiæ primórum Patrum noſtrórum, quam hoc étiam témpore fériâ ſecúndâ & quartâ faciébant, apud nos remáneat ⁊ vólumus ut fériâ ſecundâ & quartâ Hebdómadæ quæ Feſtum Pentecoſtes præcédit, Iejunium ſervétur: quatenùs per hoc étiam ad tantam Solemnitátem & Spiritus ſancti ſu-

ſceptió-

ſceptiónem méliùs præparémur.

20. [a] Coquínam, ſeu pitántiam nobis miniſtrátam, non debémus in cráſtinum, neque etiam in véſperam ſine licéntia reſervare.

[a] *Per verbũ iſtud intelligitur ſpecies pulmenti, apud nos in prandio tantùm miniſtrari ſolita.*

21. Extrà horas refectiónis áliquid alimentórum ſúmere, aut vinum bibere nulli noſtrûm licet: niſi infírmitas, debílitas, aut alia rationábilis cauſa excúſet. Verùmtamen concéditur diébus Iejúnii, ſerò cum vino frúſtulum panis ſúmere, ne potus nóceat.

22. Quóties áliquis noſtrûm ubicúmquè fúerit, ſciénter bíberit purum vinum, niſi urgénte neceſſitáte, tóties abſtíneat à vino, quando bíbere póterit ordinátè.

23. Vinum & Cervíſia tali menſúrâ miniſtréntur: ut nulla detur occáſio notábilis excéſſus. Quòd ſi áliqua ſit perſóna Ordinis quæ incaútâ ſumptióne vini, vel cervíſiæ, patiátur áliquid detriménti quoad uſum ratiónis, vel valetúdinem córporis; Prióres táliter reſtríngant menſúram utriúſque, ut natúra ſic hábeat neceſſitátem ſuam: ut tamen nullum in córpore, vel conſciéntiâ patiátur detriméntum.

24. Quia ſecúndùm ſanctíſſimam noſtri Ordinis conſuetúdinem à ſanctis Pátribus noſtris introdúctam, omnem eſum & ſumptiónem cárnium & ómnium quæcúmque ex cárnibus quomodólibet conſtant, ſive per modum

cibi, ſive per modum potiónis, aut ſorbitiónis ſumántur, à noſtro propóſito abjécimus ⁊ ſtatúimus ut quicúmque noſtri Ordinis proféſſus, hujus tam laudábilis inſtitutiónis tranſgréſſor extíterit, carnes vidélicet comedéndo, [a] ſeu alícui perſónæ Ordinis miniſtrándo ⁊ aut comedéntibus, vel miniſtrántibus conſentiéndo, vel non prohibéndo cùm potúerit prohibére ⁊ vel qui infrà domus ſuæ clauſúram quibuſcúmque perſónis carnes miniſtráverit ⁊ ſeu ab áliis permiſerit miniſtári, nec prohibúerit, prohibére cùm valébit: ſi Prior, vel Vicárius, aut Procurátor hoc fécerit ⁊ ipſo facto tanquàm ipſius ſui inſtitúti calumniátor & tranſgréſſor: obediéntiam perdat & vócibus ac locis débitis & cæteris obedientiis Ordinis cáreat in ætérnum. Si verò ſimplex Mónachus, aut ália quævis perſóna Ordinis extiterit ⁊ voce, loco ac obediéntiis carens perpetuò: ad Capituli generális voluntátem, cárceri mancipétur. Hanc autem laudábilem conſtitutiónem ad omnes Moniáles noſtri Ordinis & eis Præſidéntes, de verbo ad verbum exténdi vólumus & jubémus. Carnes autem mórtuæ nunquàm vendántur in Ordine.

[a] Nota. *Extat Excommunicatio à S. D. N. Paulo V°. Sũmo Põtifice lata in eos, qui vellent adhuc uti quadam licentia, à Pœnitentiaria Romana, à quibuſdam olim obtenta pro ægrotis, in præjudiciũ hujus laudabilis cõſuetudinis.*

25. Diſciplinas, vel vigilias, ſeu quælibet ália religiónis exercitia, quæ noſtræ inſtitutiónis non ſunt, nulli noſtrûm, niſi Prióre ſciénte, & favénte, fácere licet. Nul-

26. Nullus étiam Prior, vel Súbditus, fáciat Abſtinéntias prætérquàm ab Ordine conſtitútas.

27. Sed ſi cui noſtrûm Prior volúerit injúngere, ut plùs ſibi indúlgeat in cibo & ſomno, vel ália quálibet re, quàm Statútum decérnat; aut è convérſo, ſi durum & grave áliquid præter Statútum ei impónere volúerit, repugnáre fas non habémus: ne cùm ei reſtitérimus: non ei, ſed Dómino, cujus ergà nos vices gerit, reſtitiſſe inveniámur. Licet enim multa ſint & divérſa quæ obſervámus: uno tamen, & ſolo obediéntiæ bono, cuncta nobis fructuóſa futúra ſperámus.

De Minutionibus, Raſura, Infirmis & Medicinis.

CAP. XI.

1 HUMANÆ compatiéntes infirmitáti; permittimus, etiāſi nullus omninò minuátur, eáſdem recreatiónes Mónachis dari, quæ háctenus diébus Minutiónum, quando áliqui minuebántur, [a] concéſsæ fuérunt. Igitur poſt

a Nota. *Qui extra tēpus Minutionū hic præfixum minuūtur, non poſſūt prætēdere aliquam recreationē ſibi eſſe concedēdam, quia iſtæ recreationes Statutis tantùm tēporibus annexæ ſunt.*

 octá-

octávas Paſchæ ; poſt Solemnitátem Apoſtolórum Petri & Pauli ; ſecúndâ Hebdómadâ Septémbris ; ſeptimánâ ante Advéntum ; & Hebdómadâ ante Quinquagéſimam licébit per tres dies feriáles continuos bis reficere : & recreatiónes juxtà domórum conſuetúdines Viſitatórum judicio approbátas habére.

2. Et ne ex hujúſmodi Minutiónibus áliqui abúſus contrà Ordinis intentiónem & formam Statutórum noſtrórum, ullo unquàm témpore inváleant, aut toleréntur ; ſtatúimus ut Minutiónum diébus prędictis Divinū Officium diúrnum páriter ac noctúrnum eádem gravitate ac devotione perſolvátur, quâ cæteris diébus feriálibus ſuper annum ſolet perſólvi. Cui étiam omnes omninò intérſint, niſi legitimo áliquo impediménto detineántur ; & tunc étiam de licéntia Præſidentis: aliàs beneficium Minutiónis ejúſdem diéi amittant. Quod ut fieri poſſit ; táliter per Præſidéntes diſponántur Spatiaménta unô tantùm trium diérum prædictórum dari ſólita intrà, vel extrà domum: quòd omnes Véſperis interéſſe poſſint.

3. Pitántias autem quæ dantur prædictis diébus, nólumus excédere pitántias illas, quæ quibúſvis Feſtívis diébus anni, in quálibet domo, dari ſolent. De quibus pitántiis ordinándis prohibémus omninò Mónachis ſe ullo modo in-

intromíttere ꝟ & hoc Prióres & Viſitatóres fáciant inviolabíliter obſervári: excéſſus repriméndo, & importúnos ac contradicéntes ſuâ authoritáte compeſcéndo & dignè puniéndo.

4. Porrò ſic Minutiónum recreatiónes concédi vólumus, ut tamen Iejúnium ſextæ fériæ propter eas nunquàm frangátur. Quòd ſi propter áliquod impediméntum non poſsint in una Hebdómada continuári tres dies Minutiónum: in tali caſu líceat anticipáre, vel poſtpónere dictas Minutiónes juxtà arbitrium, & diſpoſitiónem Præſidéntis.

5. Raſúra Monachórum fiat per totum Ordinem bis in menſe, in qua ſtrictè ſervétur ſiléntium.

6. Infírmis ſecúndùm poſsibilitátem domus, ómnia neceſſária, & expedientia, charitatívè præparéntur. Qui tamen, ſecúndùm beati Benedícti dicta, ne ſupérflua, vel impoſsibília peténdo, vel murmurándo ſerviéntes ſibi contríſtent, diligénter moneántur atténdere ꝟ & ut mémores arrepti propóſiti, ſicut ſanos Religióſos à ſanis Seculáribus, ita ægrótos Religióſos ab ægrótis Seculáribus debére cógitent diſcrepáre: nec illa in Erémis quæ vix in Urbibus inveniúntur, expóſcere. Omnínò tamen Prior provídeat, ne Infírmi, à Servitóribus, vel áliis, negligántur. Verúmtamen eſus cárnium, cui

Ordo renuntiávit, nulli noſtrûm concéditur, etiám ſi ſit lepróſus.

7. Prior diſpenſare poteſt circà Infírmos in comedéndo lacticínia diébus Abſtinéntiæ, & in Advéntu, & étiâm, ſi tamen infirmitátis magnitúdo id éxigat, in Quadragéſima ⁊ in deponéndo Cilícium & Cáligas, & lecti durítiem minuéndo: & Convérſum, aut Fámulum qui eos in Cellis cuſtódiat miniſtrándo. Procurátor étiam, & Coquinárius diligéntes & benígni ſint circà Infirmos, & étiam circà Hóſpites & Mercenários, quando eos contígerit ægrotáre.

8. Infírmus qui non poteſt Eccléſiam & Convéntum, ſequi, debet, ſi cómmodè poſsit, interéſſe Capítulo. Quandò autem & quómodò canónicas Horas dícere teneátur, habétur in prima Statutórum parte.

9. Medicínis perrárò & non niſi urgénte neceſsitate & cum licéntia Prióris útimur: ſimíliter ſine licéntia Prióris nullus noſtrûm minúitur.

10. Si quæ perſónæ Ordinis noſtri artis Medicínæ fúerint peritæ ⁊ in extráneis Medicínam nullátenùs exérceant, nec étiam in noſtris, niſi in levióribus infirmitátibus ⁊ & in quibus nullum veriſímile mortis perículum timéri poſsit: niſi áliud necéſsitas aliquándo exígere videátur.

Nul-

11. Nullus noſtrûm propter ruptúram, vel áliâ quâcúmque cauſâ ſe incidi fáciat, vel álium incídat, niſi de licéntia Prióris Cartúſiæ, & cum conſilio probatórum Chirurgórum.

12. Nulla perſóna Ordinis noſtri ſuo Prióri, aut Viſitatóri inféſta ſit, pro licéntia obtinénda ut mittátur extrà domum ad Medicos, aut ália loca: alióquin ſit in Diſciplina generáli ad Ordinis voluntátem. Prióres tamen eis de neceſſariis provideant in dómibus ſuis: proût eórum éxiget infirmitas, nec petant pro eis dictas licéntias.

13. Natatiónes & lotiónes córporum in mari, flumínibus, ſtagnis, vel ſimilibus aquis, tanquàm parùm honéſtas & periculóſas, omninò ómnibus perſónis noſtri Ordinis prohibémus.

De

De Veſtimentis, Utenſilibus Cellæ & Aedificiis conſtruendis.

C A P. XII.

1 AD veſtitum accipimus tria Cilicia ⁊ duo Lumbária, ideſt funiculos quibus renes ſuper carnem præcingimus ⁊ Túnicas magnas, ſive ſuperióres duas, quæ nec nimis longæ ſint, nec nímis breves ⁊ Cucúllas tótidem, quarum Capútia ſint quadráta, nec duórum palmórum latitúdinem excédant, in longum, vel in latum ⁊ Tunicéllas parvas ad carnem, ſuprà tamen Cilicia, tres, Cucullas parvas duas, Caligárum pária tria ⁊ Pedúlium quatuor ⁊ Pelliciam unam magnam quæ ſine ſpeciali licéntia nunquàm ſindátur ⁊ Sagum péllibus ſuffúltum unum ⁊ & Sagum ſimplex unum ⁊ Cingulum, ſeu Zonam unam, ex cánabe, vel ex albo cório, aut ex utróque contéxtam ⁊ Cálceos diúrnos & noctúrnos, ſeu ſúbere, vel ligno compáctos ⁊ quos à cœno, nive & plúvia, quan-

tùm póſſumus, cuſtodire debemus: Pileos duos.

2. Officiáles étiam quando términos éxeuntˀ & Novitij ubique in Convéntu; Cappas nigras déferunt: * quarum Capútia trium palmórum in longitúdine, & duórum cum dimidio in latitúdine menſúram non tranſcéndant. Ex Indúlto étiam Apoſtólico, perſonæ Ordinis noſtri, poſſunt deférre Pileum, vel Capéllum, de filtro ˀ Mónachi ſcilicet nigrum, Convérſi caſtáneum cum Cappa ejúſdem colóris: in quibus tamen nulla ponátur curióſitas, aut foderatúra, vel circumferéntia ex ſérico.

3. Verùm quóniam tanta eſt Regiónum diverſitas, ut frequénter quòd in una eſt neceſſárium, in áltera ſit ſupérfluum, & ita nulla poſſit certa & univerſális Lex pro ómnibus ſtátui ˀ concédimus, in unaquáque Província ſive Natióne, ómnia illa aut dari, aut negári induménta: quæ Priórum & Viſitatórum judício, & pro domórum conſuetúdine ac facultáte, videbúntur eſſe danda, aut denegánda. Hortámur autem & obſecrámus in viſcéribus Dómini noſtri Ieſu

* *Ordinatio Anni* 1648.

PRiores & Officiales ex quacumque cauſa, præter quàm in ſolo tranſitu, accedentes ad Vrbes decenter per eas incedant, hoc eſt cum Cappa talari ad formam Ordinis, niſi in Vrbibus à domibus ſuis valdè remotis cogantur per paucos dies ex negotiorum occurrentia commorari & exceptis caſibus impræviſis.

Chriſti omnes & ſingulos Priores & Viſitatóres noſtri Ordinis; ut in his, & áliis étiā ómnibus, ſuórum Subditórum neceſſitátibus, ac veris indigéntiis ſublevándis, quantùm facultátes domórum patiúntur, cum omni charitáte & promptitúdine ſe fáciles exhíbeant: nec omnínò in hoc patiántur ſe juſtè reprehéndi poſſe.

4. Ad Lectum non útimur linteamínibus líneis, ſed láneis duntáxat, ex áliquo groſſo panno pátriæ; nec lectis plúmeis, aut mattis, ſeu mattalátiis, ſed ſtrámine, ſeu páleis ſolúmmodò, intrà craſſam & áſperam áliquam telam in modum ſacci inclúſis; aut étiam ſolúmmodò déſuper coopértis: vel pro conſuetúdine Provinciárum tectis panno craſſióre áliquo. Et præter hæc, habémus étiam Pulvínar, & Linteámen unum láneum ex panno groſſo; & Coopertórium, vel Coopertória juxtà conſuetúdinem domórum: & neceſſitátem perſonárum. Réliqua autem utenſilia Cellæ tam ad menſam, quàm ad álios neceſsários uſus, dentur unicuíque quantùm necéſſitas & rátio, judício Prióris, poſtuláverint.

5. Et quóniam ad omnes quidem Mónachos, máximè tamen ad nos, humilitátem, attritionémque pannórum, & univerſórum quibus útimur vilitátem, paupertátem & abjectiónem certum eſt pertinére; injungimus Prióribus, ut

tam

tam in induéndis ſeípſis, quàm Religióſis : non álios emant, vel emi fáciant pannos, quàm groſſos & rudes juxtà morem pátriæ & intentiónem Ordinis ⁏ & omnem curioſitátem ac ſuperfluitátem religióſæ ſimplicitáti & paupertáti contráriam : à ſe, & ſibi ſúbditis remóveant.

6. Proptéreà Cellas ſingulórum aliquóties perſcruténtur ⁏ & ſi quid in Véſtibus, Libris, Imagínibus & áliis Uténſilibus invénerint ſupérfluum, curióſum, aut Cartuſiánæ vilitáti & humilitáti incóngruum: omnínò tollant, atque in utiliórem uſum convértant, ſine ulla perſonárum acceptióne. Nec quiſquam Súbditus præſúmat inde murmuráre, aut ſuum Superiórem inquietáre ⁏ áliàs, quoties id fécerit, tóties ad terram cómedat: aut áliter arbitrio Prióris ob ſuam contumaciam puniátur.

7. Viſitatóres étiam in actu viſitatiónis ſolícitè inquirant an iſta obſervéntur ⁏ & quos invénerint culpábiles ácriter reprehéndant: atque ſi opus fúerit qualitátem panni juxtá præſens Statútum præſcribant ⁏ ſciéntes ſe ſuprémo Iúdici diſtrictam ratiónem reddituros: ſi in his negligéntes fúerint invénti. Et ideò à ſeípſis primùm incipiant ⁏ & quòd volunt, & debent in áliis reformáre : id ipſi primùm factis exhíbeat. Liceat nihilóminus Prióribus & áliis Officiálibus extrà términos exeúntibus, veſtes habére,

non melióres, ſed aliquántulùm pro neceſſitáte, levióres.

8. Nullus Prior, Mónachus, vel Convérſus noſtri Ordinis, in itinere conſtitútus, Mantéllum ſeculárem, ſeu Cappam à Capútio ſeparátam, portáre præſumat ⁊ niſi propter imminéntia pericula evitánda: alióquin per Capitulum generále, vel Viſitatóres, juxta caſus & perſónæ exigéntiam puniátur.

9. Porrò interdicimus univérſis perſónis Ordinis, ne emant, aut fieri fáciant, vel étiam obláta recipiãt in ſuos uſus: Cultéllos, Cochleária, Scyphos, Fuſcinulas, Dentiſcálpia, Auriſcálpia, Roſária, ſeu Corónas, Cruces, Agnus Dei, & cætera quæcúmque ex auro, argénto, lápide pretióſo, ſérico, aut ex ália pretióſa & curióſa matéria fúerint, ex toto, vel in parte. Quidquid verò tale quis habúerit ⁊ conſignet illud in manus ſui Prióris: qui pro ſua prudéntia illud in pios uſus convértet. Ipſos tamen céreos Agnus Dei, & cæteras Reliquias aúreis, aut argénteis ornaméntis inclúſas, nullo modo inténdimus prohibére & alienáre ⁊ ſed vólumus ſimpliciter & honéſtè inclúdi: & juxtà cujúſque devotiónem, de Prióris conſénſu, aut portári, aut étiam in Eccléſia inter alias Reliquias ſervari.

10. Libros étiam quoſcúmque deaurátos & inargentátos fieri, vel emi prohibémus. Similiter óm-

ómnia Horológia parva portatilia prohibémus ɥ niſi fortè ex áliqua cauſa rationábili Prióres judicáverint, aliquibus Officiálibus ea eſse permitténda: & tunc tália eſse debébunt, quæ non ſint ullo modo curióſa & pretióſa, ſed quæ vilióri & minóri prétio emi poſsint. Majóra páriter Horológia ſeu Excitatória his tantùm permittántur ɥ quibus arbítrio Prióris videbúntur eſſe neceſſária: & ea tália ſint, quæ nullo modo à Cartuſiána humilitáte & abjectióne díſcrepent.

11. Tapétia univérſa, & eórum loco panni vírides, ſive áliter quomodocúmque coloráti, niſi in Eccléſia & hoſpítio nobílium ubi eſt conſuetúdo: & cuſsini picturáti niſi in Eccléſia tantùm, in uſu apud nos non habeántur.

12. Pellicíolas vulpínas & de animálibus ſilvéſtribus ɥ & Túnicas ac Cucúllas diúrnas de fuſtáno & ſárgia: & quaſcúmque líneas interdícimus univérſis.

13. Nulla domus quæ debet ultrà centum ſcuta, quoàd ditióres domos ɥ vel quinquaginta quoàd medíocres ɥ vel viginti quinque quoàd minóres, lícitè poſſit ædificare áliquod ædíficium novum, niſi priùs perſólverit tale débitum ɥ aut talem pecúniam hábeat, vel de propínquo habitura ſit, quam ſuo témpore pro tali débito reſtítuat creditóribus: niſi fortè ruinæ aut majóris damni perículum imminéret, ſi talis

fá-

ſábrica retardarétur. Tunc enim & non áliter potérit fieri.

14. Porrò ómnia curióſa & ſupérflua ædificia omninò prohibémus univérſis ˥ *ea verò quæ licèt non ſint neceſſária, utilia tamen & cõmoda eſſe videbúntur, nullus fácere præſúmat ſine conſilio & conſénſu ſui Convéntus, vel ſaltem Officiálium & duórum ex diſcretióribus: & niſi utérque Viſitátor Provinciæ debitè & ſufficienter informátus fúerit de commoditáte talis ædificii ˥ & de loco & forma ipſius, & de expénſa neceſſaria pro ejus conſtructióne: & quòd domus quæ vult tale ædificium fabricáre, non ſit gravàta débitis, aut áliis onéribus ˥ ſed benè proviſa ſuis ómnibus neceſſariis: & præter hæc hábeat, aut habére poſſit pecúniam ad tale ædificium requiſitam. Quibus ómnibus benè intelléctis: Viſitatóres póterunt, & non áliàs, dare licéntiam iſtud ædificandi. Quam étiam licentiam in ſcriptis, ſuis parvis ſigillis munitam, Prióri domus relinquent.

** Vide Ordinationem anni 1676. in fine hujus Capituli, Vt tollantur &c.* ˥

* Si tamen tale ædificium novum indigébit expénſa mille circiter ſcutórum

* *Ordinatio Anni* 1602.

SVb pœna abſolutionis præcipimus Prioribus domorum vt ſervent §.4. *Capituli* 12. Secundæ partis novæ Collectionis Statutorum de Ædificiis, quem declaramus debere intelligi, non de ſolis novis Ædificiis, ſed etiam de reſtaurationibus ædificiorum antiquorum, in quibus ſit notabilis mutatio ſtructuræ.

quoad ditióres domos ⁊ vel quingentórum quoad mediocres ⁊ vel centum quoad minóres, quæ non diſtant à Cartúſia ultrà tres diétas: non póterit ædificari, niſi, ultrà prædicta ómnia, accédat étiam licéntia Reveréndi Patris. Quòd ſi alter Viſitatórum ædificáre volúerit ⁊ prædíctis ómnibus conditiónibus ſervátis, tenébitur priùs convocáre ſuum Conviſitatórem cum álio diſcréto Prióre: qui examinátis ómnibus prædíctis licéntiam ei in ſcriptis dabunt, vel ſi non probáverint, denegábunt.

15. Pictúras & Imágines curióſas, aut áliquid inhonéſti habéntes ⁊ in Eccléſiis & Dómibus Ordinis, ſive in vitreis, ſive in tábulis, lapídibus, pariétibus & locis áliis, tanquàm derogántes & contrárias honeſtáti morum, & noſtræ Religiónis ſimplicitáti & humilitáti, reprehéndimus: & ne de cætero fiant, inhibémus. Iam factas verò, ſi cómmodè & ſine ſcándalo ſíeri poſsit, tolli & amovéri: vel ad honeſtátem & devotiónem reformári vólumus. Et quod de pictúris & imagínibus hujúſmodi ⁊ illud & de ædifíciis, veſtiméntis, equitatúris & eárum ornátu, & cæteris rebus curióſis ómnibus, ordinámus: ſuper quo Viſitatóres diligénter invígilent.

** Ordinatio Anni 1676.*

UT tollantur abuſus qui ſæpè irrepunt ex licentiis indeterminatè obtentis circa Ædificia conſtruenda vnde accidit vt curioſa, ſuperflua, & à ſimplicitate Cartuſiana aliena ædificia ad ædificantis libitum non rarò erigantur: ſtatuimus, vt impoſterùm nemini liceat uti licentia generali ædificandi, niſi priùs ipſius ſtructuræ veſtigium in plano, & etiam elevationis fabricæ in altum delineatio, fuerint exhibita, & determinata, ac juxtà *n.* 14. *cap.* 12. Secundæ partis Statutorum noſtrorum à Viſitatoribus priùs examinata tandem à Reuerendo Patre fuerint approbata, & ſubſignata, quibus poſtea nemini liceat aliquid notabile in murorum ambitu addere, demere, aut immutare abſque expreſſa licentia ſub pœna abſolutionis jam inflicta per Ordinationem Capituli generalis anni 1602. quam quoad iſtam pœnam renovamus; Ordinantes ut nullus poſſit ædificia ſub talibus indeterminatis licentiis nùnc incœpta proſequi, donec præſenti Ordinationi ſatisfecerit.

De Solitáriæ Vitæ Commendatióne.

CAP. XIII.

1 DE Commendatióne vitæ ſolitáriæ ad quam ſpeciáliter ſumus vocáti, pauca dicémus: ſciéntes eam à multis ſanctis & ſapiéntibus & tantæ authoritátis, ut eórum veſtígia non ſimus calcáre digni, copióſè commendátam. Noſtis enim ut in Véteri & Novo máximè Teſtaménto ómnia penè majóra & ſubtilióra ſecréta; non in turbis tumultuóſis, ſed cùm ſoli eſſent,

ſent, Dei fámulis reveláta fuiſſe ⁊ ipſóſque Dei fámulos, cùm vel ſubtílius áliquid meditári, vel libériùs oráre, vel à terrénis per mentis excéſſum alienári cúperent: ferè ſemper multitúdinis impediménta vitáſſe, & Solitúdinis captáſſe commoditátes.

2. Hinc factum eſt, ut áliquot exémplis ea quæ díximus declaréntur ⁊ quòd in agrum ad meditándum Iſaac ſolus egréditur: id enim ei non caſuále, ſed conſuetudinárium fuiſſe credéndum eſt. Quòd Iacob præmiſſis omnibus ſolus rémanet ⁊ facie ad fáciem Deum videt ⁊ nóminis mutatióne in mélius & divína ſimul benedictióne ditátur: plus aſſecútus uno moménto ſolus, quàm toto témpore vitæ, comitátus.

3. Moſes quoque, Elías, atque Eliſæus Solitúdinem, teſtis eſt ſcriptúra, quantùm díligant: quantúmve per eam in divinórum ſecretórum revelatiónibus creſcant ⁊ quôque modo & inter homines periclitentur aſſiduè: & à Deo, cùm ſoli ſunt, viſiténtur.

4. Sed & Hieremías ſolus ſedet, quia Dei comminatióne replétus eſt, poſcens dari aquam cápiti ſuo, & óculis ſuis fontem lacrymárum, ut lúgeat interféctos pópuli ſui ⁊ locum quoque ubi ſe tam ſancto poſſit in ópere libériùs exercére póſtulat, dicens ⁊ quis dabit mihi di-

verſórium viatórum in ſolitúdine? Tanquàm hoc in civitáte fácere non vacáret: hôc modo indicans quantùm impédiant ſocii, grátiam lacrymárum. Qui étiam cùm dixiſset, bonum eſt præſtolári cum ſiléntio ſalutáre Dei ɥ quam ſalútis præſtolatiónem máximè juvat Solitúdo: addidiſſétque, bonum eſt viro cùm portáverit jugum Dómini ab adoleſcéntia ſua ɥ ùbi nos plúrimùm conſolátur, qui propóſitum iſtud penè omnes à juventúte ſubivimus: adjécit & ait ɥ ſedébit ſolitárius & tacébit: quia levábit ſe ſuprà ſe. Omnia penè quæ in hac noſtra inſtitutióne ſunt óptima: per quiétem, ſolitúdinem, ſiléntium, & cœléſtium rerum amórem ſignificans.

5. Quæ ſtúdia, ſuos alúmnos quales efficiant, póſteà maniféſtat dicens: dabit percutiénti ſe maxillam ɥ ſaturábitur oppróbriis: quorum in áltero patiéntia ſumma, in áltero perfécta refúlget humilitás.

6. Ioánnes quoque Baptíſta, quô inter natos mulierum, juxtà Salvatóris præcónium, major nèmo ſurréxit: quid Solitudo ſecuritátis, quidve utilitátis ăfferat, evidénter oſténdit. Qui nec divinis oráculis, quibus prædictum fúerat, quòd ab útero Spiritu ſancto replétus, in ſpiritu & virtúte Eliæ Chriſtum foret dóminum præventúrus ɥ nec mirábili nativitáte, nec paréntum

tum ſanctitáte ſecúrus: frequéntiam hóminum fúgiens tanquàm periculóſam, deſérta ſolitúdinis tanquàm tuta delégit: támdiù pericula mortémque néſciens, quàmdiù Erémum ſolus incóluit. Ubi quid virtútis lucrátus, quidve ſit mériti: Chriſti Baptiſmus, & pro juſtitia mors ſuſcépta monſtrávit. Talis enim eſt factus in Solitúdine ⁊ ut dignus eſſet, lavántem ómnia Chriſtum ſolus Baptizáre: & pro veritáte nec cárcerem, nec mortem declináre.

7. Ieſus ipſe Deus & Dóminus, cujus virtus nec ſecréto juvári, nec público póterat impediri ⁊ ut ſuo tamen nobis conſúleret exémplo: priúſquàm prædicâret, tentatiónibus & jejúniis quaſi probátus eſt in Solitúdine. De quo ſcriptúra refert, quòd relictis turbis Diſcipulórum, in montem ſolus aſcénderit oráre. Qui & imminéntis jam témpore paſſiónis, Apóſtolos reliquit, ſolus exoratúrus ⁊ iſto vel máximè inſinuans exémplo, quantùm Solitúdo proſit oratióni: quandò, comitibus licèt Apóſtolis, non vult mixtus oráre. Et ne myſtérium, hîc, nobis ómnibus máximè obſervándum, ſiléntio prætereámus ⁊ idem Dóminus & Salvátor humáni géneris, per ſe dignátus eſt vivum atque primum noſtri Inſtitúti exémplar præbére: cùm in deſérto ſolus dégeret orationi & intérnis vacans exercítiis ⁊ jejúnio, vigíliis ac cæteris pœ-

niténtiæ frúctibus mácerans corpus: per arma ſpirituália, tentatiónes & adverſárium noſtrum ſúperans.

8. Iam ipſi per vos conſideráte, quantùm in Solitúdine ſancti ac venerábiles Patres Paulus, & Antónius, Hilárion, Benedictus, & cæteri nobis innumerábiles, mente profécerint; & probábitis, ſuavitátes pſalmodiárum, ſtúdia lectiónum, fervóres oratiónum, ſubtilitátes meditatiónum, excéſſus contemplatiónum, baptíſmata lacrymárum: nullâ re magis quàm ſolitúdine poſſe juvári.

De Cellæ & Silentii Obſervatione.

CAP. XIV.

1 CUM præcípuè ſtudium & propóſitum noſtrum ſit Siléntio & Solitúdini Cellæ vacáre; juxtà illud Hieremíæ, ſedebit ſolitárius, & tacébit, & levábit ſe ſuprà ſe: & álibì à fácie manus tuæ ſolus ſedébam, quià comminatióne repléſti me: ídeò Cellæ íncolam diligénter ac ſolícitè decet invigiláre; ne quas occaſiónes egrediéndi foras

ràs, excéptis his quæ generáliter inſtitútæ ſunt, vel machinétur, vel recípiat: ſed pótiùs ſicut aquas píſcibus & caulas óvibus; ita ſuæ ſalúti & vitæ, Cellam députet neceſſáriam: in qua quantò diútiùs, tantò lubéntiùs habitábit; dùm tamen in ea ſeſe ordinátè & utíliter óccupet, legéndo, ſcribéndo, pſalléndo, orándo, meditándo, contempländo & laborándo: & quam, ſi frequénter & lévibus de cauſis exire inſúeverit, citò habébit exóſam.

2. Si quis ad Cellam vénerit volens nobiſcum loqui, vel ad nos intráre; interrogétur priùs, ſi Præſidens licéntiam ei déderit: áliter ad collóquium non recipiátur, nec intráre permittátur, niſi talis fúerit, de quo ſit credéndum, quòd ſine licéntia non veníret. Qui autem cum licéntia venit; non debet ſilénter & repéntè intráre: ſed pulſáre ad óſtium & expectáre; donec habitátor Cellæ ad eum exíerit: & tunc hujúſmodi licéntiam habens dicit, Benedícite.

3. Qui de Ordine noſtro non ſunt, nec ad ipſum Ordinem aſpírant: nullátenùs in Cellis noſtris hoſpiténtur.

4. Cùm áliquis eſt nobíſcum in Cella, primum óſtium ſit apértum: & ſecúndum nullo modo ità obſerétur, ut non poſſit à perſónis noſtri Ordinis íngredi voléntibus aperíri. Nullus étiam quando in Cella ſolus eſt, ſeipſum in ea

cum

cum péſſulo, aut áliter inclúdat de die, aut de noćte, niſi ex áliqua cauſa quam Prior approbáverit. Quòd ſi qui deprehénſi fúerint, ſe cum álio, vel áliis, in própria, vel altérius Cella, aut álio quovis loco, concluſiſſe, unde véhemens ſuſpício mali haberétur: præſéntis Statúti vigóre incarceréntur. Si verò illa inclúſio tali ſuſpicióne caréret: arbítrio Prióris puniántur.

5. In Cella altérius quando operámur cum eo ⁊ aut viſitándi eum licéntiam habémus: Horas dícere cum eo licet. Cùm autem áliquis eſt in altérius Cella, vel álibì per licéntiam extrà Cellam ⁊ audito Completório ſtatim recédere debet: niſi majórem moram faciéndi, ſpeciálem licéntiam habúerit. Non enim licet nobis poſt Completórium loqui ⁊ nec deindè ante Primam: niſi cauſâ notábili exigénte.

6. Si quis quâlibet, vel ſuâ, vel altérius negligéntiâ, pane, vino, aquâ, ſale, ignéve, aut áliâ re neceſſáriâ carúerit ⁊ vel inſólitum clamórem, aut ſtrépitum audíerit: vel perículum ignis inſtiterit ⁊ licébit Cellam exíre, & ſubſídium præſtáre, vel pétere: & ſi tanta necéſſitas urget, uno, vel duóbus, vel pauciſſimis verbis, quod res póſtulat, indicáre.

7. Qui verò áliter abſquè licéntiâ Siléntium frégerit ⁊ culpam ſuam recognóſcat, & diſciplínam cum virgis accípiat in Domínica

pró-

próximè ſubſequénti: ſicut ſuprà dictum eſt. Et ſi aſſuétus fúerit in frangéndo, vino privétur, aut ad terram cómedat: vel aliâ pœnâ, arbítrio Prióris puniátur.

8. Qui per licéntiam de Cella exierit: extráneis, vel étiam doméſticis fámulis ſine ſpeciáli licéntia non loquátur. Et ſi licéntiam loquéndi hábeat, nólumus tamen quòd inquírat, aut loquátur de negótiis & regimine domus, aut ullo modo immíſceat ſe hujúſmodi rebus: niſi à Præſidénte ei injúnctum fúerit. Non enim éxpedit habitatóri Cellæ noſſe hujúſmodi, quæ ad Officiáles pértinent curánda: cùm étiam hoc, totius domus paci, contrárium ſit.

9. Siléntium ubíquè, ſed máximè in Eccléſia, Capítulo, Refectório, Clauſtro & Raſúra: ſtríctiùs ſerváre debémus.

10. Cùm Novítiis étiam nemo noſtrûm loquátur: niſi Prior, Vicárius, & eórum Magíſter.

11. Nullus per óſtium prati, ſeu horti, vel ad feneſtram Cellæ quæ réſpicit contrà hortum commúnem, debet ad collóquium récipi: etiámſi díxerit ſe habére licéntiã colloquéndi.

12. Mónachi non permíttant Convérſos, Donátos, vel Fámulos domus íngredi Cellas ſuas abſque licéntia: nec étiam cum prædíctis,

ſine

ſine licéntia loquántur in domo ꝛ nec de negótiis inquírant: alióquin vino privéntur, aut áliter arbítrio Prióris puniántur.

13. Mónachi in menſa Siléntium frangéntes, ſeptem Pſalmos cum Litánia dicere tenéntur: & ſicut pro prándio, ſic pro cœna pœnam incúrrunt memorátam. Prióres tamen & Procuratóres & itinerántes: ab hac obſervatióne Siléntii, & pœna exímimus. Verùm propter verba ſupérflua, quæ tunc facilè excídere ſolent ꝛ dicant prædícti, ſemel tantùm in die, in quo Siléntium in menſa frégerint: Pſalmum De profúndis, Pater noſter, Ave María, cum oratióne Fidélium & Omnípotens qui vivórum. Circà Infírmos étiam poſſunt Prióres ſuper hoc diſpenſáre, atténtâ Infirmitátis qualitáte, proüt víderint expedíre.

14. Cum Pátribus noſtri Ordìnis, qui intérdùm ad domos noſtras itíneris opportunitáte, aut neceſſitáte negotiórum advéntant ꝛ loqui nobis non licet ſine Præſidéntis licéntia: quam ipſi nec quærámus, nec cupiámus, niſi legitima rátio áliud póſtulet. Non enim cultóri Solitúdinis, Silentiíque tenáci, & ávido quiétis condúcit: aut álios invíſere, aut ipſum ab áliis viſitári abſquè cauſa.

De

De Collóquio Clauſtri & Spatiaméntis.

CAP. XV.

1 COLLOQUIUM in Clauſtro commúne habémus ómnibus diébus feſtis Capítuli poſt Nonam ⁊ excéptis ſolemnitátibus Nativitátis & Cœnæ Dómini, Paſchæ & Pentecóſtes: omnibúſque Feſtis in Quadragéſima ſuper Hebdómadam occurréntibus.

2. Vólumus autem ut eódem die non detur Recreátio, [a] ſi datur Collóquium Clauſti: aut non detur Collóquium Clauſtri, ſi eo die detur Recreátio.

3. Concédimus étiam ſingulis ſeptimánis, exceptâ Hebdómadâ Sanctâ, unam áliam dari recreatiónem, ſeu Spatiaméntum: ultrà Collóquia Clauſtri diébus Feſtiuis concéſſa ⁊ inhibéntes propttereà omne áliud Collóquium, tàm fériæ quintæ, quàm Hebdómadæ Capítuli generális: & ſimíliter egréſſum de Cella propter recordatiónes. Hortámur nihilóminùs omnes, qui índigent prævidére ſuas lectiónes ⁊ ut eas præ-

[a] Nota. *Recreationis nomine ex præſenti uſu Ordinis intelligenda eſt translatio Colloquij ex Clauſtro in hortum, ſive alium locum à Viſitatoribus deſignatū, cujus recreationis conceſſio, in libera prudentia Superioris ſemper remanet: ut hic ſatis notatur cum de jure Statuti non habeatur, ſed dari indigeat, ut poſſit haberi.*

ſine licéntia loquántur in domo ⁊ nec de negótiis inquírant: alióquin vino privéntur, aut áliter arbítrio Prióris puniántur.

13. Mónachi in menſa Siléntium frangéntes, ſeptem Pſalmos cum Litánia dícere tenéntur: & ſicut pro prándio, ſic pro cœna pœnam incúrrunt memorátam. Prióres tamen & Procuratóres & itinerántes: ab hac obſervatióne Siléntii, & pœna exímimus. Verùm propter verba ſupérflua, quæ tunc facilè excídere ſolent ⁊ dicant prædícti, ſemel tantùm in die, in quo Siléntium in menſa frégerint: Pſalmum De profúndis, Pater noſter, Ave María, cum oratióne Fidélium & Omnípotens qui vivórum. Circà Infírmos étiam poſſunt Prióres ſuper hoc diſpenſáre, atténtâ Infirmitátis qualitáte, proût víderint expedíre.

14. Cum Pátribus noſtri Ordìnis, qui intérdùm ad domos noſtras itíneris opportunitáte, aut neceſſitáte negotiórum advéntant ⁊ loqui nobis non licet ſine Præſidéntis licéntia: quam ipſi nec quærámus, nec cupiámus, niſi legítima rátio áliud póſtulet. Non enim cultóri Solitúdinis, Silentiíque tenáci, & ávido quiétis condúcit: aut álios inviſere, aut ipſum ab áliis viſitári abſquè cauſa.

De

De Collóquio Clauſtri & Spatiaméntis.

CAP. XV.

1 COLLOQUIUM in Clauſtro commúne habémus ómnibus diébus feſtis Capituli poſt Nonam ; excéptis ſolemnitátibus Nativitátis & Cœnæ Dómini, Paſchæ & Pentecóſtes: omnibúſque Feſtis in Quadragéſima ſuper Hebdómadam occurréntibus.

2. Vólumus autem ut eódem die non detur Recreátio, [a] ſi datur Collóquium Clauſti: aut non detur Collóquium Clauſtri, ſi eo die detur Recreátio.

3. Concédimus étiam ſingulis ſeptimánis, exceptâ Hebdómadâ Sanctâ, unam áliam dari recreatiónem, ſeu Spatiaméntum: ultrà Collóquia Clauſtri diébus Feſtiuis concéſſa ; inhibéntes proptéreà omne áliud Collóquium, tàm fériæ quintæ, quàm Hebdómadæ Capítuli generális: & ſimiliter egréſſum de Cella propter recordatiónes. Hortámur nihilóminùs omnes, qui índigent prævidére ſuas lectiónes ; ut eas præ-

[a] Nota. *Recreationis nomine ex præſenti uſu Ordinis intelligenda eſt translatio Colloquij ex Clauſtro in hortum, ſive alium locum à Viſitatoribus deſignatū, cujus recreationis conceſſio, in libera prudentia Superioris ſemper remanet: ut hìc ſatis notatur cum de jure Statuti non habeatur, ſed dari indigeat, ut poſſit haberi.*

Q

prævideant, illo modo, témpore & loco duntáxat, quæ Viſitatóres in ſuis Provinciis cum judicio Priórum ordináverint: ut ómnia fiant ſine ullo inordináto egréſſu, diſcúrſu, aut fractióne Siléntij.

4. Quandò poſt Nonam in Ecclésia dictam diébus Capituli in Clauſtro convenimus; tùnc ántequàm ſedeámus, quì præeſt Convéntui dicit Benedicite: deindè ſéquitur léctio de Statútis, vel Evangéliis; quâ finitâ commúne Collóquium habémus: in quo nullus conſúlere debet ſecrétò, vel ſuſurráre, vel dicere áliquid, quod nolit ab ómnibus intélligi, vel audiri; ſed nec tunc álibi loqui licet, quàm in ea parte Clauſtri, vel loci, ubì Collóquium habétur: niſi fortè pauca verba.

5. Ubicúmquè autem Collóquium habémus; curándum nobis eſt, máximè coràm extráneis, ut caveámus à multilóquio, clamóre, & riſu indecóro: & ut ſermónes noſtri ſint religióſi & pii, non vani, ſeculáres, vel contentióſi.

6. Prióres ſint ſolliciti ad reſcindéndum vana & indiſciplináta collóquia; & Mónachis ſuis aliiſque Subjéctis fírmiter interdicant, ne de Dóminis terræ, aliiſque Principibus, factiſque ipſórum in Collóquiis, vel álibì, verba inordináta hábeant: contendéndo & partes faciéndo. Qui contrà fácere præſúmpſerint; à Col-

ló-

lóquiis excludántur: & pro modo culpæ áliàs puniántur. Et ſi qui, tales contentiónes, Dóminis, ſive Princípibus, ſive doméſticis eórum reveláverint ⁊ ſi Mónachi ſint cáreant voce,& ſint Novítij ad Ordinis voluntátem : álij verò ſtatim cárceri mancipéntur.

7. Horténtur verò, & omni inſtántia indúcant ſuos ipſi Prióres ⁊ ut collóquia hábeant de Deo, de Sanctis,de Divinis mandátis,de obſervatióne Statutórum noſtrórum, de virtútibus acquiréndis, de extirpándis vítiis, de tentatiónibus internoſcéndis & ſuperándis, de quátuor noviſſimis, & omnínò de bonis & utilibus ad ánimæ ſalútem & proféctum ſpirituálem : ſæpiùs illis commemorántes hæc beatórum Hierónymi & Bernárdi dicta. Inter ſæculáres nugæ, nugæ ſunt : in ore autem Sacerdótis, Blaſphémiæ. Et álibì ⁊ Nugis aperire os illícitum eſt: aſſuéſcere ſacrílegum.Illud étiam ſancti Benedícti decrétum frequénter inculcántes: Scurrília verba, riſúmque movéntia, ætérnâ clauſúrâ damnámus. Porrò murmuratória, detractória,túrpia, & ſimília vitióſa verba non ſolùm prohíbeant Prióres, ſed & ſevérè púniant: commonéntes non ſolùm eos qui détrahunt, vel múrmurant ⁊ ſed & eos qui detrahéntes, vel murmurántes áudiunt, nec reprehéndunt, cùm utíliter poſſunt, vel ſaltem

Prióri non denúntiant : peccatis aliénis invólvi & communicáre.

8. Qui non ádfuit Nonæ diébus binæ refectiónis, non debet interéſſe collóquio ⁊ & qui non debent interéſſe Collóquiis : non habent Collóquium áliud in illo die, niſi ex ſpeciáli licéntia.

9. Ad commúne Collóquium Clauſtri non admittántur ullo modo extránei cujuſcumque qualitátis, vel conditiónis extiterint: niſi ex cauſa rationábili, aliquándo Prióri áliter viſum fúerit. Et ſi qui ſine ſpeciáli licéntia Prióris, vel Vicárii ſe ingéſſerint : recedant Monachi potiùs, quàm illos ad Collóquium admittant.

10. Quóties autem ad Collóquium admittúntur extránei ⁊ non debémus in reſpondendo eis, prævenire Priórem, vel ſeniórem: nec ejus vel altérius ſermónem interrúmpere. Et quandò áliquis ex nobis, de licéntia, vel juſſu Prióris, áliquid eis ad ædificatiónem lóquitur ⁊ cæteri debent patiénter audíre: & ipſe qui lóquitur non debet modum excédere. In partem verò dúcere áliquem, vel duci, aut quaſi ſecrétò áliquid intimáre, aut mandáre aliquibus, non licet : niſi licéntiam dante Prióre. Quam licéntiam non ad nos, ſed ad eos, ſi tanti hábeant, pértinet pétere.

11. Cùm Mónachi propter extráneos, vel prop-

propter aliam cauſam juſſu Præſidéntis in Clauſtrum, vel álium locum, ad commúne Colló, quium vocántur ꝰ * ille qui eos cónvocat non dicit eis Benedícite: ſed quiſque cúm ádvenit, ſedénti juxtà ſe Benedícite dicit. Deindè quamvìs Prior pręſens non ſit, nec étiã extránei, loqui lícitè poſſunt. Recedentibus autem extraneis propter quos ad Collóquium convocáti ſunt, aut finito tractátu propter quem vocáti ſunt: recédunt & ipſi Mónachi cum Siléntio ꝰ niſi eſſet tunc de Statúto Collóquium: quia tunc niſi vellent, non tenéntur recédere. Pro Hoſpitibus adveniéntibus, vel recedéntibus, non dentur perſónis Ordinis recreatiónes.

a Vide Ordinationem anni 1610. in fine hujus capituli. Mandatum S.D.N. Pauli Papæ Quinti &c.

12. Spatiaménta quæ recreatiónis cauſâ Mónachis extrà domum, infrà tamen términos, certis diébus, ut dictum eſt, concedúntur ꝰ talia ſint & táliter ſervéntur: ut & omnis levitátis & cujúſvis mali ſuſpicio prorsùs tollátur, & integritáti Ordinis ac ſalutári profectui animárum non adverſéntur, ſed proficiant. Proptéreà, quando ad ea Spatiaménta éxeunt Mónachi, ſimul éxeant, ſimul ſtent, & ſimul rédeant ꝰ omnéſque ductum Præſidéntis ſequántur qui eſt Vicárius, vel eo abſénte, quod raríſſimè & non niſi morbo exigénte áccídere debet, ſenior Monachórum ibi aſſiſténtium: niſi Prior álii ſpeciáliter id commíſerit, ob juſtas cauſas. Nec má-

máneant in porta domus, vel cúria, vel álio domus loco ; nec quáslibet officínas domus intrent: ſed rectà eant & rédeant. Iunióres tamen Mónachi paúlulùm ſeparáti ab áliis incédant, quámdiù Prióri viſum fúerit expedire: adjúncto illis áliquo ex diſcretióribus Mónachis. Nec étiam intrent domos ſeculárium, etiámſi ſint Colóni grangiárum noſtrarum. Quòd ſi dùm éxeunt, neceſſáriò tránſitum fácere cogántur per vicínas villas, aut villágia ; hôc caſu, ſolo tránſitu ſint conténti, ſervátâ omni modéſtiâ & gravitáte: ut de ſe Seculáribus bonum dent odórem. Nec in ipſis Spatiaméntis ſuis cómedant & bibant ; [a] nec ſecùm victuália portent: étiam intúitu pietátis & eleemóſynæ. Qui contrà fécerit, pro vice quâlibet ſemel in Refectório præſénte Convéntu ad terram cómedat: pane & aquâ conténtus, & áſſere nudo. Et ſi tértiò perſeveráverit: Præſidéntis arbítrio, proút caſus exégerit, gráviùs puniátur. Et qui eis victuália miniſtráverit: ſi inférior Prióre fúerit, eidem pœnæ ſubjáceat. Prior verò ſi in hoc excéſſerit: Viſitatórum arbítrio páriter puniátur. Nec Viſitatóres, quantò minùs Prióres, poſſint ſuper hoc diſpenſáre, aut licéntias dare, vel conſtitutiónem iſtam quomodólibet relaxare.

[a] Nota. *Potus hic non intelligitur de aqua crudá fontis qui in via occurrit.*

13. Omninò verò prohibémus ne ullo unquàm

quàm témpore, vel modo in ipſis Spatiaméntis Mónachi pernóctent; omnes licéntias ſuper hoc, præſénti Statúto omninò revocantes: & prohibéntes ne ullo modo concedántur. Et qui eas poſtuláverit; habeátur pro perſóna parùm zelánte gravitatem & honeſtátem noſtri Ordinis: & Regularem Monachórum noſtrórum diſciplínam.

14. Mónachi in Spatiaméntis, & álibì coràm Seculáribus, vel in Convéntu, non déferant in cápite Calánticas lineas, aut séricas: ſed láneas tantùm ſub Capútio.

15. Domus Ordinis quæ non habent términos Spatiamentórum ſibi per Ordinis authoritátem aſſignátos; vocent Viſitatóres illius Provínciæ: qui eis aſſignent términos, ſecúndùm Ordinis honeſtátem, competéntes. Et hæc éadem in dómibus novis recipiéndis de cætero diligénter obſérvent Prióres: quibus dictárum domórum novárum recéptio committétur. Términi autem in novis domibus limitáti, vel limitándi, per Viſitatóres, aut Prióres ad hoc deputátos, vel impóſterùm deputandos; in ſcriptis præſenténtur Capitulo generáli próximè ſubſequénti: & ibi rationabilitèr examináti per Diffinitóres approbéntur, & confirméntur, vel étiam, ſi eis viſum fúerit infirméntur. Quòd ſi domus áliqua términos ſibi de novò

vò limitátos ſubſequenti Capitulo negléxerit intimare ꝗ lapsô illô Capitulô, ante confirmatiónem, Mónachi illius domus términis prædictis non gáudeant: nec ad eos exire poſſint pro Spatiaméntis.

** Ordinatio Anni 1610.*

MAndatum Sanctiſſimi Domini noſtri Pauli Papæ V. nobis inſinuatum de habenda lectione Sacræ Scripturæ in domibus inſignioribus Ordinis noſtri qua decet animi demiſſione & reverentia ſuſcipientes, eique ut debemus & ſemper aſſuevimus humillimè obtemperantes, præcipimus omnibus & ſingulis Prioribus dictarum domorum ut indictam lectionem fieri cureut in ſuis præfatis domibus juxtà diſpoſitionem & formam à Reverendo Patre præſcribendàm habitâ ratione moderationum ejuſdem Sanctiſſimi Domini noſtri præcedentium Ordinationum.

NOTA.

MEns mandati Apoſtolici, ejuſque finis attendénda ſunt. Ea autem ſunt, ut ſufficienti ſaltem Monachorum eruditioni provideatur, qui ad Sacerdotium promovendi, & ad Confeſſiones audiendas ſæpiùs deputandi, ad hæc munia neceſſariò diſponi debent, per ſtudium & lectionem eorum, quæ ad id conducunt. Vnde meritò lectio iſta debet maximè inſtitui, de his quæ ad Sacramentorum adminiſtrationem, & moralem Theologiam pertinent. *Vide Decretum S. D. N. Clementis Papæ VIII. editum anno* 1599. *& à S. D. N. Vrbano Papa octavo renovatum, in Bullario relatum tom.* 4. *& ibi num.* 2. *reperies quomodo Decretum S. Conc. Trid. ſuper hac re debeat intelligi.*

De Operibus Communibus.

C A P. XVI.

1 OPERA commúnia ter trinis diébus in anno fiunt: in quibus Mónachi circà mundatiónem pannórum Eccléſiæ, aut áliud honéſtum opus occupántur, judíciô Priórum.

2. Prima ópera fiunt ſecúndâ Hebdómadâ Paſchæ ⁊ ália, ſecúndâ Hebdómadâ poſt Feſtum Apoſtolórum Petri & Pauli: tértia, primâ Hebdómadâ poſt Feſtum ſancti Michaélis. Quòd ſi áliquo die óperum, ſit Feſtum Capítuli, vel Abſtinéntia, vel indiſpoſitio témporis quoad exterióra ⁊ propter hoc non transferúntur ópera ad áliam Hebdómadam: ſed pro die quâ ceſſátur ab ópere, áliâ die ejúſdem Hebdómadæ laborábitur. Verúmtamen ſi dictis tempóribus propter áliquod impediméntum occúrrens non poſſint cómmodè fieri: antè, vel poſt, proüt commódiùs erit, ſupplebúntur.

3. Porrò primâ die in Cœmetérium convenímus ad preces faciéndas, proüt in primâ parte deſcribúntur: poſt quas dicto à Prióre, vel

Vicário, Benedícite, ad operándum exímus.

4. Cùm aliqui ex Mónachis alícui óperi mancipántur ⁊ ipſi quidèm loquúntur ad invicèm: cùm ſuperveniéntibus verò nequáquàm, niſi Prióre præſénte, aut de ejus licéntia.

5. Quandò adjutórium pro áliquo opere perficiéndo quærimus: debémus exprimere quos & quot habére vólumus, & quámdiù. Aliàs ſi primâ die opus noſtrum non complevérimus ⁊ die ſequénti de illa licéntia data, niſi expréſſum fúerit, nos juváre non póſſumus: ſed pro adjutório licéntiam dénuò pétimus.

6. Qui ſcríbere, aut áliud opus fácere ſcit & poteſt ⁊ ſi monénte Prióre ut id fáciat, acquiéſcere nolúerit: à vino abſtíneat, aut étiam gráviùs puniátur arbítrio Prióris.

7. Quicúmque in quacúmque Obediéntia, cujúslibet agit vices, nihil omnínò in ea ſinè licéntia mutáre permíttitur. In Cellis quoque ipſis, nihil niſi priùs oſténſum & concéſſum mutári, fierívè ſinitur: ne domus laborióſè factæ, curioſitáte deterioréntur, vel deſtruántur.

De Novitio.

CAP. XVII.

1 NOVITIOS ántequàm vigéſimum annum attigerint, recípere non ſolémus ˥ ſi tamen áliqui minóris ętátis póſtulent admítti, qui judício Prióris & majóris partis Convéntus, ſint doctrínâ, devotióne, maturitáte & córporis víribus, ſufficiéntes ad portánda ónera Ordinis: concédimus illos poſſe récipi ad probatiónem, dúmmodò octávum décimum annum ſaltem attigerint.

2. Cùm Bígami de jure ſint priváti Tonſúrâ & omni Privilégio Clericáli ˥ inhibémus ne recipiántur ad hábitum Monachórum: quià fieret injùria Ordini Clericáli. Si ſecùs fúerit attentátum ˥ talis recéptio, ſed & proféſſio, ſi inde fúerit ſubſecúta: nullius ſit valóris.

3. Nullus étiam conjugátus áltero cónjuge in ſéculo remanénte ˥ etiámſi in hoc authóritas Epíſcopi Diœceſáni, & conſénſus in ſæculo remanéntis intervénerit: recipiátur ad Ordinem noſtrum ſine ſpeciáli licéntia Capítuli ge-

nerális, vel Reveréndi Patris. Eum étiam qui ſolâ promiſſióne per verba de futúro alicui mulíeri ligátus fúerit, fácilè non recipimus: proptèr inquietúdines & tumúltus indè eveníre ſólitos.

4. Nullus inſuper in ália Religióne, cujuſcúmque nóminis fúerit, jam proféſſus, ad Ordinem noſtrum recipiátur, étiam hábitâ ſui Superióris licéntiâ: niſi per licéntiam Reverendi Patris Cartúſiæ, vel Capítuli generalis.

5. Qui habent áliquod perpétuum corporále, vel ſpirituále impediméntum, quóminùs ad ſacros Ordines lícitè promovéri, aut in eiſdem miniſtráre poſſint: nullátenùs admittántur ad ánnuam probatiónem, vel profeſſiónem. Nec páriter recipiántur Novítii, qui non ſunt in membris ſuis, vel córpore benè diſpóſiti: nec ſufficiéntes ad portándum ónera Ordinis.

6. Monémus omnes Prióres & Convéntus, ut in receptióne Novitiórum ſint magis ſólitò circumſpécti; & ea quæ de ipſórum receptióne hîc continéntur, ſtúdeant diligéntiùs obſerváre: * de ſufficiéntia máximè & móribus inquiréndo, & illórum converſatiónem, ſaltem per menſem in hábitu ſeculári, ante receptiónem ad hábitum, comprobándo.

* *Vide Ordinationem anni 1679. in fine hujus Capituli:* Solicitè invigilent &c.

7. Prióres, quorum Convéntus propter paupertátem dividúntur, nullos váleant intérim

rìm Novitios recipere abſquè licéntia R. Patris, vel Capituli generális. *

** Vide Ordinationem anni 1597. in fine hujus Capituli:* Cum certò conſtet &c.

8. A Novitiis, ſeu ingredi voléntibus Ordinem noſtrum, nihil à quôquam noſtrûm pénitùs exigátur, aut petátur. Qui enim ab eis quidquam éxigit & récipit, ſenténtiam Excommunicatiónis incúrrit ex cõſtitutióne Urbáni Papæ Quinti, quæ incipit, Sanè ne in vinea Dómini. Quòd ſi Prior áliquid exégerit ˥ ſit extrà ſedem ſuam in Ecclésia quadraginta diébus: & tótidem ſinè miſericórdia, infrà ſex menſes, fáciat Abſtinéntias Si Procurátor, vel álius exegerit ˥ ſit Novítius per quadragínta dies, & totidem in Capítulo recípiat diſciplinas ˥ Prioratúmque Prior, & Procuratiónem Procurátor amittant: ſi eis conſentiéntibus exáctio jam venit ad effectum. Si tamen Novítius, aut ingredi volens Ordinem noſtrum líberè áliquid, & ſinè omni pacto, nulláque præcedénte petitióne, dare volúerit ˥ líberè póterit récipi & juxtà voluntátem dantis expéndi: dùm tamen talis volúntas non déviet à rigóre Statúti, nec per eam lapſus áliquis in Ordine fiat. Qui contrà fecerit: pœnâ, quæ Statutórum tranſgreſſóribus impónitur, irremiſſibiliter puniátur.

9. Verùmtamen ſequéntes ſacri Concílii Tridentini conſtitutiónem ˥ declarámus quòd nulla donátio ália quàm pro victu & veſtítu, nul-

nulláque obligátio, aut renuntiátio per Novitium facta, étiam cum juraménto, vel in favórem cujuſcúmque cauſæ piæ, valet: nec efféctum ſuum ſortiri poteſt, niſi ſecútâ Novíti ipſius profeſſióne; quam ſi non fécerit Novitius: talis donátio étiam cum hujus favóris expréſſa renuntiatióne, étiam jurátâ, ſit irrita, ac nullius effectus. Proptéreà bona Novitiórum, antè profeſſiónem emíſſam, nullus aliénet, vel alienári, étiam Novítio voléntes, permittat: ſed eórum ómnia ad inſtar depoſitórum fidéliter cuſtodiántur; & ſi contingat eos ante profeſſiónem à nobis recédere: ómnia exintegrò quæ ſua erant, eis reſtituántur.

10. Quandò áliquis venit ad nos volens fieri Mónachus; primò interrogátur à Prióre in priváto: quô motívo & quâ intentióne hoc velit. Deínde examinátur: ſi tantùm habet litteratúræ quantùm ſuffíciat Mónacho, & Religióſo ad Sacerdótium promovéndo: & ſi cantáre poteſt. Póſteà inquíritur, ſi in áliqua Religióne profeſſiónem fécerit; ſi non ſervílis, ſed líberæ, ſit conditiónis; ſi uxorátus, aut Bigamus; ſi unquàm pro matéria fidei purgátus fúerit per Reveréndos Inquiſitóres de veheménti ſuſpicióne; aut étiam veheménter ſuſpéctus de fide fúerit; ſi homicídium voluntárium aliquándò perpetrávit; ſi ullum habet impediméntum,

per-

perpétuum corporále, vel ſpirituále, quóminùs ad Sacros Ordines poſſit promovéri, aut in eiſdem miniſtráre ꝰ ſi habet morbum incurábilem: ſi debet alicui, vel aliquibus pecúnias, aut áliquid temporále. Monétur étiàm, & ſuadétur ei, ómnibus qui advérsùm eum áliquid habent, juxtà Evangélium reconciliári: & ſi quid áliquem defraudávit reſtitúere, ſi habet undè. Poſtrémò proponúntur ei dura, & áſpera ꝰ totáque vitæ noſtræ, quam ſubíre deſiderat, rátio, vílitas, & aſpéritas: proùt fieri poteſt, ante óculos pónitur. Quòd ſi Prior eum ad ómnia parátum, & ad ónera Ordinis ſufficiéntem putáverit ꝰ nihilóminùs converſatiónem ejus ſaltèm per menſem, in hábitu ſeculári ántequàm recipiátur ad hábitum noſtrum cõprobábit: & ínterìm mittet ad Cellas Monachórum, quos ipſe judicáverit idóneos eſſe, ut illum exáminent, & videant an receptíbilis ſit.

11. Porrò nullus Prior recípiat áliquam perſónam ad hábitum Ordinis, ſinè totius Convéntus, vel majoris partis voluntáte & conſénſu.[a] Propter eà poſtquam ſufficiénter fúerit probáta converſatio poſtulántis, certô die proponétur Convéntui ꝰ ac primùm quidèm coràm totô Convéntu interrogábitur, ſi in áliquo Ordine profeſſiónem fécerit ꝰ ſi liber, & nõ ſervilis conditiónis ꝰ ſi matrimónii vinculo ſolútus ꝰ ſi abſ-

[a] Nota. *In æqualitate partium, pars Prioris impoſterùm nõ debet prævalere, quia tunc reverâ nô eſt major pars Conventus, prout hic requiritur.*

ſi abſque incurábili modo ⹎ ſi poſſit ad Sacros Ordines aſcéndere ⹎ ſi de débitis ſatisféceritꝰ ſcitúrus quòd ſi ſuper his veráciter non reſpónderit : ſi áliquid celáverit, póterit étiam poſt profeſſiónem expélli.

12. Poſtquàm ad hæc reſpónderit ⹎ ſecédit : & Convéntus de ejus delíberat receptióne. Quem ſi recipiéndum judicáverit ⹎ rursùs eum révocat : & tunc ipſe toto córpore proſtrátus miſericórdiam poſtulábit. Deìndè ad juſſum Prióris ſurgens ⹎ ſupplicábit propter amórem Dei, ſe ad probatiónem ſub hábitu Monacháli récipi : pro præbendário & humíllimo ómnium ſervo. Cui tùnc Prior propónet quot, & quanta ſint dura, & áſpera in Ordine noſtro toleránda ⹎ quàm ſit prolíxum Divinum Offícium, diúrnum páriter & noctúrnum ⹎ quanta ſit victus, & veſtítus auſtéritas ⹎ quanta Cellæ & Siléntii obſervántia ⹎ quàm ſit arcta Obediéntiæ, Paupertátis, Caſtitátis, Stabilitátis, & novæ vitæ ſémita : quàm diffícilis ſui ipſius in ómnibus abnegátio. Dénique tota vitæ noſtræ rátio, vílitas, & auſtéritas : proüt fieri poteſt, illi antè óculos ponétur.

13. Ad quæ ſi impertérritus manens, reſpónderit ſe de ſola Dei pietáte fratrúmque oratiónibus confíſum, ea proüt divina concéſſerit cleméntia impletúrum ⹎ tùm demùm ad pedes

Prió-

Prióris génua flectens, junctas manus ínferat infrà manus Prióris: & Prior ex parte Dei & Ordinis, & ſuâ, & Fratrum, concédat ei ſocietátem Ordinis ꝛ & propónat eidem quòd ante profeſſiónem liberè póterit exire: & quòd viciſſim erit in noſtra libertáte & poteſtáte ipſum emíttere, ſi nobis (quod abſit) non placéret converſátio ejus. Quo facto recípitur in óſculo pacis à Prióre priùs: deínde à cæteris ómnibus. Qui ſi ſtatim non ſit parátus índui ꝛ certus, ei uſque ad quem veníſſe débeat, términus non nimis remótus dábitur: ad quem ſi non vénerit, nos non teneámur eìdem. Ad datum autem términum véniens, ſtatim poſt ſúpplicem in Convéntu poſtulatiónem indúitur.

14. Sciéndum autem quòd abſénte Prióre nullus Novítius poteſt récipi, niſi de ſpeciáli licéntia Prióris. Recépti tamen ad ſtatútum términum veniéntes ꝛ Prióre multùm remóto nec brevì reverſúro: poſſint à Vicário & Convéntu índui, & incellári.

15. Die quô indúitur Novítius ꝛ poſtquàm indútus eſt & præparátus, dúcitur ad Eccléſiam: & inſtrúitur, ut ad gradum Altáris fáciat oratiónem ſuam. Interim Convéntus cantat in Eccléſia verſum, Veni ſancte Spíritus, quô finítô, Prior dicit preces conſuétas in primâ partê deſcriptas. Quibus dictis, dúcitur Noví-

tius ad Cellam Convéntu cantánte pſalmos, Miſerére mei Deus: Quàm dilécta, Meménto. Si tamen unus, aut duo ſufficere poſſunt: unus tantùm, aut duo dicántur. Eúndo ad Cellam præcédit Prior cum Stola, & Aſperſório ˥ ſéquitur Novitius: deínde Convéntus præcedéntibus ſenióribus. Véniens autem Prior ad Cellæ óſtium ˥ aſpérgit Novítium & ipſam Cellam dicens, Pax huîc dómui: tenénſque manum Novitii introdúcit eum, & ducit ad Oratórium. Ubi flexis génibus orat ˥ & interim finito à Convéntu pſalmo, vel pſalmis: Prior conſuétas, ut álibi habéntur, preces dicit. Quibus complétis ˥ injúngit Novítio Cellæ, & aliórum quæ ad Ordinem noſtrum pértinent obſervántiam & exercítium: in remiſſiónem peccatórum.

16. Commendátque eum uni ex Mónachis quem magis idóneum ad hoc cognóverit, nullâ habitâ ratióne antiquitátis: qui eum horis competéntibus viſitans, inſtruet ad Horas dicéndas & cæteras obſervántias Ordinis, quas Novitium ignoráre non opórtet. Ad quem étiam pertinébit, ipſius Novítii mores informáre ˥ in ſpirituálibus exercitiis eum dirigere: & tentatiónibus ejus remédia opportúna adhibére. Debebit tamen unus & idem omnium Novitiorum curam habere.

No-

17. Novitii opportunô témporê moneántur & inſtruántur à Magiſtris ſuis ad faciéndam confeſſiónem generálem: quam debent fácere Prióri ántequám ad profeſſiónem admittántur. Prióres autem ex Indúlto Apoſtólico poſſunt abſólvere eos qui noſtro Ordini volunt aggregári poſtquàm habitum ſuſcéperint: à ſenténtia Excommunicatiónis, Suſpenſiónis & Interdicti, quibus ſunt fórſitan innodáti; & ſuper Irregularitáte priùs contráctâ diſpenſáre; & à votis in ſéculo factis abſólvere, ſi in Ordine perſeveráverint: niſi caſus ádeò eſſet gravis & enórmis, quòd ſuper eo ſedes Apoſtólica méritò eſſet conſulénda; & provisô quòd ſi eſſent pro débito excommunicáti, ſuſpénſi, vel interdicti: ſatisfáciant quibus tenéntur.

18. Novitii, pecúnias & álias res ſuas quas ſecum fortè attúlerint, ex integro Prióri reddant: ut non ipſi, ſed Prior, vel cui Prior injúnxerit, eas, fidéliter ad inſtar depoſitórum, cuſtódiat.

19. Novitius nec reprehéndit, nec públicè reprehénditur: ſed cùm offéndit, inſtrúitur à Prióre, vel à Vicário, aut à Magiſtro. Non debet manére in Collóquio commúni; nec de negótiis domus ſe intromittere: nec quærere licéntiam ut poſſit áliquem viſitáre.

20. Infrà tempus probatiónis, non Miſſam

in Convéntu, non Evangélium, non Epiſtolam dicit: nec ad Ordines mittitur ꝰ ſed Hebdómadam cantus fácere, & tam in Eccléſia, quàm Refectório légere poteſt: quamcitò ſibi fuérit injúnctum à Prióre. Et ſi Sacérdos fúerit: poteſt ad arbitrium ſui Prióris Miſſas privátas celebráre.

21. Porrò Sacerdótes qui de ſéculo véniunt ad Ordinem, ſi in Miſſárum celebratióne & obſervántiis Reguláribus formæ Ordinis ſe nolúerint conformáre ꝰ vel in ſuſtinénda ſua opinióne fúerint obſtináti ꝰ vel in modo vivéndi ſinguláres ꝰ ad profeſſiónem nullátenùs admittántur: quóniam per tales perſónas olim multa in Ordine ſcándala provenérunt.

22. Si intrà tempus probatiónis Prióri evidénter conſtiterit; juſtis & rationabílibus cauſis, nullo modo Novítium eſſe ad profeſſiónem admitténdum ꝰ & judicáverit non expedíre, aut non decére, ut eas cauſas Convéntui maniféſtet: póterit illum étiam irrequíſito Convéntu emíttere ꝰ adhíbito tamen conſílio Vicárii & altérius ex diſcretióribus Convéntus: ſed póſteà áliquam ſui facti ratiónem Convéntui aſſignáre debébit. Si tamen nullum adſit perículum, aut ſcándalum, ſi dictas cauſas Convéntui aſſignáverit: debébit ántequàm illum emíttat propónere eas Convéntui.

No-

23. Novítij Ordinis noſtri, nec à Prióribus, nec ab áliis, modò quólibet ſubſtrahantur; quod ſi quis fécerit: legítimè puniátur.

24. Si Novítius antè profeſſiónem lepram incúrrerit; non fáciat profeſſiónem: tamen ſi in domo remanére volúerit, charitativè ei providébitur de neceſſáriis.

25. Si Novítius exíerit, & póſteà dénuò recéptus fúerit; poſt ſecúndam receptiónem probábitur pet annum integrum, ántequàm profiteátur.

** Ordinatio Anni* 1679.

SOllicitè invigilent Priores Educationi ſpirituali Novitiorum & juniorum Monachorum, ſciantque nihil majoris eſſe momenti in Ordine, in quo olim nominabantur in ſingulis Provinciis, Examinatores Novitiorum ſicut nunc nominantur Viſitatores, cum ex hac Educatione pendeat ferè omnis profectus ſpiritualis, ac proinde obſervantiæ Regularis vigor apud Monachos præſertim ſolitarios prout nos ſumus, quibus ſi deſit vitæ & militiæ ſpiritualis Theoria quam benè ad praxim poſtea redigant, & diſcretio ex prudenti & devota directione aſſumpta, ſicca ſit eis Solitudo & parùm proficua. Super quibus ſollicitè etiam inquirant Viſitatores atque etiam interrogent de circumſpectione, an ſervetur in admiſſione poſtulantium & receptione Novitiorum, ut ij tantùm apud nos recipiantur quorum vocatio ſit benè probata, & corporis animique diſpoſitio ad Ordinis exercitia idonea, nec unquam detur locus indiſcretis favoribus, humanis reſpectibus, ac imprudentibus compaſſionibus aut affectibus, quibus via paratur ſub prætextu charitatis, ad clades & ruinas obſervantiæ Regularis, Ordinibus Regularibus obvenientes, ex indevotione, ineptitudine, aut imbecillitate receptorum; qui poſtea ſæpiùs ſunt cœteris in vitæ laxioris exemplum, aut in ſcandalum, & ſi quos Priores in re tánti momenti, ex qua totius vitæ Religioſæ ratio, totiuſque Ordinis bonus ſtatus dependet, remiſſos aut culpabiles invenerint, denuntient illos ſtatim R. Patri, aut Capitulo generali, ut congruum apponatur remedium, nec multiplicari ſinatur gens apud nos abſque magnificatione lætitiæ. Directorium autem Novitiorum ad calcem præſentium Statutorum imprimi Ordinatum.

tum, ubique ſervetur, habita tamen aliqua Regionum ratione, quoad temporis diſtributionem, juxta ordinationem Viſitatorum à R. Patre approbandam.

* *Ordinatio Anni* 1597.

CVm certò conſtet ex bona vel mala receptione & inſtitutione Novitiorum profectum vel defectum Ordinis noſtri, tàm in numero, quàm in merito perſonarum præcipue pendere, & in parvis domibus in quibus pauciores quàm octo utiles Monachi reſidere ſolent qui Divinum Officium cum nota integrè non perſolvunt, non poſſint Novitij ſufficienter ad omnia quæ ſunt Ordinis inſtitui; Ideò confirmantes Ordinationem factam annis 1594. & 1595. Statuimus ut in dictis parvis domibus non recipiantur, nec retineantur Novitij; ſed in his duntaxat in quibus Divinum Officium etiam nocturnum cum nota cantatur, & Regularis Obſervantia perfectiùs cuſtoditur. Quando autem Profeſſi in hujuſmodi domibus Conventualibus ad parvas domos mittentur, ſic omninò in illis ſuſcipiantur & neceſſariis foveantur ac ſi illarum eſſent Profeſſi, habeantque vocem in omnibus tractatibus, non tamen in Electione novi Prioris, quam non facient habitatores parvarum domorum, ſed per Capitulum aut R. Patrem Cartuſiæ illis providebitur de Superiore.

De Profeſsione Novitiorum.

CAP. XVIII.

1 NULLUS qui minóri témporê quàm per annum poſt ſuſcéptum hábitum in probatiónê ſtéterit, ad proféſſiónem admittátur. Proféſſio autem antè facta, ſit nulla, nullámque indúcat obligatiónem ad Ordinis obſervántiam: aut ad álios quoſcúmque efféctus.

2. Profeſſiónem tácitam in noſtro Ordine non

non habémus, neque permíttimus: ſed omnes vólumus eſſe expréſsè & publicè proféſſos.

3. Cùm tempus quô Novítius profeſſiónem fácere débeat inſtíterit ⁊ ſi receptíbilis apparúerit, & in duóbus Feſtis Capítuli in peténdo miſericórdiam ſédulus fúerit: non in primô, ſed in ſecúndô Feſtô, dies ei quô in totum ſúſcipi débeat certus aſſignábitur, ſi perſeveráverit pulſans, & facúltas ei líbera ſua ómnia quómodo, vel quibus placúerit diſtribuéndi, tribuétur.

4. Nulla perſóna Ordinis áliquid omninò petat à Novitiô profeſsiónem factúrô de rebus ipſius, étiam intúitû pietátis & eleemóſynæ dandæ quibúslibet perſónis: ſed Novitii permittántur liberè diſpónere de rebus ſuis proüt volúerint. Qui contrà fécerit: arbitrio Prioris ácriter puniátur.

5. Quòd ſi aſſignáto die perſeveráverit pulſans ⁊ optátus ei tribuétur aſſénſus: eique dicétur quòd ad Miſſam ſit profeſſiónem factúrus & communicatúrus, ſicut in primâ partê deſcribitur.

6. Tunc ipſe, vel álius pro eo, profeſſiónem ſub hac formâ & verbis ſcribet. Ego Frater N. promitto Stabilitátem & Obediéntiam & Converſiónem meórum coràm Deo & Sanctis ejus, & Reliquiis iſtius Erémi ⁊ quæ conſtrú-

ſtrúcta eſt ad honórem Dei & beátæ ſemper Virginis Mariæ, & beáti Ioánnis Baptiſtæ: in præſéntiâ Domni N. Prióris. Et in hujus profeſſiónis fine, ipſemet Novitius manû própriâ ſignum Crucis depinget. Quamvis autem Eccléſia ſit conſtrúcta ad honórem altérius Sancti quàm beátæ Mariæ, aut beáti Ioánnis Baptiſtæ: non tamen mutabúntur prædicta verba profeſſiónis.

7. Porrò nullus Novitius profeſſiónem fácere poteſt, niſi próprio Prióre præſentê & celebrántê: vel álio Prióre Ordinis noſtri per voluntátem ejus, ſi legítimè fúerit præpeditus. Rectóres tamen domórum incorporatárum Ordini, poſſunt Novítios ad profeſſiónem recípere: ubi Prióres ad hoc vocándi diſtant ultrà unam diétam. Et tunc in ipſa profeſsiónis forma & ſcriptura, mutábitur Prióris nomen, in nomen Rectóris.

8. A paréntibus Novitii, nec ex partê Novitii, nec alicúius noſtrûm, quidpiam ad cibum, potúmve pértinens petátur. Verùm ſi ultrò offerant quòd Cartuſiánæ ſobrietáti & modéſtiæ non repugnet: nequáquàm reſpui debet.

9. Cùm noſter Ordo unus ſit in multis diverſárum Natiónum dómibus, & una profeſſiónis forma ſervétur ab ómnibus quæ iterári non debet: vólumus omnes & ſingulas ejúſdem Or-

Ordinis perſonas, conténtas eſſe ſuâ profeſsióne primâ˥ prohibéntes omninò, ne quis ſecúndam fáciat: quam ſi fécerit, declarámus nullam eſſe.

10. Ordinem, ſeu locum ubíque in Convéntu eum cuncti tenémus, quem ſingulis ſuus dedit advéntus: niſi fortè Prior de conſénſu Convéntus, vel majóris partis, aut Reveréndus Pater, áliquem ſuppoſúerit, vel præpoſúerit, ob certam cauſam. Quandò autem duo Novitii ad áliquam domum véniunt ˥ qui poſtérior venit, ſi priùs profeſſiónem fécerit: primus deínceps remáneat.

11. Profeſſióne factâ, qui ſuſcéptus eſt, itá ſe ab ómnibus quæ mundi ſunt intélligat aliénum: ut nullíus prorsùs rei, nec ſui quidem ipſíus, ſine Prióris ſui licéntia hábeat poteſtátem. Cùm enim ab ómnibus qui reguláriter vívere decrevérunt, obediéntia magno ſtúdio ſit ſervánda ˥ à nobis tamen tantò devótiùs & ſollicítiùs, quantò aſpériùs, diſtrictiúſque propóſitum ſubívimus: ne ſi, quod abſit, illa defúerit ˥ tanti labóres non ſolùm cáreant præmio: ſed & ſupplícium damnatiónis incúrrant. Hinc enim Sámuel, Mélior eſt, inquit, obediéntia quàm víctimæ ˥ & auſcultáre magis quàm offérre ádipem arietum: quóniam quaſi ariolándi peccátum eſt, repugnáre, & quaſi ſcelus ido-

lolatríæ, nolle acquiéſcere. Quod unum teſtimónium & obediéntiæ laudem, & inobediéntiæ ſufficiéntem habet vituperatiónem.

De Vitio Proprietatis & Excommunicatione Proprietariorum.

CAP. XIX.

1 CUM deteſtándum ſit ómnibus Religióſis proprietátis vítium, & eórum ſalúti valdè contrárium † ſtatúimus & ordinámus, quòd nulla perſóna noſtri Ordinis profeſſa, ſeparátìm, aut appropriátim hábeat, aut cuſtódiat áliqua bona, à bonis totíus communitátis diſtíncta, præter ea quæ ſibi Ordo concédit ad uſum ſimplicem: ſed ómnia bona domus, eleemóſynæ, dona, xénia, & ália univérſa quæ Convéntui, ſingularibúſve perſónis mittúntur, vel offerúntur, incorporéntur Convéntui † & diſpenſatióni, ac adminiſtratióni Præſidéntis ſubjáceant: qui ea diſtríbuat & expéndat, proüt ſecúndùm Deum & conſciéntiam, commúni uti-

utilitáti domus víderit expedíre.

2. Præſidéntes ígitur domórum & Viſitatóres à perſónis Ordinis vítium proprietátis pénitùs extirpáre conéntur ˥ nec permíttant quòd pecúnias áliquas, per ſe, vel per médium cujuſcúmque interpóſitæ perſónæ, in ſua voluntáte hábeant: aut, ut depóſita aliéna quæcúmque ſint, penès ſe cuſtódiant. Et ſi quos in hoc culpábiles invénerint: rígidè púniant.

3. Si verò alícui ex perſónis prædíctis áliquid datum, vel oblátum fúerit ˥ in eo nullum jus, aut proprietátem præténdere debet: licèt ex permíſſu Præſidéntis ad ſimplicem uſum, ad nutum ejus revocábilem, illud poſſit apud ſe cuſtodíre, & eò uti, pecúniis excéptis. Quòd ſi quis contentióſè illud tanquàm ſuum retinére volúerit ˥ ab eo auferátur: & ad commúnem uſum deputétur.

4. Nulla étiam perſóna quæ apud nos fúerit proféſſa, in libris, vel áliis quibuſcúmque rebus ſui grátiâ Ordini acquiſitis ˥ uſumfrúctum, vel álium quémlibet títulum ſibi præſúmat vendicáre: ſed illum uſum cum gratiárum actióne, non ut rei própriæ, ſed aliénæ recípiat, ſi ſibi concedátur.

5. Debent enim proféſſi omnes, imò tenéntur ex neceſſitáte voti ſuæ profeſſiónis ˥ habére ánimum parátum reſignándi in máni-

bus Præſidéntis ſpontè & lìberè, ea ómnia quæ ſibi concéſſa ſunt, ſive libri fúerint, aut áliquid áliud charum, vel vile: quóties Supérior volúerit, aut fieri mandáverit. Nec ſi hoc fécerit, debent murmuráre, aut cónqueri ˥ alióquin nondùm ſe & ſua reliquérunt: & proptéreà páuperem Chriſtum ſequi, & ejus imitatóres & diſcipuli fíeri non poſſunt, nec ejus paupertáte ditári.

a Nota. Iſta ſi non ſiunt animo occultādi, aut retinendi, ſed animo declarandi & ſub ſpe ratihabitionis, dicuntur tantū pro modo culpæ puniēda, quia non habent qualitates proprietatis completas.

6. Pétere, accipere, permutáre, & donáre, quidquid illud fúerit ˥ ſinè licéntia ſi quis præſúmpſerit: pro qualitáte culpæ puniátur. [a] Donatiónes étiam ſub ſpécie, vel colóre mutuatiónis, à nobis, vel inter nos nullo modo fiant. Neque étiam cúiquam Mónacho aut Convérſo à Prióribus noſtri Ordinis áliquid recípere líceat: niſi cum licéntia próprii Prióris.

b Nota. Eadem forma diſcretionis uti debent Priores circa materiā Voti Paupertatis, qua commendatur illis circa Votū Obedientiæ c. 3. n. 20. cum in utroque ſit par ratio periculi, ſervatis tamen iis quæ hic dicta ſunt.

7. Cæterùm ne Priórum tenácitas aliquándò proprietátis occaſiónem ipſis Mónachis donet: [b] diſtríctè injúngimus univérſis Prióribus, ut de neceſſáriis, more Ordinis, Mónachis ſuis rationabíliter provídeant ˥ ſupérflua verò quæ ſtátui paupertátis, quam proféſſi ſunt, non convéniunt: & omnem ſpéciem vitii proprietátis, & fraudis ſuſpiciónem ab eis áuferant ad formam noſtri propóſiti. Quod ut levióri labóre éxequi váleant ˥ hábeant ipſi Prióres claves ómnium Cellárum Monachórum & Converſó-

ſórum: vel unam ſingulárem quæ dictas Cellas apériat. Alias verò ſeras dictárum Cellárum damnent: & auferéndas diligénter & fidéliter curent. Et ſi quos invénerint clandeſtinas ſeras, vel claves habére: ácriter eos púniant pro modo culpæ & ſuſpiciónis.

8. Omnes tam Clérici, quàm Láici proféſſi tenéntur ſuó Prióri oſténdere ˥ & ejus voluntáti expónere quicquid habent in Cellis, vel álibi: quóties fúerint ab eo requiſiti. Et hoc idem per ómnia Convérſi teneántur fácere Procuratóri. Qui verò cóntumax in præmíſsis fúerit ˥ vel ſi áliquid eiſdem celáverit: ut Proprietárius puniátur.

9. Singulis autem annis à Circumciſióne uſquè ad Quinquagéſimam Convérſi Procuratóri ˥ Mónachi verò à Quinquagéſima uſque ad Ramos palmárum: quicquid habent oſténdant & expónant voluntáti Præſidéntis.

a Nota. *Proprietas à furto diſtinguitur, in eo quod Monachus ſit per eã iniquus poſſeſſor etiam rerum ſibi donatarum, aut conceſſarum.*

10. Porrò ad perfectiórem extirpatiónem vítii proprietátis ˥ Statúto irrefragábili ordinámus, ut quicúmque ſubditus Mónachus, vel Convérſus, crimen furti, vel alienatiónis commíſerit, ſeu Proprietárius fúerit, [a] ultrà valórem trium parvórum ſolidórum Turonénſium, qui nunc ad valórem viginti quinque áſſium Gallicórum aſcéndunt ˥ * & illud ſuo Prióri ſuper annum, aut ſaltem tempóribus conſtitútis, con-

* *Vide Ordinationem anni 1679. in fine hujus Capituli* Vt mãdato &c.

confitéri ſacramentáliter, vel reveláre extrà Confeſsiónem ſciénter negléxerit † hoc eſt, præſens uſque ad diem Cœnæ incluſívè, & abſens uſque ad octávam diem reverſiónis in domum ſuam, poſt prædictum términum ſimíliter incluſivè † ipſo facto, hoc eſt, elápſis dictis términis, Excommunicatiónis ſenténtiâ, quam in iſtis ſcriptis férimus, ſit ligátus: à qua non poſſit abſólvi niſi per próprium Priórem, vel, eô abſénte, per Vicárium, cum ónere tamen ſatisfaciéndi Superióris præcépto, niſi Vicárius ipſe in abſéntia Prióris illud túlerit.

11. Hanc prætéreà ſenténtiam latam à Capitulo generáli, & præſens Statútum; annis ſingulis in Domínica Palmárum Prióres, vel ipſis abſéntibus Vicárii † ómnibus proféſsis tam Cléricis, quàm Laïcis noſtri Ordinis in unum congregátis públicè in Capitulo Monachórum denúntient: ipſámque, ut moris eſt, ex ſcriptis próferant, & promúlgent præſéntibus univérſis, ſub forma quæ ſéquitur, antè vel poſt, in vulgári ſermóne propter Láicos exponénda.

* *Ordinatio Anni* 1679.

UT mandato Sedis Apoſtolicæ obtemperemus ad tollendas difficultates quæ jam pluriès & nuper motæ ſunt contra tres parvos Solidos Turonenſes qui materia proprietatis & Excommunicationis eſſe decernuntur in Statutis, contra quod allegatur valorem pecuniarum nunc diverſum eſſe à valore quo æſtimabantur anno 1368. quando ſumma illa prætaxata eſt in nova Editione Statutorum tunc temporis facta, ac proinde id ſupputari debere, ſicut jam obſervatum

tum eſſe putatur ut patet ex materia hujuſce proprietatis quæ ad duodecim denarios in antiquis Statutis circa annum 1259. editis definita eſt, & poſtea in ſubſequentibus præfato anno 1368. editis ad tres ſolidos deducta eſt. Re illa à Capitulo generali diligenter examinata & ſupputato rerum venalium & pecuniarum valore, concordando tempora temporibus, declaramus tres illos parvos ſolidos Turonenſes in Statutis circa annum 1368. editis expreſſos nunc æquivalere viginti quinque ſolidis Turonenſibus Gallicis, qui in moneta Hiſpanica nunc valent tribus Realibus argenteis cum dimidio, in moneta Germanica triginta ſeptem Crucigeris cum dimidio, & in moneta Italica tribus Iuliis cum dimidio, ad quam ſummam, ut potè iſtis tribus ſolidis Turonenſibus æquivalentem, materiam illam proprietatis & Excommunicationis reducimus.

Sententia in die Palmarum in Capitulo pronuntianda.

12 CUM ſit à generáli Capitulo inſtitútum, quòd perſónæ Ordinis univérſæ, quæ ſuis Prióribus, Vicáriis, aut Rectóribus, quoad illas domos quæ per Vicários, vel Rectóres gubernántur, non oſténderint quidquid habúerint, nec ejus expoſúerint voluntáti; Láici videlicèt à Feſto Circumciſiónis uſquè ad Quinquagéſimam, Mónachi verò & Clérici uſquè ad Domínicam in Ramis: & quæ áliquid ultrà valórem trium parvórum ſolidórũ Turonénſiũ monétæ uſuális, qui nunc ad valórem vigínti quinque áſsium Gallicórum ſupputántur, ſimul, vel per partes ánimo occultándi retinúerint; vel ſinè dictórum Superiórum licéntia ultrà ſum-

ſummam prætaxátam áliquid donáverint, permutáverint, vel modô quólibet alienáverint: & illud, vel illa, eiſdem Superióribus non reveláverint ˥ ſenténtiam Excommunicatiónis incúrrant ipſo facto: donec confeſsióne præcedénte beneficium abſolutiónis à Superióribus ſæpedictis merúerint obtinere ˥ Ideò ego Frater (N) Prior, aut Vicárius, ſive Rector domus hujus (N) vigóre & virtúte ſenténtiæ latæ, ut præmittitur à dicto Capitulo generáli ˥ excommunicátos denúntio omnes tam Mónachos, quàm Convérſos profeſſos hujus domus, ac de mandáto Ordinis ibidem hoſpitántes; qui occultándi ánimo, vel celándi [a] ultrà valórem ſummæ prædictæ retinúerint, donáverint, permutáverint, vel quólibet modo alienáverint ˥ & ea mihi ſciénter negléxerint confiteri, vel extrà Confeſsiónem revelare uſque ad Cœnam Dómini ſi præſéntes ſunt, vel uſque ad diem octávum poſtquàm ad domũ iſtam reverténtur, quantùm ad abſéntes: quibus términis elápſis & non antè ˥ huic Excommunicatióni ſubjáceant donec confeſsióne præcedénte à me beneficium abſolutiónis merúerint obtinére; cui quantùm ad præfatas perſónas præſénti Excommunicatióne jam percúſſas, data eſt poteſtas abſolvéndi à Capitulo memoráto.

[a] Nota. *Verbum illud attendendum eſt veluti formale tranſgreſſionis cui meritò cenſura Excommunicationis infligitur, niſi traſgreſſor intra tẽpus revelet. Qui autem poſſidet, aut alienat aliquid invito Priore etiam ſi non habeat animũ occultandi, sẽper peccat cõtra votum paupertatis juxta materiæ gravitatem.*

13. Et ſciéndum eſt quòd hæc senténtia in

in dómibus Moniálium debet à Vicário promulgári, horâ die, & loco quibus ſuprà: præſéntibus & audiéntibus Mónachis, Convérſis, ac Moniálibus ómnibus. Item ſciéndum, quòd potéſtas data Procuratóribus à Statútis, virtúte hujus procéſſus, nec reſtringitur, nec laxátur.

14. Res, jura, rédditus, aut poſſeſſiónes domórum Ordinis infrà términos poſſeſſiónum, vel étiam extrà, cum débita licéntia, jam acquiſitas, ſeu acquiréndas ⁊ vel quæ ſunt de património ex antiqua fundatióne domórum ſuárum, nullus aliénet, niſi pro domórum ipſárum urgénte neceſſitáte, vel magna utilitáte: & cum licéntia ſpeciáli Capítuli generális, aut Reverendi Patris ⁊ præcedénte étiam débito tractátu: & interveniénte conſénſu ſuórum Convéntuum, & ambórum Viſitatórum, vel ſaltem altérius, ſi ambo habéri non poſſunt.

15. Térrulæ autem, ſeu poſſeſſiónes minùs útiles de conſénſu Convéntuum ſuórum, & cum conſilio probórum virórum, ac uníus Viſitatórum, póterunt alienári pro utilitáte domórum: ita tamen quòd prétium in magis útiles poſſeſſiónes convertátur. Alienatiónis autem nómine, intellígimus venditiónem ⁊ donatiónem ⁊ permutatiónem ⁊ locatiónem ad longum tempus: & Emphiteóſim perpétuam rei, quæ locári, vel coli non ſolet.

16. In alienatione bonorum Eccleſiaſticorum, etiam concurrente utilitate, vel neceſſitate adhibenda eſt ſolemnitas beneplaciti Apoſtolici : ſub pœnis contentis in Extravagant. Ambitioſæ de rebus Eccleſ. non alienan.

17. Nullus, étiam cum licéntia, emat rédditus, aut poſſeſſiónes cum gratia redemptíva, ſeu cum pacto de retrovendéndo & minoritáte prétii : ita quòd minóri prétio res illas emat, quàm valent. Tales enim contráctus ſunt injúſti & proptéreà à noſtro propóſito aliéni.

18. Si res immóbilis vendátur ⁊ prétium illíus, niſi cum licéntia Capítuli generális, aut Reverendi Patris, non expendátur: ſed in acquiſitiónem rerum aliárum immobilium convertátur. Prior qui contrà fécerit, abſolvátur: & Mónachi qui in hoc ſibi conſénſerint, ſint in diſciplína generáli ad Ordinis voluntátem. Paríque pœnâ plectántur ⁊ qui ſinè licéntia, rédditus ánnuos, ſive penſiónem, aut ſervitútem áliam, ſuper rebus & bonis domus ſuæ vendíderint, vel impoſúerint: perpétuò, vel ad vitam. Declarámus prætéreà, ejúſmodi venditiónes, ſeu impoſitiónes inválidas eſse omnínò ⁊ útpotè contrà mentem Ordinis factas: & ab eis qui talem poteſtátem non habúerint.

19. Cùm verò áliqua domus Ordinis, per abſolutiónem, aut mortem ſui Prióris, eſt ſui

Pa-

Paſtóris ſolátio deſtitúta ⁏ nulla in ea pénitùs fiat alienátio rei immóbilis alicújus, aut étiam móbilis: quæ advéntum novi Prióris ſinè detriménto domus expectáre poteſt. Qui contrà fécerit; abſolvátur ab ómnibus obediéntiis Ordinis: & nihilóminùs alienátio non váleat.

De Pauperibus ſublevandis, & Mulieribus ſugiendis.

C A P. XX.

1 CUM Dóminus noſter Ieſus Chriſtus in Evangélio dicat, quod ſúpereſt date eleemóſynam, & ecce ómnia munda ſunt vobis ⁏ & in Eccleſiáſtico ſcriptum ſit, Sicut aqua extínguit ignem, ità eleemóſyna extínguit peccáta: quantùm deſiderámus præſervári & liberári à peccátis, tantúmdem amare & dare debémus paupéribus Chriſti eleemóſynam. Quaprópter hortámur & obſecrámus omnes Prióres Ordinis noſtri in viſcéribus ejúſdem Dei & Salvatóris noſtri Ieſu Chriſti, qui ſeipſum totum in ligno Crucis pro nobis impéndit: ut omnes pro

facultáte domórum ſuárum toto corde incúmbant eleemóſynis largè faciéndis. Nihil eſt enim tam ſecúndùm natúram ⁊ quàm idem nos áliis præſtáre: quod nobis in ſimili neceſſitáte ab áliis præſtári vellémus. Muliéribus tamen non niſi longè à dómibus noſtris, ſi fíeri poteſt, eleemóſynæ dentur.

2. Mulíeres enim términos noſtros intráre nequáquàm ſínimus quantùm in nobis eſt, ſciéntes nec Sapiéntem, nec Prophétam, nec Iudicem, nec Hóſpitem Dei, nec Filios, nec ipſum mánibus Dei formátum Protopláſtum, potuiſſe evádere blandítias, vel fraudes mulíerum. Sálomon, David, Samſon, Loth, & qui accepérunt ſibi uxóres quas elégerant, & Adam in mentem véniant. Nec poſſe hóminem, aut ignem in ſinu ſuo ſic abſcóndere ut veſtiménta illíus non árdeant ⁊ aut ambuláre ſuper prunas plantis illæſis: aut picem tángere, nec inquinári.

3. Authoritáte autem Apoſtólica & per litteras Sanctiſſimórum Dominórum noſtrórum Dómini Iúlii Papæ Secúndi, & Pii Papæ Quinti ⁊ omnes & quæcúmque licéntiæ & permiſſiónes hactenùs, étiam authoritáte prædicta, mulíeribus cujuſcúmque ſtatus, gradus, órdinis & conditiónis & quâcúmque dignitáte, vel præeminéntiâ præditis, étiam Comitiſſis, Marchioniſſis & Duciſſis concéſſæ ut poſſent

ín-

íngredi Eccléſias Ordinis noſtri, ſunt revocatæ: cum prohibitióne, ne illárum prætèxtu * & vigóre, ingrediántur noſtra Monaſtéria, ſub pœna Excommunicatiónis, à qua non poſſint niſi per Summum Pontíficem abſólvi, ipſo facto incurréndæ. Et ſimíliter cum expréſſa prohibitióne univérſis Prióribus, Officiálibus & áliis perſónis noſtri Ordinis, ne dictas mulíeres in ſuas domos introdúcere, aut voluntáriè admittere præſúmant ꝰ ſub pœnis privatiónis Officiórum quæ in præſéntia óbtinent, & inhabilitátis impóſterùm ad illa & ad ália ómnia: & Suſpenſiónis à Divinis ipſo facto, ſine ália declaratióne incurréndis. Nos verò executóres prædictárum litterárum eâdem authoritáte & ſub pœnis, aliiſque cenſúris in eiſdem litteris conténtis: inhibémus ómnibus & ſingulis perſónis Ordinis noſtri, ne mulieres áliquas infrà domórum noſtrárum clauſúras, vel clauſurárum limitatiónes, foſſátis, vel ſignis quibuſcúmque deſignátas, voluntáriè introdúcere, aut admittere præſúmant.

* *Ordinatio Anni* 1679.

NE ulli umquam pateat aditus detorquendi per fictas interpretationes prohibitionem à Summis Pontificibus factam circa ingreſſum mulierum quarumcumque in clauſuras noſtras Monaſticas, prohibemus etiam in virtute S. Obedientiæ tùm Prioribus & Officialibus, tùm aliis quibuſcumque perſonis Ordinis & ſub pœnis contra inobedientes præfixis, ne quaſcumque mulieres admittant, ſive licentiarum prætextum habeant, ſive non habeant, nec ingredi ſinant præfatas clauſuras Monaſticas in Statutis expreſſas.

4. Familiaritátem inſuper & collóquia cum muliéribus ˥ máximè cum perſónis & in locis ac horis ſuſpéctis, inhibémus: & Viſitatóribus, ut illa reſcindere ſtúdeant, injúngimus.

5. Domus quæ non poſſunt cavére ne ponant mulíeres in opéribus ſuis ˥ ſaltem, propter ſcándalum vitándum, provídeant ne Convérſi eas cuſtódiant: nec própriis mánibus eis mercédem reddant.

6. Fœnáre cum muliéribus, aut áliquid áliud cum eis operári, Mónachis ómnibus expréſsè prohibémus. Qui contrárium fécerit: ſit in Diſciplina generáli ad Ordinis voluntátem. Et ſi Prior hoc fieri permíſerit, vel ſi hoc non prohibúerit ˥ ſit per tres menſes extrà ſedem ſuam ubíquè in Convéntu: & nihilóminùs per Viſitatóres, ſeu generále Capítulum rígidè puniátur. Sub eádem pœna mulierum quarumcúmque ampléxus prohibémus & óſcula.

7. Quicúmque nobis & noſtro Ordini ſubjécti, mulíeres áliquas, incontinéntiæ cauſâ, infrà ſepta Monaſteriórum, aut in áliis dómibus, grángiis, ſeu celláriis noſtri Ordinis introdúxerint, aut introdúci fécerint ˥ vel qui jam introdúctas receptáverint ˥ & qui in hoc eis præſtíterint conſilium, auxilium, vel favórem, ſive actus ſecútus fúerit, ſive non, non poſſunt à tanto reátu abſólvi: niſi proüt de cáſibus reſervá-

tis

tis præſcríptum eſt in Capitulo de Confeſsióne.
Quòd ſi Prióres & cæteri Officiáles in præmíſsis culpábiles invénti, aut ſuper hoc convicti, vel públicè conféſsi fúerint ɥ à ſuis obediéntiis abſolvántur: & ad eas, aut quaſcúmque álias perpétuò ſint inhábiles ɥ ſinè ſpe alicújus reſtitutiónis: pœnâ nihilóminùs gravióri, ſi caſus hoc exégerit, puniéndi.

De numero Habitatorum, novis domibus, & Hoſpitum viaticis & expenſis.

CAP. XXI.

1 NULLA domus etiam magnæ Cartuſiæ plures recipiat Mónachos, Convérſos & álias perſónas, quàm facultátes illíus poſſint cum áliis onéribus toleráreɥne ad majóres, quàm domus noſtræ patiúntur, expénſas coácti: quærere & vagári, quod horrémus, incipiámus.
Ad eam igitur quantitátem númerus Habitatórum cujúslibet domus redigátur, quam ſinè prædictis quæréndi & vagándi odibilibus officiis

ciis & periculis poſsint portáre: non attendéntes múnera quæ mittúntur ⁊ nequè enim propter incérta benefieia, ónera certa, quæ nec portári, nec depóni poſſunt ſine grandi perículo, ſubeúnda vidéntur: ſed id quod domus noſtræ, ſive ex agricultúra, ſive ex pécorum nutriménto, ſive ex áliis redditibus ánnuis réddere poſſunt.

2. Crédimus tamen quòd mediocres facultátes ex Dei adjutório nobis ſuffícient ⁊ ſi humilitátis, paupertátis, ſobrietátis, in victu & veſtitu ac cæteris ád uſum pertinéntibus, antiqui propóſiti ſtúdium perſevéret: & ſi poſtrémò mundi contémptus & Dei amor, propter quem ferri & fieri ómnia debent, proféctum in dies accípiant. *

* *Vide Ordinationem anni 1679. in fine huius Capituli.* Cupiditatis occaſiones &c.

3. Quia ex levi & indiſcréta receptióne domórum novárum minùs ſufficiénter dotatárum, & ædificiis neceſſáriis caréntium, multa ſcándala & vitupéria (quod doléntes reférimus) noſtro nóvimus Ordini proveníſſe ⁊ & deterióra impóſterùm provenire, niſi ſalúbre remédium apponátur, non immérito formidámus: ſtatúimus ut nulla domus recipiátur de cætero, niſi priùs pro ſuſtentatióne Prióris, ac duódecim Monachórum, ac pro áliis onéribus portándis dotétur ſuffiiciéntibus rédditibus, vel poſſeſſiónibus aſſignátis ⁊ & niſi in loco hábili

& ho-

& honéſto, & à cohabitatióne hóminum débitè ſegregáto, ædificétur: & niſi priùs conſtrúctis ſufficiéntibus ædificiis, vel de conſtruéndis competénti & ſecúrâ præhábitâ cautióne provideátur.

4. Quandò áliquis Mónachus per chartam Capituli, aut licéntiam ſpecialem mittitur ex una domo Ordinis ad áliam ꝰ Præſidens domus recéptâ chartâ, vel ejus licéntiâ, quamprimùm cómmodè póterit illum emíttat: nec concédat illi recreatiónem ultrà duos dies ꝰ in quibus étiã non permíttat illũ accédere ad Civitátem vicinam, aut ália loca: prætérquàm ad Spatia méntadomus ordinária. Inſuper Præſidens domus à quá diſcédit, in lítteris quas ſcribet Prióri domus ad quam míttitur, éxprimat diem recéſſus ejus à ſua domo: ut indè collígere poſſit Prior ſi moram nímiam in itínere fécerit Religióſus ille. Neque enim licet cuíquam nóſtrûm à recto itínere notabíliter divértere: * nec in dómibus Ordinis, per quas fortè debet tranſíre, ultrà duos dies abſque cauſa rationábili manére. Porrò poſtquàm Mónachus ille pervénit ad domum ad quam mittebátur: non concedátur illi recreátio ultrà duos dies, cum conditióne ſupradícta. Laudámus tamen conſuetúdinem domórum: in quibus vix única dies recreatiónis datur Mónachis ad eas accedénti-

* *Vide Ordinationem anni 1627. in fine hujus Capituli.*

Pro exactiori obſervantia, &c.

X bus

bus ad hoſpitándum more Ordinis, aut inde recedéntibus.

5. Nulla parſóna Ordinis, ex quacúmque cauſa mittátur ad áliam domum, * poſſit ſecum deférre, vel antè ſe præmíttere, vel étiam poſt ſuum accéſſum requírere, vel recípere ullos libros; præter Breviárium, & horárias preces, & unum, vel álterum devotiónis libéllum: nec ália utenſília, aut veſtiménta, præter ea, quæ actuáliter portábit in ſuo córpore. Ità tamen quòd non poſſit ejúſdem ſpeciéi duplícia induménta ſecum portáre; niſi iter ſit multórum diérum: tunc enim duas tunicéllas ſecum deférre póterit. Sed domus ad quam accédit, teneátur ſuis expénſis illi providére de áliis neceſſáriis, libris & utenſílibus & veſtiméntis, ſecúndùm formam Statutórum, quámdiù in ea manébit: niſi qui míttitur ſit perſóna inútilis. Tunc enim providébitur illi expénſis domus ſuæ profeſſiónis.

* *Vide Ordinationem anni 1602. in fine hujus Capituli.* Servetur, n. 5. &c.

6. Per Perſónam verò inútilem hîc intelligimus eum qui pro magna parte non poteſt ſequi Convéntum, & qui habet perpétuum, vel diutúrnum impediméntum ad celebrándum. Porrò Prióres in victu & veſtitu, & áliis neceſſáriis, æquè provídeant Hoſpitibus ut Proféſſis. Ipſi quoque Hóſpites tenebúntur Prióribus & cæteris Officiálibus [a] ibídem per ómnia obedire, ut Proféſſi.

[a] Nota. *Id dicitur pro Converſis & Donatis, nam Monachi Priori tantùm aut Vicario debet Obedientiam.*

Quo-

7. Quotieſcúmquè áliqua domus petit áliquem ad ſe mitti ⹎ aut ad eam mittitur áliquis pro juvámine ipſius, étiam ſi domus illum non petat ⹎ talis domus tenétur ad expénſas ejus itíneris, tam in accedéndo ad eam, quàm in recedéndo ab ea: niſi recédat ad áliam domum pro ipſius juvámine, aut petátur. Aliàs in ómnibus áliis cáſibus, tenétur domus profeſſiónis. Ut autem appáreat quando quis míttitur ad domum áliquam pro ipſius juvámine: debet iſtud éxprimi ſive in charta Capituli, ſive in ejus licéntia ſpeciáli per quam talis míttitur.

8. Si quis ad áliquam domum miſſus ad hoſpitándum hábeat reſiduum quid ex pecúniis ſibi datis pro viático ⹎ illud conſignet in manus Præſidéntis: qui illud refúndet dómui, à qua pecúniam illam accépit. Quandò verò ſimplex Mónachus míttitur ad áliam domum: in arbítrio ſit Prióris pecúniam pro ejus viático illi, vel fámulo fidéli & honéſto, qui eum dedúcat, commíttere.

9. Damnámus tanquàm contrárium veræ paupertáti & honeſtáti Religiónis ⹎ quòd perſónæ Ordínis álibi extrà domos ſuæ profeſſiónis hoſpitántes, áliquam, à domo in qua hoſpitántur, lucréntur pecúniam: & omninò prohibémus talem quamcúmque pecúniam ſub pœna proprietátis quoad accipiéntes, & abſolutió-

nis à ſuis officiis quoad dantes. Et ſi quæ ex hujúſmodi lucris depóſita ſervéntur: Viſitatóribus injúngimus virtúte ſanctæ Obediéntiæ ut paupéribus diſtribuántur, vel parvis dómibus Ordinis indigéntibus.

10. Si contingat áliquem Infirmum ſub ſpe recuperándæ ſanitatis ad áliam domum mitti; ſubvéniant illi Prióres tam de medicínis, quàm de áliis neceſſáriis: expénſis domus ſuæ profeſſiónis. [a] Si verò morbum, vel infirmitátem incúrrerit in domo ad quam per obediéntiam miſſus fúerat: domus illa ſubvéniat illi expénſis ſuis de ſupradíctis. Verùmtamen ſi ejus infirmitas ultrà quátuor menſes perſevéret; expénſæ à domo ſuæ profeſſiónis póterunt répeti: aut póterit de conſilio Médici & licéntiâ Viſitatórum, remítti ad domum ſuæ profeſſiónis. Si tamen antè infirmitátem plures annos laudabiliter vixíſſet in dicta hoſpítii domo: honéſtum & juſtum crédimus, ut expénſis ejúſdem domus eidem ſubveniátur, nec á domo ſuæ profeſſiónis áliquid repetátur.

[a] Nota. *Iſta ſic ordinantur ea tãtùm mente ut unaquaque domus de rebus ſuis ſit prudẽter ſollicita, nam cũ una domus aliquo caſu in egeſtatem decidit, Monachi illius in alias mittuntur, ubi eis providetur de omnibus, ſicut profeſſis ipſarum domorũ.*

11. Prióres non dífferant míttere ad loca deſtináta Mónachos, aut Convérſos, qui à Capítulo generáli, vel Reveréndo Patre, ad tempus alícui dómui commodántur, vel commutántur: nec ſic miſſi revertúntur donec à Capítulo, vel Reverendo Patre revocéntur.

Vo-

12. Vólumus quòd perſónæ Ordinis quæ ad ſuam inſtántiam, & non ad ſubventiónem domórum, neque propter inevitábilem neceſſitátem emittúntur à dómibus ſuárum profeſſiónum, vel aliárum: antè quadriénnium in dómibus ad quas mittúntur explétum, nullátenùs à dictis dómibus ad ſuam inſtántiam emittántur. Quod ut meliùs obſervétur ⁊ teneántur petentes rursùm transferri ad áliam domum, ſignificare Reverendo Patri, vel Capitulo generáli, quám diù manſerint in dómibus à quibus petunt emitti, & an miſſi fúerint ad illas ad própriam inſtántiam: áliàs tales litteræ pro ſurreptitiis habeántur.

13. Si quid datum fúerit Mónachis, vel Convérſis, qui in aliénis dómibus quacúmque occaſióne commoràntur ⁊ acquíritur dómi profeſſiónis eórum: niſi expréſsè in favórem domus in qua hoſpitántur, id eis datum fúerit. Verúmtamèn exeúntes indè, nullátenùs debent illud aſportáre ſine licéntia Prióris: qui ſicut víderit magis expedíre, aut per illos, aut per alium fidélem núntium reſtítuet illud dómui profeſſiónis eórum.

14. Perſónæ Ordinis quæ negótia expediénda habébunt in Cúriis Prælatórum & Príncipum ⁊ vel in áliis locis inſígnibus, ad quæ fit frequens concúrſus, juxtà quas, vel quæ Ordo

do domos habet, vel habebit in futúrum: propter Ordinis honeſtátem divértant ad eáſdem, * & ibídem máneant quámdiù opus erit. Et ne domus hujúſmodi à ſuperveniéntibus Hoſpítibus nimiùm gravéntur ſúmptibus & expénſis ⁊ ordinámus, ut Hóſpites adveniéntes ad dictas domos, ſi ultrà duos dies in ipſis dómibus remánſerint: ſolvant tam pro hómine & equo, quàm pro pedéſtri, taxam quam Viſitatóres, conſiderátâ locórum & témporum qualitáte, juſtam & rationábilem eſſe judicáverint, ſecúndùm Deum & conſciéntiam. Et quià ſunt nonnúllæ domus non multùm remótæ à dómibus prædíctis, quarum Officiáles pro ſuis negótiis ſæpiùs in anno accédunt ad dictas Cúrias ⁊ quibus ſi in quólibet eórum advéntu duo dies ſine expénſis hoſpitalitátis grátiâ concederéntur, prædíctæ domus vicinæ gravaréntur: idcircò ſtatúimus, quòd ſi ad unam domum plúriès in anno vénerint, duo tantùm dies hoſpitalitatis ſine expénſis concedántur in eódem anno.

* *Vide Ordinationem anni 1620. in fine hujus Capituli.* Inſequentes. &c.

15. Pro Hoſpitibus autèm inutilibus: ſolvant domus ſuárum profeſſiónum pro ſíngulis ménſibus taxam à Reueréndo Patre, hábitâ locórum & perſonárum ratióne, præſcribéndam. Et ſi dicti Hóſpites indigeant fámulo: eædem domus profeſſiónis ſolvant ſalárium & expénſas dicti fámuli.

Hoſ-

15. Hoſpitibus noſtri Ordinis tales lectos & cibos, quálibus ipſi útimur, præparámus: circà quos modéſtia ſervétur in férculis & in vino ˥ ità quòd étiàm ipſíſmet Viſitatóribus tam in actu Viſitatiónis, quàm extrà, poſt coquínam, ova ſorbília, ſi tempus ferat, & piſces ſálitos, vel áliquid ejúſmodi: non plura quàm duo, aut tria ad ſummum cibórum génera, cum cáſeo & frúctibus miniſtréntur.

17. Hoſpítibus autèm ſeculáribus, cùm ad nos véniunt, aut per nos invitántur ad prándium ˥ præparámus pro illórum dignitáte & honeſtáte, & domus facultáte: exceptis cárnibus, quas nulli unquam intra domum præparámus. Verúmtamèn circà illos étiam in ómnibus, quantùm fieri póterit, religióſa modéſtia ſervétur ˥ nec tot & tanta, támque exquiſíta cibária illis miniſtréntur: ex quibus & Religióſi & Seculáres, imò étiàm & ipſi Hóſpites ſcandalizentur, & domus gravéntur.

18. Et ne in córporis refectióne jejúna mens remaneat ˥ hortámur ut ſemper præſéntibus Hoſpítibus, ſive noſtri Ordinis, ſivè étiàm extráneis, habeátur áliqua léctio pia & religióſa in princípio, & in fine menſæ, tam prándij, quàm cœnæ: & ex ea póterit ſumi occáſio loquéndi de utílibus & ſalutáribus ánimæ. Quamdiù Hóſpites cómedunt, nullus Mónachus, niſi Pro-

ſi Procurátor,& abſénte Prióre Vicárius, áudeat præſens eſſe: nec tùnc vocétur à ſuo Prióre.

19. Hóſpites noſtri Ordinis quámdiù apud nos manent, Ordinis Iejúnia, niſi rationábili cauſâ excuſéntur, obſérvent ⁊ excéptô die illô quô ad nos ſub véſperum advéniunt: quandô étiàm in grátiam hoſpitalitátis permittimus Prióribus & Procuratóribus eos excipiéntibus Iejúnium Ordinis ſólvere.

20. Permíttimus quòd perſónæ Ordinis in itínere conſtitútæ, vel extrà domos ſuas, poſſint dormíre in lectis proüt parátos eos invénerint: ſic tamèn quòd in hábitu & in forma Ordinis dórmiant. Quòd ſi quis áliter inter duo linteámina, vel in lecto de pluma jacére præſúmpſerit: tot diébus à vino & cervíſia abſtíneat, quótiès id fécerit.

21. Cùm véniunt ad nos Epíſcopi, ipſos inclináti & uſquè ad terram flexis génibus ſuſcípimus: & eórum manum oſculámur ⁊ eíſque ſedem cóngruam & decéntem in Eccléſia parámus pro domórum conſuetúdine: & ſi ipſi volúerint, dant étiam benedictiónes.

22. Si Epíſcopus áliquis in Eccléſia noſtra célebret ⁊ nullus eôdem die debet celebráre in eódem altári, in quo Epíſcopus celebrávit: ſine licéntia ipſius.

23. Cum Epiſcopis qui de Ordine noſtro

non

non ſunt, áliquem noſtrûm habitáre prohibémus omninò: cum Epíſcopis autem noſtri Ordinis, nullus noſtrûm hábitet, ſine expréſſa licéntia Reverendi Patris.

* *Ordinatio Anni 1679.*

CVpiditatis occaſiones nobis & noſtris poſteris (ut Sanctæ memoriæ R. Patris Guigonis verbis utamur) quantùm Deo juvante poſſumus, præſcindere volentes, ac juxta mentem Ordinis in antiquis Statutis & tot Capitulorum generalium ordinationibus expreſſam bonis externis, habita temporum ratione, modum ponere cupientes, ne ultrà honeſtam ſufficientiam unquam progrediatur novarum acquiſitionum, pruritus & libertas, & illud Iſaiæ væ qui agrum agro copulatis numquid terram ſoli poſſidebitis in perſonas Ordinis Cartuſienſis decidat, Statuimus & Ordinamus ne de cætero ulli domui quæ habeat ſufficienter unde honeſtè & pacificè vivat cum numero duodecim Monachorum ex bona & æqua Viſitatorum Provinciæ æſtimatione, novam acquiſitionem cujuſcumque naturæ ſit ſub quolibet prætextu facere liceat abſque prævio examine Viſitatorum de ipſius domus indigentia ſcriptis expreſſo, & ſine ſpeciali licentia Rev. Patris, aut Capituli generalis, ſed ſi quæ domus ſuperabundantiam habeat tùm in largas eleemoſynas ipſa impendàtur, tùm R. Patri, aut Capitulo generali offeratur ad diſtribuendum parvis, aut pauperibus domibus Ordinis ejuſdem Regni & Provinciæ tantum, ita ut Redditus ſuperabundantes Monaſteriorum nullatenus applicari poſſint ſub quovis titulo, & quæſito colore Domibus alterius provinciæ & Regni iuxta Decretum Sac. Congregationis Particularis EE. DD. Cardinalium ad examinandam præſentem Collectionem Statutorum Deputatæ emanatum die 19. Martii 1685. ut illarum inopia per aliarum abundantiam juxta Apoſtolicum præceptum ſuppleatur habita ratione neceſſitatum quarumcumque domorum. Turpe enim eſſe debet Monachis qui ſua reliquerunt, iterum congerendis nummis & poſſeſſionibus contra mentem Cartuſienſis propoſiti inhiare, nihil autem convenientius eſt monaſticæ profeſſioni quæ Chriſtianæ diſciplinæ perfectionem profitetur, quam ſi ſpecimen in ſe præbeat eximiæ illius charitatis primorum Chriſtianorum inter quos ex facultatum Religioſa communicatione nemo aliquid ſuum eſſe dicebat, ſed erant illis omnia communia. De hujus autem laudabilis ordinationis obſervantia Viſitatorum & Priorum conſcientiam oneramus de qua rationem diſtricto Iudici reddituri ſunt, ſed ſi in hoc culpabiles fuerint aut remiſſi venient per Capitulum generale corrigendi.

** Ordinatio Anni 1627.*

PRo exactiori obſervantia *nu.* 4. *cap.* 21. Secundæ partis Statutorum declaramus eos, qui ab una domo ad aliam miſſi notabiliter divertunt à recto itinere, teneri pœna fugitivorum, & eos qui pecunias ſibi pro viatico datas in alios quàm itineris uſus impenderint ſine expreſſa licentia Superioris teneri pœna proprietariorum: ſuper quibus Superiores invigilent, & debitam juſtitiam faciant, facta diligenti inquiſitione.

Idem repetitur in Ordinatione anni 1647. & in confirmatione ejuſdem Ordinationis facta anno 1648. additur, & eos qui in itinere moram nimiam fecerint eadem pœna fugitivorum teneri, etiam ſi illa fuerit in grangiis, ſive aliis in locis domorum Ordinis, nec ſuper his poſſint Priores diſpenſare.

** Ordinatio Anni 1602.*

SErvetur *nu.* 5. *cap.* 21. Secundæ partis ejuſdem novæ Collectionis, & ſi quis ad aliam domum miſſus per ſe, vel per alium detulerit aliquid, præter id quod habetur in dicto. *nu.* ſine licentia Prioris domus è qua diſcedit in ſcriptis obtenta, tanquàm proprietarius puniatur. Et in Ordinatione anni 1648. qua præcedens renovatur, additur adempta licentia Prioribus ſuper eo diſpenſandi.

** Ordinatio Anni 1620.*

INſequentes Decretum Sanctiſſimi Domini Pauli Papæ V. præcipimus omnibus & ſingulis Ordinis noſtri Perſonis ut accedentes ad loca in quibus ſunt Monaſteria, aut Domus Ordinis, in eiſdem vivere & morari habeant, nec aliò divertant, reſervata Sedi Apoſtolicæ ſuper eo diſpenſandi facultate.

De generali Capitulo.

CAP. XXII.

1 PRO tenóre & ſtábili firmitáte Cartuſiénſis propóſiti, commúni primórum Patrum noſtrórum Ordinis noſtri Prióſtrum conſílio, voluntáte & cõſénſu decrétum eſt: ut ſingulis annis generále Capítulum haberétur in domo Car-

Cartúſiæ, quæ noſtri propóſiti mater eſt & origo; ad quod aliárum domórum Ordinis Prióres opportúno témpore convenirent: de his quæ ad utilitátem & ſtabilitátem Ordinis noſtri pertinére vidéntur, diligentíſſimè tractatúri.

2. Cui étiam commúni Capitulo, Reveréndus Pater Prior Cartúſiæ ipſam domum Cartúſiæ; & cæteri noſtri Ordinis primi Prióres domos ſuas corrigéndas & ſervándas tradidérunt: eidémque Capítulo obediéntiam pro ſe & dómibus ſuis promiſérunt. Inſuper étiam commúni conſénſu voluérunt & ſtatuérunt; ut ſi domus Cartúſiæ, vel ália quælibet domus à Cartuſiénſi propóſito ad áliud propóſitum (quod Deus avértat) aliquándò ſe transférre tentáverit: vel Prior, vel perſóna ipſius domus, vel étiam tota domus obedíre prædicto Capítulo nolúerit; Senténtiæ Excommunicatiónis latæ ſi perſónæ fúerint ſinguláres ſubjáceant: & Suſpenſiónis à Divínis, ipſo facto incurréndæ ſi fúerit Convéntus; quam Senténtiam tam Excommunicatiónis, quàm Suſpenſiónis: idem Capítulum præſénti Statúto promúlgat. Et ſuper his ómnibus, omnes dicti primi Prióres líteras ſuas & domórum ſuárum, declaratórias & obedientiáles ſcripſérunt: & in domo Cartúſiæ ſervándas reliquérunt.

3. Porrò generále iſtud Capítulum celebrán-

brándum eſt ſecúndùm formam compoſitiónis recéptæ ab eódem generáli Capítulo ⁊ & à Sanctíſſimo Dómino Papa confirmátæ quæ forma in ſequéntibus declarátur.

4. Primò igitur Capitulum generále totius Ordinis Cartuſiénſis juxtà prædíctum Decrétum, in domo Cartúſiæ ſingulis annis celebrári debet ⁊ niſi fortè ad certum tempus ex áliqua causa: & tunc de conſénſu R. Patris & ómnium Diffinitórum oportéret illud álibi celebrári.

5. Unus ex Viſitatóribus ſingulárum Provinciárum Ordinis, Saxóniâ & Angliâ excéptis ⁊ ſingulis annis ad Capítulum generále veníre tenétur: pro informatióne dicti Capítuli de ſtatu & regímine ſibi creditárum Domórũ. Quòd ſi ambo fúerint legitimo impediménto deténti ⁊ póterũt, imò hoc caſu tenebúntur unũ ex Prióribus áliis ſuæ Provínciæ cum chartis & ſtatu illíus & de ſíngulis ſufficiénter inſtrúctũ mittere: vel ſaltem ubi tam Viſitatóres, quàm cæteri Prióres (quod raròcontingit) eſſent páriter impedíti ⁊ póterunt & debébunt chartas cum ſtatu prædícto per Priórem altérius Províncíæ, aut per fidélem núntium mittere: ut hoc, vel illo médio Capitulum de ſíngulis occurréntibus poſſit & váleat informári.

6. Verùmtamèn nullus Mónachus pro Viſitatóre, aut Prióre ſuo ad Capitulum véniat, aut mit-

mittátur: aut étiam ad Cartúſiam ſuper annum pro negótiis quibuſcúmque. Aliàs Mónachi qui contrárium fécerint, reputéntur fugitívi: & Prióres qui eos miſerint, ab officio per unum menſem ſint ſuſpénſi. Nunquàm etiam mittántur ad Capítulum pro quibuſcúmque negótiis, Convérſi, aut Donáti probatiónis témpore duránte. Ex Provínciis autem Saxóniæ & Angliæ in anno Biſſextíli alter Viſitatórum páriter veníre: & áliis tribus annis núntium fidélem míttere tenéntur. Quòd ſi nec hoc, nec illud fécerint eórum contémptus & contumácia in tunc ſequénti Capítulo pœnâ debitâ purgábitur.

7. Porrò ne domus Viſitatórum prædictórum ex hoc aſcénſu ad Capítulum gravéntur; in unaquáque Província Viſitatóres & diſcretióres Prióres ejúſdem Provínciæ judício Viſitatórum nominándi, vídeant & ſtátuant quantùm reguláriter Viſitátor poſſit expéndere veniéndo ad Capítulum & redeúndo cum neceſſáriis equitatúris: & totam ipſam expénſam dívidant per omnes domos dictæ Provínciæ pro rata facultátum uniuſcujúſque domus; exceptâ domo Viſitatóris: quandò ipſe aſcéndet ad Capitulum, & non áliter. Et ſecúndùm prædictam taxam & diſtributiónem, unaquæque domus cujus Prior non véniet ad Capítulum, ſol-

vet

vet dicto Viſitatóri veniénti: aut étiam álteri veniénti loco ejus nómine dictæ Provinciæ, ſuam ratam. Quarum verò domórum Prióres ad Capítulum vénient: illæ ad contributiónem prædíctam pro illo anno minimè tenebúntur. Nec tamen per hoc áliæ domus quarum Prióres ad Capítulum non aſcéndent, ſolvent áliquid ámpliùs dicto Viſitatóri, aut álteri loco ejus ad Capítulum veniénti pro expénſis itíneris: ultrà ſuam ordináriam taxam, ſibi pro rata facultátum ſuárum aſſignátam. Quòd ſi nullus Prior Provínciæ alicújus ad Capitulum aſcéndat ⁊ ſed ſolus núntius: expénſæ dicti núntii ſimíliter dividéntur per omnes domos illius Províinciæ pro rata facultátum uniuſcujúſque domus.

8. Si verò ambo Viſitatóres vénerint ad Capítulum: non tamen tenebúntur cæteræ domus contribúere, niſi pro rata expenſárum unius. Non præclúditur étiam via cæteris Prióribus, quóminùs, ſi velint, ad Capítulum veníre, poſſint expénſis própriæ domus.

9. Illi autem quibus Sermo habéndus témpore Capítuli, ſeu Collátio injúngitur: ad Capítulum omnínò veníre tenéntur. Quòd ſi fortè legítimo impediménto fúerint deténti, ita ut Capítulo intereſſe non poſſint ⁊ debent hoc opportúno témpore intimáre Reverédo Patri:

qui

qui álium in eórum locum ſubrogábit. Quòd ſi nec vénerint, nec excuſatiónem mandáverint ⁊ ſint per duos menſes extrà ſedem ſuam in Convéntu : & nihilóminùs ſi eórum contémptus & negligéntia majórem pœnam exégerit, majóri pœnâ puniántur.

10. Prióres ad Capítulum aſcendéntes, vel redeúntes, in dómibus Ordinis per quas tránſeunt, non máneant niſi unum diem, aut álterum ad ſummum, ſine cauſa rationábili.

11. Strictè prohibémus ne fiant ullo anno in Provínciis ante, vel poſt generále Capítulum, congregatiónes generáles Priórum ⁊ ſed Prióres qui habúerint negótium ad Capítulum generále referéndum, ſcribant: vel ſi opus ſit, accédant ad Viſitatórem cum eo de neceſſáriis tractatúri.

12. Omnibus perſónis Ordinis firmiter inhibémus, ne indúcant ſuos Fundatóres, vel Seculáres álios, vel Eccleſiáſticos ad ſcribéndum Capítulo generáli, aut Reveréndo Patri pro ſeipſis ⁊ vel de factis domórum ſuárum particuláribus & privátis: nec excéſſus, vel diſciplínas perſonárum Ordinis Seculáribus denúntient ullo modo. Qui contrà fécerit, pro modo culpæ gráviter puniátur.

13. Prióres & áliæ perſónæ Ordinis ad Cartúſiam témpore Capítuli generális veniéntes,

non

non nimis tempeſtívè véniant. Quòd ſi áliquâ rationábili causâ vénerint antè tempus; dómui Cartúſiæ ſolvant expénſas, quas tunc ibídem fécerint.

14. Fámuli Priórum Ordinis veniéntes ad Capítulum generále, vel ad domum Cartúſiæ ſuper annum, poſtquàm dimíſerint equos in Corréria ˥ ſtatim enſes & cætera arma ſua tradant cuſtodiénda Coquinário ejúſdem Corrériæ: qui ea clauſa ſervábit, donec finitô Capitulô velint ipſi à Cartúſia diſcédere.

15. Prióres omnes qui Capítulo generáli volunt & debent inteéſſe ˥ Véſperis Sábbati Domínicam tértiam poſt octávas Paſchæ præcedéntis, & ejúſdem Domínicæ Matutínis uſquè ad Laudes, Miſſæ & Véſperis interéſſe tenéntur: & eôdem die in Refectório prandent & cœnant.

16. Porrò ſtatim poſt Véſperas Domínicæ, pulſátâ campánâ, & congregátis ómnibus in Aula ſuperióri, Reverendus Pater Cartúſiæ, ſtando, dicit Benedícite: quô dictô, ſedet ipſe & álii ſimíliter. Et eum cui per chartam Capítuli anni prætériti commíſſa fuit Collátio, jubet ad locum conſuetum veníre & Collatiónem fácere. Cæterùm quibus injúncta eſt Collátio, vel Sermo in Capítulo generáli, illam & illum ex ſcripto récitent ˥ & páriter in Viſitatió-

tiónibus & áliis áctibus conventuálibus : proüt ab antíquis in Ordine ſervátum eſt.

17. Finítâ Collatióne, Hóſpites recédunt deducénte eos Procuratóre ad Cámeram hoſpítij : & Breves defunctórum à Sacríſta pronuntiántur. Quibus pronuntiátis ⁊ jubet Reveréndus Pater ut ſive plùs, ſive minùs quàm centum vénerint : centum tamen more ſólito ſcribántur & reddántur. Commíttit Prióri Selliónis, ut in deſcénſu à Capítulo portet illos ad Cluníacum : & monet ut ſi quis hábeat lítteras Beneficiórum Ordinis , illas in manus Scribæ Capítuli tradat eôdem die.

18. Exhortátur quoque omnes, vt orent Deum, à quo bona cuncta procédunt, ut actus totíus Capítuli dirígere dignĕtur, ad ſuam laudem & Ordinis noſtri ſtabilitátem & commúnem ómnium conſolatiónem & pacem ⁊ ut omnes bonum exémplum de ſeípſis & de ea quæ in eis eſt Religióne præbeant ⁊ ut nullus víſitet Mónachos Cartúſiæ témpore importúno ⁊ nec pulſáto Completório ullus remáneat in Clauſtro, aut in Cellis Monachórum : nec deámbulent per ália loca, ſed répetant Cámeras Provinciárum ſuárum ⁊ ut non introdúcant famulos ſuos duránte Capítulo in domum ſuperiórem : & eos præmóneant ut ſint in dictis & factis húmiles & manſuéti, tractábiles, pacífici,

& quiéti ˥ inhibéndo eis ne vadant ad vicínas parœcias, nec éxeant términos Cartúſiæ: niſi ex áliqua rationábili & neceſſária cauſa, cum licéntia Procuratóris Cartúſiæ ˥ qui his ómnibus explétis: deſcéndit, ad domum inferiórem cum duóbus Prióribus, quorum alter propónit Frátribus & Famíliæ verbum Dei. [a]

a Vide n. 13. cap. 29. Antiquorũ Statutorum.

19. Prióres & cæteri Religióſi qui Capítulo generáli intérſunt, ſi non occupéntur circà facta Capítuli ˥ debent diébus Capítuli interéſſe Véſperis uſque ad Salve Regína & Miſſæ Conventuáli: niſi dum dícitur, célebrent, vel ex áliqua rationábili cauſa & cum licéntia, eos interéſſe non poſſe contígerit. Laudámus verò eos qui étiam noctúrnum ſequéntur Officium. Qui autem abſquè rationábili cauſa Miſſæ & Véſperis non interfúerint ˥ denuntiéntur per Sacriſtam Cartúſiæ, Reveréndo Patri: qui eos durè reprehéndat.

20. Fériâ ſecúndâ, quæ eſt dies prima Capítuli, manè poſt auróram dícitur Miſſa de Spíritu ſancto à Reveréndo Patre, vel ſi non poſſit, ab eo cui ipſe injúnxerit ˥ cui omnes Prióres interéſſe debent: & poſt eam dicúntur Miſſæ privátæ. Quibus dictis, ad nutum Reveréndi Patris fit ſignum cum campána pro Capítulo celebrándo in Aula ſuperióri ˥ in qua ómnibus congregátis Reveréndus Pater in loco ſuo

ſtans,

ſtans, nudátô cápite íncipit pſalmum Ad te levávi: cum précibus & orationibus conſuétis. Quibus explétis, fit Sermo ab eo cui anno prętérito per Chartam injúnctus eſt. Quô finitô rédeunt Novítii ad Cellas ſuas: & Hóſpites, deducénte eos Procuratóre, ut ſuprà.

21. Tunc Reveréndus Pater nóminat unũ diſcrétum & idóneum Electórem Diffinitórum ⁊ vidélicet quem volúerit, ſeu de Mónachis Cartúſiæ, ſeu de Prióribus in eódem Capítulo congregátis: qui nominántur à Sacríſta. Deindè quinque Prióres primárum domórum ipſíus Ordinis poſt domum Cartúſiæ,ſinguláriter ſinguli, álios ſingulos Diffinitórum nóminant Electóres: ſive de Mónachis Cartúſiæ, ſive de Prióribus in eódem Capítulo congregátis. Hôc penſátô de æquáli & débita portióne, ut quinque prædícti Prióres qui Diffinitórum nóminant Electóres, ſíngulis annis mutentur ſucceſſivè ⁊ domórum Ordinis Cartuſiénſis órdine conſervátô, deſcendéndo vidélicet per ſíngulos Prióres in Capítulo præſentes uſque ad últimum incluſívè ⁊ & póſtmodùm à cápite inchoándo: Prióre domus Cartúſiæ non mutátô.Si qui autem Prióres ad quos pertinéret nomináre Electóres ſint abſéntes ⁊ tranſítur ad álios ſequéntes qui prçſéntes ſunt: donec ſint ſex nomináti Electóres.

22. Nominátis Electóribus, Reveréndus Pater ducit eos ad Altáre Sancti Petri, ſeu ad locum ad hoc ſpeciáliter deputátum: & brevi tractátu inter ſe hábitô, abſquè ulla perſonárum, pártium, natiónum, vel conditiónum acceptióne ⁊ éligant Diffinitóres pro ſuæ arbítrio voluntátis, ſive de ſeípſis, ſive de Prióribus ibídèm præſéntibus, ſive de Mónachis domus Cartúſię, quos teſte fidéli cõſciéntiâ magís idóneos judicábũt: viros ſcílicèt Deũ timéntes, doctos, probátos, & in factis Ordinis prácticos, expértos, & ad tantum opus idóneos. Ità tamèn quòd excéptô Reveréndo Patre, nullus ſit, vel eligátur Diffinítor in duóbus Capítulis ſuccéſſivè.

23. Eligúntur tùnc étiàm ibídèm Scriba Capítuli generális ⁊ Referendárii tres pro cauſis promovéndis ⁊ Cãcellárius ⁊ Adjutóres Cancellárii ⁊ Auditóres computórum ⁊ Emendátor in lectúra Refectórii, & ille qui in ejus abſéntia ſupplébit vices: & Procurátor Capítuli. Inhibétur autèm, ne ullus ſubórnet álium, in Electióne Electórum, vel Diffinitórum.

24. Interìm dum iſta fiunt, legúntur nomina habéntium participatiónem Ordinis * re-

* *Ordinatio Anni* 1606.

DE cætero non concedantur participationes Ordinis, niſi ad ſolam inſtantiam Priorum domorum qui manu propria fidem faciant quod perſonæ omnes pro quibus ipſi petunt ſint bene meritæ de Ordine noſtro & non excedant numerum quatuor perſonarum nominatìm expreſſarum.

cénter defunctórum ⁊ pro quibus & ómnibus Benefactóribus Capítuli generális, Recommendátis & Amícis, poſtquàm Reveréndus Pater eléctis Diffinitóribus revérſus eſt in ſedem ſuam: ſtans nudátô cápite incipit pſalmum De profúndis, cum précibus & oratiónibus conſuétis. Pòſt hæc nómina Diffinitórum & aliórum Officiálium Capituli, vice ſua & aliórum Electórum legit & públicat in commúni Audiéntia. Tunc legúntur lítteræ Capitulo generáli diréctę ⁊ quæ pértinent ad totum Ordinem: vel in quibus Prióres petunt miſericórdiam, quoad ipſam miſericórdiam tantùm. Cæteræ verò lítteræ, particuláres cauſas continéntes, in pública Audiéntia Capítuli non legúntur: ſed recitántur ad Diffinitóres.

25. In pública Audiéntia Capítuli generális, nullus niſi vocátus ſurgat, aut per ſeípſum áliquid propónat: ſed ſi quid in ipſa Audiéntia propónere voluérit ⁊ det illud per ſchédulám in manum Scribæ ejúſdem Capítuli generális: qui de voluntáte Reveréndi Patris & Diffinitórum, illud légere & publicáre póterit more ſólito. Propónens enim eſt ipſe Scriba: ad cujus offícium hoc ſpectat.

26. Si quis autèm áliquid fortè ſecrétum, aut áliud tale negótium quod públicam Audiéntiam non requírat, Capítulo intimáre volue-

lúerit ʮ póterit imò debébit in priváto Diffinitório pétere audiéntiam, quæ ſibi non negábitur: & ibidèm quæ proponénda erunt páucis & neceſſáriis verbis propónere, aut illa Reveréndo Patri Cartúſiæ ad partem ſignificáre póterit.

27. Si contíngat Reveréndum Patrem duránte Capítulo infirmitáte tánta detinéri quòd non poſſit ad Aulam Capítuli aſcéndere ʮ tùnc, niſi áliter ex cauſa Reveréndus Pater ordináverit, Prior domus Sanctórum Stéphani & Brunónis, vel eo abſénte Prior Portárum, aut utriſque abſéntibus Prior antiquióris domus ex his quarum Prióres ibidèm áderunt: Domínicâ die poſt Veſperas in Aula Capítuli ſedens in cápite ſcamni propè Scribam, fáciet & dicet ómnia, quæ díximus Reveréndum Patrem debére dícere. Et fériâ ſecúndâ ſimíliter ſedens in loco ſupradicto, poſt ſermónem nominábit unum Electórem Diffinitórum ſibi à Reveréndo Patre pro parte ſua nominátum ʮ & poſtquàm álii quinque fúerint nomináti Electóres, ducet eos omnes ad Cellam Reveréndi Patris: in qua eligéntur Diffinitóres. Et Reveréndus Pater commíttet primo Diffinitóri omnímodam ſuam poteſtátem & authoritátem. Quibus peráctis, dictus Prior antiquióris domus revérſus ad Aulam, in ſede ſua prædicta publicábit Diffini-

ſinitóres ⁊ & declarábit quod Reveréndus Pater infirmitáte præpedítus, omnímodam ſuam poteſtátem & authoritátem dedit primo Diffinitóri: & ex tùnc per totum Capítulum uſquè ad finem, prædíctus Diffinítor præſidébit & in prædícto loco ſedébit.

28. Diffinitóres eléčti & publicáti, habent authoritáte Apoſtólicâ & Capituli generális plenitúdinem poteſtátis, unà cum Reveréndo Patre ordináre, ſtatúere & diffinire: quæ ſecúndùm Deum & propóſiti Cartuſiénſis obſervatiónem méliùs & utiliùs in ipſo Capítulo víderint ordinánda. Ita duntaxàt, ut quidquid ab ómnibus eis, vel ſaltèm à majore parte ómnium ipſórum, hoc eſt à quinque diffinítum fúerit & ſtatútum: plenam hábeat in toto Ordine firmitátem. Hôc excéptô, quod contrà áliquid eórum quæ continéntur in his Statútis noſtri Ordinis, nil poſſit ſtátui de cætero, per quod antíquus rigor Cartuſiénſis Ordinis minuátur ⁊ niſi de aſſénſu Omnium Diffinitórum & conſénſu Convéntus Cartúſiæ, vel majóris partis ipſíus ubi Ordo hujúſmodi ortum cœpit: nec tùnc niſi per duo contínua Capítula approbétur.

29. Ad hæc étiam ordinámus, quòd diſpenſátio ad relaxatiónem Ordinis pértinens, cum áliqua, vel alíquibus dómibus Ordinis, ſpeciáliter per Caíptulum generále, vel Reverén-

réndum Patrem facta non váleat Ч nec eâ quiſquam utátur: úſquequò per duo Capítula generália fúerit approbáta. Quòd ſi quæ tales diſpenſatiónes háctenùs ſint factæ, cum áliqua, vel alíquibus dómibus per Capítulum generále, vel per Reveréndum Patrem, quæ non fúerint per duo Capítula contínua approbátæ Ч exhibeántur próximo generáli Capitulo futúro, ut per illud confirméntur, vel irriténtur: quòd ſi non fiat, nullus illis uti lícité poſſit.

30. Ordinatióne autèm, ſeu conſtitutióne per Capítulum factâ, quæ non pértinet ad relaxatiónem rigóris Ч útimur eódem annô quô facta eſt: ſed niſi per ſequens Capítulum confirmétur, eam ámpliùs non ſervámus. Porrò hortámur eos qui huic Capítulo generáli futúris præfúerint tempóribus Ч ut quantùm fieri póterit, & niſi eos coégerit necéſsitas Ч aut talis caſus emérſerit, qui per jám édita Statúta décidi non poſsit Ч & qui neceſſáriò Ordinatiónem novam éxigat: ab Ordinatiónum multiplicatióne oneróſa abſtíneant. Poterunt tamèn fácere admonitiónes, ſeu exhortatiónes circà áliqua ſic dicéndo Ч admonémus quòd hoc, vel illud corrigátur, vel ut hoc, vel illud fiat, vel non fiat: & hujúſmodi admonitiónes non inſerántur inter conſtitutiónes, ſeu Statúta, ſed in uno libro per Vicários domórum, ſíngulis

annis

annis recéptâ chartâ deſcribántur.

31. Cùm àmodò fiet áliqua conſtitútio: Diffinitóres qui incípient eam; dicent ſic in ſcriptis. Incípimus hanc conſtitutiónem: fiat hoc, vel illud, vel non fiat. Diffinitóres autem ſequéntis Capítuli immediátè, ſi eam volúerint confirmáre, ſic dicant in ſcriptis. Conſtitutiónem hanc incœptam, quòd hoc, vel illud fiat: nùnc approbámus. Et ex tùnc hábeat vim conſtitutiónis. Si autèm nolúerint eam confirmáre, nihil dicant: quià ut ſupra dictum eſt, niſi in ſequénti Capítulo confirmétur, nullam ámpliùs vim habet.

32. Ordinatiónes Capítuli generális eô annô quô ſunt factæ: quatèr à Vicário legántur in Convéntu. Vidélicèt die quâ Charta Capítuli recépta légitur, & diébus ſancti Lauréntii, ſancti Martíni & Purificatiónis beatíſſimæ Vírginis Maríæ.

33. Cæterùm ad examinánda, judicánda, ſeu terminánda ea quæ in Capítulo ſcripta, vel propóſita ſunt, aut quæ occúrrunt ꝛ Reveréndus Pater & octo Diffinitóres ſíngulis diébus Capítuli, cùm víderint, opportúnum ſeórſùm convéniunt: & ſupèr ſíngulis diligénti hábito tractátu, proût víderint expedíre cum plenitúdine poteſtátis detérminant & ſcriptis com-

méndant. Ac primò ómnium priórem partem Chartæ, quæ eſt de Defúnctis, expédiunt: & córrigunt eâdem feriâ ſecúndâ poſt Nonam. Et pòſt Véſperas in Eccléſia dictas, ad nutum Reveréndi Patris pulſátur campána, congregatíſque ómnibus in Aula Capituli Reveréndus Pater poſtquàm ſtans dixit Benedícite: ínnuit Scribæ ut legat. Qui quidèm Scriba primò lítteras Apoſtólicas, vel aliórum Príncipum quæ commúni Capítulo dirigúntur, ſi quæ ſint eídem in Diffinitório tráditæ ad publicándum, legit, deindè Chartam Defunctórum.

34. Quâ lectâ omnes Prióres, inſequéndo commúnem obediéntiam generáli Capítulo promíſſam & débitam, petunt miſericórdias: ut ſuper his, id eſt ſupèr eórum abſolutióne, confirmatióne, aut mutatióne poſſit in Diffinitório póſteà deliberári. Ac primus ómnium Reveréndus Pater proſtrátus petit miſericórdiam: cui Prior antiquióris domus Ordinis ex præſéntibus reſpóndet. Deindè ſínguli Prióres ibídèm præſéntes, ſigillátìm ſimíliter proſtráti petunt miſericórdiam & abſolutiónem à ſuis Prióratibus. Prióres verò abſéntes, Vicárii & Prioríſſæ Moniálium per litteras miſericórdiam ſimíliter pétere tenéntur in ſingulis Capítulis generálibus, quòd ſi non fécerint,

ni-

nihilóminùs pro petíta habeátur: & Mónachi licet non petíerint ad aſſignátas ſibi domos ſe transférre teneántur.

35. His complétis Reveréndus Pater jubet, ut nullus Chartam quæ lecta eſt, de die, vel de nocte portet extrà Aulam Capítuli ˥ nec portent cópiam ipſíus Chartæ extrà domum Cartúſiæ, niſi ſit priùs corrécta ˥ nec fáciant eam tranſcríbi per quoſcúnque Seculáres: ſed per ſolos proféſſos Ordinis noſtri. [a] Et ut in tranſcriptióne Chártæ nulla fiat confúſio ˥ ſtatúimus ut nullus Prior, aut Viſitátor intromíttat ſe de Chartis ſcribéndis, per ſe, vel per áliam perſónam duránte Capítulo: ſed Vicárius Cartúſiæ curet fidéliter tranſcríbi ſíngulas Chartas pro ſíngulis Provínciis, quæ corréctæ & ſignátæ dabuntur, aut mitténtur Viſitatóri Província. Póterunt tamen domus per quas rectâ viâ portátur ipſa Charta, ſúmere cópiam illíus ˥ & deíndè quamprimùm, Chartam ipſam originálem míttere Viſitatóri Províncíæ: qui póſteà curábit ut cæteræ domus hábeant cópiam dictæ Chartæ benè corréctam quamprímùm póterit: Et in hoc non ſint negligéntes: ne retárdent ſuffrágia Defunctórum & diſpoſitiónes domórum.

36. Omnibus autèm & ſingulis perſónis Ordinis diſtrícté inhibémus ˥ ne Chartam

[a] Nota. Ad vitandas diſtractiones & gravamina quæ ex tot Chartarum ſcriptione junioribus Monachis Cartuſiæ, obveniebant, ſoli Vicario Cartuſiæ iſta cura ſic cõmittitur, ut vetitum ſit ne quis Prior aliquam tradat ſcribendã alicui Monacho Cartuſiæ abſq; ſpeciali licentia Rev. Patris.

Capítuli per ſe, aut áliam interpóſitam perſónam áliquid addant, diminúant, vel córrigant: per quod volúntas & inténtio ejúſdem Capítuli in áliquo immutétur. Et ne inconſúltô Reverénđô Patre de ordinátis in dicta Charta áliter diſpónere, ſeu ordináre præſúmant: ſub pœna quoad Officiáles abſolutiónis à ſuis Obediéntiis; & quoad álios Diſciplínæ generális: à qua non poſſint liberári niſi per dictum Capítulum, aut per Reveréndum Patrem.

37. Diffinitóres & qui ad Diffinitórium pro conſílio vocántur; ſolum Deum júdicem præ oculis habéntes & omni perſonárum acceptióne ſemótâ: débitam ſingulis juſtítiam fáciant juris & Statutórum Ordinis noſtri. Nullus étiam Diffinitórum, neque eórum qui pro negótiis expediéndis vocántur in Diffinitórium; præſúmat áliquid eórum quæ ibi ſecrétò dicúntur & proponúntur unquàm reveláre: nec ea quæ expediúntur, antè expedítam & públicè lectam Chartam integram manifeſtáre. Quòd ſi quis Diffinitórum contrà fécerit: Reveréndus Pater pro ſua prudéntia illum ámpliùs non admíttet in númerum Diffinitórum. Alii veró pro modo culpæ in dicto Capítulo, vel ſequénti puniántur. Sed & poſt finítum Capítulum nulli omnínò erunt referánda: ſi quæ tália videbúntur quæ ad públicas aures non deférri,

vel

vel utilitas éxigit, vel ſuádet honéſtas.

38. Qui exire de Diffinitório habet necéſſe, éxeat: ſed eúndo & redeúndo ſiléntium téneat. Qui verò cum áliquo locutúrus exire volúerit: licéntiam petat. Quótiès autèm ad Diffinitórium vocabúntur Diffinitóres, vel álii Prióres; omni occaſióne poſthábitâ & in ſiléntio velóciter convéniant: & ad quod vocántur feſtinánter accédant. Síngulis étiàm diébus Capítuli poſt Primam, & Nonam: conveniéntibus Diffinitóribus in unum, Reveréndus Pater Benedicite dicat.

39. Quòd ſi contígerit quòd Reveréndus Pater, vel ália perſóna domus Cartúſiæ, vel tota domus, áliquid poſtuláverit, vel commíſerit culpam cujus corréctio pertíneat ad Capítulum generále; ſi Reveréndus Pater eſt in cauſa, cùm ventum fúerit ad tractándum de eo: ipſe exíbit de Diffinitório, & álii determinábunt. Si tota domus Cartúſiæ: exíbit Reveréndus Pater, & ſi qui ſint de Mónachis dictæ domus. De áliis Diffinitóribus in cauſa conſímili, ſimíliter fiat.

40. Porrò ſi quæ de propóſitis non potûerint de fácili diffíniri, eò fortè quòd altiórem hábeant quæſtiónem exitúmque áliqua ex cauſa diffícilem; vel prolixióri ventilánda exámine, aut deliberatióne ſint penſánda majóri: áli-

qui-

quibus perſónis de Ordine, quas magìs ad id eſſe idóneas cógnitum fúerit, eórum examinátio & diffinítio committitur ꝰ vel examinátio plerúmquè ſola : diffinitióne vidélicet generáli Capítulo reſervátâ. Et quóniam in judício abſéntium de fácili errátur: tale judícium caveátur quantùm fieri poteſt.

41. Quicúmque præſúmpſerit propónere in Diffinitório áliquid ad ſtatuéndum, per quod antíquus rigor Ordinis minuátur ꝰ ſi mónitus à Reveréndo Patre, vel Diffinitoribus ceſſare nolúerit: tanquàm rebellis, à Capitulo puniatur.

42. Ad dúbia, ſeu quæſtiónes quæ témpore Capítuli, vel ſupèr annum mittúntur, aut portántur ad Cartúſiam ꝰ nullus reſpóndeat niſi Reveréndus Pater, vel cui ipſe commiſerit: hábitâ conferéntiâ cùm perítis & expértis in tálibus, & de eórum conſílio ſi opus fúerit.

43. Nullus Mónachus Cartúſiæ tam Hóſpitum, quàm Profeſſórum ſe actívè, aut paſſívè de factis Ordinis, vel ſingulárum perſonárum, aut domórum ejúſdem, etiámſi ab ipſis dómibus, aut perſónis lítteras accéperit, quomodólibet intromíttat, aut impédiat niſi vocátus: vel ad hoc per Capítulum generále, vel Reveréndum Patrem deputátus.

44. Nullas vólumus concédi licéntias Prio-

Prióribus domórum de vocándis perſónis aliárum domórum cùm conſénſu Priórum ꝗ ne inquietúdines indè generéntur: ſed ſi quis Prior áliquâ perſónâ, vel perſónis indigúerit ꝗ procúret habére ſpeciálem licéntiam pro ea, vel áliis, à Reveréndo Patre: aut in caſu neceſſitátis à Viſitatóre Provinciæ.

45. Quandò à Capitulo generáli, vel Reveréndo Patre cuiquam áliquid réddere, vel fácere ſinè præfinitióne témporis injúngitur ꝗ illud quàm citiùs poteſt implére tenétur: & ſi ſinè cauſa diſtúlerit, eſt per Capítulum puniéndus.

46. Ultimô die Capítuli, ſcílicèt fériâ quintâ, poſtquam in Diffinitório ómnia expedita fúerint & Chartâ corréctâ: poſt Véſperas in Eccléſia dictas datô ſignô convocántur omnes in Aulam ꝗ & congregátis ómnibus, primò legúntur nómina Defunctórum, quæ commúniter véniunt poſt lectúram aliórum: pro quibus dícitur De profúndis, cum áliis précibus, ut ſuprà. Quibus complétis Scriba Capítuli legit reſíduum Chartæ ꝗ & Prióres qui ibidèm præſéntes ſunt, ſi nóndùm vivâ voce promiſérunt Capítulo obediéntiam pro ſe & domo cujus ſunt Prióres: quandò in diſpoſitióne Provinciárum, Scriba eos nóminat dicens, Priórì tali non fit miſericórdia ꝗ tunc ipſe qui nominátur ſtatìm

antè

antè Reveréndum Patrem accédens, proſtrátus petit miſericórdiam: & ſurgens promíttit obediéntiam Capítulo generáli pro ſe & domo tali ſibi commíſſa. Quandò autèm Scriba nóminat áliquem Priórem cui fit miſericórdia ꝰ tùnc ille qui nominátus eſt, ſi præſens eſt, accédens antè Reueréndum Patrem proſtrátus dicit culpam ſuam: & ſurgens véniam petit de negligéntiis & deféctibus commíſſis in adminiſtratióne domus ánteà ſibi commíſſæ, tradítque Reveréndo Patri Sigíllum domus ſuæ. Simílitèr fit cùm mutántur Prióres de domo in áliam domum.

47. His ómnibus complétis, Reveréndus Pater ſólitas facit exhortatiónes de Religióne munda ꝰ de profeſſióne, de paçe ad omnes, máximè ad eos qui noſtræ ſunt profeſſiónis ꝰ nec non de pervígili ſollicitúdine circà curam Subditórum: cæterorúmque generáliter quæ honeſtáti cóngruunt & ſalúti expédiunt animárum.

48. Monéntur étiàm univérſi quátenùs ad domos ſuas Deo protegénte revérſi ꝰ fáciant exólvi Offícium, quod ex commúni Ordinis decréto eſt exolvéndum: pro Paréntibus noſtris, pro Benefactóribus, Charis & Familiáribus, vivis & defúnctis. Cujus Offícii, nec non ómnium ſpirituálium bonórum Ordinis, illi quoque partícipes annuntiántur qui ad Capítu-

lum

lum acceſſérunt ˥ quíve Prióribus in itínere hòſpitalitátem , ſeu humanitáte quâvis áliâ officium exibuére Charitátis: omnéſque álii vivi & defúncti, qui per litteras, per núntios, vel per ſeípſos oratiónibus ſe commendavérunt Ordinis, aut Priórum.

49. Poſtrémò Reveréndus Pater & cæteri omnes proſtráti, ſimul dicunt culpas ſuas ˥ & póſteà Reveréndus Pater ſurgens abſólvit[a] authoritáte Apoſtólica omnes ibídem præſéntes ab ómnibus Cenſúris: & diſpénſat cùm eis ſuper omni Irregularitáte ˥ injungítque ſíngulis Litánias: & pro fractióne ſiléntii omnes Prióres ab eo recípiunt diſciplínam.

[a] Nota. *Quis ſit hujus abſolutionis & diſpenſationis effectus? Tollitur Cēſura ſi quis tunc præſens aliquam habeat, ita ut poſſit à quolibet legitimo Cōfeſſario caſus abſolvi pro hac vice, dummodò pœnitens cætera requiſita afferat & ſatisfaciat. Similiter quoad Irregularitatem ex delicto provenientem juxta tenorem privilegiorum Ordinis de quibus agitur, cap. 7.*

50. Quòd ſi quis Prior unquàm per ſe, vel per Súbditum, inſtitúta Capítuli contumácitèr violáre præſúmpſerit: poſtquàm id conſtíterit, in conſpéctu totíus Capítuli culpam conféſſus ˥ extrà egrédiens, nudátis pédibus, veſtimentíſque pro conſuetúdine detráctis: virgas portans antè totíus Capítuli generális Convéntum pro ſuſcipiénda humíliter diſciplinâ vertátur. Idèm quoque, ſímilem in domo ſua, pro ſímili culpa públicè probátâ, vel conféſsâ, Subjéctis ſuis imponat diſciplínam.

51. Diffinitóres pro alíquibus nondùm expedítis, & quæ occúrrere poſſunt ˥ rétinent poteſtátem Capítuli generális uſque ad Domí-

nicam ſequéntem:& ultériùs quámdiù eis vidébitur. Et páritèr Viſitatóres ſi nondùm potuérunt expedíre Chartas & facta ſua, póterunt in Cartúſia remanére uſquè ad Sábbatum.

52. Cùm perſónæ Ordinis, vel núntii domórum à Capítulo generáli, vel à Cartúſia ſuper annum rédeunt ꝰ Prióres, ſeu in eórum abſéntia Vicarii domórum per quas tránſeunt, recéptis litteris, aut Chartis, ſi quas ipſe núntius portat quæ ad eos pertíneant: diligéntèr & fidélitèr in ſuo ſácculo, ſeu bougétta repónant litteras & ſcriptúras álias ad eos non pertinéntes, tálitèr quod per eórum negligéntiam non perdántur in præjudícium cæterórum.

53. Regréſſi Prióres à Capítulo, vel recéptâ Chartâ ꝰ fáciant eam in Convéntu legi: & diem ſtátuant in quo Officium Capítuli generális perſolvátur.

54. [a] Præter iſta quæ hîc determináta ſunt circà generále Capítulum ꝰ non intellígimus quòd domus Cartúſiæ privétur in áliquo, quâ uſquè nunc uſa eſt authoritáte & libertáte: quinímò declarámus ſinguláres libertátes, prærogatívas, ſive immunitátes domus Cartúſiæ quas háctenùs habére ſinguláriter conſuévit, per áliquam diffinitiónem unius, ſive plúrium Capitulórum eídem auférri non poſſe.

55. [b] Inſupèr étiam potéſtas Reveréndi Pa-

a Vide n. 29. cap. 29. 2. Partis Statut. Antiquorum.

b Vide Bullam S. D. N. Alexãdri Papæ IV. quæ notatur 38. inter Privilegia Ordinis.

Patris Cartúſiæ & authóritas quam habet in Capítulis generálibus: in quibus & ubíquè in tractátibus,dúplicem habet vocem ad rigórem Ordinis conſervándum ʮ & quam háctenùs hábuit ſuper annum authoritáte Capítuli generális,eídem ſemper remáneat: & eádem ſuper annum authoritáte Capítuli generális utátur ʮ nec álteri poſſit committi: niſi ex áliqua cauſa, in certò artículo & ad tempus determinátum, de conſénſu ejúſdem Reverendi Patris & ómnium Diffinitórum, álitèr contíngeret ordinári. Verúmtamen cum Reveréndus Pater, & Convéntus Cartúſiæ [a] cauſas emergéntes ſuper annum,quæ Capítulum expectáre non poſſunt, detérminant authoritáte Capítuli generális: cum magna diligéntia cavére debent ne in poteſtáte ſibi commíſſa excédant.

[a] Nota. *Quando ad conſiliū à R. Patre vocatur.* *Vide* nn. 42. & 43. *præſētis capituli, & concordã cum his quæ de authoritate Capituli generalis dicūtur in præſenti numero.*

59. Quilibet de Ordine noſtro poteſt ea quæ ſibi, vel ſuæ dómui necéſſaria, utília, aut damnóſa videbúntur: Capítulo generáli, vel Reveréndo Patri per lítteras, vel per perſónas Ordinis intimáre. Prióres autèm & áliæ perſónæ Ordinis,quæ témpore Capítuli, vel áliàs ſuper annum vadunt ad Cartúſiam ordinátè ʮ ſi cujuſcúmque favóre, vel ódio lítteras, vel denuntiatiónes Convéntuum,ac ſingulárium perſonárum domórum per quas tránſeunt,recípere & afférre contémpſerint Prióri & Capítulo

memorátis: coràm Reveréndo Patre, vel Capítulo generáli, vivâ voce, vel per litteras, clament culpam ſuam de præmíſſis.

57. Illi qui diréctè, vel indiréctè Súbditos ſuos, vel Convéntus impédiuntne tales litteras, ſeu denuntiatiónes fáciant: vel tranſmíttant ꝗ aut tranſeúntes ne illas recípiant à ſuis Súbditis quibuſcúmque: idem fácere teneántur.

58. Si quis autèm litteras Capítulo generáli, vel Reveréndo Patri diréctas aperúerit ꝗ & ne ad eos quibus mittúntur devéniant ſciéntèr impedierit: à tanto reátu ſine licéntia speciáli dicti Capítuli generális, vel Reverendi Patris abſólvi non póterit. [a]

[a] Nota: *Non putēt hi qui poteſtatē habent abſolvēdi à reſervatis Summo Pontifici, ſibi etiā licere abſolvere ab aliis reſervatis in Ordine, niſi etiam aliunde habeāt legitimam authoritatem, quia facultas conceſſa à Sūmo Pontifice nō derogat reſervationibus ſingularibus, niſi caſus ipſe occurrat etiā Sedi Apoſtolica expreſsè reſervatus, tunc enim poteſtas Superioris majoris abſorbet authoritatē minoris in eodem caſu.*

59. Perſónæ verò Ordinis cùm áliqua ſcribunt Capítulo, aut Reverendo Patri ꝗ ſcribant quæ vera ſunt & probári poſſunt: nullô interpóſitô mendáciô. Et ut via falſum ſcribéndi, vel denuntiándi ómnibus præcludátur ꝗ ſtatúimus ut quicúmque de Prióre ſuo, vel perſónis Ordinis Reverendo Patri, vel Capítulo generáli ſcripſerit malitióſè & mendóſè: tanquàm falſárius ſit in diſciplína criminoſórum ad Ordinis voluntátem.

60. Perſónæ étiam Ordinis quæ ſcribunt litteras Capítulo generáli, aut ſuper annum Reverendo Patri, non fáciant in litteris procemium, aut haréngas ꝗ ſed paucis & neceſſáriis

ver-

verbis íntiment & petant quæ volunt: & quæ petunt per articulos ínvicem congruénti ſpátio ſeparátos diſtínguant ; ut ſic facíliter reſpónſum quod optant, inter tantas occupatiónes obtinére valeant: [a] áliàs reſpónſum nõ expéctent. Et quandò ſcribunt témpore Capítuli generális, ſimùl ſcribant Reveréndo Patri & Diffinitóribus: niſi forte caſus ſecrétus, aut áliàs talis occúrreret, qui ſoli Reveréndo Patri intimándus eſſet: Tùnc enim ei póterunt ad partem ſcribere, & quod volunt intimáre.

61. Quandò autem Conventuáles ſcribunt dicto Capítulo, aut Reverendo Patri nómine Convéntus ; debent ſinguli manu própriâ ſubſcribere: áliàs nulla fides ſuis exhibébitur lítteris, nec reſpónſum obtinébunt. Illud idem ſervétur à ſingulis, quandò per ſe & ſinguláritèr ſcribunt: ut ſcilicèt in ſuis lítteris ſe páriter ſubſcribant. Quì verò præſúmpſerint per litteras, ſuppréſſis nomínibus, infamáre Ordinem noſtrum, aut Prælátos ejus, vel áliquem ex ipſis ; aut tentáverint Inſtitúti noſtri natúram evértere & immutáre: ipſô factô omni offício & voce priventur ; & Excommunicatiónis ſenténtiam incúrrant: à qua non poſſint abſólvi niſi per Reverendum Patrem, aut áliquem ex Viſitatóribus, vel deputátum ab eis. Simili pœnæ ſubjáceant, qui authóres talis infámiæ, aut Or-

[a] Nota: *His ſatis innuitur quantùm inutiles ſcriptitationes à ſpiritu Ordinis diverſæ ſint, quantumque Statuta velint, ut tēpus pretiosè ad utilia, reſecatis ſuperfluis ſervetur, & impendatur.*

Ordinis noſtri ruínæ cognoverint: niſi eos Capítulo generáli, vel Reveréndo Patri, aut alicúi ex ſuæ Provínciæ Viſitatóribus quamprímùm cómmodè póterint, manifeſtáverint.

62. In lítteris Ordinis, ſive paténtes ſint, ſive miſſóriæ, ſemper apponátur dies & annus.

63. Et ſicùt in áliis ómnibus ɥ ſic étiam in títulis qui perſónis Ordinis noſtri dari ſolent per ſcripta, * vel familiáre collóquium: vólumus ſimplicitátem & humilitátem Cartuſiánæ Religiónis ſervári cum omni modéſtia.

64. Nulli Præláti, aut Súbditi Ordinis, Dómini appelléntur, ſed Dómni: & Mónachi, Fratres, in Províнciis illis, in quibus inter Seculáres eſſet ſcándalum, ſi vocaréntur Dómni.

65. Prióres, Vicárii Moniálium & cæteri Officiáles Ordinis, qui procúrant & óbtinent lítteras commendatítias à ſuis Convéntibus, vel à quibuſcúmque Princípibus & Dóminis temporálibus Eccleſiáſticis, vel Seculáribus ɥ requiſitórias, vel comminatórias ut in ſuis ma-

* *Ordinatio Anni 1634.*

SErvetur ſimplicitas Ordinis in inſcriptione litterarum privatarum juxtà Statutum, nec apponantur ampliùs tot tituli inanes, ità ut deinceps Reverendo Patri ſub nomine Reverendi, Viſitatoribus Venerandi, & cæteris omnibus æqualiter Venerabilis duntaxat ſcribatur, addendo ubique, in Chriſto.

nuteneántur Offíciis: & eas ad Capítulum, vel ſuper annum ad Reveréndum Patrem mittunt, ſeu portāt⁊ eô ipsô reddunt ſe ſuſpéctos de mala adminiſtratióne: & proptéreà tanquàm ſuſpécti, véniunt à ſuis Obediéntiis abſolvéndi. * Et Conventuáles qui hujúſmodi lítteras inordináto favóre pótiùs quàm veritáte ducti ſcribūt: ſunt legítimè puniéndi. Aliæ verò perſónæ Ordinis quæ ſímiles litteras ſibi procúrant, ùt quas nondùm habent Obediéntias, hoc modo obtinére váleant: ad illas & quaſcúmque álias eô ipsô efficiúntur indígnæ.

* *Vide Ordinationes Cap. generaliū annorum 1644. & 1647. in fine hujus capituli.* Declaramus inhabiles, &c. Innovamus declarationem, &c.

66. Nulla perſóna Ordinis noſtri, áliquos libros, ſeu tractátus à ſe, ſeu ab áliis compóſitos⁊ ſivè étiam Sermónes, Epíſtolas, Oratiónes, vel ália quæcúmque, dare impreſſióni, ſeu ut imprimántur procuráre, per ſe, ſeū per álios quoſcúmque præſúmat: niſi priùs per Capítulum generále, ſeū per ipſum, aut per Patrem Reveréndum deputátos viſa & examináta fúerint, atque approbáta. Si verò tales libri de rebus ſacris tractant⁊ ultrà examinatiónem & probatiónem hujúſmodi nullátenùs imprimi poſſint: niſi priùs examináti, probatíque ab Ordinário fúerint. Qui enim tales libros abſquè Ordinárii examinatióne, ac probatióne ímprimunt, aut imprimi fáciunt: pœnam anathématis incúrrunt ex decréto Lateranénſis Concílii Tridentíni.

Cùm

67. „ Cùm Ordo noſter ſit ſub ſpeciáli protectióne ſedis Apoſtólicæ, inhibéturómnibus & ſíngulis perſónis Ordinis; ne exceptô Protectóre generáli Ordinis ſinè ſcitu & ſpeciáli commiſſióne Capítuli generális, áliquem, ſeu áliquos ex Dóminis Cardinálibus in Protectóres ſpeciáles impetráre, vel ſibi procuráre præſúmant. Omnium enìm auxilio & protectióne indigémus. Undè cùm ſpeciáles áliquos impetráre vólumus, cæteris quodámmodò derogámus.

* *Ordinatio Anni* 1644.

DEclaramus inhabiles ad omnia Ordinis Officia, privatoſque utraque voce quoſcumque qui emendicatis favoribus extraordinariis Dignitates & Officia procuraverint, atque in eis ſe manutenere, vel qui licentiam mutandi Monaſterium, aut exeundi ad negotia propinquorum tractanda, obtinere tentaverint.

* *Ordinatio Anni* 1647.

INnovamus declarationem anni 1644. adverſus eos qui emendicatis extra Ordinem Favoribus Officia, vel quaſcumque licentias procuraverint; addimus verò & qui eis à quocumque ſic quæſitis uſi fuerint & præter pœnas in prædicta declaratione contentas volumus inſuper eoſdem, tamquam contumaces & ab Ordinis obedientia recedentes, omnibus Ordinis ſuffragiis poſt mortem privari, & Viſitatores Provinciarum ſuper hoc diligenter invigilent.

De Viſitationibus.

CAP. XXIII.

1 IN nómine ſanctæ & indivíduæ Trinitátis ob ſtatum Cartuſiénſis Ordinis in ſancta Religióne conſervándum: Viſitatiónis per omnes domos ejúſdem faciéndæ tale à generáli Capítulo emanávit Decrétum.

2. Singulis annis in Capítulo generáli, ſeórſùm, ſicùt pro áliis fieri ſolet negótiis, hábitô cum magna deliberatióne tractátu, certi Prióres eligántur; & in Charta Capítuli deſcribántur ad viſitándas Províncias totíus Ordinis: qui zelo Dei & Ordinis noſtri, integritáte vitæ, doctrínâ, judício, experièntiâ & diſcretióne cæteris præſtáre videántur.

3. In Viſitatóribus autèm eligéndis, quantùm póterit caveátur ne áliquis Viſitátor ſuum víſitet Conviſitatórem, nec domum cujus ipſe ſit profeſſus: Cæteras autèm domos ſuæ Provínciæ, indifferénter ordinário jure viſitáre póterunt & debébunt. Póterit tamèn Reverèndus Pater mutáre Viſitatóres per Capítulum deſigná-

gnátos: ex cauſa quæ ſibi rationábilis videátur.

4. Porrò ſíngulæ domus Ordinis, étiàm illæ quæ à Cartúſia remotíſſimę sũt, viſiténtur ſíngulis biénniis per Viſitatóres ordinários: & páritèr domus Viſitatórum per eos quos Capítulum generále, vel Reveréndus Pater deputáverint. *[a]

a Vide n. 59. præſentis cap.

5. Quòd ſi contingat Viſitatóres ordinários ex áliqua cauſa non poſſe viſitáre domos ſibi commíſſas ꝗ ad Reverēndùm Patrem ſpectábit nomináre álios Viſitatóres: nec unquàm licéntia detur alícui dómui Ordinis ut Prior & Convéntus commúniter, vel diviſìm poſſint ſibi elígere Viſitatóres ꝗ ſed vel Reverēndus Pater eos députet: vel ſi periculum ſit maniféſtum in mora, Viſitatóres ordinárii provídeant.

6. Nulla domus, aut perſóna Ordinis Viſitatóres à Capítulo generáli, vel Reverēndo Patre ordinátos áudeat refutáre: niſi ex tali cauſa quæ priùs judício dicti Capítuli, vel Reverēndi Patris rationábilis fúerit judicáta. Nulla páriter Commiſſáriis, aut Viſitatóribus à Reverēndo Patre ſuper annum miſſis aúdeat reſíſtere, aut eos refutáre: vel ab eis appelláre, ſub pœna cárceris quoad Súbditos, & abſolutiónis quoad Prę-ſidéntes.

* *Ordinatio Anni 1679.*

Viſitatio domorum quarum Priores Viſitatores ſunt ultra quadriennium, viſitatio autem domus Cartuſiæ ultra ſexennium numquam differatur, niſi neceſſitate cogente.

7. Sequéndo conſtitutiónem éditam per bonæ memóriæ Clementem Tértium & Celeſtínum Tértium Romános Pontífices ˥ ſtatúimus, ut nulli perſónæ Ordinis quacúmque temerária præſumptióne ſine conſénſu & voluntáte Capítuli domus ſuę, vel majóris partis ejúſdem, licéntia páteat appellándi à correctióne: vel ab álio quocúmque præténſo gravámine, aut ſenténtiâ ſui Præſidéntis, aut Viſitatórum, vel Cõmiſſariórum. Quòd ſi quis abſquè tali conſénſu majóris partis Convéntus appelláre prçſúmpſerit: Cellam pro cárcere & Ordinem in victuálibus téneat ˥ & ſi de fuga, aut periculo veriſimíliter timeátur, firmis carcéribus detineátur: donèc per Capítulum, vel Reveréndum Patrem, viſis & cógnitis dictæ præténſæ appellatiónis cauſis, álitèr fúerit ordinátum.

8. Cáveant tamèn Præſidéntes, Viſitatóres, aut Commiſſárii, ne in corrigéndo modum excédant ˥ & nihilóminùs hôc caſu appellatiónis contingénte, quam citiùs póterunt expréſſum núntium & fidélem mittant ad Reveréndũ Patrem cum plena inſtructióne de veritáte negótii: & cum litteris ipſius appellántis, ſuæ appellatiónis cauſas continéntibus, ut cunctis viſis rectum váleant judícium reportáre ˥ niſi fortè excéſſus gravis eſſet & enórmis, ac maniféſtus, cui de Statúto impóſita ſibi pœna méritò debe-

rétur: quô caſu, ſufficiet quò in tùnc ſequénti Capítulo inſtructiónem prædíctam & litteras mittant, ſeu portent.

9. Porrò nullus appéllet niſi ad Reveréndum Patrem, vel Capítulum generále. Et ſi fúerit pronuntiátum ipſam appellatiónem frivolam, calumniósam, vel injuſtam, aut temere appellátum fuiſſe: is qui ſic appellávit gráviter puniátur.

10. Appellatiónem verò ſuam non proſequántur Súbditi in própria perſóna; ſed per núntiū & litteras: & in hoc caſu Prióres teneántur miniſtráre Súbditis núntium & expénſas. Idem ſit judícium de Prióribus: ſi contingat eos appelláre à Viſitatóribus, vel Commiſſáriis.

11. Porrò quià ex eo quod Viſitatiónes, nec ſtudióſè fíerent, nec benè obſervaréntur, magna ſequerétur, diſſolútio Ordinis; Viſitatóribus diſtrictè injúngimus, ut in Viſitatiónibus ſint ſolliciti & ſtudióſi: & ſequéntem formam ſibi à Capítulo de faciénda Viſitatióne tráditam, nullâ tranſgrediántur ex parte. Quam ſi tranſgréſſi fúerint, prout culpa exégerit, per Capítulum legitimè puniántur.

12. Congregátis Mónachis domus quæ viſitátur, & ejúſdem Prióre præſénte, Viſitatóres ingrediúntur Capítulum; dictóque à Priore domus, Benedícite: primò légitur à Viſitatóre, vel

Conviſitatóre juxtà morem Província Capítulum præſens. Et póſteà præmittitur quæ in Capítulo generáli fieri conſuévit Orátio, ſcilicèt pſalmus Ad te levávi óculos: quem pſalmum Viſitátor ínchoat, & ſubjúngit Preces & Oratiónes conſuétas. Quibus finitis dicit Benedícite: & alter ex Viſitatóribus áliquam de obſervántia Ordinis, de obediéntia, de próprii Paſtóris reveréntia facit, ſecúndùm quod ſibi vidétur Exhortatiónem. Quâ finitâ légitur ex integro Capítulum de reprehenſióne, ut Mónachi audiéntes váleant reminíſci, ſi quis in his deliquerit quæ in dicto Capítulo prohibéntur: & id Viſitatóribus ſincérô ánimô denuntiáre poſſint.

13. Lectô prædíctô Capítulô, Viſitatóres, Dei & Summi Pontíficis noſtræ Inſtitutiónis Confirmatóris, totiúſque generális Capítuli authoritáte, præcípiunt ómnibus ibidem congregátis, ut de Prióre, de ſeipſis adinvicèm, de Converſis étiam, atque totíus domus ſtatu, quidquid ſuper his, de quibus interrogáti fúerint, accuſatióne, vel emendatióne dignum, verè & pro certo cognóverint: ſínguli edóceant evidéntèr & ſincerè, nullátenùs amóre, vel ódio, ſeu timóre cujſquam, aliâve qualicúmque occaſióne, veritáte ſuppréſſa: ne cùm gravi étiam perículo animárum, gravem &

Or-

Ordinis incúrrant diſciplínam.

14. Qui enìm ſcienter négligunt reveláre Viſitatóribus eà quæ reveláre tenéntur ſub mortáli peccáto, non poſſunt abſólvi niſi per próprium Priórem ꝗ aut ſi quod celátum eſt pertíneat ad Priórem, per Vicárium: cùm injunctióne ſalutáris pœniténtiæ. Et ſi de hoc convícti, vel públicè confeſſi fúerint, cum injunctióne ſeptem abſtinentiárum.

15. Verúmtamèn in Convéntu, ſeù palàm, nulli crimen impónant quod probári non poſſit: næ éadem pœna, quâ teneretur is qui dictus eſſet reus ſi convinceretur de crímine, in probatióne deficiéntes invólvat. Eadem Prior eórum ſuâ eis authoritáte præcipiat.

16. Cáveant étiàm omnes, ne ex malítia, ódio, vel invídia áliquid depónant contra áliquem ad hoc ut confundátur & infamétur: ſed ex charitáte & rectâ intentióne, ut emendétur is qui denuntiátur.

17. Cæterùm cùm fiunt Viſitatiónes: in inquiſitióne, ſeù probatióne culpárum habétur præcéptum obediéntiæ pro juraménto. Poſſunt tamèn Viſitatóres, ſi eis vidébitur ꝗ in grávibus cáſibus, pro revelända pléniùs veritáte præcípere ſub pœna Excommunicatiónis: & étiàm exigere juraméntum, niſi ubi veriſimiliter timerétur de perjúrio. Tùnc enìm non

eſt

eſt exigéndum juraméntum.

18. De Mónachis verò & Convérſis inquiſitio fiat à Mónachis, Convérſis & Donátis. Seculáres étiàm ſi idónei ſint ad teſtificándum, máximè verò Familiáres, aut Officiáles ſeculáres domus ⁊ poſſunt, ſi vidébitur, in teſtimónium récipi tam contrà Priórem, quàm contrà Mónachum & Convérſum: ſi quod probatióne índiget, per noſtros non poſſit probári ⁊ sìc tamèn hoc fiat, ut quantùm poſſibile erit, per hoc non ſcandalizéntur Seculáres: nec deféctus perſonárum Ordinis noſtri ſibi incógnitos indè agnóſcant. Viſitatóres étiàm non credant omni ſpirítui: nec áliquem ex ſola ſuſpicióne condémnent.

19. Factô præcéptô & allátâ præcedéntis Viſitatiónis Chartâ, & in coſpéctu ómnium lectâ ⁊ Prior & Mónachi ad Cellas rédeunt: ubi à ſingulis quæ fúerint inquiréndа Viſitatóres diligéntèr inquírant. Verúmtamèn póterunt Viſitatóres pro ſcrutínio faciéndo convocáre Mónachos ſigillátìm, ad locum ſibi pro habitatióne aſſignátum ⁊ qui nunquàm eis in Clauſtro aſſignétur: ubì álius locus extrà Clauſtrum eis aſſignári cómmodè póterit.

20. Viſitatóres víſitent cuſtódiam, in qua ſacrum Chriſti Corpus ſervátur ⁊ ſacrum Chriſma & Reliquiárum ſanctárum capſas ⁊

&om-

& ómnia Eccleſiáſtica induménta, ornaménta, & utenſília: & conſiderent an ómnia decéntèr, religióſè & honéſtè ſint diſpóſita.

21. Deíndè ſíngulos diligénter ſcruténtur ſuper pactiónibus, quas Prióres Viſitatiónem timéntes, fortè extorquérent à Mónachis & Convérſis ꝰ & ſi quas inveniant ſolvant ꝰ & Prior ſit extrà ſedem ſuam ubiquè, in Convéntu, & Miſsâ cáreat uſquè ad Capítulum, nisì Novítius ſit profeſſiónem factúrus, vel mórtuus ſepeliéndus: nihilóminùs Capítulo ſi ſibi vidébitur pœniténtiam auctúro.

22. Atténtè quoquè inquírant ſi præcédens Viſitátio benè fúerit obſerváta ꝰ & quem in non obſervándo invénerint culpábilem, ſivè ſit Prælátus, ſivè ſit Sùbditus. tanquàm inobediéntem Deo & Capítulo generáli gráuiter puniánt.

23. Atténtè étiàm & ſollícitè, nonobſtánte áliquâ benevoléntiâ quæ in ſubverſiónem Ordinis aliquándò exhibétur ꝰ inquírant diligénter de negligéntia Priórum: ſi córrigant excéſſus ꝰ ſint ſollíciti ne Súbditi libros prohíbitos hábeant ꝰ ſi de neceſſáriis provídeant ſufficiénter eiſdem tàm ſanis, quàm ægrótis ꝰ ſi ſint carnáles, vel ſeculáres nimis ꝰ ſi dent bonum exémplum ſuis Súbditis in frequentándo Eccléſiam, in Abſtinéntiis & áliis obſervántiis

Ordi-

Ordinis: ſi ordináta Capítuli fáciant obſervári. Per ipſos enìm viget, vel déficit Ordo in dómibus. Si fervéntèr reprehéndunt ea quæ fiunt inordinátè ; vel ſi nimis équitant: & ſine perſonárum acceptióne negligéntias & excéſſus quos invénerint púniant, & in Charta ſua inſerant, quæ judício ſuo inſerénda videbúntur.

24. Póſteà interrogétur de pace domus ; & Prióris & Monachórum & Converſórum: nec non eórum adínvicèm. Si díxerint non eſſe pacem ; cauſa cum omni ſtúdio inquirátur: eâque cógnitâ, qui puniéndi fúerint legítimè puniántur.

25. Ex indè interrogétur quálitèr tàm Mónachi, quàm Convérſi ſe hábeant in obſervántiis Ordinis, ſcílicèt in non habéndo próprium ; in tenéndo ſiléntium & Cellas ; in continéntia ; in próprii Paſtóris obediéntia ; in ejúſdem, ſuâque adínvicèm reveréntiâ ; in veniéndo ad Eccléſiam ; in celebrándo Divínum Offícium ; in abſtinéntiis ; ſi quæ debéntur ex Ordine ſinè murmuratióne accípiant, eis conténti ; Si in collóquiis Clauſtri & Hóſpitum non petant inordinátam licéntiam: ſi cum Seculáribus, cum Sóciis, cum Coquinário, ſeü Diſpenſatóre, cum Convérſis, ſeü áliis quibuſcúmque débitam Religióni ſervent honeſtátem. Demùm ſi curioſitátem vitent ; ſi laudabílitèr in Capítulo culpas

ſuas recognóſcant ˥ ſi in reprehenſióne ſint húmiles, & in emendatióne tractábiles: eſt ſollícitè inquiréndum.

26. Pro temporálium quoque ſtatu cognoſcéndo, diligéntèr inquírant an domus graváta ſit débitis, [a] & quantùm ˥ non tamen cui, vel quibus ſpeciálitèr débeat: nec ſi quid, quantùmvè in depóſitis hábeat, aut à quibus depóſita ſuſcépit, eſt inquiréndum. Quòd ſi domus inveniátur débitis graváta ˥ & Prior nullam reddat cauſam rationábilem quæ ipſum excúſet: in ipſum culpa redúndat.

[a] Nota. *Hic agitur de debitis pro quibus nulla penſio ſolvitur: de his autem pro quibus ſolvitur agitur c. 19. n. 18.*

27. Inquírant étiàm & conſíderent Viſitatóres, ſi ædifícia domus benè conſervántur ˥ ſi nulla curióſa, vel ſupérflua de novo ædificántur ˥ ſi cómputa ſíngulis annis per Procuratórem fúerint réddita ˥ quæ étiàm cómputa poſſunt per ſe examináre, ſi expedíre ex áliqua cauſa judicáverint, imò exígere à Prióre & Officiálibus ˥ ut quantùm pecúniæ tam in arca commúni, quàm apud ſe hábeant ſibi declárent: quam declaratiónem abſquè ulla ambiguitáte, aut reſtrictióne, ſed integrè, Prior & Officiáles tunc fácere teneántur ˥ & quos in præmíſſis negligéntes invénerint, diſtríctè puniant: & ſub bona pœna injúngant ut in his ſe emendáre non dífferant.

28. Supèr ómnibus præmíſſis ſigillátìm ab óm-

ómnibus Mónachis & Convérſis & Donátis: inquiſítio tàm de Prióre, quàm de ſeipſis adínvicèm cum omni ſtúdio eſt faciénda.

29. Sed & ſi quis Monachórum, ſeü Laicórum in Prióre, vel in álio áliquo de congregatióne, crimen, vel aliquid aliud, quod accuſatione, vel emendatióne dignum ſit cognóverit: étiàmnon interrogátus illud Viſitatóribus ínſinuáre tenétur in ſecréto. Porrò Viſitatóres, ea quæ ſibi inſinuántur, nec probári poſſunt, diligéntèr requirant à remótis ⁊ non nominátâ perſónâ, ſed de vítio inquiréndo: ſi fortè queat quod occúltum eſt in públicũ cõprobári.

30. Inquiſitióne autèm factâ, ſi quid grave de Prióre, vel de áliquo álio denuntiátum eſt, quod gravióri pœnâ dignum ſit: Viſitatóres ante recitatiónem ſcrutínii debent interrogáre & audire eum qui denuntiátus & accuſátus eſt. Qui ſi attúlerit ſui facti juſtificátiónem ⁊ juſtificátio ipſíus in recitatióne ſcrutínii declarétur: ſi factum illud ad multórum notitiam jam devénit. Nam ſi occúltum & paucis cógnitum fúerit ⁊ non erit in recitatióne publicàndum: ſed juſtificátio illíus declaránda his duntáxàt qui illud denuntiárunt. Si verò qui denuntiátus eſt, nullã facti ſui juſtificatiónem legitímam attúlerit ⁊ ſed crimen coram téſtibus conféſſus, vel de crímine per idóneos teſtes legitimè convíctus

fúerit: erit pro qualitáte críminis puniéndus arbítrio Viſitatórum.

31. Cùm ígitùr Viſitatóres Scrutínium perfécerint ⁊ ómnibus rursùm in Capítulum convocátis, diſtríctè præcípiant univérſis, ne illa quæ magìs occultánda ſunt, quàm dicénda, quivis eórum maniféſta fácere præſúmat: ſed unuſquíſque ſuo loco manens patiéntèr aúdiat quæ ſibi à Viſitatóre dicéntur ⁊ & ſi de áliquo interrogétur: puram nullô inſértô mendáciô, ſtans, nihílque celans, pronúntiet veritátem.

32. Diſtríctè étiàm injúngant Prióri ⁊ ne cuíquam qui áliquid contrà eum denuntiáverit, ſólitam humanitátem, quam cæteris éxhibet in commúni, vel pro infirmitátis, debilitátiſve ratióne débitam ſubſtrahéndo: vindíctam ullo in témpore ínferat. Sed & Mónachis nihilóminùs injungátur, ne ódium, aut rancórem contrà ſe ínvicèm accípiant, aut téneant ⁊ nèc alícui quem putáverint contrà ſe áliquid denuntiáſſe: verbis unquàm, vel factis moléſti exíſtant. Nec inquírant quis, vel qui de ſe tália depoſúerint ⁊ ſed ómnia ex charitáte fuiſſe dicta ſibi perſuadéntes, ómnia in charitáte & humilitáte ſuſcípiant: & ſuos deféctus agnoſcéntes eméndent ſe, & de cætero prudentióres exíſtant.

33. Quæ ómnia ſicùt díximus, poſtquàm in Monachórum Convéntu fúerint Viſitatóres

pro-

proſequúti; mox eámdem omnínò in Converſórum & Donatórum perſónis formam ſervántes, ad univérſa ſigillátim à ſingulis inquirénda, ſtúdio attentióri procédant: & ſíngula prudéntèr examinántes ſinè perſonárum acceptióne débitam juſtítiam fáciant.

34. Néminem tamèn júdicent, aut condémnent, vel inchártent: niſi de ſibi impóſitis, duóbus ſaltèm legítimis téſtibus, cõvíctus fúerit, aut conféſſus. Nec récitent in lectúra Chartæ frívola quædam & lévia, quæ ſibi intérdùm in Scrutínio referúntur: quæ pacem pótiùs turbant, quàm nútriũt; nec ſervent Scrutínia ultrà tempus tùnc futúri Capítuli: ſèd ea combúrant.

35. Quos culpábiles, criminóſos, aut áliàs inchartándos invénerint, nominátim inchártent, & juxtà caſus exigéntiam púniant; ut pœna ſuos authóres téneat: & ne culpa uníus, aut aliquórum, nota ſit, aut infámia multórum.

36. Mónachos, aut álias domórum perſónas, quæ ſe de adminiſtratióne domórum intromíttunt, ultrà id quod Statúta concédunt: durè reprehéndant & corrípiant. Circà inordinátos & irrequiétos, & contrà Ordinem excedéntes, pœnas Statutórum ſtríctiùs obſervári fáciant; & quos Ordinatiónes Capítuli generális, vel præcedéntis Viſitatiónis invénerint non ſerváſſe, aut eas impugnáſſe: à vino, aut cervíſia

ſuſpén-

ſuſpéndant donèc eas impléverint cum efféctu, aut áliàs proüt caſus exégerit púniant.

37. Licéntias, ſeü grátias generáles, vel ſemèl alícui denegátas per Capítulum generále, vel per Reveréndum Patrem dare non poſſunt ⁊ nisì de hoc habúerint ſpeciále mandátum: & niſi petens talem licéntiam, ſeü gratiam, de ſibi factâ negatióne expréſſam fáciat mentiónem.

38. Viſitatóres fórtitèr reprehéndant Prióres qui de fácili Mónachis dant matériam evagándi frequentándo Spatiaménta extrà domos, quandò ad aliam domum mittuntur: imponántque eiſdem Prióribus pro hujúſmodi culpis diſciplínas ⁊ & prohibeant Mónachis ne prætéxtu cujúſvis conſuetúdinis in tálibus Spatiaméntis extrà clauſúras domórum ſuárum comédere præſúmant: ſub pœna, ſuprà Capítulô quintô décimô, expréſſâ.

39. Ut periculóſis perſonárum Ordinis noſtri vagatiónibus obviémus, quibus (quod doléntes reférimus) animárum máxima diſpéndia, notábiles infámias & ſcándala plúrima nóvimus eveníſſe ⁊ & ut illi qui perſónas incompóſitas & pervérſas ad profeſſiónem recípere non veréntur, in eo quô delinquunt puniántur & ex eórum culpis álij non gravéntur ⁊ Statútô perpétuô & irrefragábili ordinámus,

quòd

quòd occaſióne cujuſcúmque críminis, vel delícti, nulla perſóna de domo própria emittátur: ſed ibidèm, ſi fíeri poteſt, pro modo culpæ legítimè puniátur. Si quis verò fúerit tàm pervérſus, quòd confíſus de paréntibus, vel amícis, in domo própria córrigi non váleat débitè, vel puníri; aut ſi in eádem domo ſua capitáles hábeat inimícos; & Viſitatóribus evidéntèr conſtíterit de præmíſſis: tùnc & non álitèr, Viſitatóres Deum præ óculis habéntes; talem perſónam de domo ſua váleant emíttere: & in ália domo ſuæ Viſitatióni ſubjéctâ ſub débitis diſciplínis collocáre. Ita duntáxàt quòd Prior ſuus própriis expénſis, ac cùm Viſitatórum lítteris fidem de præmíſſis faciéntibus, ipſum ad domum per Viſitatóres ordinátam tutò fáciat dedúci: ſolutúrus nihilòminùs illi dómui expénſas ab Ordine prætaxátas, quàmdiù ibídem fúerit hoſpitátus. Emiſſus verò talis, præter diſciplínas ſibi à Viſitatóribus impóſitas; collóquiis carébit quámdiù ibídèm fúerit hoſpitátus: ne fortè pervérſis verbis, aut móribus cæteros infíciat, vel pertúrbet. Diſtríctè verò prædíctis Viſitatóribus & Prióribus injúngimus: ut præmíſſa ómnia ſtudióſè obſérvent. Si qui étiàm repérti fúerint tàm contentióſi, ut veriſímile ſit quòd ipſis ibidèm exiſtèntibus domus illa pacem non habébit: per domos

ejúſ-

ejúſdem Provínciæ Viſitatórum arbítriô dividántur.

40. Non poſſunt autèm Viſitatóres abſquè licéntia Capítuli generális, vel Reverendi Patris mittere áliquos extrà Províncîam ſuæ Viſitatióni ſubjéctam: nec Prióres álij, ſi quandóquè mittántur ad Convéntus dividéndos ⁊ nisi eos mitterent in Províncîam in qua ſunt proféſſi: nec mittant áliquem ubì ſciunt Hóſpites tres tùnc eſſe.

41. Non dent páriter licéntiam Mónachis ſe transferéndi ad álias domos ſuæ Províncîæ, nisì in cáſibus jàm expréſſis ⁊ aut in caſu urgéntis, quæ cómmodè Capítulum expectáre non poſſit, neceſſitátis: nec gravámen allegánti credant, nisì de eo débitè fúerint certificáti.

42. Nullus tamèn Prior refutáre aúdeat perſónas ſibi per Viſitatóres miſſas: ſed eas ſaltèm uſquè ad Capitulum tùnc ſequens retíneat ⁊ Aliàs ſit per tres menſes extrà ſedem ſuam in Convéntu: licéntias ſupèr hoc aliquibus fortè concéſſas revocándo.

43. Vólumus ut ſecúndùm laudábilem Patrum noſtrórum præcedéntium uſum & conſuetúdinem ⁊ in quálibet Viſitatióne, Prior & cæteri Officiáles domus quæ viſitátur: coràm ipſis Viſitatóribus præſénte Convéntu miſeri-

cór-

córdiam & ab Offíciis ſuis abſolutiónem póſtulent & requírant.

44. Néminem tamèn Viſitatóres abſólvant ab Offício Priorátus, étiàm ad inſtántiam & importunitátem Monachórum ; ſinè ſpeciáli commiſſióne & licéntia Capítuli generális, vel Reveréndi Patris: niſi talem caſum invenírent, quòd maniféſtè imminéret magnum damnum domus, vel ſcándalum Ordinis, ſi abſolútio hujúſmodi differrétur uſquè ad Capítulum generále. Monémus tamèn Viſitatóres ne fácilè ſcándalum, aut perículum magnum júdicent imminére.

45. Si enìm judicántes imminére perículum, Priórem áliquem abſólverint: & póſteà probátum fúerit, quòd nullum grave perículum imminéret ; ſciant ſe tanquàm temerários Iúdices abſolvéndos: & ómnia per eos facta irritánda, & in priſtinum ſtatum reducénda. Ex levi ſiquidem & frequénti Priórum abſolutióne domus Ordinis notabíliter defíciunt: & Mónachi contrà ſuos Prióres inſoléſcunt. Quandò autèm tali áliquô caſu contingénte Priorem abſólverint: ſcríbant fidéliter Diffinitóribus Capítuli generális, vel Reveréndo Patri cauſas abſolutiónis, ſeù depoſitiónis invéntas.

46. Néminem étiàm abſólvant, niſi ſervátâ formâ juris ; débitâ ſcílicèt inquiſitióne præ-

cedénte & auditâ parte: & nonniſi in actu Viſitatiónis.

a Vide nu. 6. cap. 3. circa inſtitutionem & illum cum præſenti concorda.

47. Alios autèm Officiáles,[a] qui principáliter dómibus non præſunt ⁊ ſed áliis ſimplícitèr ſunt obediéntiis deputáti: poterunt Viſitatóres indifferéntèr abſólvere.

48. Porrò Prióres, vel cæteri Officiáles quos Viſitatóres abſólvunt: nullô modô reponántur in ſuis Obediéntiis, ſinè licéntia Capítuli generális, vel Reveréndi Patris.

49. Nullus páritèr Monachórum Cartúſiæ per Capítulum, aut Reveréndum Patrem Viſitátor, vel Commiſſárius deputátus ⁊ áliquem à Priorátu abſólvat: ſinè ſpeciáli commiſſióne, aut ſine conſultatióne dicti Reveréndi Patris.

50. Univérſis, ac ſíngulis quæ hìnc indè audierint Viſitatóres débitâ cum deliberatióne penſátis ⁊ ipſi finem legítimum ſuâ ſententiâ imponéntes ſicùt ea decrevérunt ſcribant, & conſiderátâ diligénter Chartâ Viſitatiónis præcedéntis ⁊ quidquid in ea invénerint obſervándum, in ſua appónant: & præcédens Charta deleátur.

51. Porrò in Charta ſua Viſitatóres non inſerant nímias laudes, nec aſperióres reprehenſiónes: ſed puram veritátem ſimplícibus verbis. Nec quæ ordináverint Priórum arbítrio commíttant: nec étiàm diſpénſent in cáſibus in quibus

bus poteſt expectári Capitulum, aut cónſuli Reveréndus Pater.

52. Póſt hæc in Capítulo Monachórum, quæ ad Mónachos: quæ verò ad Láïcos pértinent coràm ipſis in loco ſólito récitent ⁊ ſuiſque ſigíllis parvis múniant: Chartámque ipſam ómnia continéntem tradant cuſtodiéndam Prióri, vel Vicário. Obſervántes ne pœnas quas pro quibúſdam excéſſibus Capitulum cénſuit infligéndas: nisì rátio urgens & évidens utílitas flagitáverit, atténtent ullátenùs immutáre. Ipſius verò Chartę quę ad Mónachos pértinent, in Capítulo Monachórum ⁊ quæ ad Láïcos in Capítulo ipſórum: ſíngulis annis in Feſto ſancti Ioánnis Evangeliſtæ & fériâ ſecúndâ Paſchæ legántur.

53. Dénique lectâ Chartâ, Viſitatóres, quóniàm in multilóquio non deeſt peccátum ⁊ Confíteor cum toto Convéntu proſtráti dicunt: & Viſitátor abſólvit omnes ab ómnibus Cenſúris, ſicut in fine Capítuli generális dictum eſt fieri.

54. Chartárum domórum quas víſitant, cópias fidéliter clauſas & ſigillátas quam cítiùs póterunt ſuper annum expénſis domórum viſitatárum mittant ad Cartúſiam: per ómnia ſímiles illis quas relinquunt in dómibus viſitátis ⁊ nec differant uſquè ad Capitulum ſi fíeri poſſit: ut cóngruô témpore poſſit eas Reve-

réndus Pater vidére. Et cáveant ne áliqui extránei Chartas ipſas vídeant: vel illárum cópias.

55. Viſitatóres & eórum Sócii, álteri quàm Reverendo Patri, vel Diffinitôribus Capìtuli generális excéſſus ſi quos invénerint in dómibus quas viſitavérunt, máximè infámiam tangéntes perſonárum, non revélent ⁊ áliàs ſciant ſe ad reſtitutiónem famæ tenéri: & nihilóminùs in Capítulo generáli gráviter puniántur. Cáveant étiàm ne Convérſi, aut Donáti, vel Fámuli eórum: culpas & modum Viſitatiónis domórum viſitatárum ſciant, vel inquirant, aliiſve revélent. Nec in itínere, aut álibi coràm Fámulis, aut áliis, de deféctibus domus viſitátæ, vel perſonárum ejus unquàm loquántur.

56. Prióres, Rectóres & Vicárii Moniálium & Procuratóres, non obſtánte quâcúmque contráriâ conſuetúdine, duránte Viſitatióne cùm Viſitatóribus nullô modô cómedant, donèc recitáta Charta fúerit ⁊ nec eorum collóquiis ſe immíſceant ad vitándam omnem ſuſpiciónis notam: niſi tales tùnc ſupervénerint Hóſpites quibus judício Viſitatórum, Officiálium præſéntia cómmodè negári non poſſit.

57. Viſitatóres múnera, ſivè munúſcula cujuſcúmque quantitátis, vel prétii nec accipiant gratis obláta ⁊ nec éxigant non obláta per ſe, vel per interpóſitam quâcúmque diſſimulatióne

ne perſónam: ſpirituália quoquè beneficia non éxigant. Moderátas tamèn expénſas, quas veniéndo fécerint, vel redeúndo factúri ſunt, ne ſúmptibus ſuis mílitent, exígere póterunt ⁊ & licitè recípere à dómibus quas víſitant: étiàm ſi non diſtāt à dómibus viſitátis ultrà duas diétas.

58. Porrò quandò plures domus contínuè viſitabúntur ⁊ expénſæ totíus itíneris Viſitatiónis dividéntur per domos viſitátas, eárum ſcílicèt ónere ſic per dictas domos per Viſitatóres partitô: ut unaquæque domus quò dítior & remótior fúerit, eò ámpliùs cónferat in ratiónem expenſárum. Quòd ſi única domus viſitétur: ſolvat omnes expénſas totíus ítineris in eúndo & redeúndo. Qui verò veniéndo ad Capítulum, áliquas domos víſitant ⁊ accípiant à dómibus viſitátis expénſas illas duntáxàt: quas occaſióne viſitatiónis díxerint ſe feciſſe. Viſitatóres, étiàm domum Cartúſiæ * & vicínas ei domos, ve-

* *Ordinatio Anni* 1679.

Viſitatio domus Cartuſiæ fiet per deputandos ſingulis vicibus à Capitulo generali juxtà uſum antiquum: & in iſta viſitatione talis forma ſervabitur. Viſitatoribus Capitulum ingreſſis Vicarius Cartuſiæ dicet Benedicite, & cum ventum fuerit ad præcipiendum præcipiet addendo ex commiſſione R. Patris. Scrutinio autem juxtà morem ſolitum perfecto, Viſitatores ad Cellam R. Patris pergent, ut illi contenta in Scrutinio referant, illumque ut moris eſt in aliis domibus audiant, poſtea procedent ad recitationem Scrutinij cui aderunt omnes, excepto R. Patre, ea verò quæ R. Patrem ſpectabunt referent ad Diffinitorium ſequentis Capituli, cujus erit monere R. Patrem de his quæ ſibi convenientia videbuntur. In Ordinationibus autem, ſi quæ apponendæ ſint in Charta viſitationis Cartuſiæ, conſenſus R. Patris erit expetendus & exprimendus.

niéndo ad Capítulum, vel redeúndo ſempèr víſitent ˥ ut diſcúrſus & expénſæ minuántur: niſì áliqua emérgens & évidens utílitas, aut necéſſitas álitèr requireret faciéndum.

59. Cæterùm veſtiménta, equitatúras, ſellas, frena, calcária, non debent Viſitatóres de ſúmptibus Viſitatiónis habére: [a] niſì contígerit, caſu, áliquid ex his amíſſum eſſe, vel factum inútile. Tùnc enìm eméndo rem áliam tanti prétii, quanti res erat amíſſa ˥ eôdem prétiô à dictis dómibus exáctô: damnum paſſus ſe póterit ſerváre indémnem.

[a] Nota. *Intolerabilis ergo abuſus eſſet, ſi ſub quolibet prætextu veſtes acceptarent, Viſitatores, vel Cōmiſſarij, ſive etiam pretiū elocationis equorum ſuorum, aut ſervorum acciperent, ac ſi conductitij eſſēt: Venirētq; per Capitulū generale puniēdi tā dantes quam accipientes.*

60. Viſitatóres in ómnibus oſténdant ſe, non quæ ſua, ſed quæ Chriſti ſunt quærere ˥ ut illá ſolâ mercéde conténti quam fidélibus ſervis Dóminus repromíſit: regulárem obſervántiam factis pótiùs oſténdant, quàm verbis dóceant. In hoſpítiis tàm ipſi Viſitatóres & comitíva eórum, quàm Prióres & cæteræ perſónæ Ordinis ſint ſóbrii, compóſiti, & in ſuis dictis & factis diſciplináti ˥ nec ſuos Fámulos permíttant inſoléſcere: ut de ea quæ in eis eſt Religióne, étiàm his qui forìs ſunt bonum exémplum præbeant.

61. In dómibus quas víſitant, ſummópere provídeant ut in eis pacem ſalvâ correctióne & regulári diſciplínâ relinquant: & ut quæſtiónes nullátenùs Capítulo, quas ſuo póterunt judício

ter-

termináre, reſérvent ⁊ ſed aúdiant: eas & décidant: quibus ſinguli Prióres & Súbditi obedíre teneántur.

62. Ad hæc ſciéndum ⁊ Viſitatóres in itínere donèc ad domos ſuas revérſi fúerint: exercéndam per ſe, quam áliis delegáre non valent habére plenáriam in corrigéndis excéſſibus poteſtátem. Quâ tamèn occaſióne nullum à Priorátu abſólvant: nisì in cáſibus ſicùt prædíctum eſt.

63. Inſupèr quod ſemel à Viſitatóribus eſt prohíbitum: vel injúnctum & ordinátum ⁊ intellígitur ſemper prohíbitum, injúnctum & ordinátum: nisì per Capítulum generále, aut Reveréndum Patrem, vel áliam viſitatiónem fúerit revocátum. Quæcúmque autèm de præcedénti Charta Viſitatiónis per ſequéntis Viſitatiónis Chartam non confirmántur: revocáta cenſéntur.

64. Porrò hortámur Viſitatóres ut quantùm fieri póterit, & nisì eos coégerit necéſſitas, aut talis caſus emérſerit qui per præſéntia Statùta décidi non poſſit, & qui neceſſáriò novam Ordinatiónem éxigat: ab Ordinatiónum multiplicatióne oneróſa abſtíneant. Quòd ſi animadvérterint áliquid ex his quæ in Statútis habéntur non obſervári ⁊ de hoc non fáciant Ordinatiónem, ſed præcípiant illud obſervári:

ſic

ſic dicéndo: Talis parágraphus talis Capítuli exáctè & diligéntèr obſervétur. Quæ autèm per duas contínuas Viſitatiónes fúerint ordináta & confirmáta; ea per Vicárium domus viſitátæ in libro ad hoc præparáto deſcribántur: & legántur in Convéntu, quótiès Charta per quam confirmáta fuérunt legétur.

65. Univerſálitèr Viſitatóres hábeant eámdem authoritátem extrà actum Viſitatiónis, quam habent in actu Viſitatiónis; excépto quòd non poſſunt procédere ad áliquam pœnam, vel pœniténtiam in Priórem: & quòd perſonáliter non poſſunt accédere ad domos ſuæ Viſitatióni ſubjéctas pro proviſiónibus faciéndis ultrà ordináriam Viſitatiónem; niſi vocéntur per Priórem & Conventuáles, aut partem eorúmdem Conventuálium, pro neceſſitáte àliqua ſuper annum emergénte, quæ Viſitatiónem expectáre abſquè incómmodo non poteſt; aut pro dividéndo Convéntu, quandò occaſióne bellórum, vel ignis, vel tempeſtátis, vel áliâ hujúſmodi eſt dividéndus; aut niſi ipſi Viſitatóres júdicent juſtis & urgéntibus cauſis debére accédere: nec niſi perſonáliter accédant, poſſe rectè & plenè providére. Tùnc enim póterunt accédere, & abſquè ália ſpeciáli commiſſióne providére occurrénti negótio; & ſi expedíre judicáverint, ipſam étiam domum in forma Or-

dinis

dinis viſitáre: & de factis per eos plenè Reveréndum Patrem quamprimùm cómmodè potúerint informáre.

66. Officiáles, étiàm inferióres Prióre, non poſſunt inſtitúere, vel deſtituére extrà actum Viſitatiónis, [a] nisì aut ad hoc inducántur per Priórem ꝛ vel eis legítimè conſtet de crímine alicújus Officiális: aut nisì querélæ Conventuálium, quas ipſi juſtas eſſe judicáverint, vénerint ad eos contrà áliquem Officiálium ꝛ & Prior plúriès mónitus per dictos Viſitatóres negléxerit providére: aut non reddíderit juſtam de eo ratiónem.

[a] *Vide* nu. 6. cap. 3.

67. Viſitatóres étiàm ordinárii non póterunt extrà actum Viſitatiónis revocáre, moderári, ſuſpéndere, vel impedíre Ordinatiónes factas per exraordinários Viſitatóres ꝛ ſed ſi júdicant eas, aut aliquam eárum eſſe ex certis cauſis incómmodam: ipſi, vel conqueréntes de hujúſmodi Ordinatiónibus, allégent cauſas ſuas Reveréndo Patri ꝛ qui ſcribet ad extraordinários cauſas allegátas contrà eórum Ordinatiónes: & poſtquàm reſpónſum eórum accéperit, fáciet quidquid expedíre judicábit.

68. Viſitatóres étiàm póterunt & debébunt, extrà actum Viſitatiónis dare óperam ꝛ ut Ordinatiónes per ſe, ſivè per Capitulum factæ executióni mandéntur: eas autèm quas ipſi fé-

cerint ⁊ emergénte novâ causâ neceſſáriâ, duntáxàt, & non álitèr: póterunt extrà actum Viſitatiónis moderári, aut ſuſpéndere, vel étiàm immutáre ⁊ ità tamen quòd teneántur omnìnò fidéliter ſignificáre quamprímùm cómmodè póterunt Reveréndo Patri: quæcúmq; de dictis Ordinatiónibus áliquô modô immutáverint.

69. Viſitatóres ſingulárum Provinciárum habent authoritátem Capítuli generális in ómnibus cáſibus in quibus dictum Capitulum expectáre non poſſunt: aut intèrim Reveréndum Patrem conſúlere. [a] Exceptô quòd nullus eórum in facto própriæ perſónæ, aut domus ſuæ, poſſit authorizáre ⁊ nec dare licéntias exeúndi, perſónis in domo ſua habitántibus, ad álias domos Ordinis: ſed ſuus Conviſitátor hoc fácere poteſt. Poteſt tamèn Viſitátor principális, urgénte causâ rationábili, proféſſis domus ſui Priorátus álibì hoſpitántibus, dare licéntiam redeúndi ad domum ſuam, aut eúndi ad áliam domum.

[a] Nota. *Ibi habes quid mortuo Reverendo Patre fieri debeat, donec alter ei ſuccedat.*

70. Mórtuô Viſitatóre Províncìæ alicújus, vel amótô ⁊ authóritas à Capítulo generáli Viſitatóribus trádita, tranſit & rémanet apùd Cōviſitatórem: & non tranſit ad defúncti, vel amóti Succeſſórem. Qui quidèm Conviſitátor hôc caſu, ſicùt & Viſitátor quílibet ⁊ poteſt ſibi aſſúmere Priórem, vel Mónachum quem volúe-

lúerit, de ſua tamèn Província, pro actu Viſitatiónis exercéndo: donèc álitèr ſuper hoc per ſequens Capítulum, aut Reveréndum Patrem províſum fúerit.

71. Simílitèr Viſitatóre principáli exiſténte extrà Províncíam ⁊ aut tálitèr infirmánte quòd non poſſit, vel perſonáliter accédere, vel álitèr benè providére, Conviſitátor in ómnibus, quæ cómmodè & citrà perículum, vel detriméntum differri non póterunt, habet Viſitatóris authoritátem: ſi tamèn poſſit habére áliquô modô conſílium ipſíus, nihil agat ſine ipſíus conſílio.

72. Cùm áliquæ domus Ordinis noſtri interſe habent diſcórdiam ⁊ quæ injúriam pátitur, ſignificábit Viſitatóribus Provínciæ illíus: qui audítâ utrâque parte, planè & ſinè magna Iuris ſolemnitáte, diſcórdiam terminábunt. Si verò domus altérius Viſitatórum, cum áliqua domo Ordinis hábeat diſcórdiam ⁊ domus quæ injúriam pátitur ſignificábit Reveréndo Patri Cartúſiæ, qui deſtinábit eis duos Prióres: qui ſimílitèr diſcórdiam ſuo judício terminábunt. Quòd ſi áliquis Prior diſcordántium fúerit cóntumax in obſervándo quod fúerit diffinítum ⁊ cáreat Miſsâ, niſi fortè prò ſepeliéndo mórtuo ⁊ vel pro Novítio profeſſiónem factúro: & hoc uſquè ad futúrum Capítulum.

Mónachi verò & Convérſi contradictóres, téneant Cellam pro cárcere & Ordinem in victuálibus.

De Reprehenſione.

CAP. XXIV.

Exhortatio.

1 CUM Dóminus præcéperit non transferéndos términos quos ſtatuerunt Patres noſtri ⁊ timéndum nobis eſt ne términos reguláritèr vivéndi à Pátribus noſtris nobis traditos notabíliter transferéndo: huius præcépti tranſgreſſóres à Dómino judicémur.

2. Si quis autèm términós noſtræ Religiónis translátos, licet ex prudénti moderatióne, dúbitet ⁊ Domni Guigónis Prióris Cartúſiæ conſuetúdines, ſeu Statúta legat: & tùnc ſcire póterit quòd noſtra quæ nùnc eſt Converſatio à Patrum noſtrórum Converſatióne in abſtinéntiis & quibúſdam áliis diſſéntiat. Undè timéndum eſt & ſollícitè præcavèndum: ne ad ſtatum laxiórem quàm nùnc eſt in procéſſu témporis inclinétur.

Sed

3. Sed ſicùt in Eſdra légitur, quòd in tranſgreſſióne, prima fuit manus Príncipum : ſic hódiè noſtræ tranſgreſſiónis cauſa eſſe poſſet : remíſſio, vel negligéntia quorúmdam Priórum.* Neglihéntia Ꞁ quià vidéntes delínquere Súbditos non corriperent : vel eis débitam diſciplinã non impónerent. Remíſſio Ꞁ quia ſibi & Súbditis in ſubventiónibus córporis nimis propítii : dùm miſericórdes vidéri vellent, remíſſi fíerent. Aúdiant ſi qui hujúſmodi ſunt : quóniam proptèr peccáta pópuli in Númeris juſſi ſunt à Dómino Príncipes ſuſpéndi. Et in Ezechiéle : ſánguinem Subditórum de manu Paſtórum Dóminus ſe requírere comminátur.

4. Quid autèm cenſéndum eſſet de his quibus labor viderétur eſſe cùm Frátribus Ꞁ delectábile vagári extériùs Ꞁ terram circumírent Ꞁ aliéna negótia tractárent & tractánda ſuſcíperent : & ſic gregem ſibi créditum non cuſtodírent. Cuſtódiat eum qui cuſtódit Iſraël. Iſtis cla-

* *Ordinatio Anni* 1621.

CVm magno animi dolore intelleximus in quibuſdam Ordinis domibus per negligentiam Superiorum diſciplinam regularem tepeſcere; nec non Statuta, Ordinationes & quaſdam Apoſtolicas Conſtitutiones negligi; Ideò huic malo, ne longiùs ſerpat, mederi cupientes hortamur in viſceribus Chriſti omnes Superiores ut majorem poſthàc zelum oſtendant ad tuendam in ſuis domibus Statutorum, divinique cultus obſervantiam; Mandantes Patribus Viſitatoribus ut quos deinceps, poſt duas monitiones ſpecialiter eis in ſcriptis factas, circà præmiſſa notabiliter deliquiſſe legitimè deprehenderint, omnimodò eos ab Officiis abſolvant.

mat Zacharías Prophéta. O Paſtor & Idólum derelínquens gregem. Qui enim gregem derelínquit ꝰ Paſtor eſt ſolo nómine: Idólum inutilitáte. Si qui ejuſmodi ſint, ipſi víderint: quam ratiónem de grege ſibi crédito, Dómino réddere póterunt.

5. Quanta autem debéret interveníre neceſſitas ántequàm exeúndum eſſet foràs & per Séculum evagándum ꝰ obténtâ étiàm diſpenſatióne ſuper licéntia exeúndi ꝰ voléntibus atténdere ſatìs appáret ex hoc ſolùm: quòd Prior Cartúſiæ nunquàm términos Erémi ſuæ egréditur. [a] Undè cùm unus & idem Ordo unifórmitèr & indiſſimílitèr videátur obſervári debére à profeſſóribus ſuis ꝰ nos álii qui Cartuſiénſe propóſitum ſuſcépimus, à quo & Cartuſiénſes nuncupámur ꝰ quarè tàm de fácili exeámus, niſì juſta inſtet neceſſitas & ſuper hoc diſpenſatiónes procurémus?

[a] Notā. *Extat antiqua declaratio, ubi uſus obſervati & obſervādi circa terminos iſtos exprimitur, quæ eſt de anno 1358. Ibi etiā videtur qualis ſēper fuerit uſus Reverendorum Patrum circa novas poſſeſſiones limitibus Cartuſiæ cōtiguas, quæ per tractum temporū ipſi obvenerunt, quibus inſpectio R. Patris ſemper utilis fuit, & erit: Extat etiam Ordinatio an. 1678. quā uſus iſte explicatur.*

6. Utinám attenderémus omnes & adhùc máximè obíbile veris Eremítis vagándi per Mundum Offícium ꝰ próprium ipſórum evagā́tium perículum ꝰ ſuórum ſubjectórum jactúram & præjudícium: quibus Prióres inter cætera quæ eis debent quiétis & ſtabilitátis & aliórum noſtræ religiónis exercitiórum, præbére debent ſeípſos in exémplum. Ultimò, intuéntiū ſcándalum à quibus ſanctuárii lápides

non

non quílibet, ſed étiàm anguláres ɥ aliórum, ſcilicèt cápita, id eſt Prióres, in cápite plateárum diſpérſi, oppróbrio habêntur & contémptui: qui ſi in íntimis, in abſcóndito faciéi Dómini ſtarent, digni multâ reveréntiâ haberéntur. Undè quantùm propter hoc máximè viléſceret Ordo noſter étiàm apùd Seculáres, in promptu eſt vidére. Utinàm ergò id attendant ɥ qui tanquàm pro nihilo habére & quaſi ludum exiſtimáre voléntes Ordinem noſtrum: in hoc & in áliis parvipénderent propóſitum quòd ſuſcepérunt.

7. De véſtibus étiàm & de equitatúris accurátis & pretióſis, commúne Capítulum, cui ſicut promíſimus obedíre tenémur ɥ frequentèr admonitiónes fecit & multa inſtítuit: undè nulla poſſet admítti excuſátio ſi reperiréntur quidam apud nos qui niténtes in vétitum ſpretô Capítulô ɥ & per cónſequens ſpretô Deô, cujus erga nos ipſum Capítulum agit vices: ſpretâque Propóſiti noſtri cenſúrâ ɥ quæ quantò Propóſitum aſpérius ſubívimus: tantò ad attritiónem & humilitátem véſtium ɥ & univerſórum quæ ad uſum noſtrum pértinent vilitátem, abjectiónem & paupertátem: ſuper omnes álios Mónachos nos aſtríngit ɥ aut qui oblíti ſanctæ ruſticitátis & arrépti Propóſiti: in hìs & áliis multis lautíciis, contrà ſobrietátem & par-

parcitátem Ordinis noſtri, complacérent ſibi in confuſiónem ſui ipſórum ˥ & Ordinis Cartuſiénſis ignomíniam & oppróbrium : imò hi pro máxima parte judicaréntur non tantùm enerváſſe Eremíticum rigórem ˥ ſed étiàm proptèr ſuperfluitátes & multas adinventiónes tálium, noſtrárum Eremórum loca ſibi non ſufficerent ad expénſas : Undè fórſitàn quidam ad ea quæ non expédiunt, non convéniunt, imò quæ nec nobis licent, mítterent manum ˥ hoc eſt ad evagatiónes crebras per mundum, * proptèr quæſtus & occaſiónes multas calvas, ad dilatatiónes terminórum : & plerúmquè ad rédditus extrà quibúslibet diſpenſatiónibus capeſſéndos.

** Vide Ordinationem anni 1678. in fine hujus Capituli.* Inſequentes ſpeciale mādatum,&c.

8. Et quóniàm tália multa aliquotiès attentáta ſunt contrà vota noſtra ˥ & adhùc attentári poſſent : generále Capítulum, quod ob tenórem & ſtabilitátem & correctiónem antíqui Cartuſiénſis propóſiti, & eórum quæ primi Patres noſtri ſcriptô, vel conſuetúdine religióſè ſervábant, inſtitútum eſt : & quòd habet curam animárum noſtrárum ˥ fírmitèr injúngit univérſis & ſíngulis tàm Prælátis, quàm Súbditis : ut cùm nóverint inordinátos excéſſus ˥ vicíſsim ſeſe charitatívè, fortitérque, diſcrétè tamèn & in ſpíritu lenitátis reprehéndant : & hoc máximè fáciant Antiquióres ˥ licèt omnes teneántur

tur ad correctiónem fratérnam : nisì fortè veriſimílitèr créderent non profícere, vel pejus áliquid evenire. Quòd ſi emendátio non ſequátur, denuntiétur primò Viſitatóribus ˥ & ſi ipſi non províderint, tùnc demùm Reveréndo Patri Cartúſiæ, vel Capítulo generáli : alióquìn communicárent peccátis aliénis.

De modo reprehendi & de quibuſdam apud nos vitandis & fugiendis.

9. IN Convéntu non reprehendátur Prior à Súbditis ſuis, nisì coràm Viſitatóribus : nec Procurátor à Láïcis nisì coràm Prióre ſuo. Si Cléricus, aut Láïcus álitèr Priórem reprehénderit in Convéntu ˥ Cléricus cáreat Collóquio Clauſtri : & Láïcus ſit extrà Convéntum donèc Prior eórum emendatiónem cognóſcat.

10. Si Láïcus, nisì coràm Prióre, Procuratórem reprehénderit in Convéntu ˥ ſit extrà Convéntum:sèd poſt duos dies reddátur ei Convéntus ſi promíſerit emendatiónem, ad Prióris arbítrium.

11. Procuratórem verò,quílibet ex Mónachis reprehéndere poteſt.

12. Quòd ſi quâcúmque occaſióne prædíctæ reprehenſiónes, vel denuntiatiónes omíſſæ fúerint:tàm omitténtes,quàm excedéntes ſciãt,

ſe de ſuo contémptu & negligéntia ratiónem diſtrícto Iúdici reddituros.

13. Verúmtamèn ſupèr præmíſſis & multis áliis quæ numeráre non ſuffícimus, quę contrà Propóſitem & Inſtitútum noſtrum poſſent attentári: unuſquíſque ſtúdeat & labóret conſílium & remédium appónere, proüt póterit & Dóminus dabit.

14. Nullus Prior, Mónachus, vel Convérſus noſtri Ordinis in itínere conſtitútus, Mantéllum Seculárem, ſeu Cappam à Capútio ſeparátam portáre præſumat, nisì proptèr imminéntia perícula vitánda: alióquìn per Capítulum generále, vel Viſitatóres juxtà caſus & perſónę exigéntiam puniátur.

15. Ad conſervándam Ordinis honeſtatem, inhibémus ómnibus & ſíngulis Súbditis noſtris, ne ſciénter & malitióſè ſecréta Ordinis, ſivè ſtatus & deféctus perſonárum & domórum ejúſdem, ex quibus mala opínio, vel ſiniſtra ſuſpício, ſeü diffamátio apùd audiéntes oriri poſſet, alícui perſónæ Eccleſiáſticæ, vel Seculári quæ de noſtro Ordine non ſit, aut alícui étiàm Novítio: verbô, ſcriptô, núntiis, nutu, vel ſignis, aut aliô quôvis modó reveláre præſúmat. Qui contrà fécerint, à tanto reátu abſólvi non poſſunt, Súbditi vidélicèt nisì per próprium Priórem: nec Prior nisì per Vicárium, cum injun-

junctióne ſalutáris pœnitentiæ. Quam quidèm prohibitiónem & pœnam, ad Prioríſſas & Moniáles noſtri Ordinis & Vicários eárum exténdi vólumus. Et nihilóminùs ſi tales de revelatióne hujúſmodi convícti fúerint: prætèr duas abſtinéntias in pane & aqua ˥ juxtà caſus exigéntiam puniántur: &, quantùm fíeri póterit, ad reſtitutiónem famæ cogántur. Et eádem causâ ˥ cùm Prior contrà Súbditos, vel ecóntrà Súbditi contrà Priórem, de ſtatu domórum & perſonárum Ordinis áliqua ſcríbere volunt & ſcribunt, ex quibus áliqua ſuſpício & ſiníſtra opínio contrà Ordinem, domos & perſónas prædíctas oríri poſſet ˥ nulli ſupèr hoc ſcribant: nisì Capítulo generáli, vel Reveréndo Patri, aut álteri ex Viſitatóribus Províncíæ, qui poſſunt ſuper hoc providére.

16. Nulla perſóna Ordinis noſtri, prætèr Prióres & Procuratóres, Moniálium Vicários & Prioríſſas, Sigíllum, vel ſignum hábeat ad ſigillándum ˥ aut lítteras, ſeü quælibet munúſcula dírigat, vel recípiat: nisì priùs licéntiam habúerit à Præſidénte. Prior autèm omnes lítteras apériat & legat ˥ tàm eas quas ſui Mónachi, vel Convérſi mittunt, quàm eas quas recípiunt: Exceptis lítteris quas ſcribunt Capítulo generáli, vel Reveréndo Patri, vel Viſitatóribus Províncíæ & quas ab eíſdem recípiunt.

17. Nulla domus Ordinis pro Miſſis, Anniverſáriis, Tricenáriis, aut áliis Divinis Offíciis & Ordinis Beneficiis ad tempus, vel in perpétuum celebrándis, pecúnias, aut áliquid áliud temporále, interveniénte pactô recípere præſúmat: aut pro eis ſe & domum ſuam aliquálitèr obligáre, ábſquè licéntia R. Patris.

18. Nulla étiam perſóna Ordinis per ſe, aut quamvis áliam interpóſitam perſónam, pro Miſſis & áliis prædíctis Officiis & Benefíciis, pecúnias étiàm gratìs oblátas, vel áliquid áliud ad ſuos uſus convertēndum, ſub pœna diſciplínæ generális, recípiat ; sèd ſi quid piâ fidélium devotióne offerátur: illud cùm gratiárum actióne, ceſſánte omni pactô, recipiátur ; & ad uſum & cómmodum, non illíus cui offértur: sèd totíus Communitátis convertátur ad Prióris arbitrium. Quòd ſi Prior in hoc exceéſſerit: Viſitatórum arbítrio puniátur.

19. Ludos manuáles & inſtruménta múſica, libróſque univérſos diſcántûs, ſeú cantûs figuráti interdícimus univérſis: & ſi quæ hujúſmodi unquàm inveniántur in alíquibus dómibus, Prióres omninò ea aúferant.

20. Omnes perſónæ Ordinis vitent & fúgiant Paréntum viſitatiónes, converſatiónes & carnáles affectiónes: alióquìn pro modo culpæ puniántur.

Et

21. Et quóniàm ſunt interdùm quidam, qui nullâ re magìs videntur delectári, quàm collóquiis & converſatióne Seculárium & aliórum qui de Ordine noſtro non ſunt, aut étiàm Converſórum & Famulórum, ſeù Mercenariórum domus ⸵ Ordinámus ut ſi tales bìs, vel tèr in priváto & ſemèl, aut bìs públicè à Prióre in Capítulo móniti ut ſe eméndent, ſe plenè non emendáverint: ſi Officiáles ſunt, abſolvántur ab Officiis ⸵ álii verò Collóquio conventuáli, Minutiónibus & Spatiaméntis privéntur: & ſi nèc sìc quidèm ſe emendáverint ⸵ quótiès in hoc deliquerint, tótiès privéntur vinô, aut pitántiâ: aut étiam grávius arbítrio Prióris puniántur. Nèc in hoc Prióres ſint remiſſi, vel puſillánimes ⸵ quóniàm tales ſibi & áliis grávitèr nocent: & totam domum pertúrbant & ſcandalízant.

22. Mónachi causâ devótionis, pietátis, recreatiónis, viſitatiónis Paréntum, aut quâvis áliâ causâ: términos ſuos nullátenùs éxeant.

23. Qui inter ſe pacem & concórdiam per contentiónes & rixas violáre præſúmpſerint ⸵ & ſæpiùs admóniti ceſſáre nolúerint: per domos Ordinis Viſitatórum judício dividántur. Quòd ſi unus ſolus nimìs fúerit ſeditióſus: judício Prióris, aut Viſitatórum ibídèm puniátur. Qui enìm inter ſe concórdiam non habent: Deum pacátum habére non póterunt. Et juxtà

di-

dictum beáti Cypriáni ⁊ tales etiámsi occíſi in confeſſióne nóminis Chriſti fúerint: mácula eórum nec ſánguine ablúitur.

24. Qui Fratrem ſuum, vel étiam Convérſum, aut Seculárem mentíri díxerit ⁊ aut ei malum áliquod imprecátus fúerit ⁊ vel étiam contuméliam irrogáverit: juxtà modum culpæ modum ſuſtíneat diſciplínæ.

** Ordinatio Anni* 1678.

INſequentes ſpeciale mandatum Sanctiſsimi D.N. Innocentij PP.X. Reverendo Patri Cartuſiæ ſub data Romæ 20. Decembris anni 1652. directum prohibemus omninò ne Officiales domornm Ordinis fixnm in quibuſcumque grangiis, aut obedientiis extrà Monaſterium habeant domicilium, ſed tantùm illùc accedanr, ibique remaneant, quantùm negotia ibidem ab ipſis perſonaliter gerenda, aur dirigenda requirunt & non ampliùs. Commendantes Viſitatoribus Provinciarum ut ſuper hac re ſollicitè invigilent, nec ullas unquam admittant excuſatioacs, niſi urgens aliqua neceſſitas ad tempus id exigat, de qua etiàm neceſſitate informationem capiant & redigant in ſcriptis, quaſi rationem in ſequenti Capitulo generali de hoc reddituri. Hàc verò neceſſitate tranſacta, aut negotiis expeditis, Officiales ad Obſervantias regulares in Monaſterium redeant, ſcianrque tam Priores domorum quàm Viſitatores provinciarum, quod niſi in his omnimodam adhibeant diligentiam, damna inde Ordini, & animabus ſibi creditis à Deo, obvenientia in caput illorum tùm in Dei judicio, tùm in Capituli noſtri generalis cenſura retorquebuntur. hanc quæ ordinationem in omnibus locis ſervari mandamus. Similiter ne abuſus ex Officialium ad externa multiplicatione oriantur, prohibemus ne ulla fiat nova Officialium creatio abſque ſpeciali licentia Capituli generalis, aut Reverendi Patris, ſi verò nunc repeiantur ſuperflui, mandamus Viſitatoribus ut curent ad priſtinum & neceſſarium numerum quàm citiùs commodè poterit, reſtitui, illorum etiam quoad hoc onerantes conſcientiam, quaſi de hac re rationem diſtricto judici reddituris atque etiam Capitulo generali.

De Criminoſis & Fugitivis.

C A P. XXV.

1 CRIMINOSI conféſſi coràm téſtibus, vel convícti de incontinéntia ⁊ de manu violénta, de furto ⁊ proprietáte, rebellióne, inobediéntia ⁊ infamatióne críminis quod quis óbjicit, nec probáre poteſt ⁊ de magiſtério conſpirationis ⁊ nec nòn de frequénti ſeminatióne diſcórdiæ: & qui minántur ignem, vel mortem ⁊ vel qui de inferéndo gravi ſcándalo ſunt ſuſpécti ⁊ & qui domum, vel perſónam Ordinis coràm quocúmque Iúdice Eccleſiáſtico, (non tamèn Santa Sede) vel Seculári in jus tráxerint, vel trahi fécerint: pro modo críminis cárceri, perpétuò, vel ad tempus, intrudántur. Et propttereà ſíngulæ domus Ordinis cárcerem hábeant competéntem, non tamèn inhumánum & periculóſum vitæ ⁊ in quo ad agéndam pœniténtiam prædícti recludántur: & ad hoc agéndum obedíre Superióribus Súbditi teneántur ⁊ ipſi autèm cárceri, quantùm fieri póterit, Sacéllum contíguum habeátur: ubì Miſſa celebráta feſtivis dié-

diébus poſſit ab incarceráto audíri.

2. Proptèr levem tamèn percuſſiónem in Láïcum nullus incarcerétur: ſed juxtà modum culpæ à Prióre puniátur. Quæ autèm ſit levis percúſſio, à Prióre diffiniátur. Cæterùm ſi Prior dubitáverit quæ ſit gravis, vel levis percúſſio ⁊ examinátum modum ejus in Convéntu Monachórum mittat Víſitatóri: qui diſcérnens utrùm gravís, ſeü levis ſit percúſſio, quidquid mandáverit, teneátur. Et admonémus Prióres ne percuſſiónem júdicent eſſe levem: niſi evidéntèr apparúerit eſſe levis.

3. Si qui, in re áliqua ultrà duódecim ſólidos non valénte, furtum commíſerint ſimùl, vel per partes ⁊ non incarcérentur, ſed arbítrio Prióris puniántur. Si qui verò, in re áliqua viginti quinque ſólidos valénte, nec tamèn excedénte, furtum commíſerint: incarceréntur ad tempus pro arbítrio Prióris. Hoc ipſum de proprietáriis fiat ſi qui vero fures & proprietarii, ultrà valórem vigínti quinque ſolidórum, furtum, aut proprietátem commíſerint ⁊ poſtquàm id conſtiterit, perpétuo cárceri intrudántur: donèc per Capítulum generále indè edúci mereántur.

4. Sìmilis pœna falſáriis & convíctis de incontinéntia: incendiáriis & homicídis ſtatúitur. Si quos autèm de incontinéntia convíctos contíngat de cárcere edúci ⁊ nullô modô in dómibus

bus in quibus fúerint convícti remáneant: ſi cómmodè álibì locári poſſint. Porrò quicúmque de quacúmque indicíbili incontinéntia convícti fúerint,vel públicè conféſſi: perpétuo cárceri mancipéntur, ſinè ulla ſpe liberatiónis.

5. Quæcúmque perſóna Ordinis falſificáverit Sigíllum, aut lítteras Capítuli generális, aut Reveréndi Patris ɥ pœná falſárii & criminoſórum puniátur: & ſit perpétuò inhábilis ad quaſcúmque Obediéntias, ſinè ſpe alicújus reſtitutiónis.

6. Nullus ſciéntèr, vel opinántèr per ſe, vel per álium præſúmat lítteras recipere,portáre,vel míttere,aut nuntiatiónes verbô tenùs fácere ɥ quæ diréctè, vel indiréctè eſſe poſſent contrà bonum pacis:& Príncipes,vel quoſcúmque álios Magnátes,aut Prælátos ad indignatiónem provocáre. Si Prior, vel Vicárius Moniálium contrà fécerit ɥ ab Officiis abſolvántur: ſi Súbditus ɥ pœnam criminoſórum ſuſtíneat: donec per Capítulum generále relaxétur.

7. Nulla perſóna Ordinis infántem de Sacro Fonte leváre præſúmat: aut eum, nisì in caſu inevitábilis neceſſitátis, baptizáre. Quòd ſi Prior, aut quivis álius Officiális contrárium fécerit ɥ abſolutiónis à ſuis Obediéntiis: cæteri, diſciplínæ generális ɥ Donáti verò,expulſiónis pœnas ſuſtíneant.

8. Artem alchímiæ, ſeù quintæ eſſéntiæ nulla perſóna Ordinis per ſe, vel per álium in dómibus Ordinis, aut álibí exercére præſúmat; aut exercéntibus conſilium, vel auxílium præſtáre; aut ubí illam exércent interéſſe, ſeù inſtruménta artis penès ſe habére & cuſtodire: ſub pœna quoàd Prióres & cæteros Officiáles abſolutiónis à ſuis Obediéntiis, & perpétuæ inhabilitátis ad eas; quoàd Mónachos, diſciplínæ generális: quoàd Donátos, expulſiónis ab Ordine.

9. Unicuique líceat quandocumque reclamáre, appelláre, & ſcribere ad Sanctam Sedem, juxtà Decrétum Sac. Congregatiónis Particuláris EE. DD. Cardinálium ad examinándam præſéntem Collectiónem Statutórum deputátæ, emanátum ſub die 19. Martii 1685.; prædictáque facúltas pro repetíta habeátur in quacũque parte præſéntium Statutórum, in qua fit méntio de recúrſu ad Sanctam Sedem. Nemo tamèn poſſit ſinè licéntia Reverendi Patris, aut Capítuli generális, aut Sedis Apoſtólicæ cúriam adire, quòd ſi quis contrafácere præſúmpſerit: incarcéretur, & pro modo culpæ puniátur. *

* *Ordinatio Anni 1613.*

ORdinamus ut quicumque ad Cartuſiam Romanam ſine licentia inordinatè acceſſerint non recipiantur niſi ad carceres ad formam Statutorum, nec inde educantur inconſulto Reverendo Patre, & ut ejuſdem Cartuſiæ Romanæ indemnitati proſpiciatur, præcipimus ut expenſæ & alimenta & viatica à domo Profeſſionis fugitivorum refundantur eidem Cartuſiæ Romanæ & præſentis Decreti executionem Viſitatoribus Provinciarum committimus.

10. Quicúmque Statútis Capítuli rebéllis, vel cùm múrmure reprehénſor extíterit ⁊ & qui Prióri áliquid jubénti fúerit inobédiens, aut pervérsè obédiens ⁊ & ſi hoc ipſum Convérſus fécerit Procuratóri & commónitus emendáre nolúerit: Ordinem in victuálibus téneat *a* & Cellam hábeat pro cárcere. Et ſi pòſt admonitiónem tértiam per interválla diérum factam, obſtinátus permánſerit: per modo delícti cárceri mancipétur & puniátur.

a Vide infra ſenſum hujus loci nu. 19.

11. Si quis Prior ſufficiéntèr monſtráre potúerit quòd ex Súbditis ſuis duo, pluréſve intèr ſe, vel cùm Seculáribus conſpiráverint ⁊ id eſt ex invídia, ódio, vel malítia adinvicèm concordáverint ad fabricándum áliquod malum, contrà áliquem, ſeũ ad perſequéndum eum, malitiósè: tales in eádem domo puniántur à Viſitatóribus ⁊ vel ſi Prior víderit expedíre: cauſam ſcribat Reveréndo Patri, qui cùm ſui Convéntus conſílio reſcríbet ei diſciplínam.

12. Si quis unquàm reperirétur intèr nos qui ímpiè jurando, in verba de Deo, ſeũ Sacraméntis, vel Sanctis ejus túrpia, ſive contumelióſa prorúmperet ⁊ impietáte verbórum diligénter penſátâ: tanquàm execrábilis & blaſphémus, proũt caſus exégerit pœnæ ſubjáceat gravióri. Si quis verò, quæ dicit, jurándo ſimplicitèr per Deum, per fidem ſuam, per Chriſtum,

ſic Deus me ádjuvet, aut ſímili modô audiénte unô, vel plúribus affirmáverit, gráviter puniátur ⁊ & ſi hoc pro conſuetúdine fécerit: adhùc gráviùs puniátur. Idem cenſémus de eo qui verba & ſenténtias ſanctæ Scriptúræ convérterit, vel tórſerit, ad vana, & ſcurrília verba.

13. Prior per contumáciam & rebelliónem recédens ab obediéntia & profeſſióne Ordinis: ipſô factô eſt depóſitus, & criminoſórum pœnâ dignus.

14. Si crimen, pro quo cárceris irrogánda eſt pœna, probatióne indígeat ⁊ nec per noſtros probári queat: Seculáres idónei récipi poſſunt in teſtimónium. Quod ſi probári omnínò néqueat ⁊ némini dicátur, nisì Viſitatóribus, Prióri & illi qui ſuſpéctus habétur: ſub forma tamèn fratérnæ correctiónis & non accuſatiónis, ſi Prior hoc approbáverit. Cæterùm Prior & Viſitatóres diſtríctè prohíbeant: ne illud cuíquam álteri maniféſtetur. *Si quis contrà fécerit*: ac ſi in probatióne defecíſſet, judicétur.

15. Criminóſi per ſolum Capítulum generále, aut Reveréndum Patrem, poſſunt è cárcere edúci.

16. Criminóſi conféſſi coràm téſtibus, vel convícti, étiàm poſtquàm è cárcere ſunt edúcti & omni diſciplínâ abſolúti ⁊ locô & activâ, ac paſſiuâ voce carent: nisì eis expréſsè fúerit re-

ſtitúta per Capítulum generále, aut Reveréndum Patrem.

17. Criminóſi poſtquàm edúcti ſunt de cárcere ˥ quadrâgínta diébus cómedant ad terram ſuper áſſerem nudum manè & véſperì: computátis diébus quibus communicavérunt in Convéntu, vel Epíſcopus, aut áliqua insígnis perſóna coméderit in Refectório ˥ in quibus ad terram non cómedant: & per annum integrum generálem téneant Ordinis diſciplínam. Verúmtamèn Prióres póterunt pro qualitáte críminis & perſónæ, duas has pœnas moderári ˥ non tamèn omninò relaxáre: & in hoc non ſint nimìs fáciles.

18. Diſciplína autèm generális Ordinis (de qua in Statútis ſæpiùs fit méntio) talis eſt: quicúmque hanc incúrrunt, quámdiù in ea ſunt conſtitúti, ſempèr ſunt Novitii ˥ & carent Collóquio in Conventu: ſingulis diébus Capítuli diſciplínas recípiunt, exceptis dièbus quibus communicavérunt, vel communicáre debent. Tales étiàm non habent vocem in Capítulo, vel álibì in Convéntu, nec contrà áliquem ˥ nec Obediéntiam, ſcilicèt Priorátum, Vicariátum, Procuratiónem, Sacríſtiam: donèc per Capítulum generále, aut Reveréndum Patrem à tali diſciplína liberéntur.

19. Ordinem verò tenére, eſt fériâ ſecúndâ

dâ & quartâ pane & coquínâ eſſe conténtum ⁊ fériâ tértiâ & Sábbatô pane, vinô, & coquinâ ⁊ fériâ autèm quintâ & diébus Capítuli & Feſtis duódecim lectiónum more Convéntûs: Abſtinéntiâ Ordinis, nisì maniféſta necéſſitas interdícat, étiàm obſervátâ.

20. Criminóſi à primo die incarceratiónis eórum & deíncèps per ſex menſes hábeant dimídiam portiónem panis Conventuális ⁊ & utántur vinô famíliæ, aut cervíſiâ: de pane verò famíliæ quantùm necéſſe fúerit detur eis. Porrò in Feſtis Capítuli, eis victuâlia ſicùt & Convéntui miniſtréntur. Feriálibus autèm diébus, áliquid judício Priôris eis ex grátia miniſtrári póterit. Verúmtamèn ſi quis in cárcere póſitus nolit crimen ſuum fatéri & emendáre: pane & aquâ duntáxàt ſuſtentétur, donèc reſipíſcat. [a]

[a] Notâ. *Circa criminoſos & incorrigibiles etiāſi non ſint Fugitivi, aut Apoſtatæ conſulendū eſt Decretum S. Cōgregationis Concilij, S. D. N. Vrbani Papæ Octavi juſſu editum die 21. Septēbris an. 1624. & ibi reperietur quid fieri poſſit ne ovis peſtifera alias inficiat.*

21. Si quis in áliqua Província Ordinis crimen commíſerit & de eo convíctus fúerit: Viſitatóres mittant, aut portent ad Capítulum nomen ejus.

22. Inſáni & deméntes non ſtatìm conjiciántur in cárcerem, vel víncula ⁊ nisì veriſimilitèr timeátur de inferéndo gravi ſcándalo, vel damno ſibi, aut áliis: sèd mitiùs tractèntur juxtà qualitátem inſániæ.

De

De Fugitivis.

23. MOnachus qui ſinè licéntia Reveréndi Patris, vel Capítuli generális domus ſuæ términos exíerit ⁊ nisì ad ſuſcipiéndos Ordines, ad quòd tantùm extrà límites à Prióre ſuo mitti poteſt: a ipsô factô pro fugitivo habeátur.

a Notâ: *Vide* cap. 10. *tertiæ compilationis antiquæ* fol. 2. *Recto.*

24. Mónachi qui per Prióres ſuos ſimulátè inſtituúntur Procuratóres ⁊ ut hôc médiô ad Médicos, vel ad viſitándum Paréntes, vel Amícos, aut áliàs pro eórum recreatióne & voluntáte à dómibus éxeant: & indè poſtquàm ſunt revérſi abſolvúntur ⁊ à Viſitatóribus tamquàm Fugitivi judicéntur: & prout caſus exégerit puniántur.

25. Prióres & Vicárij Moniálium ſuos Fugitívos & Apóſtatas ad ſe redeúntes recípiant: redíre verò noléntes cùm omni diligéntia requírant. Omnibus etiàm & ſíngulis Prióribus, Rectóribus & Procuratóribus noſtri Ordinis in ſanctæ Obediéntiæ méritum injúngimus ⁊ quaténùs ſi quos ex Ordine noſtro Mónachos, aut Convérſos Fugitívos & Apóſtatas ſcíverint & invenire potúerint: illos, ſi ſpontè ad Ordinis Obediéntiam redíre nolúerint, étiàm invítos cápiant ⁊ & firmis intrúdant carcéribus, nec reláxent, donèc à tùnc ſequénti Capítulo, vel

ínte-

interìm à Reverendo Patre in mandátis habúerint ⁏ invocátô ad hoc, ſi opus fúerit, auxíliô utriúſque bráchij: Eccleſiáſtici & Seculáris. Et in hoc fiat diligéntia poſſibilis pro Dei & Ordinis reveréntia, & animárum ſalúte ⁏ nec parcátur labóribus & expénſis: de quibus fiet & fieri mandábitur in tùnc ſequénti Capítulo plena & integrális refúſio, sìc quòd domus nullum ex hoc detriméntum patiétur.

26. Et nihilóminùs ne fortè Prióres & Procuratóres prædícti, timéntes ex eórum detentióne & cuſtódia gravári, éxequi poſtpónant mandátum hujúſmodi ⁏ concéditur eis authóritas & licéntia, ut poſtquàm eos cœperint, ſi proféſſi ſui non fúerint ⁏ & eos apùd ſe retinére nolúerint, vinctos & ſub fida cuſtódia dedúcere, vel mittere poſſint ad domos ſuárum profeſſiónum ⁏ vel ad domos undè exíerint: dùm tamèn neutra iſtárum diſtet ultrà tres diétas. Quòd ſi fortè ipſi, vel altèr ex eis mandátum hujúſmodi quòd poſſent adimplére, negléxerint, contémpſerint, diſſimuláverint, aut diſtúlerint ⁏ & páritèr Officiáles domus illíus, quæ miſſos ad eam recípere nolúerit: in ſequénti Capítulo ſuæ contumáciæ pœnas luent.

27. Si verò áliqui ex eis Fugitívos, ſeu Apóſtatas hujúſmodi receptáverint, ſeù oc-

cultáverint, vel eis ad continuatiónem ſuæ Fugæ, vel Apoſtáſiæ per ſe, vel per quamque áliam perſónam interpóſitam quôvis modô déderint auxílium, vel favórem ꝰ vel qui eis pecúnias mútuô, donô, vel áliàs concéſſerint: à ſuis Obediéntiis abſolvántur. Mónachi, Convérſi & Donáti ſi hoc fécerint ꝰ incarceréntur: nèc domus ſuæ profeſſiónis ad reſtitutiónem mutuatárum pecuniárum teneátur.

28. Apóſtatæ autèm criminóſi juxtà Régulam ſancti Benedícti, poſt tértiam apoſtáſiam non ſunt ámpliùs requiréndi, ſed nèc in Ordine recipiéndi. a

29. Fugitívi ad áliquam domum Ordinis ſpontè veniéntes, ſi criminóſi non fúerint ꝰ id eſt, ſi nèc commiſsô crímine fúgerint, nec fugiéndo commíſerint ꝰ ſi infrà quinque dies redierint: primò reconciliéntur ꝰ deindè clament culpam ſuam præſénte Convéntu miſericórdiam poſtulántes & emendatiónem promitténtes: & póſteà quindecim in Capítulo recípiant diſciplínas ꝰ & diébus tótidèm cómedant ad terram in Refectório ſuper áſſerem nudum: nisì ex áliqua cauſa rationábili Prior hanc pœnam moderándam cenſúerit.

30. Quì verò ultrà quinquè dies redíre diſtúlerint ꝰ de cætero quandocúmque redíerint, non recipiántur nisì ad cárceres: à quibus tamèn

a Extat Decretũ S.D.N. Vrbani Papæ editũ de quo ſupra nu. 21.

ſi criminóſi non fúerint, nec ſecúndò jam fúgerint ˥ Prióres eórum de conſílio Convéntûs póterunt illos edúcere: quandò vidébitur expedire. Edúcti verò vigínti in Capítulo recípiant diſciplínas,& per vigínti dies cómedant ad terram ˥ & per annum, generálem Ordinis diſciplínam ſuſtíneant: nisì ex áliqua causâ rationábili Prior has pœnas moderándas judicáverit.

31. Qui cùm ſemèl reconciliáti fúerint ˥ amíttent quantùm ad locum, annos quos extrà Ordinem noſtrum expendérunt:illíque tantùm anni quos in Ordine fécerant, reddéntur eis. Si autèm bìs reconciliáti fúerint:ómnium quos invénerint ſempèr últimi erunt.

32. Fugitívi autèm criminóſi, qui vel crímine commíſſo fúgerint, vel in fuga crimen commíſerint ˥ quandocúmquè redíerint nunquàm nisi ad cárceres recipiántur: à quibus non poſſunt nisì per Capítulum generále, aut Reveréndum Patrem edúci. Edúcti verò, criminoſórum pœnam, de qua dictum eſt, ſuſtíneant.

33. Fugitívi dùm è cárcere, educúntur, étiàm ſi criminóſi non ſint: nullô modô poſſint in eíſdem dómibus Obediéntias habére ſinè expréſſa licéntia Capítuli, vel Reveréndi Patris. Poſſunt tamèn Prióres,aut eis abſéntibùs eórum Vicárij, ſi volunt, eos retinére: aut remíttere

ad

ad domos ſuárum profeſſiónum, earúmdem domórum ſúmptibus & expénſis.

34. Fugitívi ad domum Cartúſiæ ſpontè veniéntes ꝗ páritèr nec ibídèm recipiántur nisì ad cárceres: & nihilóminùs remittántur ad domum de qua fúgerint, vel ad áliam, juxtà modum delícti puniéndi.

35. Apóſtatæ antè ómnia ad reaſſuméndum hábitum Ordinis compellánturꝗ & deíndè páritèr reconciliéntur: & ab Apoſtáſia, nec nòn ab Excommunicatiónis ſenténtia, quam ex dimiſſióne hábitûs incurrérunt ꝗ adhíbitis téſtibus abſolvántur juxtà formam in prima parte præſcríptam: & ut ſuprà incarceréntur. Et ſi crimen áliquod de reſervátis Sedi Apoſtólicæ cõmíſerint, aut notam Irregularitátis ex hoc contráxerint ꝗ ab áliquo ex Prióribus ad abſolvéndum & diſpenſándum in cáſibus reſervátis, deputátis: abſolutiónemꝗ & diſpenſatiónem obtinébunt, vel Prior próprius ad Reveréndum Patrem recúrret. Ab áliis verò non reſervátis Sedi prædictæꝗ & étiàm ab Apoſtáſia, póterunt Præſidéntes domórum in quibus detinéntur, audítâ eórum confeſſióne eos abſólvere: & eis pœniténtiam injúngere ſalutárem.

36. Quandò necéſsè fúerit ut de dómibus própriis, vel de domo in domum criminóſi áliqui tranſmittánturꝗ eúndo & redeúndo Prióres

ſui miniſtrent eórum conductóribus pecúnias neceſſárias tàm pro viático, quàm pro cęteris ſibi tradéndis per Prióres domórum ad quas mittúntur: & ſcribátur dictis Prióribus quanta pecúnia fúerit eis miniſtráta. Miſſis verò pro diſciplína ⁊ non miniſtréntur equitatúræ, nisì nímiâ infirmitáte cogénte: nec ubì ſuſtentabúntur, eis beneficia ſpirituália hoſpitibus dari ſólita, conferántur.

37. Omnibus perſónis Ordinis noſtri omninò inhibémus, eos per Obediéntiæ votum obteſtántes ⁊ nè ad Reges, Príncipes, vel álias Poteſtátes utriúſque Status, excepta S. Sede, ullâ unquàm occaſióne recúrrere, aut confúgere aúdeant: excéptis integérrimis Dóminis Inquiſitóribus in negotiis ad officium Sacræ Inquiſitiónis ſpectantibus ⁊ cùm, Deo grátias, Ordo noſter ſibi ſufficiat, ſuiſque gáudeat Legitimis Iuriſdictióne competénti & Summórum Pontíficum Indúltis abúndè províſus. Quòd ſi qui contumáces fúerint ⁊ & ad álias confúgerint Iuriſdictiónes, aut Poteſtátes: tanquàm Ordinis deſertóres pœnâ criminoſórum puniántur.

38. Nulla perſóna Ordinis ſúpplicet Dómino Papæ, vel Apoſtólico Legáto, pro his qui ad Ordinem ex Apoſtáſia revertúntur pro diſpenſatióne executiónis ſuórum Ordinum, ſinè licéntia ſpeciáli Capítuli generális, aut Reve-

rén-

réndi Patris ꝯ & quandò talem volent obtinéré licéntiam: debent crímina in Apoſtáſia commíſsa ſignificáre.

39. Si quæ noſtri Ordinis perſónæ profésſæ, abſquè diſpenſatióne Apoſtólica ſub Bulla plúmbea concéſſa, ſe tranſtúlerint ad álias Religiónes ꝯ à ſuis Prióribus, ſeù Superióribus répeti poſſunt & debent: per privilégia Apoſtólica olìm Ordini noſtro indúlta. Alióquìn, negligéntes, à Capítulo generáli grávitèr puniántur.

40. Pœnas tàm Fugitivórum, quàm Criminoſórum prædíctas augébit Capítulum generále, vel mínuet: per Prióres, vel Viſitatóres certificátum, circà plùs, vel minùs culpábiles, vel emendátos, vel in ſua malítia perſeverántes. Reveréndus autèm Pater poteſt reconciliáre Ordini Criminóſos, ſervátâ Ordinis diſciplínâ: quam póterit quandóquè, ſi ei vidébitur, moderári. Alius verò Prior étiàm próprius eorúmdem ꝯ ſinè ipſíus Reveréndi Patris licéntia, prætérquàm in mortis artículo fácere hoc non poteſt: nisì proüt dictum eſt.

41. Prióres qui ſciéntèr fáciunt, vel permíttunt fúgere de cárcere incarcerátos, cùm poſſent impedíre, ab Obediéntiis abſolvántur. Alii verò qui id fécerint: locum ſúbeant evadéntis ad Ordinis voluntátem.

Quan-

42. Quandò Apóſtata áliquis reconciliándus eſt, primò rédditur illi hábitus, ſi nondùm illum hábeat; & Prior, adhibitô ſecùm unô, vel duóbus Religióſis, illum proſtrátum cùm virga vérberat ſupèr nudum: dicéndo Pſalmum Miſerére mei Deus, & reſpondénte áliquô aſſiſténte; ſèd ipſô Criminóſô tacénte: quem Pſalmum ſequúntur preces cùm forma abſolutiónis, ſicùt in prima parte continéntur.

Concluſio Statutorum.

CAP. XXVI.

1 NE ulla conſuetúdo quantúmvìs longa, ullo unquàm témpore contrà præſéntia noſtri Ordinis Statúta, aùt áliquam eórum partem præváleat; declarámus quaſcúmque conſuetúdines hujúſmodi, ſcilicèt contrárias his Statútis, aùt eórum alícui mínimæ parti, nihil omnínò habére róboris, vel authoritátis: ſèd meras eſſe corruptélas, ad magis gravándum eórum conſciéntias qui tálibus utúntur. Quòd ſi quis contrà Statúta prædícta conſuetúdinem áliquam pertinácitèr allegáre, aut eâ ſe tuéri, & illã pótiùs quàm Statútum ſequi & obſerváre volúerit; támdiù vino & cervíſiâ cáreat, donèc Statúto ſe conformáverit: & ſi ejus contumácia majórem pœnam éxigat, majóri pœnâ puniátur.

2, Et quià parùm eſt Statúta condere, nisì ſint qui ea tueántur; proptéreà ómnibus & ſíngulis Viſitatóribus, Prióribus, Rectóribus, Vicáriis, & Moniálium & Prioriſſis injúngimus: ut

ut rejéctis conſuetudinibus ómnibus cōtráriis ˥ circà Statutórum præſéntium obſervántiam in ſe & cæteris diligéntiùs ſólitò invígilent: cùm in eis nihil jàm ſit præſéntium témporum & perſonárum conditióni non accómmodum & contemperátum ˥ præſértìm ánimæ Deum timénti; & Cartuſiánæ vitæ Inſtitútum diligénti.

3. Proptéreà nullus unquàm Prælátus tranſgreſſiónes Statutórum noſtrórum in perſónis ſibi ſúbditis, pro favóre eárum captándo ˥ aùt timóre, vel puſillanimitáte áliqua: négligat, aut diſſímulet. Nullus étiàm licéntias & diſpenſatiónes his Staiútis contrárias, vel petat, vel ſuis Súbditis dare præſúmat: niſì in cáſibus neceſſitátis, vel evidéntis utilitátis ˥ cùm, teſte Divo Bernárdo, Diſpenſátio abſquè neceſſitáte, vel evidénti utilitáte facta ˥ non diſpenſátio, ſèd diſſipátio & prævaricátio judicánda ſit: & Prióres non ſupèr Patrum traditiónes, ſèd ſupèr Fratrum ſuórum tranſgreſſiónes ſint conſtitúti.

4. Omnes ígitùr injuctam ſibi ab Ordine curam fidéliter ímpleant ˥ quæ apùd eos reformatióne, correctióne & emendatióne digna ſunt, refórment, córrigant & eméndent: zelum tenéntes Elíæ, & conſtántiam Matathíæ. Quòd ſi quis Viſitátor, Prior, aùt Moniálium Vica-

Vicárius, in corrigéndis excéſſibus négligens & remíſſus ˥ aut in licéntiis dandis nimìs præſumptuóſus & temerárius invéntus fúerit ˥ & mónitus reſipíſcere nolúerit: abſolvátur ab Officio, & álius in locum ejus obſervántior inſtituátur.

5. Súbditos verò omnes & ſíngulos hortámur & monémus in Dómino Ieſu, vt poſtrémam hanc Statutórum editiónem ſummâ fide & diligéntiâ, & multô cùm labóre Patrum Ordinis, recógnitam ˥ ſuſcípiant cùm débita gratitúdine ac reveréntia: & pro ipſíus Dei amóre, atquè obediéntia Cartuſiánæ profeſſiónis ˥ pro ſua étiàm pace & conſolatióne ˥ pro ſuárum déniquè animárum ſalúte, ac proféctu: quæcúmque in eâ ſcrípta ſunt, obſerváre ſtudeant. Præcépta quoquè & mónita ſalúbria Majórum ſuórum ˥ máximè Prælatórum qui vice Dei fungúntur: cùm omni manſuetúdine aúdiant & impleant: Et ſi intérdùm erráverint ut hómines, non ſint in emendándo pertináces ut Dæmones ˥ ſed virgam diſciplínæ & correctiónis patiénter ſuſtineant: ſuæ profeſſiónis mémores ut ſalvi fiant.

6. Præſtet nobis omnípotens & miséricors Dóminus, ut noſtræ profeſſiónis vota fidélitèr impleámus ˥ ſuáve noſtræ ſervitútis jugum cùm humilitáte, charitáte, patiéntia & perſe-

verántia ſuſtineámus ⹎ de virtúte in virtútem ſic proficiéntes: ut Religiónis optátum finem ⹎ & indè repromiſſam in fine mercédem percípere valeámus: eôdem Dóminô concedénte, qui ſine fine vivit & regnat in ſecula ſeculórum. Amen.

Explicit ſecúnda pars novæ collectiónis Statutórum Ordinis Cartuſiénſis.

INCIPIUNT CAPITULA
Tértiæ Partis.

1. De divíno Officio Fratrum Laïcórum.
2. De diébus Feſtis quáliter & quando à Convérſis obſerventur.
3. De Diſciplína Fratrum & quibúſdam ad divínum Officium eórum pertinéntibus.
4. Quid eis dicéndum ſit pro Defúnctis.
5. Quis reſpondére débeat & præſidére & quómodo Siléntium debent Fratres obſerváre.
6. De Coquinário & Diſpenſatóre.
7. De Coquinário inferióris domus.
8. De Piſtóre.
9. De Sutóre.
10. De Fabro.

11. De Hortuláno.
12. De Carpentário.
13. De Agricultúra & Pécorum nutriménto.
14. De Abſtinéntia & Ieiúniis Fratrũ.
15. De Raſúra & minutiónibus Fratrum.
16. De veſtítu Fratrum & utenſílibus Cellæ.
17. De Novítiis & eórum profeſſióne.
18. De Frátribus qui foras mittúntúr.
19. De conſuetudínibus generálibus Fratrum.
20. De Criminóſis.
21. De Fugitívis.
22. De Donátis.
23. De Moniálibus noſtri Ordinis, earúmque Vicáriis & Prioríſſis.

IN-

INCIPIT TERTIA

Pars novæ collectiónis Statutórum Ordinis Cartuſiénſis.

De divíno Offício Fratrum Laïcórum.

CAPITULUM PRIMUM.

1 QUÆ ad Mónachos pértinent explicátis, reſtat ut ea quæ ſtatum Converſórum, Donatórum, atquè Moniálium concérnunt Dómino juvánte dicámus.

2. Láïcos in noſtrã ſocietátem admíſimus, * qui agricultúræ & pécorum nutriménto, ubì útile & cómmodum eſſe judicábitur hábitâ

* *Vide Ordinationes annorũ 1679.& 1636.* Quia in quibuſdã, *&* De cœtero non recipiantur, *in fine hujus cap.*

ra-

ratióne témporum & locórum & áliis corporálibus exercítiis, proüt injúnctum eis fúerit, diligéntèr inténdere debent.

3. Vólumus autèm ipſos Laïcos sìc externis exercítiis occúpári; ut étiàm débitis tempóribus non omíttant ſpirituália: ídeò ſíngulis diébus ad Matutínas ſúrgere debent. Horâ autèm quâ ſurgéndum eſt in domo inferióri, bis ſignum pulſétur, parvô interpóſitô ſpátiô. Primò præparéntur, ſecúndò ad Eccléſiam ſervátâ gravitáte convéniant. Oratiónes Domínicas pro Pſalmis habent, & de eis omnes Horas & totum ubicúmquè ſunt, complent Officium.

4. Intrántes Eccléſiam, factâ débitâ inclinatióne, detéctô cápite, in ſuis ſe ſédibus cóllocent; & unuſquíſque ſátagat, quantâ poteſt devotióne, ſuas oratiónes Domínicas pro Matutínis ordinátas, cùm ſuis débitis cæremóniis perſólvere: quamvis ibídem ſit Procurátor præſens, quem non tenéntur in ſuis cæremóniis imitári.

5. Qui verò hábitant cùm Mónachis in domo ſuperióri, ſurgant ad Matutínas Monachórum, maneántque in Choro Converſórum, in quo ſuas Matutínas perſólvant: & uſquè ad finem Matutinárum ibidèm permáneant, nisì eis ſupèr hoc Prior miſericórdiam fáciat.

Quo-

6. Quotieſcúmquè autèm Convérſi áudiunt divínum Officium in domo ſuperióri, Mónachos imiténtur quoàd reguláres cæremónias: ſuas tamèn oratiónes Domínicas íntermìm perſólvant. Nec ipſi, nec Donáti in Eccléſia ullô témpore libros téneant, nec in eis legant: sèd Roſárium in mánibus hábeant, & ibì ſua débita perſólvant. Ad Eccléſiam ſinè Capútio & veſte oblónga, vel pellícia non eant.

7. Offícium beatíſſimæ Vírginis Maríæ, juxtà formam quę ſéquitur dícere tenéntur. primò ad ſingulas diéi Horas, ſíngulas Horas ejuſdem Vírginis excéptô Completóriô diéi præmíttent: quòd ſemper ante Completórium de beáta María eſt dicéndum. Ad Matutínas de Dómina, primô dicant flexis génibus & cùm vénia, ſemèl Pater noſter & Ave María: deíndè ſurgant & fáciant ſignum Crucis & inclínent: póſteà eréćti dicant 22. Pater noſter & tótidèm Ave María, & Glória Patri cùm vénia, vel ſupplicatióne, ſecúndùm tempus. Deíndè ſubjúngant ſemèl Pater noſter & Ave María, pro Colléćta génibus flexis, vel ſupèr Miſericórdias ſecúndùm tempus.

8. In Matutínis verò diéi inclináti tantùm quandò vénia non ſúmitur, áliàs ſi ſúmitur, ſuper formas, ſemèl Pater noſter & Ave María

cùm

cùm magna devotióne & attentióne dicant: déindè eréĉti eámdem oratiónem ſéxies répetant flexis génibus, per ſíngulas ſupplicántes, & Glória Patri dicéntes. Deindè ſedéntes, eámdem oratiónem vigínti duábus vícibus répetant: & póſteâ ſurgéntes eámdem cùm ſupplicatióne & Glória Patri ſéxies íterent, ac deincèps in ſtando perſeverántes, ipſam eámdem ſinè Glória Patri & ſupplicatióne 22. vícibus dicant, quam étiàm ſemèl pro Colléĉta ſubjúngant.

9. Pòſt Matutínas, Convérſi ſíngulis diébus fáciant Oratiónem in matérna lingua, ſub hac forma quæ ſéquitur. Proſtráti in terram, ſecúndùm ſuum vulgáre idióma prò omni Statû intercédant: vidélicèt, prò Statû noſtræ Religiónis⁊ pro Statû ſacro-ſanĉtæ Románæ Eccléſiæ & D.N.Papæ, pro Diœceſáno próprio, & cæteris Epiſcopis, perſoniſque Eccleſiáſticis univérſis: pro Imperatóre Románo, vel Rege próprio, Regibúſque, ac ómnibus Princípibus Chriſtiánis⁊ pro ómnibus benefaĉtóribus, recommendátis, familiáribus & amícis: pro ómnibus tentátis, & in quacúmque córporis & ánimæ tribulatióne conſtitútis⁊ prò exiſténtibu: in peccáto mortáli, pro reduĉtióne Hæreticórum & Schiſmaticórum: pro converſióne Iudæórum & Paganórum⁊ pro navigántibus, pere-

perégrinis & infírmis: pro terræ frúctibus & cultóribus eorúmdem: prò tempérie áëris: prò ſui ipſius perſeverántia in Ordine & obſervántia mandatórum Dei & noſtræ Religiónis, & ſi qua ſint ália, prò quibus orántis ſpíritum divína inſpirátio inflámmet & accéndat. Sciéndum prætéreà quòd ad quémlibet Statum, qui volunt, Pater noſter, humilitèr & devótè ſubjúngunt, dictam oratiónem prò qualitàte témporis, diſcretiónis & fervóris ipſius orántis ampliándo, vel étiàm breviándo.

10. A Paſcha uſquè ad Feſtum Sancti Michaëlis ortô ſole pulſátur ad Primam. In meſſe tamèn, proüt necéſſitas póſtulat, citiùs. A Feſto S. Michaëlis uſquè ad Paſcha ſummô mane pulſátur.

11. Ad Primam de Dómina dicant ſemèl Pater noſter & Ave María flexis génibus cùm vénia omni témpore. Deíndè Adjutórium noſtrum in nómine Dómini, qui fecit cœlum & terram. Pôſteà eréčti ter Pater noſter, Ave María, cùm Glória Patri & vénia, vèl ſupplicatióne ſecúndùm tempus.

12. Primam verò diéi ità incípiant. Adjutórium noſtrum in nómine Dómini, qui fecit cœlum & terram. Deíndè Pater noſter, cùm Glória Patri & vénia, vel ſupplicatióne ſecún-

dùm tempus ter dicant, & addant quartum pro Colléċta.

13. In cæteris Horis tàm de Dómina, quàm de die, idem quòd in Prima dicátur: excéptô quòd ad utráſque Véſperas unum Pater noſter addant, dicéntes ſcílicèt pòſt Adiutórium noſtrum, quatèr Pater noſter cùm Glória Patri. Dicant étiàm poſt Primam diéi & pòſt Completórium Credo & Confíteor.

14. Pòſt Completórium leċtos ádeant & dormire ſátagant, ne fortè cùm vigiláre debúerint, dormíre compellántur. Siuè autèm dórmiant, ſivè vígilent, quiéti, ac ſinè ullo ſtrépitu, quantùm fíeri poteſt, manére debent.

15. In ómnibus dómibus Converſórum, quæ à dómibus Monachórum ſunt ſeparátæ, & álitèr Inferióres vocántur, in quibus eſt Sacéllum, bis, vel ter ad minùs in hebdómada Miſſa celebrétur à Procuratóre, vel Prióre, ſeù álio Sacerdóte: quod Prior ſtudióſè fáciat obſervári. Ibídèm étiàm Sacrum Corpus Chriſti reveréntèr ſervétur ad ſuccurréndum infirmis & in quólibet menſe renovétur.

16. Nullâ diſpenſatióne, vel licéntiâ permittátur quòd Convérſi, aut Donáti portent tonſúram Clericálem, vel quòd Grammáticam diſcant, aut Cantum, nèc quòd aſcéndant ad

Sta-

Statum Monachórum: ſèd unuſquíſque perſevéret in ea vocatióne quâ vocátus eſt, nèc ſupèr hoc ſint inféſti Prióribus, aut Viſitatóribus, cùm nullô modô ſupèr hoc poſſint diſpenſáre.

* *Ordinatio Anni 1679.*

QVia in quibuſdam Ordinis domibus Converſorum converſatio omninò tepeſcit & à Statutorum obſervantia notabiliter defle-ctit, ſtatuimus & ordinamus ne ulterior fiat Converſorum receptio in domibus ubi Tertia pars Statutorum ad Converſos pertinens circà obſervantiam Regularem non plene obſervatur donec ſtrictè & laudabiliter Viſitatorum judicio ſervetur, ſed tantùm Donati ibi recipiantur, prohibentes Prioribus & cœteris Officialibus ſub pœna abſolutionis ne aliquid contra hanc neceſſariam Ordinationem attentent. Converſi autem & Donati tùm in Eccleſia, tùm in Capitulo & Refectorio ſimul conveniant & ſimul refectionem ſumant ſervato tantùm hoc ordine ut antiquiores Donatorum locum habeant poſt ultimos Converſos ex utraque parte Eccleſiæ, Capituli, aut Refectorij. Si quis autem inter eos poſt hæc voluerit primus eſſe, fiat omnium ultimus & ſervus juxtà Ieſu Chriſti Salvatoris noſtri ſententiam cujus executionem Priori committimus & commendamus.

* *Ordinatio Anni 1636.*

DE cætero non recipiantur Converſi ad habitum, niſi priùs probati fuerint per quinquennium poſt factam donationem ſub habitu Donatorum ſine ſpeciali licentia Capituli generalis, aut Reverendi Patris, quam tamen rariùs & non ſine gravi cauſa concedendam eſſe cenſemus.

De diébus Feſtis quálitèr & quandò à Convérſis obſervántur.

CAP. II.

1 CONVERSI qui in domo ſuperióri morántur, in vigília Feſtórum Capítuli ad Eccléſiam pro Véſperis audiéndis convéniant. Qui verò in domo inferióri hábitant, in dictis vigíliis cùm à ſuis disjungúntur labóribus ad domum ſuperiórem aſcéndant, ſic ùt medíetas ipſórum aſcéndat véſperè proüt eórũ Obediéntiæ patiúntur; Matutínas & réliquum diéi Feſti Offícium auditúri cum his qui in domo ſuperióri hábitant, qui omnes imiténtur Mónachos in reguláribus cæremóniis in Choro exiſténtes. Pars autèm Converſórum quæ in domo inferióri remánſit, ibì in Eccléſia, ſuas Matutinas perſólvat, & ſummô mane aſcéndat ad domum ſuperiórem ubì Divínum Offícium aúdiat.

2. Pòſt Capítulum Monachórum dictâ Miſsâ de Dómina in priváto, teneátur eis Capítulum, ubi verbum Dei à Prióre, vel ab eo cui in-

injúnxerit atténtè áudiant, & culpas ſuas recognóſcant, præſéntibus Donátis, étiàm in ſinguſári culpárum recognitióne. In ſolemnitátibus tamèn Natális Dómini, Paſchæ & Pentecóſtes non tenétur eis Capítulum, ſèd in vigíliis prædictárum Solemnitátum pòſt dictas Véſperas.

3. Die Natális Dómini & duóbus diébus ſequéntibus, & in primis & ſecúndis diébus Paſchæ, & Pentecóſtes, pòſt Nonam, in Capítulo áudiant verbum Dei ab eo cui Prior injúnxerit. In quibus diébus poſt Capítulum Monachórum legántur eis eórum Statúta, & in Feſto S. Ioánnis Evangeliſtæ, atquè fériâ ſecúndâ Paſchæ legátur eis de Charta Viſitatórum quod eos concérnit.

4. In vigíliis autèm Purificatiónis Beatíſſimæ Maríæ Vírginis, Domínicæ in Palmis, Eucharíſtiæ, S. Ioánnis Baptíſtæ, Aſſumptiónis ejúſdem Vírginis, ómnium Sanctórum, & aliárum præcipuárum Solemnitátum, omnes ad domum ſuperiórem convéniant, Divínum ibídèm Offícium auditúri & in Refectório cómedant prædictis diébus.

5. Aſcenſúri autèm Fratres ad domum ſuperiórem priùs ad Procuratórem véniant, & cum ejus licéntia ſervátô pergant ſiléntiô, quod præcéperit portatúri. In domo autèm ſuperióri, ſicùt & ubíque, à Véſperis uſquè ad Primam:

& à

& à Capítulo uſquè ad Nonam in ſiléntio permanére debent. a Coquinárius tamèn & ejus Adjutores, de neceſſáriis loqui poſſunt. Pòſt Véſperas cum ſiléntio recédunt, quod juſſi ſunt reportántes & tenet eis Capítulum antè cœnam Procurátor quandò ei viſum fúerit, vel cómmodè póterit.

a Nota. *Non indè inferri debet quod extrà tēpus hic præfixum poſſint ſilentiū frangere ſinè licētia, ſed ſenſus eſt quod intrà tempus hîc notatum, licentia nō eſt petenda nec danda ſine neceſſitate.* Vide n. n. 2. & 3. cap. 5.

6. In Solemnitátibus Natális Dómini, Paſchæ & Pentecóſtes deſcéndant tértiâ die poſt Véſperas nisì ſit Domínica, vel Feſtum Capítuli, & tùnc deſcéndent ſequénti die poſt Véſperas. In Feſtis nullus deſcéndat ſinè licéntia, donèc Véſperæ fúerint cantátæ. Qui verò non aſcéndunt diébus Capítuli, Cellas téneant, nisì eórum Obediéntiæ impédiant eos. Spátium quòd eſt intèr Tértiam & Sextam Orationi impéndant.

7. Convérſi ſerváre tenéntur ómnia Feſta, quæ Eccléſia præcipit ab ómnibus ſervári: in quibus ceſſant ab opéribus. In Feſtis étiàm quæ Epiſcopi Diœceſáni juſſu ſervánda jubéntur, étiàm ceſſáre debent & Eccléſiam frequentáre. Quòd ſi tália Feſta Capítulum hábeant Monachórum, étiàm ipſis Convérſis Capítulum teneátur.

8. In ſequéntibus verò Solemnitátibus quandò transferúntur, non ceſſent àb opéribus, ſèd non debent laboráre circà domum ſuperiórem

rem quantùm cómmodè fíeri póterit. Sunt autèm ſolemnitátes hæ: Concéptio Matris Dómini, Dedicátio Eccléſiæ, Feſta Sanctórum Ioſeph, Benedícti & Hugónis Lincolniénſis.

9. Nèc ceſſent ab opéribus in Compaſſióne Beatiſſímæ Vírginis, & Præſentatióne: nèc in Converſióne Sancti Pauli, nèc in Feſtis Sanctórum Doctórum Gregórii, Ambróſii, Auguſtíni, Hierónymí: nèc in Feſti Sanctórum Bernárdi, Thomæ de Aquíno, Agathæ, Catharínæ Mártyris & úndecim míllium Vírginum. Qui ſi hábitant ín áliqua Paróchia, ſe illis conformáre debent cùm quibus manent, in Feſtis coléndis, vel non coléndis.

10. Conſtitúti autèm in itínere diébus Feſtívis Ordinis Miſſas audíre debent, ſi poſſunt.

De-

De Diſciplína Fratrum & quibúſdam áliis ad Diuinum Offícium eórum pertinéntibus.

CAP. III.

1 IN Advéntu & Quinquagéſima Convérſi per ſingulas hebdómadas ſínguli ſingulas accípiunt diſciplínas in domo inferióri in Ecclé ſia, de manu Procuratóris dictis Matutínis per eum. Si verò non interfúerit Procurátor, dicant pro diſciplína tèr Pater noſter & tèr Ave-María cum véniis. Idem facit qui non intérfuit, cùm à Procuratòre datur diſciplína: In domo verò ſuperióri à Prióre, vel eô abſénte à Vicário, antè Laudes diſciplínas recípiunt. Id autèm fit fériâ ſecúndâ, niſì tùnc Feſtum Capítuli occúrrat in quo caſu ad fériam tértiam differtur.

2. Cínerem qui adſunt in Sacéllo domus inferióris de manu Procuratóris accípiant, qui verò in domo ſuperióri, de manu Sacerdótis hebdomadárii: qui non intérſunt, tèr Pater noſter

ſter & tèr Ave María cùm véniis dicant.

3. A cápite jejúnii uſquè ad Paſcha pòſt Nonam, proſtráti tèr Pater noſter & tèr Ave María pro Miſſa perſólvant.

4. Domínicâ ín Ramís Palmárum, omnes Convérſi in Capítulo Monachórum convéniant, ibíque excommunicéntur omnes proprietárii qui occultándi ánimô, vel celándi áliquid ultrà valórem trium ſolidórum Turonénſium, quibus nùnc correſpóndent vìgínti quinquè aſſes Gállici, retinúerint, donáverint, permutáverint, vel âliô quôlibet modô alienáverint & illud ſuo Prióri reveláre, vel confitéri, ſaltèm tempóribus ſtatútis ſciéntèr negléxerint: hoc eſt præſéntes uſquè ad diem Cœnæ inclusívè, abſentes verò uſquè ad diem octávum reverſiónis eôrum in domum poſt dictum términum.

5. Tribus diébus antè Paſcha non tenéntur dìcere in ſuo Offício Glória Patri, pòſt oratiónem Domínicam.

6. In die Cœnæ omnes in Eccléſia ſuperióri de manu Prióris, vel eô abſénte Vicárii ſacratíſſimum Corpus Chriſti recípiant. Ipſe enìm tunc inſtítuit venerábile Sacraméntum Altáriis & omnes ibidèm præſéntes ſuis ſacratiſſimis mánibus tãnti benefícii partícipes eſſe fecit.

7. Horâ autèm conſtitútâ omnes, quantùm poſſunt, ſimùl cùm Mónachis ad Mandátum in

Capítulum convéniant & ibì exérceant ſuum miniſtériũ & eórum pedes lavéntur: ipſi tamèn debent antè, ſuos laváre pedes, & ſe præparáre proptèr lotiónem pedum faciéndam per Prióre m. Quòd ſi contíngat aliquándò áliquos Fratres Laïcos in domo inferióri hôc die manére: illi véniant pòſt prándium ad Coquínam, & ab eo qui prior eſt Ordine eis lavéntur pedes.

8. In cráſtino (hoc eſt) Paraſcéve poſt Nonam, quæ plùs eâ die, quàm cæteris differtur, ad Ecclésiam convéniant, ibíque dicant Pater noſter ſemèl pro Ecclésia, ſemèl pro Papa, ſemèl pro Epíſcopis & cunctis ſacris Ordinibus: ſemèl pro Imperatóre, ſeu Rege, ſemèl pro Cathecúmenis, ſemèl pro cunctis afflictis & in perículis conſtitútis, ſemèl pro Hæréticis, ſemèl prò Iudæis, ſemèl pro Pagánis, hoc eſt novèm vícibus: & ad ſíngulas vices, excéptâ octávâ quæ eſt pro Iudæis, véniam ſumant. Pòſt Mónachos nudátis pédibus incedéntes Crucem adórent, dicéntès ſínguli intrà ſe: Adorámus te Chriſte & benedícimus tibi, quià per ſanctam Crucem tuam redemíſti mundum, &c. Hâc étiàm die Convérſi juvent Sacríſtam ad mundándam Ecclésiam.

9. Sábbatô ſanctô Fratres qui ſupériùs remánſerant, ſummô mane deſcéndant ad domum inferiórem reverſuri ad Véſperas.

Du-

10. Duránte hebdómadâ Capítuli generális Convérſi dicant ſíngulis diébus ſemèl Pater noſter, & Ave María, pro directióne ejúſdem Capítuli generális.

11. Omnes Convérſi & Dónati primâ Domínicâ cujúslibet menſis cùm débita præparatióne & confeſſióne (quam fácere debent horâ cóngruâ ante Miſſam in qua communicatúri ſunt) Euchariſtiæ Sacraméntum devótè recípiant, nisì áliter legítimè eſſent impedíti arbítriô ſuórum Confeſſariórum: & tùnc áliô die ad arbítrium Prióris commúnicent. In ſolemnitátibus Cœnæ Dómini, Paſchæ, Pentecóſtes, Córporis Dómini & Sancti Patris noſtri Brunónis communicáre étiàm debent.

12. Conſúlimus ut omnes tàm Convérſi, quàm Donáti ſíngulis hebdomádibus cõfiteántur diébus abſtinéntiæ deputátis, vel áliô die ad arbítrium Præſidéntis: confiteántur autèm génibus flexis & cápite detécto, sèd pœniténtiam eis injúnctam proſtráti perſólvant.

13. Hortámur autèm eos in Dómino, ut sìc dignè ſuâ vocatióne vivant: quátenùs étiàm ſæpiùs Euchariſtiæ Sacraméntum recipere poſſint. Quòd ſi Prior judicáverit áliquos ex eis ſic diſpóſitos: póterit frequéntiórem eis communiónem concédere.

14. Nulli Sacerdóti Seculári, vel Regulári

qui de Ordine noſtro non ſit, confitéri poſſunt Convérſi, abſquè licéntia Prióris, quámdiù ſunt in domo Ordinis, étiàm tranſeúntes.

Quid eis dicéndum ſit pro Defúnctis.

CAP. IV.

1 PRO recéntèr defúncto Mónacho, vel Convérſo domus ſuæ profeſſiónis, & prò quólibet Monachátu cùm pſaltériis per Chartam Capítuli injúnctô, trecéntas trigínta Domínicas Orationes reddant Convérſi, quarum medietátem cùm véniis dícant.

2. Quâlibet hebdómadâ ſeptèm Anniverſária perſólvant: prò ſingulis autem 9. Pater noſter cum véniis dicant.

3. Quâlibet étiàm hebdómadâ duos Breves: & pro quólibet 30. Pater noſter cùm véniis dicant.

4. Pro Officio Capítuli generális, & pro Officio Cluniacénſi trecéntas trigínta Orationes Domínicas reddánt. Pro Benefactóribus qui pronuntiántur in die Sancti Stéphani trecéntas.

5. Pro quólibet Tricenário Chartæ Capituli dicant quinquagínta Pater noſter: pro Tricenáriis autèm extraneórum qui non ſunt de Charta, dicant centum quinquagínta.

6. Pro ſingulis Miſſis de Dómina ſingulis Sacerdótibus injúnctis dicant quinquagínta Pater noſter: pro Prece generáli tèr Pater noſter.

Quis reſpondére débeat & præſidére, & quómodò Siléntium & Cellam débeant Fratres obſerváre.

CAP. V.

1 CUM abſénte Procuratóre ad Eccléſiam Fratres cōvéniunt, eis præeſt in Officio qui primus eſt in Ordine. Simílitèr & in cæteris locis, vel opéribus, nisì fortè obediéntia in qua fúerint, alícui fúerit ſpeciálitèr injúncta: tùnc enìm cui própriè injúncta eſt, cæteris præſídeat, qui & reſpóndeat áliis adventántibus, vèl obviántibus.

Do-

2. Domínicis & áliis diébus Feſtis Convérſi Siléntium & Cellas téneant. Omnibus etiàm diébus in quibus labórant, pòſt Completórium uſquè ad Primam Siléntium ſervent, nisì obediéntia eis commíſſa àliud éxigat: nèc loquéndi licéntiam tali horâ quærant, nisì magnâ & iuſtâ occaſióne. Qui verò in nulla obediéntia occupátur, frequéntet Ecclésiam étiàm diébus feriálibus: & Siléntium & Cellam téneat.

3. Si Prior, aut Procurátor viderint, ſeū invénerint Convérſos ſimùl colloquéntes, nisì pro neceſſitáte & ſub paucis verbis, ácritèr reprehéndant eos: máximè ſi id fiat diébus Feſtívis, in quibus ipſi debent ſerváre Siléntium, vel ſi hora fúerit prohíbita.

4. Cellas, vel Officinas altérius Obediéntiæ, abſquè licéntia nullô unquàm témpore intráre poſſunt. Inhibémus étiàm Convérſis & Donátis diſtrictè, ne Cellas Monachórum ſinè licéntia Præſidéntis ingrediántur; alióquìn ad terram cómedant pro quálibet vice, nec étiàm loquántur cùm Mónachis abſquè licéntia in domo; nèc eis áliquas ſalutatiónes, ſeū rumóres, vel munuſcula, aut litteras déferant: alióquìn pro modò culpæ arbítrio Prióris gráviter puniántur.

5. Non licèt étiàm Convérſis ſinè licén-

tia

tia cùm ſuperueniéntibus Seculáribus loqui, vel fabulári ⁊ sèd odviántes, vèl ſupervenién-tes inclinátô tantùm cápite licèt reſalutáre ⁊ viam oſténdere, ad interrogáta Eſt, vel Non reſpondére: & quòd ámpliùs loquéndi cùm eis licéntiam non hábeant, ſe excuſáre.

6. In quólibet ópere, vel Obediéntia conſtitúti Convérſi, poſſunt inter ſe & cùm adjutóribus loqui de neceſſáriis & utílibus: sèd non cùm ſuperveniéntibus, aut Frátribus altérius Obediéntiæ, nisì pro neceſſitáte & ſub paucis.

7. Quandocúmquè Siléntium áliter frégerint, in próximo Feſto Capítuli ſuam culpam recognóſcant, & diſciplínam de manu Præſidéntis recípiant: & ſi fúerint aſſuéti, gráviùs puniántur. In vigíliis tamèn Paſchæ, Pentecóſtes & Natális Dómini & in præcípuis Solemnitátibus & quótiès communicáre debent in Convéntu, aut quótiès ex cauſa rationábili Prióri viſum fúerit: áliquid eis injúngitur loco diſciplínæ.

8. Edéntes in Refectório, aùt in ſuis Cellis Siléntium téneant ⁊ quòd ſi tùnc frégerint, dicant pro quálibet vice 25. Pater noſter & Ave María: & nihilóminùs in ſequénti Capítulo dicant ſuam culpam, & recípiant diſciplinam.

9. Et quóniàm in obſervatióne Siléntii multùm errátur ˥ Procurátor & Coquinárius cùm víderint illud infríngi, fórtitèr reprehéndant: & ſi ſe non emendáverint, réferant Prióri ˥ qui prætèr diſciplinam in Capítulo recipiéndam, ſi fúerint conſuetudinárii in frangéndo, pœnam appónet majórem: faciéndo eos à vino abſtinére, aùt ad terram comédere. Supèr his autèm quæ dicta ſunt, Præſidéntes invígilent: ut obſervéntur & ſint Convérſi circà Siléntii obſervántiam plùs ſollitô ſollíciti.

De Coquinário & Diſpenſatóre.

CAP. VI.

1 COQUINÆ unus è Frátribus præſideat, qui ſólitos cibos ità præparáre debet ˥ ut non détur Mónachis, vel Convérſis occáſio murmurándi ˥ præparátos autèm diſpénſet, panémque & vinum miníſtret horis ſtatútis. Nulli pitántiam donet:

net: nisì quandò debétur ei, ſinè licéntia ſpeciáli.

2. Fratrem áliquem in Coquinam, vel Diſpénſam, nisì causâ juſtæ neceſſitátis introdúcere non poteſt⁏ introduᶜtúmque tranſáctâ neceſſitáte emíttat: inviolátô quantùm res ſinit Siléntiô.

3. Coquinário non licet in Cellas intráre, reſidére, aut fabulári: nisì áliquem fortè ægrotáre contígerit.

4. Refectórium, Dormitórium Fratrum, & Hoſpítium mundet, vel fáciat mundári.

5. Dare, vel accípere ſinè Prióris licéntia nihil áudeat⁏ eis tamèn qui beneficia tranſmiſſa áfferunt poteſt dare ad manducándum: áliis nequáquàm ſinè licéntia.

6. In Feſtis, ità antè Miſſam & pòſt, de his quæ præparánda ſunt, providére debet quantùm poteſt: ut ipſe & ejus Adjútor Miſſæ majóris officium audíre poſſint.

7. Coquinárius, vel Diſpenſátor Refectórium præparet: & hoc quantùm fíeri poteſt Adjutóri ſuo non debet injúngere. Nunquàm operários condúcat ſinè licéntia.

8. Quandò per negligéntiam ejus áliquid alícui deeſt, quòd de conſuetúdine habére debet⁏ quàm citiùs locô & témpore cóngruo Priórem invéniet, vel eô abſénte Vicárium: culpam

ſuam recognóſcere & ab eo qui paſſus eſt negligéntiam, pétere véniam debet.

9. Singulis diébus Feſtis, ſi poteſt, Capítulo interéſſe debet: & culpam ſuam recognóſcere.

10. Hoſpítibus provídeat pellícias & ſotuláres noctúrnos: & Mónachis det ſcutéllas, cóchlear, ſcyphum, vaſa aquária & vinária & cætera hujúſmodi: niſi Procurátor ipſe ea miniſtret, aut per álium miniſtrári fáciat juxtà conſuetúdinem domórum.

11. Coquinárius étiàm, ſivè Diſpenſátor, abſénte Procuratóre, próvidet ut Hóſpites Religióſi, vel álij venire voléntes ad Matutinas, eúndo & redeúndo lumen hábeant. Cùm pitântia datur Mónachis, pòſt prándium quòd ſúpereſt debet recollígere.

12. Coquinárius, aut Diſpenſátor provídeat ut panis qui in Refectório appónitur mundus ſit: ideſt nequè exúſtus, nequè corróſus, nequè áliâ fœditáte maculátus: nec áliquid habens quòd abſtergéndum ſit, aut radéndum. Ipſius eſt étiàm providére ut vaſa quibus cibûs & potûs inferúntur, diligénter lota & benè deſúbtùs extérſa ſint: ne mantília quibus ſuperponúntur, maculéntur. Scyphos & vaſa vinária & cochleária ſingulis Feſtívis diébus diligéntèr debet mundáre: & providére, ut ſalína & ſal quòd appó-

appónitur mundum ſit: & ut exſiccétur ne humefáctum liquefiat.

13. Ad ipſius quoquè curam pértinet ut cultélli non eruginéntur ; & ut hebetáti exacuántur: & ut in Refectório quandò ibì cómedit Convéntus, nullus tumúltus, aut vox niſi ſolíus legéntis audiátur.

14. Cùm autèm in quibúſdam dómibus prætèr Coquinárium ſit étiàm Diſpenſátor ad panem & vinum & áliqua ália diſpenſánda deputátus ; quæ hîc dicta ſunt ad Coquinárium pertinére: juxtà domórum conſuetúdinem ad Coquinárium, vel ad Diſpenſatórem referénda ſunt.

De Coquinário inferióris domus.

CAP. VII.

1 COQVINÆ inferióri ſimilitèr unus è Frátribus preſideat, qui ſólitos cibos Frátribus prepa-ret & diſpénſet ; horis cõpeténtibus ſignum pulſet, à quo étiàm panem, vinum, ſal, cóchlear, ſcutéllas, lúmbaria, acum, filum & ce-

ram ad cerándum accípiant. Aliud autèm quídpiam præter Procuratóris licéntiam eis dare non potèſt: nec étiàm in Coquína fruſtum ſerácii pónere. Quália autèm áliis miniſtrat, tália ſumat & ſibi.

2. Dare, vel accípere ab his qui domus ſuæ non ſunt ſinè Procuratóris præcépto nihil aúdeat: qui ſi fortè abfúerit & áliqua ínterìm necéſſitas accíderit ⁊ itá fáciet quemádmodùm ipſum, ſi adéſſet, factúrum exiſtimárit: redeuntiquè quid & quómodò égerit indicábit.

3. Fratrum áliquem in Coquínam nisì cauſâ juſtæ neceſſitátis introdúcere non poteſt ⁊ introdúctum verò tranſáctâ neceſſitáte ſtatìm émíttat: inviolátô, quantùm res ſinit, ſiléntiô.

4. Ecclésiam cuſtódiat ⁊ portæ præſit ⁊ adveniéntibus reſpóndeat ⁊ ferraménta commúnia ſervet, niſi Faber qui ea ſervet affúerit: domus & univérſæ ſuppelléctilis curam gerat. Ex quibus ómnibus ſi áliquid deperíerit: proſtrátus humi reum ſe, culpabilémquè clamábit. Hæc éadem ſervet quicúmque vices ejus exéquitur.

5. In diébus Solémnibus, vel ipſe, vel qui ſupplet vices ejus, adveniéntibus de próxima villa nihil habet dare, vel commodáre, nisì fortè peténtium necéſſitas áliud poſtuláret: ſed tãtùm ut recédant jubétur reſpondére, ne per tales díes aſſuéſcant inquietúdinem & moléſtiam fácere.

Co-

6. Coquinárius inférior primum ſignum ad Matutínas pulſet,lámpadem accéndat in Ecclésia, juxtà lámpadem ſédeat ,Infirmos requírat,Hoſpítibus Religióſis ántequàm pulſet portet lumen. Ad Benedíctus, accénsâ candélâ egrediátur, & ponat eam in loco cóngruo: ut Fratres egrediéntes lumen hábeant, & Novítius eam extínguat.

7. Coquinárius cùm extráneis loquátur ꝗ cùm Frátribus, nòn: nisì accéptâ licéntiâ ꝗ Procuratóre tamèn abſénte, cùm quibus volúerit poteſt loqui: némini poteſt dare licéntiam loquéndi cùm áliquo,præſénte Procuratóre. Nèc étiàm propter ejus præſéntiam, áliquis cùm áliquo loqui debet.

8. Præſéntibus Frátribus, vèl abſéntibus, Cellas eórum non debet intráre ſinè licéntia ꝗ nisì quandò abſénti áliquid dare volúerit, vèl utenſília ejus, ſivè áliquid áliud in Cellam míttere, vel accípere.

9. Mórtuos nòn debet ablúere: sèd filum præparet & acus.

10. Panem tritíceum, vel cáſeum, vel vinum Mercenáriis non det ſine licèntiâ,nisì quãdò eis debétur: vinum Hoſpítibus recedéntibus, vel Frátribus exeúntibus nullátenùs debet dare ad ſecùm aſportándum.

11. In Hoſpítio exterióri nulli det panem

Con-

Conventuálem ſinè licéntia: ad Hoſpítium verò ſupériùs, nullos recípiat Hóſpites, nisì venerábiles & honéſtos.

12. Cáveat ne portam, quâ itur in Clauſtrum, Mercenárii intrent.

13. Nulli pitántiam donet, nisì quandò debétur ei. Sal & legúmina & cætera quæ ad cibum pértinent donet Paſtóribus.

14. Ad Primam pulſet, cùm Procurátor infirmátur, vel minúitur, vel cùm manè aſcéndit ad domum ſuperiórem Miſſam celebratúrus. Ad Miſſam nunquàm pulſet, nisi ei pręcipiátur.

15. Cicer non coquat, nec duas coquínas fáciat ſinè licéntia. Ollas & ſcutéllas ſuas deſignet, lavet, vel lavári fáciat.

16. Convérſo de Ordine noſtro, cùm ordinátè venit, Cellam providére debet.

17. Sinè licéntia non accípiat de formagéria ſerácium, vel cáſeum ꝰ tenétur tamèn providére cùm Procurátor aſcéndit ſupériùs, vel áliquò vadit: ut proptèr Hóſpites, vel proptèr Fratres hábeat ſibi neceſſária.

18. Providére étiàm debet ne Mercenárii otióſi ſint: & curam habére horti & gallinárum, & ſi necéſſe ſit ſaginariórum ꝰ & út ſégetes mundéntur ꝰ & redúcere in memóriam Procuratóri quæ faciénda ſunt: & prævidére quantùm poteſt ne per ipſíus, aut altérius negligén-

géntiam áliquid alícubì depéreat. Panem recéntem non det, ſinè licéntia: nisì quandò de conſuetúdine Mónachis datur.

19. Coquinárius in Advéntu & Quinquagéſima pulſet ad Primam: & candélam accéndat, quandò à Procuratóre Fratres accípiunt diſciplínas.

20. Ad conſílium Procuratóris vinum témperet. Nullum Hóſpitem ſinè licéntia in Coquínam introdúcat. Quidquid ab eo Coquinárius ſupérior per ſe, vel per núntium póſtulat, ſinè dilatióne, ſi habet, míttere debet.

De Piſtóre.

CAP. VIII.

1 PISTOR annónam, ſeū grana ánnuam proviſiónem neceſſária recípiat ⁊ ín granário ad menſúram repónat, ſiccet, cuſtódiat, véntilet, molat, vel ut molántur Procuratórem admóneat ⁊ & ut farína tempeſtívè afferátur, curet: panes confíciat & coquat.

2. Piſtóri quandò panem cóquere debet, detur adjutórium neceſſárium juxtá diſpoſitiónem

nem Prióris, vel Procuratóris. Ipſâ die quâ coquit, excuſéturà Matutínis ; & tantùm ſempèr coquat, quantùm Procurátor præcéperit. Sinè licéntia non quærat operários.

3. Piſtor Aquam benedíctam per Cellas aſpérgat & eam à domo ſuperióri aſpórtet, vel Coquinárius ſi Piſtor deſit: cùm verò utérque deeſt, Coquinárius provídeat ut ab áliquo afferátur.

De Sutóre:

CAP. IX.

1 SUTOR cória téneat, incídat, ſotuláres fáciat, ac refíciat ; cùm ei injúngitur emat cória & ſagímen ; & cùm rediérit oſténdat Procuratóri: & de ómnibus ratiónem reddat.

2. Semèl in anno datô adjutóriô córiâ præparet: & tùnc tòt fáciat ſotuláres ut in magna anni parte ſuffíciant.

3. Sotuláres Monachórum ungit, ac réficit ; Converſórum autèm nunquàm: sèd ipſímet úngere debent. Eos qui ſotuláres noctúrnos, ſivè diúrnos negligentèr cuſtódiunt: reprehendat.

4. Nulli extráneo det córium & ſagímen, ſine licéntia: nèc étiàm Frátribus, vèl Famíliæ, niſì in his quæ de inſtitutióne debéntur. Córticem, quæſítô adjutóriô, in æſtáte fáciat, ſiccet & molat.

De Fabro.

CAP. X.

1 FABER commúnia ferraménta domus fáciat & refíciat ; nulli alíeno ſinè licéntia utenſília accómmodet ; ſemèl in anno oſténdat ómnia Procuratóri: & Procurátor deſcríbat, nè áliquíd deperire poſſit.

2. In Hyeme & cùm áliud operári nòn poteſt, fáciat, & refíciat ferraménta. Cùm ferrum ſuum exténdit, præcipiénte Procuratóre, ábjuvent eum áliqui de Mercenáriis.

3. Non debet fabricáre Frátribus ſinè licéntia: nisì quòd gabent de inſtitutióne.

4. Tempóribus cóngruis fáciat, vèl fíeri fáciat carbónem ſuum.

De Hortuláno:

C A P. X I.

1 CUSTOS Horti ipſum & apes cuſtódiat; domum própriam hábeat, ubì utenſilia ſua & ſémina cuſtódiat; ipſum Hortum fódiat; herbas ſéminet & mundet: cũ dato ſibi adjutório.

2. Non condúcat Operários ſinè Procuratóris licéntia.

3. Cùm Hortulánus ibì non eſt, Coquinárius, aut álius cui Procurátor injúnxerit, horti hábeat curam: & Hortuláno, cùm adeſt, opem quoàd poteſt exhíbeat.

De

De Carpentário.

C A P. XII.

1 CArpentárius conſiliô Procuratóris domos coopériat, fáciat & refíciat ⁊ Operários ſibi neceſſários quærat ⁊ & de ómnibus ratiónem Procuratóri reddat.

De Agricultúra & Pécorum nutriménto.

C A P. XIII.

1 QUidquid ad Agricultúram & Pécorum nutriméntum pértinet, Priórum diſcretióni diſponéndum relinquitur ⁊ qui hábitâ ratióne locórum, témporum, neceſſitátum & majóris utilitátis dómórum & perſonárum Ordinis: de ipſis ordinábit proút ſecúndùm Deum & conſciéntiam méliùs expedíre ſibi vidébitur. *a*

a Notá. *Conſuléda eſt Bulla S. D. N. Innocentÿ Papæ IV. quæ eſt ſexageſimæ inter Privilegia Ordinis, & videbitur quanta cautela tunc adhìbbeatur, ne ſuperfluum quid in pecorū nutriméto a[illegible]mitteretur.*

De Abſtinéntiis & Iejúniis Fratrum.

CAP. XIV.

1 VNAM quâlibet hebdómadâ Abſtinéntiam fáciant Fratres Convérſi: in qua pane & aquâ & ſale ſint conténti, niſì áliud de miſericórdia apponátur; excéptis his quos infirmitas, ſenéctus, debílitas, aut ália quævis cauſa judício Prióris rationábilis excúſat.

2. Nulli autèm detur grátia generális de Abſtinéntiis; ſèd qui volent ſupèr his grátiam obtinére: miſericórdiam à Præſidénte petant eô die quô fíeri debet Abſtinéntia. Qui ſicùt expedíre judicáverit, miſericórdiam illis fáciet, vel denegábit.

3. Ovis & lacticíniis diébus Abſtinéntiæ & in Advéntu & per totam Quinquagéſimam veſci non licet; niſì proptèr infirmitátem, aut in itínere: ubì álius convéniens cibus non póterit inveníri.

4. Abſtinéntiam fáciant in vigíliis Nativitá-

tátis Dómini, Aſcenſiónis, Pentecóſtes, Córporis Chriſti, ómnium Solemnitátum beatíſſimæ ſempèr Vírginis Maríæ, Sancti Ioánnis Baptíſtæ, Apoſtolórum Petri & Pauli, Sancti Brunónis Patris noſtri, & ómnium Sanctórum.

5. Cæteris ſeptimánis in quibus nulla prædictárum vigíliárum évenit: Abſtinéntiam fáciant fériâ ſextâ, nisì in ea occúrrat Feſtum duódecím lectiónum, ſivè Capítulum hábeat, ſivè non. Tùnc enìm Abſtinéntiam fáciant fériâ quartâ, vèl ſecúndâ, vèl Sábbato, vèl tértiâ, ſivè quintâ, proüt à Præſidénte ordinátum fúerit: sìc quòd ad minùs Abſtinéntiam unam fáciant ſempèr in hebdómada.

6. In Advéntu quoquè, & Quinquagéſima & Iejúniis quátuor Témporum: étiàm fériâ quartâ abſtinéntiam fáciant.

7. In vigíliis verò Apoſtolórum Iacóbi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis & Iudæ, Andréæ, Thomæ, Matthíæ, & Sancti Lauréntii Mártyris, & in Iejúniis quátuor Témporum, & feriâ ſecúndâ & tértiâ Rogatiónum: jejunántes ſemèl refectiónem ſumant.

8. In Advéntu & Quinquagéſima, excéptis diébus Domínicis, ſempèr jéjúnent & à lacticíniis abſtíneant: & ſimílitèr omni fériâ ſextâ, nisì in ea Feſtum Capítuli extrà Advéntum & Quinquagéſimam occúrrerit: tùnc enìm bìs có-

cómedant, ſèd à laƈticíniis abſtíneant.

9. Cæteris totíus anni diébus, nè nímiô labóre frangántur, bìs comédere poſſunt: ſed ſemèl tantùm pitántiam accípiant, nisì Prióri álitèr viſum fúerit. Quidquid autèm de obláta eis pitántia ſuperfúerit, illud abſquè licéntia non reſérvent: ſèd reddant Coquinário.

10. Extrà horas nihil alimentórum, nisì exigénte neceſſitáte, aùt infirmitáte, licet eis ſúmere, nèc vinum bíbere.

11. Frátribus qui in grángiis, vèl álibì operántur, vinum non mittitur: nisì ſit eis ibì pernoƈtándum.

12. Purum vinum nèc in ipſa refeƈtióne, nèc extrá eam unquàm bíbere debent; quótiès autèm ſciéntèr vinum purum bíberint: tótiès quandò bibere vinum póterunt licitè, à vino abſtíneant.

13. In pártibus ubì non creſcit vinum; Convérſi ſint conténti vinô diébus Feſtívis quibus in Refeƈtório comédítur: áliis verò diébus cerviſiâ utántur.

14. Nullus interrogáre debet quid pro refeƈtióne coquátur à Coquinário; nèc áliquis recuſáre poteſt lícitè coquinam, ſeù pitántiam quæ generálitèr ómnibus eſt præparáta, nisì infirmitáte cogénte. Quòd ſi quis de viƈtuálibus murmuráre præſúmpſerit: eâ

re

re privétur omnínò, pro qua murmuráverit.

15. Antíqua conſuetúdo eſt ut duo génera panum, álterum quod púlchrius & púrius ſit, Mónachis faciámus & álterum Convérſis. Quòd cùm Prióri placúerit ut fiat, ei contradícere nullus áudeat.

16. In Refectório nolens áliquis ea quæ ſibi apponúntur ex áliqua causâ comédere, álteri porrigere fas non habet.

17. Oculos ubíquè, ſed máximè, in Ecclésia & Refectório cohíbeant: nè murmurándi, aut ridéndi occaſiónem haúriant.

18. Antè refectiónem, pro benedictióne ſemèl Pater noſter & Aue Maria dicant, & ſignum Crucis fáciant: pòſt refectiónem verò pro gratiárum actióne dicant tèr Pater noſter & Ave, præmíſſo Agimus tibi grátias, &c.

De Raſúra & Minutiónibus Fratrum.

CAP. XV.

1 ANTIQUA conſuetúdo eſt, ut tótiès radántur Convérſi, & eórum grenónes (sìc appellámus barbam ſuperiórem) auferántur, quótiès Mónachi radúntur. Inférior autèm barba, quæ in pœniténtiam ſempèr eis fuit relícta; nè in áliquem abúſum convertátur unquàm, vólumus ut omnínò negligátur. Quòd ſi quis contrárium fécerit: totâ barbâ privétur.

2. Generáles minutiónes, aut minutiónum beneficia Convérſis non concedántur; sèd ſi quis eórum minutióne, aut áliô quôvis medicámine indígeat, licéntiam petat à Prióre: qui patèrno affectu ei providébit juxtà poſſibilitátem domus & exigéntiam infirmitátis.

3. Monéntur tamèn infírmi, ne ſupérflua, aut impoſſibília peténdo, aut fortè murmurándo

do ſerviéntes ſibi contríſtent, diligéntè r atténdere & ut mémores arrépti Propóſiti; ùt ſanos Religióſos à ſanis, itá ægrótos ab ægrótis Seculáribus debére cógitent diſcrepáre: nec illa in Erémis quæ vìx in Urbibus inveniúntur, expóſcere. Omnínò tamèn caveátur, nè infirmi à ſerviéntibus negligántur.

4. Verúmtamèn eſus carnium cui Ordo renuntiávit, nulli Converſórum concedátur: étiàm ſi ſit leprósus.

5. Procurátor verò & Coquinárius, ſeù Diſpenſátor, ergà infirmos diligéntes ſint & benígni: & étiam circà Hóſpites & Mercenários, quandò eos contígerit ægrotáre.

6. Si unus, vel plures Convérſi infirméntur: ſi necéſſe fúerit, in una Cámera póterunt collocári.

7. Cùm autèm Fratres extrà términos infirmántur, nèc ſunt nimìs remóti, poteſt eos Procurátor, vèl Prior, ſi necéſſe fúerit, viſitáre. Fratres verò Cartúſiæ, Prióres Ordinis qui viciniόres fúerint, de mandáto Reveréndi Patris Cartúſiæ viſitábunt.

De Veſtítu Fratrum & Utenſílibus Cellæ.

CAP. XVI.

1 AD Veſtitum hábeant duas longas Veſtes, Túnicas parvas tres, Capútia tria, Caligárum pária tria, Pedúlium quátuor, Pellíciam unam, Pelliciolum, aut Sagum duplicátum unũ, Lumbária duo, Cíngula duo, Sotuláres, ſeũ Cálceos diúrnos & nočtúrnos, ſeũ ſúbere compáčtos: quos à cœno, nive & plúvia, quantùm poſſunt, cuſtodíre debent. Fiant autèm eórum Sotuláres de pelle bovína.

2. In domo Cartúſiæ Kaléndis Novémbris unam Túnicam véterem & par Caligárum reddant: unámque novam & par Caligárum accipiant. In áliis autèm dómibus, pro conſuetúdine domórum.

3. Pellícias accípiant véteres, eas vidélicèt quas reddunt Mónachi, cùm novas accípiunt: ſimílitèr & Pellicíolum, ſeũ Sagum ex péllibus ſuffúltum. Novas autèm Pellícias nòn quærant: sèd Veſtiméntis & Pannis quæ debéntur ex Ordine, ſint conténti.

Quan-

4. Quandò extrà términos éxeunt, Cappam caſtánei colóris, aut gríſeam ferant: & Pileum conſímilem. Vólumus hanc uniformitátem ſervári in colóre Cappæ & Pílei per totum Ordinem, nèc unquàm in hoc diſpenſári, nisì ex multùm rationábili causâ, à Capítulo generáli, vel Rev. Patre priùs approbánda.

5. Ad Eccléſiam ſinè Capútiis & oblónga Veſte, vel pellícia ire eis nòn líceat: Mantéllum tamèn, ſeù áliud quódlibet Induméntum ſuprà Veſtem oblóngam, aut Pellíciam ferre nòn debent ibídèm exiſténtes.

6. Ad Lectum hábeant páleam, ſeu ſtramen⁊ Filtrum ſi poſſit habéri, aùt pro eo groſſum Pannum nòn duplicátum ⁊ Pulvínar & Coopertórium: nèc lineis Linteamínibus, nèc Matalláciis utántur. In itínere tamèn jacére poſſunt in Lectis, ſicùt illos invénerint parátos ⁊ dúmmodò nòn nudi inter duo linteámina: ſèd veſtíti Tunicéllâ & cincti, atquè cùm Capútio jáceant, ſicùt ſempèr & ubíquè jacére debent. Qui verò álitèr in Lecto de pluma jacére præſúmpſerit: privétur vino tot diébus quóties hoc fécerit.

7. A Paſcha uſquè ad Feſtum Sancti Michaëlis à Prima uſquè ad Completórium, nocturnis Cálceis nòn utántur: veniéntes autèm ab inferióri domo ad ſuperiórem, in ea hábeant Lectos in Dormitório commúni, vel Céllulis

diſtínctis Pellícias & Cálceos noctúrnos:

8. In ómnibus dénique quæ ad veſtítum eórum pértinent, áliud nihil curétur, nisì ut frigus arceátur: & núditas tegátur. Nàm & renum Cíngula de cruda gerant cánnabe aut cório albo, vel ex utróque, & lumbária ipſa cãnábina ſint: ádeò non quod vánitas, aut volúptas, ſèd quod ſola necéſſitas, aut utílitas póſtulat, cogitétur.

9. Réliqua autèm utenſília, ſivè ad menſam, ſivè ad álios uſus ipſis neceſſária, dentur unicuíque quantùm necéſſitas & rátio judício Prióris poſtuláverit: nihil autèm omnínò nisì cùm licéntia, apud ſe retíneant.

De Novítiis & eórum Profeſsióne.

CAP. XVII.

Nota: *Hoc Capitulum debet intelligi ſalva Ordinationę qua ſub Capitulo primo refertur & debet ſpecialiter applicari his, cũ quibus ex gravisſimę cauſa diſpenſatum fuerit, ne quinquenniũ priùs peragant in Statu Donatorum.*

1 CUM quis ad nos venit petens fieri noſter Convérſus, éadem penè ab eo interrogéntur: quæ ſolent ab his requíri qui volunt fieri Mónachi.

2. Et ſi judicátum fúerit eum qui vult fíeri Convérſus ad talem Statum aptum & dòmui útilem futúrum, nihilóminùs per

per annum, * aùt per áliud lóngiùs tempus, Prior pro ſuo arbítrio & prudéntia, illum in hábitu ſeculári retinébit in domo: & ínterìm exercébit eum in vilióribus & durióribus labóribus quibúſque & Obediéntiis ˥ & fáciet eum intereſſe divíno Offício: atquê illud perſólvere ſicùt Convérſi, ut aſſuéſcat.

3. Qui ſi repértus fúerit húmilis, obédiens, caſtus, fidélis, devótus & in opèribus ſtrénuus: tùm demùm propóni póterit & debébit Convéntui Monachórum. Et ſi totus Convéntus, vel major pars Monachórum eum recipiéndum judicáverit ˥ die per Ptiórem ſtatuéndô recipiétur in óſculo pacis in Capítulo, præſéntibus Prióre, Procuratóre & Frátribus ómnibus: receptúſque raſus & indútus, Capútium de manu Prióris accípiet.

4. Novítii Convérſi pecúnias & álias res ſuas quas ſecùm fortè attúlerint, Prióri ex íntegrò reddant: ut non ipſi, ſed Prior, vel ipſe cui Prior hoc injúnxerit eas cuſtódiat: nec eas antê Profeſſiónis tempus ullus aliénet, aut alienári volénte étiam Novítiô permittat ˥ ſed eórum ómnia ad inſtar depoſitórum fidéliter cuſtodián-

* *Ordinatio Anni* 1644.

STrictè ſervetur Statutum Tertiæ Partis *cap.* 17. de Novitiis Conv- verſorum, ita ut in habitu Seculari ad minus per annum integrum ſine ulla temporis diſpenſatione probentur.

tur: & ſi contíngat eos exíre ante Profeſſiónem, ómnia illis ex íntegrò reſtituántur.

5. Nullus verò Proféſſus Mónachus, vel Convérſus de rebus Novítii, ſeü ejus qui optat récipi in Convérſum áliquid póſtulet, aut éxigat: tales enìm exactiónes ſub pœnâ Excommunicatiónis prohibéntur.

6. Novítii Convérſi à Prióre moneántur ad faciéndam Confeſſiónem generálem, quam antè Profeſſiónem debent fácere ipſi Prióri: qui authoritáte Apoſtólicâ poteſt eos abſólvere ab ómnibus Senténtiis Excommunicatiónis & à votis factis in Século, ſi tamèn perſeveráverint in Ordine.

7. Si Novítius Convérſus intrà examinatiónis tempus laudabílitèr agens mórtuus fúerit, pro eo nihil minùs fiet, quàm ſi eſſet proféſſus.

8. Novitii antè finítum annum pòſt hábitum recéptum, profitéri omnínò non poſſunt.

9. Cùm dies inſtíterit in qua ad profeſſiónem recipiéndus áliquis Novítius fúerit, in Capítulo Monachórum totò córpore proſtrátus misericórdiam poſtulâbit ꝰ & ſupplicábit proptèr amórem Dei ſe récipi ad profeſſiónem ſub hábitu Converſórum: prò humíllimo omnium ſervo. Qui ſi conſiliô & conſénſu Monachórum, vel majóris partis recipiéndus judicábitur:

bitur: tùnc de ſtabilitáte, obediéntia, converſióne morum, cæteríſque ad ſtatum Converſórum neceſſáriis, à Prióre coràm Convéntu ſériò monébitur.

10. Quòd ſi ad hæc immóbilis & impertéritus mánſerit; & ad ómnia parátum ſe exhibúerit: de rebus ſuis diſpónere jubeátur. Quòd ùt lîberè fáciat; nullus debet ab eo áliquid de rebus ſuis poſtuláre: étiàm intúitu eleemóſynæ, propínquis, aut áliis dandæ.

11. Non debet étiàm Novítius in die ſuæ profeſsiónis áliquid dáre prò pitántia, aut confectiónibus Convéntui dandis; nèc ad profeſſiónem ſuam Parætes ſuos, aut Amícos convocáre: ne quô die debet mundánis rebus abrenuntiáre, & Deo ſoli cui ſe tótum dévovet vacáre, ad carnem & mundum diſtrahátur.

12. Poſtrémò ſi perſeveráverit pulſans: commoneátur quòd ad Miſſam ſit profeſſiónem factúrus & communicatúrus. Tùnc ſi ſcribere néſciat, roget áliquem ore próprio, ut ſuam profeſſiónem vulgári linguâ ſibi ſcribat; in cujus fine ípſemet manu própriâ ſignum Crucis depingat: quam étiàm manu geſtans poſt Evangélium & Offertórium ad cornu Epíſtolæ appropínquet; éamque ſicut eſt in ejus déxtera manu. Diáconus cunctis audiéntibus legat, ſi ipſe qui profeſsiónem eſt factúrus légere non novit: ſub hac forma. Ego

13. Ego Frater N. promitto obediéntiam & converſiónem morum meórum & perſeverántiam omnibus diébus vitæ meæ in hac Erémo, coràm Deo & Sanctis ejus & Relíquiis iſtius Erémi, quæ conſtrúcta eſt ad honórem Dei & beatíſsimæ ſemper Vírginis Maríæ & Sancti Ioánnis Baptíſtæ ꝗ pro timóre Dómini noſtri Ieſu Chriſti & remédio ánimę meę in pręſentia Domni N. Prióris. Quòd ſi áliquô témpore unquàm hìnc aufúgere, vel abíre tentávero ꝗ líceàt ſervis Dei qui hîc fúerint me plenâ ſui juris authoritáte requírere: & coáctè ac violentèr in ſuum ſervítium revocáre.

14. Pòſt hæc hanc ipſam Chártulam óffer at ſupèr Altáre ꝗ & oſculátô Altári proſternátur ad pedes Sacerdótis ꝗ tali obſecratióne benedicéndus: Salvum fac, Mitte ei, Dóminus vobiſcum, Orémus, Dómine Ieſu Chriſte, qui es via, &c.

15. Ab hoc témpore nóverit ſe nihil omninò, ne báculum quidem quô per viam grádiens innítitur, ſine Prióris habére licéntiâ: quippè cùm nec ípſemet ſuus ſit.

De

De Frátribus qui foras mittúntur.

CAP. XVIII.

1 CONVERSI non mittántur extrà términos ſinè Cappa & Píleo ˥ nunquàm tamèn permittántur deférre Cappam, aut Pállium, vel Píleum nigri colóris: ſèd gríſei, vèl caſtánei juxtà morem domórum. Qui verô præſúmpſerit ferre Cappam nigram, aut Píleum: arbítrio Prióris vino privétur.

2. De Fámulo autèm, vel Comitíva honéſta eis danda, quandò éxeunt: committitur prudéntiæ & judício Prióris.

3. Qui éxeunt términos: debent providére ne panis, vinum, fructus, vel áliquid álíud quod deteriorári poſſit, in Cella ſua remáneat. Clavem quoquè ſuæ Cellæ trádere debent Procuratóri: vel ei cui Procurátor júſſerit. Quòd ſi non fécerint ˥ cáreant vino & pitántiâ unô die, vel plúribus: ad arbítrium Præſidéntis.

4. Cùm éxeunt foràs, vel rédeunt ˥ ad Ecléſiam divértãt: ſi eâ die non fúerint ad ipſam.

5. Seculáres rumóres ubì aúdiunt, ibì dimíttant ꝰ nec ullíus noſtrûm verba, vel ſalútes ad áliquem extráneum ꝰ nulliúſq; extránei ad áliquem noſtrûm, niſi Prióre, vel Procuratóre jubénte, aut licéntiam dante: ferant, vel réferant.

6. Quandò ad vicína loca mittúntur ꝰ nec eſcam à quoquam, nec hoſpítium recípiant: nisì aut ſpeciálitèr júſſi, aut áliquâ inevitábili, & inopinátâ neceſſitáte coácti.

7. Quicúmque autèm & quandocúmq; ire jubéntur, ſivè pedéſtres, ſivè equéſtres: nullátenùs contradícant. Infrà términos autèm domórum, nisì ſint cùm Prióre, nō équitent ꝰ nisì ádeò débiles extíterint, quòd non váleant peditáre: sèd nèc extrà términos equitáre debent, nisì de licéntia Prióris. Quandò tamèn foràs ducunt equos prò alíquibus onéribus deferéndis, poſſunt equitáre in eis quámdiù ſunt abſq; ónere.

8. Convérſos in itínere ad menſam ſuam poſſunt Prióres admíttere, ſi eis vidébitur: sèd in dómibus noſtri Ordinis nunquàm debent Convérſi cùm Prióribus comédere.

9. Convérſi extrà términos exeúntes Iejúnia Eccléſiæ non ſolvant ꝰ & ſi cómmodè poſſint, quotídiè Miſſas aúdiant: ómnibus autèm Eccléſiæ Feſtis omnínò Miſſam audíre, ſi poſſint, tenéntur.

10. Quandò extrà miſſi rédeunt ꝰ aut cùm

ſupèr

ſupèr hebdómadam ad ſuperiórem domum aſcéndunt pro opéribus⁊ factâ primùm oratióne in Eccléſia, véniant ſtatim ad Priórem: vel quàmcítiùs habúerint opportúnum.

11. Quílibet cùm foras míttitur⁊ quamcítiùs cōmodè poteſt revérti tenétur: & revérſus, ſi quæ data ſunt ei: non debet ea retinére ſinè licéntia Prióris, aut Procuratóris abſénte Prióre.

12. Cuſtos pontis Cartúſiæ, cùm nullo prorsùs, nisì ſpeciálitèr juſſus, aut cùm licéntia, fabulári lícitè poteſt ⁊ quos autèm admitténdos, vel repelléndos dúxerit, id fáciat quàm paucíſſimis fíeri poteſt verbis: idípſum ſerváre jubétur, quicúmque vices ejus exéquitur.

De Conſuetudínibus generálibus Fratrum.

CAP. XIX.

1 CONVERSI & Donáti mémores ſuæ conditiónis quâ recépti ſunt in ſervítium Monachórum: Mónachis ómnibùs tàm geſtû, quàm verbô débitam reveréntiã exhíbeãt. Proptéreà obviántes eis aliquãtulùm inclínent,

& caput diſcooperiant ˥ & quandò loquúntur cùm eis, caput non tegant, nèc aſsídeant nisì juſsi multò magìs autèm ergà Prióres & cęteros Officiáles ſeſe reveréntèr & filiálitèr gérere debent.

2. Nullus Convérſus, vel Donátus exceptô Coquináriô & Adjutóre ejus, in Coquínà cómedat: nisì fortè de licéntia Prióris & raró. Nullus étiam prætèr prædíctos ibì bibat ˥ nisì Prióre, aut Procuratóre præſénte: nèc intret Coquínam, nisì vocátus ab eis.

3. Quandò Prior, aùt Procurátor cómedit ſolus, vel cùm Hoſpítibus ˥ nullus ſe ingerat intratúrus ad eos: nisì qui fúerit ad ſerviéndum deputátus, vel nominátìm vocátus.

4. Ad Prióris Cellam, vel Procuratóris non véniunt pòſt Completórium, nisì ex neceſsitáte, vel vocáti ex nóminè. Poſtquàm pulſátum eſt Completórium nullus remanére debet cùm Hoſpítibus, nisì præſénte Prióre: excéptis ijs, quibus ut ipſis Hoſpítibus ſérviant, eſt injúnctum. Cùm étiàm eſt áliquis in altérius Cella, vel álibì ˥ auditô Completóriô ſtatìm recédere debet: nisì majórem moram faciéndi ſpeciále hábeat mandátum.

5. Quocùmque die, vèl témpore Convéntus ſit in Clauſtro ˥ & diébus Feſtis poſt Nonam uſquè ad Véſperas ˥ Convérſi non debent intráre Clauſtrum, vel per illud tranſire: vel ad

óſtium

óſtium clamándo, vel pulſándo, nímium ſtré-pitum fácere. Quandò étiàm Convéntus va-dit, vel redít ab Eccléſia: cavére debent nè in Clauſtro appáreant.

6. Sinè Cálceis nunquám vadant ad Eccléſiam, vel Convéntum intrent: nèc unquàm in Convéntu Píleos, vel Birrétos portent, niſì déſupèr Capútia hábeant.

7. Cellæ & Officínæ Converſórum à Prióre, vel Procuratóre ſemèl in menſe, vel quótiès eis placúerit viſiténtur; quibus ipſi Convérſi quidquid habent expónere teneántur: & ſi quis ex eis cibária, aùt ália illícita tenére ſit aſſuétus & mónitus nolúerit ſe emendáre, incarcerétur.

8. Ratiónem de ómnibus quæ recípiunt & expéndunt, reddant Fratres obedientiáles Procuratóri, quótiès ei placúerit: nec álteram pecúniam accípiant, donèc de accépta plenárie ratiónem reddíderint. In qua reddénda ſi de mendácio convícti fúerint, tanquàm de próprio poſsint judicári.

9. Non accípiant ab áliquo, nec dent alícui pecúniam mútuô; alióquì téneant Cellam pro cárcere arbítrio Prióris: donèc pecúniam ei à quo recéperint, reddant; vel ab eo recípiant cui tradíderant: niſì prò manifeſta neceſſitáte, vel utilitáte Prióri, vel Procuratóri ſe id egíſſe monſtráverint. Eidem pœnæ ſubjáceat, qui-

quicúmque claves clandeſtínas habúerit.

10. Depóſita aliéna nunquàm, étiàm Procuratóre præcipiénte, cuſtódiant ⁊ quæ ſi foràs recéperint, revérſi mòx illa Procuratóri reddant. Quòd ſi quis depóſitum áliquòd penès ſe habére ſinè licéntia Prióris deprehénſus fúerit: tanquàm de própriô judicétur.

11. Si quis áliquid de rebus injúnctæ ſibi Obediéntiæ interrogátus occultáverit: convíctus, ut de furto judicétur. Cui pœnæ ſubjáceat & ille, qui de rebus ad obediéntiam quam dimíſit pertinéntibus áliquid fuèrit retinuíſſe compértus.

12. Convérſi ſinè licéntia nihil accípiant, donent, accómmodent, permútent, vel quomodocúmque aliénent: & pro aliénis nunquàm ſpóndeant. Donatiónes étiàm ſimulátæ ſub ſpécie mutuatiónis, ab his, vel inter eos nullátenùs fiant.

13. Litteras nèc mittant, nèc recípiant, nisì priùs à Prióre, vel Procuratóre viſas, ſi præſéntes ſunt: excéptis lítteris quas ad Rev. Patrem, vel Viſitatóres ſcribunt, aut ab eíſdem recípiunt.

14. Si Veſtis, vel áliud ejúſmodi mittátur alícui Frátrum ⁊ ex antíqua conſuetúdine nòn ei, sèd álteri pótiùs dari debet: nè quasì próprium habére videátur. In arbítrio tamèn Prió-

ris

ris relinquitur ⹎ utrùm ei cui miſſum eſt, àn álteri detur: sèd de Procuratóris licéntia nemo illud accípere poteſt.

15. Si infrà términos noſtros áliquid invéntum fúerit ⹎ ei prótinùs cujus eſt, ſi adeſt: sìn autèm, Procuratóri reddátur. Si autèm extrà términos áliquid invéntum ſit à noſtris Frátribus ⹎ aut ſuo Dómino ſi fíeri poteſt ſtatim reddátur, aut ei per quem méliùs & fidéliùs reddi poſſe putátur, commendétur: áliàs intáctum dimittátur.

16. Nullus Convérſus Equum, Sellam, Cappam, vel próprium Fámulum hábeat: nèc quódlibet áliud, quod Prióri, vèl Procuratóri illud míttere, vel accommdáre voléntí, aúdeat negáre.

17. Nullus étiàm pecúnias áliquas per ſe, vèl per médium cujuſcúmque interpóſitæ perſónæ in ſua hábeat poteſtáte, vèl voluntáte: alióquì rígidè puniátur. Si verò alícui áliquid datum, vèl oblátum fúerit ⹎ in eo nullum jus, aut proprietátem præténdere debet, aut poteſt: licèt ex permíſſû Præſidéntis ad ſimplicem uſum ad nutum ejus revocábilem ⹎ illud poſſit apùd ſe cuſtodíre & eò uti: excéptis pecúniis. Quòd ſi contentióſè illud tanquàm ſuum retinére volúerit ⹎ ab eo auferátur & ad commúnem uſum deputétur.

De-

18. Debent étiàm proféſſi omnes tam Mónachi, quàm Convérſi, imò tenéntur ex neceſſitáte voti ſuæ profeſſiónis ˥ habére ánimum parátum reſignándi in manus Præſidéntis ſpontè & líberè ea ómnia quæ ſibi ad uſum concéſſa ſunt: quótiès Supérior hoc volúerit, aut fieri mandáverit. Nèc ſi hoc fécerit, debent murmuráre, vèl cónqueri ˥ alióquìn nondùm ſe & ſua reliquérunt: & proptéreà paúperem Chriſtum ſequi & ejus diſcípuli fieri non poſſunt, nec ejus paupertáte ditári.

19. De Obediéntiis & ómnibus quæ habent, fácere debent ſecúndùm Prióris & Procuratóris diſpoſitiónem. Quòd ſi quis alícui Obediéntiæ, vèl óperi deputátus, Prióri, vèl Procuratóri de his diſponénti ˥ vèl Mercenáriis qui in eis fúerint, injungénti áliquid, nòn acquiéverit: eâdem die, vel cráſtinâ à vinô abſtíneat.

20. Si Procurátor Convérſum áliquem, vèl Donátum reprehéndat ſtatìm proſtrátus véniam accípiat ˥ & ſi culpa éxigit, vinô, vèl pitantiâ eum priváre poteſt: inobediéntes verò, aut pervérsè obediéntes gravióri pœnâ dignos, Prióri, aut in ejus abſéntia Vicário denúntiet ˥ [a] qui eos púniat juxtà gravitátem culpæ: públicam enìm pœniténtiam in Convéntu, non poteſt Procurátor Convérſis impónere.

[a] *Vide notata cap. 5. Secundæ Partis num. 3.*

Curas

21. Curas & carnáles affectiónes, ac viſitatiónes Propinquórum & Amicórum ſuórum ſeculárium, Frátribus noſtris omninò interdícimus: & nè ipſos in Mercenários condúcant ſinè licéntia Prióris, aut Procuratóris.

22. Qui Obediéntias certas non habent ⁊ pòſt Primam véniant ad Procuratórem, ùt quòd volúerit eis injúngat: quibus ſi nihil injúngitur ⁊ ipſi Cellas téneant & Eccléſiam ſequántur: aut alícui honéſto & útili labóri prò viribus incúmbant.

23. Quicúmque in quacúmque Obediéntia alicújus vices agit, nihil omninò in ea ſinè licéntia mutáre permíttitur. In Cellis quoquè ipſis, nihil nisì priùs juſſum & oſténſum mutári, fierique ſinitur: nè domus laboriósè factæ, curioſitáte deterioréntur, vèl deſtruántur.

24. In altérius Cellam, ſeù in domum Fabri, Sutóris, Textóris, aut Furnum, vél áliam quámvis Officínam, nullus ingrediátur, vèl loquátur ſinè licéntia.

25. Quandocúmquè duo, pluréſvè ſimùl fúerint ⁊ óſtium nullátenùs claudátur omninò: aut sìc obſerétur ut ab ingredi voléntibus non poſſit aperíri.

26. Quandòcúmquè pulſátur ſignum, quô ad Eccléſiam convenire debent Fratres: ad eam ubicúmquè ſint, debent prætermiſſis ómnibus

properáre. Quámdiù autèm ſit Orátio antè Horam non debent intráre, nec antè óſtium Ecléſiæ loqui: nec extráneos ut ibì loquántur, ſuſtinére. Intrántes verò caput nudent & profúndè inclínent.

27. In Clauſtro & antè óſtium Culínæ, ſeù Diſpénſæ, ſinè neceſſitáte nòn loquántur: nèc infrà Clauſtrum Mercenários ſinè licéntia introdúcant.

28. Convérſi ipſi ad Cellas ſuas ſuam pitántiam & ligna ſibi neceſſária portent, & éadem ſibi ipſis findant: ſi autèm ſint áliquì ſenes & débiles, junióres & fortióres debent eis, licéntiâ impetrátâ, lignâ neceſſária providére & ſíndere.

29. Omnes étiàm Obedientiárii, áliàs Obediéntias, cúm opus eſt & eis injúngitur, debent juváre. Sèd & ómnia obſéquia quantúmlibet priváta, quæ ſibiípſis nòn poſſunt ſinguli fácere, ab áliis humílitèr & devótè compleántur: ità ut felícem pvtet ſe, cui tale áliquid injúnctum fúerit.

30. Obviántes étiàm ſibi invicèm amícâ alacritáte & húmili inclinatióne cápitis, mútuo locum dantes, ſervátô pertránſeant ſiléntiô: in quò junióres qui poſtérìus in Ordinem venérunt, ſátagant prævenire majóres.

31. Diſciplínas, Vigílias, Abſtinéntias, præ-

tèr

tèr eas quæ in Ordine ſunt inſtitútæ, ſeù quælibet ália Religiónis exercítia quæ noſtræ inſtitutiónis non ſunt, nulli Converſórum, nisì ſciénte & favénte Prióre fácere licet. Sèd & ſi cui noſtrûm Prior injúngere volúerit ut ſibi plùs indúlgeat in cibô, vèl ſomnô, vèl quàlibet áliâ re, quàm Statútum decérnat ˥ aut è contrà ſi durum & gravè áliquid prætèr Statútum ei impónere volúerit: repugnáre fas non habémus ˥ nè cùm ei reſtitérimus: non ei, sèd Dómino, cujus ergà nos vices gerit, reſtitiſſe inveniámur. Licet enìm multa sìnt & divérsâ quæ obſervámus: unô tamèn & ſolô obediéntiæ bonô cunctâ nobis fructuóſa futúra ſperámus.

32. Pro his qui dè Ordine noſtro non ſunt, nullus quáslibèt res cámbiat, aut vendat ˥ émere verò, ſi necéſſitas exégerit, poſſunt: non tamèn hoc fáciant paſsìm, nec pro quólibet, nec ſinè Prióris ſui licéntia.

33. Qui ſinè licéntia Capítuli generális, vèl R. P. Cúriam Románam adierit: incarcerétur & pro modò culpæ puniátur.

34. Quicúmque verò Statútis Capítuli, vèl Ordinatiónibus Viſitatórum rebéllis, aut cùm murmuratióne reprehénſor extíterit ˥ & qui Prióri, vèl Procuratóri áliquid jubénti inobédiens fúerit, aut pervérsè obédiens ˥ & commónitus emendáre ſe noluérit: Ordinem téneat

intrà Cellam ˥ & ſi pòſt admonióném tértiam, per interválla diérum factam obſtinátus permánſerit: incarcerátus pro modo culpæ puniátur.

35. Qui fratrem ſuum, vel Donátum mentíri díxerit ˥ téneat Cellam pro cárcere, ſi id Prior juſſerit: donèc ad arbítrium Prióris ſatisfécerit. Si mala imprecátus ei fúerit ˥ aut áliam contuméliam fécerit: juxtà modum culpæ, modum téneat diſciplínæ.

36. Si quis ſecréta Ordinis, ſeù ſtatus & deféctus perſonárum ejúſdem, ex quibus mala opínio, vel ſiníſtra ſuſpício, ſeù diffamátio apùd audiéntes oriri póſſet ˥ alicui perſónæ Eccleſiáſticæ, vel Seculári, aut étiã alicui Novítio ſciéntèr & malitióſè, verbô, ſcriptô, núntiis, ſignis, aut áliô quôvis modô reveláre præſúmat: à tantò reátu abſólvi non poſſit, niſi per próprium Priórem cùm injunctióne ſalutáris pœniténtiæ ˥ & nihilóminùs ſi de ejúſmodi revelatióne convíctus fúerit: incarcerétur ad tempus juxtà arbítrium Prióris. Eídem pœnæ ſubjáceat: qui domum ſuam diffamáſſe, aut correctiónes Monachórum ſciéntèr & malitióſè extráneis reveláſſe fúerit depreh énſus.

37. Nullus in ſe aſſúmat executiónem teſtamentórum, étiàm ad pias cauſas: nèc ſollicitúdinem, ac proſecutiónem aliquárum cauſárum, aut negotiórum.

Si

38. Si legitimè conſtiterit quòd Convérſi, aut Donáti duo, vel plures conſpiráverint˥ hoc eſt ex invídia, ódio, vel malítia adinvicèm concordáverint ad fabricándum áliquod malum contrà Priórem, vel Procuratórem, vel álium quémlibet˥ ſeù ad perſequéndum eum malitióſè: in eádem domo incarceréntur, nec educántur ſinè licéntia R. Patris Cartúſiæ.

39. Qui autèm intèr ſe pacem, & concórdiam violáre præſúmpſerint per contentiónes & rixas˥ & ſæpiùs admóniti ceſsáre noluérint: incarceréntur, & ſi opus eſt per domos Ordinis judíciô Viſitatórum ſub débita diſciplína dividántur. Quòd ſi unus ſolus nimìs ſeditióſus fúerit: judíciô Prióris, aut Viſitatórum in eádem domo puniátur.

40. Si quis Fratrum ímpiè unquàm jurándo, ad dicénda de Deo, ſeù de Sacraméntis, aut Sanctis ejus contumelióſa verba prorúperit˥ impietáte verbórum diligéntèr penſátâ, tanquàm execrábilis, & blaſphémus, proüt res exégerit, pœnæ ſubjáceat gravióri: ſupèr quo Prior, & Procurátor ſtudióſè invígilent. Qui verò quæ dicit, jurándo ſimplíciter per Deum, per fidem ſuam, per Chriſtum, ſic Deus me ádjuvet, aut áliô ſimili modô audiénte unô, vel plúribus affirmáverit˥ gráviter puniátur: & ſi aſsuétus fúerit, pœnæ ſubjáceat gravióri. Idem cenſémus

de

de eo,qui verba, vel ſenténtias Sacræ Scriptúræ convérterit ad vana & ſcurrília verba.

41. Licéntiam à Prióre denegátam non póterit póſteà dare Vicárius, aut Procurátor ⁊ & ídeò petítor ètiàm non interrogátus dicat,quòd ſibi à Prióre fúerit denegáta: ne ut fraudis reus, ſi eam ad ignoránte impetráverit,árgui débeat, & puníri. Símilitèr ſi quis licéntiam à Vicário, vel Procuratóre denegátam à Prióre póſteà pétere volúerit, à prædíctis fuíſſe denegátam maniféſtet eídem.

42. Ad tempus,urgénte magnâ neceſſitáte & non álitèr: recípere areas & pécora intrà términos,aut in noſtris grángiis eſt permíſsum.

43. Qui ex Convérſis,vel Donátis potúerint, & nolúerint laboráre⁊ vinô,& pitántiâ cáreant ad Prióris,vel Procuratóris voluntátem:& ſi obſtináti fúerint,juſsu Prióris incarceréntur.

44. Qui creditóres domus ad recuperánda débita ſollicitáverint ⁊ ſeù álitèr damnum domus procuráverint:Cellam pro cárcere téneant ad Prióris voluntátem.

45. Si áliqui Convérſi palàm, vel occúlte áliquô modô impedíre tentáverint locatiónes, emphitheóſes,vel álias lícitas alienatiónes contrà Prióris & Convéntus conſílium & voluntátem: incarceréntur.

46. Convérſi inútilès reputántur, qui impe-

pediméntis perpétuis præpediti, non poſſunt ſecúndùm Ordinis conſuetúdinem laboráre.

47. Familiaritátem & collóquia cùm muliéribus ⁊ máximè cùm perſónis & in locis, ac horis ſuſpéctis, diſtríctè prohibémus Convérſis: nèc vólumus eos cùm miliéribus loqui ſivè infrà, ſivè extrà términos, nisì juſtâ & inevitábili, ac maniféſtâ causâ exigénte. Muliéribus étiàm ſi cómmodè fíeri poteſt; non dentur eleemóſynæ, nisì longè à dómibus noſtris.

48. Mulieres términos noſtros nequáquàm intráre ſinimus, in quantùm póſſumus. Qui verò mulieres quaſcúmque introdúxerit ⁊ aùt cùm poſſet prohibére, permíſerit eas íntráre infrà domórum noſtrárum clauſúras, vel clauſurárum limitatiónes foſſátis, vel ſignis quibuſcùmque deſignátas ⁊ per Bullas Iulii Secúndi, Pii Quinti, & Gregórii Tértii Décimi, Summórum Pontíficum: ipſô factô, ſenténtiam Excommunicatiónis Sedi Apoſtólicæ reſervátæ incúrrit.

49. Cùm mulieres ponúntur in opéribus, Convérſi eas non cuſtódiant, quantùm vitári poteſt: nèc eis própriis mánibus mercédem reddant: ſèd áliquis de mercenáriis.

50. In dómibus Moniálium, Convérſi nunquàm hoſpiténtur.

51. Si quis Convérſus, aut Donátus mulieres áliquas incontinéntiæ causâ infrà ſepta

Mo-

Monaſteriórum, aut in áliis dómibus, grángiis, ſeù cellàriis noſtri Ordinis introdúxerit ⁊ aut introdúci fécerit, vèl jàm introdúctas receptáverit ⁊ aut in hoc eis præſtiterit auxílium, consílium, vel favórem ⁊ ſivè actus ſecútus fúerit, ſivè nòn: nòn poſſit à tantò reátu abſólui, nisì per próprium Priórem, cùm injunctióne ſalutáris pœniténtiæ. Quòd ſi de hòc convictus fúerit, vel corám téſtibus conféſſus ⁊ Convérſus incarcerétur ad Ordinis voluntátem: Donátus verò ab Ordine perpétuò ſit aliénus & expúlſus.

52. Mulierum quarumcúmque ampléxus & óſcula Convérſis omnínò prohibémus: ſùb pœna diſciplínæ generális ad Ordinis voluntátem. Donáti verò ſi hæc feciſſe fúerint deprehénſi: téneant Ordinem in victuálibus per unam hebdómadam.

53. Si quid donátum fúerit Convérſis in aliéna domo commorātibus: exeúntes indè nullátenùs debent aſportáre illud ſinè licéntia Priórum domórum earúmdem.

54. Nullus Convérſus in itínere conſtitútus mantéllum ſeculárem: ſeu cappam à capútio ſeparátam portáre præſúmat: nèc hábitum Ordinis dimíttere, aut occúltè ferre, nisì perículum imminens áliud poſtuláverit.

55. Fœneratórum, Uſurariórum, Excommu-

municatórum & Raptórum, qui tales eſſe noſcúntur: familiaritátem & múnera interdícimus Convérſis.

56. Libros Hæreticórum nullus Convérſus, vèl Donátus, aùt álius quilibet noſtri Ordinis apud ſe retíneat, vèl ullô modô legat: sùb pœnâ cárcéris. Qui enìm tales libros rétinet, vèl legit: ipsô factô, ſenténtiam Excommunicatiónis incúrrit ex ſacto Concílio Tridentíno.

57. Nulla perſóna Ordinis infántem de ſacro fonte leváre præſúmat: aut eum nisì in caſu inevitábilis neceſſitátis baptizáre. Convérſus qui contrà fécerit, diſciplinam generálem ſuſtineat: Donátus ab Ordine expellátur.

58. Nullus ſciéntèr per ſe, vèl per álium præſúmat litteras accípere, portáre, vèl míttere, vèl nuntiatiónes verbô tenùs fácere: quæ diréctè, vèl indiréctè eſſe poſſent contrà bonum pacis & Príncipes, vèl quoſcúmque álios Magnátes, aut Prælátos ad indignatiónem provocáre. Convérſus qui hoc fécerit; pœnam criminoſórum ſuſtíneat: Donátus expellátur.

59. Artem alchímiæ, vèl quintæ eſſéntiæ, nulla perſóna Ordinis per ſe, vèl per álium in dómibus, aut álibì exercére præſúmat; aut exercéntibus conſílium, aut auxílium præſtáre; aut ubì illam exércent, interéſſe: ſeù inſtruménta artis penès ſe habére & cuſtodire. Converſus

qui hòc fécerit ˥ Diſciplínæ generáli ſubjáceat: Donátus expellátur.

60. Si quis Convérſus ad Reges, Principes & álias Poteſtátes & Iuriſdictiónes utriúſque Statûs quacúmque occaſióne recúrrerit: tanquàm Ordinís deſértor pœná criminoſórum puniátur.

61. Generále Capítulum, cui omnes obedíre tenémur ˥ firmitèr iniúngit univérſis & ſíngulis, ùt cùm nóverint inordinátos excéſſus ˥ vicíſsim ſeſe fórtitèr & charitatívè, diſcrétè tamên & in lenitáte ſpíritus, reprehéndant: & hòc máximè Antiquióres fáciant, licèt omnes teneántur ad correctiónem fratérnam: Quòd ſi emendátio non ſequátur ˥ denúntient primùm Prióri, deíndè Viſitatóribus ˥ & ſi ipſi nòn províderint: tùm demùm Reveréndo Patri Cartúſiæ, vèl Capítulo generáli. Quòd ſi quacúmque de causâ prædíctæ reprehenſiónes, vèl denuntiatiónes omíſſæ fuúrint: tàm omitténtes, quàm excedéntes ſciant de ſuo contémptu & negligéntiâ ratiónem diſtrícto Iúdici ſe redditúros.

62. Verùmtamèn nullus Convérſus, aut Donátus præſúmat in præſéntia Monachórum, vèl Laïcórum, aut Seculárium quorumcúmque, Priórem ſuum, vèl Procuratórem reprehéndere ˥ aut eíſdem protérvè reſpondére & re-

reſiſterę : sùb pœna priuatiónis vini & pitántiæ ad arbítrium Prióris. Sèd ſi quid in Prióre, vel Procuratóre emendatióne dignum Convérſus áliquis cognóverit ⁊ ſolus ad partem cùm filiáli reveréntiâ eum monébit & rogábit: aùt per áliquem ſibi familiárem monéri fáciet. Quòd ſi quis Convérſus ſuo Prióri, aut Procuratóri apùd quoſcúmquè detráxerit: tálitèr puniátur, ùt cæteri tália fácere pertiméſcant.

De Criminóſis.

C A P. XX.

1 CONFESSI coràm téſtibus, vel convíćti de incontinéntiâ, de manu violéntâ, de furto, de proprietáte, de rebellióne, inobediéntia ⁊ infamatióne críminis quod quis óbiicit álteri, nèc poteſt probáre ⁊ de magiſtério conſpiratiónis, nèc non de ſeminatióne diſcórdiæ: & qui minántur ignem, vel mortem ⁊ & qui de inferéndo gravi ſcándalo ſunt ſuſpéćti ⁊ & qui domum, aut perſónam Ordinis coràm quocúmquè Iúdice Eccleſiáſtico, (non tamèn Sanćta Sede) vel Seculári in jus tráxerint, vel trahi fécerint:

incarceréntur , & pro modo delicti puniántur.

2. Proptèr levem tamèn percuſſiónem in Laïcum: nullus incarcerétur, ſèd juxtà modum culpæ à Prióre diſciplinétur.

3. Fures étiàm qui in re áliquâ ultrà duódecim ſólidos non valénte furtum commíſerint ſimùl, vel per partes ; non incarceréntur: sèd Prióris arbítrio puniántur. Qui verò in rè áliquâ ultrà vigínti aſſes valénte ſimùl, vel per partes, furtum commíſerint: incarceréntur ad tempus ad arbítrium Prióris, hoc ipſum per ómnia de proprietáriis fiat. Cæteri verò fures & proprietárii qui ultrà valórem vigínti quinque ſolidórum furtum, aut proprietátem commiſerint: perpétuo cárceri mancipéntur, donèc per Capitulum generále, aut R. Patrem educántur.

4. Símilitèr & falſárii, convícti de incontinéntia qualicúmque: incendiárii & homicídæ.

5. Defúncti in furto, vel proprietáte, poſtquàm crimèn eorum detéctum fúerit, in Cœmetério non ſepeliántur ; & étiàm ſepúlti, ſi ſinè ſcándalo & perículo fœtóris fieri poſſit, extrahántur: ut à cæteris crimèn furti & proprietátis cáutiùs evitétur.

6. Si Convérſos de incontinéntia convíctos, aùt conféſſos, de cárcere edúci aliquándò

dò contígerit ˥ nullô modô in dómibus ubì fuérunt convícti, remáneant: sèd ſi cómmodè fieri poſſit, álibì collocéntur. Quicumque autèm de quacúmque indicíbili incontinéntia convícti fúerint, vel coràm téſtibus conféſſi: perpetuo cárceri mancipéntur ſinè ulla ſpè liberatiónis.

7. Quicúmque falſificáverit Sigíllum, vèl litteras Capítuli, aut R. Patris, pœnâ falſárii & criminoſórum puniátur: & ſit perpétuò inhábilis ad quaſcúmquè Obediéntias Ordinis ſinè ulla ſpè alicújus rèſtitutiónis.

8. Si crimèn pro quo cárceris pœna irrogánda eſt probatióne índiget ˥ nèc per noſtros probári queat: Seculáres idónei récipi póterunt in teſtimónium.

9. Quicúmque criminóſi Convérſi pèr ſolùm Capítulum generále, vel per R. Patrem de cárcere poſſunt edúci. Poſtquàm verò fúerint edúcti ˥ erunt eórum ómnium quos invénerint ſemper últimi: ſinè ſpe reſtitutiónis in príſtinum gradum & nullâ diſpenſatióne póterunt eis Obediéntiæ commendári. Prætéreà edúcti de cárcere, per quadragínta dies Feriálibus diébus pòſt (Exultábunt) ˥ Feſtívis autèm in Capítulo Converſórum, nisì quando communicáverint, recípiant diſciplínam: & quadragínta diébus Capítuli, ad terram cómedant ſupèr áſ-

ſerem

ſerem nudum in Refectório manè & véſperì ꝰ computátis diébus quibus communicáverint in Convéntũ: in quibus ad terram non cómedantꝰ & per annum íntegrum téneant generálem Ordinis diſciplínam: quæ talis eſt. Singulis Capítulis recípient diſciplínas, excéptis diébus quibus communicáverint, vel debent communicáre: nec habébunt vocem cõtrà áliquemꝰ nec Obediéntiam: hoc eſt non póterunt eſſe Coquinárii, Portárii, Mulatárii, Magíſtri boüm, vel grángiæ, nisì propter urgéntem neceſſitátem Reveréndus Pater cum eis diſpénſet.

10. Ordinem verò tenére in victuálibus eſt, fériis ſecúndâ & quartâ, pane & coquínâ eſſe conténtum: féria tértiâ & Sábbatô, pane, vinô & coquínâ ꝰ féria autem quintâ & diébus Capítuli & Feſtis duódecim lectiônum, more Convéntus: Abſtinéntiâ Ordinis, nisì maniféſta necéſſitas interdícat, étiam obſervátâ.

11. Criminóſi omnes à primo die incarcerationis eórum & deincèps per ſex menſes, hábeant dimídiam portiónem panis Conventuális ꝰ & utántur vinô famíliæ, aut cervíſia: de pane verò famíliæ detur eis quantùm necéſſè fúerit. Porrò in Feſtis Capítuli & quótiès Convéntus in Refectório cómedit, victuália eis miniſtréntur ſicùt & Convéntui. Feriálibus autèm diébus áliquid judício Prióris eis ex grátia mini-

niſtrári póterit. Verúmtámênſi ſi quis in cárcere póſitus nolit crimen ſuum confitéri,& emendáre : pane & aquâ duntáxàt ſuſtentétur,donèc reſipiſcat.

De Fugitívis.

CAP. XXI.

1 FUGITIVI ad áliquam domum Ordinis veniéntes ſpontè ˥ ſi non fúerint criminóſi, ideſt ſi nèc commíſſô crímine fúgerint, nec in fuga crimen commíſerint ˥ etiàmſi infrà quinquè dies redíerint:primùm reconciliándi erunt Ordini propter fugam ˥ & póſteà clamábunt ſuam culpam præſénte Convéntu : miſericórdiam poſtulántes,& emendatiónem promitténtes. Deindè quíndecim diébus recípient diſciplínas in Capítulo Converſórum:& quíndecim diébus cómedent ad terram in Refectório ſupèr áſſerem nudum.

2. Si veró ultrà quinque dies redíre diſtúlerint ˥ de cætero quandocúmquè redíerint, non recipiénrur, nisì ad cárcerem: ubì per quadragínta dies ſuſtíneant in victuálibus diſciplí-

nam

nam criminoſórum † de quo tamèn cárcere ſi
criminóſi non fúerint: Prióres illórum cùm con-
ſílio ſui Convéntûs póterunt illos edúcere,
quandò vidébitur expedíre. Edúcti verò de cár-
cere recípiant viginti diſciplínas in Capítulo †
& vigínti diebus cómedant ad terram in Refe-
ctório: & per annum ſuſtíneant prædíctam ge-
nerálem Ordinis Diſciplinam.

3. Fugitívi verò criminóſi quandocúmquè
redíerint † nunquám nisì ad cárceres recipián-
tur: à quibus non poſſunt edúci, nisì per Capi-
tulum generále, aut Reu. Patrem. Edúcti verò,
pœnam criminoſórum (ſicutì dictum eſt) ſu-
ſtineant.

4. Fugitívi dùm è cárcere educúntur,
etiámsì criminóſi non ſint: nullô modô poſſunt
in eiſdem dómibus Obediéntias habére ſinè
expréſſa licentia R. Patris, vel Capituli gene-
rális.

5. Apóſtatæ antè ómnia ad reaſſuméndum
hábitum Ordinis compellántur: & deindè pá-
riter reconciliéntur † & ab Apoſtáſia, necnòn
ab Excommunicatiónis ſenténtia quam ex há-
bitus dimiſſióne incurrérunt, adhibitis téſtibus
abſolvántur: & ùt ſuprà incarceréntur. Verùm-
támen Apóſtatæ criminóſi poſt tértiam apoſtá-
ſiam, per Régulam Sancti Benedícti, declarán-
tur non ámpliùs recipiéndi. [a]

[a] Vide notata in Secunda Parte cap. de Fugitivis.

Con-

6. Convérſis prò diſciplína ad áliam domum miſſis non miniſtréntur equitatúræ nisì nímiâ infirmitáte cogénte: nèc ubì ſuſtentabúntur, benefícia ſpirituália Hoſpitibus dari ſólita eis conferántur.

7. Prædíctas tàm Fugitivórum, quàm criminoſórum pœnas, Reveréndus Pater poteſt quandóquè, ſi ei vidébitur, moderári: álius verò Prior, étiam próprius eorúmdem, ſinè ipſíus Patris Reveréndi licéntiâ, prætèrquàm in mortis artículo, vel máximâ neceſſitáte, fácere hoc non poteſt. Diſciplínas tamèn & comeſtiónes ad terram, & rigórem in victuálibus, ex áliqua causâ rationábili póterit Prior moderári.

De Donátis.

CAP. XXII.

1 STATUIMUS de cætero ùt nullus omnínò recipiátur in Statum Redditórum Clericórum, vèl Laïcórum, aut Præbendariórum: ſed omnes perſónæ Ordinis ſint Mónachi, Convérſi, Donáti, aut Moniáles.

2. Cùm ex incaûta & indíſcréta receptióne Donatórum, magna, multáquè mala, damna & ſcándala imminére noſcántur, ſtatùimus fírmitèr & inviolabílitèr quòd nullus ullô modô, ullóve témpore recipiátur in Donátum, abſquè Viſitatórum licéntia, atquè Convéntus, vèl majóris partis conſénſu: & niſì priùs benè probétur, ac cùm conditiónibus, quæ hìc ſubjungéntur.

3. Mulíeres autèm, nèc in dómibus noſtris, nec extrà eas ullô modô recipiántur Donátæ: nèc páriter uxoráti admittántur in Donátos.

4. Qui autèm recipiéntur, primò de manu Prióris in Capítulo Converſórum Capútium accípient: & ántequàm ullâ promiſſióne ligéntur, probéntur in domo per unum annũ ad minùs:

aut

aut per lóngiùs tempus,ſícutì Prióri viſum fúerit.

5. Porrò cùm conditiónibus ſequéntibus recipiántur, vidélicèt quòd ſinè próprio vivent in commúni: domus autèm eis providébit ſufficiéntèr de neceſſáriis. Quòd dómui illi & Ordini erunt veri obediéntes & fidéles ⁋ quòd dámnum, aut vitupérium Prióris & aliórum dictæ domus eis non celábunt, ſed revelábunt ⁋ honórem & cómmodum eórum díligent & procurábunt ⁋ itèm quòd correctióni Ordinis totálitèr ſubjacébunt ⁋ de his quæ adminiſtráverint, Prióri & Procuratóri ratiónem reddent quóties ſupèr hoc fúerint requiſiti ⁋ quòd continéntèr vivent ⁋ & ſi (quod abſit) continéntiam non ſervárent, aut in áliis præmiſſis, ſeù in áliquo eórum deſicerent, quòd Donatiónem ejúſmodi váleat Ordo infríngere ⁋ & ſe dè tàm infelícibus perſónis expedire: nullam remuneratiónem eíſdem, dè témpore quô ſervíerint dómui, faciéndo.

6. Veſtis Donatórum ſupérior nunquàm virgáta & partíta, nèc víridis, rúbei, aut crócei colóris ⁋ ſèd unicolor ſit & gríſei, vel caſtánei colóris: & tàm lõga quòd génua opériat & tranſcéndat. Capútium ejúſdem colóris cũ veſte ſempèr ferre debent. Verùmtamèn diébus Feſtívis, quandò prò divíno Officio audiéndo ad domum ſupe-

riórem aſcéndunt: veſtem oblóngam nòn cinctam & Capútium ſicuti Convérſi déferunt.

7. Donáti comam, ſeù capillos nunquàm reláxent, aut nútriant, ſèd sìc eos in rotúndum tóndeant, ut paténtibus áuribus incédant. Quòd ſi tèr móniti fácere nolúerint, incarceréntur ad Prióris voluntátem: donèc emendatiónem fécerint competéntem.

8. Donáti teneántur dícere pro Matutínis déciès Pater noſter, & Ave María, pro quálibet Horâ ália, tèr Pater noſter & Ave María; pro recéntèr defúncto in domo ſua trigínta Pater noſter & Ave María; pro Anniverſáriis, omni ſeptimánâ decèm Pater noſter & Aue María: pro Officio generális Capítuli, Cluniacénſium & Benefactórum pòſt Natálem Dómini, trigínta Pater noſter & Ave María.

9. Confiteántur, & commúnicent in Solemnitátibns Nativitátis, & Cœnæ Dómini, Paſchæ, Pentecóſtes, Euchariſtiæ, & Sancti Patris noſtri Brunónis: atquè primâ Domínicâ cujúſlibet menſis.

10. Iejúnia Ordinis ſerváre non tenéntur: licèt fériis ſextis ex devotióne ſóleant jejunáre. Iejúnia verò Eccléſiæ fidélitèr ſervent. Paucióribus étiàm quàm Convérſi debent eſſe conténti in pitántia & vino; cùm tot ónera Ordinis non ſuſtíneant: & témpore, ac loco cóngruo car-

carnes manducáre permittántur juxtà conſuetúdines domórum. Nunquàm tamèn intrà Conventùm lícitè carnes vel manducáre, vel cuíquam miniſtrare ⁊ nèc perſónis Ordinis, ubicúmquè fúerint: nèc debent permíttere quòd carnes à quoquam in Convèntu comedántur. In Advéntu autèm Dómini & Fériis quártis, à cárnibus abſtíneant.

11. In cæteris quæ ad eórum Statum pértinent, ſe religiósè habére debent. Sunt enìm de grémio Ordinis ⁊ & gaudent privilégiis, Indulgéntiis & libertátibus dicti Ordinis: & habent benefícium Brevis per totum Ordinem, ſi laudabílitèr in Ordine perſeveráverint.

12. Proptèr tranſgrèſſiónis voti perículum, Donáti nullum votum fáciant: ſèd poſtquàm in hábitu Donatórum per annum, aut ámpliùs juxtà díſcretiónem Priórum ſuórum probáti fúerint ⁊ ſi volunt remanére: públicô inſtrumentô in ſcriptis manu Notárii alicújus ſubſignátô, promíttat ſe ſupradíctas cōditiónes ſervatúros.

13. Donáti nòn debent è domo ſua exíre: niſi cùm à Prióre, vel Procuratóre foràs mittúntur. Quòd ſi ad áliàm domum inordinátè vénerint ⁊ nullus eos recípiat, niſi ad cárceres: & deíndè eos ad domos ſuas remíttat, aut eórum fugam & detentiónem Prióribus ſuis ſigníficet. Qui contrà fécerit, Ordinem in victuálibus téneat:

neat : donèc eos remiſerit, aut eórum detentiónem intimáverit.

14. Nulla domus recípiat Seculáres gratìs eis ſervire voléntes extrà Statum Donatórum ; nisì promiſſióne mediánte ; quòd ſi proptèr excéſſus ſuos, ſeù culpam à domo ipſa expelleréntur nihil petent, éxigent, aut recípient pro ſuo ſalário & mercéde.

15. Ordinámus ùt omnes natiónes hábeant hæc Statúta Converſórum & Donatórum in ſua vulgári lingua : & ùt illis ſemèl ad minùs prælegántur per ſíngulos annos.

De Moniálibus noſtri Ordinis & eárum Vicáriis & Priorísſis.

CAP. XXIII.

1 IN Electióne Prioríſſæ Moniálium Vicárius primam vocem hábeat ; & póſtmodùm cùm Confirmatóribus vota ſingulárum Moniálium recípiat : pro quibus ſuſcipiéndis, nèc ipſe Vicárius, nèc Confirmatóres vocáti ingrediántur clauſtra Monaſtérii ; ſèd antè cancellórum feneſtéllam vota ſingulárum ſcri-

ſcriptà recípiant: & tamèn nunquàm publicânda erunt nómina eligéntium. [a]

[a] *Nota. Conſuléda eſt formaElectiónis Priorū & in cæteris omnibus ſequenda.*

2. Porrò nulla Moniális, ad eligéndum cùm áliis admittátur, nisì octávum décimum ſuæ ætátis annum, compléverit: & profeſſiónem fécerit expréſſam. Quòd ſi áliquæ Moniáles in ſuis Electiónibus nóbiles & amícos requiſíerint, privéntur velô nigrô.

3. Cæterùm nulla Moniális in Prioríſſam eligátur minor quadragínta annis: & quæ octo annis pòſt expréſſam profeſſiónem laudabilitèr nòn víxerit. Quòd ſi talis nòn inveniátur˥ nulla poſſit éligi quæ trigéſimum ætátis ſuæ annum nòn excéſſerit:& quæ quinquè ſaltèm annis pòſt profeſſiónem rectè nòn víxerit.

4. Vicárius de novo inſtitútus & Prióriſſa de novo elécta, in præſéntia prædeceſſórum ſuórum, ſi víxerint & præſéntes fúerint, ac quátuor magìs diſcretórum de Convéntu, ſi tot, aut plurès affúerint˥ vèl ſi prædeceſſóres non víxerint, aut nímiùm remóti fúerint, in præſéntia quátuor prædictórum˥ perfèctè rédigant in ſcriptis Statum domûs: & ſùb ſigíllo dictæ domûs & ſubſcriptiónibus illórum˥ próximè ſequénti Capítulo generáli áfferant, vèl tranſmíttant dictum ſtatum: reténtâ tamèn cópiâ ejúſdem in domô ſuâ antedictâ.

5. Omnes Prioríſſæ Moniálium obediéntiam

tiam promíttant Capítulo generáli pro ſe & dómibus ſuis ⁊ cujus promiſſiónis Chartam ſíngulis annis ad Capítulum míttere nulla occaſióne omittant : & nihilóminùs quælibet Prioriſſa teneátur per ſe promíttere obediéntiam Vicário : Moniáles verò & Convérſæ, Prioriſſæ tantùm obediéntiam promíttant ⁊ licèt in præſéntia Vicárii cùm nominatióne ipſius & Prioriſſæ profeſſiónem fáciant: & eídem in ómnibus lícitis obedíre teneántur.

6. Nulla Prioriſſa præſénte Vicário, Benedícite dícere præſúmat: nèc præſénte Mónacho lectiónem duodécimam légere. De divíno quoquè Officio ordinándo, aut correctióne hóminum quorumcúmque, ſe nullátenùs intromíttat.

7. Prioríſſa nullam Moniálem, vèl áliam perſónam, ſinè licéntia Reveréndi Patris & Vicárii atquè Convéntus ſui, vel majóris partis conſénſu, ad hábitum Ordinis recípiat: nèc antè quintum décimum ætátis annum complétum. Quòd ſi contrárium fácere præſúmpſerit ⁊ talis recéptio efficáciæ ſit nullíus ⁊ & Moniáles in præmíſſis, vèl áliquo eórum conſentiéntes generálem Ordinis diſciplínam ſuſtíneant: quoúſquè per Capítulum generále, vèl R. P. relaxéntur.

8. Prióriſſa & Vicárius cuſtódiant ſub duábus

bus clávibus & adminiſtrent pecúnias domûs ꝗ & ſingulis annis Vicárius & Procurátor reddant cómputum de recéptis & expénſis:in præſéntia Prioríſſæ & duárum, aut trium antiquárum Moniálium. Nèc tamèn propttéreà Vicárius, aut Procurátor intret eórum clauſúram: nèc illæ egrediántur. Cellerária autèm obſérvet ergà Vicárium & Prioríſſam tàm ín rebus eméndis, quàm vendéndis & cæteris ómnibus, éadem quæ ipſe Procurátor per Statutórum præſcriptum ſerváre debet ergà Superiórem.

9. Nulla Prioríſſa, étiàm de ſui Convéntûs voluntáte, ſe, vèl domum ſuam váleat obligáre: aùt lítteras obligatórias ſigilláre Vicáriô inconſúltô. Alióquìn Prioríſſa contrárium fáciens & Moniáles ad hòc conſentiéntes, grávitèr puniántur per Capítulum generále, vèl Reveréndum Patrem.

10. Prioríſſæ nòn hábeant in Refectório dúplicem portiónem, ſèd ſímplicem, ſicùt Moniáles: nèc hábeant Cámeras ſibi appropriátas, ad jacéndum, comedéndum, vèl bibéndum.

11. Poſſunt Prioríſſæ cùm volunt ꝗ & quótiès éxpedit, debent in ſuis Capítulis pias fácere exhortatiónes Soróribus,ad ſanctæ & religióſæ vitæ regulárem obſervántiam,cùm con-

ſilio & directióne Patris Vicárii.

12. Prioríſſæ Moniálium à perſónis Ordinis Matres, vèl Domnæ, non Dóminæ vocéntur: * Moniáles verò Soróres.

13. In dómibus Moniálium noſtri Ordinis nulla in Moniálem recipiátur ultrà quàm ſúppetant facultátes illíus domûs in qua recípitur, prò illius & cæterárum ſuſtentatióne ſinè penúria. Porrò Viſitatóres eárum ex parte Capítuli habent authoritátem & jubéntur, conſiderátâ domórum facultáte, talem eis in recipiéndis perſónis númerùm præfigere, quem abſquè gravámine ſuſtentáre váleant: in quô número étiàm Novítiæ & Convérſæ computántur.

14. Diſtrictè autèm inhibémus & ſub ſequéntibus pœnis, Vicáriis, Prioríſſis Moniálium & Moniálibus univérſis, nè áliquàm ullô témpore ultrá conſtitútum per Viſitatóres númerum, vèl ultrà quàm vires eárum, ſeù facultátes ſúppetant, quôvis modô recípiant: aut ùt recipiátur, conſéntiant. Et nè per ſe, aut interpóſitam quamcúmque perſónam Eccleſiáſticam, aut Seculárem, quôvis quæſitô médiô, vel

* *Ordinatio Anni* 1648.

PRioriſſæ & Subprioriſſæ in domibus Monialium noſtrarum à Perſonis Ordinis, juxtà Statutum, non vocentur Dominæ, ſed Matres, cæteræ verò omnes Sorores, idque ſtrictiſſimè impoſterùm ſervetur.

colóre, à Capítulo noſtro generáli, ſeù Rev.P. prò ejus, vel eárum receptióne contrà formam edícti hujus & inhibitiónis, licéntiam, vèl authoritátem petant.

15. Quòd ſi ſecùs (quòd abſit) factum, prę-ſúmptum, aut attentátum fúerit ; talis recéptio nulla erit & pénitùs inválida: tanquàm facta contrà voluntátem dicti Capítuli & contrà formam juris commúnis ; & conſtitutiónem bonę memóriæ D. Bonifácii Papæ Octávi & Sacri Concílii Tridentíni: & quàm nos quátenùs opus eſt ex nùnc caſſámus & irritámus, ſeù caſſam, nullam & irritam declarámus.

16. Et nihilomínùs qui, vèl quæ contrà hujúſmodi noſtram Ordinatiónem, voluntátem & inhibitiónem, áliquam, vèl áliquas in áliqua domórum prædictárum recéperint ; aut in ejus, aut eárum receptióne conſénſum, auxílium, vèl favórem præbúerint ; Vicárii, Prioriſſæ & cæteri Officiáles à ſuis Obediéntiis abſolvántur: Moniáles verò ſi hòc fécerint, ſint in diſciplína generáli ad Ordinis voluntátem.

17. Si verò prò illíus, vèl illárum receptióne ultrà conſtitútum númerum & ſuprà vires & facultátes ſuas ; per núntium, aut litteras petíerint licéntiam per ſe, vèl quàmvis áliam interpóſitam perſónam: vèl ſi lítteras à quibuſcúmque Princípibus, Dóminis Eccleſiáſticis, vèl Seculá-

ribus, aut áliis, comminatórias, vèl deprecatórias ad Capítulum generále, vèl Priórem Cartúſiæ proptéreà obtinúerint; quótiès id fécerint: per três menſes Ordinem in victuálibus ſinè miſericórdia téneant.

18. Et ùt matéria,ſeù occáſio præſcindátur tales receptiónes ultériùs faciéndi, vèl procurándi; inhibémus ſub dictâ pœnâ,tenéndi vidélicèt Ordinem in victuálibus per três menſes,nè in dómibus prædíctis ullô modô recipiántur áliquæ júvenes puéllæ,ſeù filiæ in hábitu ſeculári prò lítteris addiſcéndis: nèc páritèr recipiántur áliquæ ſùb ſpe, ſeù confidéntia eas ad hábitum Ordinis deindè recipiéndi; sèd admittántur tantùm poſtulántes cùm ad minùs quintum décimum annum attígerint: nèc tamèn hábitus Ordinis eis concedátur antè ſextum décimum annum incœptum.

19. Nulla Moniális antè ſextum décimum annum complétum; nèc quæ minóre témpore quàm per annum contínuum pòſt ſuſcéptum hábitum in probatióne ſtéterit,ad profeſſiónem admittátur: [a] Proféſſio autèm antè facta, ſit nulla; nullámque indúcat obligatiónem ad alicújus Religiónis, vèl Ordinis obſervántiam: aut ad álios quoſcúmque efféctus. Nulla étiàm Moniális antè vigéſimum quintum annum conſecrétur. Et ùt nulla ipſárum ſe per ignorántiam excu-

a Nota. Profeſſio ipſa debet emitti lingua vernacula.

excuſáre váleat⁊ ordinámus, quòd præſens hæc noſtra conſtitútio & prohibítio eis in Capítulo eárum legátur, quótiès eis légitur Charta Viſitatórum: ſcílicèt Fériâ ſecúndâ Paſchæ, & die Feſto Ioánnis Evangeliſtæ.

20. In receptióne, profeſſióne & conſeratióne Moniálium ⁊ ſervétur in miniſtrándis cibis modéſtia Ordinis: & in equitatúris Paréntum & áliórum qui in tálibus frequentèr convéniunt, ponátur modus certus ⁊ sìc quòd domus ex hoc notabílitèr non gravéntur. exceptâ tamèn famíliâ conſecrántis, cui non poteſt régula certa dari.

21. Prohibémus nè proptèr múnera, vèl promìſſa Moniáles áliquam ad hábitum præſúmant recípere ⁊ nèc áliquid ex bonis Novítiæ antè profeſſiónem à Paréntibus, vel Propinquís, aut Curatóribus ejus quocúmque prætéxtu recípiant: exceptô victu & veſtitu illíus temporis quô in probatióne fúerit. Alitèr enìm dantes & recipiéntes, anathématis pœnâ feriúntur pèr Sacri Concílii Tridéntini conſtitutiónem.

22. Inhæréntes Bonifácii Octávi conſtitutióni, Sacri Concílii Tridentini decréto, & Pii Quinti, & Gregórii Tértii décimi, Summórum Pontíficum lítteris: declarámus nulli omninò cujuſcúmque géneris, conditiónis, ſexus & ætátis fúerit, licére íngredi ſepta Monaſtérii

Mo-

Moniálium ſinè licéntia Superióris eárum inſcríptis obténtâ & nisi in urgéntibus neceſsitátibus duntáxàt. Quæcúmque autèm perſónæ áliter intráre dicta Monaſtória præſúmpſerint, & Moniáles quæ illas introdúxerint: vel admíſerint, ipſô factô, ſenténtiam Excommunicatiónis incúrrunt & officiis Ordinis, ſi quæ hábeant, privántur: atquè ad ea inhábiles reddúntur.

23. Quótiès Vicárius Moniálium causâ Confeſsiónis, vèl altériùs Sacraménti miniſtrándi, ingredi Clauſtrum eárum necéſse habúerit, intret cùm honéſta comitíva unius, aut duórum Monachórum: vel ità intret & ſtet, quòd plures vidére poſsint tàm Confeſſárium, quàm confiténtem.

24. Sequéndo étiàm ejúſdem Sacri Concílii decrétum & ejúſdem Pii Quinti litteras, declarámus omnes Moniáles noſtri Ordinis præſéntes & futúras ſicùt & áliàs cujuſcúmque Religiónis & Ordinis, étiàm sì ex inſtitútis & fundatiónibus ſuis ad clauſúram non teneántur, nèc unquàm eam ſerváverint, de cætero debére ſùb perpétua in ſuis dómibus clauſúra manére, nèc ulli eárum licére pòſt profeſsiónem exire à Monaſtério étiã ad breve tempus: nisì ex aliqua cauſa legitima étiàm ab Epiſcopo approbánda. [a] Reſiſténtes verò huic clauſúræ per-

[a] Nota. *Declaratũ fuit à S. Congregatione Card. Sacri Concilij interpretũ, quod ultrà licentiã Superiorum, requiratur etiam approbatio Epiſcopi: Id autem maximè expedit, ad tollendam omuem ſcandali occaſionẽ. Vide* c. 5. Seſſ. 25. ejuſdem Conc. *De Regularibus.*

perpétuæ, obſtinátô ánimô ⁊ declarámus eſſe tanquàm rebélles & incorrigíbiles, ab Ordinário & Superióribus eárum ómnibus juris & facti remédiis compelléndas: ad præcisè ſubeúndam & perpétuò obſervandam clauſúram.

25. Prioríſſæ & Moniáles non víſitent Mónachos, aut Convérſos, nec viros álios apud eas degéntes ⁊ nèc páritèr Mónachi, Convérſi, vèl Donáti víſitent Prioríſſas, aut Moniáles, áliquas: étiam ſub prætéxtu alicújus infirmitátis, vèl ex quávis ália neceſſitáte, vel causâ. Nèc Prioríſſæ, aùt Vicárii ſupèr hoc dent licéntiam ⁊ ſèd viſiténtur viri infírmi per viros, & fœminæ infírmæ per fœminas: nisì duntáxàt prò Sacraméntis miniſtrándis ⁊ vèl nisì ex causâ áliquâ neceſſáriâ: Vicárius cùm honéſtâ comitívâ unius, vèl duórum Monachórum, opportúnô témpore ad eas íngredi débeat.

26. Vólumus páritèr & ordinámus, ùt nullâ Moniális noſtri Ordinis cùm áliquo Seculári quántumcúmque propínquo loquátur: aùt loqui permittátur ad partem: nisì velátâ fácie & præſénte & audiénte Prioríſsâ, vel Subprioríſsâ, aut unâ, vel duábus ex áliis Moniálibus. Quæ contrà fécerit, pro quálibet vice per unam hebdómadam cómedat ad terram in Refectório.

27. Sub eádem pœnâ inhibémus ne Moniá-

niáles dent perſónis Ordinis,aùt ab eis recípiant áliquâ munúſcula , vèl jocália : & nè ullátenùs viros áliquos qualeſcúmque oſculéntur,aùt amplexéntur.

28. Et ùt præmiſsa ómnia inviolabilitér obſervéntur ⁊ ad conſervándam étiam Sanctimoniálium Chriſti ſponſárum pudicítiam,honeſtátem & integritátem ⁊ vólumus páritèr & ordinámus, quòd in síngulis dómibus Moniálium noſtri Ordinis porta illa per quam intrátur ad Clauſtrum eárum,júgitèr die,ac nocte cùm clave clauſa teneátur: & àd ejus cuſtódiam áliqua fidélis Moniális, Convérſa , vel Donáta deputétur ⁊ quæ ad juſſum Vicárii , vel Prioríſſæ eam claudat & apériat: & néminem , ſinè illórum, aut altérius ipſórum ſcitû & mandáto , introdúcat, vel edúcat. Quæ étiàm diébus ſingulis,pulſátô Completóriô,claves prædíctæ portæ ad manus Prioríſſæ,per eam uſquè in cráſtinum cuſtodiéndas,trádere teneátur.

29. Moniáles , extráneis Sacerdótibus qui de Ordine noſtro non ſunt,ſivè Reguláres ſint, ſivè Seculáres , confitéri non poſſunt , ſinè ſpeciáli licéntia Vicárii. *

* *Ordinatio Anni* 1678.

IVxta Decretum Sacri Concilij Tridentini *Seſſione* 25. *cap.*10. bis aut ter in annò offeratur Monialibus noſtri Ordinis Confeſſarius extraordinarius qui omnium Confeſſiones audire debeat juxtà dicti decreti placitum;liberum tamen erit cuique Moniali (juxtà declarationem Sacræ Congregationis Cardinalium Cōcilij Tridentini Interpretum)ipſi Confeſſario extraordinario, Confeſſionem peccatorum facere, vel non.

30. Moniáles quæ fuérunt in offíciis, ipſis offíciis ceſſántibus vultû velátô incédant ⁊ & omnes proféſſæ benedíctæ, hábeant vittas in ſcapuláribus ſuis, & velum nigrum portent: & in conſpéctu hóminum nòn ſe præſéntent, nisì velátis faciébus, ſolâ Prioríſsâ, & Celleráriâ excéptis. Convérſæ verò præmiſſis nòn utántur ⁊ sèd nèc Moniáles quæ nō ſunt Benedíctæ utúntur velô nigrô: vittas tamèn hábeant, & velátâ fácie incédant, ùt proféſsæ.

31. Quòd ſi áliqua Moniális dè incontinéntia convícta fúerit, vèl coràm téſtibus conféſsa: perpétuò, ſinè ſpe rehabéndi, cáreat velô nigrô.

32. Nèc Prioríſsæ, nèc cæteræ Soróres ullô unquàm témpore Capútia portáre permittántur ⁊ nèc portent caudas in véſtibus ſuis ⁊ nèc túnicas in quibus ſint ſciſsúræ, vel mánicę inhonéſtæ: nèc portent pelles in Convéntu, nisì sùb mantéllo ſímplici.

33. Moniáles jáceant cùm Cucúlla ⁊ & Convérſæ cùm Scapulári: & quælibet ſola. Nòn vocent ſe Dóminas adínvicèm, sèd Soróres ⁊ nèc unquàm ſérviant àd Miſsas: nèc quidquam àb áliquo recípere, vèl donáre alícui aúdeant, ſinè licéntia Prioríſsæ.

34. Inhibémus ómnibus Prioríſſis: nè pòſt Completórium loquéndi cùm áliquo Mo-

niálibus tríbuant facultátem.

35. Nèc étiàm Moniális poſſit in Monaſtério bíbere, vèl comédere extrà Refectórium & Infirmáriam: prætèr Priorísſam & Celleráriam, idquè tantùm in cáſibus neceſſitátis. Quę contrárium fácerę præſúmpſerint, à vino abſtíneant in cráſtinum totâ die. Nulla étiàm Moniális cómedat in menſa Priorísſæ in Refectório.

36. In dómibus Moniálium, prædicatiónes eórum, qui dè Ordine noſtro nòn ſunt, ſivè Reguláres fúerint, ſivè Seculáres, nullátenùs audiántur: nisì dè Vicárii & Priorísſæ licéntiâ ſpeciáli.

37. Moniáles Seculáribus infámiam Ordinis tangéntia revelántes, privéntur velô nigrô: & nihilóminùs pèr Viſitatóres diſtrictè puniántur, ſi indè ſcándalum fúerit ſubſecútum.

38. Moniáles reddant Breves Ordinis, & Miſsas réddere fáciant, quæ debéntur pró Brévibus memorátis. Prò quálibet Miſsâ quæ proptèr defectum Sacerdótum nòn póterit reddi, dicántur qninquagínta Pſalmi: ità quòd ſecúndùm ordinátionem Vicárii, vèl Priorísſæ & númerum Miſsárum quæ reddi non póterunt, dividántur Pſaltéria intèr ipſas. Tricenária quoquè in Miſſis, & Pſalmis fáciant ſicùt Mónachi: & Mónachi prò eis ſicùt prò áliis perſónis

nis Ordinis fáciant. Et prò ſingulis Tricenáriis, quę ſunt de Charta Capítuli, vigínti tantùm Pſalmos dícere teneántur.

39. Moniáles nòn ſuant veſtes extraneórum Seculárium, vel Religioſórum; nèc loquántur cùm eis nisì ad Cratem cancellâtam: nèc lítteras mittant, vèl recípiant ſinè licéntia. Nèc debent tángere, aùt ablúere purificatória Cálicis: nisì priùs bis, vèl tèr ablúta fúerint pèr áliquem Sacerdótem, aùt Diáconum.

40. Nulla perſóna Ordinis noſtri domos Monialiálium frequéntet, nisì urgénte neceſſitáte, vèl evidénti utilitáte: & peráctô prò quo íverit negótiô, recédat abſquè mora & nè loquátur cùm eis.

41. Vicárii Moniálium fórtitèr reprehéndant perſónas Ordinis cujuſcúmque conditiónis fúerint, quæ ſinè rationábili cauſa domos Moniálium frequentárent: nèc differant Reveréndo Patri Cartúſiæ intimáre, ubì víderint expedíre, vèl Capítulo generáli.

42. Mónachi, Convérſi & Donáti univérſi in dómibus Moniálium habitántes; obediéntiam tantùm promíttant Vicário & nòn Prioriſſæ: & tales hábeant locum aptum àd cognoſcéndum culpas ſuas diébus Capítuli. Nèc mandúcent cùm Seculáribus: nèc ipſos ad-

admíttant ad menſam ſuam in Cellis ſuis. Qui contrà fécerit, grávitèr à Vicário puniátur. Et eleemóſynas, ſivè dona quæ illis offerúntur, tradant Prioríſſæ: Prioríſſa verò & Vicárius provídeant eis de neceſſáriis, proüt in dómibus Monachórum eſt fíeri conſuétum. Quòd ſi nòn fácerint ⁊ poſſúnt ipſi Mónachi Prióri Cartúſiæ, vèl Viſitatóri Provínciæ ſcríbere: qui eis providébunt.

43. Mónachi dè incontinéntiâ diffamáti, vèl ſuſpécti, nòn permittántur habitáre cùm Moniálibus, nèc domos eárum intráre.

44. Vicárii Moniálium in foro pœniténtiæ, quoàd Moniáles & perſónas cùm eis habitántes, eam habent poteſtátem, quam habent Prióres in ſuos Mónachos, álióſque ſubjéctos: & cùm prò ſe indigúerint ⁊ unus de Mónachis cùm ipſis habitántibus quem ſibi elégerint in Confeſſárium, eándem habébit poteſtátem in foro conſciéntiæ ergà eóſdem Vicários: quam habent Vicárii Conventuáles, ſeù alii quos ſibi Prióres elégerint in Confeſſários ergà ſuos Prióres.

45. Cáveant ſibi Vicárii & Prioríſſæ, nè Mónachos ſuos, ſinè licéntia Capítuli generális, vel R. P. Cartúſiæ extrà términos mittant ⁊ aliàs ipſi Mónachi eſſent fugitívi: & mitténtes gráviùs puniéndi.

Nul-

46. Nulla perſóna domórum Moniálium pèr Capítuli generális mandátum dè domo àd domum transláta, póterit régredi ſinè licéntia Capítuli generális.

47. Vicárius Monïálium dè licéntiis dandis Moniálibus & diſciplínis imponéndis, ſe nullátenùs intromíttat, nisì cùm pèr Prioríſſam fúerit requisítus˥ reprehéndere tamèn poteſt, ac accuſáre cùm víderit expedíre: & tàm in Prioríſſam, quàm in Moniáles, cæteráſque perſónas Ordinis cùm eis commorántes Excommunicatiónis & Suſpenſiónis & Interdícti ſenténtias, cùm necéſsè fúerit, promulgáre˥ & áliàs Prióris offícium gérere: nisì contrárium in Statútis expréſsè notétur.

48. Moniáles noſtri Ordinis ſempèr recúrrant ad Viſitatóres ſuos˥ & ipſi hábeant plenam poteſtátem à Capítulo generáli ordinándi in ómnibus dè eis: juxtà formam Statutórum noſtrórum & Ordinatiónum quæ ad eas ſpectant. Ipſis enìm commíttitur cura animárum eárum & Converſárum ipſárum˥ sèd in grávibus cauſis debébunt Viſitatóres eárum conſúlere Capítulum generále: aùt Priórem Cartúſiæ ſupèr annum.

49. Si eleemóſynæ vénerint ad manus Priórum dividéndæ˥ vólumus ùt Moniáles noſtri Ordinis hábeant partem ſuam: ſi verò pèr

eos qui eas fáciunt, diſtribuántur, ùt eiſdem partem ſuam diſtríbuant, admoneántur.

50. In Viſitatiónibus domórum Moniálium legátur præſens Capítulum. Viſitatóribus autèm Moniálium injúngimus; quátenùs ipſi ambo, vel altèr eórum tèr in anno, aùt ſaltèm ſemèl àd Monaſtéria Moniálium accédant: ibíque dè vita & móribus & obſervántiis Ordinis, Moniálium, Monachórum & aliárum perſonárum ibídèm degéntium diligéntèr inquírant & prohíbeant nè illìc ulli hábeant devótas. Provídeant étiàm ùt omnes apoſtólicô more commúnitèr vivant; nihil ſibi próprium eſſe dicãt; & quidquid eis datur, aùt míttitur in mánibus Prioríſſæ reálitèr reſígnent & ófferant; nèc eô utántur ſinè ejus ſcitũ, licéntiâ & voluntáte; ùt ómnibus æquálitèr dè neceſſáriis provídeant nihílque hábeant, nisì quod eis dè commúni ab Officiálibus miniſtrátur:ità & talitèr quòd omne genus proprietátis àb eis pénitùs præſcindátur. Quòd ſi fortè Moniáles áliquæ in hoc Prioríſſæ ſuæ obedíre nolúerint & quæ habent in mánibus ſuis reſignáre: vinô cáreant donèc ſibi parúerint.

51. Provídeant páritèr Viſitatóres ipſi, circà clauſúram eárum; circà Seculárium ad eas ingréſſum; & circà alià generálitèr, quæ ad eárum Statum pértinent & ſalútem, tale conſílium

lium appónant: nè èx áliqua circà hoc negligéntia gravitèr remáneant obligáti in die judícii coràm ſponſo eárum Dómino Ieſu Chriſto.

52. Statútô perpétuô & irrefragábili ordinámus, nè ámodò in Ordine noſtro domus novæ Moniálium recipiántur, aùt incorporéntur: ſèd tantùm cura nobis ſuffíciat ſuſceptárum.

Explicit tértia pars nouæ collectiónis Statutórum Ordinis Cartuſiénſis.

Nobis propterea dicti Exponentes humiliter ſupplicari fecerunt, ut ſibi in præmiſſis opportunè providere, & ut infrà indulgere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui Ordinem prædictum, & illius perſonas non ceſſantes in rerum Divinarum contemplatione ſublimium Domino famulari, in viſceribus gerimus charitatis, Innocentij Prioris & Miniſtri Generalis prædicti zelum in Domino plurimùm commendantes, ipſumque, & Definitores præfatos ſpecialibus favoribus, & gratijs proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis à Iure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exi-

exiſtunt, ad effectum præmiſſorum dumtaxàt conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, de memoratorum Cardinalium, qui re maturè diſcuſſa, omnes, & quaſcumque notas marginales impreſſas ad ſupradicta Statuta nullam vim legis, aut Statuti habere cenſuerunt, & declaraverunt, conſilio, præinſertam novam Collectionem Statutorum Ordinis Cartuſienſis, ut ſuprà correctam, & emendatam, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus pariter, & approbamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & ſingulos iuris, & facti defectus etiam ſubſtantiales, ſi qui in illis quomodolibet interuenerint, ſeù intervenisſe dici, cenſeri, vel prætendi poſſent, ſupplemus, & ſanamus. Decernentes eaſdem præſentes litteras, ac Statuta præinſerta ſemper firma, valida, & efficacia exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac illis ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit in omnibus, & per omnia pleniſſimè ſuffragari, & ab eis reſpectivè inviolabiliter obſervari. Sicquè in præmiſſis per quoſcumque Iudices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judi-

dicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inanè ſi ſecùs ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit, attentari. Non obſtan. præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon, quatenùs opus ſit, dicti Ordinis, eiuſque Provinciarum, & Monaſteriorum, aliiſque quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel alia quavis firmitate roboratis Statutis, uſibus, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis Ordini, Superioribus, & perſonis præfatis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiã derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis illorum tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & de verbo ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxàt ſpecialitèr, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Volumus autem, vt earumdem præſentium litterarum Tranſumptis, ſeù exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, &

ſigil-

ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica **Dignitate** *conſtitutæ munitis, eadem prorsùs fides tàm in iudicio, quàm extrà illud ubique locorum habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.* **Datum Romæ** *apud Sanctam Mariam Maiorem ſub Annulo Piſcatoris die* 27. *Martii* 1688. *Pontificatus* **No***ſtri Anno* **Duodecimo.**

Loco † ſigilli.

I. F. Albanus.

Errata, quæ irrepſerunt in editione Secundæ, & Tertia Partis Statutorum, Bullarum, & Directorij Nouitiorum.

IN STATVTIS.

pag.	*linea*	*dele*	*lege.*
41.	3. in nota.	coquinariam	coquinarium
43.	25.	communis	communi
72.	5.	cominucicandus	communicandus
76.	1.	manum	manuum
141.	1. in nota.	* nota	a. nota.
142.	1.	modo	morbo.
147.	10.	pet	per.
149.	penult.	copuerſionem	cõuerſionẽ morũ.
171.	17.	Domi	Domui.
173.	1.	15.	16.
176.	7.	Superiore	Superiores.
182.	13.	intetelſe	inrereſſe.
193.	vltima.	cad hartam	ad chartam.
200.	vltima	35.	55.
201.	18.	59.	56.
214.	23.	ſinr ſolliciti	ſi ſint ſolliciti
237.	16.	ſecit	fecit.
240.	5.	propoſitem	propoſitum
246.	22.	conſtierit	conſtiterit.
249.	9.	per	pro.
270.	anrepen.	exiſtentibu:	exiſtentibus.
276.	10. in not.	inlra	intra.
277.	9.	feſti	feſtis.
285.	2.	oduiantes	obuiantes.
293.	16.	annuam	ad annuam.
295.	antepen.	gabent	habent.
307.	13.	ptiorem	priorem.
ead.	penult.	verſorum	conuerſorum.
309.	14.	parænres	parentes.
318.	1.	proſeſſi	profeſſi.
321.	17.	neceſſitas	neceſſitas.
ead.	20.	Generaļis	Generalis.
324.	7.	ad	ab.
ead.	penult.	incarcrentur	incarcerentur
326.	8.	ſalntaris	ſalutaris
327.	17.	ſacere	facere
348.	4.	Monaſtoria	Monaſteria.

IN BVLLIS.

pag.	*lin.*	*dele*	*lege*
4.	23.	filij	filijs
55.	ante fin.	veſtris	veſtri
12.	14.	ordini	ordinis
14.	25.	noneſtis	honeſtis
15.	17.	ſacultate	facultate
19.	2. in tit.	citatur	citabatur
28.	15.	inſerentur	inſererentur
ead.	22.	noc non	nec non
ead.	25.	Apoſtolinas	Apoſtolicas
32.	11. in tit.	appoſitæ	appoſita
37.	10.	authorita-e	aurhoritate
38.	in tit.	addatur poſt &c. & citatur n.15.c.7.2.p.Statut.	

IN DIRECTORIO.

pag.	*lin.*	*dele*	*lege*
13.	1.	diſperat	diſpereat
ead.	22.	exercitatore	excitatore
17.	10.	liberati	libertati
21.	19.	Sceleris	Sceleratis
ead.	22.	contendens	contendes
24.	7.	Statua	Statuta
ead.	vlt.	proſternit.	proſternimur
25.	2.	accendendi	accedendi
ead.	5.	interioti	interiori
33.	19.	de vita	deuita
36.	penul.	deectatio	delectatio
41.	19.	S. ac amatrice	S. amatrice
42.	3.	vnumciarum	vnciarum
43.	19.	offenderi	offenderit
45.	3.	quæquæ	quæque
49.	18.	ſolidus	ſolidius
51.	24.	credulitate	crudelitate
52.	11.	racitationib.	recreationib.
ead.	15.	deſtrahi	diſtrahi
54.	24.	abductnt	abducunt
58.	28.	præſciptum	præſcriptum
62.	12.	feneſtrella	feneſtella
63.	3.	inſeruis	inſeruias
70.	17.	quaptoprer	quapropter.

IN INDICE.

	dele	*lege*
Abſoluantur &c. Qui conuicti fuerint confeſſionem reuelaſſe &c.	n.24.	23.
Carceri retrudatur qui improperauerit &c.	n.23.	22.
Communicent in Conuentu &c.	n.25.	24.
Communicare in priuata &c.	n.27.	26.
Fragilitas ſeu &c.	nn.29.& 30.	28.& 29.
Mulierum confeſſiones &c.	n.22.	21.
Pollutio nocturna &c.	nn.32.& 33.	31.& 32.
Reuelaſſe Confeſſionem &c.	nn.23.& 24.	22.& 23.
Sacramenta Eccleſiaſtica &c.	n.22.	21.

pag. lin.	*poſt.*	*dele.*	*lege.*
7.16.	celebrati	:	⁊
9. 7.	viderentur	:	⁊
16.penult.	Cartuſiæ	,	:
17. 4.	emendatis	,	:
18. 3.	conuentum	:	⁊
35.15.	domus	.	
117.22.	volumus		.
120.24.	oſtendit		.
121. 1.	ſecurus	:	⁊
140.17.	priuato	:	,
147.10.	integrum	,	:
224.19.	ſcribant	,	:
229. 1.	audiant	:	
eâd. vltima	obſeruari	:	,
235. 2.	principum	:	⁊
246.20.	fiat		.
147.penult.	vero	,	:
248.19.	Statutorum	,	:
eâd. 23.	adire	,	⁊
263.20.	impleant	:	.
269.18.	Aue Maria	:	⁊
271. 9.	ſubiungunt	,	:
289.antepen.	pulſet	,	:
294. 2.	matutinis	⁊	:
297. 6.	quærat	⁊	.:
298. 8.	apponatur	⁊	:
299. 8.	ſextâ	,	:
300.penult.	præparata	,	:
302.11.	relicta	⁊	:
307.20.	reddant	:	⁊
309.antepen.	manu	.	,
310. 5.	Eremi	,	:
eâd. 8.	meæ		:
313. 6.	tenetur	:	⁊
314. 1.	diſcooperiant	⁊	:
316. 4.	receperint	,	:
317.penult.	voluerit	⁊	:
325. 2.	poteſt	:	⁊
326.24.	ſæcularem	:	,
340. 7.	expellerentur	,	:
342. 4.	omittant	:	⁊
349.22.	loquatur	:	⁊

INDEX, SEV REPERTORIVM eorum quæ in Secunda & Tertia Parte novæ Collectionis Statutorum continentur.

A

ABIECTIONIS & humilitatis ſpiritus nobis maximè commendatur, 2. parte, capit. 12. numero 5. cap.24. n. 7. & alibi paſſim.

Ab itinere notabiliter divertere prohibetur, 2. p. c.23. n.22.

Abſolvere poſſunt Priores, omnes ſibi ſubditos ab omnibus peccatis & cenſuris non reſervatis Sedi Apoſtolicæ, & diſpenſare ſuper irregularitate non reſervata eidem Sedi, 2.p.c.7.n.5.

Abſolvere poſſunt Priores Novitios ab omnibus cenſuris & votis in Seculo factis, dùm tamen non ſit caſus adeò enormis ut meritò ſit ſuper hoc Sedes Apoſtolica conſulenda, 2.p. c.17.n.17.

Abſolvere poſſunt Priores fugitivos à caſibus non reſervatis Sedi Apoſtolicæ & ab Apoſtaſia, eoſdemque Ordini reconciliare, 2.p.c.25.n.35.

Abſolvere Priorem poteſt Vicarius ab omnibus peccatis & cenſuris Papę non reſervatis, 2.p.c.7.n.9. Poteſt ſimiliter ab omnibus caſibus abſolvere Priorem, unus ex Monachis quem ipſe Prior ad hoc elegerit, nec ſic abſolutus tenebitur Vicario cōfiteri, ibidem.

Abſolvere à caſibus Bullæ in Cœna Domini, & aliis Sedi Apoſtolicæ reſervatis poſſunt R.Pater & alii ab eo Subdelegati, 2.p.c.7.n.15. Sic tamen ab eo Delegati non poſſunt alteri committere vices ſuas, n.16.

Abſolvere poſſunt deputati à Priore ad audiendas Confeſſiones ab omnibus peccatis non reſervatis, à reſervatis etiam Priori abſolvendi facultas eis committitur; quando caſus occurrerit, in quo eam debere committi ipſi imprimis Cõfeſſarii judicauerint, 2.p. c.7.n.6. Ab Excommunicatione ſivè minori ſivè majori abſolvunt, ſed non à reſervata, n.11. Niſi quando virtute indulgentiarum datur eis facultas abſolvendi ab omnibus peccatis & cenſuris etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis, n.13. Aut niſi quando Prior alicui ex deputatis ſuam ordinariam concedit poteſtatem abſolvendi ab omnibus à quibus ipſe poteſt ordinariè, n.12. Caſus autem reſervati Priori habentur, n.7.

Abſolvi non poſſunt niſi per Priorem qui ſcienter negligunt revelare Viſitatoribus ea quæ ſunt revelanda, 2.p.c.23.n.14.

Et qui defectus perſonarum, vel domorum Ordinis ſcienter & malitiosè extraneo, aut Novitio revelaverint, 2.p. c.24.n.15.

Abſolvi non poſſunt niſi per R.Patrem, aut aliquem ex Viſitatoribus, aut deputatum ab eis, quicumque aliquem Prælatum noſtri Ordinis ſuppreſsis nominibus ſcribentes diffamaverint, aut naturam noſtri Inſtituti immutare tentaverint, vel qui, tales ſibi cognitos, neglexerint revelare R.P. aut alicui ex Viſitatoribus, 2.p. c.22. n.61.

Abſolvi non poteſt ſinè licentia Capituli generalis, aut

R.Pa-

R.Patris qui litteras eiſdem directas aperuerit & ne ad eos deveniant ſcienter impedierit, 2.p.c.22.n.58.
Abſolutionem à ſuis officiis petant Prior & Officiales coram Viſitatoribus, 2. p. c. 23. n. 43.
Abſolvere non debent Priorem Viſitatores, niſi in caſu periculi imminentis, quod Capitulum, aut R.Patris conſilium non poſſet expectare, 2. p. c. 23. n. 44. Quod ſi abſque tali periculo abſolvant Priorem, ipſimet ſunt abſolvendi, n. 45.
Abſoluti Officiales per Viſitatores nullô modô reponãtur in ſuis obedientiis ſinè licẽtia R.P. 2.p.c.23.n.48.
Abſolutus ſit ipsô factô, Prior, Vicarius, aut Procurator & vocibus, ac locis debitis, cæteriſque obedientiis careat in æternum, qui carnes comederit, vel perſonis Ordinis miniſtraverit, aut miniſtrari conſenſerit ſi prohibere potuiſſet, 2. p. c. 10. n. 24.
Abſólvuntur ipsô factô, à ſuis officiis & inhabiles ad illa redduntur, quicumque Officiales qui mulieres infrà domus clauſuram præſumpſerint introducere, aut admittere cùm potuerint id prohibere, 2.p. c.20. n. 3.
Abſolutus eſt ipso facto Prior, per contumaciam recedens ab obedientia, vel profeſſione Ordinis, 2. p. c. 25. n. 13.
Abſolvantur à ſuis officiis Priores & cæteri Officiales, qui domos ſuas gravant dando de bonis Ordinis propinquis ſuis, aut extraneis ſinè conſenſu Conventualium, 2. p. c. 3. n. 10.
Qui convicti fuerint confeſſionem revelaſſe, c. 7. n. 24.
Qui aliquid in Charta Capituli addiderint, vel correxerint per quod voluntas Capituli immutetur, vel qui de ordinatis in Charta aliter inconſultô R. Patre diſpoſuerint & ordinaverint, c. 22. n. 36.

Qui litteras commendatitias, aut requiſitorias, vel comminatorias ad Capitulum, vel ad R. Patrem miſerint, aut poſtulaverint, ut in ſuis manuteneantur Officiis, c. 22. n. 65.

Qui ſigillum aut litteras Capituli generalis, aut R. Patris falſificaverint, c. 25. n. 5.

Qui Infantem de ſacro fonte levare, aut baptizare præſumpſerint, c. 25. n. 7.

Qui artem Alchimiæ per ſe, vel per alium exercuerint, aut interfuerint, aut ejus inſtrumenta penès ſe habuerint, c. 25. n. 8.

Abſolvatur ab officio Prior, vel Procurator qui depoſita aliena ſinè conſenſu deponentium accommodaverit, vel expenderit, 2. p. c. 3. n. 11.

Abſolvantur Prior & Procurator ſi eis conſentientibus exactio alicujus rei à Novitio venit ad effectum, 2. p. c. 17. n. 8.

Abſolvatur Prior qui rei immobilis venditæ pretium ſinè licentia R. Patris, aut Capituli generalis expenderit, vel qui ſinè eadem licentia redditus annuos, ſeu penſionem, aut ſervitutem aliam ſuper bonis ſuæ domus vendiderit, aut impoſuerit perpetuò, vel ad tempus, 2. p. c. 19. n. 18.

Abſolvantur Priores qui pecuniam dederint Hoſpitibus Monachis apud eos commorantibus pro lucro Hoſpitalitatis, 2. p. c. 21. n. 9.

Abſolvantur Præſidentes qui Viſitatoribus, aut Commiſſariis à R. Patre, ſuper annum miſſis reſtiterint, aut eos refutare præſumpſerint, 2. p. c. 23. n. 6.

Abſolvatur Prior qui per ſe, vel per alium miſerit litteras ad aliquos Principes, vel Prelatos contrà bonum pacis, aut quæ poſſent eos ad indignationem provocare, 2. p. c. 25. n. 6.

Abſoluantur Priores qui faciunt, vel permittunt incarceratos de carcere fugere, cum poſſint eos impedire, 2.p.c.25.n.41.

Abſoluatur Prior qui in corrigendis exceſſibus negligens, aut remiſſus, vel in dandis licentiis contra Statuta nimis præſumptuoſus fuerit, ſi monitus reſipiſcere noluerit, 2.p.c.26. n. 4.

Abſolvantur Vicarij Monialium, Priorıſſæ & alij Officiales, qui aliquam Monialem vltrà numerum receperint, aut in ejus receptionem conſilium, auxilium, vel favorem præbuerint, 3.p.c.23. n.16.

Abſolvantur Procurator & alij Officiales, qui mortuo, vel abſente Priore rem aliquam mobilem, vel immobilem alienaverint, quæ poterat expectare adventum novi Prioris, 2.p.c.19.n.19.

Abſtinentiam in pane & aqua ſemel in ſeptimana faciant omnes Monachi, quos rationabilis cauſa judicio Prioris non excuſat, 2.p.c.10.n.1.

Abſtinentia autem feriæ ſecundæ & quartæ non prohibetur his qui voluerint & judiciô Prioris eam ſervare potuerint, ibidem.

Abſtinentiæ diebus, lacticiniis non utimur, niſi in itinere: extraneis tamen Hoſpitibus ea poſſumus miniſtrare, c.10.n.2.3.

Abſtinentia quibus diebus fiat in Ordine, c.10.n.4. & ſequentibus.

Abſtinentiæ diebus nihil recipiatur etiam gratis oblatum pro pitantia danda Conventui, n.11. Nec tunc Monachi extra proprias Cellas laborent, nec eis Spatiamenta concedantur, n.12.

Abſtinentias alias præter eas quæ ab Ordine ſunt con-

ſtitutæ nullus Prior aut Subditus faciat, 2. p. c. 10. n. 29.

Abſtinentiam qualiter & quibus diebus converſi facere teneantur, 3.p.c.14.n.1. & ſequentibus.

Alchimiæ ars omnibus prohibetur ſub gravibus pœnis, 2.p.c.25.n.8.

Alienare res, jura, poſſeſſiones & redditus domorum quatenus non liceat vel liceat, 2.p.c.19.n.14. & ſequentibus.

Antiquioris officium quod ſit, 2.p.c.5.n.13.

Apoſtatæ ante omnia compellantur ad reaſſumendum Ordinis habitum, & deinde reconcilientur, 2.p.c.25. n. 35.

Appellare à Præſidentis correctione qui ſine conſenſu Conventus præſumpſerit, Cellam pro carcere & Ordinem in victualibus teneat, donec à R. Patre aliter fuerit ordinatum, 2.p.c.23.n.7.

Appellare nullus audeat niſi ad R. Patrem, aut Capitulum generale, ibidem, n.9.

Arca communis in qualibet domo habeatur ſub tribus clavibus à tribus cuſtodiendis, in qua ſervetur pecunia domus, 2.p.c.3.n.11.

Argentea ſint, aut ex decenti materia vaſa & techa, in quibus ſacrum Chriſti Corpus & Sanctorum Reliquiæ reponuntur, 2.p.c.7.n.28.

Argentea, aut ex alia curioſa, vel nimis pretioſa materia cochlearia, cultelli & cætera omnia perſonis noſtri Ordinis prohibentur, 2.p.c.12.n.9.

Argentei etiam, vel inaurati libri emi prohibentur, ibidem n.10.

Be-

B

Benedicere poſſunt Priores Corporalia, veſtes Sacerdotales & Cruces ad ſuarum domorum vſum duntaxat, 2.p.c.3.n.3.
Benedicere menſas in Refectorio quis & quomodò debeat, 2.p.c.9.n.11.
Benedictionem & gratiarum actionem ante & poſt Refectionem qualiter reddant Converſi, 3.p.c.14.n.18.
Bibere vinum extrà horas Refectionis non licet abſque rationabili cauſa, 2.p.c.10.n.21.
Bigami non recipiantur ad habitum Monachorum, 2.p.c.17.n.2.

C

Capituli lector quid agere debeat, 2.p.c.8.n.1. & ſequentibus.
In Capitulo quid agatur diebus Capituli, n.3.
Capitulum quando Converſis teneatur, 3.p.c.2.n.2.
Capituli generalis origo & auctoritas, 2.p.c.22.n.1.
Capitulum generale Cartuſiæ ſemper eſt celebrandũ, n.4. Forma Capituli celebrandi, n.15. & ſequentibus.
Ad Capitulum nullus Monachus pro Priore mittatur, n.6.
Ad Capitulum aſcendant quibus Collatio vel Sermo injungitur, aut opportuno tempore impedimentum ſuum R. Patri ſignificent, n.9.
Ad Capitulum aſcendentes non maneant in domibus Ordinis per quas tranſeunt niſi unum diem, aut alterum ad ſummum, ſinè neceſſitate, n.10.

Car-

Carcere digna crimina enumerantur, 2. p.c.25.n.1. & ſequentibus.
Carceri mancipare poteſt Prior Subditos, quos probabiliter cognoverit velle de Ordine fugere, & eos qui aliquem ad hoc inducunt, 2.p.c.3.n.30.
Carceri retrudatur qui alteri improperaverit, quod ſuã, vel alterius confeſſionem revelaverit, ſi hoc probare non potuerit, 2.p.c.7.n.23.
Carceri mancipentur qui ſic ſe incluſiſse in Cella inuenti fuerint, ut vehemens mali ſuſpici o inde oriatur, 2.p.c.14.n.4.
Carceri mancipetur tanquàm proprietarius Converſus, qui illicita cibaria in Cella retinere fuerit aſsuetus & monitus ceſsare noluerit, 3.p.c.19.n.7. Et qui in reddenda ratione acceptæ & expenſæ pecuniæ fuerit de mendacio convictus, n.8.
Item qui depoſita aliena penes ſe ſinè licentia habuerit, n.10.
Quia acceperit, aut dederit mutuo pecuniam ſinè licentia, aut claves clandeſtinas habuerit, n.9.
Qui de rebus injunctæ ſibi obedientiæ interrogatũs aliquid occultaverit, aut de rebus ad obedientiam, quam dimiſit pertinentibus aliquid fuerit retinuiſſe compertus, n.10.
Carceri retrudantur Converſi qui Romanam Curiam adierint ſine licentia R. P. 3.p. c.19. n. 33.
Item qui inobedientes, aut perversè obedientes fuerint, n.34.
Qui conſpiraverint contrà Priorem, vel alium quemlibet, n.38.
Diſcordes & pacis turbatores, ſi moniti ceſsare noluerint, n.39.

Qui

Qui obſtinato animo laboráre noluerint, n. 43.
Qui creditores ad recuperanda debita ſollicitaverint, aut aliter damnum domus procuraverint, n.44.
Qui locationes, aut alias licitas alienationes contra Prioris & Conventus voluntatem impedire præſumpſerint, n.45.
Carnium & omnium quæ ex carnibus quomodolibet conſtant uſus omnibus Monachis & Converſis ſub graviſſimis pœnis prohibetur, 2.p. c.10. n.24.
Charta Capituli per Vicarium Cartuſiæ tranſcribi curetur pro ſingulis Provincjis, 2.p. c.22. n.35.
Cellæ & ſilentio vacare præcipuum propoſitum noſtrum eſt, 2.p. c.14. n.1.
Cellam exeundi nullus occaſiones machinetur, aut recipiat, ibid.
Cellæ habitator ſolus exiſtens, oſtium peſſulo non claudat, n.4.
Cellas noſtras nullus ingredi permittatur, niſi interrogatus an habeat licentiam, 2.p. c.14. n.2.
Cellæ oſtium primum ſit apertum & ſecundum non penitùs obſeretur quoties aliquis nobiſcum eſt in Cella, ibid. n.4.
Cellam inordinatè & ſinè licentia exeuntes dicant inde culpam ſuam in Capitulo, exprimendo tempus & vices, 2.p. c.8. n.5.
Cellam exire pro neceſſitate urgente licet, 2.p. c.14. num.6.
Cellæ incola exiens è Cella de negotiis domus non inquirat, aut tractet, 2.p. c.14. n.8.
Cellæ noſtræ extraneis ad hoſpitandum non concedantur, 2.p. c.14. n.3.
Cellas ſuas intrare Converſos ſine licentia Monachi

qui permittunt, tam ipſi, quàm Converſi vino priventur, 2.p. c.14. n.12.
Cœnantibus in Refectorio nec ova, nec piſces, nec coquina miniſtrantur. Ad cœnam verò in Cellis duo ova miniſtrentur, 2.p. c.9. n.21. 22.
Cæremoniæ in Refectorio quæ ſint ſervandæ, 2.p. c.9. n.12. 13.
Claves omnium Cellarum Prior habeat, & habentes claves clandeſtinas puniat, 2.p. c.19. n.7.
Colloquium in Clauſtro quãdo habeatur, 2.p.c.15.n.1.
Colloquium feriâ quintâ non habetur, n. 3.
Colloquium habentes caveant à riſu, clamore & multiloquio, ac de honeſtis & Religioſo dignis loquantur, n. 5. 6.
Ad Colloquium commune extranei non admittantur, num. 9.
Colloquiis Secularium, aut Converſorum ſe nimiùm immiſcentes, ſi moniti non ſe emendaverint, corrigantur, 2.p. c.24. n.21.
Colloquium non habent Monachi cum Procuratore, nec Cellam ejus debẽt intrare quando petunt ea quę ſibi ex Ordine debentur, niſi cũ licentia, 2.p.c.6.n.7
Comedere extrà horas refectionis non niſi ob infirmitatem licet, 2.p. c.10.num.21.
Comedere cum Hoſpitibus honeſtis licet Priori. Cum Converſis autem in domibus Ordinis ei non licet comedere, 2.p. c.3. n.31.
Completorio pulſato cùm aliquis eſt in alterius Cella, vel alibi ſtatim recedere debet, niſi majorem moram faciendi ſpeciale habeat mandatum, 2.p. c.14. n.5. & 3.p. c.19. n.4.
Communicent in Conventu omnes non celebrantes Mo-

Monachi, Converſi & Donati prima Dominica cujuslibet menſis, & impediti eo die, alio die ſuppleant, 2.p. c.7. n.25.
Communicare in privata Miſſa ſingulis Dominicis & Solemnitatibus monentur omnes Monachi non celebrantes, 2.p. c.7. n.27.
Converſi etiam monentur ut in privato cum licentia Prioris communicent ſæpiùs præter Communionem generalem, 3.p. c.3.n.13.
Commiſſarius principalis quis judicetur quando pro inquiſitione faciēda, aut viſitatione ſuper annum Priores ad aliquam domum mittuntur, 2.p. c.2.n.27.
Concordiam inter ſe violantes, ſi moniti ſæpiùs, ſe emendare noluerint, per Viſitatores dividantur, & ad alias domos mittantur, 2.p. c.24. n.23.
Confeſſio ſacramentalis quandò & quibus facienda, 2.p. c.7. per totum.
Confiteantur non celebrantes Monachi ſingulis Sabbatis, vel Dominicis & in præcipuis Feſtis, ibid. n.1.
Confiteri in Cellis non licet niſi de Prioris licentia, ibid. n.1.
Confeſſi de certo mortali reſervato in itinere alicui extraneo Sacerdoti, reverſi tenentur rursùs confiteri, 2.p. c.7. n.14.
Confiteri extraneo Sacerdoti ſinè licentia proprij Prioris nulli noſtrum licet, ibidem n.17.
Nec virtute Indulgentiarum poteſt quis noſtrum alium ſibi Confeſſarium eligere quàm unum ex deputatis, vel per Priorem nominatis, n.18.
In mortis autem articulo quilibet noſtrum poteſt Confeſſarium eligere, qui eum ab omnibus peccatis abſolvat, n.20.

Confeſſionem generalem faciant Novitij coram Priore, antequam profiteantur, 2.p. c.17. n.17.
Confeſſiones eorum qui de Ordine noſtro non ſunt, abſque ſuperiorum eorum licentia non debemus audire, nec tunc niſi de licentia Prioris noſtri. Mulierum autem Confeſſiones nullatenùs recipimus, 2.p. c.7. n.21.
Confiteantur Converſi quoties eſt Communio generalis. Moneantur etiam ſemel in hebdomada confiteri, 3.p. c.5. n.11. & 12.
Congregationes generales Ptiorum ante Capitulum generale non fiant, 2.p. c.22. n.11.
Conſecratio Monialium ante vigintiquinque annos non fiat, 3.p. c.23. n.19.
Conſilium Prior petens à Monachis in Conventu non debet manifeſtare ad quid inclinetur, nec tenetur ſequi majorem partem niſi in certis caſibus, 2.p. c.4. num. 1. 2.
Conſuetudines contra Statuta ſunt corruptelæ, quæ non excuſant ſed gravant, 2.p. c.26. n.1.
Contumaciter Statuta Capituli violare qui præſumpſerit, qua pœna ſit puniendus, 2.p. c.22. n.50.
Correctio fraterna omnibus ſed maximè antiquioribus injungitur, 2.p. c.24. n.8.
Coquinarius ſilentium frangentes Converſos reprehendat, 3.p. c.5. n.9. Quod ſit ejus officium, c.6. per totum.
Coquinarii in domo inferiori officium, 3.p. c.7. per totum.
Coquinarius ſit erga Infirmos diligens & benignus, & ſimiliter erga Hoſpites & mercenarios, 3.p.c.15.n.5
Converſi quod Officium divinum & qualiter perſolvere

vere teneantur, 3. p. c. 1. per totum. Matutinis Monachorum interſint & ſe eis conforment, n. 5. Libros in Eccleſia non teneant, n. 6. Officium de Beata qualiter perſolvant, n. 7. Orationem maternam faciant, n. 9. Quid ad Primam & ad cęteras Horas dicant, 10. 11. 12. Poſt Completorium lectos adeant, n. 14. Nō permittantur portare tonſuram Clericalem, nec Grammaticam diſcere, aut Cantum nec ad ſtatum Monachorum aſcendere, n. 16.

Converſi qualiter dies Feſtos celebrent, 3. p. c. 2. n. 1. Capitulum quando eis teneantur, n. 2. quando ab operibus ceſſare debeant, & quando non, n. 7. 8. Conforment ſe Diœceſi in Feſtis celebrandis, n. 9.

Converſi quid agere debeant Dominica Palmarum, 3. p. c. 3. n. 4.

In die Cœnæ communicant, nec habent Colloquium, n. 5.

Mandato interſint, n. 7. In Paraſceve quid dicere & agere debeant, n. 8. Hebdomadâ Capituli Generalis quid dicant, n. 10.

Converſi quid pro Defunctorum variis Officiis teneantur perſolvere, 3. p. c. 4. per totum.

Converſi extrà horas non comedant, nec vinum bibant, c. 14. n. 10.

Non mittantur extrà terminos ſine Cappa & Pileo griſei, vel caſtanei coloris, c. 18. n. 1. Exeuntes foras clavem Cellæ tradant Procuratori, n. 3. Si pedeſtres aliquò mittantur non contradicant, n. 7. Cum Prioribus non comedant in domibus Ordinis, n. 8.

Converſi Monachis reverentiam deferant, 3. p. c. 19. n. 1. In Coquina non comedant, n. 2. Clauſtrum non intrent quandiù Conuentus ibidē moratur, aut tranſit,

ſit,n.5.Sine Calceis,& Caputiis non intrent Eccleſiã, n. 6. Oſtendant Priori & Procuratori quidquid habent quotiès fuerint requiſiti,n.7.Rationem reddant Procuratori de omnibus quæ receperint & expenderint, n. 8. Non accipiant, nec dent mutuo pecuniam ſine licentia,n.9.Depoſita aliena nõ cuſtodiant,n.10. Nihil retineant de dimiſſa Obedientia,n.11.Nihil ſine licentia donent,permutent,aut quovis modo alienent,n.12.Litteras nec recipiant,nec mittant niſi viſas à Procuratore,vel Priore, n.13. Inventa ſuo Domino reddant,aut intacta relinquant,n.15. Non habeant proprium Famulum,aut Equum,n.16. Pecunias nullas per ſe, aut per interpoſitam perſonam teneant in ſua poteſtate, n. 17. Paratum animum habeant omnia quæ habent reſignandi in manus Superioris,n.18.In ſuis Obedientiis ſequantur Prioris,aut Procuratoris diſpoſitionem,n.19. Reprehenſi à Procuratore veniam ſumant, n.20. Carnales affectiones & proquinquorum viſitationes fugiant, n.21. Obedientias certas non habentes, ſi nihil eis injungitur Cellas teneant,& Eccleſiam frequentent,n.22.Nihil in Cellis,aut in Obediẽtiis ſine licẽtia mutent, n.23.

Converſi in alterius Cellam,vel Officinam non intrent, nec loquantur alicui ſine licentia, 3. p. c. 19. n. 24. Non claudant oſtium Cellæ quando aliquis cum eis eſt, n. 25.

Ad Eccleſiam properent ſtatim audito ſigno, n. 26. In Clauſtro & ante oſtium Culinæ non loquantur ſine neceſſitate, n. 27.

Converſi ſibi ipſis ſuas pitantias & ligna ſibi neceſſaria portent, 3.p.c.19.n.28. Obviantes ſibi ſe mutuò ſalutent,n.30.Diſciplinas, vigilias & abſtinentias alias

non

non faciant ſine licentia, præter eas quæ ab Ordine ſunt inſtitutæ, num.31.Non cambiant nec vendant pro extraneis, num.32. Inobedientes, vel perversè obedientes puniantur.n. 34. Revelantes defectus perſonarum Ordinis extraneis puniantur,n.36. Non aſſumant executionem teſtamentorum, aut alienorũ negotiorum,n.37.Conſpiratores graviter puniantur n.38.Contentioſi incarcerentur, n.39.Iurantes, aut blaſphemantes pro modo culpæ puniantur, n.40.

Converſi inutiles reputantur qui perpetuo impedimento laborare non poſſunt, 3.p.c.19. n. 46. Mulierum familiaritatẽ & Colloquia devitent tam infra, quàm extrà terminos,nec eis dent eleemoſynas niſi longè à domibus,n.47.Mulieres in operibus poſitas non cuſtodiant, nec propriâ manu mercedem eis redddant, n.49. In domibus Monialium non hoſpitentur, n. 50. Mulierum quarumcunque oſcula & amplexus vitent ſub pœna diſciplinæ generalis, n. 52.

Converſi in itinere Cappam à Caputio ſeparatam non portent, 3.p.c.19.n.54. Non reprehendant Procuratorem in præſentia Monachorum,aut Laïcorum ſub pœna privationis vini, n.62.

Convifitatoris poteſtas quæ ſit mortuô, vel impedito principali Viſitatione, 2.p.c.23.n.70.71:

Contentioſè ſuam, vel alterius ſententiam in tractatibus defendentes ſi aſſueti fuerint, excludantur à tractatibus, 2.p.c.4.n.4.

Criminoſorum diſciplinam ſuſtineant ſcribentes de Priore ſuo,; aut perſonis Ordinis malitiosà & mendosè, 2.p.c.22.n.59.

Criminoſorum pœnæ variæ exprimuntur, 2.p. c.25. n.16.17.20.

Cri-

Criminoſi per ſolum Capitulum generale, aut R. Patrem poſſunt è carcere educi, 2.p:c.25.n.15.

Criminoſorum pœnas exceptis quibuſdam, ſolus Prior Cartuſiæ, vel Capitulum moderari poteſt, 2.p.c.25. n.40.

Criminoſi in carcere non recognoſcentes, nec emendare peccatum ſuum volentes, pane & aquâ tantùm ſuſtententur donec reſipiſcant, 2.p c.25.n.20.

Criminoſis pro diſciplina ad aliam domum miſſis non miniſtretur equitatura, 2.p.c.25.n.36.

Culpas in Capitulo recognoſcere, qui, quando, & de quibus teneantur, 2.p.c.8.n.4.

Curioſæ omnes imagines, veſtes, & equitaturæ prohibentur, 2.p.c.12.n.15.

D

DEfectus perſonarum Ordinis malitioſè revelantes extraneis, non poſſunt abſoluvi niſi à Priore, 2.p.c.24.n.15.

Defendere ſuam, vel alterius culpam in Conventu nullus præſumat, alioquin ad terram comedat, 2.p. c.8.n.6.

Depoſita aliena in Arca communi cuſtodiantur, nec ſine voluntate deponentium expendantur, vel accommodentur, 2.p.c.3.n.11.

Nullus Glauſtralis ea ſervare permittatur, c.19.n.2.

Diffinitorum Capituli authoritas, & electio, 2.p.c.22, n.28.

Diffinitores non revelent quæ in Difinitorio dicuntur, n.37.

Diſciplinam à Præſidente recipiant ſilentium frangentes, 2.p.c.8.n.5.& 3.p.c.5.n.7.

Diſciplinas in Aduentu & Quadrageſima quando reci-

recipiant Conuerſi, 3. p. c. 3. n. 1.
Diſciplina generalis Ordinis quæ ſit, 2. p.c.25.n.18.
Diſciplinas, vigilias, aut alia exercitia quæ noſtræ Inſtitutionis non ſunt nullus niſi ſciente & concedente Priore facere præſumat, 2.p.c.10.n.25.
Diſcordiam inter ſe habentes domus Ordinis ſignificet Viſitatori, qui eam planè terminet, 2. p.c.23. n.72.
Diſpenſatoris quod ſit Officium, 3.p.c.6.per totum.
Diſpenſatio contra rigorem Ordinis cum aliqua domo Ordìnis facta per R.P. aut Capitulum generale non valeat niſi per duo continua Capitula ganeralia fuerit approbata, 2.p.c.22.n.29.
Domus novæ ab Ordine non ſuſcipiantut niſi ſufficienter priùs dotatæ & neceſſariis ædificiis munitæ, 2.p. c.21.n.3.
Donati non recipiantur ſine Viſitatorum licentia, & conſenſu Conventus, 3.p.c.22.n.2.
Donati cum quibus conditionibus recipi debeant, 3. p. c.22.n.5.
Probentur per unum ad minùs annum poſt acceptum Caputium antequàm ligentur, n. 4. Veſtis eorum qualis eſſe debeat, n.6. Comam non nutriant, n.7. Quid pro divino Officio, & pro Defunctis dicere teneantur, n.8.
Quando confiteri & communicare debeant, n.9.
Quande teneantur jejunare, & quando ac ubi poſſunt carnes edere, n.10. Sunt de Gremio Ordinis & gaudent privilegiis habentque Brevem, n.11.
Votum non faciunt, ſed promiſſionem coram publico Notario, n.12.
A domo ſua ſine licentia ad aliam divertentes ſunt incarcerandi, n.13.

Non permittantur Grammaticam, aut Cantum diſcere, nec ad ſtatum Monacorum aſcendere, c.1.n.16.

E

Edificia ſuperflua & curioſa prohibentur, 2.p.c.12. n.14.

Ædificia nova nulla domus ædificet, niſi præuiâ per Viſitatores informatione factâ, eorumque conſenſu, 2.p.c.12.n.13.14.

Electio Prioris in quibus caſibus facienda, 2.p. c.2.n.1. Non fiat niſi ubi fuerint ſaltem quatuor profeſſi domus eligentis: Eligendi vocem habentes, n.3. Non fiat etiam in domibus quæ non diſtant ultra tres dietas à Cartuſia antequàm ſignificent domui Cartuſiæ ſe eſſe Paſtore orbatos & petant ab ea ſibi provideri, n.7. Eam præcedant triduanum Iejunium & Proces, n.19.

Electionis Confirmatores qui ſunt vocandi, 2.p. c.2. n. 20.
Quis Confirmator principalis judicetur, n.27. Non debent electionis Confirmatores per ſe, vel per alium Electores de aliqua perſona ſollicitare, n.21. Non debent conſentire in perſonam quam ſciunt non eſſe idoneam, n.38. Non confirment Electionem niſi priùs terminis ad opponendum aſſignatis, n.36.

Electioni non interſint quicunque eligendi vocem non habent, licèt poſſint ſermoni qui ante Electionem fieri ſolet intereſſe, 2.p.c.2.n.25.

Electiones per ſecreta conventicula, vel per munera, aut promiſſiones factæ reprobantur, ibid.n.16.

Electiones per vota ſecreta faciendæ forma & modus, ibid.n.23. & ſequentibus.

Ele-

Electio ut ſit Canonica requirit electum tot vota habere quæ excedant medietatem totius Conventûs eligentis, ibid. n: 32.
Electio ſi poſt quaternam votorum inſcriptionem nondùm fuerit Canonica, non poteſt ampliùs repeti, ſed proviſio ad R. Patrem devolvitur, 2.p.c.2.n.33.
Electiones diebus Feſtivis fieri poſſunt, ſed aſſignationes terminorum ad opponendũ & confirmatio Electionis debent cadere in ferialem diem, 2.p.c.2.n.40.
Electo Canonicè in Priorem, Confirmatores præcipiant ut Electioni conſentiat, nec ad domum cujus eſt Prior electus accedat, donec ei per Confirmatores ſit ſignificatum, 2. p. c. 2. n. 41.
Electo & confirmato novo Priori, obedientia ab omnibus Profeſſis & Hoſpitibus domus illius promittitur, ibid. n. 42.
Electum etiam per Confirmatores confirmatum, poteſt R. Pater Cartuſiæ deſtituere, ſed non domus in qua eſt electus, ibid. n. 44.
Electuri Priorem poſſunt & debent pro eligendo aptiori, interrogare eos quos judicant meliùs perſonas cognoſcere & velle meliorẽ Paſtorẽ habere, ibid. n. 15.
Eligendi vocem qui non habeant, 2. p. c. 2. n. 4.
Eligendi jus habentes poſſunt ei renuntiare & petere ut ſibi provideatur per R. Patrem, aut Capitulum Generale, ibid. n. 6.
Eligendi poteſtate, pro hac vice careant qui infra tres menſes non elegerint, 2. p. c. 2. n. 45. & qui ſcienter eligunt ineligibilem, n. 12.
Eligentes nomina ſua non ſcribant, 2. p. c. 2. n. 30. nec publicentur nomina Electorum qui non habent ſufficientem numerum votorum, n. 32.

Eligere poteſt infirmus, licet non poſſit ad Electionis locum accedere, ibid. 24.

Eligere eum quem credit ad Officium Prioris aptiorem, quiſque tenetur, ibid. n. 9.

Eleemoſynas pro facultate domorum largas facere monentur Priores, 2. p. c. 20. n. 1.

Emere cum gratia redemptiva & minoritate pretij nobis non licet, 2. p. c. 19. n. 17.

Epiſcopos inclinati & genibus flexis recipimus, eorumque manum oſculamur, & ſi voluerint, dant benedictiones, 2. p. c. 21. n. 21.

Cùm Epiſcopis qui de Ordine noſtro non ſunt, nullus noſtrûm habitare permittatur, n. 23.

Equitare infrà terminos Converſi non debent ſine neceſſitate nec extrà ſine licentia Prioris, 3. p. c. 18. n. 7.

Excommunicantur proprietarij Dominicâ Palmarum, 2. p. c. 19. n. 10. 11.

Excommunicationis ſententiam incurrit, qui à Novitio aliquid pro receptione exigit, 2. p. c. 17. n. 8.

Et qui ſine urgente neceſſitate, vel abſque licentia Superiorũ in ſcriptis obtentâ præſumit ſepta Monaſterij quarumcunque Monialiũ ingredi, 3. p. c. 23. n. 22.

Excommunicationem ipſo facto incurrunt perſonę Ordinis, quæ Capitulo generali obedire noluerint, aut à Cartuſienſi propoſito ad aliud propoſitum ſeſe tranſtulerint, 2. p. c. 22. n. 2.

Et qui ſuppreſſis nominibus ſcribentes, aliquem Prælatum Ordinis diffamaverint, vel naturam noſtri Inſtituti evertere tentaverint, 2. p. c. 22. n. 61.

Exercitia quælibet Religionis, quæ noſtræ Inſtitutionis non ſunt, nulli noſtrûm niſi Priore ſciente & favente facere licet, 2. p. c. 10. n. 25.

Executionem Teſtamentorum, aut alienorum Negotiorum curam nullus noſtrûm ſuſcipiat, 2.p.c.3.n.24
Exemplum qualiter à Prioribus, & Officialibus ſit dandum, 2. p. c. 3. n. 1. &c, 12. n. 7.
Exeundi foras quanta deberet intervenire neceſſitas priuſquàm Priores exeant, 2. p. c. 24, n. 5. Non exeant Priores pro negotiis, quæ per litteras, aut per Converſum, vel Procuratorem poſſunt expediri, 2. p. c. 3. n. 13.
Non egreditur Prior Cartuſiæ terminos Eremi ſuæ; 2. p. c. 24. n. 5.
Exire terminos niſi ad Ordines ſuſcipiendos nulli Monacho clauſtrali licet ſine licentia Prioris Cartuſiæ: qui aliter exire præſumpſerit, fugitivus habetur, 2. p. c. 25. n. 23.
Expenſas viſitationis qualiter Viſitatores à domibus viſitatis recipiant, 2. p. c. 23. n. 58.
Expenſæ viatici Viſitatoris ad Capitulum quomodò per domos Provinciæ ſint dividendæ, 2.p.c.22.n.7
Expenſas viatici eorum, qui ad aliquam domum mittuntur, quæ domus ſolvere debeat, 2. p. c. 21. n. 7.
Expenſæ inutilium tavantur, 2. p. c, 21. n. 15.
Expenſæ per Viſitatores taxentur ſolvendæ per perſonas venientes ad domos Ordinis propinquas Curiis Principum, vel Senatorum, 2. p. c. 1. n. 14.

F

Falſarij, qui litteras, vel ſigillum R. Patris falſificaverint, ſunt incarcerandi, 2. p. c. 25. n. 5.
Fardellos ſecum non portent, nec præmittant, aut poſteà requirant, qui ad aliquam domum mittuntur,

tur, niſi ſint inutiles, ſed domus ad quam mittuntur, eis de neceſſariis provideat, 2. p. c. 21. n. 5.
Feſta in quibus Converſi ab operibus non ceſſant, quæ ſint, 3. p. c. 2. n. 8. & 9.
Fragilitas, ſeu nocturna pollutio qualiter impediat, vel non impediat à Communione, vel Celebratione, 2. p. c. 7. n, 29. & 30.
Frugalitas circa Hoſpites cōmendatur, 2. p. c. 21. n. 15.
Fugere volentes, & eos, qui ad fugam inducunt alium, Prior poteſt carceri mancipare, 2. p. c. 3. n. 30.
Fugitivi, qui reputentur, 2. p. c. 25. n. 23. & 24.
Fugitivi redire nolentes, omni diligentiâ poſſibili requirantur, & redire compellantur, n. 25. & 26.
Qui fugitivos occultaverint, ſeu receptaverint, vel ad Præſidium ſuæ fugæ pecunias eis dederint, à ſuis Obedientiis abſolvantur, vel incarcerentur, n. 27.
Fugitivi redeuntes quando, & qualiter ſint ad carceres ſuſcipiendi, & quas pœnas mereantur, n. 29. & 30.
Fugitivi dum è carcere educuntur, nō poſſunt in iiſdem domibus obedientias habere ſine licentia R. Patris, n. 33.

G

GLoſſare, vel interpretari Statuta nullus ſine licentia R. Patis Cartuſiæ præſumat, 2. p. p. c. 1. n. 8.
Grenones, ſeu barbam ſuperiorem, quæ inter os, & naſum habetur, auferant Converſi, 3. p. c. 25. n. 1.

H

HOræ quæ cantentur in Eccleſia in die ſuſceptionis novi Prioris, 2. p. c. 2. n. 43.

Horo-

Horologia portatilia,& majora, quibus & qualiter permittantur, 2.p. c.12. n.10.

Hortulani Officium, 3.p. c.11. per totum.

Hoſpitibus ad hoſpitandum in aliqua domo per Ordinis voluntatem miſſis Priores expenſis ejuſdem domus omnia neceſſaria ſubminiſtrent ſicut Profeſſis, niſi ſint inutiles, 2.p. c.21. n.5.

Hoſpitanti in aliqua domo quidquid ab extraneis datur, acquíritur domui ſuę poſſeſsionis, 2.p.c.21.n.13

Hoſpitantibus in aliqua domo non debet imponi Officium Vicarii, Procuratoris, vel Sacriſtæ, ubi Profeſſi ad hoc habentur idonei, 2.p. c.3. n.6. Nec tunc niſi cum licentia R. Patris, c.5. n.12. Nec exercere debent Officium Antiquioris, c.5. n.13.

Hoſpites qui tantùm pro negotiis domorum ſuarum in aliqua domo Ordinis hoſpitantur, ſolvant eidem taxam per Viſitatores ordinandam, 2. p. c.21. n.14. Servent Ieiunia Ordinis, excepto die quo ipſi ſerotino tempore adveniunt, n.19. Sobriè eis victualia miniſtrentur, n.16.

I

IAcere inter duo linteamina, aut in lecto de pluma, nullus noſtrum in homo ſua præſumat, 2. p. c.21. num. 20.

Ieiunare tenemur ab Exaltatione ſanctæ Crucis uſque ad Paſcha, exceptis feſtis Capituli extrà Adventum & Quinquageſimam occurrentibus, 2.p. c.10. n.16.

Iejunium ſervetur Feriis ſecundâ & quartâ hebdomadæ ante Pentecoſten, 2.p. c.10. n. 19.

Ieiunium Ordinis propter Hoſpites ſupervenientes ſub

veſpe-

veſperam poſſunt Priores & Procuratores ſolvere, 2.p. c.10. n.18.

Itinerantes ab hoc Iejunio excuſantur, n.16.

Iejunium Eccleſiæ quæ Sanctorum Vigiliæ habeant, 2.p. c.10. n.13.

Iejuniunium Eccleſiæ in Feſto apud nos Solemni occurrens ſervamus, n.15.

Iejunij die licet ſerò vinum bibere & fruſtulum panis, ne noceat vinum, ſumere, 2.p. c.10. n.21.

Iejunare quando teneantur Converſi, 3.p. c.14 n.7.8.

Iejunia Eccleſiæ ſervent Converſi in itinere; aut extrà terminos ſuarum domorum conſtituti, 3.p.c.18.n.9.

Incenſum miniſtraturus quando Cuppam Thuribuli Coquinario tradat, vel ab eo recipiat, 2.p. c.6. n.2.

Incidi nullus ſe faciat propter rupturam ſine licentia R Patris, nec alium quacunque ex cauſa incidat, 2.p c.11. n.11.

Includere ſe cum alio in Cella propria, vel aliena nullus præſumat, 2.p. c.14. n.4.

Incontinentiæ cauſâ incarcerati, ſi educantur de carcere, nullo modo remaneant in domo ubi convicti fuerint, 2.p. c.25. n.4.

Incontinentiæ indicibilis rei convicti nunquàm de carcere liberentur, ibid. De Incontinentia convicta Monialis velô nigrô perpetuò careat, 3.p.c.23.n.31.

Infirmus ſi poteſt, debet Capitulo intereſſe, 2. p. c.11. num.8.

Infirmis neceſſaria miniſtrentur juxta facultatem domorum, 2.p. c.11. n.6.

Infirmi, diſpenſante Priore, poſſunt comedere lacticinia diebus abſtinentiæ & etiam in Adventu & in Quadrageſima: ſi infirmitatis magnitudo requirat, poſſūt

etiam

etiam Cilicium deponere & Caligas, & Famulum habere, 2.p. c. 11. n.7.

Infirmi non ſint infeſti Priori, aut Viſitatoribus ut mittantur extrà domum ad Medicos, aut alia loca, 2.p. c.11. n.12.

Infirmus miſſus ad aliam domum ibidem ſuſtentetur expenſis domus ſuæ profeſsionis. Si autem ſanus emiſſus, ibidem infirmitatem contraxerit eiuſdem domus expenſis foveatur, 2.p. c.21. n.10.

Ingredi Monialium clauſuram nulli viro, aut mulieri licet, niſi in urgentibus cauſis, & cum licentia, aliàs Excommunicatio incurritur, 3.p. c.23. n.22.

Inobediens, aut perversè obediens Priori, Cellam pro carcere habeat & Ordinem teneat, 2.p. c.25. n.10.

Inſaniam ſi quis incurrerit, non ſtatim conjiciatur in vincula, niſi periculum immineat, 2.p. c.25. n.22. Inſtabilitas quantùm cavenda, 2.p. c.3. n.28. Interioris hominis cultura qualiter à nobis intelligi & fieri debeat in Prologo.

Inutilis perſona quæ reputetur, 2.p. c.21.n.6. Converſus inutilis quis judicetur, 3.p. c.19. n.46.

Iurantes per Deum, per Fidem, per Chriſtum, ſtatim veniam accipiant, 2.p. c.25. n.12.

L

Lectio in principio & in fine mēſę, pręſentibus Hoſpitibus extrà Refectoriū habeatur, 2.p.c.21.n.18.

Lector Capituli quid agere debeat, 2.p. c.8. n.2.

Lector Refectorij qualiter ſe gerere debeat, 2.p. c.9. num.1. 2.

Libri corrigantur cum exemplaribus, cum libris Cartuſiæ emendatis, 2.p. c.1. n.10.

Libros ſeu tractatus à ſe compoſitos, vel ab aliis, nullus imprimi faciat ſine licentia, &c. 2.p. c.22. n.66.
Libros prohibitos legi, aut habere à ſuis ſubditis Priores non permittant, 2.p. c.3. n.18.
Licentias his Statutis contrarias nullus petat aut ſubditis ſuis tribuat, niſi in caſibus urgentis neceſsitatis & evidentis utilitatis, 2.p. c.26. n.3.
Litteras R.Patri, vel Capitulo directas ſi quis aperuerit, aut ſcienter impedierit, ne mittantur, non poteſt abſolvi ſine licentia R.Patris, 2.p. c.22. n.58.
Litteras Monachi, aut Converſi non mittant, vel recipiant niſi Prior eas viderit, aut legerit, exceptis litteris R.Patris & Viſitatorum, vel ad eos directis, 2.p. c.24. n.16.
Litteras commendatitias, aut comminatorias ſibi procurantes perſonæ Ordinis ut in ſuis manuteneantur Officiis puniantur, 2.p. c.22. n.65.
Lites & proceſſus quantum poſſunt Priores & Procuratores fugiant, 2.p. c.3. n.27.
Lites, aut aliena negotia in ſe tanquàm judex, vel arbiter nullus noſtrum proprio motu ſuſcipiat, 2.p. c.3. n.25.
Locum & ordinem ubique in Conventu eum cuncti tenemus quem ſuis dedit adventus, 2.p. c.18. n.10. Vicarius tamen ſedet in loco Antiquioris à dextera parte Prioris, 2.p. c.5. n.3.
Loqui unum, aut duo, vel pauca verba poſſumus, ſi neceſsitas urget, 2.p. c.14. n.6.
Loqui tempore Colloquii in Clauſtro non licet, niſi in ea parte Clauſtri in qua Colloquium habetur, 2.p. c.15. n.4.
Loqui ſecretò cum aliquo non licet, præſente Conventu, 2.p. c.8. n.7.

Loqui in Refectorio non licet, 2. p. c. 9. n. 20.
Loqui poſt Completorium & inde ante Primam non licet, 2. p. c. 14. n. 5.
Loqui cum Prioribus & perſonis noſtri Ordinis advenientibus Monachis clauſtralibus non licet abſque licentia, 2. p. c. 14. n. 14.
Loqui cum Novitiis non licet niſi Priori, Vicario, vel eorum Magiſtro, 2. p. c. 14. n. 10.
Ludere, ſeu ſolatiari cum Prelato nullus Subditus præſumat palam, vel in ſecreto, 2. p. c. 3. n. 19.
Ludi manuales prohibentur, 2. p. c. 24. n. 19.

M

MAntellum, ſeu Cappam à Caputio ſeparatam nullus noſtrûm portare præſumat, 2. p. c. 24. n. 14.
Medicinis perrarò utimur, & nonniſi cum licentia Prioris, 2. p. c. 11. n. 9.
Minutionum beneficia quinquies in anno conceduntur, licèt nullus minuatur, 2. p. c. 11. n. 1. 2. 3.
Minutionum beneficia Converſis non conceduntur, 3. p. c. 15. n. 2.
Miſſa bis, vel ter in hebdoma celebretur in Sacello domus inferioris, 3. p. c. 1. n. 15.
Miſſam audiant, vel celebrent Priores & Officiales in itinere conſtituti, ſi commodè poſſunt, 2. p. c. 3. n. 15.
Miſſas audiant in itinere Converſi, ſi poſſunt, 3. p. c. 18. n. 9.
Miſſi ad ſuam inſtantiam ad aliam domum ante quadriennium non impetrent licentiam redeundi, 2. p. c. 21. n. 12.

Miſſi per licentiam ad aliam domum notabiliter à recto itinere non divertant, nec ferant, aut ante ſe præmittant, libros, aut veſtes &c: 2. p. c. 21. n. 4. & 5.

Monachi Cartuſiæ non ſe intromittant de factis Ordinis, 2. p. c. 22. n. 44.

Monachi & Converſi habitantes in domibus Monialium, qualiter ſe habere dedeant, 3. p. c. 23. n. 42.

Monialium Prioriſſa qualiter eligatur, 3. p. c. 23. n. 1. Quæ Monialis habeat eligendi vocem, n. 2. Quæ poſſit eligi, vel non poſſit, n. 3. Electa de novo ſtatum domus deſcribat & mittat R. Patri, n. 4.

Monialis nulla, vel Converſa, vel Donata recipiatur ſine licentia R. Patris, nec ſine conſenſu Vicarij & Conventus, 3. p. c. 23. n. 7.

Monialis nulla recipiatur ultrà numerum à Viſitatoribus præfixum ſub gravibus pœnis, 3. p. c. 23. n. 13. 14. 15. 16. 17.

Monialis nulla ante ſextum decimum annum completum profiteatur, nec ante vigeſimum quintum conſecretur, n. 19.

Monialis nulla recipiatur propter munera, vel promiſſa, nec ex bonis Novitiæ aliquid recipiatur excepto victu & veſtitu, n. 21.

Monialium clauſuram nulli extraneo intrare conceditur, niſi in caſibus urgentis neceſſitatis & cum licentia, &c. n. 22.

Moniales compellendę ſunt ad clauſurã perpetuã, n. 24.

Moniales non viſitent Monachos etiam prætextu infirmitatis, nec ab illis viſiteutur niſi pro Sacramentis adminiſtrandis, aut neceſſitate urgente, n. 25. Non recipiant, nec dent perſonis Ordinis munuſcula & jocalia, nec viros amplexentur, n. 27.

Monia-

Monalium Clauſtri porta clauſa cum clave jugiter die ac nocte teneatur, n. 28.

Moniales extraneis Sacerdotibus ſine licentia Vicarii confiteri non poſſunt, 3.p.c.23. n.29. Velum nigrũ ferant Profeſſæ benedictæ nec in conſpectu hominũ apparere debent niſi velatæ, n.30. De incontinentia convictæ velo nigro in perpetuum priventur, n.31. Non portent Caputia, nec caudas in veſtibus, &c. n. 32. Poſt Completorium non permittantur loqui, n. 34. Extrà Refectorium non comedant vel bibant, n.35. Diffamantes aliquam perſonam Ordinis apud extraneos velo priventur, n.37. Breves reddant & Tricenaria: & pro qualibet Miſſa non dicta reddant Pſalterium, n.38. Nõ ſuant veſtes extraneorum, nec loquantur cum eis niſi ad cratem cancellatam, n.39.

Monialium domos non intrent Monachi, vel Converſi de incontinentia convicti aut ſuſpecti, 3.p. c.23. n. 43. Nulla etiam perſona Ordinis Monialium domos frequentet niſi urgente neceſſitate, n.40.

Moniales communiter & abſque proprio vivant, 3.p. c.23.n.50.

Monialium domus nova nulla de cætero recipiatur, ibid.n.52.

Mulierum Confeſſiones nullatenus etiam cum Superiorũ licentia audire nobis permittitur, 2.p.c.7.n.21.

Mulieres terminos noſtros intrare non permittimus, 2. p.c.20.n.2.

Qui eas infra clauſuram domus præſumpſerit admittere, graviter punitur per Bullas ſummorum Pontificum, n.3.

Mulierum familiaritates & colloquia maximè cũ perſonis, vel in locis ſuſpectis prohibẽtur, 2.p.c. 20.n.4.

Am-

Amplexus verò & oſcula quarumcunque mulierum ſub pœna diſciplinæ generalis interdicuntur, n.6.& 3.p.c.19.n.52.

Mulieres ad operandum locatas Converſi non cuſtodiant, nec propriis manibus eis mercedem reddant, 2.p.c.20.n.5.& 3.p.c.19.n.49. Cum mulieribus fœnare, aut aliquid operari Monachis prohibetur ſub pœna diſciplinæ generalis, 2.p.c.20.n.6.

Murmurare de victualibus eſt alienum à Cartuſiana frugalitate, 2.p.c.9.n.26. Converſus qui ob id murmuraverit, privetur ea re pro qua murmuravit, 3.p. c.14.n.14.

Muſicæ inſtrumenta, vel libri univerſis perſonis Ordinis interdicuntur, 2.p.c.24.n.19.

Mutuationes ſub ſpecie donationis inter nos non fiant, 2.p.c.19.n.6.

N

Natationes & lotiones corporum in aquis omnibus noſtri Ordinis perſonis prohibentur, 2.p. c.11.n.13.

Negotia aliena à noſtris non ſuſcipienda, 2.p.c.3.n.24.

Novitios antequàm vigeſimum, aut ſaltem octavum decimum annum attigerint non recipimus, 2.p. c. 17.n.1. Bigamos ad habitum Monachorum non recipimus, n.2. nec conjugatum uxore in Seculo remanente, n.3. Nec in alia quacunque Religione approbata profeſſos niſi cum licentia R. Patris, n.4. Nec habentes impedimentum perpetuum quominus poſſint exequi, vel promoveri ad ſacros Ordines, nec corpore indiſpoſitos, n.5.

Novitiorum ignotorũ converſatio ſaltem per menſem

in

in habitu ſeculari comprobetur, antequam ad habitum Ordinis recipiantur, ibid. n. 6.

A Novitiis ſeu Ordinem noſtrum ingredi volentibus nihil exigatur, ſi tamen aliquid pro victu, & veſtitu dare voluerint liberè poteſt recipi, n. 8. Donatio alia non valet niſi ſubſecutâ profeſſione, & propterea bonâ Novitiorum nullus alienet, vel alienari etiam Novitio volente permittat, n. 9.

A Novitio quæ ſunt interroganda in privato per Priorem, 2. p. c. 17. n. 10. Et quæ in publico coram toto Conventu, n. 11.

Novitius nullus recipiatur ſine majoris partis Conventus conſenſu, n. 11.

Novitium recipiendi ad oſculum pacis forma & modus, n. 12. & 13.

Novitius abſente Priore non poteſt niſi de ſpeciali mandato Prioris recipi, receptus verò poteſt indui & incellari, n. 14.

Novitium induendi & ad Cellam mittēdi forma, n. 15.

Novitio qualis Magiſter, ſeu Director ſit aſſignandus, n. 16.

Novitius inſtruatur tempeſtivè ad faciendam generalem Confeſſionem, n. 17.

Non penes ſe cuſtodiat pecunias, aut veſtes quas ſecum fortè attulit, n. 18. Non reprehendit, nec reprehenditur niſi à Priore, Vicario & Magiſtro, nec in Colloquio manet, nec de negotiis domus ſe intromittit, nec petit aliquem viſitare, n. 19.

Novitius infra tempus probationis non dicit in Conventu Miſſam, nec legit Euangelium, aut Epiſtolam in Miſſa, nec ad Ordines mittitur, n. 20.

Novitii Sacerdotes conforment ſe Statutis incelebratio-

tione Miſſarum & aliis obſeruantiis, 2.p.c.17.n.21.
Novitium poteſt Prior irrequiſitô Conventu, ex cauſa rationabili emittere,ibid.n.22.
Novitius ſi lepram incurrerit non faciat profeſſionem, ſed ſi in domo manere voluerit,prouideatur ei,n.24.
Novitius ſi exierit & denuo receptus fuerit, poſt ſecundam receptionem probetur adhuc per annum integrum antequàm profiteatur,n.25.
Novitii Converſi antequàm ad habitum Ordinis recipiantur,examinentur,& per annum in habitu ſeculari probentur ſequentes divinum Officium vt Converſi,3.p.c.17.n.2.Quomodò ad oſculum pacis recipiantur,n.3. Res ſuas non cuſtodiant, nec alienent, n.4. Moneantur à Priore ut Confeſſionem generalem faciant,n.6.
Numerus habitatorum cujuslibet domus ad eam quantitatem redigatur, quam facultates domus poſſint ſuſtentare,2.p.c.21.n.1.

O

OBediat ſubditus reverenter ſuo Priori, & tam in verbis,quàm in factis ſemper & ubique ei deferat,2.p.c.3.n.19.
Obedientiæ vel Officio alicui per Priorem deputati non poſſunt ſine ejuſdem Prioris conſenſu, abſolutionem ab ea in Conventu petere,2.p.c.3.n.7.
Obedientiæ in Capitulo potiùs quàm in Clauſtro ſunt commendandæ, ibid.n.8.
Obedientiam Capitulo generali novus Prior ſi præſens fuerit vivâ voce promittat,2.p.c.3.n.34. Et ſingulis annis in Capitulo generali omnes Priores, Rectores & Vicarii Monialium ſcripto vel verbo eidem Capitulo obedientiam promittant,2.p.c.22.n.34.

Obedientiam promittant novo Priori omnes Monachi, & Converſi tam profeſſi, quàm Hoſpites, 2.p.c.2 n.42.
Obedientiam promittit Vicario Monialium Prioriſſa, & Moniales ac Cõverſæ tãtùm ipſi Prioriſſę, 3.p.c.24.n.5.
Obedientiæ bono ſolo omnia nobis profutura ſperamus, unde Priori aliquid ſive dulce, ſive arduum jubenti repugnare fas non habemus, 2.p.c.10.n.27.
Obedientia tantò devotiùs à nobis ſervanda, quantò diſtrictius Propoſitum ſubivimus: ne ſi ea defuerit cæteri noſtri labores ſupplicium potius quàm præmium incurrant, 2.p.c.18.n.11.
De Obſervantiis externis quid ſentiendum in Prologo.
Oculos ubique, ſed maximè in Eccleſia, & Refectorio continere debemus, 2.p.c.9.n.14.
Officiales in victu & cæteris ſe conforment Monachis, 2.p.c.3.n.1. & c.6.n.12.
Officialium inſtitutio, 2.p. c.3. n.6. & c.24. n.67. Qui utuntur commendationibus ſecularium pro Officiis, inhabiles ſunt ad omnia, 2.p.c.21.n.66.
Officium divinum quod & qualiter Converſi teneantur ad ſingulas horas perſolvere, 3.p.c.1 per totum.
Opera communia ter in anno fiunt, 2.p.c.16.n.1.
Operantes ſimul, loqui poſſunt adinvicèm, ſed non cum ſupervenientibus niſi cum licentia, 2.p.c.16.n.4.
Opus aliquod facere ſciens ſi monitus à Priore noluerit illud perficere, vino privetur, 2.p.c.16.n.8.
Ordines ſacri non ſuſcipantur ante legimimam ætatem per Conciliũ Tridentinũ determinatam, 2.p.c.3.n.12. Nec eundo ad Ordines Religioſi ab itinere notabiliter divertant. nec moram inordinatam ibi faciant, ibid.
Ordinem in victualibus tenere quid ſit, 2.p.c.25.n.19.
Ordinationes Capituli generalis ſi quæ fiant in poſterum,

rum, legantur quater eo anno quo fiunt: & ſi ſequenti anno confirmentur, ſcribantur in uno libro à Vicariis domorum, 2.p.c.5.n.11.& c.22.n.32.

Ab Ordinationum multiplicatione ceſſare monentur Diffinitores Capituli generalis, in prologo.

Ordinationes non multiplicent Viſitatores, 2.p. c. 23. n. 64.

Ordinata autem ab eis & injuncta ſemper intelliguntur ordinata niſi relaxentur, n.63.

Ordinem ubicunque in Conventu eum tenemus quem ſingulis ſuus dedit adventus, excepto Priore & Vicario, 2.p.c.18.n.10.

Oſcula & amplexus mulierum quaruncunque prohibentur, 2.p.c.20.n.6.

Oſtendere Priori, & eius voluntati exponere tenentur omnes Monachi, & Converſi quicquid habent quoties ab eo fuerint requiſiti, 2.p.c.19.n.8.& 9.

P

PActiones quas Priores extorquent à Monachis, Viſitatores ſolvant, 2.p.c.23.n.22.

Parentum viſitationes & affectiones vitent perſonæ Ordinis, 2.p.c.24.n.21.

Pauperibus largas eleemoſynas facere monentur Priores juxta poſſibilitatem domus, 2.p.c.20.n.1.

Paupertatem, attritionem, vilitatem, & abjectionem veſtium & omnium quæ ad uſum noſtrum pertinent amplecti tenemur, 2.p.c.24.n.7.

Pacem & concordiam inter ſe violare præſumentes per domos Ordinis dividantur, 2.p.c.24.n.23.

Peccata reſeruata Priori quæ ſint, 2.p.c.7.n.7.

Pe-

Pecunias per ſe, aut per interpoſitam perſonam nulla Ordinis perſona, in ſua poteſtate habeat, 2.p.c. 19.n.2.

Pœnitentiam injunctam à Sacerdote in Confeſſione proſtrati dicimus, ſed non eam quæ in Capitulo iniungitur, 2.p.c.7.n.3.

Percuſſionem levem in laicum inferens qualiter puniendus, & quæ percuſsio levis iudicetur, 2.p.c.25.n.2.

Pernoctare in Spatiamētis nullus præſumat, 2.p.c.15.n.13

Perſona inutilis quæ reputetur, 2.p.c 21.n.6.

Petere, accipere, vel permutare aliquid ſine ſuperioris licentia, nullus præſumat, 2.p.c.19.n.6.

Piſtoris Officium, 3.p.c.8. per totum.

Pitantiam non debemus in craſtinum, neque in veſperum reſervare ſine licentia, 2.p.c.10.n.20.

Pollutio nocturna qualiter impediat, vel non impediat à Communione, vel Celebratione, 2.p.c.7.n.33.&34.

Præbendarii nulli de cætero in Ordine recipiantur, 3. p. c.23.n.1.

Prædicare publicè prohibetur, 2.p.c.3.n.19.

Præſidere inter Converſos & aliis reſpondere quis debeat, 3.p.c.5.n.1.

Prioris proprium Officium eſt profectui animarum intendere, temporalia verò ſunt ei acceſſoria, nec propriè ad eius Officium pertinent, 2.p.c.2.n.10.

Prioris quæ ſunt munera & Officia, 2.p.c.3.per totum.
Bonum in omnibus exemplum debet ſuis præbere, n.1. Confeſſiones audire, Sermones in Capitulo facere, aut aliis iniungere, n. 2. Officium divinum certis diebus facere, & Corporalia benedicere, n. 3. Converſos in omnibus ad ſalutem neceſſariis inſtrui facere, n.4. Generalem de rebus omnibus, & negotiis domus ſuæ ſolli-

licitudinem & providentiam habere, n. 5.
Prioris eſt Officiales ſuos omnes cum maturo conſilio inſtituere & deſtituere, ibid. n. 6.
Prior ſingulis annis faciat Procuratorem computum generale reddere, 2. p. c. 3. n. 9.
Non præſumat commodare pecuniam ſimul, vel per partes ultrà viginti ſcuta ſine conſenſu Vicarii, Procuratoris & Sacriſtæ, n. 10.
Priori quod donatur, acquiritur domui cui præſidet; niſi &c. n. 12.
Prior non exeat ſine neceſſitate in Adventu, & Quadrageſima, nec pro negotiis quæ per alium fieri poſſunt, n. 13. Exiens citò revertatur expeditô negotiô, nec unquam ſine honeſta comitiva equitet, aut incedat, n. 14. In itinere conſtitutus ſi poſſit, Miſſam celebret, aut audiat, n. 15. Suſpectas perſonas & loca devitet, n. 16. Libros ſubditorum recognoſcat juxta Indicem librorum prohibitorum, n. 18. Non præſumat ludere, aut ſolatiari palam, vel in ſecreto cum ſubdito, n. 19. Non facilè præcipiat, vel excommunicet, n. 20. Amari potiùs, quàm timeri ſtudeat, n. 21. Non comedat cum Hoſpitibus indifferenter, nec unquam cum Converſis in domibus Ordinis, n. 31.
Priores in aliis domibus non loquantur cum Monachis ſine licentia Prioris ipſorum, 1. p. c. 3. n. 32. Cellas ſingulorum ſibi ſubditorum aliquoties perſcrutentur, & curioſa ac ſuperflua auferant, c. 12. n. 6. Claves omniũ Cellarum habeant, & feras alias damnent, c. 19. n. 7. De neceſſariis provideant ſibi ſubditis, & omnem ab eis ſpeciem proprietatis auferant, ibid. n. 7.
Prioribus non dentur licentiæ de vocandis perſonis aliarum domorum cum pace Priorum, 2. p. c. 22. n. 44.

Prior

Prior nullus refutare audeat perſonas ſibi à Viſitatoribus Miſſas, 2.p.c.23.n.42.
Priores reſcindant vana, & indiſciplinata colloquia, 2.p. c.15.n.6. & 7.
Prior litteras ad ſubditos Miſſas, aut quas ipſi ſcribunt aperiat, & legat, niſi &c. 2.p.c.24.n.16.
Priorum negligentia, & remiſſio tranſgreſſionis ſubditorum eſt cauſa, 2.p.c.24.n.3.
Prior reprehendat acriter Converſos ſilentium frangentes maximè diebus feſtivis, 3.p. c.5.n.3. Moneat Novitios Converſos ut faciant generalem confeſſionem, c.17.n.6. Semel in menſe, vel quoties placuerit Cellas Converſorum viſitet, 3.p.c.19.n.7.
Prior novus ſtatum domus ſuæ qualiter deſcribere teneatur, 2.p.c.3.n.33. Obedientiam ſequenti Capitulo promittat, n.34.
Prior abſolutus, ante deſcriptum ſtatum domus non recedat, & locum teneat in Eccleſia, & alibi ſecundùm quod fuit in Ordine, 2.p.c.3.n.35. Recedens, expenſas itineris à domo à qua eſt abſolutus recipiat, n.36. Abſolutus propter culpam nunquàm in eadem domo poterit Prior eligi abſque licentia Capituli generalis, n.37.
Prioriſſa Monialium quomodo eligatur, 3.p.c.23.n.1. Et quæ poſſit, vel non poſſit eligi, n.2.& 3. Obedientiam promittat Capitulo generali, n.5. Præſente Sacerdote non legat duodecimam lectionem, n.6. Non ſe intromittat de divino Officio ordinando, nec de correctione quorumcumque hominum, ibid. Nullam recipiat Monialem, aut Converſam, abſque licentia R. Patris & conſenſu Vicarij, & Conventus, n.7. Cuſtodiat ſub duabus clavibus cum Vicario pecunias domus,

mus,n.8. Non valeat obligare ſe & domum ſuam,vel obligatorias litteras ſigillare inconſulto Vicario, n.9. Non habeat duplicem pitantiam nec Cameram appropriatam ad jacendum, & comedendum, n.10.Exhortationes ſuis Monialibus poteſt facere, n.11. Non recipiat Puellas ſeculares pro litteris addiſcendis, nec ſub ſpe,& confidentia eas ad habitum recipiendi,n.18.

Procuratoris Officium quod ſit,& quæ requirat,2.p.c.6. per totum. Procurator nullum faciat Officium hebdomadale exceptô Sacerdotiô, n.3. Non debet niſi favente Priore grande aliquid vendere, donare vel accommodare,nec mutuo pecuniam accipere aut depoſita cuſtodire,n.4.Vendere vinum ſuperfluum poteſt, n.5. Veteres & detritas veſtes dare poteſt, n.6. Dat Monachis ea quæ illis ex Ordine debentur, n.7. Sede Prioris vacante cuſtodit Cellam ejus,n.8.Infirmos viſitat, ſed non alios ſine licentia, n.9. Prouidere debet ut portiones pitantiarum ſint æquales, n.10. Exit de Eccleſia ad providendum menſis Refectorij, n.11. In pitantiis non differat à cæteris, n.12. Hoſpitibus occurrit & cum eis comedit, n.13. Converſis præcipit, ſed diſciplina eorum ad Priorem pertinet,n.14. Conducit Mercenarios, n.15. Computum ſeu rationem generalem ſingulis annis reddat, n.17. Vnica equitatura ſit contentus cum famulo pedeſtre, n.18. Provideat ne in Refectorio tumultus aliquis, aut vox, niſi ſolius legentis audiatur, c.9. n.3.

Procuratoris Officium in domo inferiori quod ſit, 2. p. c.6. n.21. & ſequentibus.

Procurator ſemel in menſe, vel quoties placuerit Cellas Converſorum viſitet, 3.p.c.19.n.7.Poteſt Converſos delinquentes vino privare,vel pitantia in privato. Publi-

blicam autem pœnitentiam, aut graviorem non poteſt illius injungere, n. 20. Acriter reprehendat Converſos ſilentium frangentes, 3. p. c. 5. n. 3.

Procurator pro culpa ab Officio Procuratoris depoſitus non debet ſine licentia Capituli generalis reponi, 2. p. c. 6. n. 20.

Profeſſi in alia aliqua Religione non recipiantur niſi cum licentia R. Patris, 2. p. c. 17. n. 4.

Profeſſio Novitiorum ante expletum probationis annum non fiat, 2. p. c. 18. n. 1.

Profeſſionem tacitam non admittimus in Ordine noſtro, ibid. n. 2.

Profeſſionem facturo quæ ſint facienda, n. 3.

Profeſſionis faciendæ forma, n. 6.

Profeſſio ſecunda nulla fiat in Ordine, n. 9.

A Profeſſionem facturo nullus noſtrûm aliquid petat de rebus ipſius etiam ſub prætextu eleemoſynæ, n. 4.

Profeſſionem qualiter Converſi facere debeant, 3. p. c. 17. n. 9.

Profeſſio Monialium non fiat ante ſextum decimum annum completum, 3. p. c. 23. n. 19.

Proprietatis vitium deteſtandum, & penitùs per Priores, & Viſitatores extirpandum, 2. p. c. 19. n. 1. & 2.

Proprietarij ultra valorem trium ſolidorum qui nunc ſupputantur ad 25. aſſes excommunicantur in die Palmarum niſi revelaverint, &c. 2. p. c. 19. n. 10.

Proprietas omnis à Monialibus per Viſitatores tollenda, 3. p. c. 23. n. 50.

R

Rationem de receptis, & expenſis reddat Procurator ſingulis annis in præſentia Prioris, Vicarij

& duorum ad minus ex ſenioribus & diſcretioribus domus, 2.p. c.3. n.9.
Raſura Monachorum bis in menſe fiat ſervatô ſilentiô, 2.p. c.11. n.5. Ei ſimiliter Converſorum, qui grenones auferant, & barbam curioſè non præparent, 3.p. c.15. n.1.
Recognoſcere culpam in Capitulo qui, quando, & de quibus debeant, 2.p. c.8. n.4.
Recordationes lectionum non fiant publicè, 2.p. c.15. n.3.
Rector ſedet in ſede Antiquioris à parte dextra ante Vicarium, nec ei promittitur obedientia, obeditur tamen ei, 2.p. c.3. n.39. Poteſt Novitium ad profeſſionem recipere aliquando, n.40.
Rector præficiatur domui orbatæ Priore, quæ non poteſt eligere per Viſitatorem uſque ad ſequens Capitulum, 2.p. c.2. n.5.
Redditi nulli de cætero recipiantur in Ordine, 3.p.c.22. n.1.
Refectorij lector qualiter ſe gerere debeat, 2.p. c.9. n.1. & ſequentibus. In Refectorio cœnantibus nihil aliud illâ die in Cella miniſtretur, n.6.
In Refectorio prandere non licet ei qui non interfuerit Horæ Conventuali, quæ immediatè Refectorium præcedit, 2.p. c.9. n.19.
Reprehendere Priorem ſubditus non præſumat, 2.p.c.3. n.19.
Reprehendere ſe invicem omnes tenentur charitativè, 2.p. c.24. n.8.
Reprehendere Priorem ſubdito licet coram Viſitatoribus, 2.p. c.24. n.9.
Reſignare in manus Præſidentis debent omnes quicquid

quid habent quoties ipſe voluerit, 2.p.c.19.n.5.
Revelaſſe Confeſſionem qui improperaverit alteri, vel qui revelaſſe convictus fuerit, quàm grauiter ſit puniendus, 2.p.c.7.n.23. & 24.
Reverendus Pater Prior Cartuſiæ ſuper annum habet auctoritatem Capituli generalis, & in tractatibus duplicem vocem, 2.p.22.n.55. Hanc authoritatem alteri non poteſt committere, ibidem.
Rumores ſeculares Converſi non referant Monachis, 3.p.c.18.n.5.
Rigor antiquus Cartuſienſis Ordinis aliquo Statuto non poſſit minui, niſi de conſenſu omnium Diffinitorum & Conventus Cartuſiæ. 2.p.c.22.n.28.

S

SAcramenta Eccleſiaſtica nullus noſtrûm ſecularibus miniſtret niſi in caſibus in jure expreſſis, 2.p. c.7.n.22.
Scribentes malitioſè & mendoſè de Priore ſuo, aut perſonis Ordinis R.Patri, criminoſorum pœnam ſuſtineant, 2.p.c.22.n.59.
Scribentes R.Patri, aut Capitulo non faciunt procemium nec harengas, & propria nomina ſubſcrbant apponentes diem & annum, 2.pag.c.22.n.60.
Sermones Religioſis in Capitulo facere Prioris eſt, vel ejus cui ipſe injunxerit, 2.p.c.3.n.4.
Sermo fiat Converſis diebus feſtivis, cui interſit familia, 2.p.c.3.n.4.
Seras clandeſtinas qui habuerit, ut proprietarius puniatur, 2.p.c.19.n.7.
Sigilla duo magna nulla domus habeat, ſed vnicum

quod Prior cuſtodiat, 2. p. c. 3. n. 23.
Sigillum ad ſignandum litteras nullus habeat præter Priorem, & Procuratorem, 2.p. c.24. n.16.
Silentium fragentes culpam ſuam inde clament exprimendo locum, vices & qualitates perſonarum, 2. p. c.8.n.5. Diſciplinam recipiant, aut ſi aſſueti fuerint graviùs puniatunr,c. 14. n. 7.
Silentium in menſa frangentes Monachi dicant ſeptem Pſalmos Pœnitentiales, Priores, & Officiales Pſalmum De profundis, &c. 2.p.c.14.n. 13.
Silentium ubique, ſed maximè in Eccleſia, Capitulo, Refectorio, Clauſtro & Raſura eſt ſervandum, 2.p. c 14.n.9.
Silentium quando & quam ſtrictè Converſi ſervare tenentur, 3.p.c.5.n.2. In menſa ſilentium frangentes dicant, 25.Pater noſter, n.8.
Silentium teneant Converſi diebus Feſtis à Veſperis vſque ad Primam & à Capitulo vſque ad Nonam 3. p.c.2.n.5.
Solitariæ vitæ commedatio, 2. p. c.13. per totum.
Spatiamenta ſeu Recreatio ſemel in hebdomada concedantur 2.p.c.15.n.3. Sic ſerventur ut proficiant ſaluti, & ad ea omnes ſimul exeant, &c.n.12. Nullus in eis comedere, vel bibere præſumat ſub graui pœna, n.12.
Spatiamentorum termini per Viſitatores aſſignentur, & per Capitulum confirmentur, 2.p.c.15.n.15.
Statuta quando legantur, 2.p.c.1. n.4.
Subornare, vel ad inſtabilitatem inducere perſonas aliarum domorum nullus præſumat, 2.p.c.3. n.28.
Suſpecta loca, tempora & actiones omnes devitent, 2.p. c.3.n.17.

Ta-

T

TApetia, & panni virides, aut cuſsini picturati interdicuntur, 2.p.c.12.n.11.

Terminos domorum nullatenùs exeant Monachi causâ viſitationis parentum, recreationis, aut devotionis, 2.p.c.24.n.22.

Teſtamentorum executionem nulla perſona Ordinis ſuſcipiat, 2.p.c.3.n.24.

Tituli qui dantur perſonis Ordinis ſemper humilitatem ſapiant, 2.p. c.21.n.64.

Tunicæ & Cucullæ diurnæ de ſargia & fuſtano,& quæcunque lineę Tunicellę interdicuntur,2.p.c.12.n.12.

V

VEndere, vel permutare pro extraneis nullus noſtrûm præſmat, 2. p. c.3.n.26.

Veſtimenta noſtra ſint de groſſo & rudi panno patriæ, 2.p.c.12.n.5.

Veſtimenta quæ ex Ordine Converſis miniſtrentur, 3.p c.16.per totum.

Veſtimenta quæ & qualia Religioſis miniſtrentur, 2.p. c.12.n.1.& ſequentibus.

Veſtis Donatorum qualis eſſe debeat, 3.p. c.22.n.6.

Viatici expenſas quando quis Religioſus de vna domo ad aliam mittitur, quæ domus ſolvere debeat, 2. p: c.21.n:7:

Vicarius quando ad Electionem novi Prioris procedendum eſt, quid agere & qualiter Conventum monere debeat; 2.p:c:2.n:1:2.6.9:& 10.Petere debet confirmationem ejus qui canonicè eſt Prior electus,n.35.

Vicarius qualis eſſe debeat, 2.p:c:5.n:1.Quæ ſint abſente Priore,ejus Officia,n:2.4.5.6:7.Teneat vbiq; locũ Antiquioris à parte dextra Prioris,n:3.Priore exiſtẽ-

te in Cella ſua,vel in Clauſtro non debet ſine licentia Monachum de Cella educere,vel in alterius Cellam introducere,n.9. De ejus poteſtate Prior ſemper diſponit pro arbitrio, exceptô quòd non comedat cum Hoſpitibus, nec Coquinā intret,n.10.Ordinationes Capituli quater legat eô annô quô factæ ſunt, & in uno libro deſcribat & pariter Anniuerſaria,n.11:Ordinationes Viſitatorum per duas continuas Viſitationes confirmatas in libro ad hoc præparato deſcribat. & legat eas quoties Charta eſt legenda,c.23.n:64

Vicarius abſente,aut mortuô Priore,aut etiam ſuſpenſô, vel excommunicatô poteſt abſolvere omnes perſonas Ordinis ab omnibus peccatis, & cenſuris non reſervatis ſedi Apoſtolicæ, 2:p.c.7.n.10;

Vicarius in quibus ſuppleat Officium Procuratoris, 2.p.c.5.n.8:

Vicarius Monialium, in Electione Prioriſſæ quid agat, 3.p. c:23. n1.Statum domus deſcribat, & ſequenti Capitulo offerat quoties, aut ipſe de novo eſt inſtitutus Vicarius, aut nova Prioriſſa electa, n.4:

Vicario Monialium promittant obedientiam Monachi & Converſi qui ſecum morantur & non Prioriſſæ, n.42:Vicario etiam promittit obedientiam Prioriſſa: Moniales autem & Converſæ ſoli Prioriſſæ promittant obedientiam in præſentia Vicarij, n:5:

Vicarius Monialium ſimul cum Prioriſſa ſub duabus clavibus pecunias domus cuſtodiat & cū Procuratore ſingulis annis computum reddat, ibid.n.8: Abſolvatur ſi ultrà numerum conſenſerit Monialem aliquā recipi,n.14. Et ſi pro receptione hujuſmodi R.Patri ſcripſerit per tres menſes ordinem in victualibus teneat, n.17.Quando pro Sacramentorum adminiſtratione

tione, aut alia urgenti neceſſitate Clauſtrum Monialium ingreditur, habeat honeſtam comitivam, n. 23. Fortiter reprehendat perſonas Ordinis quæ ſine neceſſitate domos Monialium frequentant, n. 41. Quam poteſtatem habeat in foro conſcientiæ, & à quo poſſit abſolvi, n. 44. De licentiis dandis, aut diſciplinis imponendis Monialibus non ſe intromittat niſi requiſitus, n. 47.

Vigilias ſeu quælibet alia exercitia quæ Inſtitutionis noſtræ non ſunt, non licet facere alicui, niſi favente Priore, 2. p. c. 10. n. 25.

Vinum habens aliqua domus ultrà proviſionem qualiter illud vendere poſſit, 2. p. c. 6. n. 5.

Vinum extra horas Refectionis ſine neceſſitate non potamus, nec puro utimur, 2. p. c. 10. n. 21. Serò tamen die Iejunij vinum bibere poſſumus, ibid. Similiter Converſi vinum non bibant extra horas refectionis, 3. p. c. 14. n. 10. Nec purum unquam bibant, n. 12. Et ubi non creſcit vinum, Feſtivis tantum diebus vinum habeant, cæteris autem diebus cerviſiam, n. 13.

Viſitatores quales eſſe debeant, 2. p. c. 23. n. 2. De biennio in biennium viſitent, n. 4. Non eligantur per Priorem & Conventum, ſed per Capitulum, aut R. Patrem mittantur, n. 5. Qualiter in actu viſitationis procedere debeant, n. 13. & ſequentibus. Quæ à ſingulis debeant interrogare, n. 22. & ſequentibus. Viſitent primò cuſtodiam in qua continetur ſacrum Chriſti Corpus &c. n. 20. Qualiter recitare ſcrutinium debeant, n. 31. & ſequentibus. Qualiter diverſas culpas puniant, n. 35. & ſequentibus. Non abſolvant Priorem niſi in caſu imminentis periculi, n. 44.

Char-

Chartam quomodo deſcribant, n. 51. Ejus copiam R. Patri mittant, n. 54. Defectus domorum, vel perſonarum viſitatarum nulli reuelent, n. 55. Non recipiant ad menſam Priorem, aut Procuratorem niſi propter Hoſpites, n. 56. Munera nulla petant, vel recipiant, n. 57. Expenſas viatici à viſitatis domibus qualiter recipiant, n. 58. & 59. Exemplares ſint in omnibus, n. 60. Pacem in domibus viſitatis relinquere ſtudeant & quæſtiones nullas Capitulo reſervent, n. 61. Poteſtatem ſuam retinent plenariam, donec ad domos ſuas redierint, n. 62. Ordinata ab eis ſemper injuncta cenſentur niſi fuerint revocata, n. 63. Abſtineant à non neceſſaria ordinationum multiplicatione, n. 64. Quam poteſtatem habeant extrà actum viſitationis, n. 65. & ſequentibus. Habent auctoritatem Capituli generalis ſuper annum in caſibus, &c. n. 69. Diſcordiam domorũ ſuæ Provinciȩ terminent, n. 72.

Viſitatores neminem à propria domo occaſione cujuſcumque delicti emittant, ſi ibi ſine ſcandalo poſſit puniri, 2. p. c. 23. n. 39. nec mittant aliquem ad domum extrà ſuam Provinciam niſi ad domum profeſſionis ipſius, nec ad domum ubi ſciverint tres eſſe Hoſpites, n. 40. Nec emittant aliquem niſi urgente neceſſitate quæ Capitulũ expectare non poſſit, n. 41. Non immutent ſine neceſſitate pœnas quas Capitulum pro certis culpis infligendas ſtatuit, n. 52.

Viſitator, aut Antiquior Priorum ubicunque ſimul duo, vel plures Priores fuerint, famulum alterius Prioris delinquentem corrigat, ſi ſuus Prior id facere neglexerit, 2. p. c. 3. n. 16.

Viſitator provideat de Rectore, domui orbatæ Priore, quæ non habent ſufficientes Profeſſos pro Electione

ne facienda, 2. p. c. 2. n. 5.
Viſitatores invigilent ut non indifferenter relaxentur Statuta circa pitantias feriæ ſecundæ & quartæ, 2.p. c.10.n.11. Sollicitè inquirant an ſuperflua & curioſa de Cellis Religioſorum ſint ablata per Priores, 2. p. c.12.n.6.& 7. Ordinent modum, tempus & locum in quo Monachi prævideant lectiones in Matutinis legendas, 2. p. c. 15. n. 3. Proprietatis vitium extirpare ſtudeant, 2.p.c.19.n.2. Reſcindant familiaritates & colloquia cum mulieribus, c. 20.n.4. Conſtituant taxam pro Hoſpitum expenſis, c.21.n.14. Non patiautur ſibi apponi fercula ultrà Statutum, c. 21. n. 16. Ordinata per eos, Priori non committant relaxanda, 2.p.c. 23. n. 51.
Viſitatorum alter ex ſingulis Provinciis, ad Capitulum ſingulis annis aſcendat, 2.p.c.22.n.5. Expenſas viatici ſui qualiter per domos ſuæ Provinciæ dividat, n. 7.
Viſitatores provideant Statutum de diſciplinis pro fractione ſilentij dandis obſervari, 2.p.c.8.n.5. Habeant penès ſe in uno libro nomina criminoſorum ſuæ Provinciæ, & quolibet annô portent, aut mittant ad Capitulum nomina eorum qui eô annô de aliquo crimine convicti fuerint, 2.p.c.25.n.21.
Viſitentur ſingulæ domus Ordinis, etiam domus Viſitatorum de biennio in biennium, 2.p.c.23.n.4.
Viſitator non viſitet ſuum Conviſitatorem, n. 3.
Viſitatores Monialium præfigant eis certum numerum ultrà quem nullam poſſint in Monialem recipere, 3.p.c.23.n.13. Habent à Capitulo generali plenam poteſtatem ordinandi de illis, n. 48. In viſitatione earum legant Capitulum de Monialibus, n. 50. Acce-

ce-

cedant ipſi ambo, aut alter eorum ter in anno, aut ſaltem ſemel ad domos Monialium ſuæ Provinciæ, & inquirant de omnibus diligenter,&c. n. 50.

Viſitatore mortuo, vel abſoluto plena auctoritas Capituli remanet apud Conviſitatorem, qui poteſt aſſumere Priorem, vel Monachum pro Viſitatione, 2.p. c. 23. n. 70.

Vocem in omnibus tractatibus non habent Hoſpites, non promoti ad ſubdiaconatum, criminoſi, in diſciplina generali conſtituti, & ſuſpenſi, 2.p.c.4.n.3.

Vſumfructum, aut alium quemlibet titulum nullus ſibi vendicet in his quæ attulit, aut ipſi ſunt donata, 2.p. c. 19. n. 4.

Vxorati non recipiantur Donati in domibus noſtris,nec extrà eas, 3. p. c. 22. n. 3.

Explicit repertorium ſecundæ, & tertiæ partis huius novæ collectionis

Deo gratias.

BULLÆ QUÆDAM PONTIFICIÆ
EX CODICE PRIVILEGIORUM ORDINIS ASSUMPTÆ, EX ILLIS MAXIME DE QUIBUS FIT MENTIO IN STATUTIS.

S.D.N. ALEXANDER TERTIUS ponit perſonas Ordinis ſub protectione Apoſtolica, etiam bona noſtra, confirmando terminos cum libertatibus eorum; & prohibet ne qui Religioſi infrà dimidiam leucam à terminis noſtris poſſint ædificare, aut poſſeſſiones acquirere. Item ſub pœna ne quis pro poſſeſſionibus noſtris nos perturbet.

Edità anno 1176.

Habetur in Bullario tomo primo, & eſt ſeptima inter Conſtitut. S.D.N. Alexandri Papæ III. Ibi etiã citantur variæ Bullæ quæ ſparſim in eodem Bullario habentur.

ALEXANDER EPISCOPUS Servus Servorum Dei. Dilectis Filiis Guigoni Priori Cartuſienſium, ejuſque Fratribus tàm præſentibus,

tibus, quàm futuris in perpetuum. Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Cùm vos per Dei gratiam, multa promereatis gloria meritorum & Vitam Solitariam eligentes, divinæ contemplationi arctius intendatis, bonus odor Religionis veſtræ ad id nos inducit, ut communi, & ſpeciali debito, quieti veſtræ debeamus intendere, & jura veſtra ſummoperè conſervare.

§ 1. Ea propter dilecti in Domino filij, veſtris juſtis poſtulationibus clementer annuimus, veſtramque & alias domos Ordinis veſtri, cum omnibus bonis, paſcuis, & poſſeſſionibus, quas in præſentiarum juſtè & canonicè poſſidetis, aut in futurum juſtis modis, præſtante Domino, poteritis adipiſci, ſub B. Petri, & noſtra protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti Privilegio communimus. Et terminos, quos rationabiliter ſtatuiſtis, vobis & domibus veſtris authoritate Apoſtolica confirmamus.

§ 2. Ad hæc, authoritate Apoſtolica arctius interdicimus, & ſub interminatione anathematis prohibemus, ne quis infrà terminos veſtros, vel domorum veſtrarum, hominem capere, furtum, ſeù rapinam committere, vel homicidium facere audeat, aut homines ad domos veſtras venientes, vel ab eis redeuntes, quomodolibet perturbare, ut ob reverentiam Dei & locorum veſtrorum infrà hos terminos, non ſolùm vos, & fratres veſtri, ſed etiam alij plenam pacem habeant & quietem.

§ 3. Adijcientes quoque ſtatuimus, ut infrà dimidiam leucam, à terminis poſſeſſionum, quas habetis, nulli Religioſo liceat, quodlibet Aedificium conſtituere, vel poſſeſſiones acquirere.

§ 4. Decernimus ergo, ut nulli omninò hominum liceat,

liceat, vos ſuper poſſeſſionibus, vel paſcuis veſtris, temerè, perturbare, aut ſuper his vobis moleſtiam, vel gravamen inferre, vel eas ablatas retinere, minuere, ſeu quibuslibet vexationibus fatigare. Sed illibata omnia, & integra conſerventur, eorum pro quorum gubernatione & ſuſtentatione conceſſa ſunt, uſibus omnimodis profutura, ſalvâ Sedis Apoſtolicæ authoritate.

§ 5. Si qua igitur in futurum, Eccleſiaſtica, Secularisve perſona, hanc noſtræ Conſtitutionis paginam ſciens, contrà eam temerè venire tentaverit, ſecundò, tertiove commonita, niſi præſumptionem ſuam dignâ ſatisfactione correxerit, poteſtatis, honoriſque ſui dignitate careat, reamque ſe divino judicio exiſtere, de perpetrata iniquitate cognoſcat, & à Sacratiſſimo Corpore & Sanguine Dei & Domini Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti, aliena fiat, atque in extremo examine diſtrictæ ultioni ſubjaceat.

§ 6. Cunctis autem eidem loco ſua jura ſervantibus, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti, quatenùs, & hìc fructum bonæ actionis percipiant, & apud diſtrictum judicem, præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

EGO ALEXANDER Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi.

Ego Hubaldus Hoſtienſis Epiſcopus ſubſcripſi.

Ego Ioannes SS. Ioannis & Pauli Presbyter Cardinalis ſubſcripſi.

Ego Albertus Presbyter Cardinalis tituli S. Laurentij in Lucina ſubſcripſi.

Ego Ruer. Presb. Card. S. Petri ad Vincula ſubſcripſi.

Ego Boſo Presb. Card. S. Pudentianæ ſubſcripſi.

Ego Ioannes Presb. Card. tit. S. Marci ſubſcripſi.

Ego Theodinus Presb. Card. tituli S. Vitalis ſubſcripſi.

Ego Manfredus Presb. Card. tituli Sanctæ Cæciliæ ſubſcripſi.

Ego Petrus Presb. Card. tit. S. Suſannæ ſubſcripſi.

Ego Hyacintus S. Mariæ in Coſmedim Diaconus Card. ſubſcripſi.

Ego Cinthius Diac. Card. S. Adriani ſubſcripſi.

Ego Hugo Card. Diac. S. Euſtachij iuxtà Templum Agrippæ ſubſcripſi.

Ego Laborans Diac. Card. S. Mariæ in Porticu ſubſcripſi.

Ego Reynenſis Diac. Card. S. Georgij ad Velum Aureum ſubſcripſi.

Datum Anagniæ per manum Gratiani S. R. E. Subdiaconi, & Notarij, quartò Non. Septembris Indictione nona Incarnationis Dominicæ anno 1176. Pontificatus verò D. Alexandri Papæ III. Anno 17.

Idem confirmat Inſtitutiones factas, & faciendas per Capitulum generale: cum poteſtate inſtituendi, & deſtituendi Priores, & corripiendi perſonas Ordinis: quibus non liceat appellare.

ALEXANDER EPISCOPUS Servus Servorum Dei. Dilectis filii Priori, & Fratribus Cartuſienſibus. Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem ¶ Cùm ſitis religioni & honeſtati, faciente Domino, dediti & operibus charitatis intenti præter commune debitum vos ſpeciali volumus prærogativâ diligere & fovere, & veſtris ſemper intendere commodis & augmentis.

Inde

Inde eſt:quòd nosReligionem veſtram,quæ per gratiam Dei circumquaque redolet odore virtutum:volentes de die in diem robur & incrementum ſuſcipere, & ad anteriora ſemper extendi,ea quæ generale Capitulum Ordinis veſtri provida circumſpectione diſpoſuerit, & ordinaverit de inſtituendis & deſtituendis Prioribus: & ea etiam quæ in Ordine ſalubriter ſtatuit, vel ſtatuerit, & juſtitiam quam ſuper illos fecerit, quos Ordini rebelles eſſe conſtiterit: authoritate Apoſtolica confirmantes, rata & firma decernimus impoſterùm permanere. Statuentes ne cui liceat appellatione, vel aliô modô inſtitutioni Capituli veſtri contraire. Datum Venetiæ in rivo alto quintô Idus Iulij.

Idem Confirmat Inſtitutiones factas.

ALEXANDER EPISCOPUS Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Baſilio Cartuſienſium Priori & univerſis Prioribus & Fratribus de Ordine Cartuſienſi: Salutem & Apoſtolicam Benedictionem. ¶ Ex reſcripto litterarum circumpoſitorum Epiſcoporum nuper accepimus: quod illi ea quæ à vobis ad honorem Dei & obſervantiam Ordinis veſtri communiter Statuta eſſe noſcuntur rata & firma conſiſtere decreverunt & ſui ſcripti munime roboraverunt. Unde nos veſtris precibus inclinati: omnes inſtitutiones veſtras, quæ ad obſervantiam Religionis Ordinis veſtris de communi aſſenſu Capituli rationabiliter factæ ſunt, ratas & firmas habentes: eas vobis authoritate Apoſtolica confirmamus & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Datum Sevonn. 15. Kalendas Maij.

Idem

Idem mandat Archiepiſcopo Viennenſi & eius ſuffraganeis: ut moleſtantes nos in terminis, vel paſcuis cohibeant, & ne qui alij Religioſi iuxtà nos ædificent.

ALEXANDER EPISCOPUS Servus Servorum Dei: Venerabilibus Fratribus Viennenſi Archiepiſcopo, Apoſtolicæ Sedis Legato, & ſuffraganeis ejus, in quorum Epiſcopatibus domus, vel paſcua Fratrum Cartuſienſium conſiſtunt: Salutem & Apoſtolicam Benedictioñe. ¶ Non latet diſcretionis veſtræ prudentiam quantô deſideriô, quantôque amore prædicti Fratres divinis intendant obſequiis & abnegantes carnalia deſideria rerum terrenarum delectationes ſpernentes ſobriè, juſtè, ac piè in hoc ſeculo vivere elegerunt & inceſſanter ſupernæ meditationi propoſuerunt vacare. Unde quàm dignum eſt & conveniens & conſentaneum rationi: ut in tam ſancto & pio propoſito Pontificalibus adjuventur ſtudiis & neceſſariis, ac opportunis foveantur auxiliis. Fraternitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta præcipiendo mandamus, quatenus ſi qui Parochianorum veſtrorum prædictos Fratres ſuper terminunculis & paſcuis quæ rationabiliter poſſident moleſtare, vel turbare præſumpſerint: de ipſis, niſi moniti abſtinuerint, diſtrictam & plenam, appellatione remota, juſtitiam faciatis, ne juxtà domos ſuas alia domus Religionis conſtruatur, unde ipſos Religioſos meritò poſſint impedire, vel turbare, aut etiam ſcandalum provenire, ex parte noſtra arctiùs prohibeatur. Datum Anagniæ tertiô Idus Aprilis.

Bullæ

Bulla S. N. Alexandri Papæ IV. quæ citantur n. 5. cap. 7. Secundæ Partis Statutorum, & n. 9. eiuſdem cap.

De Abſolutione & Diſpenſatione.

ALEXANDER EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Dilectis Filiis Cartuſiæ, ac univerſis Prioribus Cartuſienſis Ordinis: Salutem & Apoſtolicam Benedictionem. ¶ Cæleſtis amor patriæ mentes veſtras ſic allexiſſe perſpicitur ut quaſi hoc ſolum dilectationes vobis tribuat, quod divinæ Voluntati ſit placitum & ſalutem proferat animarum. Procedit ex hoc, quòd nos veſtris piis petitionibus favorem largiri benevolum delectantes maximè cum ex Apoſtolici cura teneamur officij circà Religionis augmentum attenti & vigiles inveniri. Vobis authoritate præſentium indulgemus: ut volentibus veſtro aggregari Collegio qui ſuſpenſionis, aut interdicti, vel Excommunicationis ſententiis ſunt ligati: abſolutionis beneficium juxta formam Eccleſiæ impertiri, & ipſos in Fratres recipere, ac eos qui poſt aſſumptum habitum recoluerint ſe talibus in ſeculo fuiſſe ſententiis innodatos ſecundùm formam ipſam abſolvere valeatis: ita tamen quod ſi aliqui ex eiſdem hujuſmodi ſententiis propter debitum ſunt ligati ſatisfaciant ut tenentur. Cæterùm tibi fili Prior Cartuſiæ, cæteris Prioribus Ordinis tui, ac uni eorum quem elegeris tibimet ſuper præmiſſis juxtà formam eandem hujuſmodi abſolutionis & diſpenſationis beneficium impendendi ſi neceſſe fuerit indulgemus authoritate præſentium poteſtatem. Verùm ne vobis, filii Priores, ex aliqua cauſa poſſit ali-

Circa annum 1255.

aliquod moræ, vel difficultatis imminere diſcrimen ſingulis diæceſanis veſtris diſpenſationis, & abſolutionis hujuſmodi concedimus authoritate præſentium facultatem: ut ab eis cum vobis, vel alicui veſtrûm fuerit opportunum valeant obtineri. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere: vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Anagniæ 12. Kalendas Iulii, Pontificatus noſtri anno primò.

Idem quod Priores Ordinis poſſunt ſubditos abſolvere: & de Irregularitate cum eis diſpenſare de Conſilio Fratrum Ordinis diſcretorum & Deum timentium: & ab omnibus ſententijs, niſi eſſet caſus ſoli Papæ reſervatus, ſive priuſquàm Ordinem intraverint, ſive poſteà.

ALEXANDER EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Dilectis Filiis Cartuſię: & univerſis Prioribus Cartuſienſis Ordinis, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem. ¶ Licet ad hoc Fratrum veſtri Ordinis pia deſudet intentio: ut ab eis in his quæ faciunt prudenter & providè procedatur ſecundùm Deum & Ordinis honeſtatem: aliquando tamen ex conditionis humanæ fragilitate contingit, quod quidam ex ipſis excedunt in caſibus in quibus Excommunicationis ſententiam & notam irregularitatis incurrunt. Quare à nobis ſupplicatione

humili

humili poſtulaſtis; ut cùm viri contemplationi dediti ſint in Religionis favorem à diſcurſibus cohibendi: ac propter viarum pericula, eiſdem Fratribus ad noſtram præſentiam impediatur acceſſus, ſuper hoc providere de benignitate ſolita curaremus. Nos itaque piè volentes quod veſtra devotio in his quæ dignè poſſumus Sedem Apoſtolicam reperiſſe gaudeat gratioſam: ut ſinguli veſtrûm in Conventibus ſibi commiſſis prædictis Fratribus conſtitutis ibidem abſolutione, ac diſpenſatione indigentibus: ſive priuſquàm Ordinem intraverint, ſive poſteà in caſibus exceſſerint memoratis de Conſilio diſcretorum Fratrum veſtrorum qui litterati ſint & Deum timentes impertiri valeatis, abſolutionis beneficium & diſpenſare cum eis vobis authoritate præſentium concedimus facultatem: niſi adeò gravis fuerit & enormis exceſſus quod meritò ſint ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi. Cæterùm tibi fili Prior Cartuſiæ, ac cæteris Prioribus Ordinis tui: ac uni eorum quem elegeris tibi ſuper præmiſſis juxtà formam eandem hujuſmodi abſolutionis & diſpenſationis beneficium impendendi ſi neceſſe fuerit indulgemus authoritate præſentium poteſtatem. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ Conceſſionis infringere: vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei: & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Neapoli quarto nonas Aprilis Pontificatus noſtri anno primo.

Bulla S. D. N. Pauli Papæ III. quæ citantur num. 13. cap. 7. Secundæ Partis Statutorum.

Dat facultatem abſolvendi etiam à Caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis in die Nativitatis & Purificationis Beatæ Mariæ:

Edita anno 1543.

PAULUS PAPA III. &c. Dilecti filij ſalutem & Apoſtolicam Benedictionem. ¶ Cùm ſicut nobis nuper exponi feciſtis aliàs felicis recordationis Urbanus V. Perſonis veſtri Cartuſienſis Ordinis quod liceret eis habere Altaria portatilia ſuper quibus in domibus, grangiis, cellariis & aliis locis congruentibus & honeſtis ad domos, ſeu Prioratus dicti Ordinis ſpectâtibus Miſſam celebrare valerent & piæ memoriæ Sixtus IV. quòd majoris Cartuſiæ, Gratianopolitanæ Diœceſis, & alij quinquaginta ejuſdem Ordinis domorum Priores per Priorem domus majoris Cartuſiæ hujuſmodi eligendi, perſonas dicti Ordinis ab omnibus peccatis, etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis abſolvere poſſint. Ac quod omnibus perſonis hujuſmodi Ordinis liceret in quolibet Feſto Nativitatis Beatæ Mariæ eligere ſibi Confeſſorem dicti Ordinis qui eas ab omnibus peccatis, etiam Sanctæ Sedi reſervatis abſolvere poſſet. Et recolendæ memoriæ Innocentius VIII. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri Prioribus dicti Ordinis quod Paramenta Altarium Cruces & Caſulas, ac alia ad divinum Cultũ pertinentia benedicere valerent, per diverſas eorum litteras conceſſerint & indulſerint, prout in eiſdem litteris pleniùs continetur, & propterea nonnulli ejuſdem Ordinis dubitent, an in aliis locis, ſeu Eccleſiis ad domos ſui

Prio-

Prioratus Ordinis hujuſmodi non ſpectantibus celebrare & an Confeſſores per perſonas dicti Ordinis pro tempore electi perſonas ipſas ab Excommunicatione tam majori,quàm minori & omnibus aliis cenſuris abſolvere poſſint. Et inſuper nonnulli facultate eligendi Confeſſorem hujuſmodi nimiùm largè uti,& illius verba tam latè interpretari poſſent quod exindè magnum animarum damnum ſequeretur. Prætereà multoties pro animarum ſalute expediat facultatem quæ majoris Cartuſiæ,& aliis quinquaginta ejuſdem Ordinis domorum Prioribus per Priorem domus majoris Cartuſiæ hujuſmodi pro tempore electis in vim litterarum Sixti prædeceſſoris hujuſmodi competit,& Vicariis Monialiũ per Priorem domus Cartuſiæ hujuſmodi concedi rurſus à nonnullis hæſitetur, an Priores dicti Ordinis in vim litterarum Innocentij prædeceſſoris hujuſmodi Corporalia & Pallas benedicere poſſint nobis ſupplicari humiliter feciſtis, ut vobis & veſtrum cuilibet, quod etiam in aliis locis,& Eccleſiis in quibus pro tempore fueritis, ſive ad domos & Prioratus Ordinis hujuſmodi ſpectent, ſive non ſpectent Miſſam celebrare valeatis concedere & indulgere atque vobis in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§ 1. Nos igitur vota perſonarum Religioſarum quæ ſpretis mundanis illecebris ſub regulari obſervantia gratum altiſſimo ſtudent exhibere famulatum paterno affectu proſequentes vos & veſtrum ſingulos à quibuſvis Excommunicationis,ſuſpenſionis,& interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtitis, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolven-

 tes,

tes, & abſolutos fore cenſentes: nec non tenores litterarum prædeceſſorum hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur pro expreſſis habentes hujuſmodi ſupplicàtionibus inclinati.

§ 2. Vobis & veſtrum cuilibet, ut etiam in aliis locis & Eccleſiis in quibus pro tempore fueritis ſive ad domos, & Prioratus Ordinis hujuſmodi ſpectent, ſive non ſpectent Miſſam celebrare.

§ 3. Et amodò in anteà non ſolùm in Nativitatis prædictæ, ſed etiam in quolibet Purificationis ejuſdem Beatæ Mariæ Feſto Confeſſorem dicti Ordinis qui vos ab Excommunicatione tam majori, quàm minori, & omnibus aliis cenſuris abſolvere poſſit, ſic tamen quod nullus dicti Ordinic facultate eligendi Confeſſorem hujuſmodi uti, aut illius verba interpretari, ſeu limitare valeat, niſi prout tu fili Petre moderne & pro tempore exiſtens Prior domus majoris Cartuſiæ hujuſmodi eadem facultate uti mandaveritis, & illius verba limitaveritis, & interpretati fueritis eligere poſſitis.

§ 4. Quodque tu fili Petre, & pro tempore exiſtens Prior domus majoris Cartuſiæ huiuſmodi ultrà præfatos quinquaginta Priores, etiam alios viginti ſive Priores, ſive Vicarios Monialium, ita ut numero ſint ſeptuaginta qui aliàs juxtà formam litterarum Sixti prædeceſſoris hujuſmodi perſonas dicti Ordinis, & alias eidem Ordini commiſſas ab omnibus peccatis, etiam dictæ Sedi reſervatis abſolvère poſſint, eligere valeas.

§ 5. Ac quòd Priores domorum hujuſmodi Ordinis non ſolùm paramenta Altarium Cruces & Caſulas, verùm etiam Corporalia, & Pallas, ac alia ad divinum Cultum pertinentia perpetuis futuris temporibus benedicere poſſint Apoſtolica authoritate tenore præſen-

tium

tium concedimus & indulgemus.

§ 6. Ac quidquid ſecùs, ſeu contrà formam, & modum limitationis,& interpretationis per te fili Petre, & pro tempore exiſtens Prior domus majoris Cartuſiæ, hujuſmodi circà facultatem eligendi Confeſſorem pro tempore factarum, geſtum & factum, ſeu attentatum fuerit, irritum & inane decernimus.

§ 7. Et inſuper cùm contingat diverſos diverſarum Inſtitutionum Religioſos, & perſonas erroribus, & hæreſi Lutherana relictis reſipiſcere, & ad Catholicam, veramque fidem revertendo àd Sanctæ Matris Eccleſiæ gremium confugere, tibi fili Petre qui etiam totius ipſius Ordinis Generalis exiſtis: quod dicti Ordinis perſonas omnes à Lutherana & aliis hæreſibus ad ipſum Ordinem revertentes ac eas quæ ex lectione librorum Lutheranorum, & ſimilium prohibitorum Excommunicationem & forſan etiam irregularitatem quomodolibet incurrerint Ordini prædicto recipere,& eas in foro conſcientiæ dicta Apoſtolica authoritate abſolvere, & cum eis ac qualibet earum ſuper ipſa irregularitate eadem authoritate Apoſtolica diſpenſare.

§ 8. Et ne locorum diſtantia animarum ſaluti obeſſe valeat ex ſupradictis quinquaginta Prioribus per te ut præfertur pro tempore electis, viginti Priores, quos ad hoc conſcientia tua magis idoneos judicaverit,qui pariter perſonas dicti Ordinis,& quamlibet earum ab omni vinculo Excommunicationis ut præfertur abſolvere, & cum eis ac qualibet earum ſuper irregularitate per eas incurſa diſpenſare eadem authoritate Apoſtolica poſſint, eligere, & nominare valeas etiam eiſdem authoritate et tenore concedimus et indulgemus, non obſtantibus præmiſſis, et Conſtitutionibus, et Ordinationibus

Apo-

Apoſtolicis, necnon domorum, et Ordinis prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, Conſuetudinibus, necnon omnibus illis quæ prædeceſſores præfati in eorum litteris voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die XXIII. Decembris M. D. XLIII. Pontificatus noſtri anno X. ſignatis Blo. et Fulgin. A tergo, Dilectis filiis Petro moderno majoris Cartuſiæ Gratianopolitanæ Diœceſis, et aliis aliarum domorum Prioribus ac Fratribus et perſonis Cartuſienſis Ordinis, et ſigillatis ſigillo Papali cum Annulo Piſcatoris in Cera rubea more ſolito.

Edita anno 1548.

PAULUS PAPA III. Dilecto filio Ioanni Volonis moderno domus majoris Cartuſiæ Gratianopolitanæ Diœceſis Priori, Salutem et Apoſtolicam Benedictionem. ¶ Aliàs nobis pro parte quondam Petri de Leydis, tunc in humanis agentis, et majoris Cartuſiæ Gratianopolitanæ Diœceſis, ac aliorum aliarum domorum Priorum, et Fratrum, ac perſonarum Cartuſienſis Ordinis nobis expoſitum quod dudùm anteà felicis recordationis Urbanus V. perſonis dicti Ordinis, ut liceret eis habere Altaria portatilia, ſuper quibus in domibus, grangiis, cellariis, et aliis locis congruentibus et noneſtis ad domus, ſeu Prioratus dicti Ordinis ſpectantibus, Miſſam celebrare valerent, ac piæ memoriæ Sixtus IV. quod dictæ majoris Cartuſiæ et alij quinquaginta ejuſdem Ordinis domorum Priores, per Priorem domus majoris Cartuſiæ hujuſmodi eligendi, perſonas dicti Ordinis ab omnibus peccatis, etiam S. di Apoſtolicæ

cæ reſervatis, abſolvere poſſint. Ac quod omnibus perſonis hujuſmodi liceret in quolibet Feſto Nativitatis Beatæ Mariæ eligere ſibi Confeſſorem dicti Ordinis, qui eos ab omnibus peccatis, etiã dictæ Sedi reſervatis, abſolvere poſſent: & recolendæ memoriæ Innocentius VIII. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri Prioribus dicti Ordinis, quod paramenta Altarium, Cruces & Caſulas, ac alia ad divinum Cultum pertinentia benedicere valerent, per diverſas eorum litteras conceſſerant, & indulſerant, prout in eiſdem litteris pleniùs continebatur, & præterea nonnulli ejuſdem Ordinis dubitabant, an in aliis locis, ſeu Eccleſiis ad domos, ſeu Prioratus Ordinis hujuſmodi non ſpectantibus celebrare, & an Confeſſores per perſonas dicti Ordinis pro tempore electi perſonas ipſas ab Excommunicatione tam majori, quàm minori, & omnibus aliis cenſuris abſolvere poſſent. Et inſuper nonnulli alij facultate eligendi Confeſſorem hujuſmodi nimiùm largè uti, & illius verba tam latè interpretari poterant, quàm exindè magnum animarum damnum ſequeretur. Præterea multotiès pro animarum ſalute expediret facultatem, majoris Cartuſiæ, & aliis quinquaginta ejuſdẽ Ordinis domorum Prioribus per Priorem domus majoris Cartuſiæ hujuſmodi pro tempore electis, in vim litterarum Sixti prædeceſſoris hujuſmodi competit etiam Vicariis Monialium per Priorem domus majoris Cartuſiæ hujuſmodi concedi. Rurſus à nonnullis hæſitabatur, an Priores dicti Ordinis in vim litterarum Innocentij prædeceſſoris hujuſmodi Corporalia & pallas benedicere poterant. Cùm ijdem Priores, & perſonæ nobis humiliter ſupplicari feciſſent, ut eis, & eorum cuilibet, quod etiam in aliis locis & Eccleſiis in quibus pro tempore forent ſive ad domos &

Prio-

Prioratus Ordinis hujuſmodi ſpectarent, ſive non ſpectarent, Miſſam celebrare valerent concedere & indulgere, aliaſque eis in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos ſupplicationibus hujuſmodi tunc inclinati eiſdem Prioribus, Fratribus & perſonis & eorum cuilibet, ut etiam in locis aliis & Eccleſiis in quibus ipſi pro tempore forent ſive ad domos & Prioratus hujuſmodi ſpectarent, vel non ſpectarent Miſſam celebrare, & ex tunc in anteà non ſolùm in Nativitatis prædictæ, ſed etiam in quolibet Purificationis ejuſdem Beatæ Mariæ Feſto Confeſſorem dicti Ordinis qui eos ab Excommunicatione, tam majori, quàm minori, & omnibus aliis cenſuris abſolvere poſſet: Sic tamen quod nullus dicti Ordinis facultate eligendi Confeſſorem hujuſmodi uti, aut illius verba interpretari, ſeu limitare valeret, niſi prout præfatus Petrus, tunc & pro tempore exiſtens Prior domus majoris Cartuſiæ hujuſmodi, eadē facultate uti mandaret, & illius verba limitaret & interpretaretur, eligere poſſent. Quodque præfatus Petrus, & pro tempore exiſtens Prior domus majoris Cartuſiæ hujuſmodi, ultrà præfatos quinquaginta Priores, etiam alios viginti, ſive Priores ſive Vicarios Monialium, ita ut numero eſſent ſeptuaginta, qui aliàs juxtà formam litterarum Sixti prædeceſſoris hujuſmodi perſonas dicti Ordinis & alias eidem Ordini commiſſas ab omnibus peccatis, etiam dictæ Sedi reſervatis abſolvere poſſent, eligere valeret. Quod Priores domorum Ordinis hujuſmodi non ſolùm paramenta Altarium, Cruces & Caſulas, verùm etiam Corporalia & pallas ac alia ad divinum Cultum pertinentia perpetuis futuris temporibus benedicere poſſent. Et inſuper, cùm contingeret diverſos diverſarum inſtitu-

tionum

tionum Religioſos & perſonas erroribus, ac hæreſi Lutherana relictis reſipiſcere, & ad Catholicam, veramque fidem revertendo, ad Sanctæ Matris Eccleſiæ gremium confugere, præfato Petro, qui etiam totius ipſius Ordinis Generalis tunc exiſtebat, quod dicti Ordinis perſonas omnes à Lutherana, & aliis hæreſibus ad ipſum Ordinem revertentes, ac eas quæ ex lectione librorum Lutheranorum, & ſimilium prohibitorum Excommunicationem & forſan etiam Irregularitatem quomodolibet incurrerant Ordini prædicto & recipere, & eas in foro conſcientiæ dicta authoritate Apoſtolica abſolvere ac cum eis ac qualibet earum ſuper ipſa Irregularitate eadem authoritate Apoſtolica diſpenſare, & ne locorum diſtantia animarum ſaluti obeſſe valeret, ex ſupradictis quinquaginta Prioribus per eundem Petrum pro tempore electis viginti Priores quos ad hoc conſcientia ſua magis idoneos judicaret, qui pariter perſonas dicti Ordinis, & quamlibet earum ab omni vinculo Excommunicationis, ut præfertur abſolvere, & cum eis ac qualibet earum ſuper Irregularitate per eos incurſa diſpenſare eadem authoritate Apoſtolica poſſent, eligere & nominare valeret per alias noſtras in forma Brevis litteras conceſſimus & indulſimus prout in eiſdem litteris pleniùs continetur, & ſicut nobis nuper exponi feciſti, ſi etiam tibi domus majoris Cartuſiæ Priori ſimile Indultum, videlicet perſonas omnes Ordinis hujuſmodi ab hæreſibus, ut præfertur, abſolvendi, necnon etiam ex ſupradictis quinquaginta Prioribus, viginti Priores, ſeu Vicarios Monialium qui, ut præfertur, perſonas hujuſmodi ab Excömunicatione abſolvere, & ſuper Irregularitate diſpenſare poſſent, eligendi facultas concederetur profectò earumdem perſonarum animarũ ſaluti

non parum conſuleretur. Nos qui perſonarum quarumlibet, præſertim ſub regulari obſervantia Altiſſimo famulantium, ſalutem noſtris potiſſimum temporibus ſinceris deſideramus affectibus; tuis in hac parte nobis porrectis ſupplicationibus inclinati, Tibi qui etiam toties totius dicti Ordinis Generalis exiſtis, ut quaſcumque dicti Odinis perſonas à Lutherana, & aliis hæreſibus ad ipſum Ordinem revertentes, ac eas quæ ex lectione librorum Lutheranorum, & ſimilium prohibitorum Excommunicationem, & forſan etiam Irregularitem quomodolibet incurrerint, Ordini prædicto recipere, eaſque in foro conſcientiæ dicta authoritate Apoſtolica abſolvere, & cum eis ac qualibet earum ſuper ipſa Irregularitate diſpenſare, necnon ex ſupradictis quinquaginta Prioribus per te, & pro tempore exiſtentem ipſius domus majoris Cartuſiæ Priorem pro tempore electis, viginti Priores, ſeu Vicarios Monialium, quos ad hoc conſcientia tua magis idoneos judicaverit, qui etiam quaſcumque perſonas dicti Ordinis, & quamlibet earum ab omni vinculo Excommunicationis, ut præfertur, abſolvere, & cum eis, & qualibet earum ſuper Irregularitate per eas incurſa diſpenſare dicta authoritate Apoſtolica poſſint, eligere & nominare liberè & licitè valeas dicta authoritate tenore præſentium concedimus, & indulgemus, non obſtantibus omnibus quæ in dictis litteris volumus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud Sanctum Marcum ſub Annulo Piſcatoris die XX. Iulii M. D. XLVIII. Pontificatus noſtri anno quartò decimò.

Bulla

Bulla S.N. Sixti Papæ IV. quæ citatur n. 15. cap. 7. Secundæ Partis Statutorum.

Concedit certas Indulgentias. Item confirmat Privilegia indulta, Extenſiones, Confirmationes à prædeceſſoribus conceſſas, &c. Item concedit quod quinquaginta Priores deputandi per Priorem Cartuſiæ poſſint abſolvere in caſibus reſervatis, &c.

SISTUS EPISCOPUS Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. §. 1. Ad fructus uberes, quos Cartuſienſis Ordo, in agro militantis Eccleſiæ dextera Domini plantatus, velut arbor bona produxit hactenus & producit, noſtræ dirigentes conſiderationis intuitum & attendentes, quòd dicti Ordinis profeſſores mundo mortui & ſoli Chriſto, qui eſt vita, viventes, pro univerſali ſalute fidelium inceſſanter ad Dominum fundunt preces, dignum ducimus ut illa eos proſequamur prærogativa favoris per quam eorum quieti & animarum ſaluti utiliter & ſalubriter valeat provideri. Edita anno 1481.

§. 2. Cùm itaque dilecti filii Prior majoris Cartuſiæ Gratianopolitanæ Diœceſis & aliarum domorum dicti Ordinis ubilibet conſiſtentium Priores & Fratres nunc & pro tempore exiſtentes intrà Clauſtra domorum earumdem juxtà regularia Inſtituta dicti Ordinis vacare divinis debeant beneplacitis in contemplationis ſuavitate & hujuſmodi regularibus Inſtitutis impediti, Baſilicas & Eccleſias Urbis, ac aliorum locorum in quibus, ſeu prope quæ eorum domus conſiſtunt, pro conſequendis Indulgentis illas viſitantibus pro tempore conceſſis, viſitare non poſſint.

§.3. Nos cupientes eiſdem Prioribus & Fratribus dicti Ordinis qui nunc ſunt & pro tempore erunt, ne propterea fruſtrentur Indulgentiis hujuſmodi, neve exinde aliquam mentis perturbationem incurrant providere, de Omnipotentis Dei miſericordia ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus authoritate confiſi volumus, & Apoſtolica authoritate præſentium tenore eiſdem Prioribus & Fratribus qui nunc ſunt & impoſterùm perpetuo pro tempore erunt in majori & aliis dicti Ordinis domibus prædictis, etiamſi forent ex illis quibus pro negotiis dictarum domorum ratione officiorum quæ obtinent, vel aliàs exire licet. Concedimus vt viſitando majus & alia Altaria conſiſtentia in ambitu Eccleſiæ domus in qua eos pro tempore degere contigerit, & ante quodlibet Altare eorumdem genibus flexis Pſalmum illum pænitentialem qui incipit, Miſerere mei Deus. Seu ſi illiterati forent ſeptem Dominicas orationes cum totidemAngelicis ſalutationibus devotè dicendo verè pœnitentes & confeſſi caſdem prorſus Indulgentias & peccatorum remiſſiones etiam plenarias conſequantur, quas conſequerentur cum vel ſine adjutricum manuum porrectione, ex Apoſtolica, vel alią conceſſione, quã hactenus, vel pro tempore tunc jam emanaſſent, ſi ea die qua id fecerint Baſilicas, vel aliam, ſeu alias, Eccleſiam, vel Eccleſias conſiſtentes in Urbe, aut alia Civitate, Terra, Caſtro, Villa, ſeu alio loco Diœceſis in qua domus ipſa cujus Eccleſiæ Altaria, ſic per eos viſitata forent, exiſterent, viſitarent, in omnibus & per omnia proinde ac ſi ipſi Priores & Fratres, ſic dicta Altaria viſitantes, Baſilicas, ſeu Eccle ſias prædictas Urbis, Ciuitatis, Terræ, Villæ, Caſtri, Loci, vel Diœceſis in qua domus ipſa cuius Eccleſiæ Altaria pro tempore

fuerint

fuerint per eos viſitata conſiſtit, perſonaliter viſitaſſent, & omnia illa feciſſent quæ ad conſequtionem Indulgentiarum hujuſmodi forent quomodolibet opportuna.

§ 4. Ut ipſi Priores & Fratres qui nunc ſunt & pro tempore erunt dicti Ordinis conſcientiæ pacem & animæ ſalutem Deo propitio poſſint,ut optant,faciliùs adipiſci & Indulgentias hujuſmodi conſequi, majoris Cartuſiæ & aliis quinquaginta Prioribus domorum dicti Ordinis per ipſum majoris Cartuſiæ Priorem pro tempore deputatis ad abſolvendum perſonas dicti Ordinis in ſingulis etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis caſibus, & cum eis diſpenſandum, ex indulto felicis recordationis Eugenij Papæ Quarti prædeceſſoris noſtri eis ad tempus conceſſo & per nos apptobato ac extenſo perſonis dicti Ordinis tàm ad effectum Indulgentiarum hujuſmodi, quàm aliàs in ſingulis, etiam hæreſis & injectionis manuum in Prælatum alterius Ordinis, & homicidij etiam voluntarij ac mutilationis membrorum, caſibus, in foro conſcientiæ dũtaxat,de abſolutionis beneficio, & opportunæ diſpenſationis gratia, authoritate noſtra perpetuò futuris temporibus providendi aliàs iuxtà prædeceſſoris conceſſionem & noſtram illius approbationem & extenſionem; ita tamen quod ſuper Irregularitate contracta pro homicidio voluntario citrà Altaris miniſterium duntaxat diſpenſent, eadem authoritate præſentium tenore facultatem elargimur, ac felicis recordationis Gregorij Vndecimi, & Pij Secundi Romanorum Pontificum etiam prædeceſſorum noſtrorum qui omnia Privilegia, Conceſſiones, Libertates, Exemptiones, Indulgentias, Immunitates, Gratias, & Indulta majori Cartuſiæ & aliis domibus prædictis & illarum Prioribus ac Fratribus ab eorum prædeceſſoribus reſpectivè conceſſa,

ceſſa, ad poſtmodum fundatas, & quas fundari contingeret impoſterùm dicti Ordinis domos per eorum litteras extenderunt, & de novo pro potiori cautela conceſſerunt, veſtigiis inhærendo, prædicta & quævis alia eiſdem domibus & cuilibet earum conceſſa Privilegia, Conceſſiones, Libertates, Exemptiones, Indulgẽtias, Immunitates, & Indulta quæcumque à prædictis & quibuſvis aliis prædeceſſoribus noſtris & aliàs domibus præfatis ac alicui earum in genere, vel in ſpecie quomodolibet tam per eoſdem prædeceſſores noſtros, quàm per nos etiam verbo ac vivæ vocis oraculo conceſſa, illarum tenorem etiam ſi de illo ſpecialis & individua mentio habenda foret pro expreſſo & inſerto habentes, præfata authoritate, & ex certa noſtra ſcientia approbamus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decernimus, ac ad alias domos etiam de novo inchoatas, & quas in futurum perpetuis futuris temporibus canonicè fundari contigerit, cum ſic fundari cœperint, eadem authoritate de novo concedendo in perpetuum extendimus, ac etiam ampliamus: non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis ac omnibus illis quæ prædeceſſores præfati in eorum litteris voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§ 5. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, Conceſſionis, Approbationis, Conſtitutionis, Indulti, Extenſionis, & Ampliationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum annò Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo octogeſimo primo, decimo ſeptimo

kalen.

kalendas Aprilis, Pontificatus noſtri anno undecimo.

Indultum S.D.N. Martini Papæ V. quod citatur n.20. cap.7. Secundæ Partis Statutorum.

S. D.N. Martinus Papa V. conceſſit perſonis Ordinis plenam Indulgentiam in articulo mortis. Item idem concedit quod vſque ad viginti annos decem Priores Ordinis poſſunt abſolvere & diſpenſare cum perſonis Ordinis de Caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis, exceptis quibuſdam.

IOANNES MISERATIONE DIVINA, tituli Sancti Sixti, Presbyter Cardinalis: Venerabilibus Religioſis Priori majoris domus Cartuſiæ, cæteriſque Prioribus & Fratribus Monaſteriorum & locorum Cartuſienſis Ordinis univerſis præſentibus & futuris: Salutem & ſinceram in Domino Charitatem. Ad Sanctam Religionem veſtram, ſub qua, tranſitoriis & caducis labilis hujus ſeculi præcipuè abdicatis, in arcta & firma obſervantia divinæ Contemplationi & ſacris Orationibus mancipati ſedulum præſtare noſcimini altiſſimo famulatum. Sanctiſſimus in Chriſto Pater & Dominus noſter, Dominus Martinus divina providentia Papa V. more pij Patris ſuæ dirigens oculos charitatis, nuper veſtris juſtis & honeſtis precibus inclinatus, ut tolleret perplexitatem & ſcrupuloſitates quæ veſtræ Religionis perſonis propter Eccleſiaſticas Cenſuras ac impedimenta varia & maculas Irregularitatis ex diverſis cauſis emergentia, ad veſtras etiam conſcientias ſerenandas: ut ſublatis ſcrupulorum laqueis, abſque diſcurſus & evagationum periculis, quietiùs poſſitis & liberiùs altiſſimo famulari, authoritate Apoſtolica ſuæ vivæ vocis oraculo,

Edita anno 1417.

lo,

lo, die infra ſcripta in ejus Camera conſueta, præſentibus nobis & preces veſtras ſuæ ſanctitati humiliter porrigentibus, dignatus eſt de ſpeciali dono gratiæ vobis miſericorditer indulgere. ¶ Quod vſque ad viginti annos à data præſentium computandos: vos Pater Prior domus præfatæ, & alij vobis infra dictum tempus forſitan ſucceſſuri, & decem alij Priores Religionis huiuſmodi per vos, vel ſucceſſores ipſos eligendi, quos mutare & alios eligere, quoties veſtræ, vel illorum conſcientiis videbitur expedire: durante tempore ſupra dicto, poteſtatem abſolvendi perſonas Ordinis prælibati, à quibuſcumque peccatis, ſeu criminibus ac Sententiis & Cenſuris Eccleſiaſticis, iuris vel hominis: etiam ſi ex Apoſtolico decreto, vel aliàs eſſent ſolùm per Romanum Pontificem abſolvendi. ¶ Necnon cum eiſdem perſonis ſuper ſingulis Irregularitatibus & Inhabilitatibus quavis cauſa contractis præterquàm pro voluntaria cæde, mutilatione, vel debilitatione membri, ac hæreſi, & iniectione manuum in quemquam Prælatum de veſtra Religione minimè exiſtentem: ac etiam cum eiſdem, ut præmiſſis non obſtantibus, eorum exceſſibus, ad omnes etiam ſacros Ordines liberè & licitè promoveri poſſint & valeant, & cum promotis etiam poſt huiuſmodi Irregularitates & Inhabilitates contractas, & ſcienter ſuper executione Ordinum ſuſceptorum, ac ad Officia, & adminiſtrationes dicti Ordinis diſpenſandi & habilitandi. ¶ Dictique etiam Priores eligendi, ſe adinvicèm & alias perſonas eiuſdem Ordinis à quibuſcumque labe & crimine ſimoniæ, in Beneficiis, Ordinibus quibuslibet, aut ſacramentalibus, vel aliàs quovis modo contractis & à pœnis inflictis exinde: ac omnia alia & ſingula faciendi & exequendi quæ in præmiſſis & circà ea neceſſaria

vide-

viderentur authoritate ſua, Conſtitutionibus Apoſtolicis & reliquis contrariis nō obſtantibus quibuſcumque: habeatis vos Prior præfatus & ſucceſſores veſtri ac eligendi Priores huiuſmodi, habeant plenam & omninodam facultatem. Sic tamen quod quando eſſent, vel eorum aliquis exiſteret, ad alterius partis inſtantiam excommunicati & aliqua bona ex eorum facto Monaſteriis, vel domibus ubi tales ſic irretitos degere contigerit, quomodolibet obveniſſent, iuxtà facultatem bonorum huiuſmodi læſis debitè ſatisfiat, ſuſpenſis nihilominùs ipſis ad tempus in forma & pœnitentia eis injuncta arbitrio Confeſſoris. ¶ Similemque poteſtatem habeant ſinguli Confeſſores quos vos & alii ſupra dicti Priores duxeritis eligendos. ¶ Quodque huiuſmodi indultum, ad domos, perſonas, Novitios, & Oblatos, ſeu Donatos dicti Ordinis univerſos præſentes & futuros, dictos durante tempore plenè & omnimodè ſe extendant. ¶ Præterea Optimi ſervi Dei, in eodem inſtanti præfatus Sanctiſſimus Dominus Noſter Papa: Vobis Prioribus, Fratribus, Novitiis, Oblatis, ſeu Donatis, & aliis univerſis & ſingulis perſonis utriuſque ſexus dicti veſtri Ordinis, præſentibus & futuris preces veſtras, cùm animarum ſalutem reſpicere dignoſcantur, ad exauditionis gratiam admittendo: ut Confeſſor quem veſtrum quilibet duxerit eligendum, omnium peccatorum ſuorum de quibus corde contritus & ore confeſſus fuerit, ſemel tantùm in mortis articulo plenam remiſſiónem vobis omnibus, ſucceſſivè ſingulis in perpetuum in ſinceritate fidei, unitate Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ac obedientia & devotione ipſius Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ & aliorum Romanorum Pontificum ſucceſſorum ſuorum canonicè intrantium perſiſtentibus, Apoſtolica authorita-

te prædicta concedere valeat: pia miſeratione & de plenitudine poteſtatis Apoſtolicæ indulſit pariter & conceſſit: ſic tamen quòd idem Confeſſor de his de quibus fuerit alteri ſatisfactio impendenda, illam per vos faciendam iniungat. ¶ Et ne quod abſit propter huiuſmodi gratiam reddamini procliviores ad illicita impoſterum committenda: Vult idem Sanctiſſimus Dominus Noſter Papa quòd ſi ex confidentia huiuſmodi gratiæ, aliqua fortè committeretis, quoad illa, præſens remiſſio vobis nullatenùs ſuffragetur, committens & mandans nobis ſæpe dictus Dominus Noſter Papa, ore proprio indilatè: quatenùs ſuper præmiſſis gratiis & indultis per Sanctitatem Suam nobis vivæ vocis oraculo, ut præmittitur erogatis has noſtras litteras fidem de ipſis facientes, vobis concedere deberemus, ad notitiam præſentium & memoriam futurorum. ¶ In cujus rei teſtimonium ut teneremur, mandatis Apoſtolicis obſequentes: has litteras fieri & ſcribi fideliter noſtrique maioris ſigilli & conſueti fecimus appenſione muniri: ad fidem præſentium & memoriam futurorum. Datum Conſtantiæ Provinciæ Moguntinenſis anno à Nativitate Dominica milleſimo quadringenteſimo decimo ſeptimo, indictione decima: die verò Lunæ ſexta Menſis Decembris, Pontificatus præfati Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini Noſtri Papæ V. anno primo.

CONFIRMATIO PRIVILEGIORUM Ordinis Cartuſienſis.

Per S.D.N. Papam Gregorium XIV.

GREGORIUS PAPA XIV. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Pro noſtra propenſa charitate, & paterno affectu erga ſacrum Cartuſienſem Ordinem, quem virtus Altiſſimi ad laudem ſui nominis jam ſupra quingentos annos in Eccleſia Militanti conſtituit, volentes illius profeſſores non minoribus favoribus Apoſtolicis proſequi, quàm fecerunt alii Romani Pontifices prædeceſſores noſtri; humilibus ſupplicationibus dilecti filii Hieronymi Mercanti Prioris Cartuſiæ majoris, ac Generalis Miniſtri totius Ordinis, necnon Theophili Cavucchi domus Cartuſiæ Beatæ Mariæ, & omnium Angelorum & Martyrum Dei de Urbe Prioris, & ejuſdem Ordinis Procuratoris generalis in hoc nobis porrectis benignè annuentes, omnia & ſingula Privilegia, Prærogativas, Favores, Diſpenſationes, Facultates, Conceſſiones, Immunitates, Libertates, Exemptiones, Conſervatorias, peccatorum Remiſſiones etiam plenarias, Gratias, cæteraque Indulta ſpiritualia & temporalia ac litteras & alia quæcumque documenta, etiam per ſolam ſignaturam, aut vivæ vocis oraculo deſuper confecta, Ordini præfato Cartuſienſi, illiuſque tam virorum, quàm mulierum Eccleſiis, domibus & locis, necnon Prioribus, Priorisſis, & aliis Superioribus, Religioſis, Monachis, Converſis, Monialibus, Donatis, Novitiis, Servitoribus, Familiaribus, Agricolis, & perſonis qui- Edita anno 1591.

buſcumque nunc & pro tempore exiſtentibus illorumque bonis & rebus per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros & Sedem Apoſtolicam motu proprio, ſeu aliàs quôvis môdo, ſive cauſa conjunctim, vel diviſim tam in ſpecie cuivis domui, vel Monaſterio Ordinis Cartuſienſis, quàm in genere univerſo Ordini prædicto etiam per modum declarationis, communicationis & extenſionis activè, vel paſſivè inter ſe, aut cum aliis quibuſcumque Ordinibus regularibus, ſub quavis verborum forma, & expreſſione etiam iteratis vicibus conceſſa, approbata & innovata, illorum omnium & ſingulorum, etiam ſi talia continerent, quæ non generali ſermone comprehenderentur, ſed ſpecialem & individuam mentionem requirerent, tenores & effectus, ac ſi de verbo ad verbum inſerentur, & ſpecificè his enarrarentur pro plenè & ſufficiẽter expreſſis habentes in his omnibus, in quibus Decretis ſacri œcumenici Tridentini Concilij non repugnant, Apoſtolica authoritate ex certa ſcientia noſtra harum ſerie approbamus & confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, ac illis perpetuę firmitatis robur adiicimus, atque inviolabiliter obſervari, nocnon omnibus & ſingulis, quos concernunt & concernere quomodolibet poſſunt, perpetuò ſuffragari debere, eiſque quod nullatenus per quaſcumque litteras Apoſtolinas, ſeu conſtitutiones tam hactenus emanatas, quàm in futurum à nobis, ac ſucceſſoribus noſtris emanandas derogatum in aliquo cenſeatur, niſi de dictis privilegiis ac Ordine Cartuſienſi prædicto ſpecifica & individua mentio facta fuerit in eis, ſupplentes omnes & ſingulos juris & facti ac ſolemnitatum etiam de juris neceſſitate, aut aliàs quomodolibet requiſitarum forſan omiſſarum, & alios quoſcumque

cumque

cumque defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores in quavis cauſa & inſtantia, ſublatâ eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari, ac definiri debere, & ſi ſecus ſuper his à quoquam quacumque authoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Mandantes hujus Ordinis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ apud nos, & Sedem Apoſtolicam Cardinali Protectori, ſeu Viceprotectori pro tempore exiſtenti, curiæque cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac omnibus & ſingulis tàm Metropolitanarum, quàm Cathedralium Eccleſiarum Epiſcopis, Canonicis, aliiſque perſonis in dignitate Eccleſiaſtica, & ubique locorum conſtitutis, coram quibus prædictorum Privilegiorum litteræ, vel illarum authenticũ tranſumptum præſentari contigerit, ut ipſi duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios eidem Cartuſienſi Ordini, illiuſque Eccleſiis, Domibus, Miniſtro generali, Prioribus, Prioriſſis, Monachis, Converſis, Monialibus, Donatis, Novitiis, Servitoribus, Familiaribus, & aliis perſonis, & utriuſque ſexus Religioſis, boniſque & rebus eorum, tàm in genere, quàm in ſpecie efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant illos, illas, ac illa, quos, quas, & quæ, ut præfertur, concernunt, Privilegiis, Immunitatibus, Indultis, cæteriſque prædictis, ac illorum præſenti confirmatione, approbatione, decreto & aliis noſtris hujuſmodi tacitè, vel expreſsè contentis pacificè uti, frui, & gaudere non permittentes, per quemquam quavis authoritate fungentem temporali, vel ſpirituali deſuper indebitè moleſtari, ſub quovis præ-

textu

textu & cauſa etiam defectu intentionis noſtræ,contradictores & rebelles quoſcumque per Cenſuras Eccleſiaſticas & pecuniarias pœnas, ac alia juris opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, illaſque incidiſſe declarando, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus cenſuras & pœnas antedictas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato quoque ad id, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac de duabus non tamen tribus dictis, Pij Papæ IV. de regiſtrandis gratiis in Camera Apoſtolica, ac regula de non tollendo jure quæſito à nobis edita, necnon aliis tàm Apoſtolicis, quàm in quibuſvis generalibus, provincialibus, ſynodalibuſve Conciliis editis conſtitutionibus & ordinationibus, ſtatutis quoque, uſibus, naturis & conſuetudinibus, etiam juramento confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis inſuper, indultis & litteris Apoſtolicis à quibuſvis Romanis Pōtificibus prædeceſſoribus noſtris, & Sede Apoſtolica etiam in forma Brevis de plenitudine poteſtatis Apoſtolicæ & ex certa ſcientia, ac per modum legis & ſtatuti perpetui ſimilium, vel diſſimilium gratiarum & privilegiorum revocatoriis, limitativis, declarativis, annullativis, mentis atteſtativis, derogatoriarum derogatoriis, cum quibuſvis efficacioribus efficaciſſimis & inſolitis clauſulis & decretis etiam irritantibus quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis & innouatis, ac omnibus quæ ipſi prædeceſſores noſtri eorum litteris non obſtare voluerunt: Quibus omnibus & ſingulis etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut forma exquiſita ad

hoc

hoc ſervanda foret etiam quod in eis caveatur expreſsè, quod illis nullatenus, aut niſi ſub certis modo & forma derogari poſſit, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitùs omiſſo & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes latiſſimè motu & ſcientia & authoritate ſimilibus derogamus, & cæteris contrariis quibùſcumque. Cæterum quia difficile eſſet has noſtras ad ſingula loca deferri, volumus pariter & Apoſtolica authoritate ſtatuimus, quod illarum exemplis etiam impreſſis ſigillo dicti Cardinalis Protectoris, ſeu Viceprotectoris, vel alicuius perſonæ Eccleſiaſticæ atque Notarii publici ſubſcriptione munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extrà ubique adhibeatur, quæ huiuſmodi originalibus noſtris litteris adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die XI. Martii M.D.XCI. Pontificatus noſtri anno primo.

M. Veſtrius Barbianus.

S.D.N. Domini Gregorij Papæ XV. Motus proprius communicationis & extenſionis Privilegiorum, Immunitatum & Exemptionum, Gratiarum & Indultorum tàm in ſpiritualibus, quàm temporalibus quibuſvis aliis tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium Ordinibus, per quoſcumque Romanos Pontifices conceſſorum, & in futurum concedendorum ad Sacrum Ordinem Cartuſienſem.

De quo fit mentio in Ordinatione Capituli Generalis appoſitæ ſub n.20. Cap 7. Secundæ Partis Statutorum.

Edita anno 1623.

GREGORIVS PAPA XV. ad perpetuam rei memoriam. ¶ Ad uberes & ſuaves fructus, quos dilecti filij Prior Generalis, & Monachi Ordinis Cartuſienſis in militanti Eccleſia, cujus regimini divina diſponente clementia præſidemus, in dies afferunt, mentis noſtræ aciem convertentes ac uberiores ex ipſo Ordine fructus proventuros eſſe ſperantes; ad ea meritò libenter intendimus per quæ Ordo hujuſmodi felicioribus in dies proficere valeat incrementis. Ut igitur Prior Generalis, & Monachi prædicti eò ferventiùs in ſuo laudabili Inſtituto perſeverent, quò majoribus ſe viderint favoribus & gratiis munitos providere volentes ac ſingulares Prioris Generalis & Monachorum prędictorum perſonas à quibuſvis Excommunicationis, Suſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis, Cenſuris & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt,

ad

ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutas fore cenſentes. Motu Proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Ordini prædicto, illiuſque Priori Generali & Monachis, aliiſque perſonis, ut omnibus & ſingulis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, gratiis & indultis tàm ſpiritualibus, quàm temporalibus quibuſvis aliis tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium Ordinibus illarumque Superioribus, Abbatibus, Monachis aliiſque Regularibus perſonis, necnon Eccleſiis, Monaſteriis & Regularibus locis, etiam per viam communicationis, vel extenſionis, aut alias quomodolibet per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ac etiam quomodolibet conceſſis & in futurum concedendis & quibus ipſi, necnon Eccleſię, Monaſteria & Regularia loca hujuſmodi de jure, uſu, conſuetudine, privilegio, aut conceſſione Apoſtolicâ in genere, vel in ſpecie ac tàm conjunctim, quàm diviſim, ſeu aliàs quomodolibet utuntur, fruuntur & gaudent, ac uti, frui & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum, dummodò tamen ſint in uſu & non ſint revocata, aut ſub aliquibus revocationibus comprehenſa, ſacriſque Canonibus & Concilij Tridentini Decretis, aut Conſtitutionibus Apoſtolicis non repugnent, pari modo non ſolum ad eorum inſtar, ſed pariformiter & æquè principaliter perinde ac ſi illis nominatim & in ſpecie conceſſa fuiſſent, uti, frui, & gaudere liberè & licitè valeant, Apoſtolica authoritate tenore præſentium perpetuò concedimus & indulgemus dictaque Privilegia, Immunitates, Exemptiones, Gratias & Indulta primo dicto Ordini illiuſque Priori Generali & Monachis aliiſque perſonis necnon eorum Eccleſiis, Monaſteriis

& Regularibus locis communicamus illaque ad eos & illa extendimus. Decernentes præſentes litteras validas, firmas & efficaces exiſtere & fore ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere ac primo dicto Ordini illiuſque Priori Generali & Monachis ac perſonis hujuſmodi in omnibus & per omnia pleniſſimè ſuffragari: ſicque per quoſcumque Iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, judicari & diffiniri debere ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus noſtra de gratiis ad inſtar non concedendis ac quibuſvis Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis necnon quatenùs opus ſit Ordinum hujuſmodi, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis eorum omnium tenores præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis habentes, illis, aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarij publici ſubſcriptis & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides ubique adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die tertia Februarij M. DC. XXII. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

S. Card. S, Suſannæ.

Bullæ

Bulla S. D. N. Innocentij Papæ XI. quæ confirmat Ordinationem appoſitam ſub num. 20. cap. 7. Secundæ Partis Statut. quæ incipit: Ex Sedis quidem Apoſtolicæ gratia.

INNOCENTIUS PAPA XI. ad futuram rei memoriam. Exponi nobis nuper fecit Dilectus Filius Procurator Generalis Ordinis Cartuſienſis quòd cum felicis recordationis Gregorius Papa XV. prædeceſſor noſter eidem Ordini Privilegia aliis Regularibus conceſſa gratiosè communicaverit, Capitulum Generale dicti Ordinis anno milleſimo ſexcenteſimo ſeptuageſimo nono celebratum, ut Statuta ipſius Ordinis, quæ præcipuè ad Solitudinem & Silentium ſpecialia & ſtrictiora quàm aliorum Ordinum ſunt, illibata ſervaret; conſiderans, ex communicatione Privilegiorum hujuſmodi aliquos ejuſdem Ordinis Monachos inveniri, qui ſibi placentia licere putarent, & prætextu opinionum quorumdam Theologiæ Moralis Doctorum de hujuſmodi Privilegiis nimis largè ſentientium, atque etiam quorumdam verborum in ipſis Litteris Apoſtolicis contentorum, quæ pro ſuo captu interpretabantur, Statuta prædicta penitùs evertere conarentur, illaque per Privilegia hujuſmodi abrogata eſſe cenſentes, ſe iiſdem Privilegiis frui debere pertinaciter aſſererent, ad præcludendam tot erroribus viam, prævertendamque animarum perniciem, quæ inde potuiſſet exoriri, Decretum ſeu Statutum edidit tenoris qui ſequitur, videlicet [Ex Sedis Apoſtolicæ quidẽ gratia Ordo gaudet communicatione Privilegiorum aliorum Regularium Ordinum ut patet ex Bulla Gregorij Papæ XV. ſed ne vllus vnquam abuſus ex tam amplis Privilegiis irrepat

inter nos contra mentem Ordinis, & ipſius Sedis Apoſtolicæ, quæ juxta exigentiam temporum Privilegia ipſa explicat aut reſtringit, Statuimus & Ordinamus ne ulla perſona Ordinis poſſit uti Privilegiis aliis Regularibus conceſſis, circa Caſus, Cenſuras, & Diſpenſationes quæ in noſtris Statutis expreſſa non habentur, abſque ſcitu & conſenſu Reverendi Patris, aut Capituli Generalis, ad quod pertinet Privilegiorum ipſorum diſpenſatio.] Cùm autem ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, dictus Procurator Generalis, Statutum ſeu Decretum hujuſmodi quò firmiùs ſubſiſtat & ſervetur exactiùs, Apoſtolicæ Confirmationis noſtræ patrocinio communiri ſummoperè deſideret: Nobis propterea Dilecti etiam Filij Superioris Generalis dicti Ordinis, ac Capituli Generalis prædicti nomine humiliter ſupplicari fecit, ut in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur: Nos igitur Superiorem Generalem,& Procuratorem Generalem prædictos ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibuſvis Excommunicationis, Suſpenſionis, & Interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis, Cenſuris & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat, conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutas fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, de Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Concilij Tridentini interpretum conſilio, præinſertum Decretum ſeu Statutum, authoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus & approbamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes & ſingulos juris &

facti

facti defectus, ſi qui deſuper quomodolibet intervenerint ſupplemus. Decernentes eaſdem præſentes Litteras ſemper firmas, validas & efficaces exiſtere, & fore ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere ac ab illis ad quos ſpectat & pro tempore quandocumque ſpectabit inviolabiliter obſervari, ſicque in præmiſſis per quoſcumque Iudices Ordinarios & delegatos etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores judicari & definiri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam, quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon quatenus opus ſit dicti Ordinis, aliiſve quibuſvis etiam juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis & Conſtitutionibus, Privilegiis quoque, Indultis, & litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis & innovatis, Quibus omnibus & ſingulis illorum tenores præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis & ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem ut earundem præſentium litterarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam impreſſis manu alicujus Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides tam in judicio quàm extra illud ubique locorum habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, ſub Annulo Piſcatoris, die trigeſima primâ Iulij, M. DC. LXXXII. Pontificatus noſtri anno ſexto.

I. G. SLVSIVS.

Bulla S.D.N. Innocentij Papæ XI. qua concedit R. P. facultatem abſolvendi à caſibus Bullæ in Cœna Domini, & aliis Papæ reſervatis cum poteſtate ſubdelegandi, &c.

INNOCENTIUS PP. XI. Ad perpetuam rei memoriam. Supremi Apoſtolatus officium humilitati noſtræ divinitus commiſſum poſtulat, vt Religioſarum perſonarum, earumque præſertim, quæ in agro Sanctæ Solitudinis, cui benedixit Dominus, mundanis abiectis illecebris, devotum, & ſedulum exhibent, Altiſſimo famulatum, paternam curam gerentes, ad ea peculiares muneris noſtri partes intendamus, quæ ſpirituali earum conſolationi, quietique religioſæ conducibilia fore in Domino arbitramur. Exponi ſiquidem Nobis nuper fecit dilectus filius modernus Prior Generalis Ordinis Cartuſienſis, quod in dicto Ordine ſemper bona fide creditum fuerit, Priorem Generalem pro tempore exiſtentem ipſius Ordinis ex priuilegijs plurium Summorum Pontificum habere facultatem abſolvendi perſonas ſui Ordinis à quibuſcumque exceſſibus, etiam in litteris Apoſtolicis, quæ in Die Cœnæ Domini quotannis legi, ſeù promulgari conſueuerunt, eumque hanc facultatem alijs ſubdelegare poſſe, quodque ita hucvſque in eodem Ordine obſervatum fuerit. Verum quia Congregatio particularis nonnullorum Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium à Nobis ſpecialiter deputatorum cenſuit dictum Priorem Generalem pro tempore exiſtentem hujuſmodi facultate uti non poſſe, & ab ea ſuper hoc emanauit Decretum tenoris qui ſequitur, videlicet: *Monet Sacra Congregatio tàm Reverendum Patrem, quàm reliquos*

Supe-

Superiores, & Monachos Ordinis, ipſos in vim Privilegiorum hactenus Ordini Cartuſianorum conceſſorum, nullatenus poſſe abſolvere à Caſibus Bullæ in Cœna Domini, & aliis Papæ reſervatis. Proindeque ſupplicandum Sanctiſſimo pro neceſſaria facultate concedenda Reverendo Patri pro tempore exiſtenti, etiam cum facultate ſubdelegandi, & cum ſpecifica derogatione dictæ Bullæ, necnon cum clauſula, quod non cenſeatur per annuam promulgationem dictæ Bullæ, revocatum hujuſmodi Indultum niſi facta ſpecifica mentione Cartuſianorum: Nobis propterea dictus modernus Prior Generalis humiliter ſupplicari fecit, ut ſibi in præmiſſis, opportunè providere, & ut infra indulgere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui audita relatione Congregationis hujuſmodi petitis dicti moderni Prioris Generalis dudum annuendum duximus, eundem Priorem Generalem ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, & à quibuſvis Excommunicationis, Suſpenſionis & Interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, Cẽſuris & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſâ latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit ad effectũ præſentiũ dumtaxat conſequendũ harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eidem moderno, & pro tempore exiſtenti Priori Generali Ordinis præfati, ut per ſe, vel alium, ſeu alios, quos ad id ſubdelegandos duxerit, dicti Ordinis perſonas ab omnibus Excommunicationis, Suſpenſionis, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris à Iure, vel ab homine quavis cauſa latis, ſeu inflictis, necnon ab omnibus eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis, ac caſibus, etiam per litteras Apoſtolicas in Die Cœnæ Domini legi, & promulgari ſolitas,

tas, aut alias quaſcumque noſtras, & Romanorum Pontificum conſtitutiones quomodocumque Nobis, & Sedi Apoſtolicæ reſervatis pœnitentia ſalutari, & aliis, quæ injungenda fuerint, eis injunctis, in foro conſcientiæ tantum abſolvere, & liberare valeat, perpetuis futuris temporibus facultatem concedimus, & impartimur. Decernentes præſentes litteras perpetuò firmas, validas & efficaces eſſe, & fore, ita ut illæ per annuam promulgationem dictarum litterarum Apoſtolicarum in Die Cœnæ Domini publicari ſolitarum nunquam revocatæ cenſeantur, aut cenſeri poſſint, vel debeant, niſi facta ſpecifica mentione Cartuſianorum. Non obſtantibus præfatis in Die Cænæ Domini legi ſolitis litteris, & aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, quibus omnibus, & ſingulis illarum tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris harum ſerie ad præmiſſorum effectum tantum ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die xviii. Octobris M. DC. LXXXVII. Pontificatus Noſtri Anno duodecimo.

I. F. Albanus.

DIRECTORIUM NOVITIORUM

UTRIUSQUE SEXUS

ORDINIS CARTUSIENSIS:

De quo fit mentio in Ordinatione Capituli Generalis anni 1679. ſub nu. 6. cap. 17. II. Partis relata.

FRATER INNOCENTIVS humilis Prior Cartuſiæ & totius Ordinis Cartuſienſis Miniſter Generalis Novitiis utriuſque Sexus Ordinis Cartuſienſis ſalutem, ambulare coram Deo, & eſſe perfectos.

OMNIUM quidem hominum vita, Chariſſimi in Chriſto Filii, [Militia eſt ſuper terram,] ſed quia ipſam militiam proüt in Ordine Cartuſiano geritur, vultis profiteri, ea vobis arma miniſtranda ſunt, quæ illum addecent ſpiritualem militem, cui in ſolitudine decertandum eſt jiſque armis benè utendi forma vobis tradenda eſt. *Iob. c. 7.*

Vita ſolitaria præ cęteris prudenti & ſelectâ occupatione indiget ipſaq; occupatio eſt veluti clypeus, quo ſi anima Solitarii privaretur, multa exciperet vulnera ex parte ſenſuum, quibus ad deturbandam illíus pacem ac laqueos ponendos dœmon uteretur. Hâc de cauſa S. Hieronymus Solitariam vitam ducenti commendabat, ut diabolus eum ſemper inveníret occupatum. Firmo ergo propoſito apud vos ſtatuite, ut ſemper utili alicui occupationi incumbatis, ne dœmoni aliquam nocendi vobis occaſionem ex veſtra deſidia præbeatis.

At cùm occupatio ipſa debeat prudenter diſpenſari habitâ ratione facultatum tùm animi, tùm corporis, ne nimia unius occupatio alteri noceat; hinc pro certo habendum eſt, Solitarium indigere aliqua directione quæ horarum ſeriem & occupationem illi præfigat, ac determinet cuíque diligenter parendum ſit, ſi velit addiſcere qualiter in ſolitudine diſcretè ſe gerere debeat, & habitus neceſſarios ſibi aſſumere, quibus ibidem poſſit cum animi tranquillitate vitam ducere atque hoſtium inſidias vitare. Hâc autem Directione fiet ut in protectione ſanctæ obedientiæ ſemper commoretur multiſque periculis & caſibus ejus ope præſervetur atque abundantiori gratia ditetur, quâ fretus, poſſit in ſpiritu & veritate coram Deo ambulare.

Prover.c.21. [Vir obediens loquetur victorias,] Solitario præſertim conveniunt hæc Salomonis verba, victor enim in tantùm evadet, quantùm proprio vacuus judicio promptum ſe, atque fidelem pręſtabit ad obediendum.

Firmiter credite chariſſimi, ſtatum Solitariorum præ cæteris indigere, ut ſolo ſpiritu obedientiæ regatur, alióquin illuſionibus ac deceptionibus proprii ſenſus patebit, frequentibus enim carens occaſionibus vel excipiendæ inſtructionis, vel ferendæ contradictionis, facilè in ſuis cogitatis ſeſe obcæcaret, de quibus Statuta noſtra ſatis nos admonent, ubi dicitur. [Quod licet multa ſint & diverſa quæ obſervamus, uno tamen & ſolo obedientiæ bono cuncta nobis fructuoſa futura ſperamus. In obedientia ergò vitæ veſtræ Religioſæ fundamentum ponendum eſt, ut poſſitis ambulare in ſpiritu Ordinis, cui adſcribi deſideratis.

2.part. c.10. nu. 29.

Sæpè etiam perpendite, quòd cùm ſitis in Monaſti-

ca

ca vita adhuc Tyrones exercitia illius non niſi diſcendo ſcire valetis, at illa diſcere impoſſibile vobis eſt, niſi veſtrum judicium ſubdatis illorũ inſtructioni qui illa apprimè noverũt. A quibus autem meliùs inſtrui poteſtis, quàm ab jis qui tùm experientiâ, tum ſcientiâ, Ordinis praxes & exercitia norunt? ſed ſi inſuper addatis Directorium iſtud vobis tradi à Superioribus quos Deus ipſe ſuper vos conſtituit, liquidò conſtabit nihil utilius fore ad vitam veſtram piè ſanctéque inſtituendam, quàm ſi illud obſervetis.

Diſtributum totum tempus, quidvè ſingulis diei horis agendum, & quâ ratione veſtræ dirigendæ ſint intentiones hic invenietis, ut præſcriptam ſemper habentes occupationem aliquam utilem, dubio nunquàm fluctuetis animo, cui exercitio in veſtra ſolitudine incumbere debeatis; & ſic occupatio veſtra ſemper per Directionem ducta & ſuſtentata Obedientiæ Spiritu, omni tempore, veluti animâ, informetur. Sed ut mens noſtra clariùs vobis pateat circa modum obſervandi præſens Directorium, valeatiſque illud majori cum tranquillitate & generoſitate animi ad praxim redigere, iſta vobis hic tradimus monita.

1. Non intendimus, ut hæreatis verbis aſpirationum quæ ante, vel poſt actiones quaslibet hic notantur, quibus intentiones veſtras formare ac dirigere actuſque Deo offerre valeatis; ſed tantummodò ideam vobis aliquam tradimus, quam ſequi vobis liberum ſit vel ipſiſſimis utendo verbis, vel aliis ſimilibus, prout devotio vobis ſuggeſſerit. In hoc enim genere elevationum mentis in Deum quæ ex intimis producendæ ſunt, ipſæmet Regulæ ſunt ſervandæ quæ alibi vobis in Directione ad Orationem mentalem traduntur, & nul-

nullâ verborum habitâ ratione, ſuavi impellentis gratiæ motui in ſimplicitate cordis parendum eſt.

2. Aſſueſcite aſpirationes iſtas, non prolatis verbis, ſed in ſpiritu & cogitationum adinſtar ex intimo affectu elicere, ſeruatâ tamen libertate Spiritus, ut etiam verbis ſi placuerit aliquando utamini.

3. Nullas mortificationes externas præter illas quæ vobis præſcriptæ ſunt ſine expreſſa Superioris licentia ſuſcipiatis, ſed in vincendis intùs paſſionibus vires veſtras conatuſque omnes adhibeatis ut illæ rationi, ratio verò Deo perfectiſſimè ſubdatur. Hæc enim ſunt, quæ hominem verè ſpiritualem efficiunt verumque Religioſum.

4. Si quid extraordinarij ſive mandantibus, ſive conſentientibus Superioribus faciendum vobis contigerit, pro illis exercitiis reputabitur quæ vobis in hoc Directorio pro eâdem hora aſſignantur, ſed ſollicitè curandum eſt ut nulla dies pertranſeat, quin internæ Orationi ſpiritualique lectioni vacetis, etiamſi in utraque tùm oratione, tùm lectione quarta horæ pars tantummodò inſumeretur. Oratio enim mentalis ſpiritualiſque lectio veluti panis animæ reputandæ ſunt, quo non minùs diligenter utendum eſt, quàm eo, quo corpus paſcitur. In hoc tamen bona fide & proût eritis animo diſpoſiti vos geretis, ſed ſimiles inſolitæ occupationes Novitiis noſtris atque etiam Monachis rariſſimæ ſunt.

5. Ea omnia exercitia quæ in hoc Directorio vobis notata ſunt, non ad timoris peccati pondus adducenda, ſed in amoris Dei lance libranda ſunt. Nullum enim peccatum per ſe eſt illorum omiſſio, cùm non per modum præcepti, ſed per modum ſalutaris Directio-

ctionis tradantur. Conſultò autem de hoc vos moneo, ut rejecto ſpiritu ſervitutis & coactionis, qui ſæpè ex indiſcreto timore peccati conſurgit, ſpiritum filialis amoris vobis aſſumatis, qui facilè vobis ſuadebit quod ſi iſta negligatis exercitia Patrem veſtrum cœleſtem, ut par eſt, non honorando, in gratiarum illius abuſum ſensìm incidetis, ac veſtrâ negligentiâ fiet, ut meliora chariſmata non recipiatis; per iſtam etiam incuriam uberrimos obedientiæ fructus atque proventus amittetis & tandem à ſanctis illis habitibus recedetis, quos contrahere Cartuſiano maximè convenit, ſi tranquillè cùm Deo & ſemetipſo in ſolitudine velit habitare.

Vos denique hortamur atque obteſtamur in Domino, ut Directorium iſtud velnti ſalutare Pharmacum æſtimetis, quo ſi Religiosè utamini bona veſtra firmabuntur deſideria & copioſiſſimum è cœlo vobis proveniet gratiæ auxilium, ut fideliter, perſeveranter, & cum intima conſolatione in eo, ad quem aſpiratis ſtatu Deo ſerviatis; quòd ſi vobis feliciter ſuccedat, tunc voti compotes erimus.

Suarum etiam actionũ Directionem hic reperient Moniales noſtri Ordinis, licet enim illarum exercitia à noſtris aliquantulùm diſcrepent, in hoc tamen Directorio ea quæ ſuis uſibus conveniunt reperient ſibique aſſument. Benè valete & Deum in ſpiritu & veritate adorare ſtudete.

TA-

TABULA CAPITULORUM.

Capit.I. De Tempore ſurgendi nocte dicendique Matutinas de B.Maria. p.1.
Cap.II. De Matutinis Diei. pag.8.
Capit.III. De Reditu à matutinis. p. 10.
Capit.IV. Quid manè ſurgendo diebus ferialibus obſervandum ſit. pag.13.
Capit.V. De Egreſſu Cellæ ad properandum ad Eccleſiam diebus ferialibus. pag.15.
Capit. VI. De quibuſdam in Confeſſione obſervandis. pag.16.
Capit.VII. De Miſſa Conventuali & quomodo ei intereſſe debeamus. pag.19.
Capit.VIII. De Miſſa privata. pag.22.
Capit.IX. De ſancta Communione. pag.24.
Capit. X. De Reditu à Miſſis privatis & ſequentibus exercitiis uſque ad Sextam. pag.29.
Capit. XI. De Tempore quod inter Sextam & Meridiem effluit. pag.34.
Capit.XII. De Occupationibus quibus vacandum eſt inter Meridiem & Veſperas. pag.38.
Capit. XIII. De Tempore quod inter Veſperas & Recollectionem effluit. pag.40.
Capit.XIV. De Recollectione. pag.42.
Cap.XV. De Completoriis & veſpertino Cubitu. p.50.
Capit. XVI. De Spatiamento & modo ſe gerendi in recreationibus. pag.52.
Capit.XVII. De Dominicis Feſtiſque diebus. p.57.
Cap. XVIII. De Tempore quadrageſimali & nonnullis principalium Feſtorum Vigiliis. p.61.
Capit. XIX. De Officiis Defunctorum. p.63.

DIRE-

DIRECTORIUM NOVITIORUM.

CAPITULUM PRIMUM.

De tempore ſurgendi nocte, dicendique Matutinas de B. María.

STATIM atque expergefactus ab excitatore fueris, cogitationum tuarum primitias offerre Deo ſatages, & impreſsô tibi ſignô ſanctiſſimæ Crucis, hæc aut ſimilia proferes.

¶ Adoro te Deus atque clientelare tibi debitum reddo pro vita mea & eo toto quod ſum & habeo, quorum uſum dignaris adhùc mihi concedere, fac ò Deus meus! ut quantumcumque illud eſt, in honorem, obſequium & amorem tuum impendam.

Somnum deindè excutiens, niſu tamen moderato; ne ſanitati noceat nimia ſurgendi è lectulo præcipitatio, ſuaviter, ideſt abſque nimia violentia aut animi contentione, hæc aut ſimilia animo volves.

Matth. c.25. ¶ Media autem nocte clamor factus eſt, ecce ſponſus venit, exite obviàm illi.

Verba hæc applica curſui vitæ tuæ, cujus terminus tibi aderit cùm minùs putabis, & inde pium aliquem elicies affectum, Deum orando ut gratiæ ſuæ auxilio te vigilantem ſemper reddat, nec abſque bonorum operum oleo improviſus præoccupéris à morte, ac denique eo modo per ſuam gratiam in præſenti vivas quo moriens vixiſſe voles.

AdRom.c.13 ¶ Hora eſt jam nos de ſomnó ſurgere.

Hoc tibi ab Apoſtolo dictum puta de Dei, ſalutiſque tuæ oblivione in quam incidiſti dum in ſeculo viveres & in aliquos affectus erumpe qui rei conveniant dicendo verbi gratia.

¶ Serò te amavi Pulchritudo tam antiqua, & tam nova, ſerò te amavi. Ecce intus eras & ego foris. Illu-
Pſalm. 17. mina, ò Domine, tenebras meas ne in hancce mortem recidam & obdormiam.

AdRom.c.13 ¶ Nox præceſſit, dies autem appropinquavit.

Vocationis tuæ gratiæ hæc verba applicabis, diceſque exempli gratia.

¶ O Domine! niſi gratiæ tuæ lumen me eduxiſſet de obſcura ſeculi nocte, quid de me factum fuiſſet & etiamnum fieret, ſi ab ea jugiter non præveniret, regeretque in vitæ hujus tenebris? veritatis luce ani-
Joann.c.14. mam meàm illuminaſti, concede propitius ut eum ſemper ſectando qui eſt via, veritas & vita, ſicut filius lucis ambulem. Nam ſine te in priſtinas meas tenebras quàm citiſſimè reciderem.

His itaque, aut ſimilibus animo ſuaviter revolutis, quàm modeſtè fieri poterit ſurges è lectulo & veſtem induendo tibi ad memoriam revocabis aliquem ex ſequentibus ſcripturæ locis. Nu-

¶ Nudus egreſſus ſum de utero matris meæ,& nudus revertar illùc. *Iob. c. 1.*

Occaſionem inde accipe tuam agnoſcendi indigentiam, quàmque inconſultè ex hujus ſeculi rebus quidquam tibi vendicares, cùm & tibi morienti deſerenda ſint aliquando omnia & horum ne hilum quidem naſcens in mundum tecum attuleris.

[Quid ſuperbis terra & cinis?] cùm & nuditas & eam tegendi neceſſitas,ut pudori conſulas viteſque aëris inclementiam, tuum tibi peccatum perpetuò exprobrent. *Eccl. c. 10.*

¶ Aliis non egerem indumentis, ò Deus meus! ſi veſtem originalis juſtitiæ quam dederas, adhùc haberem: eſſet enim mihi illa loco omnium, ſed eâ deperditâ, in ea verſor neceſſitate quæ me edocet pereunte juſtitiâ omnia ſimul perire.

¶ Pœnarum aſperitas, quibus cruciaretur corpus ſi veſtimentis carerem, argumento mihi eſſe debet quantùm indigeat anima mea à te obtinere veſtem novam gratiæ ac juſtitiæ,quæ eam adversùs peccatorum injurias & ſalutis periculo tueatur,atque defendat.

¶ Iuſtè quidem ad nuditatis pœnam corpus meum addixiſti,ſed in totum hominem,obſecro,transferatur atque exerceatur ſententia tua, ut exuas me veterẽ hominem cùm actibus ſuis,& novum induam qui ſecundùm Deum creatus eſt in juſtitia & ſanctitate veritatis. *Ad Eph. c. 4.*

¶ Dominus regit me & nihil mihi deerit,in loco paſcuæ ibi me collocavit. *Pſal. 22.*

Hunc Pſalmi locum intellige de divinæ Providẽtiæ oculo qui ſuper te vigilat,ut abjectâ corporalium curâ, totus incumbas ſpiritualibus, eumq; ſolùm piè & ſtudioſè colas ac practicè diligas qui unum illud neceſſarium

rium tibi eſt in vita, in morte & in æternitate.

¶ O Domine! ſi non quæſierim primùm regnum tuum, & juſtitiam ejus, quam excuſationem habebo? cùm rebus meis omnibus corporeiſque neceſſitatibus tam benignè proſpexeris. Concede propitius, ò Deus meus! ut ſuper te jactem curam meam, quâ trãslata in ſinum tuum totus tibi derelictus exiſtam, fiduciamque perfectam in te habeam cum ipſe ſis qui curam mei gerere non dedignaris.

Devotis etiam quibuſdam aſpirationibus uti poteris, ad Deum, ad Virginem Deiparam, beatoſque Spiritus, dicendo exempli gratiâ.

¶ Invigilas, ò Deus meus! conſervationi noſtræ & beneficiis cumulas dum ſomno indulgemus. Quandonam, ò Domine! vitam & annos meos in honorem tuum eâ impendam diligentiâ quæ cum tua aliquo modo conveniat? at interim gratias tibi ago quod nocte tranſacta me ſub ſancta protectione tua ſervaſti.

¶ Virgo Beatiſſima quæ noctis cuſtodias ſuper ipſummet Dei filium caſtis in viſceribus tuis incarnatum toties obſervaſti, lętabundus tecum exulto & gratulor pro gaudiis illis cœleſtibus quibus uberrimè hâc nocte potata es in torrente voluptatis Dei, impetra mihi ut rectè impendam totam hanc vigiliam in honorem & imitationem ſanctarum vigiliarum Filii tui qui erat pernoctans in oratione Dei.

¶ Beatorum animæ, quas extrà ſe quaſi abreptas in perpetuam laudem atque admirationem ſui excitãt immenſæ Dei perfectiones, efficite ut hic in terra vos imitari diſcamus ut eum colamus ſicut coluiſtis, diligamus ut dilexiſtis, laudemus quemadmodum laudaſtis, cùm recta ſcilicèt intentione, devotione fervida, atque ani-

animo tantùm attento, quantùm ſaltem ab hac noſtra infirmitate fieri poterit.

¶ Bone Angele mi cuſtos de tua gloria gaudiiſque tuis gaudeo & gratias tibi ago de cura quam ad mei tutelam adhibes. Angele Dei qui cuſtos, &c.

Paulò fuſiùs hæc tibi expoſui ut hoc aliàs, aliàs illud, prout devotio ſuggeſſerit, eligere poſſis, ſed ſi quandoque aridior ſolitoque triſtior, videris tibi ad ſpiritualia minùs aptus, cave ne ideò turberis. Hoc enim variis ex cauſis naſcitur quarum aliæ merè naturales & iis cauſis omninò ſimiles ſunt quibus tempora mutantur, aliæ verò ex occultioribus procedunt principiis; ſed omnes certiſſimo prouidentiæ ordine includuntur, quem tùm adorare ſtudebis per bonã voluntatem qua deſideria motuſque tuos omnes, modo licèt injucundo atque ingrato, illi offeres, quamvis enim minùs fortè tibi arrideat hic ſiccus orandi modus, erit tamen oculis Dei gratiſſimus, ſi quidem reſignationem ac patientiam bona tua voluntas comites habeat.

Poſtquam indutus fueris, ad divinum Officium mox dicendum, flexis in Oratorio genibus, te præparabis per ſequentes aut ſimiles actus, qui ad quinque capita reduci poſſunt.

1. Præſentiæ Dei, firmiter credendo illum te ipſo præſentiorem hic eſſe, & videri te à diuino illius oculo non ſecùs ac ſi omnium quæ creavit ſolus eſſes in quẽ intenderet; imò in hoc ipſo Dei oculo te eſſe credes & Davidica hæc verba, quò ibo à ſpiritu tuo & quo à facie tua fugiam, revocabis ad memoriam. *Pſal. 138.*

2. Gratiarum actionis pro univerſis beneficiis & maximè creationis, redemptionis, patientiæ qua te ad pœnitentiam expectavit, vocationis ad ſtatum tot

tantaque ad ſalutem adminicula tibi præbentem, & pro bonis denique omnibus quæ tàm liberali manu tibi contulit. At verò neceſſe eſt imprimis ut ad ima nihili tui hic te demittas atque deſcēdas, recognoſcens nihil tuum eſſe præter nihilum & inane, ſed Dei eſſe quæcumque habes; ſufficientem te non eſſe cogitare aliquid boni à te quaſi ex te, ac omnia te illi debere, cùm nihil poſſis ſine illo, & ex illo ſufficientia tua ſit.

3. Petitionis gratiæ, qua adimpleas bonam quam tibi dedit voluntatem, dies tuos omnes tranſigendi in eo ſtatu quem volūtatis ſui beneplaciti eſſe tibi ſignificabit & exercendi te toto vitæ decurſu in divinæ illius voluntatis adimplendæ exercitio; maximè verò in eo, quod nunc occurrit, pſallendi officio ritè ſapienterque peragendo. Ut autem petitio hæc, aut alia quæcumque ſit efficax, neceſſe eſt ut quàm maximè Deo confidas, tibi verò diffidas. Orantibus enim deſunt non rarò, vera ſui diffidentia, firmaque in Deum fiducia, contrarium licet nobis plerumque videatur, quemadmodùm in tractatu de Oratione fuſiùs explicatur.

4. Oblationis omnium actionum tuarum, quas pro amore illius facere velle proteſtaberis, & præcipuas maximè, ut ſunt Officium Divinum, Iejunium, Solitudo, Silentium, & alia Ordinis exercitia, quæ obediendi animo adimplere ſtatues, unieſque perfectiſſimæ Chriſti obedientiæ qua æterno Patri ſubditus, factus eſt pro nobis obediens uſque ad mortem.

Obiter notandum eſt intentionem hujuſmodi rectè ſanctèque directā in omnes diei actiones influere poſſe, & in ſingulis virtualiter (ut loquūtur Theologi,) adeſſe. At conſultum eſt ter, quatervè noctu, manè toties, totieſque pomeridiano tempore, vel ſaltem aliquoties

ite-

iterare. Nec ea propter novo diſcurſu opus erit, ſed ſola & ſimplici matutinæ tuæ obligationis memoria, cui iterato voluntatis tuæ conſenſu acquieſcere ſufficiet.

5. Inuocationis B. Virginis Mariæ, Patronorum, & Angeli cuſtodis, ſicut jàm ſuperius notatum eſt.

At univerſam hanc præparationē his quinque punctis conſtantem, non protrahes ultrà tempus quod in recitatione Pſalmi Miſereri inſumeres. Matutinis de Beata deinde perſolutis lectulum compones, ut ad eum poſt Matutinas diei rediturus, paratum invenias.

Si temporis aliquid ſuperfuerit donec detur ultimū ſignum, quo eundum ſit ad Eccleſiam, ſedebis, nec ad ullam expreſſam conſiderationem applicabis animū; ſed tantummodò recollectum illum cuſtodire ſatages, & quaſi ſedens ſecùs pedes Domini, audies cum Magdalena verbū illius, vel piis quibuſdam orationibus jaculatoriis eū ſuaviter alloqueris, dicendo, verbi gratia.

¶ Audiam quid loquatur in me Dominus meus. *Pſal.* 84.
[O in pace! ò in idipſum! ò dormiam! ò requieſcā!] quòd ſi mētem aliò avocare tentaverit nonnulla evagatio, devotis quibuſdam aſpirationibus revocabis eā, nulla tamen adhibita contentione, ut ſis paratior ad Matutinas diei cùm attentione cantandas. Animus enim humanus arcui quam ſimillimus eſt, qui nullius ferè uſus eſt, niſi diſcretè ac moderatè tendatur; quādo oportet & ſicut oportet; in hoc ergo potiſſimùm Directioni ſe ſubmittere debent incipientes & accuratè obtemperare, quidquid in contrarium illis ſuadere velit mens propria, devotionis prætextibus illecta.

Quantùm verò ad evagationes animi quas in recitādis Horis canonicis vix poteſt humana fragilitas vitare, utere documentis quæ in Tractatu de Oratione

tra-

traduntur, & firmiter crede nullum efficacius contrà diſtractiones eſſe remediũ, quàm dum ad te redit animus, novam & actualem verbis quæ tunc dicuntur attentionem adhibere, nec ad præteritam evagationem retrò reſpiciendam ſe convertere. Viatorem igitur imitare, qui offenſo pede ad lapidem, ſuſceptum iter proſequitur, nec retrogreditur ut inſpiciendo lapidi tempus inutiliter terat; viam enim aperit, non præcludit evagationibus, qui ad anteriorem diſtractionem conſiderandam animum applicat.

Habitus tandem per uſum formandus eſt renovandi ſaltem attentionem in Pſalmi initio & fine, & diſtractiones rejiciendi abſque impatientia, aut perturbata ac præcipiti ſollicitudine.

CAPITULUM II.

De Matutinis diei.

AUDITO ultimo campanæ pulſu, ad Eccleſiam ſine cunctatione properabis, modeſtè tamen, nec præcipitanter & inter eundum, ſursùm mentem duabus vel tribus aſpirationibus in Deum eriges. Per primam indignum te agnoſces qui divínas laudes canas, ipſaſque Beatorum ſpirituum canticis unire atque adjungere propones.

Per alteram futuras quaſcumque diſtractiones per anticipatam renũciationem prævenies, & quidquid debitę Officio Divino attentioni contrarium, vel in imaginatione depictum apparuerit, vel in rationem ipſam tunc fortè irrepſerit, quaſi non tuum & contrà voluntatem irreptum proteſtaberis.

Per

Per ultimam deniquè Beatos Spiritus & Angelum cuſtodem maximè invitabis, & orabis ut quemadmodum ore, ita etiam ſpiritu ac mente, eorum ope adjutus Deo pſallas:

Cùm ad Eccleſiam perveneris ſanctiſſimum Sacramentum profundâ inclinatione & ferventi aliquâ adorabis oratiunculâ, quæ ultrà tempus, ad inclinandum & erigendum ſe neceſſarium, non potrahatur, (quod quidem toties obſervandum erit, quoties ante venerandum Altaris Sacramentum tranſire contigerit)ad ſedem deinde tuam te conferes ubi cæremonias omnes, rituſque Officij divini Cartuſianè celebrandi prout edoceberis modeſtè obſervabis.

Viriliter quidem,ſed non nimis contentâ voce cantandum eſt ne clamanti potiùs quàm canenti ſimilior videaris; ſyllabas inter cantandum ne protrahas, ſed poſt medium verſus,bonam pauſam (ut loquuntur Statuta) facies & canendo aurem etiam præbebis attẽtam ad voces aliorum, ut tuam illis ita ſociare atque accommodare ſatagas, ne vel ante incipere, vel poſt alios nimiùm protrahere deprehendaris. Hunc enim *1.Part. c.18. §.3.* cantandi modum præſcribunt Statuta, cùm bonis ſcilicet pauſis, vivâ & rotundâ voce, ſyllabas, videlicet, non multùm protrahendo, ut ibidem exponitur. Experientia autem edocet non tantùm debilitari corpus defatigatione indiſcretâ, ſed & hebetari attentionem animi ex nimia & affectata cantûs protractione.

Ex ipſiſſimis Pſalmorum verſibus qui canuntur materiam & occaſionem ſume pios quoſdam affectus producendi,ut identidem attentionem renoves; nulla enim, compendioſior attẽtionis in divino Officio methodus traditur,quàm illa quæ nos edocet ex ipſis Of-

ficij verbis aſpirationes & orationes elicere quibus mentem ad Deum elevemus.

Quod ad diſtractiones attinet, quæ ſuprà jam dicta ſunt obſervabis, & quidquid durante Officio agendum occurret, ſive Libri movendi, ſive Lucernæ accendendæ, ſive ad Lectorium ſit eundum ut lectionem dicas, prudenter & modeſtiſsimè te geres, ab omni moleſto ſtrepitu quantùm poteris cavendo, quem ſi alicujus rei lapſu edideris, accipies veniam, ut vocamus. Hic enim externus humilitatis actus quamvis perexiguus, eſt tamen commiſſi erroris recognitio, quem nobis ſtatim remitti ſignificare videtur ipſa venia, quam ſumere dicimus; dum è contra reprehenſione dignus eſſet qui actum illum prætermitteret.

Per breve intervallum quod inter Matutinas, & Laudes obſervatur, recollectum coram Deo animum ſimpliciter & eodem prorsùs modo ſervabis, quem ſuperiùs dictum habes in ſpatio quod inter Matutinas de Beata & Matutinas diei intercedit.

CAPITULUM III.

De Reditu à Matutinis.

REVERSUS ad Cellam poſt Matutinas, Primam & Miſſam de Beata in Oratorio perſolves, & ad conſequendam indulgentiam à Sanctiſſimo Domino Papa conceſſam in remiſſionem peccatorum humanâ fragilitate commiſſorum in Officij divini recitatione, ſubjunges orationem ſequentem.

¶ Sacroſanctæ & individuæ Trinitati, Crucifixi Ieſu Chri-

Chriſti Domini noſtri humanitati, & beatiſſimæ ac glorioſiſſimæ Virginis Mariæ fœcunditati atque integritati,& omnium Sanctorum univerſitati,ſit ſempiterna laus, honor, virtus & gloria ab omni creatura: nobiſque remiſſio peccatorum, per infinita ſecula ſeculorum. Amen. Beata viſcera Mariæ Virginis quæ portaverunt æterni Patris Filium, & beata ubera quæ lactaverunt Chriſtũ Dominũ. Pater noſter. Ave Maria.

Vigiliam deinde tuam terminabis per internum & breve exercitium quod non ultrà tempus recitationi Pſalmi Miſerere neceſſarium protrahatur, in quo.

1. Negligentiarum & defectuum in Officio divino commiſſorum petes veniam.

2. Vigiliam tuam in unionem vigiliarum Chriſti, Beatiſſimæ Virginis & omnium denique Sanctorum his quatuor affectibus offeres Deo. 1. Supremæ adorationis Trinitatis ſanctiſſimæ, adorationem tuam iis ſemper actibus uniendo, quibus ſacratiſſima Domini noſtri humanitas eam adoravit. 2. Gratiarum actionis pro gloria & privilegiis eidem Chriſti humanitati, ſanctiſſimæ Virgini Mariæ, Beatiſque omnibus conceſſis; & pro univerſis beneficiis quæ accepiſti à Deo. 3. Pœnitentiæ,quâ in remiſſionem peccatorum & liberationem animarum in Purgatorio detentarũ hancce offeres vigiliam. 4. Impetrationis, ſpirituales neceſſitates tuas à Deo petendo actioneſque offerendo pro converſione peccatorum, Eccleſiæ neceſſitatibus, infirmorum & afflictorum conſolatione,ac pro omnibus parentibus & amicis. Sanctos denique omnes orabis, ut orationum tuarum defectus perfectiſſimis ſuis laudibus ſupplere dignentur, tibique donum perſeverantiæ à Deo impetrent.

Æſtate ſtatim ad lectum redibis,nulloque modo te inordinabis per indiſcretas vigilias quæ & ſanitatem adimerent,& à bonis excluderent cęleſtis illius benedictionis quam effundit Deus abundanter ſuper Ordinẽ,cujus Regulæ,ſanos & in pace animi eos cuſtodiũt qui eas ſervant dormiẽdo quantùm & quando jubent Statuta,laborando, ſtudendo,& cætera ex eorum præſcripto ob amorem Dei & perfectam obedientiã exercendam faciendo.Hyeme verò ad ignem accedes, ubi per quartam circiter horæ partem calefacies te , nec ultrà quàm indiges immoraberis, ne de ſomno quidquam deperdas; comportatis, etiam in hunc finem atque præparatis, præcedenti veſpere,lignis neceſſarijs.

Dum calefacies te nihil tantâ contentione cogitabis quæ animo nocere poſſit , ſed ignis aſpectu memoriam tibi tantummodò refricare ſatages flammarum infernalium quas meruiſti, & occaſionem inde accipies mentem in Deum elevandi aſpiratione aliqua prout devotio ſuggeſſerit.

Vel de flammis Purgatorij pium quidpiam animo volves;& pro animabus ibidem patientibus jaculatoriâ quadam oratiunculâ deprecaberis.

Vel aliàs myſterium aliquod vitæ Ieſu Chriſti recogitabis,idque ſuavi modo & ſine animi contentione, ne cerebrum longo jam tempore vigiliâ exercitatum ita incaleſcat, ut ſomnum deinde reperire non valeas.

Quoad Moniales noſtri Ordinis,quibus ſunt communia calefactoria,præter modeſtiam & imperatum à Statuto ſilentium ibi obſervanda,legẽt ſingulæ per vices unum de Imitatione Chriſti capitulum, quod piarum cogitationum materiam ſuppeditet.Caveant autem ante omnia ne quid de tempore ad dormiendum

depu-

deputato diſperat,quod proculdubio inhabiles ad religioſa exercitia ritè obeunda eas efficeret.

Lectum poſteà eo fine repetes, ut quieſcas, quia ſic Deus fieri voluit, quamobrem prolatis eódem ſemper obediendi animo his Dominicæ orationis verbis [Fiat voluntas tua ſicut in cœlo & in terra] in manus illius commenda ſpiritum tuum, interdum reminiſcendo futurum quandòque ut toto exporrectus corpore humi ſternaris & lanei ſtraguli loco, quo nunc uteris, terra operiaris. *Matth.c.6.*

Si verò evigilare noctu tibi contingat, aut difficilè ſomnum capere poſſe, noli ad quidquam animum attentiùs adijcere, ſed è contra conare ipſas cogitationes huic occurrentes quaſi deſerere, hoc vno contentus, ſi ſolâ Dei recordatione & aliqua momentanea adoratione utaris, & cura, quantùm in te eſt, ſomnũ interruptũ reſumere, ſub hoc veritatis certo & fixo intuitu, te in ipſo Dei ſinu jacere, ſicut filius in ſinu matris reſidet.

CAPITULUM IV.

Quid manè ſurgendo diebus ferialibus obſervandum ſit.

AUDITO Exercitatore aliquod faciendum eſt ſignum quo te excitatum cognoſcat, & è lectulo deinde ſurgendum, eódem prorſus modô tibi ſuprà pro nocte adnotatô.

Diebus verò quibus communicaturus es, congruam aliquam huic actioni aſpirationem addere poteris, verbi gratiâ, applicando tibi hæc ſponſi verba in Cantico [Surge propera amica mea] dices Chriſto te non poſſe c.2.

du-

dubitare quin ſit tuus amicus, poſt tot & tanta quæ pro te egit, licet indignô, qui inter amicos illius cenſearis, cùm ea quæ præcepit in Euangelio tam malè impleveris. At illum optimè noſſe te non habiturum vitam in te, niſi ipſe ſuam tibi communicet, quam in hoc unionis myſterio præcepit ut acciperes; ad quod ideò obediendi animo accedere proponis.

Poſtquam indútus fueris, flexis in Oratorio genibus, idem omninò exercitium in primo Capitulo deſcriptum facies & coram Deo agnoſces ad hoc unicè conceſſam tibi eſſe diem illam, ut in honorem, & cultum illius tota impendatur; vel alio utéris exercitio quod in primo ſpiritualium Inſtructionum libello invenies, ubi vitæ Religioſæ Idea traditur. Primam de die, & Tertiam de Beata deinde perſolves, in quarum fine recitabis Pſalmum Laudate Dominum omnes gentes, cui brevem addes aſpirationem qua Officium illud Deo offeres in unionem orationum Chriſti & Sanctorum; veniam de negligentiis petes, atq; Superiores, Parentes & Amicos illi commendabis; quod quidem in omnibus diei Horis privatim dicendis facies: ſed perſolutis Cōpletoriis, recitanda eſt pro omnibus generatim diei Officiis oratio, Sacroſanctæ; &c. quemadmodùm poſt Matutinas ſuperiùs dictum habes.

Ore ac manibus poſteà lotis, ſuppellectilem ſuo quamque loco repones, & diebus quibus confiteri debes, paulò citiùs egreſſus è Cella, ad Eccleſiam & Capitulum properabis; cæteris verò diebus exibis tantùm medio quadrante ante horam ſeptimam, quâ diebus ferialibus Miſſa Conventualis incipi ſolet; niſi ad vinum & aquā pro Miſſis privatis præparanda longiori indigeas tempore, juxtà domus conſuetudinem tibi à Magiſtro declarandam.

CA-

CAPITULUM V.

De Egreſſu Cellæ ad properandum ad Eccleſiam diebus ferialibus.

DIEBUS quibus Confeſſionem Sacramentalem facere debebis,eundo ad Eccleſiam in Capitulo ſubſiſtes,ut ſi Confeſſarij adſunt & vacant,confitearis,ſin minùs Eccleſiam intres,ut adorationem ſolitam perficias,ad Capitulum poſteà reverſurus;adorationis autem formam hîc habes.

Memor eſto verbi Ieſu-Chriſti dicentis,quòd [Veri adoratores adorabunt Patrem in ſpiritu & veritate] *Ioan. c.4.* ac Sanctiſſimo Sacramento profundè inclinando Dominum orabis, vt efficiat te hujuſmodi adoratorem; flexis deinde in primo Altaris gradu genibus ante venerandum Sacramentum.

1. ¶ Ieſum Chriſtum Deum & hominem in hoc tremendo myſterio adorabis,ſummam illius admirando charitatem, quâ ſe occultat ſub velo Sacramentalium ſpecierum, vt ſe nobis communicet.

2. ¶. Sanctiſſimæ Trinitati offeres adorationes & cultum nobis incognitum, quem illi in hoc myſterio defert ſacra Chriſti humanitas.

3. ¶ Deo gratias ages pro univerſis beneficiis & maximè pro infiniti illius amoris erga te ſignificatione, quam tibi dat in hoc Sacramento.

4. ¶ Chriſtum orabis ut adimpleat in te promiſsũ *Ioan. c.6.* illud ſuũ [qui manducat me & ipſe vivet propter me] & fidei,ſpei,charitatiſque augmentum ab eo petes.

To-

Totum illud exercitium, ſpatium quo dici poteſt Pſalmus De profundis non excedet, quô perſolutô ad piſcinam ibis juxtà conſuetudinem domorum vinum & aquam pro Miſſis paraturus, defereſque ad Altare majus quod deferendum juſſus fueris, cum hac obſervatione quòd veniam ſumas, id eſt gradum Altaris flexis genibus deoſculeris antequam ſanctuarium hâc primâ vice aſcendas; ſi tamen Conventus abſens fuerit, præſente enim Conventu non accipimus veniam, ſed tantùm inclinamus.

CAPITULUM VI.

De quibuſdam in Confeſſione obſervandis.

QUAM maximè intereſt requiſitas ad Pœnitentiæ Sacramentum diſpoſitiones penitùs agnoſcere, ut ad illud non niſi allatis his ipſis diſpoſitionibus unquàm accedamus, & multas vitemus ſubtilitates quibus ſæpè ſæpiùs ludificatur animus, & efficiunt
Matth. c. 23. ut non pauci ſe occupent [ad culicem excolandum, dùm camelum deglutiunt.]

Has autem diſpoſitiones ad tria reduco capita, quæ ſunt Diligentia, Tranquillitas, & Fortitudo.

Diligentia nos ferre debet ad peccata noſtra ſine palpatione recognoſcenda, ita tamen ut in cõuenienti diſcretione inter id quod eſt peccatũ & quod ſolùm imperfectio eſt, hæc ipſa diligentia nos firmos teneat: in veritate enim hîc ſtandũ eſt, quæ per ſe & per propria ſe ſuſtentat principia, nec à timoribus noſtris, aut proprio judicio ullô modô pendet. Hanc verò accura-

rectèque diſcernendi rationem explicatam invenies in primo inſtructionum ſpiritualium volumine, Tractatu de pace animæ.

Tranquillitas, individua hujus diligentiæ comes eſſe debet, quamvis enim ad Sacramenti gratiam abundanter accipiendam non parùm conferat accurata peccatorum omnium atque defectuum (quorum memoria eſt) confeſſio; nimia tamen in hoc ſollicitudo & inquietudo, ſi hac tranquillitate eſſet deſtituta, animæ fiduciam minueret, ejuſque liberati laqueos timoris & anxietatis injiceret.

Quamobrem conſilium à Confeſſario tunc petendum eſt, atque etiam idipſum quo turbaris reticere quandòque ſatiùs eſt, quàm aperire eo modo quem ſuadet anxius animus, ne in vanum illum incidas timorem, qui ſcrupulis & amaritudine animam replet.

Alia omninò eſt ratio peccatorum mortalium, alia venialium; mortalium quippè numerus, ſpecies, ac circunſtantiæ neceſſariò declaranda ſunt in Confeſſione, venialium verò minimè, & vir bonus ac timoratus qui duo tantùm vel tria venialia bonâ fide confitetur, omnium remiſſionem conſequetur, modò adſit emendationis propoſitum & debita contritio quæ ad reliqua peccata ſe extendat.

Quod quidem non eô fine hîc dico, ut ab aperiendis in confeſſione venialibus omnibus te abducam (hunc enim uſum laudo & commendo) ſed ut hujus mei moniti ope, ad bonum tendas cum libertate ac tranquillitate animi, viteſque errorem qui non raro ſubrepit in nonnullorum conſcientiam anxiè & plus debito perſcrutantium, vel minimos defectus ſuos, ut cum omnibus circumſtantiis eos in confeſſione enarrent. Angunt

ſe itaque vehementer, & quaſi verò hic unus eſſet Sacramenti ſcopus, in his exprimendis vires animi omnes expendunt, & de cætero de ſuis ſe defectibus corrigere non perſpiciuntur. Prolixas accuſationum enarrationes texunt dùm confitentur, & de cætero ſenſus proprii ſequaces, ac veterum conſuetudinum tenaces, iidem ſemper ſunt qui erant, nec emendatioris vitæ quàm anteà. Satiùs igitur eſset ut in explicandis quidem peccatis breviores, ſed in corrigendis attentiores atque fideliores ſeſe præberent.

Hâc de cauſa neceſse eſt vt diligentiam ac tranquillitatem ſequatur [Fortitudo animi] quæ utramque ſuſtentet, hæc autèm fortitudo, peccati dolorem excitat, eò quòd Deo diſpliceat, atque animam in bono emendationis propoſito firmat, ſicque diſpoſitam ſacro Pœnitentiæ tribunali ſiſtit, vt ibídem peccata manifeſtet, & ſtatum denúdet internum. His etiam addit ſinceram peccatorum accuſationem, hiſque tribus, Diligentiæ ſcilicet, Tranquillitati & Fortitudini adhæret tanquam eſsentialibus, quæ in quotidianis venialium confeſſionibus obſarvanda ſunt, Primorum motuum narrationem tanquam inutilem omittit, generales etiam accuſationes, & nihil certi definientes ut ſuperfluas prætermittit, & breuiùs quidem ac ſimpliciùs, ſed utiliùs & majori cum fructu confitetur.

Cæremoniæ quæ accedendo ad hoc Sacramentum obſervantur in Ordine, privatim tibi dicentur.

CA-

CAPITULUM VII.

De Miſsa Conventuali & quomodo ei intereſſe debeamus.

QUANDO auditur hora ſeptima, pulſatum pergit ad Miſsam unus ex Novitiis, qui pulſum finiendo, caueat ne uno conatu, ſed pluribus ac repetitis ſenſim campanæ funem ſiſtat: quô peractô ad ſedem ſuam revertitur, ubi erectus & diſcooperto capite manet dùm cantantur Litaniæ ſervatque per totam Miſsam cæremonias prout in Statutis habentur. Sed ut mente magis quam corpore huic interſis ſacrificio, hæc obſervabis.

Cùm ipſe Sacerdos per humilem peccatorum ſuorum confeſſionem Miſsam incipit, tu quoque eum imitando dices Confiteor, de peccatis tuis contritionis actum eliciens, & agnoſcens indignum te eſse qui divino huic ſacrificio interſis.

In tres partes Miſſa dividi ſolet.

¶ Prima pars ab Introitu ad Offertorium uſque, Cathecumenorum olim Miſsa dicebatur.

Dùm Introitus & Kyrie eleiſon canuntur, recordare quàm ardenter Meſſiæ adventum deſideraverint antiqui Patriarchæ.

Ad Gloria in excelſis, adjunge te Angelicis Choris, Deum cum ipſis laudaturus, acturuſque gratias pro myſterio Incarnationis.

In Orationibus idem intende & eadem pete quæ petit & intendit Eccleſia.

Dum Epiſtola legitur attentus eſto, quaſi unum ex Apoſtolis prædicantem audires; ad Evangelium autem, ipſiſſimum Chriſtum loquentem exiſtima.

Fidem denique exerce, Credo cum cæteris cantando.

¶ Secunda Miſsæ pars eſt ab Offertorio uſque ad Communionem.

Durante Offertorio junge & conforma intentionem tuam intentioni Sacerdotis,& offer Deo ſanctum illud Sacrificium ſecundùm hos quatuor fines, qualitatibus quas eminenter continet correſpondentes.

1. Ut latreuticum,id eſt ſupremæ adorationis Patri æterno Filii ſui incarnati adorationes offerendo, tuaſque illis adjungendo.

2. Ut Euchariſticum, id eſt gratiarum actionis, æterno Patri ſacrificium illud offerendo in gratiarum actionem, pro gloria & meritis Filij ejus dilectiſſimi, Beatæ Virginis Matris & Sanctorum omnium; atque pro univerſis beneficiis quæ per ejuſdem Chriſti merita accepiſti, & etiamnùm accipis.

3. Ut Impetratorium, æterno Patri illud offerendo tanquam pignus ſui erga nos amoris, & in firmiſſimam ſpem nobis traditum, quòd ſpiritualia bona quibus indigemus ab ipſo accepturi ſumus, petes autem ea quibus indiges, & emendationem maximè hujus N. vel illius N. defectûs.

4. Ut Propitiatorium, illud ſcilicet in omnium peccatorum tuorum ſatisfactionem offerendo,totque criminum expiationem quæ ubique terrarum committuntur.

Æterno Patri humiliter & fidenter expone,ab eo ſimul condonanda nobis eſse omnia,cum jam Filiũ ſuũ

unige-

unigenitum nobis donaverit, & ipſemet filius in hoc adhùc Sacrificio quotidie ſe illi offerat in victimam,ut [ipſe ſit propitiatio pro peccatis noſtris.] *1. Ioan. c. 2.*

Poſtquam reſponſum eſt à Choro [Dignum,& juſtum eſt.] pergit unus è Novitiis ad ultimam ſedem, nempè commodiorem, ut ad Sanctus & Elevationem pulſet, verùm in domibus ubi hoc minùs commodum eſſet, defertur funis campanæ Religioſo, qui illi vicinior eſt.

Adoratâ Sanctiſſimâ Hoſtiâ; proſternimur, ſicque manemus donec detur ſurgendi ſignum;in hac autem prima proſtratione licebit vel intentionem tuam jungere intentionibus Chriſti in Cruce pendentis,quas de novò æterno Patri his verbis Davidicis offeres[Protector noſter aſpice Deus & reſpice in faciẽ Chriſti tui.] *Pſal. 83.*

Vel poteris tibi ad memoriam revocare ad proſtrationem Chriſti in horto orantis & in triſti illo ſtatu jacentis, amoremque illius in hoc mirari myſterio, ubi quodammodò iterum pati pro ſceleris videtur, quorũ causà jàm olim ad agoniam factus ſudavit aquam & ſanguinem.

Vel etiam tibi aſſumere contendens pium ſenſum ſancti Simeonis quo decantabat [Nunc dimittis,&c.] *Luc. c. 2.* varias enim hîc tibi conſideratiunculas propono, ut liberior ſis ad eligendam eam quæ devotioni tuæ magis ſapiet, vel in alia aliqua ſimili quam tibi Deus dederit te occupes.

Per ſpatium quô, à Præfatione ad Communionem uſque, in ſilentio manemus, intra te ſuavi modo recogitabis aliquid horum quæ in Chriſti morte pro te patientis geſta ſunt, quæ quidem mors repræſentatur in hoc myſterio, atque reproducitur;& inde occaſionem tibi

tibi ſumes alicujus piæ aſpirationis producendæ prout devotio ſuggeſſerit, nunc amorem ac patientiam illius mirando, nunc peccata tua ut doloris illius cauſam deteſtando, nunc in gratiarum actiones erumpendo, aliquando Virginem ſanctam contemplando triſti morientis Unigeniti ſpectaculo aſſiſtentem; vel petes à Deo ut ſpiritualibus tuis neceſſitatibus ſubveniat, & ſimiles aliquos affectus identidèm produces.

Ad Pater noſter. petitiones tuas junge petitionibus Sacerdotis.

¶ Tertia Miſſæ pars à Communione uſque ad finem aſſignatur.

Cantatô primô Agnus Dei, dum fit proſtratio ſpiritualiter communicabis, in hunc, vel ſimilem modum.

1. Ardenti deſiderio Chriſto uníri optabis & agnoſces te urgenti premi neceſſitate vivendi per ejus vitã.

2. Actum Contritionis elicies de omnibus peccatis tuis præſentibus æquè ac præteritis.

3. Sicut Zachæus Dominum Ieſum tectô excepit, ita & tu in ſpiritu illũ excipies, ad intimos animæ tuæ receſſus invitabis, & inſtanter ab eo petes gratiam quâ ipſi ſoli vivas, cùm per ipſum ſolum piè vivere poſſis.

Supra memoratum denique Zachęũ in bonis propoſitis tuis imitare & teipſum exerce in devota viri illius imitatione, vel alio pio affectu, proüt ſpiritus ſuggeſſerit.

CAPITULUM VIII.

De Miſſa Privata.

FInita Conventuali Miſſâ pulſatum pergit ad Tertiam unus ex Nouitiis per ſpatium quô diceretur pſal-

pſalmus Miſerere atque ante & poſt pulſum profundè ſanctiſſimo Sacramento inclinat.

Inſpicit deinde quodnam ſacellum in tabula ſibi aſſignetur ut ibi inſerviat Miſſæ privatæ & ad illud modeſtè ſe confert calicem, panem, vinum, aquam, cæteráque Sacrificio neceſſaria deferendo.

Ibi explicat ſuper altare ornamenta, ſi à preparatione nondùm ſurrexerit Sacerdos, ſi verò illum ad Tertiam dicendam paratum videt, ſtatim relinquit omnia ut hoc Tertiæ Officium cùm eo perſolvat.

Miſſæ poſteà quàm modeſtiſſimè inſeruit, cavétque diligenter ne Officiorum prolatione, vel ſuſpiriis, vel per quidquam aliud quod Sacerdoti moleſtum eſſe poſſit, illum interturbet.

Sextam de Beata pro conſuetudine domorum perſolvere poteſt dùm Miſſa celebratur, vel Agendam incipere, dicendo Veſperas Defunctorum. Sed cùm Iuniores profeſſi Miſſam audient ad exſolvenda beneficia Monachatuum gratuitorùm, vel Miſſarum de Beata Maria; cùmque etiam Moniales noſtræ Miſſam audient ut pręfatum beneficium Miſſarùm de Beata perſolvant, ſollicitè curabunt intentionem ſuam in hos fines dirigere, in principio Miſſæ mente iſta exprimendo, vel quid ſimile.

¶ O Deus meus! huic divino Sacrificio intereſſe intendo, pro anima illa cui conceſſit hoc ſuffragium, reddíque juſſit Ordo noſter. Ad orandum pro illa teneor, quia voluntatis tuæ eſt, ut Superiori jubenti obediam, tuo ergo præcepto adducor ad eam tibi commendandam, atque ideo æterno Patri teipſum cùm Sacerdote in pretium offero pro liberatione animæ illius, & levamine reliquarum omnium quæ in Purgatorii flammis patiuntur.

Deinde

Deinde Officium de Beata recitabis, ac per reliquũ Miſſæ tempus, in Offertorio præſertim, Elevatione & Communione, Deum pro hac anima & cæteris in Purgatorio detentis orabis piis quibuſdam aſpirationibus, durante autem Communione proſternes te, vt ſpiritualiter communices. Curabis autem quotieſcunque te proſternes; ut id Lateraliter & honeſtè, ut Statua loquuntur, facias; id eſt, innitendo ipſi lateri & cubitis, & curando ut ab hac cæremonia elimines, quidquid cum honeſta decentia non bene concordat; imò expedit ut in hoc corporis ſitu non diù demoreris, ſatiùſque erit, ut quando gratiarum actiones paulò longiùs protrahi contigerit, ipſas partim proſtratus, partim genibus flexis perficias.

CAPITULUM IX.

De ſancta Communione.

MORIS eſt in Ordine, ut Novitij & Profeſſi nondùm promoti ad Sacerdotiũ, ſingulis Dominicis & ſemel ſaltem in hebdomada communicent. Ad hoc autem magnum Sacramentum fructuosè ſumendum, diſponunt ſe per præparationem remotam, quæ ex ſuorum defectuum emendatione, praxi virtutum, & peccatorum Confeſſione conſtat. Ad præparationem verò proximam qualiter procedendum ſit hîc accipe.

Quando in privatis Miſſis fit ipſa Communio, quod frequentiùs evenit, extinctum Cereum in ſuo loco poſt Elevationem reponimus, deinde proſternitur.

Proſtrati

Proſtrati dicimus Pater & Ave ac poſteà noſtram agnoſcimus accendendi ad Chriſtum indignitatem.

Actum deinde Fidei producimus. Exempli gratiâ ſuper hæc verba [Caro mea vere eſt cibus & Sanguis meus vere eſt potus.] Sic Deum in interioti homine alloqui poſſumus. *Ioan. c. 6.*

¶ Tu ipſe es, ò Domine! qui loqueris & qui es vèritas; quid verius eſſe poteſt quàm quod ab ipſamet veritate profertur? firmiſſimè credo Domine, te realiter præſentem in hoc adeſſe myſterio ad quod accedo, nec ullo modo dubito quin opereris in eo id quod promiſiſti. Sed eſt ſanè quod timeam ne infirmitate, ignaviâ, infidelitatibuſque meis gratiæ tuæ cœleſti obicem ponam; de hoc non tantùm dubius ſum, ſed credo ita eſſe; non ideò tamen accedere ad te deſinam, nam vivere non poſſum, niſi per te verum panem meum quotidianum & ſuperſubſtantialem. Quod ſi majorum divini illius convivii effectuum particeps fieri non mereor, confido ſaltem fore ut edam de micis quæ cadunt de menſa Domini mei. *Matth. c.6.*

Fit etiam actus ſpei ſuper hæc verba. [Qui manducat hunc panem vivet in æternum.] *Ioann.c.6.*

¶ Semper oſtendiſti, ò Domine! te non modò fidelem eſſe in verbis tuis, ſed etiam dare ultra id quod promiſiſti. Vitam animæ, verbo aut tactu tuo non paucis reddidiſti, qui ſolam corporis ſanitatem à te petebant. Quid eſt ergo quod non ſperem ab ipſa tota vita tua quam mihi communicare in hoc myſterio dignaris? non hîc agitur ò Deus meus! de corporis; ſed de animę meæ ſanatione pro qua nunc oro tibique dico, Domine miſerere mei, ſana animam meam quia peccavi tibi. Miſericordiâ tuâ indigniſſimus ſum & poſt violatam toties *Pſal. 40.*

fidem eorum quæ tibi promiſeram, promiſſorum etiam tuorum effectum, tuamque miſericordiam experiri non mereor; ſperare in te non tamen deſinam, licet torvis, ut ita dicam, oculis me inſpecturus ſis.

Concluditur denique per Charitatis actum ex his verbis, exempli gratiâ, deſumptum. [Si quis diligit me

Ioan. c.14. ſermonem meum ſervabit & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & manſionem apud eum faciemus.]

¶ Quando conſcientiæ meæ examen ſuper hæc verba inſtituo, ò Domine! mihi potiùs dicendum eſſet cum

Luc.c.5. ſancto Petro, [Exi à mè quia homo peccator ſum Domine,] quàm ad te accedere, ut ad intrandum ad me te compellam; at verò cùm te benignè invitantem audio,

Matth. c.11. Venite ad me omnes qui laboratis & onerati eſtis, & ego reficiam vos; fiduciâ plenus ad te venio.

¶ Fateor ſermones tuos, ut decebat, me non ſervaſſe & inde me ſatis demonſtraſſe amorem erga te meum indignum omnínò eſſe amore tuo. Sed propter hoc ipſum mihi magis opus eſt Domine, ut ad amoris tui myſterium accedam, charitatis tuæ impreſſionem inde recepturus, quâ ſolâ verum amorem conſequi licet, cum quo & per quem verba tua impleam. Tibi ipſi ſatisfacere digneris, ò fons amoris, per proprias flammas & per tuam plenitudinem ſupplere ea quæ mihi deſunt. Abſume, ure, & immuta me, ut vivam jam non ego, ſed ipſe tu in me vivas, ut verè vivam ego jam non ego, vivat verò in me Chriſtus.

Multas ſimiles pro ſancta Communione aſpirationes invenies in Libro Introductionis ad vitam Religioſam, quibus uti, pro devotione tua, licebit.

Appropinquante Communionis tempore ſurges, Cereum accendes, & flexis infra gradum Altaris genibus,

ca-

capite paululum elevato, ſacratiſſimam Hoſtiam recipies, os modeſtè aperiendo & linguâ aliquantulum porrectâ.

Poſtquàm Ieſum Chriſtum in te ipſo adoraveris, ſurges ad miniſtrandum Sacerdoti, ſuméſque ablutionem ſecundùm Ordinis conſuetudinem & per actus internos clientelare debitum Domino Ieſu reddes. Si verò nonnulla occurrat animi evagatio, àd cor tuum ſtatim redire contende, nec ideò turbéris, aut afficiaris mœſtitiâ, ſed occaſionem potiùs inde accipe magis ac magis humiliandi te, neceſſitateſque tuas Salvatori Ieſu exponendi.

Finitâ Miſsâ proſternes te ad gratias agendas, quas à recitatione Dominicæ Orationis & ſalutationis Angelicæ, ſicut per Statuta præſcriptum eſt, incipies, illaſque proſequéris per piorum affectuum productionem, quorum idéam hîc tibi trado.

¶ Utinam Domine infinitas Laudes & gratiarum actiones tibi poſſem reddere, pro ineffabili miſericordiæ tuæ beneficio quô immundam licet cordis mei habitationem viſitare dignatus es. Propitius hîc adeſto cum Patre, adeſto cum Spiritu ſancto; hîc apud me manſionem facere velis, licet minùs dignè te diligam.

¶ Illumina me ſplendore lucis tuæ ut te cognoſcam & cognoſcendo colam ſicut debeo Majeſtatem tuam, debitam Divinitati tuæ reddam adorationem, atque tuam amplectar humilitatem.

¶ Inſtabilis animi mei evagationes cohibe ut tibi attendat, tentationum impetum reprime, pugna pro me fortiter, & malas meas vince concupiſcentias; ut datâ mihi pace per virtutem tuam, purificatâ per gratiam, atque ſanctificatâ per potentiam tuam conſcientiâ meâ, in laudes tuas erumpere valeat.

¶ Emitte ſuper me veritatem tuam & lucem tuam, ut luceant ſuper cor meum, quod eſt terra inanis & vacua, donec illud illuminaveris.

¶ Devotionis aquam effunde ſuper iſtius terræ faciem, ut fructus bonos producat. Cogitationes meas omnes peccatorum meorum pondere graves ſursùm ad te erige. Fac ut bonis cœleſtibus adhæreant cuncta mea deſideria; ut dulcedinis tuæ ſuavitate prægustata horrori mihi ſit mundus, ut quidquid terram ſapit aſperner, & ut denique pereat à corde meo creaturarum amor, & ad nihilum redigatur.

¶ Iunge me tibi inſeparabili dilectionis tuæ vinculo; tu enim ipſe ſolus ſufficis amanti; inſtantaneæ, vanæ, ac inanes ſunt conſolationes omnes quę à te non oriuntur, Unicum ſpei meæ, conſolationiſque totius fundamentum tu es, ad quem confugiam in omnibus vitæ meæ adverſis & cujus bonitati divinæque providentiæ totum me tradam atque committam. Quamobrem ſicut extenſis in Cruce brachiis & corpore nudus temetipſum æterno Patri tuo ſic obtuliſti, ut nihil in te ſupereſſet quod ad ſalutis meæ mundique totius ſacrificium non adhiberetur, ita & ego totum & integrè me tibi offero, vires affectuſque meos tibi devoveo ac vehementer exopto, vt actiones meæ omnes à ſola ſpiritûs gratiæque tuæ directione procedant atque ad ſanctæ voluntatis tuæ impletionem totaliter impendantur. Peractis Domine ſolemnibus his proteſtationibus, cunctas Eccleſiæ tuæ militantis neceſſitates tam ſpirituales, quàm temporales Eccleſiamque in flammis Purgatorii patientem bonitati tuæ commendo. Preces pauperum gemituſque afflictorum tibi offero. Oro ut Superioribus, Parentibus & Amicis meis ſuccurras & pro illis omnibus peto

veniam

veniam, qui me aliquandò fortè injuriâ affecerunt, ſupplexque deprecor ut ſanctiores tuas benedictiones ſuper illos effundas.

Nonnullas, ad Virginem Sanctam & ad Beatos, aſpirationes his piis affectibus addes.

Virgini Beatæ congratulaberis quòd tam dignè Dominum noſtrum in myſterio Incarnationis & in ſancta Communione receperit.

Beatis etiam gratulaberis quòd nunc facie ad faciem videant, quod in hac vita per ſpeculum tantùm & in ænigmate viderunt.

Ab illa Matre ſanctiſſima petes, ut indignitatem tuam ſupplere & curam tui ſuſcipere dignetur; quandoquidem eô jam honore te cohoneſtavit filius ejus, vt illíus ſis & illi uniaris; Sanctos denique rogabis ut interceſſionibus ſuis te ádiuvent.

In gratiis ſic agendis conſumptô non longiori tempore, quàm quô ad parvum de Beata Officium recitandum opus eſſet, per Pater & Ave, ſecundùm Statúta, has gratiarum actiones conclúdes.

Cæremoniæ verò generalium Communionum privatim tibi dicentur.

CAPITULUM X.

De Reditu à Miſsis privatis & ſequentibus exercitiis uſque ad Sextam.

CONTINUA ferè eſt oratio vita Cartuſiani qui, ut par eſt, Statutorum obſervantiæ incumbit; quapropter mediam tantùm horæ partem incipientibus aſſigna-

gnamus ad Mentalem Orationem in Oratorio faciendam in forma alibi pręſignata,exiſtimantes ſufficientem illis eſſe breviuſculam hanc Orationem, ſi in ſolitudine actiones ſuas omnes interiori ſpiritu veluti anima informare conantur. Erit ergo hoc breve Orationis tempus veluti quoddam præambulum internorum affectuum, quibus identidem per diem ſurſum mentem in Deum erigent,& non ſecus ac ji qui cum quadam eſurie & non expletâ omnínò fame ſurgunt è menſa, ſemper ſunt ad edendum parati, eódem prorſus modo ſpiritualis hæc refectio cum moderatione ſumpta faciet ut majori animi vigore, Cartuſianus elevet ſeſe ad Deum frequentiſſimè in ſolitudine per aſpirationes & jaculatorias orationes, quarum uſum familiarem illi devenire neceſſe eſt.

Sed quia Moniales noſtri Ordinis plus otii habent, tùm ob functiones Sacrorum Ordinum quas non obeunt, tùm quia ſolitudinis obſervantiæ non ita vacant ut Monachi, Superioris diſcretioni relinquitur ipſis permittere,aut non, ut per horam integram Orationi mentali vacent.

Orationis autem illius tempus aliquántulùm diverſum erit; Moniales quippe illam incipient peractâ majori Miſsâ, poſtquam Tertiam diei, Sextámque de Beata binæ, & binæ ſubmiſſa voce & eódem prorſus modô perſolverint, quo Veſperæ apud nos in die Paraſceves dicuntur. Monachi verò poſt regreſſum à Miſſis privatis, & poſt brevem aliquam animi relaxationem uſque ad horamNonam,quâ auditâ ad Oratorium ſine cunctatione pergent,ut uſque ad mediam poſt horam nonam, prædictam Orationem ibidem faciant.At qui tardiùs ab Eccleſia revertentur, relaxatô tantiſper animô, dimidiam deinde horam in hoc interno exercitio impendent.

In

In tractatu ſeparato méthodum habes qua te in hoc orandi genere informes,ſed orationis materiam ex Molina,vel Buſæo & è Meditationum libello accipies, quæ ad Statum & Spiritum vocationis ſuæ bene percipiendum traditæ ſunt,quem libellum per quinque, aut ſex annos continuos reſúmes anni cujuſque initio, ut per Meditationes quadraginta in hanc rem ibi propoſitas, ſtatus tui obligationes tibi ad oculos ponas, reliquo deinde anni tempore Molina, vel Buſæo, pro devotione tua uteris.

Diebus Ieiunii, quod ab Exaltatione Sanctæ Crucis uſque ad Paſcha continuatur & quâlibet ſexta Feriâ, Vigiliiſque nonnullorum principalium Feſtorum obſervatur, Orationem iſtam continuo ſequuntur exercitia hæc.

Lectio Spiritualis, per quartam horæ partem, quam ex libro Introductionis ad vitam Religioſam aſſument Novitii, nec illam mutabunt donec à Superiore aliter fuerit ordinatum.

Alterum vero quadrantem expendent in lectione probati alicujus Commentarij,primo in Pſalmos,deinde in reliquos Sacræ Scripturæ libros, ut intelligentiæ illius facilitatem inde aſſequantur.

Moniales autem per mediam horam integram lectioni ſpirituali vacabunt: ſed notandum eſt quod iſtorum exercitiorum & aliorum quorumcumque continuatio (Officiis divinis exceptis & jis quæ in Conventu veniunt facienda) moraliter tantum intelligenda eſt,id eſt relicta libertate nonnullam interponendi morulam inter quælibet exercitia, ut aliquantulum remittatur animi contentio. *Vide c. 23.*

[Quantum ad dies binæ refectionis in pleriſque locis

nu. 12. primæ partis Statut. cis) experientia docuit utile eſſe ad ſanitatem corporis conſervandam, ut dimidia hæc hora lectionis, ad aliud tempus differatur, & in illius locum ſubſtituatur corporale aliquod exercitium quod refectionem ipſam præcedat, quam hora decima ſumimus; quapropter mediam illam horam expendere convenit in aliquo manuali opere, quô paulo vehementiùs corpus exerceatur, ut ſunt, ligna findere, hortum radula mundare, terram fodere, &c. actionem ipſam in principio & fine Deo ſemper offerendo per aliquam devotam aſpirationem, ut verbi gratia.

Eundo ad laborem.

¶ Condemnatus ſum, ò Domine! ſicut & cæteri Adam filii ad pœnam comedendi panem in ſudore vul- *Gen. c. 3.* tûs mei. Quid de te ſum meritus ut eàdem neceſſitate non premar qua tot alii urgentur, vitam labore quotidiano ſuſtentandi? O Deus meus! quandoquidem victum & alia neceſſaria ſine comparandi ſollicitudine mihi tribuis, juſtum eſt ut ad honorandum te ac obediendum laborare contendam, & ut inde aptior fiam ad ſerviendum tibi. In hunc igitur finem laborare intendo.

Ante lectionem & Studium.

¶ O Deus meus! cum in vanum laboraverit qui æ- *Pſal. 126.* dificat domum, niſi tu Domine ædificaveris eam, mul- *Luc c. 24.* tò inutiliùs vel ſtudebo, vel ſpirituali lectioni vacabo, niſi auxilium tuum adſit. Surdum enim cor meum & cœcus erit animus, niſi ſpiritus tuus aperiat mihi ſenſum ut intelligam Scripturas. Apertum igitur ſenſum corque docile concede mihi, ut ea diſcam quæ per horum librorum lectionem docere me dignaberis. Nec libris,

nec

nec ingenio, ſed ſpiritui tuo ac ſanctiſſimæ gratiæ tuæ tribuam quidquid didicero.

Monita etiam hæc obſervabis, ad laborem manuum ſpectantia.

1. Iaculatorias orationes identidem laborando produces, ſed non nimiâ contentione; cùm enim inſtitutus ſit labor iſte ut applicationis intermiſſione recreetur animus, indiſcretè ageret, qui animum ipſum eâdem contentione applicaret ac ſi in Meditationis exercitio verſaretur.

2. Cave ab inordinata operum manualium affectione, & ab eis ceſſa ſtatim atque horam ad alia te vocantem audieris. Affectio enim hæc nimia origo eſt ac cauſa multiplicis inordinationis, imò oppoſita eſt recreationi, quam in hujuſmodi operibus percipere poteſt animus, cùm inquietudinem ſtatim producat. Eò major eſt recreatio, quò minùs & moderatiùs iis adhæretur, tunc enim plùs libertatis & minùs ſolicitudinis habetur.

3. Curioſitatem in operibus manuum de vita, nec tibi plura & varia multiplices, his enim procul dubiò diſſiparetur animus. Pro vehementiori exercitio ſufficiet tibi laborare in horto, & ligna findere, aut runcinâ levigare; aliud verò minùs laborioſum tibi erit vel devotam aliquam Imaginem typo fingere, vel ſcopulas componere, aut quid ſimile, occupationi, aut utilitati potiùs inſerviens, quàm curioſitati. Unum autem, aut alterum ex utroque genere exercitiorum iſtorum tibi ſufficiet.

Si autem propenſiorem, quàm decet, affectum ad talia aliquando in te reperias, recogita te non veniſſe ad Religionem ut artes mechanicas diſcas, ſed hâc tantùm de cauſa operi etiam manuum vacandum ibi eſſe, ut

Deum ex toto te honorare ſatagas per exercitia corporis,ſicut & animi. Hæcque opera manualia non eſſe æſtimanda aliquid per ſe, ſed tantum ex reſpectu ad finem, pro quo adhibentur, qui verè ſpiritualis eſt, cùm conſiderari debeant veluti medium ſine quo animus non poſſet in ſolitudine relaxari, ac proinde ad ſpiritu alia gerenda reparari.

CAPITULUM XI.

De tempore quod inter Sextam & Meridiem éffluit.

DIEBUS Iéjunii auditô campanæ pulſu horâ decimâ,ad Oratorium pergimus,Sextam de die & Nonam de Beata continuatim dictúri, ad quæ Officia præparamur per præviam aliquam aſpirationem, eóque perſolútô, verba malè prolata, vel omiſſa ſupplémus per recitationem Pſalmi, Laudate Dominum omnes gentes, cum breviuſcula aſpiratione qua hæc Officia Deo offeramus, quod quidem in cæteris diei Officiis obſervandum eſt.

Sequitur corporale exercitium quod ante prandium vehementius eſſe oportet, illúdque uſque ad undecimam continuamus.

Horâ undecimâ pulſatur ad Nonam, ſed ántequàm eam dictúri ad Oratorium pergamus, utenſilia in feneſtella reponimus, quibus vinum, ignem & cætera neceſſaria accipiamus, & Nonâ perſolútâ refectionem ſumimus.

Diebus verò quibus non jejunamus, Sextam tantùm

de

de die dicimus, poſteà prandemus, & poſt prandium animum relaxamus deambulando in Horto, vel Cellulam mundando, vel alicui manuali operi vacando, quod moderatum ſit; à vehementiori enim labore, aut applicatione animi tunc abſtinendum eſt, multùm quippè nocet ſanitati applicatio animi poſt cibum quæ per attractionem ſpirituum cōcoctionem impedit, ac grauiſſima cauſat incommoda, quæ ſi non ſtatim, interveniente tamen tempore, ſentiuntur in ſolitudine. Quamobrem poſt prandium per horam integram recreandus eſt animus, quæ meridie finietur diebus binæ refectionis; horâ verò primâ poſt meridiem diebus jejunij. Sed circà refectionem hæc obſeruabis monita.

1. Piam aliquam Deo proferes aſpirationem ſuper neceſſitatibus tot pauperum qui oſtiatim mendicando, vitam tolerant cum gravi labore & abjectione, gratias ages quòd tam benignè tuis proſpexerit neceſſitatibus, & intentionem tuam diriges, ut eo tantùm fine cibis uti velis, veluti medicamentô ab eo ordinatô ad vitæ tuæ ſuſtentaculum.

Ante Refectionem.

¶ Deus meus! ſi tuus omninò non fuero & ſi pro te omnia non fecero contra me juſtè inſurgent tot inopes, ut ingratitudinem meam mihi exprobrent, & ſi tuis utendo beneficiis alij rei quàm tibi ſoli adhæſero, indignum me reddo, qui hæc ipſa beneficia accipiam; concede ergo mihi propitiùs refectionem hanc pro te ſolùm & ſecundùm voluntatem tuam ſumere, ut vires reficiam quas tuo ſervitio poſteà impendam.

2. Cùm ſolus refectionem ſumes, æquè modeſtè comede, ac ſi in Refectorio ſumeres. Moniales verò

noſtri Ordinis, quæ in ipſo Refectorio quotidiè cómedunt, præſcripta ſuper hoc à Statútis accuraté ſervabunt
1.Cor.c.10. dicéntque Sextam & Nonam eô modô quo hæc ipſa ſtatúta fieri jubent die quâ novus Prior in ſede ſua collocatur. Cùm ſolus in Cella refectionem ſumes, comedendo ne legas, corporis enim valetúdini nocére poſſet applicatio animi, quem ab evagationibus tantúmmodò revocare tunc ſufficiet, jaculatorias Orationes ter quatérve durante refectione producendo. Voluntatis Dei eſt ut cómedas quandóquidèm te cum hac neceſſitate creavit, eâ ergò mente cómede quia ſic ipſe voluit & Apoſtolo obedies dicenti. [Sive manducatis, ſive bibitis, omnia in gloriam Dei facite.]

3. Ex appoſitis cibis indifferenter & bonâ fide manducabis quantùm te indigere cognoſces. Alia enim eſt vivendi ratio hominis qui ſui juris eſt, ut quæcumque velit faciat, & alia ſolitariam vitam ducentis, cui diurni nocturníque labores impoſiti & applicationes animi injunctæ ſunt, præſcriptæque ab obedientia mortificationes ac privationes, ſi enim quis ſolitarius vellet ſibi arbitrarias imponere abſtinentias, præpoſterè ſæpiùs ageret, & ſanitati multùm nocéret.

Accede igitur ad menſam cum majori quâ poteris indifferentia circa fercula, eaque ſume quæ tibi apponuntur, ſive guſtui tuo ſapiant, ſive non, verbi illíus memor ab ipſo Chriſti ore Apoſtolis dicti, [edentes &
Luc.c.10. bibentes quæ apud illos ſunt.] Si guſtui ſapiant, cómede nihilominùs quantùm putabis eſſe tibi neceſſarium, & benedic ei qui corda noſtra cibô & lætitiâ replére dignatur. Ne putes ad mortificationem requíri, ut guſtûs delectatio non ſentiatur, id enim fieri non poteſt; ſed cura tantùm ut ex neceſſitate & cum intentione

bona

bona cómedas, cibo moderatè utendo, & ab illa intemperantia cavendo, quæ ad exceſſum ſcienter perveniat juſtam neceſſitatem notabiliter ſuperantem. Crede, Superiores tuos te ipſô multò meliùs ſcire quibus indigeas; & quidquid illud ſit quod tibi apponi curent, ex eo bonâ fide & in libertate ſpiritus mandúca quantùm ſatis & donec ſedatam famen tuam & honeſtè refectum te ſentias; ſed veram mortificationem in eo ſtatue, ut oblatos cibos æquanimiter & cùm indifferentia accipias; ut quando non apponuntur quos appetis, naturam vincas; ut ab omni ſingularitate in cibo & querimonia ſemper abſtineas; & ut dum aliqua re inſolita indiges, animô perfectè reſignatô id exponas; quæ ſi bene obſervaveris mortificatus ſimul & obediens exiſtes, ſicque ſenſualitatem ſimulque propriam voluntatem mortificabis.

4. Præter gratiarum actiones poſt prandium à Statutis præſcriptas, piâ aliquâ aſpiratione recognoſces quàm ſtrictè obligéris ad bene Deo ſerviendum; Pauperum neceſſitates illi commendabis, & per intentionis Directionem mente exprimes te tantùm eô fine ſequentem recreationem acceptúrum, ut inde ad ejus obſequium aptior atque promptior efficiaris.

Lectionem ac Reſponſorium Matutinarum hoc ipsô recreationis tempore prævidebis. Moniales verò quæ ſimul & in communi ſeſe recreant, obſervare ſtudebunt ea quæ infrà Capitulo de Recreatione dicentur.

CA-

CAPITULUM XII.

De Occupationibus quibus vacandum eſt inter Meridiem & Veſperas.

DIEBUS Iejunij cùm circa meridiem tantùm prandium finiatur, horâ etiam circiter primâ terminabitur recreatio. Sed diebus binæ refectionis, audítô meridie utramque Nonam de Beata & de die perſolves & datâ mediâ poſt meridiem, ea ſupplebis exercitia quibus dimidiâ ante Sextam, quam labori manuum impendiſti, vacandum erat. Per quartam igitur horæ partem ſpirituali lectioni vacabis & per alium quadrantem leges Commentarium in Pſalmos, ut ſupra notatum eſt.

Horâ primâ poſt meridiem ad ſtudium te conferes uſque ad horam ſecundam; ſed ut modicum temporis quod tibi ad ſtudendum aſſignatur fructuosè impendatur & debitæ præparationi ad ſacros Ordines recipiendos eorúmque functiones ritè obeundas tibi utiliter inſerviat, monita hæc diligenter obſerva.

1. Libros non leges alios, quàm qui tibi à Prælato tuo indicabuntur, qui quidem Libri ad tres reduci poſſunt. Scilicet.

Ad Theologiæ compendium, quale eſt illud cui titulus eſt Medulla Theologiæ, opus egregium à Domino Abelly Epiſcopo Ruthenenſi compoſitum.

Ad Catechiſmum Concilij Tridentíni & ad Theologiam Moralem in Tabulis depictam. Certum quippè eſt quòd ut aliquid plenè ſolidèque diſcere valeant noſtri

ſtri juniores Solitarij,quibus adeò breve ſupereſt tempus ad ſtudium, illud reſtringendum eſt ad paucos libros, ſelectis quibuſdam adhærendum, & impediendum ne animi fantaſias in hoc Iuniores inexperti ſequantur, alioquin tempus ſæpiùs inutiliter terent,nihilque certi ac ſolidi addiſcent.

Non multùm materiæ leges vice qualibet, ſed eorum quæ legeris intelligentiam aſſequi conaberis, pluriès eadem relegendo & veluti præparando te ad rationem eorum per modũ repetitionis ſemel in hebdomada reddendam Superiori, vel Vicario, aut alij quem ad hoc Prior deputaverit,ut difficultatum ſolutionem atq; explicationem ab eo audias, quibus capere valeas ea quibus per Hebdomadam ſtudium applicueris.

Studium per Orationem inchoabis, illudque proſequeris modô pro ſpiritualibus lectionibus tibi adnotatô in Libro Introductionis ad vitam Religioſam, qui directionem & materiam lectionum ſpiritualium complectitur.

Ab hora ſecunda uſque ad mediam quã Veſperas incipere conſuevimus, alicui manuali operi vacabis, quô corpus exerceas & aptior efficiaris ad Officia, quæ continuô ſequuntur, perſolvenda; dando ſic locum animo ſuam applicationem intermittendi.

Moniales autem poſt recreationem, in Cellulas ſeſe recipient ad pium aliquid legendum & ad Monacatus ſive ex Statuto debitos in Pſalmis perſolvendos, ſive gratuitos (ideſt vltrò ac gratuitò à Reverendo Patre conceſſos) per Orationem Mentalem vel Pſalmorum recitationem reddendos, ut infrà Capitulo de Officiis Defunctorum dicetur. Reliquum verò temporis uſque ad Veſperas in operibus manualibus expendent.

CA-

CAPITULUM XIII.

De Tempore quod inter Veſperas & Recollectionem éffluit.

CONVENIT vt paulò ante mediam poſt ſecundam, laborem manuum relinquas & habitu decenti te componas; ad Veſperas de Beata in Oratorio, relictis omnibus, perſolvendas ſtatim atque campanam audieris, ad quas brevi aliquâ aſpiratione te præparabis.

Hanc ipſam præparationem ex his Davidicis verbis ſumes, ſi libuerit. [Elevatio manuum mearum Domine
*Pſal.*140. Sacrificium veſpertinum] & dices, verbi gratia.

¶ Satis indicaſti, ô Deus meus! te libenter à nobis ſacrificium Laudis accipere & licet meritò timere debeam eas enarrare, cùm peccator ſim, venio nihilominùs talis, qualis ego ſum & coram te appareo, ut has ipſas Laudes aſſumam per os meum ſecundùm Ordinis noſtri Statuta: ſiſte animi mei inconſtantiam ut ſeſe coram te recolligat: cor meum purifica ut inanes illius affectiones ante te diſſipentur, ſuſtenta per gratiam tuam bonum deſiderium quod mihi ineſt ſanctam tuam adimplendi voluntatem, Veſperarum Officium recitando & cantando.

Incipies deinde Ave Maria & dictis Veſperis ſubjunges Laudate; proüt notatum eſt.

Inter Veſperas de Beata, & Veſperas diei ſi aliquid temporis ſuperfuerit, Litanias Beatę Virginis, aut Roſarij decadem aliquam dicere poteris, modò hoc, modò

illud;

illud ; ſed utrumque devotioni tuæ relinquitur.

Antequàm pergas ad Veſperas, in feneſtella ponere memíneris utenſilia neceſſaria ad recipiendum quod pro Collatiuncula veſpertína miniſtratur, & ſtatim ad pulſum campanæ ad Eccleſiam ibis. Eundo autem adnotatas ſuperiùs pro Matutínis aſpirationes renovabis; ſalutatô deinde ſanctiſſimô Sacramentô, modeſtè campanam ordine tuo pulſabis, pergeſque ad ſedem tuam, Veſperas eódem modô ibidem cantatúrus, quô cantanda eſſe omnia Divina Officia jam ſuprà dictum eſt.

Perſolútô Officio in Cellam reverſus, flexiſque in Oratorio genibus, Deo breviſſimè offeres Officia hæc divina quibus interfuiſti, & veniam de negligentiis ejuſque auxilium petes. Sed antequàm Cellam intres, piam aliquam aſpirationem ad Deum proferre ſemper memíneris, dicendo verbi gratia.

¶ Ingredere mecum Domine in ſolitudinis meæ domum, & concede propitius ut hic ſecus pedes tuos cum ſancta ac Amatríce tua Magdalena diſcam modum ac rationem uni neceſſario ſollicitè vacandi atque únicè intendendi; fac ut cum te ſolo ſolus hîc habitem, nec ſinas contra voluntatem tuam intrare quidquam, cui adhæreat cor meum & à te retrahatur; ſcribe denique in cordis mei Tabulis amorem & legem tuam, quemadmodum digito ſcripſiſti Decalogum in lapideis Moyſis tabulis, dum tecum ſolus converſabatur.

Beatiſſimam Virginem, ſanctum Patrem noſtrum Brunonē & omnes ſanctos Eremicolas deprecare, ut te docere dignentur, quo pacto verus efficiaris ſolitarius.

Cum miniſtrata fuerit Cœnula diebus binæ refectionis, eódem prorſus modo eam ſumes ſicut de prandio dictum eſt.

Sed diebus jejunii Ordinis accipies, cum vino quod pro Collatiuncula miniſtratur, früſtulum panis trium circiter aut quatuor unciarũ; ages deinde gratias prout in Diurnali notatur, dicéſque diebus jejunii, [Agimus tibi gratias, &c. duntaxat] & per mediam horam te póſteá recreabis ſive deambulando in horto, ſive leviori alicui vacando operi, quod ſine gravi ſtrepitu perficiatur, ſive ea pręparando quibus nocte ſequẽti indigebis.

Reliquum autem temporis quod inter hanc recreationem & mediam ante Completorium intercedit, aut ſtudio impendatur, aut recitationi Pſalmorum, Officiorumve quæ pro Defunctis debentur.

CAPITULUM XIV.

De Recollectione.

MEDIA hora quæ præcedit Completorium Recollectioni ſtudiosè impendenda eſt, quæ in duas partes dividitur, quarum altera conſcientiæ examini, qualitérve nos geſſerimus circa bona propoſita in Oratione Mentali elícita, altera verò ſpirituali lectioni deſtinatur.

Ut autem Recollectionis illius tempus certò cognoſcatur, ſciendum eſt, omnibus Feſtorum vigiliis pulſari apud nos pro Completorijs perſolvendis horâ quintâ poſt meridiem, reliquis vero diebus à Cœna Domini uſque ad Feſtum Exaltationis Sanctę Crucis hôrâ ſextâ. Sed ab hoc ipſo Exaltationis Feſto ſenſim accelerando fit citiùs iſte Completorij pulſus, donec in Feſto omnium Sanctorum fiat horâ circiter mediâ poſt quintam

pome-

pomeridianam. Itàque primâ die poſt Exaltationem pulſatur mediô quadrante antè horam ſextam, & integrô deinde quadrante in Feſto ſancti Patris noſtri Brunonis, donec ad Feſtum omnium Sanctorum perventum fuerit, in quo mediâ poſt quintam (ut dictum eſt) ſignum datur pro Completoriis; quod quidem in hoc eodem ſtatu perſeverat uſque ad Purificationem, quâ die incipimus pulſum Completorij differre uſque ad medium quadrantem poſt mediam ante Sextam; inde ad tertium uſque quadrantem differimus, cùm ſcilicet medium temporis attigerimus quod inter Purificationem & Cœnam Domini intercedit & tandem in Cœna Domini iterùm incipimus hora ſexta pulſare; quod uſque ad Feſtum Exaltationis ſanctæ Crucis continuamus.

Recollectionem incipies per Sancti Spiritus invocationem ac deinde te coram Deo ſiſtes veluti filium quem vocat pater ut rationem ab eo exigat de actionibus diurnis & ut in quibus erraverit ac offenderi ei oſtendat illumque corripiat.

1. Humiliabis te ſummoperè coram illo, dicendo verbi gratia.

¶ Exordior, ô Pater mi cœleſtis! per iſtam ſinceram confeſſionem, me tantùm eſſe aptum ex me ad abutendum gratiis tuis & quæ mihi tribuis bona, diſſipandum. Si volueris contendere mecum non potero tibi reſpondere unum pro mille quæ juſtè mihi imputabis [& ſi iniquitates obſervaveris Domine, Domine quis ſuſtinebit.] Advolvo me igitur pedibus tuis ut indignum me beneficiis tuis agnoſcens, negligentias & ingratitudines meas fatear ac petam à te ut peccata mea & aperias mihi, & benignè remittas *Pſalm. 129.*

Præcipua quæ accepiſti à Deo beneficia hîc ſigillatim recenſebis atque dices; Ego verò Domine quid retribui tibi pro tot,tantiſque miſericordiæ & amoris erga me tui effectibus,quorum toties experimentum feci.

Actum deindè Contritionis de omnibus peccatis tuis elicies, gratias agendo Deo quod te ad pœnitentiam expectaverit.

¶ Sed quid hodie egi ô Domine! ut declinarem à malo & facerem bonum quod facere teneor in domo tua,ubi ſervire tibi debeo! Illumina tenebras meas, ut id cognoſcam. Corripe me fortiter de defectibus meis interno increpationis tuæ verbo, & voluntatem meam corrobora,ut tibi fidelior impoſterùm eſſe valeat.

Pios impulſus quibus à Deo motus es,qualitérve eis uſus fueris, primum examina; quod ſi aliquibus benè, utcúmque te uſum fuiſſe deprehenderis, de hoc gratias Deo liberè referes, ſingula etiam ſpecificabis auxilia, quibus te adjuvit, ut Status tui Officia impléres vince réſque has. N. & illas. N. difficultates. Gloriam dabis illi de omnibus, ut omnium Authori, nihil præter id

Eccleſ.c.31. quod dicit ſcriptura tibi tribuens, [Potuit facere mala & non fecit;] Revera enim gratia illius eſt, quæ libertatem tuam & prævénit & firmavit; libertas verò tua cum gratia concurrit, ut aliquid eorum quæ facere debueras faceres, fugeréſque aliquid illorum quæ fugere debes.

Ut autem ab humili tui ipſius opinione magis penetréris, meliúſque noſcas quid gratiæ debeas, animam tuam conſidera veluti terram ſuper quam ſolis ſui radios, imbres, influxus, ac ſemen ſuum effúdit ipſa Dei gratia;quæ etiam facultatem reddidit fructus bonos faciendi, cum ánteà damnata eſſet per maledictionem ad

ſpinas

ſpinas, & tribulos duntaxat producendos; ſcito etiam ipſam eſſe gratiam, quæ internis & externis diſpoſitionibus ſuis terram illam coluit, & etiamnum colit; quæque actualibus ſuis auxiliis libertatem tuam excitat ad agendum & operandum cum illa circa hanc tui cordis terram.

Quid igitur in his omnibus tuum poteſt reputari præter conſenſum à te gratiæ Divinæ adjunctum, vt cum illa laborarès, ad terram cordis tui excolendam, quæ aliquid boni ex ſe ipſa nunquam protuliſſet? non ſecus ac terra quam pedibus calcas, quæ nihil ſine cultura, nihil ſine ſemine, pluvia, Sole & aliis ad terræ feracitatem neceſſariis proferret; non ergo tu, ſed gratia Dei bonum in te, & tecum operatur, quę ſi aliquando & aliquô modô te tibi ipſi relinquere videatur, ut inſufficientiam tuam ſentias, id eo fine tantùm fit ut meliùs agnoſcas quantùm ejuſdem gratiæ auxiliô indigeas, & inde exciteris circa hæc tria Evangelij verba opere & actu meliùs perficienda [petite, quærite, pulſate] quæ vitæ Chriſtianæ ſunt veluti Cardines. *Matth. cap. 7.*

Ecce habes ſub paucis quid de Ieſu Chriſti gratia ſentire debeas, cujus myſteria quæ nobis ſunt nota, hâc terræ, ſolis, pluviæ, temporiſque ſimilitudine tibi ſufficienter exprimuntur; alia vero incognita intelligentiæ noſtræ vires longè ſuperant & à nobis ſunt potiùs adoranda, quam ſubtili ſpeculatione inveſtiganda.

Illud tandem ut fidei veritas inconcuſsè tenendum eſt, quòd ſi, ſecretô ſuô Conſiliô, tantam tamque extenſam gratiam Iuſto Deus noluerit concedi, ut ab omni prorſus liberaretur peccato, & in ea conſtitueretur libertate, quâ Deum ſenſibili dilectione jugiter amaret operareturque bonum omne quod vellet; talia tamen

gratiæ auxilia illi ſemper tribuuntur, quibus uti poteſt & de facto ſecundùm majus, aut minus utitur libertas, aut etiam abutitur. Lapſuum & peccatorum cauſa eſt iſte gratiæ abúſus, unde etiam fit ut aliquando ſubtrahantur majores gratiæ. De bono ergo quod operaris tota gloria Deo reddenda eſt malum verò omne tibi imputandum eſt; ſi enim minuſcula quædam infirmitatis peccata, levioréſque defectus aliquando oriantur ab inſufficientia, quam totaliter in te deſtruere gratia noluit, id procedit aut ex ſuperbia tua aut negligentia vel ex malitia quibus Chriſti gratiis abuſus es vel non bene úteris & inde eſt quod in his ſicut & in omnibus aliis peccatis reus conſtituaris.

Iſtâ terræ ac pluviarum ſimilitudine utitur Paulus, ad explicandum quid in humano corde operetur gratia; *Heb. c. 6.* dum dicit [terra enim ſæpè venientem ſuper ſe bibens imbrem & generans herbam opportunam illis à quibus cólitur; accipit benedictionem à Deo]; At paulò poſt, his verbis deſcribit pœnam imminentem iis qui in gratiæ Dei abuſum incidunt quique poſt acceptam gratiarum illius pluviam, ſolas germinant ſpinas; [proferens autem ſpinas ac tribulos, inquit, reproba eſt & maledicto proxima.] Actiones igitur tuas examina, & peccata, vel negligentias in eis commiſſas, ut reum te coram *Pſal. 50.* Deo agnoſcas & inde dicas cum Dauide, [tibi ſoli peccavi & malum coram te feci.] Ego ſum, Domine, qui peccavi, contra te ſolum peccavi & malum coram te feci: Chriſtus enim virtutem gratiæ jugiter in juſtificatos influit tanquàm caput in membra & tanquàm vitis in palmites; ſola igitur voluntatis tuæ malitia peccati cauſa fuit, effectus gratiæ multiplices per ſuperbiam ſuam impediendo.

Conſidera deinde in quibus peccáveris. 1. Con

1. Contra Deum, irreverenter, negligenter, aut culpâ tuâ ſomnolenter te gerendo in divinis Officiis; uel diſtractionibus ſcienter attendendo, aut aliquos verſus omittendo, &c.

2. Contra proximum, actiones illius ex curioſitate vel averſione inueſtigando & malè interpretando vanis ſuſpicionibus aut verbis inſectando, vel per verba aut actus malum ei exemplum præbendo.

3. Contra teipſum, ſive per negligentiam in vincendis promptè tentationibus, ſive per linguam & ſenſus non benè refrenatos, vel per triſtitiæ ac impatientiæ motus admiſſos, vel per inhærentiam inordinatam alicui rei, cujus privatione turbareris, aut per bonæ de te exiſtimationis deſiderium, vel per naturæ obmurmurationes nimis facilè admiſſas, quando correctus fuiſti, aut aliquid proüt deſideraveras, non tibi euenit, vel per alia ſimilia.

4 Contra Statuta Ordinis, horum aliquid aut ſcienter omittendo, aut traſgrediendo.

Sed moderatè, tranquillè, & ſine animi anxietate inſtituendum eſt univerſum examen iſtud, proüt adnotatum invenies in quarto ſpiritualium Inſtructionum libello; & in hoc præſertim vis omnis conatuſque adhibendus eſt, vt corrigere teipſum meliuſque poſthac vivere, Deo bene juvante, firmiter proponas.

Si fortè pauca reprehenſione digna in hoc videris examine & nonnulla inde ſuboriatur vanæ gloriolæ cogitatio, ad memoriâm revoca verba Diſcipuli, quem diligebat Ieſus, dicentis [ſi dixerimus quod peccatum non habemus, ipſi nos ſeducimus & veritas in nobis non eſt] *1. Ioan. c. ep. 1.*

Conclude tandem examen iſtud per actus Contritio-

tionis, & Oblationis, per bona propoſita, &c. dicendo, verbi gratiâ.

¶ Quid à nobis Domine Deus expectare potes, tu qui infirmitatum, malitiæ, pravarumque noſtrarum conſuetudinum abyſſum noſti? At in hoc potiſſimùm mirabilis es, quòd ingratam licet creaturam & ingrati animi ſigna tibi duntaxat retribuentem, ſemper tamen diligere velis; ſi quid enim eſt boni in actionibus meis dedit gratia tua ut id operarer, ſed à me ſolo procedit malum omne & à negligentia mea in ſequendis inſpirationibus tuis, debitòque conatu non adhibendo ad victoriam de natura corrupta reportandam.

¶ Veniam igitur ex toto corde meo peto à te de defectibus peccatiſque à me commiſſis, quorum reum hîc coram te me agnoſco; pœnitet me ob amorem tui ea commiſiſſe & adjuvante ſanctiſſimâ gratiâ tuâ emendationem eorum promitto firmiterque propono.

¶ Gratias ago tibi pro omnibus inſpirationibus & auxiliis gratiæ quæ mihi conceſſiſti hodie, maximè verò in his. N. & illis. N. tentationum ac difficultatum occaſionibus, &c. ſi quid boni in meis actionibus apparet, tuum eſt, Domine, totumque illud tibi offero, bonitatem tuam admirando, quæ dona ſua in noſtrum cedere meritum voluit, quaſi à nobis omnia eſſent.

Pſal. 15. ¶ Conſerva me, Domine, in piis cogitationibus quas inſpiravit mihi gratia tua, quoniam ſperavi in te, & cum Davide dico, Deus meus es tu; quoniam bonorum meorùm non eges.

¶ Diem iſtum ſicut per te cœpi, per te etiam finire deſidero & gratias tibi ago non tantum pro beneficiis mihi conceſſis, ſed etiam pro illis omnibus quæ Ordini noſtro, parentibus, amicis, ægrotis, afflictis, &c.

largitus

largitus es; & pro conſolationibus, quibus animas in Purgatorio detentas refrigeraſti. Pro his autem animabus dices pſalmum, De profundis, cum oratione Fidelium.

Conſcientiæ examen, ſic perſolutum, ſequitur lectio ſpiritualis, cujus librum, veluti epiſtolarum faſciculum tibi è cœlo miſſum, accipies, ut ei per bonos actus & opera reſponſum præbeas.

Liber cui titulus eſt Introductio ad vitam religioſam, unicus erit qui per novem primos Novitiatus tui menſes pro lectura, vel potiùs ſtudio ſpirituali tibi inſerviat, cujus ſpatium in duobus tantùm horæ quadrantibus bipartitis conſiſtit, quorum alter pro tempore matutino alibi aſſignatum habes; liber autem ille ex Sacræ Scripturæ ſententiis & varijs, è libris de Imitatione Chriſti Divique Franciſci Saleſij introductione, fragmentis in unum colligatis & in lectiones diſtinctis contextus ac compoſitus eſt. Nihil ſolidus quærere potes tribus his ſanctitatis fontibus, è quibus eruitur; & ſi ea quæ in libri illius præfatione docentur ſedulò ſeruaueris ac duos quadrantes ad hoc pietatis ſtudium aſſignatos fideliter impenderis, ſufficient proculdubio ut in ſcientia ſanctorum magnum progreſſum facias.

Quatuor etiam alios Inſtructionum ſpiritualium libellos ad manum poteris habere, ex quibus ſalutaria monita tibi neceſſaria erues.

Nihil igitur ampliùs circa ſpiritualem hanc lectionem & fructuosè legendi methodum hîc adnotabimus; id enim in ſupradicti libri præfatione explicatum reperies ſpecialémque directionem ad illud ſpiritualis lectionis exercitium ritè obeundum.

CAPITULUM XV.

De Completoriis & veſpertino Cubitu.

STATIM atque ſignum pro Indulgentiis audíeris, eas lucraberis & præmiſsâ in Oratorio brevi aliquâ aſpiratione, prout alibi jam dictum eſt, duplex deinde Completorii, de die ſcilicet & de Beata, Officium ibídem perſolves; in quorum fine ſubjunges orationem Sacroſanctæ, cum iiſdem oblationis actibus quos pro Matutinarum fine ſupra notatos habes.

Perſolútis Officiis non differes accubare, ne de horis ad quietem deputatis quidquam perdas, quod diligenter obſeruandum eſt, veluti, opus quod ad Dei gloriam ſpectat; non enimpropter te, ſed propter illum ſomnum capere debes, tanquàm neceſſarium medium, quô idoneus efficiaris ad illius ſervitij exercitia iterùm incipienda & ritè obeunda.

Lectum petendo eandem orationum idéam reſumere licebit, quam ſuperiùs poſt matutínas tradidimus, vel piis quibuſdam aſpirationibus ad Deum mentem elevare, ſic verbi gratiâ.

¶ O Domine! ad lectum accedo ut hanc ſomni quietem capiam quia ſic fieri voluiſti. In manus tuas interim commendo ſpiritum meum tibíque laudes omnes offero quas, dùm dormiam, beati Spiritus tibi dabunt.

¶ Libera me ab inimicorum meorum inſidiis, malum deteſtor quod vel in ipſo ſomni tempore, aut cum nondùm plenè expergefactus fuero fortè ſuggerent, ei

me

me nullô modô conſentíre velle proteſtor & ipſum conſenſum meum in manus tuas depono, donec ad eum ſtatum redeam, quô liberè omninò eô uti valeam.

Virginem Beatam, omnes Sanctos Angelum custodem, &c. invocabis & lectum petendo recogitabis, quod omnia quotidie mortis memoriam tibi rénouant; Sol quippè qui & òritur & occidit, ſomnus ac lectulus hic, mortis & ſepulchri imaginem tibi apertè éxprimunt.

Verba hæc Davídis quandoquè repetes; [notum fac mihi, Domine, finem meum & numerum dierum meorum quis eſt, ut ſciam quid deſit mihi] & deſiderium animô concipies reliquos dies vitæ tuæ utiliùs inſumendi, quàm præteritos. *Pſal. 38.*

Quando diſciplinæ exercitium injunctum, aut permiſſum tibi fuerit (præter id quod quâlibet ſextâ feriâ ſolet fieri) veſpere petendo lectum, vel poſt matutìnas, eam tibi, non in dorſum, ſed ſuper femora inflíges & præter modeſtiam in hoc exercitio ſervandam, ad id per aliquam te prepárbis aſpirationem, dicendo exempli gratiâ.

¶ Memor ſum ô Domine! opporbrii & confuſionis quam pro me paſſus es in flagellatione tua; ubi cum æquali credulitate pariter ac dolore, diſciplina pacis noſtræ ſuper te fuit. Æquum eſt ut qui flagellationis tuæ cauſa fui, illius aliquô modô etiam particeps fiam; at cum te non ſolum à me flagellatum ſed & crucifixum fuiſſe recogito, fateor nullum eſſe ſupplicium quod non merear; id ſaltem nunc agnoſco per hoc pœnitentiæ exercitium, ſupplèxque peto à te vires & animum quibus in eodem ſpiritu quo paſſus es, ego quoque pati valeam. *Iſaia 53.*

Completô hôc exercitiô, offeres illud Deo, dicendo verbi gratiâ.

¶ Leviorem hanc pœnam quam mihi impoſui, accipere ac iis pœnis unire digneris, quas in acerbiſſima paſſione tua pro ſalute mea paſſus es, firmum Propoſitum patiendi pro te omnia concede mihi ac vires vincendi ob amorem tui opprobria, confuſionem & quælibet alia quæ natura mea corrupta exhorreſcit.

CAPITULUM XVI.

De Spatiamento & modo ſe gerendi in Racitationibus quæ animi relaxandi gratiâ conceduntur.

HIC in primis cavendum eſt ne brevi tempore perdas, quidquid per hebdomadam congregaſti, quod proculdubiò accideret, ſi deſtrahi omninò animum ſineres habenámque laxiùs ſolveres linguæ, quæ niſi obſervétur, ad multiloquium ſe effundit ac effluit, poſtquam ſilentio aliquandiù coërcita eſt; non tamen auſteriori taciturnitate angere hîc animum conſulimus, nec honeſtam loquendi libertatem prohibemus, quæ utile ſciat miſcére rebus nonnullis indifferentibus, quibus exhilarari ac recreari valeat animus; ſi enim eâdem gravitate hîc agendum eſſet ac in Eccleſia agimus, recreatio dici non poſſet: omnia enim tempus habent, nec inter cætera agendi tempora omíſit Sálomon tempus ridendi, id eſt, moderatè ſe recreandi; ſed ut hanc ipſam moderationem diſcas, necnon urbanam comitatem cum qua vitatô omni exceſſu hîc te geras. Hæc tibi traduntur monita.

1. Pro

1. Pro certo habeas magnam reperiri in regenda lingua difficultatem & hoc unum ad linguam benè gubernandam adeſſe tibi medium; ſi videlicet per juſtam humilemque tui ipſius opinionem & inſufficientiæ agnitionem, animam tuam pręparaveris Deumque oraveris ut linguam tuam gubernet, te adjuvet ac bonum illius uſum edoceat, ad loquendum & tacendum quando oportet; hanc nobis veritatem Salomonis ore tradidit Spiritus Sanctus, dicens [Hominis eſt animam præparare & Domini gubernare linguam.] Hoc igitur pro fundamento ponendum eſt ad linguæ benè dirigendæ ſcientiam addiſcendam, ſine quo ruinæ patebit ædificium noſtrum ſpirituale. *Prverb.c.16.*

2. Ab eo diligenter abſtine quod iactantiam ſapit; hoc enim audientes naturaliter offendit, quibus ineſt etiam ſuperbiæ principium, quô fit ut alterum per jactantiam ſeſe ſuper alios extollentem graviter ferant ac repugnanter audiant. En veram ac principalem cauſam ob quam is qui ſe jactat aliis grauis eſt ac oneroſus. Non ideò prohibemus honeſtam libertatem loquendi de ijs quæ vel vidimus, vel audivimus, vel lectione didicimus, ſi enim hoc non liceret tacendum omninò in Spatiamentis eſſet; ſed aſſueſcere debes ad dicendum quæ dicis non jactanter, ſed per ſimplicis narrationis modum: cavendum autem eſt à nimis critica verború ſic prolatorum cenſura & ſi quid vel à te, vel ab alijs dicatur quod hoc vitium redoleat, non ideò turbari oportet, ſed occaſio potiùs inde accipienda ſe humiliandi, obſervandi ac corrigendi ſeque inuicèm commiſerationis animô tolerandi, qui enim non peccat in verbo perfectiſſimus eſt ut aït D. Iacobus, qui etiam dicit omnem naturam beſtiarum & volucrum & ſerpen- *Epiſt.c.3.*

tium

tium & cæterorum domari & domita eſſe à natura humana: linguam autem nullum hominum domare poſſe & univerſitatem iniquitatis eſſe.

3. Fuge ab omni quod ſpeciem habet detractionis, tinea enim eſt detractio, converſationis humanæ ſuavitatem omnem corrodens ac deſtruens, habe cor latum ac profundum in quo defectus proximi tui ſub ſecreto recondere valeas, verbi illius Sapientis memor, [audiſti verbum adverſus proximum tuum? Commoriatur in te, fidens quoniam non te dirumpet. A facie verbi parturit fatuus, tanquàm gemitus partus infantis.] *Eccleſ.c.19.*

Ad detractionem verò non cenſenda eſt pertinere illa recreationis materia quæ ſine culpa deſumitur liberali quodam jocandi genere ex certis quibuſdam imperfectionibus, quæ ferè omnibus communes ſunt & is qui inde ſtomacharetur parùm mortificatus & inurbanus haberi mereretur. Viri enim eſt affabilis, urbani, atque etiam mortificati oblectare ſe ac ridere cum ridentibus de leviuſculis hujuſmodi occaſionibus, unde recreationis materia accipitur: cum illis verò qui ab hoc liberali jocandi genere offenderentur, cave diligenter ne hâc libertate utaris, non enim jus habent coæquales ſeſe invicèm mortificandi.

Altercationes devita, longiùs enim abducunt juniores animos qui ſemetipſos compeſcere nondùm adhùc didicerunt. Ea de quibus certi omninò non ſumus aſſeverare adversùs alterum facilè non debemus, quæ verò indubitanter ſcimus, ea ſemel aut iterùm affirmare ſufficit & deinde tacendum eſt. Si autem erroneum quid, aut periculoſas habens conſequentias coram nobis diceretur, defendenda eſſet tunc veritas, eaque liberè dicenda eſſent quæ ſciremus, ad eum qui talia pro-

fer-

ferret ab errore abducendum, ac impediendum ne idem error audientibus ſuaderetur: ſubrepunt enim ac latè ſerpunt errores, cùm eis nil obiicitur; id tamen fieri debet ſervatis quàm diligenter modeſtiæ legibus. Hæc veluti per tranſennam hîc tibi notantur, cùm cætera quæ ad bonum linguæ uſum attinent in lectionibus tuis ſpiritualibus fuſiùs diſcere poſſis.

Hora quâ ad Spatiamenta pro tempeſtatum varietate pergimus privatim tibi indicabitur, ſed diebus binæ refectionis quidquid ſuperfuerit temporis à Miſſa privata uſque ad Sextam, Orationi mentali ac ſpirituali lectioni ſedulò impendendum eſt.

Signô pro Spatiamento auditô, egredieris è Cella ut ad locum pergas, quò Religioſi conveniunt, qui quidem locus ſolet eſſe Colloquium & eundo duas aut tres proferes aſpirationes, dicendo exempli gratiâ.

¶ O Deus meus! ad hoc pergo Spatiamentum quia id mihi à Statuto jubetur, tuam ſanctam præſentiam honorare ubique deſidero & ex variis quæ mihi ſeſe offerent objectis occaſionem inde laudandi te accipere propono; ſed cordis mei januas claude, ne intret creaturarum amor inordinatus & illud occupet.

¶ Infirmitatem & proclivitatem meam noſti in ſectandis ſenſuum propenſionibus; Scio Domine quod eos regendi difficultas vires meas longè ſuperat, tu ipſe ergo eos gubernare digneris. Eſto linguæ meæ cuſtos & pone teipſum ut ſignaculum ſuper cor meum ut nihil illùc præter voluntatem tuam introeat, aut inde egrediatur.

Virginem Beatam, Sanctos, &c. deprecaberis. Hæc autem omnia ex affectu, liberè & breviter produces, ſicque perges ad audiendam lectionem quæ fit ante egreſſum.

Tran-

Tranſeundo per Eccleſiam ſanctiſſimum Sacramentum adorabis, Deo te commendabis, orabiſque vt te in Spatiamento dirigat.

Ad Confratres cohortis tuæ accedendo jucundè ſimul ac reverenter eos ſalutabis, memor verbi illius ab
Ad Rom.c.12 Apoſtolo dicti [honore invicèm prævenientes] Verbi enim illius obſervantia ad praxim virtutum erga proximum multùm conducit & puerilem illam familiaritatem, quæ contemptum generat, à conuerſatione eliminat.

Durante Spatiamento & colloquiis, Dei memoriam identidem tibi revocabis & occaſiouem ſumes ipſum laudandi ex intuitu camporum & amœnæ diverſarum terrę plagarũ varietatis, dicendo verbi gratiâ.

Pſal.91. ¶ Delectaſti me Domine in factura tua & in operibus manuum tuarum exultabo.

Pſal. 103. ¶ Quam magnificata ſunt opera tua Domine, omnia in ſapientia feciſti.

Aſpiciendo varias illas figuras Regionum quæ ſenſim variantur in oculis noſtris dùm gradimur, memor eris verbi ſancti Pauli dicentis [præterit figura hujus
1. Cor.c.7. mundi.] O Domine! ſi tranſeunt omnia in hoc inferiori mundo, bonum ergo omne univerſaque bonitas in te ſicut in fonte ac origine permanent.

Aliquas igitur jaculatorias hujuſmodi orationes aliquando produces proût devotio ſuggeret, vel aliquoties ſimplicem Dei memoriam tibi renouabis ut illum in ſpiritu, non verbis, ne nimia contentione animum vexes, ſed effuſione tantùm cordis adores: in hac enim deambulatione animus diſcretè relaxandus eſt atque etiam hilaritas ibidem exhibenda, vt hilaritate tua cæteri quoque recręentur.

Silen-

Silentium reſume ſtatim atque Clauſtrum fueris ingreſſus, nec miréris ſi animus de ſua recollectione nonnihil amiſiſſe tibi tunc videatur. Intra ſecurus in Solitudinis tuæ requiem nec pro ea re objurgationes tibi componas; brevis enim hæc recollecti animi, ut ita dicam, eclypſis effectus eſt recreationi omninò naturalis; & crede quod ad ſolita exercitia ſpiritualia redeũdo, ſenſim te ipſum & mentem primam recuperabis, ac in priſtinam denuò laborandi aptitudinem animus tuus reſtituetur. Sufficiat tunc tibi aliquam ad Deum proferre aſpirationem, verbi gratiâ dicendo.

¶ Include me Domine in hac quam mihi præparaſti arcula ut à vanitatis ac peccati diluvio liberarer. Dele de corde meo quidquid in eo fortè remanſit quòd tenaciori impreſſione illud agitare poſſet. Dimitte mihi ea in quibus delíqui verbo & cogitatione & præſertim hæc N. & illa N. peccata. (Si in aliquid conſcientiam remordens incíderis.) Et concede mihi propitiùs ut in ſolitudine uni neceſſario ſtudioſiùs vacem.

Applica te deinde ad illa quæ ſecundùm Directorium veniunt tibi facienda.

CAPITULUM XVII.

De Dominicis Feſtiſque diebus.

PAULO maturiùs excitamur manè his diebus & ad ſecundum Primæ ſignum ad Eccleſiam properamus.

Poſt Primam ſequuntur Capitulum, Confeſſiones, & Miſſæ privatæ.

Breviſſimum ſolet eſſet tempus quod inter Miſſam privatam & majorem occurrit; Cùm ergo formatæ Orationi mentali vacare tunc non poſsis, ſuô quamque locô Cellulæ ſupellectilem repones, aut exterius aliquid aliud facies, quô tantiſper relaxetur animi attentio & paratior inde fias ad Officium, pro quo ſtatim pulſabitur, attentiùs perſolvendum. Si tamen accidat quòd Miſſæ privatæ non ſervias, Orationi mentali in forma ſolita vacare tantillùm poteris.

Quando pro majori Miſſa pulſabitur ad Eccleſiam ſine cunctatione perges, quâ finita, â tertio circiter quadrante poſt horam nonam, in Cellam, Sextam de Beata dictúrus, redíbis: Deinde ſi frigus vigeat calefacies te ántequàm ſignum pro Sexta de die dicenda & adeundo Refectorio detur; ſed qui Lector eſt Refectorij Sextam de Beata perſolvit in Eccleſia, libros deinde legendos defert in Refectorium ibíque jentaculum ſumit.

Quando inter Sextam de Beata & Sextam de die paulò plùs temporis ſupereſſe tibi continget, poteris vel tres Pſalmos in ſolutionem ſuffragiorum pro Defunctis recitare, prout infra Capitulô decimô nonô notabitur, vel ſtudio aliquantulùm vacare aut Roſarij decadem aliquam dicere, prout ſuggeret devotio & animô diſpoſitum te invenies.

Sequitur poſteà Sexta de die ac deinde Refectorium. Quid ibidem obſervare debeas ſufficienter in Statutis præſciptum habetur. Sed poſt Gratiarum actiones reverſus in Cellam ab Exaltatione ſanctæ Crucis uſque ad Paſcha, Nonam de Beata perſolues; deinde vel ambulando, vel aliquid aliud faciendo, quod animum non fatiget, te recreabis. Hanc enim legem ſem-

per

per ſtudioſeque obſervabis, ut animum ſtatim poſt refectionem nunquam intendas niſi neceſſitas cogat idque ob rationes ſuperiùs allatas.

A Paſchate uſque ad Exaltationem ſanctæ Crucis, non ſtatim poſt Refectorium, ſed tantùm Meridie dicitur Nona de Beata, quâ perſolutâ, liberô adhùc remanebis animô ab omni vehementiori contentione uſque ad Nonam de die, pro qua in Choro canenda perges ad Eccleſiam cum ſignum dabitur.

Reverſus à Nona & Lectione Colloquij, animum relaxare adhùc poteris toto tempore quod uſque ad horam primam effluit, vel etiam ſecundùm animi tui diſpoſitionem ſequens exercitium ſtatim incipere.

At hora prima à feſto omnium Sanctorum ad ſeptuageſimam uſque, Anniverſarium pro Defunctis perſolves & ſtudio deinde Vacabis uſque ad Horam ſecundam; reliquô autem anni tempore per Horam integram ſtudio incumbes niſi Beneficium aliquod Defunctorum reddendum tunc habeas, prout infra notabitur.

Ab hora ſecunda uſque ad Veſperas deambulatione recreabis animum, vel aliquo leniori opere quod ſervile non ſit; ut devotam aliquam imagunculam vel delineando, vel ornando, vel quid ſimile faciēdo, cui ſolitarius his diebus prudenter ac virtuosè vacare poteſt, animi tantiſper relaxandi gratiâ, quod cùm eo tantùm fine fiat ut Cultui Divino aptior reddatur, inde patet quòd ad Feſtum etiam meliùs celebrandum hæc parua occupatio conducat.

Statim atque primus Veſperarum pulſus auditur dicuntur more ſolito Veſperæ de Beata & ad ſecundum pergimus ad Eccleſiam & inde ad Refectorium; unde

ad Cellam reverſus, per mediam circiter horam te recreabis eo modo qui Cartuſiano ſolitario convenit; reliquô verò tempore quod ab hac recreatione uſque ad mediam ante Completorium effluit, vel ſtudio vacabis, vel ſi quæ Beneficia pro Defunctis debeas, ea perſolues.

Quando aliquid extraordinarij contingit, quô temporis ſpatia hîc aſſignata reſtringuntur, per mediam nihilominus horam poſt refectionem ſemper te recreabis, & alia breviabis exercitia, moralis enim neceſſitas in hac animi recreatione reperitur.

Peculiare quoddam obſervandum eſt in Feſtis quæ in Adventu occurrunt, poſt majorem enim Miſſam Sexta de die in Choro continuè dicitur, deindè in Cellis Sexta & Nona de Beata à ſingulis perſolvuntur & poſt tantillam animo conceſſam remiſſionem, quod ſupereſt temporis uſque ad Nonam expenditur ſic, quarta ſcilicet horæ pars ſpirituali lectioni & alia Lectioni Commentarij in Pſalmos, vel alios Sacræ Scripturæ libros, prout agendum eſſe diebus Ferialibus ante Sextam ſuperiùs diximus.

Poſt Refectorium reverſus in Cellam horâ integrâ te recreabis, cæteráque more ſolito facies.

In Feſtis Quadrageſimæ magis adhùc peculiaris & ab aliis temporibus diverſa Horarum diſtinctio ſervatur. Nam propter duas Conventuales Miſſas & Veſperas occupati, totô matutinô tempore in Choro detinemur. De hoc igitur pro iſtis diebus te duntaxat monitum volo, ut ſcilicet per duo breviora intervalla, quibus in Cellas ad horas de Beata dicendas revertimur, his ipſis perſolútis, animo tantiſper indulgeas nec ad quidquam vehementiori contentione te applices. Vitandi enim

enim ſunt indiſcreti exceſſus, ſi in eo vivendi genere quod amplexi ſumus ſani & ſemper proficientes ex minori ad majus, non verò decreſcentes eſſe velimus.

Reverſus à Refectorio per horam integram, vel etiam per quinque quadrantes horæ integros te recreabis ſi toto illo recreationis tempore indigere bonâ fide exiſtimes. Reliquô verò tempore, ſicut cæteris Quadrageſimæ diebus te occupabis prout in ſequenti Capitulo explicabitur.

CAPITULUM XVIII.

De Tempore quadrageſimali, & nonnullis principalium Feſtorum Vigiliis.

IN iſto Quadrageſimæ tempore ſtatim poſt Completorium adhùc ſolito diligentiùs Lectum petere debes & ideo cuncta ad noctem ſequentem neceſſaria ita anticipatè præparata eſſe debent, ut perſolútis Completoriis nihil quidquam aliud tibi ſuperſit agendum, quàm Lectum petere, quia quadrante citiùs ſolito manè excitáberis ad ſeptem Pſalmos pœnitentiales poſt Primam de die & Tertiam de Beata recitandos.

Mediâ poſt horam ſextam matutínam, pro Miſſis privatis pulſari ſolet poſt indulgentias; ſtatímque pergens ad Eccleſiam, ſolitam ibídem facies adorationem, & inſpicies Tabulam, ut ſumptô Calice, & aliis ad Sacrificium neceſſariis pergas ad ſerviendum more ſolitô ei cui tibi fuerit aſſignatum.

Reverſus à Miſsâ privatâ, quæ media poſt ſeptimam circiter abſolvetur, per mediam horam Orationi mentali

tali vacabis, reliquum verò tempus uſque ad Officij ſignum labori manuum, qui paulò vehementior, ſit impendes.

Ante Officium præmittitur parva pulſatio quâ auditâ præparabis te, ad ſecundum verò pulſum Sextam de die & Nonam de Beata in Oratorio perſolves, Feriâ quartâ Cinerum & duabus ſequentibus tantúmmodò exceptis, in quibus cum ſecundò pulſatur, ad Eccleſiam omnes, Sextam, Miſſam & Nonam continuè dicturi, convenímus.

Cùm poſt Veſperas regreſſus in Cellam fueris vaſcula in feneſtrella repones, dictiſque deinde Veſperis de Beata, refectionem ſumes & poſt prandium per ſpatium quod horam excedat & ad quinque quadrantes ferè accedat te recreabis.

Terminabuntur ut plurimum refectio ac ſequens recreatio quadrante ante horam ſecundam, inde uſque ad horam tertiam Matutínas Defunctorum dices ac ſtudio vacabis. Horâ verò tertiâ iterum tres circiter quadrantes operi manuali impendes.

Mediam deinde horam expendes in Lectione tùm ſpirituali, tùm Commentarij in ſacram Scripturam, cui matutíno tempore vacare non potuiſti. Collatiunculam ac ſequentem recreationem more ſolito ſumes; & cùm hora quinta dabitur Recollectionem ſicut & cæteris diebus ad Completorium uſque facies. Sed vigiliis Feſtorum duodecim lectiones habentium, cùm horâ quintâ Completorium pulſetur, mediam tantùm, operi manuum dabis poſt horam tertiam, & reliquô tempore uſque ad horam quintam iiſdem, quàm cæteris diebus, exercitiis vacabis.

Vigiliis præcipuarum Solemnitatum ut omnium

San-

Sanctorum, Natiuitatis, Aſcenſionis Domini, Pentecoſtes, &c. Horâ mediâ poſt ſextam pulſatur pro Miſſis privatis, perges ergo ut illis inſervis prout fit tempore Quadrageſimali. Reverſus in Cellam, quod uſque ad mediam poſt octavam ſuperfuerit temporis divides; & partim Orationi mentali partimve ſpirituali lectioni impendes, ab illa autem hora uſque ad Officium manibus laborabis.

Media tantùm poſt meridiem aut circiter finietur prandium, horâ deinde integrâ recreationi datâ, per tres quadrantes ſi fieri poteſt ſtudio incumbes, operi verò manuum per mediam horam, quæ Veſperas præcedit.

CAPITULUM XIX.

De Officiis Defunctorum.

OFFICIUM Veſperarum Matutinarum ac Laudum quod privatim pro Defunctis ſolvitur Brevem vocamus, centumque quotannis reddere tenemur, ex quo numero diſtrahuntur Tricenaria Chartæ Capituli generalis quando annuntiătur; quodlibet enim Tricenarium Brevis unius locô computatur. Duos igitur Breves hebdomadibus ſingulis dicendo centum in anno perſolvuntur. Sed quando Dominica die duo Tricenaria annuntiari contingit nihil ampliùs hac Hebdomada debetur quia Brevium locum occupant.

Diſtinctiùs hæc tibi dicentur in particulari, & quid etiam ſint parva Officia quæ apud nos, Precem privatam & Precem ſpecialem vocamus.

Bre-

Brevem quemlibet tribus variis diverſiſque vicibus reddere licebit, verbi gratia dicendo Veſperas Defunctorum audiendo Miſſam privatam, vel poſt Meditationem, Matutinas verò & Laudes poſt Recreationem pomeriadianam, vel has ipſas Laudes differendo uſque ad tempus quod inter veſpertinam Recreationem & Recollectionem interjacet ſi temporis ſpatium liberum tunc tibi affuturum eſſe prævideas.

Alia ſunt pro Defunctis Officia quæ Anniverſaria dicuntur & à Solemnitate omnium Sanctorum uſque ad Septuageſimam perſolvuntur Feſtis diebus quos Feſtum aliud non ſequitur. Illud autem Anniuerſarij Officium conſtat Veſperis ac Matutinis Defunctorum: horam verò quâ dicenda ſunt, præſcriptam habes in Capitulo de Dominicis Feſtiſque diebus.

Communia etiam habemus Tricenaria, pro quibus juniores profeſſi non celebrantes tenentur ad viginti Pſalmos quos ſic reddere poteris, dicendo.

Tres Pſalmos poſt Primam cùm ſignum pro indulgentiis datum fuerit.

Tres ante Meditationem ſi tempus ſuppetat.

Tres poſt Meditationem.

Tres inter Recreationem veſpertinam & Recollectionem; reliquos verò tempore pro ſtudiis aſſignato, id eſt hora circiter prima poſt Meridiem.

Sed iſta Obſervabis.

Diebus quibus viginti Pſalmos recitabis, alia pro Defunctis Officia in privato reddere hâc ipſa die non ſuſcipies. Conveniens enim judicatum eſt ad diſcretionem ſervandã, ut à Novitiis junioribuſque Profeſſis vel viginti tantùm Pſalmi pro Defunctis vel unus Bre-

vis,

vis, vel Anniverſarium unâ eâdemque die ſolveretur, nec in his perſolvendis majorem adhiberent feſtinationem, quantuslibet evenerit Monachatuum numerus, ſine dilatione quidem ſolvenda ſunt pia hæc debita ſecundùm Charitatis ſenſum quem erga Defunctos obſervare tenentur, ſed non excedenda eſt viginti Pſalmorum recitatio per ſingulos dies ultra conſueta Ordinis exercitia.

Monachatus, eſt inter nos Beneficiorum maximum; pro quo Sacerdotes ad ſex Miſſas, juniores verò Profeſſi non celebrantes ad duorum Pſalteriorum recitationem tenentur.

In duas autem ſpecies diſtingui poſſunt Monachatus, alij quippe Profeſſis unius ejuſdemque domûs à Statutis adſcribuntur, ac Reverendis Patribus quando moriuntur; alij verò ex Ordinis conſuetudine per Reverendi Patris Generalis gratiam benè de Ordine meritis conceduntur, quos igitur dare aut negare liberum eſt ac proinde gratuitos illi vocamus, in quorum numerum illi etiam referuntur, qui ſub certis quibuſdam conditionibus, per aſſociationes inter diverſas domos factas, debentur. Sed quia hodie ipſa Beneficia in Ordine adeò ſunt multiplicata ut nullum ferè tempus relinquerent liberum junioribus Profeſſis ad ſtudium, quô indigent ad Ordines Sacros tùm ſuſcipiendos, tùm convenienter obeundos, ſi omnes Monachatus iſti per Pſalteria redderentur; ex quorum multiplicatione experientiâ etiam compertum eſt non paucorum utriuſque ſexûs ſanitati tam prolixam Pſalmorum recitationem quandoque nocere: ideò convenientius & utilius judicatum eſt commutanda eſſe Monachatuum illorum gratuitorum Pſalteria in nonnulla pietatis exercitia quę

ſtudij tempus junioribus Monachis adeò neceſſarium non conſumant, perſonis Ordinis utriuſque ſexûs Orationis internæ exercitium adhùc familiarius reddant atque etiam animabus in Purgatorio detentis magis proficiant, ob majorem attentionem in Oratione mentali requiſitam, quâ fit ut ex majori devotione majus etiam meritum oriatur.

In eo igitur conſiſtit illa Commutatio. juniores Profeſſi pro quolibet Pſalterio ter Miſſam privatam audiant relatâ ſuâ intentione ad Defuncti ſubſidium & ibídem mentaliter orent pro anima illius, in Offertorio præſertim, Elevatione, ac Communione; Semel communicent ſemelque diſciplinam eâdem intentione ſibi infligant. Unde conſtat pro quolibet Monachatu gratuito perſolvendo Sex Miſſas devotè audiendas, Communiones duas totidémque diſciplínas requíri.

Quoad Moniales noſtri Ordinis, quæ temporis ſpatia liberiora habent nec Studio indigent, commutatio ipſa in his conſiſtit. Poſt recreationem pomeridianam, ſeſe ad Oratorium recipient ut ibi per quadrantis horæ ſpatium de pœnis Purgatorij pium quid meditentur & animam illius cui conceſſum eſt hoc Beneficium cæteraſque fidelium Defunctorum animas Deo commendent; ſicque per dies ſeptem exercitium illud pro quolibet Pſalterio continuare debent, ſemel communicare, & ſi permiſerit Superior diſciplinam ſibi infligere. Quando verò continget ut ab hujus Meditatiunculæ horâ hìc præſcripta aliqua occaſione retrahentur, aliô tempore hoc pietatis penſum perſolvent.

Quantùm ad Miſſas de Beata, cum non ſint per Statuta expreſsè conceſſę, ſed omnes ſint gratuitę, eas exolvent juniores Profeſſi ac Moniales, ſi Miſſæ privatæ

pro

pro Defuncti refrigerio interfuerint & pro anima illius ut ſuperiùs dictum eſt, oraverint.

Itaque Monachatus qui per Statuta debentur, in Pſalteriis more ſolito reddentur, viginti tamen Pſalmos ſingulis diebus duntaxat recitando, ſed quantùm ad alios Monachatus merâ Reverendi Patris gratiâ conceſſos, aut per arbitrarias particularium domorum Conventiones debitos, per illa alia pietatis exercitia reddi poterunt; quæ tamen in uniuſcujuſque libertate ita relinquuntur, ut qui per Pſalteria eos more ſolito reddere voluerint, id eis liberum ſit.

CONCLUSIO.

EN ob oculos tuos poſui veluti horarium horogolij indicem qui tibi aſſignat horas omnes exercitiorum quę in Ordine obire debeas, ſed memento, neceſſariũ omninò eſſe ut hoc ſpirituale horologium à Charitate moveatur, alióquin nihil coram Deo reputaretur iſta ordinata obſervantia quam oculis hominum indicare videretur; quamvis enim auſteritatis avidus ita videréris ut ignem tolerares, ſenſibuſque negares id omne quô delectantur, nullum inde verum proventum hauríres, imò obcæcaret te fictitia hæc virtus, ſi Charitatem non habéres.

Hanc igitur charam virtútem quæ eſt vinculum perfectionis ſollicitè quære, pete illam à Deo ſine intermiſſione; & crede quod hæc una eſt illam accipiendi conſervandíque ratio, ſi opere & praxi verus Diſcipulus efficiaris ambarum iſtarum Chriſti lectionum quarum altera eſt, [Diſcite à me quia mitis ſum & humilis *Matth. c. 11.*

corde & invenietis requiem animabus veſtris.] Altera
Id. c.p.16. verò, [Qui vult venire poſt me, abneget ſemetipſum
& tollat Crucem ſuam quotidie & ſequatur me.]

Inſeparabiles ſunt à Charitate virtutes quas edocent nos iſtæ lectiones ſimulque unitæ verum Religioſum efficiunt; ubi è contrà ſine illis non re & factô, ſed veſte tantum & nomine Religioſus quiſque dicetur.

Si in ſpiritu Charitatis & ex Charitate profeſſionis tuæ exercitia perfeceris, gratiæ, conſolationis, ac gloriæ theſaurô te hæc ipſa Charitas ditabit; & experientiâ noſces quod quatuor verba hæc, Charitas, Humilitas, Manſuetudo, Abnegatio ſui, omnimodam in ſe complectantur conſolationem, mediumque tutiſſimum, quô perfectus in tuo ſtatu effici valeas. Faxit Deus ut monitis iſtis benè utaris & ora pro eo qui tibi illa tradit.

F I N I S.

ORDI-

ORDINATIO SINGVLARIS
Pro Directione Monialium.

FRATER INNOCENTIUS humilis Prior Cartuſię Cæterique Diffinitores Capituli Generalis Dilectiſſimis in Chriſto Monialibus Cartuſianis Domorum Salettarum, Prati-mollis, Melani, Goſnaï & Brugarum ſalutem in eo qui eſt noſtra ſalus. Paterna Vigilantia quam obſervare debemus circa ea omnia quæ ad profectum veſtrum ſpiritualem conducunt movit nos ad inveſtigandum qualiter in unaquaque Domorum veſtrarum exercitia Ordinis ſervarentur & videndum ſi quotidiani uſus inter vos uniformes, ac Statutorum pręſcriptis conformes reperirentur, eádemque vigilantia, ad quam veſtra in obſervantiam regularem propenſio nos ſuaviùs allicit, inſtanter urget nos ad ſeligenda & tradenda vobis media quæ efficaciora credimus ad perfectionem Religioſam adipiſcendam, cujus Statum amplexæ eſtis. Hâc de cauſa non contenti miſiſſe vobis ſuper annum Ordinationes quæ uniformitatem rituum inter Domos veſtras conſtituunt vitæque contemplativæ exercitiis inter vos firmandis & perficiendis maximè conveniunt; ipſas Ordinationes ad incudem revocavimus, ut iterùm examinatæ, Capituli Generalis authoritate roborarentur: Harum autem tenor ſequitur.

ADDITIO AD DIRECTORIVM pro Monialibus noſtris.

SEMPER in Ordine ſollicitè curatum fuit ut uniformitas ubique ſervaretur & maximi momenti eſt ut à noſtris Monaſteriis eliminetur quidquid huic tam laudabili vniformitati adverſatur, aliàs enim ab exactitudine illa, quâ uſuum Communium Ordinis obſervantia ſervanda eſt, recederetur & inde aperiretur oſtium ad ſingularitates quæ ſemper Ordinibus Regularibus nocivæ ſunt. Itaque cum compertum nobis ſit quoſdam uſus irrepſiſſe in Monaſteria Monialium noſtrarum circa modum cantandi & celebrandi Divina Officia in quibus ab invicem non mediocriter differunt, congruum judicavimus illum ad uniformitatē revocare & omnium conſuetudines ad id reducere quod cum communi ritu Monachorum à Statutis præſcripto magis concordat; quaptopter quod ab omnibus deinceps uniformiter obſervari volumus, hîc præſcribimus.

1. Propter timores nocturnos quibus nonnullæ Moniales obnoxiæ ſunt, ſingularum libertati reliuquimus ut vel in Cellula matutinas de Beata perſolvant, aut in Eccleſia, ubi ſi plures tunc reperiantur poterunt ſimul eas recitare ſubmiſſa voce, eô modò quò Veſperas dicere Statuta præſcribunt in die paraſceves, ſed poſteà ſilentium ibidem ſtrictè ſervabunt.

2. Licentia conceſſa ab antiquis quibuſdam Monialium Domibus, cæteris communicatur, ut Pſalmos & Antiphonas Nocturnorum matutinalium rectò to-

tonô cantent, Pſalmum verò Venite exultemus, Hymnum, Te Deum, & Laudes cum notis. Sed diebus ſolemnibus Natalis Domini, Paſchæ, Pentecoſtes, Corporis Domini, Aſſumptionis B. Virginis, S. Patris noſtri Brunonis, undecim millium Virginum & Omnium Sanctorum totum Officium Matutinarum cum notis cantabunt. Liberum tamen erit Vicarijs ſingularum Domorum permittere ut Reſponſoria Matutinarum cantent cum notis, quando id expedire judicabunt ſervata diſcretione, quam hîc Statuere intendimus, quæ ad hoc tendere debet ut Stomachi & Pectoris viribus moderatè diſpenſatis & non nimis fatigatis ad ſanctas in Deum mentis aſſurrectiones Moniales noſtræ aptiores exiſtant.

3. Iuxta uſum jam introductum in quibuſdam Domibus lectiones Matutinarum aſſumentur ubique ex Breviario, quarum breviores Lectiones poterunt pulchris manuſcriptis litteris aliquando conſcribi, ut à Senioribus faciliùs legantur.

4 Poſt Matutinas, quæ voluerint in Eccleſia Primam & Miſſam de Beata perſolvere, id poterunt eô modô qui pro Matutinis de Beata præſcribitur.

5. Diebus ferialibus Primam de Die & Tertiam de Beata perſolvent in Cellulis ſicut à Monachis obſervatúr.

6. Miſſa Conventualis diebus Ferialibus horâ ſeptimâ dicetur, præmiſſis Litaniis Sanctorum ut moris eſt in Ordine, ſed quando occurrent plures Conventuales Miſſæ, unam tantùm Canent cum Notis, alias verò rectô tonô, excepta miſſa in nocte Natalis Domini.

7. Poſt Miſſam Conventualem binæ & binæ reci-

ta-

tabunt Tertiam de Die & Sextam de Beata, quibus finitis, ad ſignum Præſidentis fiet ibidem, ideſt in Eccleſia à ſingulis, Oratio mentalis, à qua, ſignô etiam datô, recedetur ut vel ad relaxandum animum operi alicui manuali vacetur, vel lectioni ſpirituali, pro temporum varietate proüt in Directorio notatur.

8. Diebus Iejunij horâ decimâ Sexta de Die in Eccleſia canetur, quam ſequetur Nona de Beata à binis & binis ſubmiſsâ vocè recitanda ut ſupra, poſteà ad opus manuum pergetur uſque ad quadrantem ante vndecimam quô pulſabitur ad Nonam, ut illâ perſolutâ circa undecimam fiat ingreſſus in Refectòrium, ſed diebus quibus non jejunatur ſtatim poſt Sextam ad Refectorium pergendum erit; & datò meridie pulſabitur ad Nonam de Die in Eccleſia cantandam, præmiſsâ Nonâ de Beata ibidem ſubmiſsâ voce à binis, & binis recitandâ.

9. Quotidiè Veſperæ cum notis canentur, ſed Completorium privatim in Cellis perſolvetur, proüt à Monachis ſervatur, præmiſsâ Recollectione ſicut in Directorio notatur.

10. In Quadrageſima diebus ferialibus pulſabitur ad Tertiam poſt ſignum pro Indulgentiis, quod tunc differri poterit uſque ad tres quadrantes poſt horam Sextam propter ſeptem Pſalmos, qui per totam Quadrageſimam dici debent, & auditô hôc pulſu omnes Moniales convenient ad Eccleſiam ut ibi binæ & binæ ſubmiſsâ voce Tertiam de Die & Sextam de Beata perſolvant quas ſequetur Oratio mentalis, à qua poſt ſignum à Præſidente datum ſurgent ut ad exercitía per Directorium aſſignata pergant. Ad Sextam vero pulſus

ſus fiet horâ per Statuta præfixâ, quô auditô relictis omnibus ſtatim à ſingulis Monialibus Sexta de Die & Nona de Beata perſolventur in Cellula ſicuti fit à Monachis, datôque pulſu ad Nonam de Die ſtatim ad Eccleſiam pergent ad illam decantandam cum Miſſa & Veſperis; hôc ſeruatô, ut ſi duæ Miſſæ Conventuales occurrant una tantùm cum nota cantabitur, ut ſupra dictum eſt, & altera rectô tonô.

11. Diebus Dominicis & Feſtívis eadem ſervabunt quæ pro Monachis per Statúta præſcribuntur, eademque Officia in Choro perſolvent: Officia verò de Beata vel privatim, vel binæ & binæ recitabunt in Eccleſia prout jam ſupra notatum eſt, ſilentiô ſemper ibi ſtrictè & religiosè ſeruatô juxta morem Ordinis, ubi ſilentium maximè in Eccleſiæ ſervari commendatur.

Hæc ſunt quæ Moniales noſtras ſpectant in particulari, quas hortamur in Domino ut devotionem ſuam non in multiplicatione precum vocalium reponant, ſed ad uſum Orationis intimæ ſibi familiarem reddendum potiùs aſpírent, mortificationi paſſionum & affectuum ſtudeant ac obſervantiæ Satutorum, ſui Sexûs viribus prudenter ab Ordine accomodatæ; in his enim vera media glorificandi & portandi Deum in corpore ſuo conſiſtunt.

Nullas Orationes ex deuotione, quæ nec in Statútis præſcribuntur, nec ſunt in uſu apud nos, deinceps publicè cantare ſuſcipient, quarum conſuetudines jam alicubi introductas ideò abrogamus, Vicariis Domorum præcipientes ne talia ex quibus multæ gravantur & ad Orationem intimam inhabiles efficiuntur ampliùs permittant, exceptis Litaniis B. Virginis & aliis quibuſ-

dam

dam ſuccinctis precibus quas permittere aliquando poterunt propter publicas neceſſitates advenientes.

Illas tandem hortamur ut præſentes Ordinationes accipiant veluti Teſſeras noſtræ ſollicitudinis pro illarum profectu ad verum virtutis bonum ſibique perſuadeant nos in iſtis,quæ voluntatis Dei ſunt & ad majorem ejus gloriam conducunt tantummodò conſideraſſe.

Hucuſque Tenor ſupra dictarum Ordinationum quas reviſas & denuò examinatas approbamus & confirmamus, prohibentes ne quid in poſterum ibi à quocumque varietur abſque ſpeciali licentia Capituli Generalis aut R. Patris, denuòque vos hortamur & obſecramus, Chariſſimæ in Chriſto Filiæ, ut præcipuum ſtudium adhibeatis ad creſcendum in interiori homine per imitationem virtutum Domini noſtri Ieſu Chriſti atque per fidelem obedientiam Statutis Ordinis,quam eò magis filiali animo exhibere debetis,quò ſollicitiùs proviſum eſt ut omnia ad menſuram virium veſtrarum temperarentur & ad majorem profectum ſpiritualem animarum veſtrarum, tùm per Directorium commune, tùm per hanc additionem vobis ſpecialiter adaptatam diſponerentur. Fœliciter ergo vivite in ſancta pace Spiritus ſancti utrumque obſervando, unitatemq; Dei ac illius charitatem honorare ſtudéte, non tantùm ſer-
Epheſ.3. vando unitatem Spiritus in vinculo pacis & charitatis,ſed etiam uniformitatem ſectando in eiſdem exerci-
Philip.2. tiis, ut juxta votum Apoſtoli Pauli, unanimes idipſum
Rom.15. ſentientes & uno ore honorificetis Deum & Patrem Domini noſtri Ieſu Chriſti, cujus gratiam & benedictionem vobis abundè apprecamur. Datum Cartuſiæ ſe-

ſedente Capitulo Generali, hâc nonâ decimâ Maii Anni milleſimi ſexcenteſimi ſeptuageſimi ſeptimi.

FRATER INNOCENTIVS
humilis Prior Cartuſiæ.

Frater Leo de Francqueville
Scriba Reverendi Patris &
Capituli Generalis.

SANTIN
Restauro
74